

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI PENAL 1-2018

Decizia nr. 92

Dosar nr. 2867/1/2018

Ședința publică din data de 28 decembrie 2023

PREȘEDINTE: Rodica Cosma

Vicepreședinte al
Înaltei Curți de Casație și Justiție

Andrei Claudiu

- Judecător

Rus

Constantin Epure

- Judecător

Oana Burnel

- Judecător

Lucia Tatiana Rog

- Judecător

Mihaela Mustață

– Magistrat-asistent

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – a fost reprezentat de procuror **Bogdan Ghiță**.

Pe rol pronunțarea asupra cauzei penale având ca obiect *apelurile* declarate de **Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție**, de inculpatul **Cristea Dumitru** și de partea civilă **Agencia Națională de Administrare Fiscală** împotriva sentinței penale nr. 290 din 10 mai 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 3407/1/2015, privind și pe inculpații **Șova Dan-Coman, Graure Laurențiu-Octavian, Ponta Victor-Viorel și Ciurel Laurențiu-Dan**, precum și pe intimata parte civilă **Societatea Complexul Energetic Oltenia**.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 16 iunie 2023, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta decizie, când instanța, având nevoie de timp pentru deliberare, pronunțare și redactarea hotărârii, a stabilit termen la data de 11 septembrie 2023, când a amânat pronunțarea la data de 12 octombrie 2023 și, ulterior, la datele de 20 noiembrie 2023, 11 decembrie 2023 și, respectiv, 28 decembrie 2023, când a decis următoarele:

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI

Asupra apelurilor penale de față;

În baza actelor și lucrărilor dosarului, constată următoarele:

Prin *sentința penală nr.290 din 10 mai 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr. 3407/1/2015*, s-au hotărât următoarele:

1. a). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan*

pentru infracțiunea de *abuz în serviciu, în formă continuată*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal (Titlul I, Subtitlul I.1 din rechizitoriu - încheierea celor trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

b). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru infracțiunea de *abuz în serviciu*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul I, Subtitlul I.2 din rechizitoriu - încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

c). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru infracțiunea de *abuz în serviciu*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul I, Subtitlul I.2 din rechizitoriu – încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.).

2. a). În temeiul art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 74 alin. (2) Cod penal (1969), art. 76 alin. (2) Cod penal (1969) și art. 5 Cod penal, a fost *condamnat inculpatul Cristea Dumitru*

la 4 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de *abuz în serviciu contra intereselor publice* (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

În temeiul art. 65 alin. (2) Cod penal (1969), s-a interzis inculpatului, cu titlu de pedeapsă complementară, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969) pe o perioadă de 3 ani după executarea pedepsei principale.

În temeiul art. 71 Cod penal (1969), s-a interzis inculpatului, cu titlu de pedeapsă accesorie, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969) pe durata executării pedepsei închisorii.

b). În temeiul art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 74 alin. (2) Cod penal (1969), art. 76 alin. (2) Cod penal (1969) și art. 5 Cod penal, a fost *condamnat* același inculpat la 4 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de *abuz în serviciu contra intereselor publice* (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

În temeiul art. 65 alin. (2) Cod penal (1969), s-a interzis inculpatului, cu titlu de pedeapsă complementară, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969) pe o perioadă de 3 ani după executarea pedepsei principale.

În temeiul art. 71 Cod penal (1969), s-a interzis inculpatului, cu titlu de pedeapsă accesorie, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969) pe durata executării pedepsei închisorii.

În temeiul art. 86⁵ alin. (1) Cod penal (1969) raportat la art. 85 alin. (1) Cod penal (1969), s-a anulat suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei de 4 închisoare, aplicată inculpatului prin sentința penală nr. 274/01.10.2013 a Tribunalului Gorj – Secția penală, astfel cum a rămas definitivă prin decizia penală nr. 237/24.02.2015 a Curții de Apel Craiova – Secția penală și pentru cauze cu minori.

În temeiul art. 33 lit. a) Cod penal (1969), art. 34 alin. (1) lit. b) Cod penal (1969) și art. 36 alin. (1) Cod penal (1969), au fost contopite pedepsele stabilite în prezenta cauză și pedeapsa de 4 ani închisoare, aplicată prin sentința penală nr. 274/01.10.2013 a Tribunalului Gorj – Secția penală, astfel cum a rămas definitivă prin decizia penală nr. 237/24.02.2015 a Curții de Apel Craiova – Secția penală și pentru cauze cu minori, urmând ca **inculpatul Cristea Dumitru să execute pedeapsa cea mai grea, de 4 ani închisoare.**

În temeiul art. 35 alin. (3) Cod penal (1969) și art. 36 alin. (1) Cod penal (1969), s-a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969) pe o perioadă de 3 ani după executarea pedepsei principale.

În temeiul art. 71 Cod penal (1969), s-a interzis inculpatului, cu titlu de pedeapsă accesorie, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969) pe durata executării pedepsei închisorii.

În temeiul art. 36 alin. (3) Cod penal (1969) și art. 88 alin. (1) Cod penal (1969), s-a ~~dedus~~ din pedeapsa închisorii aplicată inculpatului durata reținerii din 18.11.2008 și a arestării preventive din 26.11.2008, până la 04.12.2008, inclusiv.

c). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru infracțiunea de *abuz în serviciu contra intereselor publice, în formă continuată*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod

penal (1969) și art. 5 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.1 din rechizitoriu - încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații” și a actului adițional nr. 2/29.12.2007).

d). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru infracțiunea de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A.).

e). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru infracțiunea de *abuz în serviciu contra intereselor persoanelor*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 246 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și Societatea Comercială pentru Închiderea – Conservarea Minelor S.A.).

3. În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat inculpatul Graure Laurențiu-Octavian*

pentru infracțiunea de *abuz în serviciu*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal și art. 309 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A.).

4. În temeiul art. 386 alin. (1) Cod procedură penală, a fost schimbată încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman prin rechizitoriu (Titlurile III, IV, V) *din* infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 290 Cod penal (1969) raportat la art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) - 3 acte materiale, *în* infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 322 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal (11 acte materiale); *din* 16 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzute de art. 290 Cod penal (1969), *în* infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) - 16 acte materiale; *din* complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969), *în* infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969).

a). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat inculpatul Șova Dan-Coman*

pentru *complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu*, prevăzută de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul I, Subtitlul I.2 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

b). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru *complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu*, prevăzută de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

c). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru *complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu*, prevăzută de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

d). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru *infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată*, prevăzută de art. 322 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal - 11 acte materiale (Titlul III din rechizitoriu).

e). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. c) Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru *infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată*, prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) - 16 acte materiale (Titlul IV din rechizitoriu).

f). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I și a II-a Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru *infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată*, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu).

g). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat* același inculpat pentru *infracțiunea de spălare a banilor*, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002 (Titlul VI din rechizitoriu).

5. În temeiul art. 386 alin. (1) Cod procedură penală, a fost schimbată încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpatului Ponta Victor-Viorel prin rechizitoriu (Titlul IV) *din* 16 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzute de art. 290 Cod penal (1969), *în* infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) - 16 acte materiale.

a). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. c) Cod procedură penală, a fost *achitat inculpatul Ponta Victor-Viorel*

pentru infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) - 16 acte materiale (Titlul IV din rechizitoriu).

b). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat același inculpat pentru infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal (1969) (Titlul IV din rechizitoriu).*

c). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I și a II-a Cod procedură penală, a fost *achitat același inculpat pentru complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu).*

d). În temeiul art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, a fost *achitat același inculpat pentru infracțiunea de spălare a banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002 (Titlul VI din rechizitoriu).*

6. În temeiul art. 397 și art. 25 Cod procedură penală raportat la art. 998-999 Cod civil anterior, a fost admisă, în parte, acțiunea civilă formulată de partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. și a fost obligat inculpatul Cristea Dumitru la plata către aceasta a sumei de 2.384.418 lei reprezentând despăgubiri civile materiale.

În temeiul art. 25 alin. 5 Cod procedură penală, a fost lăsată nesoluționată acțiunea civilă cu privire la celelalte pretenții formulate de partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. (faptele privind încheierea: contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații” și a actului adițional nr. 2/29.12.2007; a tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A.; a celor trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A.

„Șova și Asociații” și a contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

În temeiul art. 25 alin. (5) Cod procedură penală, a fost lăsată nesoluționată acțiunea civilă formulată de partea civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală.

S-a dispus restituirea de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, către inculpatul Șova Dan-Coman, a sumei de 147.724,22 lei, depusă de acesta, la data de 12.06.2015, în contul RO62TREZ421508609.

În temeiul art. 404 alin. (4) lit. c) Cod procedură penală și art. 397 alin. (5) Cod procedură penală, a fost menținută măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, până la concurența sumei de 2.737.054,21 lei.

În temeiul art. 404 alin. (4) lit. c) Cod procedură penală și art. 397 alin. (5) Cod procedură penală, a fost menținută măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Cristea Dumitru, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, până la concurența sumei de 16.939.342,99 lei.

În temeiul art. 404 alin. (4) lit. c) Cod procedură penală și art. 397 alin. (5) Cod procedură penală, a fost menținută măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, până la concurența sumei de 12.931.936,62 lei.

În temeiul art. 404 alin. (4) lit. c) Cod procedură penală și art. 397 alin. (5) Cod procedură penală, a fost menținută măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Șova Dan-Coman, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, până la concurența sumei de 3.582.734,53 lei.

În temeiul art. 404 alin. (4) lit. c) Cod procedură penală și art. 397 alin. (4) Cod procedură penală, a fost menținută măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Ponta Victor-Viorel, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 13.07.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, până la concurența sumei de 51.321,80 lei.

7. În temeiul art. 274 alin. (1) Cod procedură penală, a fost obligat inculpatul Cristea Dumitru la plata sumei de 10.000 lei, cheltuieli judiciare către stat, din care 5.000 lei în faza de urmărire penală.

În temeiul art. 275 alin. (3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare avansate de stat cu privire la inculpații Ciurel Laurențiu-Dan, Graure Laurențiu-Octavian, Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel au rămas în sarcina acestuia.

În temeiul art. 274 alin. (1) teza finală Cod procedură penală și art. 275 alin. (6) Cod procedură penală, onorariul apărătorilor desemnați din oficiu pentru inculpații Cristea Dumitru, Ciurel Laurențiu-Dan, Graure Laurențiu-Octavian, Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, în sumă de câte 750 lei (230 lei pentru camera preliminară și 520 în cursul judecării), s-a dispus a se plăti din fondul Ministerului Justiției.

Pentru a pronunța această hotărâre, *instanța de fond a reținut, în esență, următoarele:*

I. Prin rechizitoriul nr. 122/P/2012 din data de 16 septembrie 2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, în temeiul art. 327 lit. a) Cod procedură penală, au fost trimiși în judecată, în stare de libertate, inculpații:

- **Ciurel Laurențiu Dan**, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, în formă continuată (trei acte materiale), prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal, și a două infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul I din rechizitoriu);

- **Cristea Dumitru**, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, în formă continuată (două acte materiale), prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal, a infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal și art. 309 Cod penal, și a trei infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul II din rechizitoriu);

- **Graure Laurențiu-Octavian**, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal și art. 309 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu);

- **Șova Dan-Coman**, pentru complicitate la săvârșirea a trei infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzute de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul I, Subtitlul I.2; Titlul II, Subtitlul II.2; Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu); infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată (trei acte materiale), prevăzută de art. 290 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal anterior (Titlul III din rechizitoriu); 16 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzute de art. 290 Cod penal anterior (Titlul IV din rechizitoriu); complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal anterior (Titlul V din rechizitoriu), și infracțiunea de spălare a banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002 (Titlul VI din rechizitoriu);

- **Ponta Victor-Viorel**, pentru săvârșirea a 17 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzute de art. 290 Cod penal anterior (Titlul

IV din rechizitoriu), a complicității la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal anterior (Titlul V din rechizitoriu), și a infracțiunii de spălare a banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002 (Titlul VI din rechizitoriu).

1.1. În cuprinsul Titlului I al actului de sesizare, în care au fost descrise infracțiunile reținute de acuzare în legătură cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., procurorul, după expunerea atribuțiilor ce îi reveneau inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, în funcția de director general al societății (în care a fost numit cu începere din 17.05.2007), conform Statutului acesteia, ce constituie Anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr. 103/2004 (art. 20 lit. B alin. 1 lit. g), Regulamentului de organizare și funcționare al complexului (pct. 2.6), contractului de mandat nr. 25081/21.12.2007 și notei nr. 22806/26.11.2007 privind delegarea de competență, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 12/30.11.2007, precum și a circumstanțelor în care s-a perfectat contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., reprezentat de martorul Dondera Ion, în calitate de director general, și S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de inculpatul Șova Dan-Coman, în calitate de partener coordonator, dar și a obiectului și clauzelor acestuia, a arătat, în esență, **în Subtitlul I.1, cu referire la încheierea actelor adiționale la contract**, că, în data de 28.08.2007, Mihai Constantin (director economic), Vioreanu Ion (șef Birou management proiect desulfurare) și Stăncioi Adrian (consilier juridic și responsabil proiect desulfurare) au întocmit referatul nr. DG/493/28.08.2007, aprobat de directorul general Ciurel Laurențiu-Dan, prin care s-a solicitat suplimentarea cu 200.000 lei a fondului alocat serviciului de asistență juridică aflat în derulare. Ca urmare, în 03.09.2007, s-a încheiat actul adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică inițial, prin care s-a suplimentat valoarea acestuia cu suma de 200.000 lei, fiind semnat din partea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, Mihai Constantin, Iliescu Gheorghe (director comercial), Teiu Sorin (șef Birou sinteză și disciplină contractuală), Stăncioi Adrian și Vioreanu Ion, iar din partea S.C.A. „Șova și Asociații” de inculpatul Șova Dan-Coman.

Ulterior, în baza referatului nr. DG/769/18.12.2007 elaborat de aceleași persoane (Mihai Constantin, Vioreanu Ion și Stăncioi Adrian) și aprobat de directorul general, prin care s-a propus suplimentarea cu încă 31.240 lei a fondului repartizat serviciului de asistență juridică aferent anului 2007 și alocarea sumei de 680.000 lei (estimată prin referatul nr. DG/503/29.08.2007) pentru continuarea acestui serviciu în anul 2008, a fost încheiat actul adițional nr. 2/19.12.2007 la contractul nr. 10319/21.03.2007, prin care s-a suplimentat valoarea acestuia cu suma de 711.240 lei și s-a prelungit durata lui până în data de 21.12.2008, valoarea totală a contractului devenind 1.191.240 lei.

În 18.12.2008, Pisc Ion (director Investiții), Petroniu Ion și Stăncioi Adrian au întocmit memoriul justificativ nr. 957/18.12.2008, avizat de Mihai Constantin și aprobat de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, prin care s-a solicitat din nou suplimentarea valorii contractului de asistență juridică inițial cu suma de 310.000 lei pentru anul 2009, în temeiul acestuia perfectându-se, la data de

22.12.2008, actul adițional nr. 3, prin care s-a suplimentat valoarea contractului cu suma menționată și s-a prelungit durata lui până la 31.12.2009.

S-a mai reținut de către procuror că S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a acceptat la plată 63 de facturi fiscale emise de S.C.A. „Șova și Asociații” și a achitat prestații juridice efectuate de casa de avocatură în temeiul contractului nr. 10319/2017 în cuantum de 326.001 lei fără TVA, a actului adițional nr. 1/2007 în sumă de 184.260,67 lei fără TVA (219.270,19 lei cu TVA), a actului adițional nr. 2/2007 în valoare de 1.183.149,36 lei fără TVA (1.407.947,73 lei cu TVA) și în temeiul actului adițional nr. 3/2008 în cuantum de 32.343,27 lei fără TVA (38.499,49 lei). În perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a semnat și avizat din partea Complexului facturile și notele de onorarii în executarea actelor adiționale nr. 1 și nr. 2. În concret, pentru activitățile juridice prestate în legătură cu proiectul de desulfurare, societatea a plătit în 2007 suma de 606.932,75 lei și 484.831,68 lei în anul 2008, în total 1.091.764,43 lei, pentru cele aferente rezolvării litigiului cu Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., în perioada martie - mai 2008, suma de 1.071.336,80 lei, iar pentru alte prestații juridice suma de 840.264,44 lei în 2008 și 120.819,99 în anul 2009, în total 961.084,43 lei, toate sumele fiind purtătoare de TVA.

În argumentarea caracterului nelegal al celor trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 încheiat între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, acuzarea a arătat, în esență, că doar aparent (raportat la suma estimată de 280.000 lei, sub cea de 420.000 euro) societatea comercială nu avea îndatorirea respectării dispozițiilor art. 35 - 38 (caietul de sarcini) și art. 56 (anunțul de atribuire) din O.U.G. nr. 34/2006, ci doar a obligațiilor prevăzute de art. 2 alin. 2 din H.G. nr. 925/2006, întrucât, în realitate, raportat la valoarea totală a contractului, astfel cum a fost modificat prin actele adiționale, previzibilă față de durata convenției de finanțare pentru proiectul de desulfurare, era obligatorie aplicarea procedurii instituite de prevederile legale anterior indicate. În acest sens, s-a menționat că S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a decontat, în baza contractului primar și a celor trei acte adiționale, suma de 2.053.649 lei, echivalentul a 433.041 euro, la un curs de 3,9852, valabil la 31.12.2008 (peste limita de 420.000 euro), din care aproape jumătate, respectiv 961.084,43 lei, a vizat servicii juridice fără nicio legătură cu proiectul de desulfurare.

În plus, invocându-se și încălcarea dispozițiilor art. 25 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, s-a subliniat că, în cuprinsul contractului încheiat, nu s-a prevăzut valoarea totală a acestuia, deși suma destinată serviciului juridic fusese estimată la 280.000 lei, valoarea contractului nefiind evaluată nici la momentul perfectării actelor adiționale și nefiind nici măcar determinabilă, întrucât nu s-a apreciat niciodată necesarul de ore de asistență juridică pentru proiectul de desulfurare. Mai mult, contractul a vizat și prestarea de activități juridice străine acestui proiect, fără ca în privința lor să existe o documentație de justificare a necesității și de estimare a numărului de ore necesar în acest sens. Astfel, deși toată procedura de achiziție a fost întocmită pentru serviciul juridic destinat procesului de desulfurare, contractul încheiat cu casa de avocatură câștigătoare,

prelungit, ulterior, prin cele trei acte adiționale, a avut un alt obiect, mult mai extins decât cel prevăzut în notele de fundamentare și fișa de date a achiziției înaintată către ofertanți, aspect ce contravine dispozițiilor art. 2 alin. 2 din H.G. nr. 925/2006. În acest sens, s-a arătat că asistența juridică solicitată era una extrem de calificată într-un domeniu specific al activității relevante a achizitorului, energia, situație în care prețul ofertat de casele de avocatură concurente a fost unul mare întrucât nu existau mulți avocați cu expertiză în domeniu, iar cei existenți trebuiau plătiți corespunzător. Or, în cauză, cunoscând faptul că este agreat de conducerea societății, inculpatul Șova Dan-Coman a făcut o ofertă mult sub cea realistă, cu care a și câștigat, știind că poate modifica obiectul contractului adăugând și alte activități juridice străine procesului de desulfurare și, implicit, procedurii desfășurate, mult mai ușor de realizat și cu costuri foarte mici, lucru care s-a și întâmplat.

Procurorul a apreciat că au fost nesocotite de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan și prevederile art. 23 din O.U.G. nr. 34/2006, ce instituie obligația de a nu diviza contractul de achiziție publică, acesta, în calitate de semnatar al referatului de necesitate ce a stat la baza încheierii contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, dar și de director de investiții la acea dată, cunoscând că durata convenției cu finanțatorul se întinde pe perioada mai multor ani (2006-2020) și având, astfel, prefigurarea faptului că serviciul de asistență juridică contractat, inițial, până la sfârșitul lui 2007, urmează să fie prelungit.

Deopotrivă, s-a arătat că, prin atribuirea, în mod direct, către S.C.A. „Șova și Asociații”, fără parcurgerea vreunei proceduri care să asigure concurența între operatorii economici, a celor trei acte adiționale, ce constituie veritabile contracte de achiziție publică în accepțiunea art. 3 lit. f) din O.U.G. nr. 34/2006, s-au încălcat dispozițiile art. 2 și art. 19 din același act normativ, cele ale art. 2 alin. 2 din H.G. nr. 925/2006 și ale art. 1 din Ordinul nr. 612/2006 al M.E.C., care prevăd obligativitatea organizării unei proceduri de achiziție publică, dar și prevederile art. 19 alin. 14 din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și atribuțiile de serviciu stabilite în sarcina directorului general prin nota nr. 22806/26.11.2007, aprobată de Hotărârea nr. 12/30.11.2007 a Consiliului de Administrație, și prin contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007 (punctul 4.2.5), actele adiționale nr. 1/03.09.2007 și nr. 2/19.12.2007 depășind valoarea de 10.000 euro fără TVA în limita căreia conducătorul societății putea achiziționa direct produse, servicii sau lucrări. Sub acest aspect, procurorul a apreciat că dispozițiile art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 au aplicabilitate proprie, fiind incidente în legătură cu orice tip de achiziții, inclusiv cele prevăzute de anexa 2B, fiind ele însele excepții de la aplicabilitatea ordonanței. De asemenea, a subliniat că întocmirea caietului de sarcini a vizat doar contractul de asistență juridică primar, iar publicarea anunțului de atribuire nu s-a făcut nici cu privire la acesta și nici în cazul actelor adiționale.

În plus, prin semnarea actelor adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan și-a nesocotit atribuțiile de serviciu prin care era abilitat să încheie contracte care se derulează pe o perioadă de cel mult un an, prevăzute în Statutul societății (art. 20 lit. B alin. 2

lit. g), Regulamentul de organizare și funcționare al acesteia și în contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007.

Pornind, totodată, de la împrejurarea că plățile efectuate de S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. către S.C.A. „Șova și Asociații” au fost făcute în perioada în care inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a ocupat funcția de director general, mai puțin cele din luna februarie 2009, care au vizat, însă, activități juridice prestate în decembrie 2008, și având în vedere că valoarea de 200.000 lei, aferentă primului act adițional la contractul de asistență juridică, nu a fost prevăzută în bugetul de cheltuieli pe anul 2007, iar sumele decontate în baza celor trei acte adiționale nu au fost cuprinse în Programul anual al achizițiilor publice, fiind achitate din fondul alocat capitolului investiții, contrar normelor de bună administrare a societății, acuzarea a susținut că nu au fost respectate de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan nici prevederile din Regulamentul de organizare și funcționare al societății prin care directorul general este împuternicit să semneze doar contracte pentru care a fost aprobat bugetul de venituri și cheltuieli, acesta fiind cel care urmărește și răspunde de modul de realizare a bugetului și de administrare a patrimoniului companiei. Astfel, s-a arătat că diminuarea resurselor financiare alocate fondului de investiții, ca urmare a semnării celor trei acte adiționale și decontării sumelor aferente acestora, a condus la contractarea de către Complexul Energetic a unor împrumuturi foarte oneroase pentru completarea acestuia, în condițiile în care fondul de investiții era destinat, în principal, îmbunătățirilor tehnologice cu efect pozitiv asupra mediului, în vederea atingerii anumitor standarde în domeniu.

Invocând, în plus, și încălcarea dispozițiilor art. 3 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, procurorul semnatar al rechizitoriului a mai arătat că, deși la nivelul conducerii societății comerciale Complexul Energetic Rovinari S.A. a existat în perioada noiembrie 2006 - martie 2007 o preocupare pentru respectarea normelor privind achizițiile publice cu prilejul derulării procedurii finalizate în data de 21.03.2007, semnarea contractului nr. 10319/21.03.2007, având un alt obiect decât cel menționat în notele de fundamentare și fișa de date a achiziției, a angajat compania în efectuarea unor cheltuieli nejustificate, corespunzătoare obiectului extins al contractului, fapt ce a translatat conduita directorului general din una neeconomică, inefficientă și neoportună într-o conduită ce nesocotește caracteristica regularității achiziției.

Mai mult, la nivelul societății, nu a existat necesitatea contractării serviciilor de asistență juridică prevăzute în obiectul extins al contractului, fiind organizat, în perioada respectivă, un Birou Juridic aflat în subordinea directorului general (ce avea în competență reprezentarea și susținerea intereselor companiei în fața instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală, notariatelor și în raporturile cu persoanele fizice și juridice), care a funcționat, în anii 2007 și 2008, cu 8 posturi de consilier juridic, iar în 2009, cu 13 astfel de posturi și care a reprezentat Complexul Energetic Rovinari în fața instanțelor judecătorești în 116 cauze în 2007, în 80 de procese în anul 2008 și în 213 litigii în 2009 (în total 409 cauze în perioada 2007-2009), cheltuielile totale de natură salarială cu personalul juridic în acest interval de timp fiind de circa 1.544.000 lei. Comparativ, în baza contractului de asistență juridică primar și a

actelor adiționale, în aceeași perioadă, S.C.A. „Șova și Asociații” a reprezentat societatea în fața instanțelor judecătorești în 13 cauze, la care se adaugă și consultanța aferentă proiectului de desulfurare, în schimbul serviciilor juridice prestate, casa de avocatură încasând 2.053.649 lei (din care aproximativ jumătate pentru reprezentarea în cele 13 dosare). Ca atare, s-a concluzionat că entitatea publică a angajat cheltuieli total nejustificate prin plățile efectuate către SCA „Șova și Asociații”, directorul general încălcându-și obligația de a proteja fondurile publice împotriva pierderilor cauzate de eroare, risipă, abuz sau fraudă, precum și de a respecta cerințele de oportunitate, economicitate și eficiență în administrarea acestora, din moment ce singurele sume decontate legal au fost cele din perioada aprilie - august, aferente contractului nr. 10319/2007, pentru servicii juridice destinate procesului de desulfurare.

În drept, s-a apreciat că **faptele inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan** care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., având aceeași rezoluție infracțională, a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, în data de 03.09.2007, actul adițional nr. 1 la contractul nr. 10319/21.03.2007, în data de 19.12.2007, actul adițional nr. 2 și, în data de 22.12.2008, actul adițional nr. 3 la același contract, iar în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, a semnat și avizat din partea societății facturile și notele de onorarii în executarea actelor adiționale nr. 1 și nr. 2, cu încălcarea dispozițiilor art. 2, art. 19, art. 23, art. 25, art. 28, art. 35 - 38, art. 56 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul M.E.C. nr. 612/2006, art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, a Statutului Complexului prevăzut de H.G. nr. 103/2004, a Regulamentului de organizare și funcționare al acestuia și a contractului de mandat nr. 25081/21.12.2007, conduită care a condus la vătămarea intereselor legale ale S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și a produs o pagubă acesteia în cuantum de 1.665.717,41 lei, corespunzător sumelor plătite nelegal și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către S.C.A. „Șova și Asociații”, întrunesc elementele constitutive ale **infracțiunii de abuz în serviciu în formă continuată (trei acte materiale), prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal.**

1.2. Analizând, în continuare, contextul în care a fost încheiat **contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., reprezentat de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de director general, și S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de inculpatul Șova Dan-Coman, în calitate de partener coordonator, procurorul a prezentat, în debutul Subtitlului I.2, istoricul creanțelor de 82.139.822 lei și de 69.520.555,72 lei deținute de Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și, respectiv, asupra S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., arătând, în esență, cu trimitere la cadrul normativ aplicabil în materie (H.G. nr. 103/2004, Legea nr. 243/2005 și Ordinele Ministerului Economiei și Comerțului nr. 481/24.08.2005, nr. 36/25.01.2006 și nr. 721/20.10.2006), că acestea reprezentau un deficit de capital, și nu datorii corelative unei livrări sau efectuării de prestații, Legea nr. 243/2005 (care prevedea, printre altele, majorarea capitalului social al complexurilor, emiterea de noi acțiuni și liberarea acestora prin compensarea creanțelor certe, lichide și**

exigibile ale S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra societăților comerciale) fiind adoptată tocmai pentru a împiedica plata lor efectivă, care ar fi putut conduce la falimentul celor două complexuri.

De asemenea, făcând referire la impedimentele aducerii la îndeplinire a prevederilor Legii nr. 243/2005 (schimbarea, succesivă, a acționariatului S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., mandatarea de către Ministerul Economiei și Comerțului a reprezentanților săi în Adunarea Generală a Acționarilor S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. abia la data de 20.10.2006, deschiderea, prin sentința nr. 1053/22.12.2006 pronunțată de Tribunalul Gorj în dosarul nr. 86/F/2006, a procedurii falimentului S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și ridicarea dreptului acesteia de administrare, imposibilitatea aplicării în cadrul dosarului de insolvență a dispozițiilor Legii nr. 243/2005, consfințită prin sentința nr. 1313/30.11.2007 a judecătorului sindic, lipsa unui consens între reprezentanții complexurilor și lichidatorul judiciar al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în privința modalității de stingere a creanțelor), acuzarea a arătat că, la data de 10.12.2007, Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL Craiova, reprezentat de asociat coordonator Babov Vladimir, de Cabinet de Avocat „Felix Drăghici” și S.C.A. „AA Iordan și Asociații”, a introdus pe rolul Tribunalului Gorj, sub nr. 12454/95/2007, o acțiune împotriva S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., prin care a solicitat plata sumelor de 82.139.822 lei, reprezentând contravaloarea activelor cedate, și de 22.596.665 lei, reprezentând diferența în plus la zi conform indicelui de inflație. S-a apreciat că interesul lichidatorului în formularea cererii de chemare în judecată (calificată de procuror ca fiind „halucinantă”) a constat în încheierea unei tranzacții, fără ca diferendul să fie supus controlului judecătoresc pe fond întrucât exista posibilitatea respingerii acțiunii. În plus, BNP Consult era bonificată cu 10% din totalul creanțelor pe care le recupera în cadrul dosarului de insolvență, astfel încât, în cazul în care obținea recuperarea creanței, beneficia automat de suma de peste 8,2 milioane lei prin reținerea acesteia din datoria ce urma să fie plătită.

Primul termen de judecată a fost stabilit la 28.01.2018, pentru când inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan l-a împuternicit pe consilierul juridic Olaru Sorin să solicite amânarea cauzei în vederea angajării unui apărător, cerere ce a fost admisă de instanță, care a amânat judecata la data de 11.02.2008.

În 06.02.2008, juriștii Complexului au formulat întâmpinare, semnată de directorul general, prin care au solicitat respingerea acțiunii, ca neîntemeiată, arătând, în esență, că societatea nu recunoaște creanța. După două zile, în 08.02.2008, S.C.A. „Șova și Asociații” a preluat cazul, așa cum rezultă din împuternicirea avocațială nr. 457602, care nu face referire la vreun contract de asistență juridică, ci doar la anul 2008 ca an al încheierii unui atare contract, deși până la acea dată nu se perfectase o asemenea convenție.

În ședința din 11.02.2008, reprezentantul casei de avocatură a solicitat acordarea unui nou termen de judecată pentru a-și pregăti apărarea, întrucât a fost angajat abia la data de 08.02.2008, cerere ce a fost admisă de complet, care a amânat cauza pentru 25.02.2008.

În data de 14.02.2008, S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații” contractul de asistență juridică nr. 165/2008, al cărui obiect l-a constituit realizarea, pe calea reprezentării în cadrul acțiunii judecătorești declanșată de Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin BNP Consult SPRL, a unei înțelegeri cu creditorul prin care datoria societății în cuantum de 82.139.822 lei să fie achitată într-un termen rezonabil (minim 3 ani). Cu privire la onorariu, s-a precizat că, în ipoteza obținerii rezultatului, respectiv eşalonarea datoriei pe minim 3 ani, Complexul va achita un onorariu de succes reprezentând 1% din valoarea creanței deținute de Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. Contractul de asistență juridică a fost semnat de Ciurel Laurențiu-Dan și Constantin Mihai pentru S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., iar din partea S.C.A. „Șova și Asociații” de către Șova Dan-Coman.

După cinci zile, în 19.02.2007, între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. s-a încheiat tranzacția relativ la obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, prin care prima s-a obligat să achite celei din urmă suma de 82.139.822 lei în termen de cinci ani. După redactarea, în data de 03.03.2007, a hotărârii de expedient pronunțată în 25.02.2007, prin ordinele de plată nr. 1302/01.04.2008 și nr. 2168/30.05.2008, complexul a plătit societății de avocați suma de 1.071.336,80 lei (inclusiv TVA).

Apreciind că atât încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, cât și a tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. s-a realizat cu încălcarea dispozițiilor legale în materie, procurorul semnatar al actului de sesizare a instanței, făcând trimitere la cauza pretențiilor ce formau obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, a subliniat interdicția de a tranzacționa pe cale judiciară asupra acestora, interdicție care se întindea și asupra Adunării Generale a Acționarilor și a Consiliului de Administrație al societății, și cu atât mai mult asupra directorului general Ciurel Laurențiu-Dan, care nu a avut mandat special în vederea încheierii înțelegerii cu creditorul. În acest sens, s-a arătat că față de Complex nu mai subzista nicio obligație, din momentul în care, prin Hotărârea nr. 1/30.08.2005, Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor a hotărât majorarea capitalului social și liberarea de acțiuni către Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., continuarea procedurii privind modificarea statutului și a registrului acționarilor nemaiținând exclusiv de S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., ci fiind dependentă și de concursul altor factori. De asemenea, debitul principal era doar scriptic, fără vreo cauză comercială, provenind din diferența dintre activul mai mare și pasivul mai mic aferent exploatarea miniere Rovinari, parte a S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.. Deopotrivă, faptul că judecătorul sindic a respins solicitarea de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în cadrul procedurii de insolvență nu însemna că legea în sine a rămas fără aplicabilitate, doar și pentru simplul motiv că procedura insolvenței ar fi putut să înceteze. Mai mult, soluția instanței nu era la acea dată irevocabilă, A.V.A.S. formulând recurs, ce a fost soluționat abia la 25.03.2008.

Totodată, analizând conținutul notelor de onorarii, procurorul a mai constatat că, în dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. beneficia de asistență juridică din partea S.C.A. „Șova și Asociații” în temeiul actului adițional nr. 2 la contractul nr. 10319/2007, context în care, în perioada decembrie 2007 - februarie 2008, au avut loc mai multe discuții între inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman în legătură cu modalitatea de soluționare a litigiului, directorul general arătându-se dispus să încheie o tranzacție cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., în condițiile în care și reprezentantul acesteia și-a manifestat tot timpul interesul de a perfecta o asemenea înțelegere. Astfel, așa cum a declarat chiar inculpatul Ciurel, posibilitatea încheierii unei tranzacții, ca modalitate de stingere a divergenței, era cunoscută de mai mult timp de către părțile litigante, în condițiile în care, începând din a doua parte a anului 2007, directorul general a purtat tratative în acest sens cu reprezentantul creditoarei, cunoscând intenția lui de a se ajunge la o înțelegere. În plus, printre înscrisurile depuse de către BNP Consult SPRL odată cu cererea introductivă de instanță și comunicate Complexului Energetic, s-a aflat și o adresă transmisă către acesta din urmă în data de 25.10.2007, prin care reclamanta a solicitat o întâlnire cu reprezentanții societății comerciale „în scopul perfectării unei tranzacții pentru preîntâmpinarea unor situații litigioase în fața instanțelor judecătorești”. Ca atare, s-a apreciat că inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a cunoscut, chiar înaintea intentării acțiunii, intenția reclamantei de a perfecta o tranzacție relativ la pretenția ce a format obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj și, cu toate acestea, s-a înțeles cu inculpatul Șova Dan-Coman să încheie un contract de asistență juridică distinct în acest scop, angajând, astfel, resurse financiare considerabile ale societății comerciale în interesul exclusiv al societății de avocatură, al cărei reprezentant prefigurase, la rândul său, un folos pecuniar (constând în obținerea onorariului de succes) prin perfectarea unei tranzacții cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.. În aceste condiții, având în vedere și intervalul de timp de doar 5 zile între data încheierii convenției nr. 165/14.02.2008 și momentul perfectării înțelegerii între părți (19.02.2008), acuzarea a concluzionat că ambii inculpați au cunoscut faptul că oponentul din litigiul aflat pe rolul Tribunalului Gorj era dispus să încheie o tranzacție, situație în care contractul de asistență juridică menționat este „nul absolut pentru cauză ilicită, fiind un act grosolan de abuz în serviciu în persoana numitului Ciurel Laurențiu-Dan, respectiv complicitate la abuz în serviciu în persoana numitului Șova Dan-Coman”.

Sub acest aspect, s-a arătat că „reprezintă un caz tipic de cauză ilicită și imorală încheierea unui contract sinalagmatic în raport de care ambele părți cunosc caracterul fictiv al contraprestației uneia dintre ele sau prin care acestea conferă cu intenție un caracter disimulat contractului în scopul de a obține foloase necuvenite”. De asemenea, contractul de asistență juridică „este ilicit în privința obiectului raportului juridic ce constă în conduita părților, adică în acțiunile sau inacțiunile la care sunt îndrituite părțile sau pe care sunt ținute să le respecte, cât și în privința conținutului aceluși raport juridic dat de totalitatea drepturilor subiective civile și a obligațiilor civile pe care le au părțile raportului

juridic respectiv, realitatea acestuia fiind închipuită de părți doar pentru a justifica plata, respectiv obținerea sumelor cu titlu de comision de succes”.

Procurorul a mai apreciat că nu poate fi invocat ca argument pentru justificarea încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 existența unui risc iminent de obligare imediată a S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. la plata creanței către Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., neexistând nicio dovadă în acest sens, cu atât mai mult cu cât, în cuprinsul întâmpinării formulate la data 06.02.2008 de juriștii societății și semnată de directorul general Ciurel Laurențiu-Dan, s-a susținut netemeinicia pretenției reclamantei, arătându-se că societatea nu recunoaște creanța.

În opinia Parchetului, caracterul fictiv al asistenței juridice acordate de casa de avocatură în litigiul ce a format obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj a rezultat și din faptul că, în data de 08.02.2008, S.C.A. „Șova și Asociații” a depus la dosar o întâmpinare identică în conținut cu cea formulată anterior de juriștii Complexului, însă cu o altă așezare în pagină și cu un alt format, precum și din împrejurarea că, în notele de onorarii aferente lunii februarie 2008, întocmite în baza actului adițional nr. 2 la contractul nr. 10319/2007 („studiu dosar nr. 12454/95/2007 CER vs. ICM, în vederea redactării întâmpinării”, activitate desfășurată de avocat Violeta Dima) și în temeiul contractului nr. 165/14.02.2008 („studiu dosar nr. 12454/95/2007 CER vs. ICM, în vederea redactării întâmpinării”, activitate desfășurată de avocații Violeta Dima și Roxana Eftimie) figurează aceleași servicii de asistență juridică ce ar fi fost prestate de avocații firmei. Cu toate acestea, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a semnat spre decontare ambele facturi emise în baza celor două note de onorarii (nr. 283/28.02.2008 și nr. 299/07.03.2008), fapt ce demonstrează că acesta, împreună cu inculpatul Șova Dan-Coman, au acționat în mod coordonat și conștient în vederea prejudicierii intereselor S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. prin încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008.

În susținerea caracterului nelegal al acestuia, ce constituie un veritabil contract de achiziție publică, în accepțiunea art. 3 lit. f) din O.U.G. nr. 34/2006, procurorul a mai arătat că pentru încheierea lui nu s-a parcurs nicio procedură care să asigure concurența între operatorii economici, cu efecte patrimoniale benefice pentru societatea comercială, ci a fost atribuit în mod direct S.C.A. „Șova și Asociații”, încălcându-se, astfel, de către inculpatul Ciurel Dan-Laurențiu, dispozițiile art. 2 și art. 19 din ordonanța de urgență menționată, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul nr. 612/2006 al M.E.C., care instituie obligativitatea organizării unei proceduri de achiziție publică, dar și prevederile art. 19 alin. 14 din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și atribuțiile de serviciu stabilite în sarcina directorului general prin nota nr. 22806/26.11.2007, aprobată de Hotărârea nr. 12/30.11.2007 a Consiliului de Administrație, și prin contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, contractul nr. 165/2008 depășind valoarea de 10.000 euro fără TVA în limita căreia conducătorul companiei putea achiziționa direct produse, servicii sau lucrări. Sub acest aspect, procurorul a apreciat că dispozițiile art. 19 din O.U.G. nr.

34/2006 au aplicabilitatea proprie, fiind incidente în legătură cu orice tip de achiziții, inclusiv cele prevăzute de anexa 2B, fiind ele însele excepții de la aplicabilitatea ordonanței.

De asemenea, având în vedere modul „discreționar” în care a fost atribuit către SCA „Șova și Asociații” contractul nr. 165/2008, fără să existe la nivelul conducerii societății comerciale sau al compartimentelor din cadrul acesteia necesitatea contractării vreunui serviciu de asistență juridică separat de cel deja existent, în legătură rezolvarea problemei litigioase cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., singura explicație pentru perfectarea unei asemenea convenții fiind relația apropiată dintre cei doi inculpați, acuzarea a considerat că au fost încălcate de către directorul general Ciurel Dan-Laurențiu și dispozițiile art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, operațiunea de alocare a fondurilor publice încălcând în mod vădit caracteristicile de oportunitate, economicitate și eficiență.

Deopotrivă, pornind de la faptul că sumele asupra cărora s-a tranzacționat și cele aferente contractului de asistență juridică nr. 165/2008 nu au fost prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli, fiind achitate din fondul alocat capitolului investiții, neexistând o analiză cu privire la sursa plăților către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. sau la posibilitatea efectivă de achitare a acestora, Parchetul a susținut că nu au fost respectate de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan nici prevederile din Regulamentul de organizare și funcționare al societății prin care directorul general este împuternicit să semneze doar contracte pentru care a fost aprobat bugetul de venituri și cheltuieli, acesta fiind cel care urmărește și răspunde de modul de realizare a bugetului și de administrare a patrimoniului companiei. Astfel, s-a arătat că diminuarea resurselor financiare alocate fondului de investiții, ca urmare a semnării contractului nr. 165/2008 și încheierii tranzacției, a condus la contractarea de către Complexul Energetic a unor împrumuturi foarte oneroase pentru completarea acestuia, în condițiile în care fondul de investiții era destinat, în principal, îmbunătățirilor tehnologice cu efect pozitiv asupra mediului, în vederea atingerii anumitor standarde în domeniu.

În plus, Consiliul de Administrație nu l-a mandatat pe inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan să încheie tranzacția, ci doar pentru a rezolva problema litigioasă cu Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în interesul companiei, faptul că, ulterior, organul colegial a luat act de perfectarea înțelegerii intervenite între cele două entități neechivalând cu aprobarea acesteia.

În ceea ce privește participația penală în forma complicității, reținută în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman, procurorul a arătat că aceasta a constatat în ajutorul dat inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan la încheierea, în calitate de reprezentant al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, „contract încheiat cu încălcarea legii și inutil, având în vedere că serviciile juridice fuseseră deja achiziționate prin contractele anterioare”. Sub acest aspect, s-a apreciat că Șova Dan-Coman a avut un rol esențial și determinant la săvârșirea faptei de natură penală, întrucât fără activitatea acestuia de negociere, semnare și asumare a contractului, fapta autorului Ciurel Laurențiu-Dan nu se putea realiza. Sub aspect subiectiv,

Parchetul a considerat că inculpatul Șova Dan-Coman a acționat cu intenție directă, având prefigurarea producerii unui prejudiciu în patrimoniul Complexului Energetic Rovinari și urmărind acest rezultat, corelativ obținerii unui folos necuvenit de către societatea de avocați la care avea calitatea de asociat majoritar. În același sens, s-a menționat că încercarea inculpatului de a prezenta organelor de urmărire penală o situație diametral opusă celei reale în legătură cu participarea sa la încheierea contractului nr. 165/14.02.2008 (prin precizarea că „este complet străin de faptele imputate” și prezentarea mai multor procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” falsificate) relevă cunoașterea caracterului fraudulos al contractului în sine și a rolului pe care l-a avut la încheierea acestuia.

În opinia procurorului semnatar al rechizitoriului, implicarea activă directă a inculpatului Șova Dan-Coman la încheierea contractului nr. 165/14.02.2008 a rezultat din depozițiile martorilor Catrinoiu Georgiana, coordonatorul Departamentului de litigii din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” (care a afirmat că, în cazul acestui contract, ca, de altfel, și în situația celorlalte contracte de asistență juridică în temeiul cărora s-au încheiat tranzacții, inculpatul s-a implicat personal, stabilind termenii acestora, și că „toți ceilalți avocați, inclusiv Radu-Ștefan Cernov, nu făceau absolut nimic fără a avea acordul lui Șova Dan-Coman”), Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana, avocați asociați ai aceleiași societăți (care au afirmat că inculpatul Șova Dan-Coman era singura persoană care negocia termenii oricărui contract de asistență juridică), precum și din cuprinsul a două agende cu însemnări personale ale martorului Cernov, ce au fost ridicate cu ocazia efectuării percheziției domiciliare la locuința acestuia, în care se fac mențiuni în legătură cu negocierea de către Șova Dan-Coman a contractului de asistență juridică analizat. În plus, în notele de onorarii aferente lunii februarie 2008, inculpatul este menționat printre avocații care s-au deplasat la sediul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. pentru a discuta cu directorul general Ciurel Laurențiu-Dan în legătură cu litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.

Totodată, Parchetul a făcut referire la „practica infracțională a inculpatului Șova Dan-Coman”, identificată în cazul contractelor prevăzute cu onorariu de succes și în temeiul cărora se acorda asistență juridică în dosare finalizate prin încheierea unor tranzacții. S-a arătat, sub acest aspect, că avocații S.C.A. „Șova și Asociații”, inclusiv inculpatul, prestau servicii juridice în diverse litigii, iar la un moment dat, în cursul judecării cauzelor, în funcție de poziția procesuală a părții pe care o reprezentau, în sensul că aceasta ar fi dispusă să încheie o tranzacție, Șova Dan-Coman întreprindea demersuri pe lângă directori pentru a încheia contracte de asistență juridică separat pentru aceste procese, de fiecare dată prevăzute cu onorariu de succes, cu toate că activitatea juridică menționată în cuprinsul lor fusese deja derulată în baza contractelor existente. În speță, asistența juridică era efectuată în temeiul actului adițional nr. 2 la contractul nr. 10319/2007, fapt ce a rezultat din cuprinsul notei de onorarii aferentă lunii februarie 2008, în care s-a consemnat desfășurarea unor activități juridice timp de 9 zile, inclusiv de către inculpat, în perioada 01-13 februarie 2008, pentru reprezentarea Complexului în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea

Minelor S.A în cadrul dosarului nr. 12454/95/2007, ultima activitate fiind chiar în preziua încheierii contractului nr. 165/2008. După ce s-a ajuns la un consens în privința perfectării unei tranzacții, inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman au încheiat acest contract în condițiile arătate, pentru a procura celui din urmă un folos necuvenit.

În drept, s-a apreciat că **fapta inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan** care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., cu complicitatea inculpatului Șova Dan-Coman, a încheiat, în data de 14.02.2008, cu S.C.A. „Șova și Asociații” contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, cu încălcarea dispozițiilor art. 2 și art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul M.E.C. nr. 612/2006, art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, a Statutului Complexului prevăzut de H.G. nr. 103/2004, a Regulamentului de organizare și funcționare al acestuia și a contractului de mandat nr. 25081/21.12.2007, conduită care a condus la vătămarea intereselor legale ale S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și a produs o pagubă acesteia în cuantum de 1.071.336,80 lei, corespunzător sumelor plătite nelegal și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către S.C.A. „Șova și Asociații”, întrunește elementele constitutive ale **infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal.**

În aceleași dispoziții legale ce reglementează **infracțiunea de abuz în serviciu** a fost încadrată juridic și **fapta inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan** care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., în data de 19.02.2008, prin încălcarea dispozițiilor art. 20 punctul B alin. 2 lit. g) din Statutul Complexului, ce constituie Anexa nr. 1 la H.G. nr. 103/2004, fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, a prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare al societății și a contractului de mandat nr. 25081/21.12.2007 și prin nerespectarea dispozițiilor date în sarcina directorului general prin Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 481/24.08.2005, emis în aplicarea Legii nr. 243/2005, a încheiat cu Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator BNP Consult SPRL, tranzacția relativ la obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, tranzacție prin care S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. se obliga să achite către cea din urmă suma totală de 82.139.822 lei în termen de cinci ani, conduită infracțională în urma căreia au fost vătămăte interesele legale ale M.E.C., A.V.A.S. și ale Complexului, prin diminuarea sumelor alocate fondului de investiții proporțional cu sumele plătite, corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar Rovigo SPRL în cuantum de 0,98% din respectivele sume.

În ceea ce privește **faptele inculpatului Șova Dan-Coman** care, în perioada ianuarie - 14 februarie 2008, în contextul litigiului dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., cu știință, a întreprins acte de complicitate morală, în sensul că a insistat pe lângă Ciurel Laurențiu-Dan să încheie un contract distinct de asistență juridică, contribuind astfel la decizia acestuia de a perfecta nelegal contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 între Complex și S.C.A.

„Șova și Asociații”, precum și acte de complicitate materială, în sensul că a conceput termenii și condițiile respectivului contract, semnându-l, totodată, din partea S.C.A. „Șova și Asociații”, acțiuni care au înlesnit și contribuit în mod direct la activitatea infracțională imputată autorului Ciurel Laurențiu-Dan, s-a considerat că acestea întrunesc elementele de tipicitate ale **complicității la infracțiunea de abuz în serviciu**, prevăzută de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 297 Cod penal.

2.1. În cuprinsul Titlului II al actului de sesizare, care tratează infracțiunile reținute de acuzare în legătură cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., procurorul, după expunerea atribuțiilor ce îi reveneau inculpatului Cristea Dumitru, în funcția de director general al societății (în care a fost numit cu începere din 24.05.2007), conform Statutului acesteia, ce constituie Anexa 2 la Hotărârea Guvernului nr. 103/2004 (art. 20 lit. B alin. 1 lit. g), Regulamentului de organizare și funcționare al complexului (pct. 2.6), contractului de mandat nr. 34646/29.11.2007, aprobat prin Hotărârea nr. 12/29.11.2007 a Adunării Generale a Acționarilor, și a notei nr. 23882/28.08.2007 privind delegarea de competență, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 9/28.08.2007, modificată prin art. 2 din Hotărârea nr. 14/14.12.2007 a aceluiași organ colegial, a făcut referire, **în Subtitlul II.1, la circumstanțele încheierii contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații” și a actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta**, arătând, în esență, că, în data de 04.06.2007, au fost înregistrate în cadrul societății memoriile justificative nr. DC/2288, întocmit de Vasile Ioan-Viorel, și nr. 15371, elaborat de Danciu Laviniu (director al Unității de Management și Implementarea Proiectelor), Procopiu Cornel (șef al Serviciului urmărire contracte) și Militaru Marinela (șef al Serviciului buget finanțe în cadrul Unității de Management și Implementarea Proiectelor), privind necesitatea achiziționării, în regim de urgență, a serviciului de consultanță juridică, estimându-se valoarea achiziției la 166.500 lei pentru anul 2007 și, respectiv, la suma de 180.000 lei pentru următoarele 6 luni, ambele documente fiind aprobate de directorul general Cristea Dumitru.

În 06.06.2007, Vasile Ioan-Viorel, făcând trimitere la cele două memorii, a întocmit referatul nr. 2359, prin care a propus modificarea programului anual de achiziții și introducerea „Serviciului de consultanță juridică” în valoare de 346.500 lei, referat care, de asemenea, a fost aprobat de inculpatul Cristea Dumitru și de Bîgu Gabriel, director financiar-economic. Ulterior, Danciu Laviniu și Vasile Ioan-Viorel au întocmit caietul de sarcini al achiziției, iar cel din urmă, împreună cu Gheorghe Gheorghe, și fișa de date a achiziției, documente fără număr de înregistrare, ambele aprobate de directorul general Cristea Dumitru.

La data de 15.06.2007, acesta a emis decizia nr. 748, prin care a numit comisia de evaluare a ofertelor compusă din Vasile Ioan-Viorel, Motocu Marian, Răuț Ion, Danciu Laviniu, Bărbulescu Daniela, Vitejanu Ion și Mechenie Licheria. Invitația de participare a fost transmisă către trei societăți de avocatură, printre care și S.C.A. „Șova și Asociații”, toate depunând ofertă. În aceeași zi, 15.06.2007, cu ocazia deschiderii ofertelor, comisia de evaluare a întocmit un

proces-verbal înregistrat sub nr. 2462/15.06.2007, prin care a fost declarată câștigătoare S.C.A. „Șova și Asociații”. Cu prilejul negocierii finale, s-a stabilit un onorariu de 140 lei/oră/avocat (fără TVA).

Ca urmare, a fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, cu valabilitate până la sfârșitul anului 2007, al cărui obiect l-a constituit prestarea de servicii de asistență și reprezentare juridică în mai multe domenii. Acesta a fost semnat pentru S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. de către Cristea Dumitru (director general), Graure Laurențiu-Octavian (director Direcția buget, financiar, contabilitate), Vasile Ioan-Viorel (director Direcția comercială) și Trușcă Constantin (șef Serviciu marketing disciplină contractuală), iar din partea S.C.A. „Șova și Asociații”, de către Cernov Radu, partener senior. Responsabil de contract în cadrul Complexului a fost desemnat Popescu Gabriel.

S-a mai reținut că, în data de 29.12.2007, s-a încheiat actul adițional nr. 2 la acest contract de asistență juridică, ce a fost înregistrat în evidențele societății comerciale sub nr. 1056/29.12.2007, fiind semnat din partea acesteia de aceleași persoane, iar pentru S.C.A. „Șova și Asociații”, de inculpatul Șova Dan-Coman. Prin actul adițional, s-a prelungit valabilitatea contractului nr. 504/23.07.2007 până în data de 31.12.2008, celelalte prevederi rămânând neschimbate.

S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a acceptat la plată și a achitat prestații juridice efectuate în baza contractului nr. 504/2007 în cuantum de 315.323,38 lei fără TVA (375.234,82 lei cu TVA), iar în temeiul actului adițional nr. 2, în sumă de 1.048.532 lei fără TVA (1.247.753,08 lei cu TVA), în total 1.363.855,38 lei (1.622.987,90 lei cu TVA).

În dovedirea caracterului nelegal al contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și, implicit, al actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta, încheiate între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, Parchetul a arătat, în esență, că procedura de selecție în urma căreia s-a perfectat contractul primar a fost manipulată la nivelul societății comerciale, fiind distorsionată componenta concurențială, element esențial pentru atribuirea legală a serviciului de asistență juridică.

În acest sens, s-a menționat că inculpatul Cristea Dumitru fusese anterior președintele comisiei de evaluare a ofertelor pentru achiziționarea serviciului de consultanță juridică în cadrul procedurii derulate la nivelul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., calitate în care a luat cunoștință de conținutul ofertelor caselor de avocatură participante la achiziție, cele trei societăți invitate să depună oferte la Complexul Energetic Turceni, respectiv S.C.A. „Șova și Asociații”, S.C.A. „Ștefănică Duțu și Asociații” și S.C.A. „Rațiu și Rațiu” regăsindu-se printre cele opt societăți invitate la depunere oferte și la Complexul Energetic Rovinari.

În plus, invocând declarația martorului Popescu Mugurel-Daniel, procurorul a susținut că necesitatea achiziționării serviciului de consultanță juridică la nivelul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. nu a fost rezultatul unui proces decizional comun de jos în sus pe linie ierarhică, ci hotărârea a aparținut exclusiv inculpatului Cristea Dumitru, care a „comandat”, practic, întocmirea referatelor de necesitate. Mai mult, sumele destinate serviciului de

asistență juridică nu au fost prevăzute în Programul Anual de Achiziții Publice, pentru alocarea acestora întocmindu-se un referat separat în aceeași perioadă în care au fost aprobate și memoriile de necesitate privind achiziția consultanței juridice.

Totodată, având în vedere faptul că martorul Vasile Ioan-Viorel, președinte al comisiei de evaluare a ofertelor în cadrul procedurii pentru achiziționarea serviciului de asistență juridică derulată la S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., aflat în relații de subordonare directă față de inculpatul Cristea Dumitru, nu a fost în măsură să precizeze cine a ales S.C.A. „Ștefănică Duțu și Asociații” și S.C.A. „Rațiu și Rațiu” pentru a fi invitate să depună oferte, precum și împrejurarea că S.C.A. „Șova și Asociații” a fost selectată întrucât avea deja încheiat contract de asistență juridică cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., aspect cunoscut la nivelul primei societăți comerciale, acuzarea a apreciat că procedura de atribuire organizată în cadrul Complexului Energetic Turceni a fost trucată, în scopul câștigării ei de către S.C.A. „Șova și Asociații”, trimiterea invitațiilor de participare către celelalte două case de avocatură anterior menționate (S.C.A. „Ștefănică Duțu și Asociații” și S.C.A. „Rațiu și Rațiu”) făcându-se din dispoziția inculpatului Șova Dan-Coman, persoană interesată direct în obținerea contractului.

În acest sens, au fost invocate atât depozițiile martorilor Duțu Florin (fost avocat în cadrul S.C.A. „Ștefănică & Șova” și asociat la S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații”), Ștefănică Mihai-Daniel (asociat la S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații”) și Rațiu Monica-Amalia (coordonator al S.C.A. „Rațiu și Rațiu”), cât și relațiile „apropiate” dintre Șova Dan-Coman și ultimii doi, aceștia fiind, în trecut, asociați cu inculpatul în cadrul S.C.A. „Ștefănică & Șova” (decizia nr. 4138/1999 a Baroului București) și, respectiv, S.C.A. „Șova și Asociații” (decizia nr. 463/2002 a Baroului București). De asemenea, s-a arătat că invitația de participare către S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații” a fost transmisă în 11.06.2007, la ora 17:16, de pe mail-ul personal al martorului Vasile Ioan-Viorel, având termen limită de depunere a ofertei data de 12.06.2007, ora 12:00. Cu toate că, în caietul de sarcini trimis cu același prilej, s-a stipulat ca o condiție minimă de participare deținerea certificării ISO 9001:2000, cerință pe care societatea de avocatură nu o îndeplinea, martorul Ștefănică Mihai-Daniel a înaintat totuși oferta către Complex, acceptând, astfel, în opinia procurorului, caracterul formal al participării sale la procedura de selecție. S-a mai reținut că oferta S.C.A. „Șova și Asociații” a fost înaintată în 15.06.2007, după termenul limită fixat la 14.06.2007, primind inițial nr. 2462, însă ulterior s-a suprascris pe aceasta numărul de înregistrare 2449/14.06.2007. În plus, invitațiile adresate S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații” și S.C.A. „Șova și Asociații” au fost înregistrate sub același număr la S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. (nr. 2679/11.06.2007), împrejurare care, coroborată cu inexistența unei dovezi privind înștiințarea oficială despre procedură a celei din urmă case de avocatură, demonstrează, potrivit Parchetului, faptul că inculpatul Șova Dan-Coman „a participat la selecție ca urmare a informațiilor obținute în cadrul cercului relațional dezvoltat la nivelul CET”.

Tot în susținerea caracterului nelegal al contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și al actului adițional nr. 2/29.12.2007, acuzarea a arătat că, prin încheierea și executarea acestora, ce constituie veritabile contracte de achiziție publică, dar și prin atribuirea, în mod direct, a celui din urmă către S.C.A. „Șova și Asociații”, s-au încălcat dispozițiile art. 2 și art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006 și art. 1 din Ordinul nr. 612/2006 al M.E.C., care instituie obligativitatea organizării unei proceduri de achiziție publică, considerându-se, sub acest aspect, că prevederile art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 au aplicabilitate proprie, fiind incidente în legătură cu orice tip de achiziții, inclusiv cele prevăzute de anexa 2B, fiind ele însele excepții de la aplicabilitatea ordonanței.

În plus, invocându-se și nerespectarea dispozițiilor art. 25 alin. 1 din același act normativ, s-a subliniat că, în cuprinsul contractului primar și al actului adițional nr. 2, nu s-a prevăzut valoarea totală a acestora, care nu a fost nici măcar determinabilă, întrucât nu s-a estimat niciodată necesarul de ore de asistență juridică.

De asemenea, s-a apreciat că au fost nesocotite și prevederile art. 19 alin. 14 și art. 20 lit. B alin. 2 lit. g) din Statutul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., dar și atribuțiile de serviciu stabilite în sarcina directorului general prin Regulamentul de organizare și funcționare a societății, prin nota nr. 23882/28.08.2007 privind delegarea de competență, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 9/28.08.2007 (modificată prin art. 2 din Hotărârea nr. 14/14.12.2007 a aceluiași organ colegial) și prin contractul de mandat nr. 34646/29.11.2007, având în vedere că inculpatul Cristea Dumitru nu a aprobat modificarea Programului anual al achizițiilor publice cu sumele decontate în baza actului adițional nr. 2/29.12.2007, iar prin încheierea acestuia, a prelungit perioada contractuală la 16 luni, cu toate că era abilitat să semneze doar convenții a căror durată nu depășea un an, în caz contrar fiind obligat să obțină avizul Consiliului de Administrație, care, în speță, nu a fost, însă, solicitat. Deopotrivă, actul adițional menționat a fost încheiat în lipsa oricărui referat de necesitate sau memoriu justificativ, contrar dispozițiilor art. 5 alin. 3 din H.G. nr. 925/2006.

Pornind, totodată, de la împrejurarea că sumele decontate în temeiul actului adițional nr. 2/29.12.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 nu au fost prevăzute în bugetul de cheltuieli pe anul 2007 și nici în Programul anual al achizițiilor publice, fiind achitate din fondul alocat capitolului investiții, contrar normelor de bună administrare a societății, Parchetul a susținut că nu au fost respectate, de către inculpatul Cristea Dumitru, nici prevederile din Regulamentul de organizare și funcționare al societății prin care directorul general este împuternicit să semneze doar contracte pentru care a fost aprobat bugetul de venituri și cheltuieli, acesta fiind cel care urmărește și răspunde de modul de realizare a bugetului și de administrare a patrimoniului companiei. Astfel, s-a arătat că diminuarea resurselor financiare alocate fondului de investiții, ca urmare a semnării actului adițional nr. 2 și decontării sumelor aferente acestuia, a condus la contractarea de către Complexul Energetic Turceni a unor împrumuturi oneroase pentru completarea acestuia, în condițiile în care

fondul de investiții era destinat, în principal, îmbunătățirilor tehnologice cu efect pozitiv asupra mediului, în vederea atingerii anumitor standarde în domeniu.

Invocând, în plus, și încălcarea dispozițiilor art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, procurorul semnatar al rechizitoriului a mai arătat că încheierea contractului nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007 a angajat compania în efectuarea unor cheltuieli nejustificate, operațiunea de alocare a fondurilor publice încălcând în mod vădit caracteristicile de oportunitate, economicitate și eficiență.

În acest sens, s-a subliniat că, la nivelul societății, nu a existat necesitatea contractării serviciilor de asistență juridică prevăzute în obiectul contractului, fiind organizat, în perioada respectivă, un Birou Juridic aflat în subordinea directorului general (ce avea în competență reprezentarea și susținerea intereselor companiei în fața instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală, notariatelor și în raporturile cu persoanele fizice și juridice), care a funcționat, în anul 2007, cu 10 posturi de consilier juridic, iar în 2009, cu 12 astfel de posturi, cheltuielile totale de natură salarială cu personalul juridic în acest interval de timp fiind de 1.520.000 lei. Comparativ, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a achitat S.C.A. „Șova și Asociații”, în perioada septembrie 2007 - decembrie 2008, suma de 3.367.568 lei fără TVA pentru un volum al activității juridice prestate de peste 10 ori mai mic, raportat la numărul de cauze, ce au avut o complexitate echivalentă. Ca atare, s-a concluzionat că entitatea publică a angajat cheltuieli total nejustificate prin plățile efectuate către casa de avocatură, directorul general încălcându-și obligația de a proteja fondurile publice împotriva pierderilor cauzate de eroare, risipă, abuz sau fraudă.

În drept, s-a apreciat că ***fapta inculpatului Cristea Dumitru*** care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., având aceeași rezoluție infrațională, a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații” contractul nr. 504/23.07.2007 și, în data de 29.12.2007, actul adițional nr. 2 la acesta, iar în perioada septembrie 2007 - decembrie 2008, a semnat și avizat din partea societății comerciale facturile și notele de onorarii în executarea contractului nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2, cu încălcarea dispozițiilor art. 2, art. 19 și art. 25 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul M.E.C. nr. 612/2006, art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, a Statutului Complexului prevăzut de H.G. nr. 103/2004, a Regulamentului de organizare și funcționare al acestuia și a contractului de mandat nr. 34646/29.11.2007, conduită care a condus la vătămarea intereselor legale ale S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și a produs o pagubă acesteia în cuantum de 1.622.987,90 lei, proporțional cu sumele plătite nelegal și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către S.C.A. „Șova și Asociații”, întrunește elementele constitutive ale ***infrațiunii de abuz în serviciu, în formă continuată (două acte materiale)***, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal.

2.2. În legătură cu împrejurările în care a fost încheiat *actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.*, reprezentat de inculpatul Cristea Dumitru,

în calitate de director general, și S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de inculpatul Șova Dan-Coman, în calitate de partener coordonator, în Subtitlul II.2 al rechizitoriului s-a arătat, în esență, că, urmare a hotărârii adoptate de fosta conducere executivă a companiei (asigurată de martorul Ilinca Dumitru), în perioada ianuarie - martie 2007, din dispoziția directorului economic Bîgu Gabriel, martorul Buzuloiu Marius, ce își desfășura activitatea în cadrul Departamentului economic, a procedat la calcularea penalităților datorate de S.C. Electrica S.A. pentru plata cu întârziere a contravalorii energiei electrice furnizate de Complex în baza contractelor cadru de vânzare-cumpărare încheiate cu respectiva societate comercială. În acest sens, au fost avute în vedere 149 de facturi emise către S.C. Electrica S.A. în intervalul aprilie 2004 - ianuarie 2006, fiind stabilit un quantum al penalităților în sumă de 68.222.761,10 lei, pentru care a fost întocmită de societate factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007.

La data de 02.10.2007, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a acționat în instanță S.C. Electrica S.A. București, solicitând obligarea acesteia la plata sumei de 15.863.812,59 lei reprezentând penalități pentru întârzierea la plată a energiei electrice aferente perioadei septembrie - decembrie 2004. Cererea de chemare în judecată a fost formulată de Biroul juridic și a fost semnată de inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian (director economic), fiind înregistrată pe rolul Tribunalului București sub nr. 33145/3/2007, cu prim termen de judecată la 06.11.2007.

Analizând nota de onorarii emisă de S.C.A. „Șova și Asociații” în luna octombrie 2007, procurorul a constatat că societatea de avocatură a acordat asistență juridică timp de 8 zile (18-30 octombrie 2007) în litigiul ce a format obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, în baza contractului nr. 504/23.07.2007, activitățile fiind prestate inclusiv de inculpatul Șova Dan-Coman. Acuzarea a arătat, însă, că, după ce s-a ajuns la un consens în privința perfectării unei tranzacții, acesta, prefigurând obținerea unui folos material, s-a înțeles cu directorul general Cristea Dumitru să încheie un act adițional la contractul de asistență juridică inițial, care să prevadă și un onorariu de succes, cu toate că respectivul contract acoperea în totalitate activitățile ce urmau a fi incluse în obiectul convenției ulterioare.

Ca atare, în 01.11.2007, s-a perfectat actul adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, semnat din partea S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. de Cristea Dumitru, Graure Laurențiu-Octavian, Vasile Ioan-Viorel și Trușcă Constantin, iar pentru S.C.A. „Șova și Asociații”, de inculpatul Șova Dan-Coman, care a avut ca obiect obținerea de titluri executorii irevocabile în favoarea societății, casa de avocatură urmând să primească un procent din quantumul sumelor recuperate, astfel: 1% pentru sume de până la 20.000.000 lei, 2% pentru sume de până la 50.000.000 lei și 3% pentru sume de peste 50.000.000 lei.

În opinia Parchetului, actul adițional a fost întocmit prin fraudă la lege întrucât, pe de o parte, obiectul său a fost închipuit de părți, suprapunându-se peste cel al contractului nr. 504/23.07.2007 și fiind adăugat doar comisionul de succes, iar pe de altă parte, semnatarii săi au cunoscut dinainte că nu va avea loc

o judecată pe fond, ci litigiul se va finaliza prin perfectarea unei tranzacții, așa încât încheierea unui astfel de act nu se justifică.

S-a mai reținut în cuprinsul actului de sesizare că, în aceeași zi, 01.11.2007, Complexul Energetic, prin ordinul de plată nr. 7694, a achitat integral taxa de timbru în cuantum de 685.414 lei, aferentă sumei totale a penalităților de întârziere anterior calculate (de 68.222.761,10 lei), cu toate că valoarea pretinsă în instanță era, la acea dată, de doar 15.863.812,59 lei, aspect care, coroborat cu împrejurarea că Șova Dan-Coman i-a cerut avocatei Catrinoiu Georgiana (fostă Panait) să suplimenteze cuantumul pretenției dedusă judecății, explicându-i că este necesar acest lucru pentru o viitoare negociere cu debitorul (fapt confirmat de martoră în depoziția sa), denotă, în accepțiunea acuzării, faptul că acesta s-a pus de acord cu inculpatul Cristea Dumitru încă de la semnarea actului adițional asupra încheierii unei tranzacții cu S.C. Electrica S.A.

Astfel, s-a arătat că, pentru a majora viitorul folos necuvenit constând în onorariul de succes, la data de 06.11.2007, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin S.C.A. „Șova și Asociați”, a precizat și completat cererea de chemare în judecată, măbind cuantumul pretenției la 68.222.761,10 lei ce reprezenta totalul debitului aferent neachitării în termen a facturilor de către S.C. Electrica S.A., adăugând, astfel, și perioada aprilie - august 2004 și ianuarie 2005 - ianuarie 2006. La dosar nu au fost depuse, însă, și contractele în temeiul cărora au fost solicitate pretențiile suplimentare, aspect care, în opinia procurorului, demonstrează cunoașterea de către inculpații Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman a faptului că nu se va continua judecata pe fond a cauzei.

Conform notei de onorarii aferentă lunii noiembrie 2007, în 07.11.2007, la doar o zi după ce a majorat cuantumul pretenției deduse judecății, S.C.A. „Șova și Asociații” terminase deja de redactat proiectul de tranzacție, împrejurare care, potrivit rechizitoriului, atestă o dată în plus caracterul disimulat al poziției procesuale a reclamantului, care, în realitate, urmărea perfectarea unei tranzacții cu partea adversă.

În continuare, Parchetul a reținut că, la data de 27.11.2007, între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., reprezentată de inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, și S.C. Electrica S.A., reprezentată de directorul general Stan Corneliu, s-a încheiat tranzacția înregistrată sub nr. 9900/16155/27.11.2007, prin care cele două părți au convenit să stingă litigiul aflat pe rolul Tribunalului București, debitoarea obligându-se să achite creditoarei timp de opt ani, începând din 31.03.2008, suma totală de 48.000.000 lei, în rate egale trimestriale de câte 1.500.000 lei. Complexul Energetic a renunțat, astfel, fără niciun motiv, la suma de 20.222.761,10 lei, dar și la toate penalitățile de întârziere pentru perioada ianuarie - decembrie 2006 și la cele aferente anului 2007, până în luna noiembrie când s-a încheiat tranzacția, deși acestea nu erau nici măcar calculate, menționându-se în mod fraudulos că pentru cea din urmă perioadă nu există astfel de penalități. De asemenea, s-a convenit ca valoarea taxei de timbru în cuantum de 685.414 lei să fie suportată în mod egal de părți.

După pronunțarea sentinței nr. 14658/06.12.2007 prin care instanța a luat act de învoiala părților, S.C.A. „Șova și Asociații” a emis factura fiscală nr.

223/12.12.2007, în cuantum de 1.142.400 lei (inclusiv TVA), ce a fost achitată de Complexul Energetic Turceni prin ordinul de plată nr. 9149/18.12.2007.

La rândul său, în 14.12.2007, acesta a emis către S.C. Electrica S.A. facturile fiscale nr. 3991, în valoare de 68.222.761,10 lei, reprezentând „storno factură nr. 5254527/22.03.2007”, și nr. 3992, în sumă de 48.000.000 lei, reprezentând penalități conform tranzacției nr. 9900/16155/27.11.2007 și sentinței comerciale nr. 14658/16.12.2007 a Tribunalului București.

S-a mai arătat de către acuzare că, în luna decembrie 2007, pentru a justifica încheierea tranzacției pentru suma de 48.000.000 lei, inculpatul Graure Laurențiu-Octavian i-a dat dispoziție verbală martorului Buzuloiu Marius să refacă tabelul inițial de calcul al penalităților, așa încât valoarea acestora să fie de 48.000.000 lei, indicându-i să reducă aleatoriu acele penalități în cuantum mai mare și spunându-i că, dacă nu procedează astfel, o să fie concediat. În aceste condiții, martorul a ales aproximativ 50 de facturi (din totalul celor 149) cu un cuantum al penalităților mai mare, pe care l-a micșorat, astfel încât suma penalităților aferente celor 149 de facturi a fost stabilită la 48.000.514,95 lei.

În opinia procurorului semnat al actului de sesizare, prin conduita lor de a renunța, pe calea tranzacției încheiate cu S.C. Electrica S.A., la sume importante de bani ce se cuveneau entității publice, inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian și-au nesocotit atribuțiile de serviciu și obligația de recuperare a tuturor creanțelor deținute de aceasta, prejudiciind în mod grav patrimoniul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. (cu suma de 12.931.936,62 lei, din care 12.664.387,30 reprezintă diferența între penalitățile de 60.664.387,30 lei, aferente celor 149 de facturi, recalulate în cursul urmăririi penale, și suma de 48.000.000 lei; 227.333,72 lei constituie penalitățile pentru perioada februarie 2006 - decembrie 2006, iar 40.215,60 lei penalitățile aferente intervalului ianuarie 2007 - noiembrie 2007).

Referindu-se la explicația dată de inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, cu ocazia controlului fiscal din anul 2011, când aceștia au menționat că s-a tranzacționat asupra sumei de 48.000.000 lei întrucât restul până la 68.222.761,10 lei reprezentau pretenții prescrise, acuzarea a apreciat că aceasta nu poate fi reținută, pragul de 48.000.000 lei fiind reprezentat, în realitate, de rotunjirea cuantumului debitului integral, diminuat cu provizionul de 20.466.828 lei înregistrat în contabilitate cu privire la posibila depreciere a creanței, astfel că, la un eventual audit financiar sau la un control financiar al Curții de Conturi, se putea justifica din punct de vedere contabil diminuarea acesteia.

Totodată, s-a arătat că, raportat la momentul nașterii creanței principale și la faptul că aceasta fusese recunoscută și achitată, instituția prescripției nu era incidentă în cauză, cu atât mai mult cu cât, pe de o parte, nu a existat vreo analiză a Biroului juridic sau a unui avocat care să ateste prescripția unei părți a pretenției deduse judecătii, iar pe de altă parte, prin tranzacție s-a renunțat și la penalități care nu au făcut obiectul litigiului și pentru care nu se putea pune problema prescripției.

Au fost apreciate, de asemenea, ca nerelevante sub aspectul răspunderii penale și apărările inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian

referitoare la nerecunoașterea de către S.C. Electrica S.A. a creanței deținute de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și la existența unor impedimente privind recuperarea acesteia, menționându-se că renunțarea la orice sume pretinse într-o acțiune judecătorească și la care este îndreptățită entitatea publică nu putea fi realizată decât pe baza unor evaluări și verificări amănunțite efectuate de către persoane cu calificarea necesară în acest sens.

În ceea ce privește participatia penală în forma complicității, reținută în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman, Parchetul a arătat că aceasta a constat în ajutorul dat inculpatului Cristea Dumitru la încheierea, în calitate de reprezentant al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, „contract încheiat cu încălcarea legii și inutil, având în vedere că serviciile juridice fuseseră deja achiziționate prin contractele anterioare”. Sub acest aspect, s-a apreciat că Șova Dan-Coman a avut un rol esențial și determinant la săvârșirea faptei de natură penală, întrucât, fără activitatea acestuia de negociere, semnare și asumare a actului adițional, fapta autorului Cristea Dumitru nu se putea realiza. Sub aspect subiectiv, s-a considerat că inculpatul Șova Dan-Coman a acționat cu intenție directă, având prefigurarea producerii unui prejudiciu în patrimoniul Complexului Energetic Turceni și urmărind acest rezultat, corelativ obținerii unui folos necuvenit de către societatea de avocați la care avea calitatea de asociat majoritar.

S-a menționat, de asemenea, că activitatea infrațională a inculpatului nu se raportează din punct de vedere al laturii obiective sau subiective la faptele săvârșite în exercitarea profesiei de avocat (asistență/reprezentare juridică, negociere etc.), ci strict la actele de participatie, în calitate de complice, la încheierea nelegală de către autorul Cristea Dumitru a contractului (actului adițional) de asistență juridică. Prin urmare, sub aspect temporal, săvârșirea faptelor imputate acestuia s-a epuizat cel mai târziu odată cu încheierea actului adițional, în baza căruia, ulterior, s-a realizat prestarea efectivă a activităților specifice profesiei de avocat.

Conform rechizitoriului, implicarea activă directă a inculpatului Șova Dan-Coman la încheierea actului adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 a rezultat din depozițiile martorilor Catrinoiu Georgiana, coordonatorul Departamentului de litigii din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” (care a afirmat că, în cazul acestui contract, ca, de altfel, și în situația celorlalte contracte de asistență juridică în temeiul cărora s-au încheiat tranzacții, inculpatul s-a implicat personal, stabilind termenii acestora, și că „toți ceilalți avocați, inclusiv Radu-Ștefan Cernov, nu făceau absolut nimic fără a avea acordul lui Șova Dan-Coman”), Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana, avocați asociați ai aceleiași societăți (care au afirmat că inculpatul Șova Dan-Coman era singura persoană care negocia termenii oricărui contract de asistență juridică), precum și din cuprinsul a două agende cu însemnări personale ale martorului Cernov, ce au fost ridicate cu ocazia efectuării percheziției domiciliare la locuința acestuia, în care se fac mențiuni în legătură cu negocierea, de către Șova Dan-Coman, a actului adițional analizat.

Totodată, procurorul a făcut referire la „practica infracțională a inculpatului Șova Dan-Coman”, identificată în cazul contractelor prevăzute cu onorariu de succes și în temeiul cărora se acorda asistență juridică în dosare finalizate prin încheierea unor tranzacții. S-a arătat, sub acest aspect, că avocații S.C.A. „Șova și Asociații”, inclusiv inculpatul, prestau servicii juridice în diverse litigii, iar la un moment dat, în cursul judecării cauzelor, în funcție de poziția procesuală a părții pe care o reprezentau, în sensul că aceasta ar fi dispusă să încheie o tranzacție, Șova Dan-Coman întreprindea demersuri pe lângă directori pentru a încheia contracte de asistență juridică separat pentru aceste procese, de fiecare dată prevăzute cu onorariu de succes, cu toate că activitatea juridică menționată în cuprinsul lor fusese deja derulată în baza contractelor existente, iar soluția era, practic, cunoscută.

În drept, s-a apreciat că **fapta inculpatului Cristea Dumitru** care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., cu complicitatea inculpatului Șova Dan-Coman, a încheiat, în data de 01.11.2007, cu S.C.A. „Șova și Asociații” actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007, cu încălcarea dispozițiilor art. 2 și art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. 1 și 2 din HG nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul M.E.C. nr. 612/2006, art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, a Statutului Complexului prevăzut de H.G. nr.103/2004 și a Regulamentului de organizare și funcționare al acestuia, conduită care a condus la vătămarea intereselor legale ale S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și a produs o pagubă societății comerciale în cuantum de 1.142.400 lei, proporțional cu sumele plătite nelegal și corelativ obținerii de foloase necuvenite către S.C.A. „Șova și Asociații”, întrunește elementele constitutive ale **infracțiunii de abuz în serviciu**, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal.

În ceea ce privește **faptele inculpatului Șova Dan-Coman** care, în perioada octombrie - noiembrie 2007, cu știință, în contextul litigiului dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., a întreprins acte de complicitate morală, în sensul că a insistat pe lângă inculpatul Cristea Dumitru să încheie un contract distinct de asistență juridică, contribuind astfel la decizia acestuia de a perfecta nelegal actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 între Complex și S.C.A. „Șova și Asociații”, precum și acte de complicitate materială, în sensul că a conceput termenii și condițiile respectivului act adițional, semnându-l, totodată, din partea societății de avocatură, acțiuni care au înlesnit și contribuit în mod direct la activitatea infracțională imputată autorului Cristea Dumitru, acestea au fost încadrate juridic de procuror în dispozițiile art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, ce reglementează **complicitatea la infracțiunea de abuz în serviciu**.

Totodată, s-a arătat că **fapta inculpatului Cristea Dumitru** care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., în data de 27.11.2007, a încheiat cu S.C. Electrica S.A. tranzacția relativ la obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, prin încălcarea atribuțiilor de serviciu prevăzute de dispozițiile art. 20 punctul B alin. 2 lit. g) din Statutul Complexului, ce constituie Anexa nr. 1 la H.G. nr. 103/2004, fără a avea mandat

special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, precum și a Regulamentului de organizare și funcționare al societății comerciale, tranzacție prin care S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a fost prejudiciată cu suma totală de 12.931.936,62 lei, corelativ obținerii unui folos necuvenit de către S.C. Electrica S.A. în cuantum egal cu suma la care s-a renunțat, întrunește elementele de tipicitate ale **infracțiunii de abuz în serviciu**, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal și art. 309 Cod penal.

În aceleași dispoziții legale ce reglementează **infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave** a fost încadrată juridic și **fapta inculpatului Graure Laurențiu Octavian** care, în calitate de director economic al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., în data de 27.11.2007, a încheiat cu S.C. Electrica S.A. tranzacția relativ la obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, prin încălcarea atribuțiilor de serviciu prevăzute în fișa postului în legătură cu atribuțiile directorului economic conferite de Statutul societății și de Regulamentul de organizare și funcționare al acesteia, tranzacție prin care S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a fost prejudiciată cu suma totală de 12.931.936,62 lei, corelativ obținerii unui folos necuvenit de către S.C. Electrica S.A. în cuantum egal cu suma la care s-a renunțat.

2.3. Cu privire la circumstanțele în care a fost perfectat **contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.**, reprezentat de inculpatul Cristea Dumitru, în calitate de director general, **și S.C.A. „Șova și Asociații”**, reprezentată de inculpatul Șova Dan-Coman, în calitate de partener coordonator, **în Subtitlul II.3** al actului de sesizare, menționându-se, cu titlu prealabil, că istoricul creanței deținute asupra acestui Complex Energetic de Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. este similar cu cel al creanței aceleiași societăți comerciale împotriva S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. (astfel cum a fost prezentat în Subtitlul I.2 al rechizitoriului), s-a arătat de către Parchet că, în data de 10.12.2007, creditoarea, prin lichidator BNP Consult SPRL, reprezentată de asociat coordonator Babov Vladimir, de Cabinet de Avocat „Felix Drăghici” și de S.C.A. „AA Jordan și Asociații”, a introdus pe rolul Tribunalului Gorj, sub nr. 12449/95/2007, o acțiune împotriva S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin care a solicitat plata sumelor de 69.520.556 lei, reprezentând contravaloarea activelor cedate, și de 19.125.104,96 lei, reprezentând diferența în plus la zi conform indicelui de inflație.

Ulterior, a fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, semnat pentru S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. de Cristea Dumitru, Graure Laurențiu-Octavian și Vasile Ioan-Viorel, iar din partea S.C.A. „Șova și Asociații”, de inculpatul Șova Dan-Coman, obiectul acestuia constituindu-l realizarea pe calea reprezentării în cadrul acțiunii judecătorești declanșată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin BNP Consult SPRL, a unei înțelegeri cu creditorul prin care datoria Complexului în cuantum 69.520.556 lei să fie achitată într-un termen rezonabil (minim 3 ani). Totodată, potrivit clauzelor contractului, în ipoteza obținerii acestui rezultat (eșalonarea

datoriei pe minim 3 ani), S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. se obliga să achite un onorariu de succes reprezentând 1,5% din valoarea creanței.

S-a mai reținut de către procuror că, după numai cinci zile, în data de 18.02.2008, între cele două societăți comerciale a fost încheiată o tranzacție relativ la obiectul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, prin care pârâta se obliga să achite reclamantei suma de 69.520.556 lei în termen de cinci ani.

Ulterior redactării hotărârii de expedient pronunțată în 20.02.2008, prin ordinele de plată nr. 11687/26.03.2008 și nr. 43/22.04.2008, Complexul Energetic Turceni a plătit casei de avocatură onorariul în quantum total de 1.242.018 lei (inclusiv TVA).

Apreciind că atât încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., cât și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 s-a realizat cu încălcarea dispozițiilor legale în materie, procurorul semnatar al actului de sesizare a instanței a făcut trimitere la argumentele expuse în Subtitlurile I.2 (cu privire la caracterul nelegal al tranzacției perfectate între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și aceeași societate creditoare) și II.1.d (referitoare la prevederile din materia achizițiilor publice ce au fost nesocotite cu ocazia încheierii contractului de asistență juridică nr. 504/2007) ale rechizitoriului, arătând că acestea se aplică, în mod corespunzător, și în privința celor două acte juridice menționate.

În mod expres, s-a subliniat că inculpatul Cristea Dumitru nu a fost mandatat de Consiliul de Administrație să încheie tranzacția, ci doar pentru a rezolva problema litigioasă cu Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în interesul companiei, faptul că, ulterior, organul colegial a luat act de perfectarea înțelegerii intervenite între cele două entități neechivalând cu aprobarea acesteia.

Totodată, cu referire la contractul nr. 80/13.02.2008, ce constituie un veritabil contract de achiziție publică, în accepțiunea art. 3 lit. f) din O.U.G. nr. 34/2006, acuzarea a menționat că pentru încheierea lui nu s-a parcurs nicio procedură care să asigure concurența între operatorii economici, cu efecte patrimoniale benefice pentru societatea comercială, ci a fost atribuit în mod direct S.C.A. „Șova și Asociații”, încălcându-se, astfel, de către inculpatul Cristea Dumitru, dispozițiile art. 2 și art. 19 din ordonanța de urgență menționată, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006 și art. 1 din Ordinul nr. 612/2006 al M.E.C., care instituia obligativitatea organizării unei proceduri de achiziție publică.

În legătură cu participația penală în forma complicității, reținută în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman, Parchetul a arătat că aceasta a constat în ajutorul dat inculpatului Cristea Dumitru la încheierea, în calitate de reprezentant al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, „contract încheiat cu încălcarea legii și inutil, având în vedere că serviciile juridice fuseseră deja achiziționate prin contractele anterioare”. Sub acest aspect, s-a considerat că Șova Dan-Coman a avut un rol esențial și determinant la săvârșirea faptei de natură penală, întrucât fără activitatea

acestui de negociere, semnare și asumare a contractului, fapta autorului Cristea Dumitru nu se putea realiza. Sub aspect subiectiv, s-a apreciat că inculpatul Șova Dan-Coman a acționat cu intenție directă, având prefigurarea producerii unui prejudiciu în patrimoniul Complexului Energetic Turceni și urmărind acest rezultat, corelativ obținerii unui folos necuvenit de către societatea de avocați la care avea calitatea de asociat majoritar. În același sens, s-a menționat că încercarea inculpatului de a prezenta organelor de urmărire penală, prin depunerea înscrisurilor falsificate, o situație diametral opusă celei reale în legătură cu participarea sa la încheierea contractului nr. 80/13.02.2008 relevă cunoașterea caracterului fraudulos al convenției în sine și a rolului pe care l-a avut la încheierea acesteia.

În opinia procurorului semnatar al rechizitoriului, implicarea activă directă a inculpatului Șova Dan-Coman la încheierea contractului nr. 80/2008 a rezultat din depozițiile martorilor Catrinoiu Georgiana, coordonatorul Departamentului de litigii din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” (care a afirmat că, în cazul acestui contract, ca, de altfel, și în situația celorlalte contracte de asistență juridică în temeiul cărora s-au încheiat tranzacții, inculpatul s-a implicat personal, stabilind termenii acestora, și că „toți ceilalți avocați, inclusiv Radu-Ștefan Cernov, nu făceau absolut nimic fără a avea acordul lui Șova Dan-Coman”), Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana, avocați asociați ai aceleiași societăți (care au afirmat că inculpatul Șova Dan-Coman era singura persoană care negocia termenii oricărui contract de asistență juridică), precum și din cuprinsul a două agende cu însemnări personale ale martorului Cernov, ce au fost ridicate cu ocazia efectuării percheziției domiciliare la locuința acestuia, în care se fac mențiuni în legătură cu negocierea de către Șova Dan-Coman a contractului de asistență juridică analizat. În plus, în notele de onorarii aferente lunii februarie 2008, inculpatul este menționat printre avocații care s-au deplasat la sediul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. pentru a discuta cu directorul general Cristea Dumitru în legătură cu litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.

Cu privire la notele de onorarii, semnate de ambii inculpați și care sunt identice în cazul celor două Complexuri Energetice, s-a apreciat că acestea demonstrează caracterul realmente fictiv al obiectului contractului nr. 80/2008, S.C.A. „Șova și Asociații” nefăcând nici măcar efortul să schimbe numărul de dosar civil în care se acorda asistența juridică în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., păstrându-se nr. 12454/95/2007 corespunzător cauzei ce avea ca obiect acțiunea introdusă de cea din urmă societate împotriva S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A.

În drept, s-a apreciat că **fapta inculpatului Cristea Dumitru** care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., cu complicitatea inculpatului Șova Dan-Coman, a încheiat, în data de 13.02.2008, cu S.C.A. „Șova și Asociații”, contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, cu încălcarea dispozițiilor art. 2 și art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul M.E.C. nr. 612/2006, art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, a Statutului Complexului prevăzut de H.G. nr. 103/2004, a Regulamentului de organizare și funcționare al acestuia și a

contractului de mandat nr. 34646/29.11.2007, conduită care a condus la vătămarea intereselor legale ale S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și a produs o pagubă societății în cuantum de 1.242.018 lei, corespunzător sumelor plătite nelegal și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către S.C.A. „Șova și Asociații”, întrunește elementele constitutive ale **infrațiunii de abuz în serviciu**, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal.

În aceleași dispoziții legale ce reglementează **infrațiunea de abuz în serviciu** a fost încadrată juridic și **fapta inculpatului Cristea Dumitru** care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., în data de 18.02.2008, prin încălcarea dispozițiilor art. 20 punctul B alin. 2 lit. g) din Statutul societății, ce constituie Anexa nr. 2 la H.G. nr. 103/2004, fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, precum și a Regulamentului de organizare și funcționare al Complexului, a contractului de mandat nr. 34646/29.11.2007 și a Ordinului Ministerului Economiei și Comerțului nr. 721/20.10.2006, emis în aplicarea Legii nr. 243/2005, a încheiat cu Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator BNP Consult SPRL, tranzacția relativ la obiectul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, tranzacție prin care S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. se obliga să achite creditoarei suma totală de 69.520.556 lei în termen de cinci ani, conduită în urma căreia au fost vătămăte interesele legale ale M.E.C., A.V.A.S. și ale societății comerciale, prin diminuarea sumelor alocate fondului de investiții proporțional cu sumele plătite, corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar Rovigo SPRL, în cuantum de 0,98 % din sumele achitate.

În ceea ce privește **faptele inculpatului Șova Dan-Coman** care, în perioada ianuarie - 13 februarie 2008, cu știință, în contextul litigiului dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., a întreprins acte de complicitate morală, în sensul că a insistat pe lângă Cristea Dumitru să perfecteze un contract distinct de asistență juridică, contribuind, astfel, la decizia acestuia de a încheia nelegal contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 între Complex și S.C.A. „Șova și Asociații”, precum și acte de complicitate materială, în sensul că a conceput termenii și condițiile respectivului contract, semnându-l, totodată, din partea societății de avocatură, acțiuni care au înlesnit și contribuit în mod direct la activitatea infracțională a autorului Cristea Dumitru, s-a considerat că acestea întrunesc elementele de tipicitate ale **complicității la infrațiunea de abuz în serviciu**, prevăzută de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 297 Cod penal.

3. În cuprinsul Titlului III al rechizitoriului, care tratează faptele circumscrise de acuzare infrațiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, reținută în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman, s-a arătat, în esență, că, la data de 01.10.2014, acesta, prin apărător ales Ana Diculescu-Șova, a depus la dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție mai multe înscrisuri, analize și apărări în legătură cu faptele pentru care era cercetat în cauză, la acel moment, în calitate de suspect, una dintre

susținerile sale fiind aceea că nu a avut legătură cu cele opt contracte de asistență juridică încheiate cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., iar deplasările la sediile acestora au fost făcute din „curtoazie corporatistă”. Pentru inducerea acestei idei, apărarea a prezentat mai multe înscrisuri, în fotocopie, printre care și 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din perioada 2005 - 2009, neștampilate, dar semnate indescifrabil de inculpatul Șova Dan-Coman și de martorii Eftimie Roxana și Cernov Radu-Ștefan (acesta semnând doar 10 procese-verbale, mai puțin pe cel din 19.12.2005). Având, însă, suspiciuni cu privire la caracterul real al respectivelor înscrisuri, în 19.02.2015, organele judiciare au dispus predarea, în original, a acestora, inculpatul conformându-se solicitării în data de 20.02.2015 când, prin intermediul avocatului ales Ciobanu Aurel, a prezentat cele 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din intervalul 2005 - 2009.

Referindu-se la conținutul acestora, acuzarea a precizat că procesul-verbal datat 19.12.2005 și semnat de Șova Dan-Coman și Eftimie Roxana (în prezent Enescu) impunea în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” regula ca, începând din 01.01.2006, fiecare client cu care societatea are sau va avea încheiat un contract de asistență juridică pentru consultanță lunară să fie coordonat de un avocat partener sau colaborator, care va fi stabilit printr-un proces-verbal al Adunării Generale a Asociaților, fiind denumit avocat coordonator de client.

În ceea ce privește celelalte procese-verbale, s-a arătat că cel datat 15.01.2007 vizează hotărârea Adunării Generale a Asociaților prin care Cernov Radu-Ștefan a fost împuternicit să semneze și să negocieze contracte de asistență juridică, datorită deselor plecări în străinătate ale inculpatului Șova Dan-Coman, iar restul de nouă, cu data întocmirii cuprinsă în intervalul martie 2007 - ianuarie 2009, hotărâri prin care același martor a fost stabilit coordonator de client pentru câte un contract de asistență juridică sau act adițional încheiat cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.

Procesul-verbal datat 15.01.2007 a fost depus de inculpatul Șova Dan-Coman în 27.04.2010 în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București având ca obiect acțiunea în răspundere civilă delictuală promovată de acesta, în 06.10.2009, împotriva pârâtei Monica Macovei. Pornind de la faptul că înscrisul nu a fost atașat la dosar odată cu cererea introductivă, ci abia în luna aprilie 2010, procurorul semnatar al rechizitoriului a apreciat că acesta a fost anume falsificat în perioada respectivă (luna aprilie 2010) pentru a fi depus în acea cauză, în susținerea ideii că inculpatul nu s-a implicat în negocierea contractelor cu cele două complexuri energetice, fiind avut în vedere de instanța de apel care a admis acțiunea reclamantului Șova Dan-Coman.

Invocând, totodată, declarațiile martorilor Enescu Roxana și Cernov Radu-Ștefan (care au arătat, în esență, că au semnat acele procese-verbale – mai puțin cele din 19.12.2005 și 15.01.2007 în cazul lui Cernov – în perioada 2010 - 2011, pe fondul scandalului mediatic apărut în legătură cu contractele de asistență juridică încheiate de casa de avocatură cu cele două complexuri energetice, și că nu au avut loc Adunările Generale ale Asociaților ale căror

hotărâri au fost atestate prin respectivele înscrisuri), procesul-verbal al Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații” din 19.01.2009 (intitulat „Hotărârea nr. 1”, care are cu totul alt conținut, demonstrând, astfel, că procesul-verbal datat 05.01.2009 nu a existat la acea dată cu conținutul respectiv), raportul de constatare tehnico-științifică în domeniul informatic întocmit de specialistul D.N.A. (care atestă identificarea în sistemul informatic laptop marca Sony Vaio model PCG-41414M a 9 procese-verbale tehnoredactate de martora Ciurcu Simona, în forma identică cu cele false depuse la dosarul cauzei de inculpatul Șova Dan-Coman), precum și depozițiile martorei Ciurcu Simona (care a menționat că a tehnoredactat cele 9 procese-verbale date martie 2007 - ianuarie 2009, prin care a fost desemnat martorul Cernov Radu-Ștefan responsabil pentru contractele cu cele două complexuri energetice, în anul 2011, la solicitarea lui Șova Dan-Coman, pe fondul scandalului mediatic apărut cu privire la respectivele contracte de asistență juridică), Parchetul a concluzionat că cele 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații”, însușite prin subscriere de semnatarii Șova Dan-Coman, Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana (fostă Eftimie), sunt false, în sensul că sunt antedate, prezintă o stare de fapt inexistentă la datele respective, iar conținutul lor este conceput astfel încât să corespundă interesului actual al inculpatului, neavând „vreo justificare pentru epoca menționată în cuprinsul lor”.

În opinia procurorului, „conținutul omogen al tuturor celor 11 procese-verbale, în sensul că erau orientate către evocarea aceleiași idei, precum și identitatea scopului folosirii lor, denotă sub aspect subiect păstrarea rezoluției infraționale a inculpatului la momentele conceperii și semnării acestora, cuprinse în perioada aprilie 2010 - 2011, precum și la momentele folosirii lor”, respectiv 27.04.2010 (în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București – procesul-verbal datat 15.01.2007), 01.10.2014 și 20.02.2015 (la Direcția Națională Anticorupție – toate cele 11 procese-verbale).

În drept, s-a apreciat că **faptele inculpatului Șova Dan-Coman** care, în perioada aprilie 2010 - 2011, a conceput și semnat 11 înscrisuri denumite procese-verbale ale Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații”, înscrisuri antedate și care prezintă în cuprinsul lor o stare de fapt inexistentă, unul (procesul-verbal datat 15.01.2007) fiind folosit la data de 27.04.2010 în fața Tribunalului București în dosarul nr. 39435/3/2009 (Șova Dan-Coman vs. Monica Macovei) și toate fiind folosite în datele de 01.10.2014 și 20.02.2015 în fața Direcției Naționale Anticorupție în dosarul nr. 122/P/2012, întrunesc elementele constitutive ale **infrațiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată (trei acte materiale)**, prevăzută de art. 290 Cod penal (1969) raportat la art. 41 alin. 2 Cod penal (1969).

4. Procedând, în continuare, **la descrierea situației factuale subsumată celorlalte infrațiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților Șova Dan-Coman (16 infrațiuni) și Ponta Victor-Viorel (17 infrațiuni), acuzarea a arătat, în Titlul IV al rechizitoriului**, că, în data de 30.08.2007, între S.C.A. „Șova și Asociații” (reprezentată de Șova Dan-Coman) și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” (reprezentat de Ponta Victor-Viorel), s-a încheiat, pe perioadă

nedeterminată, o convenție având ca obiect conlucrarea profesională a celor două părți în dosarele de natură penală, de drept penal al afacerilor, precum și în orice alte cauze în care se va ivi necesitatea. Pentru lucrările profesionale efectuate în conlucrare, s-a stabilit ca onorariile să fie încasate de societatea de avocați, iar Ponta Victor-Viorel să primească o sumă fixă de 2000 euro, pentru care va emite o factură lunară, prevăzându-se, totodată, posibilitatea ca S.C.A. „Șova și Asociații” să acorde și alte onorarii suplimentare, pe bază de proces-verbal încheiat între părți, așa cum s-a întâmplat în luna octombrie 2007, când a fost plătită, în plus, suma de 1000 euro. Prin actul adițional nr. 1/27.03.2008, s-a majorat la 3000 euro/lună onorariul avocatului Ponta Victor-Viorel începând cu luna aprilie 2008.

S-a reținut de procuror că, pentru presupusele activități efectuate în conlucrare, inculpatul Ponta Victor-Viorel a emis, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, un număr de 17 facturi fiscale în valoare de 181.439,98 lei, care atestau în mod fals împrejurarea că ar fi prestat servicii juridice în temeiul convenției, în realitate neefectuând nicio activitate profesională în conlucrare. Facturile fiscale au fost transmise spre decontare societății de avocați, care a efectuat plata contravalorii lor, după care le-a înregistrat în contabilitate, deși sumele aferente acestora reprezentau cheltuieli ce nu aveau la bază operațiuni reale.

Sub acest aspect, Parchetul a arătat că probele administrate în cauză atestă că sumele primite de inculpatul Ponta Victor-Viorel au reprezentat, în realitate, bonificarea acestuia în considerarea rolului avut în încheierea și derularea de către S.C.A. „Șova și Asociații” a contractelor de asistență juridică cu cele două complexuri energetice. În acest context, s-a apreciat că inculpații au încheiat convenția de conlucrare prin fraudă la lege, fiind în conivență infracțională în privința caracterului ei fictiv, raportul juridic reprezentând doar forma prin care cei doi au mijlocit darea, respectiv primirea unor sume importante de bani. Rezultatul prejudiciabil al acțiunii acestora s-a produs atât în patrimoniul celorlalți asociați, Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana, cât și în bugetul consolidat al statului, prin diminuarea bazei de impozitare a contribuabilului S.C.A. „Șova și Asociații”. Astfel, întrucât cele două părți au disimulat cauza efectuării plăților, s-a considerat că acestea au acceptat reciproc faptul că provin din săvârșirea infracțiunilor de înșelăciune (îndreptată împotriva interesului celorlalți asociați ai societății), evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată.

S-a mai menționat de către acuzare că, în intervalul 16.05.2011 - 03.10.2011, Serviciul de Inspecție Fiscală din cadrul A.N.A.F. – A.F.P. Sector 1 București a efectuat o inspecție fiscală la S.C.A. „Enescu Panait Pop și Asociații”, continuatoarea S.C.A. „Șova și Asociații”, care a vizat perioada 2006 - 2009 și, întrucât s-a constatat că cea din urmă înregistrase în contabilitate facturi fiscale emise de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” fără să existe documente justificative care să ateste prestarea vreunei activități, s-a solicitat realizarea unui control încrucișat și la respectivul cabinet avocațial. Acesta a fost efectuat de către același organ de inspecție fiscală, în intervalul 24.05.2011 - 07.09.2011, în vederea verificării legalității și conformității

declarațiilor de venituri realizate pe anii 2007 - 2008 cu onorariile încasate în baza convenției de conlucrare încheiate între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”.

Având în vedere depoziția martorei Mihăilă Ruxandra-Niculina (inspector principal în cadrul A.N.A.F.), procurorul a arătat că, la locul de desfășurare a activității de inspecție fiscală, nu au fost identificate documentele justificative care au stat la baza emiterii de către cabinetul de avocatură a celor 17 facturi fiscale, motiv pentru care s-a solicitat, prin adresă, atât depunerea acestora, cât și completarea de către Ponta Victor-Viorel a unei note informative în legătură cu activitățile prestate în temeiul convenției de conlucrare.

Totodată, pornind de la aprecierea că inculpatul Ponta Victor-Viorel nu a desfășurat nicio activitate juridică în baza respectivei convenții, motiv pentru care nu deținea, la acel moment, înscrisuri justificative (rapoarte de activitate, fișe de lucru, fișe de timp), precum și de la faptul că nu cunoștea clienții S.C.A. „Șova și Asociații” și nici obiectul cauzelor în care au fost asistați/reprezențați de casa de avocatură, fiind, astfel, în imposibilitate de a redacta personal rapoarte de activitate care să aibă măcar o aparență de veridicitate, Parchetul a reținut că, în luna august 2011, acesta s-a înțeles cu inculpatul Șova Dan-Coman ca cel din urmă să întocmească în cadrul societății de avocați astfel de rapoarte, corespunzătoare celor 16 luni cât a durat convenția, urmând ca activitățile consemnate în cuprinsul lor să vizeze asistența juridică în dosare penale, întrucât Ponta Victor-Viorel era specializat în această materie. Ca atare, s-a arătat că, în aceeași perioadă (august 2011), au fost întocmite în fals, prin metoda „copy paste”, 16 înscrisuri, câte unul pentru fiecare lună din intervalul septembrie 2007 - decembrie 2008, folosindu-se ca model documentele ce atestau serviciile juridice prestate pentru clientul MFA Mizil S.A. de avocații Iacob Mihai-Bogdan, Enache Mădălin, Popa Alina-Nicoleta și Constantin Marius-Eduard, din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”, în conținutul acestora fiind prezentate un număr de 36 de activități specifice profesiei de avocat pe care inculpatul Ponta Victor-Viorel le-ar fi efectuat în temeiul convenției de conlucrare, și anume 10 activități de pregătire a unor dosare, 9 activități denumite discuții în legătură cu unele dosare, 7 activități de studiu a unor dosare, 3 activități de redactare a unor concluzii scrise și încă alte 7 activități.

În dovedirea caracterului fals al rapoartelor de activitate, procurorul semnatar al actului de sesizare a invocat împrejurarea că acestea sunt copia fidelă, inclusiv în privința greșelilor de ortografie, a înscrisurilor ce atestă activitățile efectuate de cei patru avocați menționați pentru clientul MFA Mizil S.A., declarațiile martorilor Iacob Mihai-Bogdan, Enache Mădălin, Popa Alina-Nicoleta, Constantin Marius-Eduard (care au confirmat că au prestat activități de asistență și reprezentare juridică pentru clientul MFA Mizil în 2007 - 2008 și că nu au colaborat niciodată, în niciun fel, cu Ponta Victor-Viorel în dosare de orice natură în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”) și Ciurcu Simona (care a relatat că, la începutul anului 2011, s-a întâlnit cu cei doi inculpați și cu martorul Stoica Vlad-Ștefan pentru a discuta pe tema întocmirii unor dovezi scrise în legătură cu convenția de conlucrare pentru situația în care acestea vor fi solicitate, iar în luna august 2011, a primit personal de la Șova Dan-Coman rapoartele de

activitate false pe care le-a transmis inculpatului Ponta Victor-Viorel, prin martorul Stoica Vlad-Ștefan), precum și actele procesuale și procedurale realizate în dosarele nr. 2075/259/2008 al Judecătoriei Mizil și nr. 8440/303/2008 al Judecătoriei Sectorului 6 București, care atestă că activitatea de redactare a unor concluzii scrise, pretins a fi fost efectuată în luna decembrie 2008 în aceste cauze de către inculpatul Ponta Victor-Viorel, în realitate, a fost prestată de avocații S.C.A. „Șova și Asociații” (Iacob Mihai-Bogdan, Popa Alina-Nicoleta și Constantin Marius-Eduard).

În continuare, s-a arătat că, prin adresa semnată de inculpatul Ponta Victor-Viorel și înregistrată sub nr. 5415263/23.08.2011 la Serviciul de Inspecție Fiscală Persoane Fizice, acesta a înaintat organelor fiscale cele 16 înscrisuri falsificate pe care, anterior, le-a anonimizat în privința numelui persoanelor și a numărului dosarelor, prin bararea cu un marker. Pentru a justifica întârzierea depunerii documentelor, inculpatul a invocat dispozițiile art. 59 din Codul de procedură fiscală, în legătură cu posibilitatea avocatului de a refuza furnizarea unor informații în anumite condiții, însă, în opinia acuzării, refuzul inițial de a pune la dispoziție înscrisurile solicitate s-a datorat, în realitate, faptului că acestea nu existau la momentul respectiv, cei doi inculpați ezitând să le întocmească imediat, în speranța că inspectorii vor finaliza controlul și în lipsa lor, lucru care nu s-a întâmplat.

După depunerea rapoartelor de activitate, întrucât inspectorii nu au avut posibilitatea să constate caracterul lor fals, prin procesul-verbal din 07.09.2011, au închis controlul fiscal efectuat la cabinetul avocațial, fără să dispună vreo măsură în privința acestuia.

Anterior acestui moment, în 18.07.2011, dând curs solicitării adresate de organele fiscale, s-a reținut că inculpatul Ponta Victor-Viorel a răspuns în scris, în cadrul unei note explicative, la trei întrebări adresate de inspectorii A.N.A.F., arătând că, în baza convenției de conlucrare, a prestat „consultanță în dosare penale aflate pe rolul Parchetelor”, documentul fiind avut în vedere, alături de rapoartele de activitate, în cadrul controlului fiscal. Față de faptul că, în realitate, inculpatul nu a efectuat nicio activitate juridică în conlucrare profesională, s-a apreciat că înscrisul completat și semnat olograf în data de 18.07.2011 are un caracter fals, atestând fapte necorespunzătoare adevărului.

În drept, s-a apreciat că **fapta inculpatului Ponta Victor-Viorel** care, în data de 18.07.2011, a completat și a semnat nota explicativă solicitată de organele fiscale, transmisă acestora cu prilejul efectuării controlului fiscal efectuat de A.N.A.F. – A.F.P. Sector 1 București, în cuprinsul căreia a prezentat o stare de fapt inexistentă, în sensul că a acordat „Consultanță în dosare penale aflate pe rolul Parchetelor” (în temeiul convenției de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”), în vederea producerii de consecințe juridice, întrunește elementele constitutive ale **infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată**, prevăzută de art. 290 Cod penal (1969).

Deopotrivă, s-a considerat că **faptele aceluiași inculpat** care, în luna august 2011, și-a însușit prin aplicarea semnăturii personalizate și a ștampilei Cabinetului de Avocat „Ponta Victor-Viorel” 16 înscrisuri (întocmite de

coautorul Șova Dan-Coman) denumite fiecare „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...” (se menționează în fiecare înscris perioada aferentă unei luni din cele 16 pentru care s-au prestat activitățile în temeiul convenției de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”), în cuprinsul cărora este prezentată o stare de fapt inexistentă, în sensul că Ponta Victor-Viorel ar fi prestat un număr de 36 de activități juridice în baza respectivei convenții de conlucrare, înscrisuri ce au fost folosite de inculpat la data de 23.08.2011 în fața organelor fiscale, în cadrul controlului fiscal efectuat de A.N.A.F. – A.F.P. Sector 1 București, în vederea producerii de consecințe juridice, întrunesc elementele constitutive a **16 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în concurs real**, prevăzute de art. 290 Cod penal (1969).

În mod similar, **faptele inculpatului Șova Dan-Coman** care, în luna august 2011, a întocmit 16 înscrisuri (semnate și ștampilate de S.C.A. „Șova și Asociații”) denumite fiecare „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...” (se menționează în fiecare înscris perioada aferentă unei luni din cele 16 pentru care s-au prestat activitățile în temeiul convenției de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”), în cuprinsul cărora este prezentată o stare de fapt inexistentă, în sensul că inculpatul Ponta Victor-Viorel a prestat un număr de 36 de activități juridice în baza respectivei convenții de conlucrare, înscrisuri pe care le-a încredințat celui din urmă pentru a le folosi în fața organelor fiscale, în cadrul controlului fiscal efectuat de A.N.A.F. – A.F.P. Sector 1 București, în vederea producerii de consecințe juridice, au fost încadrate juridic în **16 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în concurs real**, prevăzute de art. 290 Cod penal (1969).

Pentru a reține pluralitatea de infracțiuni sub forma concursului real, procurorul a avut în vedere faptul că acțiunile de falsificare a celor 16 înscrisuri (rapoarte de activitate), în luna august 2011, s-au realizat consecutiv, fără trecerea vreunei perioade de timp, precum și împrejurarea că fiecare înscris poate fi privit individual, având conținut juridic propriu.

5. Cu privire la infracțiunea de evaziune fiscală, reținută în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman (în forma autoratului) și Ponta Victor-Viorel (în forma complicității), s-a menționat, în esență, în cuprinsul Titlului V al actului de sesizare a instanței, că, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” a emis 17 facturi fiscale ce au fost înregistrate în jurnalul de cumpărări și registrul jurnal de încasări și plăți al S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentând contravaloarea activităților juridice ce ar fi fost prestate în baza convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, activități dovedite ca fiind fictive. Ca atare, s-a apreciat că toate cheltuielile reprezentate de plățile efectuate în temeiul respectivei convenții nu au avut la bază operațiuni reale, fiind, în aceeași măsură, și operațiuni fictive în sensul dispozițiilor art. 9 alin. (1) lit. c) teza finală din Legea nr. 241/2005, prejudiciul cauzat bugetului de stat prin înregistrarea lor în contabilitate fiind, potrivit raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală întocmit în cauză, în cuantum de 51.321,80 lei, prin

diminuarea nelegală a impozitului pe venit cu suma 24.395,28 lei și deducerea nelegală a sumei de 26.926,52 lei reprezentând TVA.

Cu toate acestea, s-a arătat că diminuarea obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații” și producerea unei pagube bugetului consolidat al statului nu prezintă relevanță sub aspectul întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală care, fiind o infracțiunea de pericol, se consumă la data comiterii acțiunii/inacțiunii incriminate, independent de cauzarea unui prejudiciu. Prin urmare, s-a apreciat că, în cauză, atât fapta autorului, cât și cea a complicelui, s-au consumat în momentul în care, având la dispoziție facturile fiscale false emise de cel din urmă, autorul le-a înregistrat în actele contabile și în celelalte documente legale ale S.C.A. „Șova și Asociații”, în scopul de a se sustrage de la plata obligațiilor fiscale, existența acestui scop și caracterul fictiv al operațiunilor înregistrate constituind elemente necesare și suficiente pentru reținerea infracțiunii de evaziune fiscală.

Sub aspect subiectiv, Parchetul a arătat că inculpatul Șova Dan-Coman a acționat cu intenție directă calificată prin scop, având reprezentarea că, prin fapta sa, se sustrage de la plata obligațiilor fiscale, lucru întărit și de împrejurarea că acesta are pregătire profesională în materia dreptului fiscal. Astfel, prin înregistrarea operațiunilor fictive, inculpatul a urmărit influențarea impozitelor și taxelor datorate la bugetul de stat, prin introducerea în mecanismul legal de stabilire a obligațiilor fiscale a unor operațiuni al căror caracter fictiv conduce automat la diminuarea contribuțiilor. În opinia procurorului, scopul rezultă din modalitatea în care a acționat inculpatul Șova Dan-Coman, care a ales să realizeze transferul sumelor de bani folosind o operațiune economică deductibilă fiscal, căci, în situația în care acesta ar fi urmărit doar transferul banilor în patrimoniul inculpatului Ponta Victor-Viorel, ar fi putut acționa de o altă manieră, care să nu îi influențeze obligațiile fiscale.

S-a mai apreciat de către acuzare că efectuarea înregistrării celor 17 facturi fiscale false în actele contabile ale S.C.A. „Șova și Asociații” nu ar fi fost posibilă fără ajutorul dat de inculpatul Ponta Victor-Viorel, materializat prin punerea la dispoziție a respectivelor înscrisuri care, ulterior, au stat la baza producerii prejudiciului în cuantum de 51.321,80 lei, pentru care acesta este răspunzător în solidar cu autorul infracțiunii de evaziune fiscală, inculpatul Șova Dan-Coman. În plan subiectiv, s-a subliniat că inculpatul Ponta Victor-Viorel, cel puțin, a acceptat că prin acțiunea de emitere, timp de 16 luni, a 17 facturi fiscale false cu o valoare totală de 181.439,98 lei, ajută la săvârșirea unei fapte de natură penală, comisă de cel căruia îi furniza documentele și care le înregistra în actele contabile.

Circumscris infracțiunii de evaziune fiscală pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Șova Dan-Coman, s-a reținut și faptul că, deși, la data de 02.09.2008, în vederea desfășurării activității societății de avocatură, S.C.A. „Șova și Asociații” a încheiat cu Romstal Leasing IFN S.A. contractul de leasing financiar nr. CLF 14986 privind autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, cu serie șasiu JMBSMCZ4A9U001081, bun ce a fost înregistrat în registrul de inventar, în realitate, acesta a fost folosit de Ponta Victor-Viorel exclusiv în scop personal, chiar din ziua achiziționării, 11.11.2008. Astfel, societatea de

avocați a plătit avansul, ratele de leasing și toate cheltuielile aferente contractului până la data de 23.06.2009, când Ponta Victor-Viorel a preluat leasingul, interval în care a beneficiat de deducerea TVA-ului, a impozitului pe profit și de alte deduceri. Întrucât autoturismul nu a fost folosit, în fapt, în vederea desfășurării activității S.C.A. „Șova și Asociații”, s-a apreciat că toate aceste deduceri au fost nelegale, având ca temei cheltuieli care nu au avut la baza operațiuni reale privind starea de fapt fiscală a autoturismului. Raportul de expertiză judiciară contabilă și fiscală întocmit în cauză a concluzionat că, prin înregistrarea în contabilitate a respectivei operațiuni cu caracter fictiv în ceea ce privește faptul că autoturismul a fost folosit în scopul desfășurării activității economice a societății, a fost creat un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 18.185,22 lei, prin diminuarea nelegală a impozitului pe venit cu suma de 5.469,69 lei și deducerea nelegală a sumei de 12.715,83 lei reprezentând TVA.

Subsumat aceleiași infracțiuni, s-a mai arătat, în rechizitoriu, că S.C.A. „Șova și Asociații” a încheiat cu Fortis Leasing IFN S.A. contractul de leasing financiar nr. 1892/24.09.2007 privind autoturismul marca Audi Allroad cu serie șasiu WAUZZZ4B65N027918, bun achiziționat în vederea desfășurării activității societății de avocați, ce a fost înregistrat în registrul de inventar. În realitate, însă, autoturismul a fost folosit de Herțanu Iulian-Cristian, cumnatul lui Ponta Victor-Viorel, exclusiv în scop personal, începând cu data de 03.10.2007 până în luna iunie 2009, când a fost furat. Cu toate acestea, societatea de avocați a plătit avansul, ratele de leasing și toate cheltuielile aferente contractului până la sfârșitul anului 2009, timp în care a beneficiat de deducerea TVA-ului, a impozitului pe profit și de alte deduceri. Având în vedere că bunul nu a fost folosit pentru desfășurarea activității S.C.A. „Șova și Asociații”, procurorul a considerat că toate aceste deduceri au fost nelegale întrucât s-au întemeiat pe cheltuieli care nu au avut la bază operațiuni reale privind starea de fapt fiscală a autoturismului. Potrivit raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală, prin înregistrarea în contabilitate a respectivei operațiuni cu caracter fictiv în ceea ce privește faptul că autoturismul a fost folosit în scopul desfășurării activității economice a societății de avocatură, a fost creat un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 24.876,59 lei, constituit din majorarea impozitului pe venit cu suma de 3.501,07 lei și diminuarea nelegală a sumei de 28.377,66 lei reprezentând TVA.

S-a reținut, totodată, de către acuzare, că S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, continuatoarea S.C.A. „Șova și Asociații”, a încheiat cu numita Staicu Vasilica-Vali, în data de 01.01.2010, un contract denumit „cooperation agreement” cu valabilitate de 4 ani, având ca obiect consultanță juridică în materia dreptului european și finanțării de fonduri comunitare, convenție în baza căreia aceasta a primit lunar suma de 3000 euro. În realitate, însă, între cele două părți nu a existat niciun fel de cooperare, contractul fiind încheiat pentru a procura un folos necuvenit pentru Staicu Vasilica-Vali, concubina inculpatului Șova Dan-Coman, și pentru diminuarea obligațiilor fiscale ale societății de avocați. Raportul de expertiză judiciară contabilă și fiscală întocmit în cauză a concluzionat că, prin înregistrarea în contabilitate a respectivei operațiuni

fictive, a fost creat un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 32.596,82 lei, prin diminuarea nelegală a impozitului pe venit.

În ceea ce îl privește pe inculpatul Șova Dan-Coman, Parchetul a mai arătat că acesta este autor al infracțiunii de evaziune fiscală, în calitate de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, în perioada 2007 - iunie 2009, și de persoană care a dictat comportamentul economic al S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, în intervalul iulie 2009 - 2011, acționând, în tot acest timp (lunar, cu excepția perioadei iulie - decembrie 2009), în baza aceleiași rezoluții infraționale.

În drept, s-a apreciat că **faptele inculpatului Șova Dan-Coman** care, în calitate de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații” și reprezentant de fapt al S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, în scopul de a sustrage societățile de avocați de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, având aceeași rezoluție infrațională: în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, a evidențiat în actele contabile ale S.C.A. „Șova și Asociații” și în alte documente legale (jurnalul de cumpărări și registrul jurnal de încasări și plăți) operațiuni fictive reprezentate de executarea convenției de conlucrare profesională încheiată în anul 2007 între casa de avocatură și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, activitate ce a produs și un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații” în cuantum de 51.321,80 lei, prin diminuarea nelegală a impozitului pe venit cu suma 24.395,28 lei și deducerea nelegală a sumei de 26.926,52 lei reprezentând TVA; în perioada noiembrie 2008 - iunie 2009, a evidențiat în actele contabile ale S.C.A. „Șova și Asociații” și în alte documente legale (jurnalul de vânzări, jurnalul de cumpărări, registrul jurnal de încasări și plăți), cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale privind starea de fapt fiscală, reprezentate de executarea contractului de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008 privind autoturismul Mitsubishi, încheiat între S.C.A. „Șova și Asociații” și Romstal Leasing IFN S.A., în sensul că autoturismul nu a fost folosit în scopul desfășurării activității societății de avocați, ci a fost utilizat în scop personal de inculpatul Ponta Victor-Viorel, activitate ce a produs și un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații” în cuantum de 18.185,52 lei, prin diminuarea nelegală a impozitului pe venit cu suma 5.469,69 lei și deducerea nelegală a sumei de 12.715,83 lei reprezentând TVA; în perioada septembrie 2007 - iunie 2009, a evidențiat în actele contabile ale S.C.A. „Șova și Asociații” și în alte documente legale (jurnalul de vânzări, jurnalul de cumpărări, registrul jurnal de încasări și plăți) cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale privind starea de fapt fiscală, reprezentate de executarea contractului de leasing financiar nr. 1892/24.09.2007 privind autoturismul marca Audi Allroad, încheiat între S.C.A. „Șova și Asociații” și Fortis Leasing S.A., în sensul că autoturismul nu a fost folosit în scopul desfășurării activității societății de avocați, activitate infrațională ce a produs și un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații” în cuantum de 24.876,59 lei; în perioada ianuarie 2010 - septembrie 2011, a evidențiat în actele contabile ale S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și în alte documente legale (registrul jurnal de încasări și plăți) operațiuni fictive reprezentate de

executarea contractului denumit „Cooperation Agreement” încheiat în anul 2010 între S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și numita Staicu Vasilica-Vali, despre care cunoștea că are caracter fictiv, activitate infracțională ce a produs și un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” în cuantum de 32.596,82 lei, întrunesc elementele constitutive ale ***infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată***, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969).

În ceea ce privește ***faptele inculpatului Ponta Victor-Viorel*** care, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, în calitate de titular al Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, cu știință, a pus la dispoziția inculpatului Șova Dan-Coman (autor al faptei prevăzute de legea penală), coordonatorul S.C.A. „Șova și Asociații”, în vederea înregistrării în actele contabile și decontării, un număr de 17 facturi fiscale al căror caracter era cunoscut de acesta ca fiind fals în privința mențiunilor ce atestă prestarea de activități juridice de către cabinetul său avocațial în favoarea S.C.A. „Șova și Asociații” în baza unei convenții de conlucrare profesională, ajutând în acest mod la evidențierea în actele contabile ale societății de avocatură a unor operațiuni fictive reprezentate de executarea respectivei convenții și care au produs și un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații” în cuantum de 51.321,80 lei, acestea au fost încadrate juridic în dispozițiile art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) privind ***complicitatea la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată***.

6. În cuprinsul Titlului VI al actului de sesizare, după expunerea unor aspecte teoretice în legătură cu acestea, **au fost descrise infracțiunile de spălare a banilor reținute în sarcina inculpaților:**

6.1. Șova Dan-Coman, cu privire la dobândirea, deținerea și folosirea banilor proveniți din săvârșirea a trei infracțiuni de abuz în serviciu comise de inculpații Ciurel Laurențiu-Dan (o faptă – încheierea contractului nr. 165/2008 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) și Cristea Dumitru (două fapte – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/2007 și a contractului nr. 80/2008 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) - **Subtitlul VI.1;**

S-a reținut, în esență, sub acest aspect, că cea mai mare parte a sumelor virate în conturile S.C.A. „Șova și Asociații” (deschise la Banca Română pentru Dezvoltare, Sucursala Calderon, și Banca Millennium) de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. (suma de 1.071.333,80 lei, reprezentând contravaloarea contractului nr. 165/2008, achitată prin ordinele de plată nr. 1302/01.04.2008 și nr. 2168/30.05.2008, în baza facturilor fiscale nr. 299/07.03.2008, nr. 303/07.03.2008 și nr. 384/07.05.2008) și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. (suma de 1.142.400 lei, reprezentând contravaloarea actului adițional nr. 1/01.11.2007, achitată prin ordinul de plată nr. 9149/18.12.2007, în baza facturii fiscale nr. 223/12.12.2007; suma de 1.242.018,47 lei, reprezentând contravaloarea contractului nr. 80/2008, achitată prin ordinele de plată nr. 11687/26.03.2008 și nr. 43/22.04.2008, în baza facturilor fiscale nr.

305/07.03.2008 și 340/10.04.2008) a fost transferată cu titlu de onorariu avocațial (prin intermediul martorei Ciurcu Simona, împuternicită să efectueze operațiuni în numele societății de avocatură) în contul inculpatului Șova Dan-Coman de la Banca Millennium, Sucursala Pangratti, București, sau folosită de acesta în interes personal pentru construcția și îmbunătățirea unor imobile proprietatea sa (execuție și montaj scară Mapason, plată canapele, 1.000 litri motorină pentru încălzire imobil proprietate personală, radiatoare, avans mobilier, 4 șezlonguri, materiale construcție Bricostore, produse piscine, rogojini etc.), fapt ce a rezultat atât din cuprinsul raportului de inspecție fiscală întocmit în 19.10.2011, cât și din extrasele de cont ale S.C.A. „Șova și Asociații” deschise la B.R.D. și Banca Millennium. În acest sens, s-a arătat de către procurorul semnatar al rechizitoriului că obiectul infracțiunii de spălare a banilor în privința celor trei contracte/acte adiționale este reprezentat de întreaga sumă aferentă acestora și nu doar de cea care i-a revenit personal inculpatului, întrucât, prin activitatea sa, Șova Dan-Coman a dobândit în numele S.C.A. „Șova și Asociații” toată suma provenită din infracțiunile de abuz în serviciu, având putere exclusivă de decizie cu privire la modul de deținere și de folosire a acesteia.

6.2. Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, cu privire la disimularea adevăratei naturi a provenienței banilor (ambii inculpați în calitate de autori), dobândirea, deținerea și folosirea sumelor de bani obținute în baza convenției de conlucrare, cunoscând că provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, înșelăciune, evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată (inculpatul Ponta Victor-Viorel în calitate de autor, iar inculpatul Șova Dan-Coman în calitate de complice) - **Subtitlul VI.2:**

6.2.1. S-a arătat, în esență, de acuzare, sub acest aspect, că sumele provenite din activitatea infracțională (infracțiunile de abuz în serviciu, înșelăciune, evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată) au fost disimulate prin acte juridice care au urmărit să le prezinte ca fiind obiectul obligației uneia dintre părți, respectiv prestația la care s-a angajat S.C.A. „Șova și Asociații” în temeiul convenției de conlucrare.

În opinia procurorului, faptul că sumele aferente acestei convenții (derulată în perioada septembrie 2007 - decembrie 2008) provin cel puțin în parte din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu comise în intervalul martie 2007 - decembrie 2008 de inculpații Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru (în calitate de autori) și Șova Dan-Coman (în calitate de complice) nu poate fi contestat, având în vedere caracterul fungibil al banilor și suprapunerea completă a perioadei în care s-a plătit onorariul către cabinetul de avocat cu cea în care S.C.A. „Șova și Asociații” a încasat contravaloarea prestațiilor juridice de la cele două complexuri energetice.

În acest sens, s-a exemplificat cu procesul-verbal din 29.10.2007, prin care reprezentanții celor două părți ale convenției de conlucrare au suplimentat cu 1000 euro onorariul convenit inculpatului Ponta Victor-Viorel pentru octombrie 2007, or, în aceeași lună, Șova Dan-Coman s-a înțeles cu inculpatul Cristea Dumitru să încheie un nou contract de asistență juridică prevăzut cu comision de succes pentru litigiul dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.

și S.C. Electrica S.A., contract ce a fost perfectat în data de 01.11.2007, dar și să încheie o tranzacție cu partea adversă în acest dosar, lucru care s-a și întâmplat, S.C.A. „Șova și Asociații” încasând un onorariu de peste 1.000.000 lei.

În mod similar, în 27 martie 2008, s-a încheiat actul adițional nr. 1 la convenția de conlucrare profesională, modificându-se onorariul convenit inculpatului Ponta Victor-Viorel pentru lucrările efectuate în conlucrare la suma de 3000 euro, iar cu o lună înainte, în 18 și 19 februarie 2008, cele două complexuri energetice reprezentate de S.C.A. „Șova și Asociații” au încheiat fiecare o tranzacție cu S.C. pentru Închiderea – Conservarea Minelor S.A. în cadrul litigiilor aflate pe rolul Tribunalului Gorj, societatea de avocatură obținând comisioane de succes în cuantum de peste 2.000.000 lei.

În acest context, s-a apreciat de către Parchet că suprapunerea momentelor în care a fost majorat onorariul inculpatului Ponta Victor-Viorel cu cele în care S.C.A. „Șova și Asociații” a obținut sume considerabile, de bani reprezentând comisioane de succes, în condițiile în care convenția de conlucrare era fictivă și nu se prestase în temeiul ei nicio activitate, nu se poate explica în mod rezonabil decât prin acceptarea concluziei evidente că adevărata sursă a banilor preținși și primiți de Ponta Victor-Viorel era reprezentată de contractele încheiate de casa de avocatură cu cele două complexuri energetice, aspect pe care atât acesta, cât și inculpatul Șova Dan-Coman îl cunoșteau.

În argumentarea ideii că inculpatul Ponta Victor-Viorel cunoștea proveniența banilor intrați în patrimoniul cabinetului său avocațial în temeiul convenției de conlucrare, dar și a faptului că acesta avea legături cu persoane ce dețineau funcții de conducere în cadrul complexurilor energetice și se implica în activitatea lor, existând percepția că, fără susținerea lui, S.C.A. „Șova și Asociații” nu ar fi încheiat contractele de asistență juridică cu cele două societăți comerciale, au fost invocate de acuzare depozițiile martorilor Dinulescu Ion, director general al S.C. Complexul Energetic Craiova S.A. (care a arătat că numirea și menținerea în funcție a directorului general al unui asemenea complex energetic era influențată în mod determinant de factorul politic și că, la începutul anului 2008, i s-a transmis de către factorii decidenți din cadrul A.V.A.S. recomandarea de a continua asistența juridică cu societatea de avocați a inculpatului Șova Dan-Coman, explicându-i-se că este vorba de „rugămintea d-lui Ponta”, care sprijinea la acea vreme, din postura de deputat, guvernul minoritar aflat în funcție), Bălan Mihai, director general al CET Govora (din care rezultă că factorul politic exercită presiuni interesate în legătură cu modul de realizare a atribuțiilor de serviciu ale persoanelor aflate în funcții de conducere) și Manțog Ionel, secretar de stat în cadrul Ministerului Economiei și Comerțului, care a redactat răspunsul la interpelarea adresată de Ponta Victor-Viorel (care a afirmat că, înainte de interpelare, ministrul îl destituise din funcție pe Marin Constantin, director general al Complexului Energetic Turceni și persoană agreată de persoanele din sfera politică a inculpatului Ponta, dar și că echipele de conducere a complexurilor energetice se stabileau în urma discuțiilor purtate de sindicate cu reprezentanții partidelor politice), precum și o serie de circumstanțe factice, respectiv împrejurarea că inculpatul Ponta Victor-Viorel este ales deputat în circumscripția electorală din județul Gorj, unde se află sediul

celor două companii energetice, și că a fost singurul parlamentar care a luat cuvântul în plenul ședinței Camerei Deputaților din 29.06.2005 cu ocazia dezbaterii generale și adoptării Proiectului Legii nr. 243/2005, susținând conversia în acțiuni a creanțelor S.C. pentru Închiderea – Conservarea Minelor S.A. asupra complexurilor, fiind, totodată, în 2005, autorul unei interpelări adresată ministrului economiei și comerțului cu subiectul: „Epurarea pe criterii politice a unor oameni competenți ce dețineau funcții de conducere în SNLO și Complexurile Energetice din județul Gorj”, prilej cu care și-a exprimat îngrijorarea că factorul politic dictează excluderea unor persoane competente aflate în funcțiile de conducere ale complexurilor energetice.

Prin urmare, s-a apreciat că cei doi acuzați au încheiat convenția de conlucrare, fictivă în privința obiectului, pentru a disimula adevărata natură a provenienței banilor, care reprezentau, în realitate, bonificarea inculpatului Ponta Victor-Viorel în considerarea facilitării încheierii și derulării contractelor de asistență juridică ale S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, acesta acceptând faptul că societatea de avocați nu putea să obțină acele contracte decât prin săvârșirea unor infracțiuni în legătură cu serviciul de către reprezentanții companiilor. Cu alte cuvinte, inculpatul Ponta Victor-Viorel a acceptat că sumele primite în temeiul convenției de conlucrare, ce formează obiect al infracțiunii de spălare de bani, provin și din săvârșirea de infracțiuni, de vreme ce plata lor s-a făcut în mod nejustificat, în lipsa oricărei contraprestații licite.

Conform actului de sesizare, „conduita celor doi inculpați este o formă clasică de spălare a banilor, de disimulare a adevăratei naturi a provenienței acestora, prin plăsmuirea ... unei situații juridice necesare și suficiente” prin care inculpatul Șova Dan-Coman a scos din patrimoniul societății de avocați, în mod fraudulos, sume de bani pentru a procura un folos necuvenit inculpatului Ponta Victor-Viorel.

Reiterând faptul că sumele de bani ce au format obiectul convenției de conlucrare nu au provenit numai din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, ci și a celei de înșelăciune (pentru care termenul de prescripție a răspunderii penale s-a împlinit în decembrie 2013), Parchetul a mai menționat că plățile efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații” către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” au fost făcute prin inducerea în eroare a celorlalți doi asociați, Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana, cu privire la caracterul real al convenției de conlucrare, situație ce a creat un prejudiciu în patrimoniul acestora prin diminuarea câștigului proporțional cu cotele fiecăruia de participare la venituri (15%).

6.2.2. De asemenea, în accepțiunea Ministerului Public, sumele aferente convenției de conlucrare au provenit, în parte, și din infracțiunea de evaziune fiscală, reținută în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman (autor) și Ponta Victor-Viorel (complice), dar și din cea de fals în înscrisuri sub semnătură privată constând în întocmirea, de către cel din urmă, a celor 17 facturi fiscale ce au stat la baza decontării respectivelor sume de bani.

S-a mai reținut de către acuzare, pe baza concluziilor raportului de constatare tehnico-științifică întocmit de specialistul D.N.A. și a înscrisurilor

depose la dosar, că sumele achitate de S.C.A. „Șova și Asociații” în temeiul convenției de conlucrare au fost încasate de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” (în conturile deschise la Unicredit Bank) în perioada 02.10.2007 - 22.12.2008 (cu o frecvență lunară) și au fost utilizate în intervalul 02.10.2007 - 03.12.2009, prin efectuarea unor plăți către: Bavaria Leasing S.A. (1.514,77 lei), Baroul București (76,69 lei), BNP Cristache Carmen Luminița (3.999,57 lei), Casa de Asigurări a Avocaților Filiala București (1.086,47 lei), comisioane bancare (61,63 lei), cumpărături cu cardul (757,16 lei), S.C. Exfin 2000 S.R.L. (2.351,92 lei), Mezei Mirela (38.152,87 lei), Trezoreria Statului (44.345,33 lei), persoana fizică Ponta Victor-Viorel (61.876,68 lei). De asemenea, au fost achiziționate de către cabinetul avocațial, prin contractele de vânzare-cumpărare autentificate sub nr. 2057/18.11.2008 și nr. 2058/18.11.2008, de BNP Cristache Carmen-Luminița, două apartamente situate în București, pe strada Jiului, care, ulterior, în anul 2013, au revenit în mod gratuit în proprietatea lui Ponta Victor-Viorel în urma lichidării patrimoniului cabinetului său.

6.3. Sova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, cu privire la disimularea adevăratei naturi a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi (ambii inculpați în calitate de autori), deținerea și folosirea bunului cunoscând că provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune (inculpatul Ponta Victor-Viorel în calitate de autor, iar inculpatul Șova Dan-Coman în calitate de complice) - **Subtitlul VI.3:**

În esență, raportându-se la declarațiile martorilor Constantinescu Marius și Enescu Roxana, dar și la actele atașate la dosar, procurorul semnat al rechizitoriului a arătat că, în perioada cuprinsă între 11.11.2008 (când a ridicat personal autoturismul de la Mit Motors International) și iunie 2009 (când a preluat leasingul), inculpatul Ponta Victor-Viorel a beneficiat de foloase din partea S.C.A. „Șova și Asociații” constând în transmiterea dreptului de utilizare cu titlu gratuit a autoturismului marca Mitsubishi Lancer Evo 10 (achiziționat de casa de avocatură, la cererea expresă a lui Ponta Victor-Viorel, prin contractul de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008), în tot acest interval de timp, societatea de avocați achitând avansul (37.027,41 lei), ratele de leasing (aprox. 6.000 lei/lună) și alte obligații către proprietarul Romstal Leasing, în total, suma de 79.641,11 lei.

S-a mai menționat că dreptul de folosință al inculpatului Ponta Victor-Viorel asupra autoturismului indicat, privit ca bun în accepțiunea dispozițiilor art. 2 lit. c) din Legea nr. 656/2002, a provenit, în parte, din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune, situație cunoscută și acceptată de acesta (pentru aceleași considerente prezentate în cazul sumelor aferente convenției de conlucrare). Astfel, contractul de leasing financiar a fost încheiat în luna noiembrie 2008 și executat în intervalul noiembrie 2008 - iunie 2009 din dispoziția inculpatului Șova Dan-Coman, prin inducerea în eroare a celorlalți parteneri asociați (Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana), cărora li s-a prezentat în mod mincinos faptul că autoturismul urmează să fie folosit în interesul societății de avocați, acestora fiindu-le cauzat, totodată, prin achitarea ratelor de leasing, un prejudiciu constând în diminuarea cotei de participare la veniturile societății. Deopotrivă, pornind de la împrejurarea că, în perioada

septembrie 2007 - decembrie 2008, inculpatul Ponta Victor-Viorel a avut încheiată convenția de conlucrare cu S.C.A. „Șova și Asociații”, ce a fost semnată de toți cei trei asociați, s-a considerat că acesta cunoștea faptul că martorii Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana dețin această calitate, alături de Șova Dan-Coman, în cadrul societății de avocatură.

În plus, în opinia acuzării, intenția disimulării adevăratei naturi a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evo 10 s-a evidențiat și prin faptul că între S.C.A. „Șova și Asociații” și Ponta Victor-Viorel s-a încheiat, în data de 11.11.2008, un contract de comodat în legătură cu respectivul autoturism, fără ca asociații Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana să aibă cunoștință despre acest lucru.

În drept, s-a apreciat că **faptele inculpatului Șova Dan-Coman** care: în perioada decembrie 2007 - iunie 2008, a dobândit, deținut și folosit, atât în interes personal, cât și în interesul S.C.A. „Șova și Asociații”, suma de 3.455.755,27 lei, cunoscând că provine din săvârșirea a trei infracțiuni de abuz în serviciu comise, cu complicitatea sa, de inculpații Ciurel Laurențiu-Dan (o faptă – încheierea contractului nr. 165/2008 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) și Cristea Dumitru (două fapte – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/2007 și a contractului nr. 80/2008 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”); în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, împreună cu inculpatul Ponta Victor-Viorel, au disimulat adevărata natură a provenienței banilor (181.439,98 lei) obținuți de cel din urmă, justificați aparent în baza convenției de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, banii reprezentând, în realitate, bonificarea inculpatului Ponta Victor-Viorel în considerarea facilitării de către acesta a încheierii și derulării contractelor de asistență juridică ale S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, cunoscând că banii provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune; în perioada octombrie 2007 - decembrie 2009, cu știință, l-a ajutat, în calitate de complice, pe inculpatul Ponta Victor-Viorel (autor), să dobândească, să dețină și să folosească banii (181.439,98 lei) rezultați din convenția de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, cunoscând că provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, înșelăciune, evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată; în perioada noiembrie 2008 - iunie 2009, împreună cu inculpatul Ponta Victor-Viorel, au disimulat adevărata natură a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi, justificat aparent de existența unui contract de comodat și de calitatea de avocat colaborator a inculpatului Ponta Victor-Viorel cu S.C.A. „Șova și Asociații”, dreptul de folosință reprezentând, în realitate, bonificarea inculpatului Ponta Victor-Viorel în considerarea facilitării de către acesta a încheierii și derulării contractelor de asistență juridică a S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, cunoscând că bunul (dreptul de deținere și folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune; în perioada noiembrie 2008 - iunie 2009, cu știință, l-a ajutat, în calitate de complice, pe inculpatul Ponta Victor-Viorel (autor), să dețină și să

folosească autoturismului Mitsubishi cunoscând că bunul (dreptul de deținere și de folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune, întrunesc elemente constitutive ale **infracțiunii de spălare a banilor**, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002.

În aceleași dispoziții legale ce reglementează **infracțiunea de spălare a banilor** au fost încadrate juridic și **faptele inculpatului Ponta Victor-Viorel** care: în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, împreună cu inculpatul Șova Dan-Coman, a disimulat adevărata natură a provenienței banilor pe care i-a obținut (181.439,98 lei), justificați aparent în baza convenției de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, banii reprezentând, în realitate, bonificarea sa în considerarea facilitării încheierii și derulării contractelor de asistență juridică ale S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, cunoscând că banii provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune; în perioada octombrie 2007 - decembrie 2009, a dobândit, deținut și folosit, atât în interes personal, cât și în interesul Cabinetului de Avocat Ponta Victor-Viorel, banii (181.439,98 lei) rezultați din convenția de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, cunoscând că provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, înșelăciune, evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată; în perioada noiembrie 2008 - iunie 2009, împreună cu inculpatul Șova Dan-Coman, a disimulat adevărata natură a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi, justificat aparent de existența unui contract de comodat și de calitatea sa de avocat colaborator cu S.C.A. „Șova și Asociații”, dreptul de folosință reprezentând, în realitate, bonificarea acestuia în considerarea facilitării încheierii și derulării contractelor de asistență juridică ale S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, cunoscând că bunul (dreptul de deținere și folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune; în perioada noiembrie 2008 - iunie 2009, a deținut și folosit în interes personal autoturismului Mitsubishi Evo 10 cunoscând că bunul (dreptul de deținere și folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune.

II. Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală la data de 17 septembrie 2015, iar prin încheierea nr. 879 din 16 noiembrie 2015, *judcătorul de cameră preliminară a respins, ca neîntemeiate, cererile și excepțiile* invocate de inculpații Ciurel Laurențiu-Dan, Graure Laurențiu-Octavian, Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, a constatat legalitatea sesizării instanței supreme cu rechizitoriul nr. 122/P/2012 din 16 septembrie 2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, privind pe cei cinci inculpați, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și *a dispus începerea judecății, soluția rămânând definitivă* la data de 29 ianuarie 2016, prin încheierea nr. 9/C/2016 pronunțată de instanța supremă în dosarul nr. 4722/1/2015.

Prin *adresa nr. 3766/III-13/2017 din 30 ianuarie 2018 (filele 188-198, vol. 11 d.i.)*, **Ministerul Public** a făcut anumite **precizări** referitoare la aplicarea, în

cauză, a prevederilor **art. 5 Cod penal**, menționând că, în privința inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru, Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, trimiși în judecată pentru o pluralitate de infracțiuni sub forma concursului real, mai favorabilă este legea penală anterioară. Ca atare, a apreciat că faptele reținute în sarcina acestora prin rechizitoriu se încadrează, **în drept**, în următoarele dispoziții legale: **pentru inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan** – art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) - 3 acte materiale; art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969) și art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969), toate cu aplicarea art. 33 Cod penal (1969); **pentru inculpatul Cristea Dumitru** – art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) - 2 acte materiale; art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969); art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969); art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969) și art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969), toate cu aplicarea art. 33 Cod penal (1969); **pentru inculpatul Șova Dan-Coman** – art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969); art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969); art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248¹ Cod penal (1969); art. 290 Cod penal (1969) cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) - 3 acte materiale; art. 290 Cod penal (1969) - 16 infracțiuni; art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) și art. 23 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, nemodificată prin Legea nr. 187/2012, toate cu aplicarea art. 33 Cod penal (1969); **pentru inculpatul Ponta Victor-Viorel** – art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969); art. 290 Cod penal (1969) - 17 infracțiuni și art. 23 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, nemodificată prin Legea nr. 187/2012, toate cu aplicarea art. 33 Cod penal (1969).

Prin aceeași adresă, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție a adus o serie de **completări actului de sesizare a instanței**, indicând, în plus, dispoziții din legislația primară ce se susține că ar fi fost încălcate de inculpații Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în legătură cu faptele pentru care au fost trimiși în judecată.

Astfel, **cu privire la infracțiunile de abuz în serviciu** reținute în sarcina inculpaților **Ciurel Laurențiu-Dan** și **Cristea Dumitru** în Titlul I, Subtitlurile I.1 (referitor la încheierea actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) și I.2 (cu privire la încheierea contractului nr. 165/14.02.2008 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”), respectiv în Titlul II, Subtitlurile II.1 (în legătură cu încheierea contractului nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.

și S.C.A. „Șova și Asociații”), II.2 (cu referire la încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) și II.3 (privind încheierea contractului nr. 80/13.02.2008 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”), s-a arătat că au fost nesocotite de către aceștia și prevederile art. 303 din O.U.G. nr. 34/2006, pentru ca, în legătură cu aceleași infracțiuni descrise în Titlul I, Subtitlul I.2 (referitor la încheierea tranzacției între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A în cadrul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj) și Titlul II, Subtitlul II.3 (referitor la încheierea tranzacției între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A în cadrul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj), să se menționeze că au fost încălcate de către cei doi acuzați și dispozițiile art. 143¹ din Legea nr. 31/1990. De asemenea, circumscris infracțiunilor de abuz în serviciu descrise în Titlul II, Subtitlul II.2 (în legătură cu încheierea tranzacției între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A în cadrul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București), s-a reținut, în plus față de mențiunile făcute în cuprinsul rechizitoriului, nerespectarea de către inculpatul **Cristea Dumitru** a dispozițiilor art. 3 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999 și art. 143¹ din Legea nr. 31/1990, iar de inculpatul **Graure Laurențiu-Octavian** a prevederilor art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999.

În ședința publică din data de 9 februarie 2018, Înalta Curte a pus în discuție, din oficiu, **schimbarea încadrării juridice** dată prin rechizitoriu unora dintre faptele pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților (cu mențiunea că aprecierea, în concret, a legii penale mai favorabile va fi realizată cu prilejul pronunțării asupra fondului cauzei), astfel: cu privire la acuzațiile reținute în sarcina inculpatului **Șova Dan-Coman** în Titlul III al actului de sesizare, din infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 290 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal anterior (3 acte materiale), în infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 322 alin. 1 Cod penal cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal (11 acte materiale); cu privire la acuzațiile reținute în sarcina inculpaților **Șova Dan-Coman** și **Ponta Victor-Viorel** în Titlul IV, Subtitlul IV.3, din 16 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzute de art. 290 Cod penal (1969), într-o singură infracțiune de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 290 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal anterior (16 acte materiale); cu privire la acuzația reținută în Titlul V în sarcina inculpatului **Șova Dan-Coman**, din complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală, prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), în infracțiunea de evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969); cu privire la acuzațiile reținute în sarcina inculpatului **Ciurel Laurențiu-Dan** în Titlul I, Subtitlul I.1, din infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal (3 acte materiale), în trei infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzute

de art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 297 Cod penal; cu privire la acuzațiile reținute în sarcina inculpatului **Cristea Dumitru** în Titlul II, Subtitlul II.1, din infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal (2 acte materiale), în două infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal.

III. Analizând materialul probator administrat în cauză, atât în faza de urmărire penală, cât și în cursul cercetării judecătorești, instanța de fond a reținut următoarele:

1. Cu privire la acuzațiile descrise în Titlul I al actului de sesizare:

1.1. În vederea îndeplinirii în termen atât a obligațiilor asumate de România în cadrul procesului de negociere cu Comisia Europeană, aferente capitolului 22 „ Protecția mediului”, cât și a celor prevăzute în Tratatul de aderare la Uniunea Europeană, ce reveneau țării noastre în calitate de stat în curs de aderare, în perioada 2005-2006, la nivelul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., s-a impus cu necesitate efectuarea unor investiții de mediu pentru reducerea emisiilor de dioxid de sulf, motiv pentru care societatea comercială a purtat numeroase tratative cu finanțatori externi în vederea semnării și derulării unui contract de execuție a instalației de desulfurare a gazelor de ardere la două dintre grupurile sale energetice, respectiv nr. 3 și nr. 6 (depozițiile martorilor Dondera Ion, Pisc Ion, Petroniu Ion, Stăncioi Emil-Adrian, Bobei Vasile din cursul cercetării judecătorești; declarațiile inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din 28.08.2014, 02.09.2015, 5.04.2016 – filele 49-63 și 91-104, vol. 1 d.u.p.; filele 217-223, vol. 3 d.i.). De altfel, având în vedere că îndatoririle ce reveneau autorităților competente în domeniul protecției mediului erau reglementate, la acel moment, prin mai multe acte normative, și anume H.G. nr. 541/2003 privind stabilirea unor măsuri pentru limitarea emisiilor în aer ale anumitor poluanți proveniți din instalații mari de ardere și O.U.G. nr. 152/2005 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (care a abrogat O.U.G. nr. 34/2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 645/2002), în cadrul Direcției Dezvoltare – Investiții a Complexului Energetic Rovinari, a fost înființat Biroul management proiect desulfurare, condus, până în 01.04.2008, de Vioreanu Ion, iar ulterior, de martorul Petroniu Ion (filele 68-75, vol. 9 d.u.p.).

Considerând că pentru realizarea negocierilor și încheierea contractului cu instituția de credit, în vederea obținerii împrumutului necesar finanțării proiectului de desulfurare, dar și pentru executarea ulterioară a acestuia (ce presupunea inclusiv încheierea unor contracte de tip FIDIC), dată fiind complexitatea și noutatea problematicii ce urma a fi abordată, este necesară reprezentarea Complexului de către avocați cu experiență, specializați în domeniul dreptului comercial și bancar, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de director al Direcției Dezvoltare – Investiții (filele 68-75, vol. 9 d.u.p.), care coordonase până la acel moment demersurile efectuate (încheierea contractului de consultanță tehnică în 2005, a celui de consultanță economică în 2006, discuții cu potențiali finanțatori) pentru implementarea viitorului proiect (depozițiile martorilor Dondera Ion, Pisc Ion, Petroniu Ion din cursul cercetării judecătorești), a întocmit referatul nr. DC/3580/15.11.2006, aprobat, ulterior, de

directorul general Dondera Ion, prin care a propus introducerea în planul anual al achizițiilor publice pe anul 2007 a unui serviciu juridic prestat de o firmă de avocatură, care urma să reprezinte S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. la încheierea și desfășurarea contractului cu banca ce va acorda finanțarea pentru proiectul de desulfurare, precum și în litigiile ce pot apărea în urma exproprierilor de terenuri efectuate de societate. În cuprinsul înscrisului, inculpatul a mai menționat necesitatea elaborării unui memoriu justificativ care să cuprindă informații detaliate despre procedura legală ce va fi aplicată la efectuarea achiziției serviciului juridic, valoarea estimată a acestuia, codul CPV în care se încadrează, datele prognozate pentru declanșarea și finalizarea procedurii și persoana responsabilă de derularea ei (fila 212, vol. 3 d.u.p.; fila 100, vol. 10 d.u.p.).

Prin adresa nr. DC/3949/27.12.2006, Ciurel Laurențiu-Dan l-a încunoștințat pe directorul Direcției Comerciale, Iliescu Gheorghe, cu privire la „schema organizatorică necesară semnării și derulării contractului de instalare a desulfurării”, dar și despre necesitatea achiziționării urgente, printre altele, a serviciilor de consultanță juridică în vederea semnării contractelor de finanțare și implementare, precum și a celor „assets insurance” (filele 101-102, vol. 10 d.u.p.).

În baza celor două documente întocmite de directorul Direcției Dezvoltare – Investiții, a fost elaborat de către Direcția Comercială, la o dată neprecizată în conținutul său, un memoriu justificativ privind „achiziția serviciului de consiliere și reprezentare juridică în vederea semnării și derulării contractului de instalare a desulfurării”, valoarea achiziției pentru anul 2007 fiind estimată la suma de 280.000 lei. Deși s-a subliniat că achiziția respectivului serviciu este exceptată de la aplicarea O.U.G. nr. 34/2006, s-a propus totuși organizarea unei forme concurențiale de achiziție, respectiv selecția de oferte, contractul urmând să se încheie după negocierea prețului și a clauzelor sale între ofertantul câștigător și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A.. Memoriul justificativ a fost semnat de Iliescu Gheorghe, Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru (șef Departament comercial energie), Teiu Sorin (șef Serviciu disciplină contractuală și marketing) și Crăciun Marcu (consilier juridic în cadrul Serviciului disciplină contractuală și marketing) și aprobat de directorul general Dondera Ion (fila 211, vol. 3 d.u.p.; fila 104, vol. 10 d.u.p.).

Totodată, sub nr. DC/246/22.01.2007, a fost înregistrată o notă justificativă (întocmită de Iliescu Gheorghe, Cristea Dumitru, Teiu Sorin, Bujor Cristina și aprobată de directorul general) privind valoarea achiziției serviciului de consultanță juridică, ce a fost estimată la 280.000 lei, echivalentul a 82.727,64 euro la cursul de schimb din 17.01.2007, făcându-se mențiunea că aceasta este cuprinsă în Programul anual de achiziții investiții pe anul 2007, atașat la respectiva notă (filele 105-108, 112, vol. 10 d.u.p.).

În virtutea atribuțiilor de serviciu stabilite prin fișa postului (pct. 12 din secțiunea „atribuții, responsabilități, competențe”), inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a elaborat, împreună cu Vioreanu Ioan, caietul de sarcini al achiziției, ce a fost înregistrat sub nr. DDInv./52/22.01.2007 și aprobat de directorul general Dondera Ion (filele 49-51, vol. 9 d.u.p.; filele 109-111, vol. 10 d.u.p.). În

cuprinsul acestuia, s-a menționat, ca obiect al viitorului contract de prestări servicii, asigurarea de „consultanță juridică pentru încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalației de desulfurare aferentă grupurilor energetice nr. 3 și nr. 6 Rovinari” și s-a arătat că, „în vederea realizării serviciului”, consultanța juridică va fi acordată în următoarele domenii: comercial, proiecte de finanțare, protecția mediului, domeniul imobiliar, drept financiar și fiscal, disciplină financiar-contabilă, contracte bancare și comerciale, orice alte litigii specifice contractului de creditare și achiziție instalație de desulfurare, realizarea oricăror documente cu implicații juridice încheiate de S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. cu partenerii de afaceri, societăți comerciale, bănci, organizații economice și financiare, instituții de stat ori alte persoane fizice sau juridice române sau străine, ce servesc realizării unor activități complexe.

Același obiect al contractului de servicii a fost indicat și în fișa de date a achiziției întocmită de martora Bujor Cristina, șef al Biroului achiziții lucrări servicii energie din cadrul Departamentului comercial energie (filele 137-139, vol. 9 d.u.p.), semnată de Iliescu Gheorghe, Cristea Dumitru, Teiu Sorin și aprobată, de asemenea, de Dondera Ion, în calitate de director general (filele 113-117, vol. 10 d.u.p.).

Invitațiile de participare au fost transmise, în 24.01.2007, către opt societăți de avocatură, și anume S.C.A. „Boștină și Asociații”, S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații”, S.C.A. „Șova și Asociații”, S.C.A. „Popovici și Asociații”, S.C.A. „Mușat și Asociații”, S.C.A. „Burchel și Asociații”, S.C.A. „McGregor&Partners” și S.C.A. „Rațiu&Rațiu” (filele 122-144, vol. 10 d.u.p.).

Totodată, în cursul lunii ianuarie 2007, inculpatul Șova Dan-Coman, partener coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, împreună cu mai mulți avocați din cadrul casei de avocatură, printre care martorii Cernov Radu-Ștefan, Enescu Roxana și Pop Eugen-Valer, s-au deplasat la sediul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. pentru a promova activitatea societății în vederea încheierii în viitor a unor contracte de asistență juridică, ocazie cu care au fost purtate discuții cu persoane din conducerea societății (declarațiile martorilor Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana date în faza anchetei penale, în 02.03.2015 și 03.03.2017, și a cercetării judecătorești – filele 66-70, 74-80, vol. 2 d.u.p.; filele 243-247, vol. 4 d.i.; filele 54-64, vol. 5 d.i.; depoziția martorului Pop Eugen Valer din cursul urmăririi penale, menținută în instanță – filele 106-110, vol. 2 d.u.p.).

Prin decizia nr. 67/01.02.2007, directorul general Dondera Ion a stabilit componența comisiei de evaluare a ofertelor, formată din: președinte - Cristea Dumitru; vicepreședinte - Scurtu Maria (director al Direcției economice); secretar - Cojocaru-Păsătoriu Mihaela (economist în cadrul Biroului achiziții lucrări servicii energie); membri - Vioreanu Ion, Stăncioi Emil-Adrian (consilier juridic în cadrul Biroului management proiect desulfurare), Bobei Vasile (consilier juridic) și Bujor Cristina (filele 145-146, vol. 10 d.u.p.). Din cele opt case de avocatură invitate să participe la procedură, au depus ofertă doar cinci, printre care și S.C.A. „Șova și Asociații”, aspect constatat de comisia de evaluare prin procesul-verbal de deschidere a ofertelor nr. DC461/02.02.2007 (filele 162-165, vol. 10 d.u.p.).

În urma evaluării cerințelor minime de calificare și a tarifelor comunicate, comisia a selectat S.C.A. „Boștină și Asociații” și S.C.A. „Șova și Asociații”, care, prin adresele nr. 766/20.02.2007 și, respectiv, nr. 890/28.02.2007, au transmis, ulterior, oferte financiare îmbunătățite, a căror analiză a condus, în final, comisia, așa cum rezultă din raportul procedurii nr. 868/12.03.2007, dar și din depozițiile martorilor Scurtu Maria, Bujor Cristina și Teiu Sorin, la declararea ca ofertant câștigător a S.C.A. „Șova și Asociații”, pe criteriul tarifului orar cel mai scăzut (filele 183-186, vol. 10 d.u.p.).

Ulterior finalizării procedurii, între S.C.A. „Șova și Asociații” (în calitate de consilier), reprezentată de avocat Șova Dan-Coman, și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. (în calitate de client), reprezentată de directorul general Dondera Ion, a fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, al cărui obiect l-a constituit prestarea de „consultanță juridică pentru încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare aferente grupurilor energetice nr. 3 și 6 Rovinari, precum și orice alte servicii de asistență juridică solicitate de client în următoarele domenii: comercial, proiecte de finanțare, protecția mediului, domeniul imobiliar, disciplină financiar-contabilă, contracte bancare și comerciale, orice alte litigii specifice contractului de creditare și achiziție instalație de desulfurare, redactarea oricăror documente cu implicații juridice încheiate de client cu partenerii de afaceri, societăți comerciale, bănci, organizații economice și financiare, instituții de stat ori alte persoane fizice sau juridice române sau străine, ce servesc realizării unor activități complexe”. Pentru serviciile prestate, s-a stabilit un onorariu de 153 lei/oră/avocat (fără TVA), respectiv 45 euro/oră/avocat, la care se adăuga TVA, iar perioada contractuală a fost delimitată până la sfârșitul anului 2007, cu posibilitatea prelungirii prin act adițional, dacă părțile convin (filele 213-216, vol. 3 d.u.p.; filele 7-10, vol. 25 d.u.p.).

Contractul de asistență juridică a fost redactat de S.C.A. „Șova și Asociații”, iar anterior semnării lui de către reprezentanții celor două părți, a fost analizat și verificat, sub aspectul conținutului, de juriști și persoane din cadrul Direcției comerciale și Direcției economice a Complexului (declarațiile martorilor Cernov Radu-Ștefan, Bujor Cristina, Crăciun Marcu și Scurtu Maria date în fața instanței).

La data de 17.05.2007, prin Ordinul Comun al Ministerului Economiei și Finanțelor nr. 3094/16.05.2007 și al Președintelui Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului nr. 33/17.05.2007, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a fost numit în funcția de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., în locul martorului Dondera Ion (fila 34, vol. 9 d.u.p.). Ulterior, prin Hotărârea nr. 1/21.05.2007, Adunarea Generală a Acționarilor l-a ales membru și președinte al Consiliului de Administrație (fila 244, vol. 3 d.u.p.), funcție pe care a ocupat-o până în decembrie 2007, când a încheiat contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, aprobat prin Hotărârea nr. 5/21.12.2007 a aceluiași organ colegial de deliberare și decizie (filele 240-243, vol. 3 d.u.p.).

Potrivit art. 4.2.5. din contractul de mandat, care prelua întocmai prevederile art. 2.6. lit. g) din Regulamentul de organizare și funcționare al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și cele ale art. 20 pct. B alin. 2 lit. g) din

Statutul acestuia, ce constituie Anexa nr. 1 la H.G. nr. 103/2004, directorul general Ciurel Laurențiu-Dan avea obligația de a încheia acte juridice, în numele și pe seama societății comerciale, în limitele împuternicirilor acordate de către Consiliul de Administrație, în lipsa unei asemenea delegări, atribuția de a încheia orice contracte revenind celui din urmă, în conformitate cu art. 20 pct. A lit. f) din același Statut. În plus, Regulamentul de organizare și funcționare stabilea la punctul 2.6. lit. B alin. 3 obligația directorului general de a semna, în numele societății, contractele care se derulează pe o perioadă de cel mult un an pentru care a fost aprobat bugetul de venituri și cheltuieli (filele 17-18, vol. 3 d.u.p.).

Prin Hotărârea nr. 12/30.11.2007, Consiliul de Administrație al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a aprobat nota nr. 22806/26.11.2007 privind delegarea competenței directorului general al societății de a încheia contracte de achiziții publice de produse, servicii și lucrări în limita fondurilor alocate cu plata în lei și în valută (dacă este cazul), până la anumite praguri valorice, în temeiul reglementărilor legale în vigoare, respectiv: a) prin aplicarea procedurii licitației (licitație deschisă sau licitație restrânsă) ținând cont de plafoanele legale de aplicare pentru orice fel de achiziție de produse/servicii și lucrări, după cum urmează: dacă valoarea estimată a achiziției pe cod CPV nu depășește 5.000.000 euro fără TVA, prin aprobarea directorului general; dacă valoarea estimată a achiziției pe cod CPV depășește 5.000.000 euro fără TVA, cu avizul directorului general și cu aprobarea Consiliului de administrație; b) prin aplicarea procedurii cerere de oferta ținând cont de plafoanele legale de aplicare pentru orice fel de achiziție de produse/servicii și lucrări, prin aprobare de către directorul general; c) prin aplicarea procedurii cumpărare directă în baza prevederilor legale pentru această procedură de achiziție, cu respectarea principiului eficienței cheltuirii fondurilor, pe bază de document justificativ și numai pentru produse/servicii și lucrări a căror valoare estimată de achiziție pe cod CPV nu depășește 10.000 euro fără TVA; d) prin aplicarea procedurii negociere (negociere cu publicarea prealabilă sau fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare) sau dialog competitiv, astfel: dacă valoarea estimată a achiziției nu depășește 4.000.000 euro fără TVA, în baza aprobării de către directorul general; dacă valoarea estimată a achiziției depășește 4.000.000 euro fără TVA cu avizul directorului general și cu aprobarea Consiliului de administrație (filele 219-223, vol. 3 d.u.p.).

Între timp, în luna aprilie 2007, a început executarea contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, iar pentru activitatea prestată în perioada aprilie - august 2007, S.C.A. „Șova și Asociații” a emis 7 facturi în sumă totală de 212.568,33 lei fără TVA, respectiv 252.957,24 lei cu TVA (fila 210, vol. 3 d.u.p.; fila 143, vol. 11 d.u.p.), în condițiile în care, potrivit documentației de achiziție a serviciului, valoarea estimată pentru consultanța juridică, până la sfârșitul anului 2007, a fost de 280.000 lei. În conformitate cu notele de onorarii întocmite de casa de avocatură, în acest interval de timp, au fost prestate servicii juridice constând, în principal, în studiul unor înscrisuri în vederea încheierii contractelor de finanțare și execuție a proiectului de desulfurare, redactarea unor opinii legale și a altor documente cu privire la implementarea acestuia,

participarea la discuții cu directorul general, cu alte persoane din cadrul complexului și cu reprezentanții consultantului financiar și ai celui tehnic în legătură cu același proiect (filele 148-151, 156-159, 161-162, 168-171, 173-174, vol. 11 d.u.p.).

Ca atare, având în vedere că suma stabilită și alocată pentru serviciul de asistență juridică era aproape epuizată, deși perioada de valabilitate a contractului nr. 10319/21.03.2007 (decembrie 2007) nu expirase încă, s-a realizat o analiză la nivelul Biroului management desulfurare cu privire la stadiul realizării proiectului, ajungându-se la concluzia că este necesară majorarea fondurilor pentru această activitate, problemă ce a fost abordată și cu ocazia unor ședințe de lucru la care a participat și directorul general (depozițiile martorilor Mihai Constantin și Stăncioi Emil-Adrian date în faza cercetării judecătorești; declarația inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din 5.04.2016). În acest sens, a fost întocmit de martorul Stăncioi Emil-Adrian (consilier juridic în cadrul Biroului management proiect desulfurare) referatul nr. DG/493/28.08.2007, semnat și de Vioreanu Ion (șef al Biroului management proiect desulfurare) și Mihai Constantin (director al Direcției Economice), prin care, după ce s-au menționat activitățile juridice deja prestate și cele ce urmează a fi efectuate, s-a solicitat aprobarea suplimentării pentru anul 2007 a fondului alocat serviciului de asistență juridică pentru realizarea proiectului de desulfurare, cu suma de 200.000 lei, ce urma a fi suportată din fondurile aferente poziției 4 (Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocurile energetice 3, 4, 5 și 6) din Programul de investiții pe anul 2007 (filele 207-208, vol. 3 d.u.p.).

Referatul a fost aprobat de directorul general Ciurel Laurențiu-Dan care, în baza lui, a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de Șova Dan-Coman, actul adițional nr. 1/03.09.2007 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, prin care s-a suplimentat valoarea acestuia cu suma de 200.000 lei (fila 209, vol. 3 d.u.p.; fila 11, vol. 25 d.u.p.). În temeiul actului adițional nr. 1/2007, S.C.A. „Șova și Asociații” a facturat suma de 184.260,67 lei fără TVA, respectiv 219.270,18 cu TVA (fila 206, vol. 3 d.u.p.), aferentă, așa cum atestă notele de onorarii emise de aceasta (filele 180-184, 186-188, 193-194, vol. 11 d.u.p.), unor activități juridice prestate, în principal, pentru încheierea contractului de finanțare în vederea realizării proiectului de desulfurare, dar și cu privire la aplicarea Legii nr. 243/2005 (întâlnire la sediul A.V.A.S., redactare opinie legală).

Întrucât valoarea estimată pe anul 2007 a contractului nr. 10319/21.03.2007 și a actului adițional nr. 1/03.09.2007 a fost depășită cu 30.026,97 lei, aceleași persoane (Stăncioi Emil-Adrian, Vioreanu Ion și Mihai Constantin) au întocmit și semnat, în condiții similare cu cel anterior, referatul nr. DG/769/18.12.2007, prin care au solicitat aprobarea suplimentării sumei alocate serviciului de asistență juridică pentru anul 2007 cu valoarea de 31.240 lei, ce urma a fi suportată din fondurile aferente poziției 4 (Instalație de desulfurare a gazelor de ardere la blocurile energetice 3, 4, 5 și 6) din Programul de investiții pe 2007. În plus, au propus introducerea în bugetul pe anul următor a sumei de 680.000 lei, ce a fost estimată prin adresa nr. DG/503/29.08.2007 trimisă Direcției Investiții, care se referea la stabilirea cheltuielilor aferente

instalațiilor de desulfurare a gazelor de ardere pe 2008 (filele 203-204, vol. 3 d.u.p.).

Și de această dată, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a aprobat referatul, iar a doua zi, în 19.12.2007, a încheiat actul adițional nr. 2 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, care a fost semnat din partea S.C.A. „Șova și Asociații” de martorul Cernov Radu-Ștefan (fila 205, vol. 3 d.u.p.; fila 12, vol. 25 d.u.p.). Prin acest act adițional, a fost suplimentată valoarea contractului inițial cu suma de 711.240 lei (devenind, în total, 1.191.240 lei) și prelungită durata lui de execuție până la data 21.12.2008. În perioada februarie 2008 - ianuarie 2009, au fost emise de societatea de avocatură 42 de facturi fiscale în valoare totală de 1.183.149,36 lei fără TVA, respectiv 1.407.947,61 lei cu TVA (fila 202, vol. 3 d.u.p.) pentru prestarea, în principal, a unor servicii de asistență/reprezentare juridică în diverse litigii în care era implicat S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., constând inclusiv în redactarea unor opinii legale în legătură cu problemele de drept ce făceau obiectul acestora, dar și a unor activități de consultanță în vederea încheierii contractului de credit cu S.C. Unicredit Țiriac Bank S.A. și implementării proiectului de desulfurare, prin întâlniri și discuții cu conducerea societății (filele 249-257, 208-213 dublu numerotate, 219-223 prima numerotare, 215-217 a doua numerotare, 224-225, 230-232, 239-241, 246, 250-252, 257-258, 262, 266, 268, 274, 276, 280, 284, 288, 293, 300-301, 303, 306-307, vol. 11 d.u.p.).

Cu toate că, până la acel moment, fuseseră încheiate contractele de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare a gazelor de ardere pentru grupurile energetice nr. 3 și nr. 6 (aspect consemnat chiar în conținutul documentului întocmit), la data de 18.12.2008, a fost elaborat de martorii Pisc Ion (director al Direcției Investiții), Petroniu Ion (șef al Biroului management proiect desulfurare) și Stăncioi Emil-Adrian memoriul justificativ nr. 957/2008, prin care s-a solicitat aprobarea prelungirii contractului nr. 10319/21.03.2007 până la 31.12.2009 și alocarea din bugetul aferent acestui an a sumei de 310.000 lei rămasă necheltuită și redistribuită altor proiecte de investiții (filele 199-200, vol. 3 d.u.p.). Așa cum reiese din cuprinsul memoriului, precum și din coroborarea depozițiilor date de martorii Petroniu Ion, Stăncioi Emil-Adrian și Pisc Ion în fața instanței, la nivelul Biroului management proiect desulfurare, s-a considerat că prelungirea contractului cu S.C.A. „Șova și Asociații” era necesară pentru acordarea de asistență juridică la elaborarea documentelor pentru încheierea contractului de garantare a creditului bancar prin EximBank, dar și pentru prestarea altor activități (reprezentare în instanță pentru eventuale litigii specifice contractului de creditare și achiziției instalațiilor de desulfurare; redactare opinii juridice generate de complexitatea procesului de finanțare și implementare a instalațiilor de desulfurare a gazelor de ardere; întocmire opinii legale privind anularea unor proceduri de achiziție derulate de unitate; elaborare opinii legale în cadrul dialogului patronat - sindicate; consiliere și reprezentare juridică pentru evitarea conflictelor de muncă), valoarea de 310.000 lei propusă pentru suplimentarea serviciilor juridice reprezentând suma din fondul de investiții rămasă necheltuită în 2008 și care, în mod legal, urma a fi reportată pentru anul bugetar 2009.

Memoriul justificativ nr. 957/18.12.2008 a fost vizat de directorul Direcției economice, Mihai Constantin, și aprobat de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan care, în baza lui, a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de Șova Dan-Coman, actul adițional nr. 3/22.12.2008 la contractul nr. 10319/21.03.2007, prin care s-a suplimentat valoarea acestuia cu suma de 310.000 lei și s-a prelungit durata lui până la data de 31.12.2009 (fila 201, vol. 3 d.u.p.; fila 13, vol. 25 d.u.p.). În temeiul acestui act adițional, au fost emise 2 facturi fiscale în valoare de 32.343,27 lei fără TVA, respectiv 38.488,49 lei cu TVA (fila 198, vol. 3 d.u.p.).

Ulterior perfectării contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, martorul Cernov Radu-Ștefan a fost desemnat avocat coordonator client din partea S.C.A. „Șova și Asociații”, calitate în care organiza, îndruma și superviza activitățile juridice desfășurate de ceilalți avocați în relația cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., asigura legătura cu reprezentanții companiei și presta servicii juridice în beneficiul acesteia (declarațiile martorilor Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana date în faza anchetei penale, în 02.03.2015 și 03.03.2017, și a cercetării judecătorești – filele 66-70, 74-80, vol. 2 d.u.p.; filele 243-247, vol. 4 d.i.; filele 54-64, vol. 5 d.i.; depoziția martorei Catrinoiu Georgiana din 17.03.2015, menținută în instanță – filele 85-89, vol. 2 d.u.p.; declarațiile martorei Ciurcu Simona și ale inculpatului Șova Dan-Coman din etapa judecătorești), iar atribuțiile responsabilului de contract din partea societății comerciale au fost exercitate de martorul Stăncioi Emil-Adrian, inițial în baza unei dispoziții verbale, dată de Vioreanu Ion, șeful Biroului management proiect desulfurare, iar apoi, în temeiul Dispoziției nr. 600/30.05.2008, emisă de directorul general Ciurel Laurențiu-Dan (fila 89, vol. 9 d.u.p.). În această calitate, martorul verifica și cenzura, în prealabil, corectitudinea datelor înscrise în notele de onorarii emise lunar de casa de avocatură, indiferent de natura serviciilor juridice prestate (în legătură cu realizarea proiectului de desulfurare sau în alte domenii menționate expres în contract), după care le restituia acesteia, în vederea întocmirii facturilor. Ulterior emiterii acestora de S.C.A. „Șova și Asociații” și transmiterii lor către Complexul Energetic Rovinari împreună cu notele de onorarii definitive, același martor aproba efectuarea plății facturilor prin înscrierea unei mențiuni pe o filă separată/verso-ul acestora, măsură ce era contrasemnată și de șeful Biroului management proiect desulfurare. În continuare, directorul Direcției economice acorda viza de control financiar preventiv, care atesta că plata este legală și se încadrează în bugetul de venituri și cheltuieli, după care facturile erau vizate, prin aplicarea semnăturii, de către directorul general și înaintate la Serviciul financiar pentru achitarea lor (declarațiile martorilor Petroniu Ion, Stăncioi Emil-Adrian și Mihai Constantin date în ambele faze procesuale – filele 175-185, 205-210, vol. 2 d.u.p.; filele 143-145, vol. 6 d.i., filele 58-62, 112-116, vol. 7 d.i.; depoziția martorului Crăciun Marcu din fața instanței; înscrisuri filele 143-315, vol. 11 d.u.p.; filele 82-285, vol. 18 d.u.p.). Deopotrivă, semnătura directorului general, dar și a responsabilului de contract și a șefului său direct erau aplicate și pe notele de onorarii și cele aferente cheltuielilor de deplasare atașate facturilor emise de

S.C.A. „Șova și Asociații” (filele 143-315, vol. 11 d.u.p.; filele 82-285, vol. 18 d.u.p.).

Întrucât contractele de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare fuseseră perfectate și apreciind că celelalte activități juridice puteau fi realizate de juriștii complexului, martorul Davițoiu-Leșu Gheorghe, care i-a succedat în funcția de director general inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, a reziliat contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, anterior expirării duratei acestuia, astfel cum fusese prelungită prin actul adițional nr. 3 (depozițiile martorilor Davițoiu-Leșu Gheorghe, Tudorescu Vasile și Petroniu Ion din etapa anchetei penale și a judecății – filele 186-195 și 175-179, vol. 2 d.u.p.; filele 143-145 și 252-255, vol. 6 d.i.; filele 64-65, vol. 7 d.i.).

1.2. Prin H.G. nr. 103/2004 privind unele măsuri pentru restructurarea activității de producere a energiei electrice și termice pe bază de lignit, a fost înființată Societatea Comercială Complexul Energetic Rovinari S.A. (art. 1 alin. 1), prin fuziunea S.C. Electrocentrale Rovinari S.A., care s-a desființat, cu o parte din patrimoniul Companiei Naționale a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu, aferent exploatării miniere Rovinari (art. 3 alin. 1).

Prin același act normativ, denumirea Companiei Naționale a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu s-a modificat în Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. Târgu Jiu, având ca obiect principal de activitate, după divizare, încasarea creanțelor și plata datoriilor preluate de la exploatarea miniere și subunitățile care au fuzionat cu centralele de producere a energiei electrice și termice, în condițiile art. 1 alin. 1, precum și închiderea minelor nerentabile pentru lichidarea pierderilor, cu propuneri de privatizare pentru acele active ce pot fi valorificate în condițiile legii, având ca efect scutirea de penalități și datorii conform Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare (art. 7 alin. 1).

S-a mai stabilit, de asemenea, că datoriile societăților comerciale prevăzute la art. 3 alin. 1, art. 4 alin. 1 și art. 5 alin. 1 (printre care S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A.) care fuzionează cu entitățile din cadrul Companiei Naționale a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu se sting reciproc (art. 7 alin. 5), predarea - preluarea activului și pasivului aferente capitalului social vărsat realizându-se pe bază de protocol de predare - preluare încheiat în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii de guvern (art. 12).

La data de 17 iunie 2004, a fost întocmit, potrivit prevederilor H.G. nr. 103/2004, protocolul de predare-preluare între Compania Națională a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., ocazie cu care s-a constatat existența unui dezechilibru între activ și pasiv, în sensul că activul predat de prima companie la societatea nou înființată a fost mai mare decât pasivul predat, rezultând, astfel, un deficit de capital în sumă de 82.139.821,99 lei. Ca urmare, pentru a se realiza echilibrarea bilanțieră, în evidențele S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. suma reprezentând deficitul de capital a fost înregistrată în creditul contului 462.9 „Creditori reglări balanță”

(filele 132-142, vol. 5 d.u.p.; filele 294-304, vol. 39 d.u.p.; filele 310-320, vol. 79 d.u.p.).

Ulterior, prin Legea nr. 243/2005 privind unele măsuri pentru complexurile energetice în vederea accelerării procesului de privatizare, a fost aprobată inițierea de către Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, a procedurilor de majorare a capitalului social al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., prin liberarea de acțiuni noi prin compensarea creanțelor certe, lichide și exigibile ale S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra acestei societăți (art. 1). În acest sens, Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, a fost împuternicit să mandateze reprezentanții statului în adunările generale ale acționarilor să procedeze la aplicarea prevederilor art. 1 și să aprobe majorarea capitalului social al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., emiterea de acțiuni noi și liberarea acestora prin compensarea unor creanțe certe, lichide și exigibile ale S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra respectivei societăți comerciale (art. 2 alin. 1). În plus, a fost prevăzut transferul de către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., potrivit hotărârii adunării generale extraordinare a acționarilor, a acțiunilor rezultate în urma compensărilor către Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, în vederea administrării și valorificării lor (art. 3 alin. 1).

Pentru punerea în aplicare a acestui act normativ, a fost emis de către Ministerul Economiei și Comerțului Ordinul nr. 481/24.08.2005 prin care reprezentanții statului în Adunarea Generală a Acționarilor S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. erau mandatați să analizeze și să hotărască, potrivit legii, majorarea capitalului social al societății cu valoarea de 82.139.821,99 lei, aferentă unui număr de 8.213.982 acțiuni nominative noi (valoare nominală de 10 lei), liberate ca urmare a compensării creanțelor certe, lichide și exigibile ale S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra complexului, arătându-se, totodată, că întreaga responsabilitate a efectuării procedurii revine conducerilor executive și Consiliilor de Administrație ale celor două societăți implicate (filele 63-65, 398-400, vol. 5 d.u.p.; filele 175-177, vol. 39 d.u.p.; filele 332-334, vol. 79 d.u.p.).

Prin Hotărârea nr. 1/30.08.2005, Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a aprobat majorarea capitalului social al societății comerciale, astfel cum fusese mandatată prin Ordinul nr. 481/24.08.2005 al ministrului economiei și comerțului (fila 397, vol. 5 d.u.p.; fila 178, vol. 39 d.u.p.), aceasta fiind, ulterior, înscrisă la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Gorj, în baza încheierii nr. 37391/30.09.2005 a judecătorului delegat (filele 416-418, vol. 5 d.u.p.; filele 269-270, vol. 39 d.u.p.). În 31.10.2005, Hotărârea nr. 1/30.08.2005 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, urmând ca, după trecerea unui interval de 30 de zile de la publicare, să se întocmească și să se înregistreze Actul adițional de modificare a actului constitutiv al Complexului Energetic Rovinari cu privire la majorarea capitalului social și schimbarea structurii acționariatului.

În vederea aducerii la îndeplinire a prevederilor art. 3 alin. 1 din Legea nr. 243/2005, conducerea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a purtat, în perioada septembrie 2005 – iunie 2006, o corespondență cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și cu Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie (filele 419-422, vol. 5 d.u.p.; filele 196-197, 199-202, 207-214, vol. 39 d.u.p.; filele 12-14, vol. 78 d.u.p.), prin adresa nr. 3508/06.06.2006, această din urmă instituție comunicând că reprezentanții statului în Adunarea Generală a Acționarilor respectivei societăți comerciale au fost mandatați pentru transferarea acțiunilor rezultate în urma compensării creanțelor certe, lichide și exigibile deținute asupra Complexului Energetic Rovinari abia prin Ordinul ministrului de resort nr. 36/25.01.2006 (filele 68-69, vol. 5 d.u.p.).

Între timp, însă, ca efect al Legii nr. 247/2005, în iunie 2006, Fondul Proprietatea a devenit acționar la S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., procedura de înregistrare a acestuia la Oficiul Registrului Comerțului durând până în luna noiembrie 2006 (filele 256-259, vol. 39 d.u.p.).

În plus, prin sentința comercială nr. 767/29.09.2006 pronunțată de Tribunalul Gorj, Secția comercială și de contencios administrativ, în dosarul nr. 86/F/2006, s-a dispus deschiderea procedurii insolvenței împotriva debitoarei S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și numirea ca administrator judiciar a S.C. BNP Consult S.A. (filele 236-238, vol. 35 d.u.p.), aspect comunicat Complexului Energetic prin adresa nr. 42219/24.11.2006 a Oficiului Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Gorj (filele 424-427, vol. 5 d.u.p.).

Consiliul de Administrație al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a fost informat, prin nota nr. 25036/21.12.2006, în legătură cu situația creată și, cu toate că i s-a solicitat adoptarea unei decizii cu privire la modalitatea de aducere la îndeplinire, în continuare, a Legii nr. 243/2005 și a Ordinului nr. 481/24.08.2005, a decis, prin Hotărârea nr. 14/22.12.2006, comunicarea unui punct de vedere asupra acestui aspect de către Direcția juridică din cadrul Ministerului Economiei și Comerțului (filele 238-245, vol. 39 d.u.p.).

Totodată, în aceeași zi, 22.12.2006, Tribunalul Gorj, Secția comercială și de contencios administrativ, a pronunțat în același dosar sentința comercială nr. 1053/2006, prin care a dispus deschiderea procedurii de faliment a debitoarei S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., dizolvarea acesteia și ridicarea dreptului de administrare, fiind confirmat, în calitate de lichidator judiciar, S.C. BNP Consult S.A., cu un onorariu de 10% din sumele atrase în contul de lichidare (filele 241-242, vol. 35 d.u.p.).

Ca urmare a adoptării O.U.G. nr. 101/2006 privind reorganizarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului prin comasarea prin absorbție cu Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, începând cu anul 2007, noul for tutelar al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a devenit A.V.A.S..

Prin sentința nr. 298/04.05.2007 a judecătorului sindic din cadrul Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006 (număr în format vechi 86/F/2006), a fost admisă

cererea formulată de BNP Consult SPRL și s-a dispus ridicarea dreptului de administrare al debitoarei S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., constând în dreptul de a-și conduce activitatea, de a-și administra bunurile din avere și de a dispune de acestea (filele 249-252, vol. 35 d.u.p.).

Ca urmare, începând din luna mai 2007, între BNP Consult SPRL și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. s-a purtat o corespondență în legătură cu modalitatea de aducere la îndeplinire a Legii nr. 243/2005 sau de recuperare a creanței în sumă de 82.139.821,99 lei, ce fusese recunoscută de fostul director general al societății prin documentul înregistrat sub nr. 3934/21.05.2007 (filele 145-146, vol. 5 d.u.p.; filele 20-21, vol. 78 d.u.p.; filele 28 și 49, vol. 11 d.i.), fiind avansată de către lichidatorul judiciar, prin adresa nr. 932/25.10.2007, chiar posibilitatea „perfectării unei tranzacții pentru preîntâmpinarea unor situații litigioase în fața instanțelor judecătorești” (filele 147-151, 428, vol. 5 d.u.p.; filele 49-53, vol. 78 d.u.p.; filele 18-28 și 39-49, vol. 11 d.i.).

De asemenea, dată fiind situația juridică a S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., conducerea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a făcut demersuri pentru rezolvarea problemei legate de aducerea la îndeplinire a prevederilor Legii nr. 243/2005 la Ministerul Economiei și Comerțului/ Finanțelor și la A.V.A.S. (filele 186-193, vol. 39 d.u.p.; filele 26-27, 69, vol. 78 d.u.p.), dar s-a adresat și Consiliului de Administrație al societății care, prin Hotărârile nr. 6/19.07.2007 și nr. 7/13.08.2007, a propus solicitarea sprijinului acelorași instituții în vederea identificării unor soluții și oferirii unui răspuns (filele 22-25, 28-41, vol. 78 d.u.p.).

În plus, atât la solicitarea lichidatorului judiciar, cât și a conducerii Complexului, au avut loc mai multe întâlniri (în 25.09.2007, 30.08.2007, 8.10.2007) cu reprezentanții Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului (la cea din 25.09.2007 participând, așa cum reiese din nota de onorarii aferentă lunii septembrie 2007, și avocații Cernov Radu-Ștefan, Săndulescu Paula și Popa Alina din partea S.C.A. „Șova și Asociații” – filele 180-184, vol. 11 d.u.p.), ocazie cu care s-a discutat despre stadiul îndeplinirii procedurii prevăzute de Legea nr. 243/2005 și aplicabilitatea, în continuare, a acesteia (înscrieri vol. 39 d.u.p.: filele 13-22 - nota anexă la Hotărârea nr. 48/09.10.2007, filele 23-26 - adresa nr. DASE/1242/20.09.2007, filele 64-76 - proces-verbal de ședință din 09.10.2007; depozitiile martorului Babov Vladimir din faza anchetei penale – filele 379-385, vol. 2 d.u.p. – și a cercetării judecătorești; declarațiile martorilor Cernov Radu-Ștefan din fața instanței și Pop Eugen-Valer din 17.03.2015, menținută în instanță; depozitiile inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din cursul urmăririi penale – filele 49-63 și 91-104, vol. 1 d.u.p. – și din 13.05.2016), adoptându-se, în final, de către Colegiul Director al A.V.A.S., Hotărârea nr. 48/09.10.2007, prin care s-au stabilit două posibile variante de rezolvare a problemei litigioase. Astfel, pe de o parte, s-a avansat ideea compensării în acțiuni a creanțelor certe, lichide și exigibile deținute de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., urmată de transferul lor la A.V.A.S., în vederea administrării și valorificării, soluție condiționată, însă, de existența acceptului judecătorului sindic și care, în plus, ar fi putut fi considerată ca reprezentând

ajutor de stat, iar pe de altă parte, s-a menționat posibilitatea reeșalonării respectivelor creanțe pe o perioadă rezonabilă, de 3 ani. În acest context, deși au acceptat, de principiu, ambele variante, reprezentanții legali ai Complexului Energetic Rovinari au opinat în sensul continuării aplicării procedurii reglementate de Legea nr. 243/2005, apreciind că, prin achitarea debitului către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., există riscul afectării resurselor financiare pentru investițiile de mediu deja angajate (filele 9-22, vol. 39 d.u.p.; depozițiile martorilor Cernov Radu-Ștefan și Bobov Vladimir din cursul cercetării judecătorești; declarațiile inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din ambele faze procesuale). Spre deosebire de aceștia, avocații S.C.A. „Șova și Asociații”, pornind de la faptul că măsurile prevăzute de actul normativ menționat constituie ajutoare de stat, aspect confirmat, ulterior, și de Consiliul Concurenței, ce fusese notificat de A.V.A.S. (filele 443-444, vol. 79 d.u.p.), au apreciat că singura modalitate de stingere a creanței o reprezintă plata efectivă a datoriei (opinie legală – filele 28-42, vol. 29 d.u.p.; notă onorariu – filele 193-194, vol. 11 d.u.p.; declarațiile martorei Enescu Roxana din 03.03.2015 și 14.10.2016; depoziția martorului Cernov Radu-Ștefan dată în fața instanței; declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 8.12.2017).

Ca urmare a măsurilor propuse prin nota ce constituie anexă la Hotărârea nr. 48/09.10.2007, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului a solicitat, la data de 15.10.2007, judecătorului sindic, aplicarea integrală a dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în cadrul procedurii insolvenței, desfășurată împotriva S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., precum și autorizarea lichidatorului judiciar de a întreprinde toate demersurile legale în acest sens (filele 339-340, vol. 80 d.u.p.). Prin sentința nr. 1313/30.11.2007, pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006, Tribunalul Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, a respins, ca neîntemeiată, cererea creditorului A.V.A.S., apreciind, în esență, că se aplică cu prioritate, în cauză, Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței. Hotărârea a rămas irevocabilă la data de 25.03.2008, prin decizia nr. 282/2008 pronunțată de Curtea de Apel Craiova, Secția comercială, în dosarul nr. 14883/54/2006 (număr în format vechi 455/F/06/14/2008), ca urmare a respingerii recursului promovat de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului împotriva acesteia (filele 381-383, vol. 35 d.u.p.; filele 341-346, vol. 80 d.u.p.).

Ca atare, având în vedere sentința definitivă a judecătorului sindic prin care s-a constatat imposibilitatea aplicării dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în procedura insolvenței, precum și faptul că reprezentanții legali ai celor două părți – martorul Bobov Vladimir și inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan – nu reușiseră să ajungă până atunci la un consens cu privire la soluționarea problemei pe cale amiabilă, dat fiind refuzul celui din urmă de a accepta plata efectivă a datoriei, mai ales într-o singură tranșă, așa cum solicita primul (depoziția martorului Bobov Vladimir din fața instanței; declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 02.09.2015 și 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 08.12.2017), aspecte la care se adăuga și interesul deosebit manifestat de lichidatorul judiciar pentru încasarea onorariului de 10% din sumele atrase în

contul societății, S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin BNP Consult SPRL Craiova, reprezentat de asociat coordonator Babov Vladimir, de Cabinetul avocațial „Felix Drăghici” și de S.C.A. „AA Iordan și Asociații”, a formulat cerere de chemare în judecată a S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., prin care a solicitat obligarea pârâtei la plata sumei de 104.736.487,03 lei, reprezentând transformarea obligației de a face neexecutată în dezdăunări, formată din 82.139.822 lei – contravaloarea activelor cedate și 22.596.665 lei – actualizarea acesteia conform indicelui de inflație. Acțiunea, la care au fost atașate mai multe înscrisuri (Protocolul din 17 iunie 2004, Hotărârea nr. 1/30.08.2005 a A.G.E.A. S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., certificat de grefă eliberat în dosarul nr. 86/F/2006 al Tribunalului Gorj, corespondența purtată între părți), a fost înregistrată, în 10.12.2007, pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială, sub nr. 12454/95/2007, cu prim termen de judecată la 28.01.2008 (filele 121-158, vol. 5 d.u.p.).

Tot în luna decembrie 2007, dar ulterior introducerii cererii de chemare în judecată, cu ocazia unei întrevederi ce a avut loc la sediul A.V.A.S. în legătură cu proiectul de desulfurare derulat la nivelul Complexului Energetic Rovinari, între inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman s-a purtat, din inițiativa primului, o discuție referitoare la disponibilitatea S.C.A. „Șova și Asociații” de a reprezenta societatea comercială în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., cel din urmă confirmând existența unei asemenea posibilități, însă condiționat de încheierea unui contract distinct de asistență juridică în care să se prevadă și un onorariu de succes, astfel cum s-a procedat și în cazul reprezentării în instanță a altor entități publice (declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 05.04.2016 și 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 08.12.2017). De altfel, necesitatea încheierii unui nou contract de asistență juridică i-a fost confirmată, ulterior, directorului general și de avocatul Cernov Radu-Ștefan, dar și de șeful Serviciului disciplină contractuală și marketing din cadrul Complexului, martorul Teiu Sorin, care l-a informat despre posibilitatea depășirii plafonului de 420.000 euro prevăzut de O.U.G. nr. 34/2006 (depozițiile martorilor Teiu Sorin, Cernov Radu-Ștefan și Stăncioi Emil-Adrian din fața instanței; declarațiile inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din 28.08.2014 și 13.05.2016).

În ședința de judecată din 28.01.2008, consilierul juridic al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., Olaru Sorin, a depus la dosar, sub semnătura directorului general Ciurel Laurențiu-Dan, o cerere întemeiată pe dispozițiile art. 118 alin. 3 Cod procedură civilă, solicitând amânarea cauzei pentru a-i da posibilitatea pârâtei să își asigure asistența juridică în mod ales, cerere ce a fost încuviințată de instanță, care a stabilit un nou termen la 11.02.2008 (filele 160-162, vol. 5 d.u.p.).

Ulterior, prin memoriul de necesitate înregistrat sub nr. 93/31.01.2008, aprobat de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, s-a propus de către martorii Mihai Constantin (director al Direcției financiar-economice), Teiu Sorin și Stăncioi Emil-Adrian încheierea unui nou contract de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, prin încredințare directă, pentru a asigura reprezentarea societății în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., dată fiind

complexitatea acestuia și riscul obligării Complexului la plata integrală și imediată a datoriei, fapt ce ar afecta negativ patrimoniul companiei și efectuarea în viitor a investițiilor. S-a propus, totodată, acordarea unui onorariu de succes casei de avocatură, în cuantum de 1% din valoarea creanței în cazul eșalonării ei pe minimum 3 ani și de 3% în situația reducerii valorii debitului (filele 117-118, vol. 78 d.u.p.; depozițiile martorilor Teiu Sorin, Crăciun Marcu, Mihai Constantin, date în cursul cercetării judecătorești).

La data de 06.02.2008, inculpatul Șova Dan-Coman și martorul Cernov Radu-Ștefan s-au deplasat la sediul Complexului Energetic Rovinari pentru a discuta cu reprezentanții societății în legătură cu stadiul litigiului declanșat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și aflat pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială (nota de onorarii pentru luna februarie 2008, poziția 5, și nota cu cheltuielile de deplasare aferentă aceleiași perioade, poziția 1 – filele 272-282, 284-285, vol. 18 d.u.p.; filele 209 a doua numerotare, 216-217 prima numerotare, vol. 11 d.u.p.).

A doua zi, în 07.02.2008, a fost transmisă la dosarul nr. 12454/95/2007, prin fax, întâmpinarea formulată de pârâtă la cererea de chemare în judecată, prin care aceasta a solicitat, pe cale de excepție, respingerea acțiunii ca prematur introdusă, iar pe fond, respingerea ei ca neîntemeiată, motivând, în esență, că suma pretinsă de reclamantă nu reprezintă o creanță certă, lichidă și exigibilă în sensul Legii nr. 243/2005 (filele 164-169, vol. 5 d.u.p.). Cu toate că întâmpinarea a fost semnată de directorul general al Complexului și de un consilier juridic, aceasta a fost redactată de S.C.A. „Șova și Asociații”, în perioada 8-25.01.2008, în temeiul actului adițional nr. 2/19.12.2007 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 și trimisă societății comerciale în vederea depunerii la instanță (nota de onorarii pentru luna ianuarie 2008, pozițiile 3, 5 și 19 – filele 140-148, vol. 18 d.u.p.; filele 205-206, vol. 11 d.u.p.; depozițiile martorilor Catrinoiu Georgiana din 01.11.2016 și Stăncioi Emil-Adrian din 11.04.2017; declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 8.12.2017 și 18.12.2017).

În ședința publică din 11.02.2008, pârâta a fost reprezentată de avocat Schwarz Ileana, cu împuternicire avocațială nr. 457602/08.02.2008 (fără a se menționa în cuprinsul ei numărul contractului de asistență juridică în baza căruia a fost eliberată), care a depus, în original, întâmpinarea transmisă, anterior, pe fax și, conform strategiei de apărare concepută pentru partea pe care o reprezenta, a solicitat acordarea unui nou termen invocând imposibilitatea de a lua cunoștință, până la acel moment, de actele și lucrările dosarului, față de data la care a fost angajată în cauză, cerere ce a fost admisă de instanță, care a amânat judecarea cauzei la 25.02.2008 (înscrieri filele 163, 187-200, 205, vol. 5 d.u.p.; nota de onorariu pentru luna februarie 2008, poziția 7 – filele 213 și urm., vol. 11 d.u.p. și filele 272-282, vol. 18 d.u.p.; depoziția martorei Catrinoiu Georgiana din 1.11.2016; declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 28.08.2014 și 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 8.12.2017 și 18.12.2017).

Având în vedere memoriul de necesitate nr. 93/31.01.2008, la data de 14.02.2008, urmare a negocierilor purtate anterior cu martorul Cernov Radu-Ștefan, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de reprezentant legal al S.C.

Complexul Energetic Rovinari S.A., a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de partenerul coordonator Șova Dan-Coman, contractul de asistență juridică nr. 165/2008, al cărui obiect l-a constituit realizarea, pe calea reprezentării în cadrul acțiunii judecătorești declanșată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. prin BNP Consult SPRL, a unei înțelegeri cu creditorul, prin care datoria companiei să fie achitată într-un termen rezonabil, de minim 3 ani. De asemenea, s-a prevăzut că, în ipoteza obținerii rezultatului, respectiv eşalonarea datoriei pe minim 3 ani, clientul va achita un onorariu de succes de 1% din cuantumul creanței, iar în cazul renunțării de către creditor la penalități, se va plăti un onorariu suplimentar de 3% din valoarea diferenței. În temeiul contractului de asistență juridică, directorul general al Complexului a emis împuternicirea nr. 1135/14.02.2008, prin care a mandatat societatea de avocatură să poarte negocierile cu partea adversă în vederea încheierii pe cale amiabilă a litigiului, urmând ca rezultatul acestora să fie prezentat conducerii care va decide fie semnarea tranzacției, fie continuarea procesului în instanță (filele 195-197, vol. 3 d.u.p.; filele 14-17, vol. 25 d.u.p.; depoziția martorului Cernov Radu-Ștefan din cursul cercetării judecătorești; declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 28.08.2014 și 02.09.2015, menținute în instanță, și Șova Dan-Coman din 08.12.2017).

A doua zi, în 15.02.2008, la sediul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a avut loc o întâlnire la care au participat directorul general Ciurel Laurențiu-Dan, inculpatul Șova Dan-Coman și martorii Cernov Radu-Ștefan și Babov Vladimir, purtându-se discuții în legătură cu modalitatea de stingere pe cale amiabilă a litigiului, ocazie cu care reprezentantul lichidatorului judiciar și-a exprimat disponibilitatea de a accepta plata eşalonată a datoriei pe o perioadă de trei ani.

Deși neconfirmată de niciunul dintre ei, prezența celor doi avocați la întrevederea cu directorul general și martorul Babov Vladimir, în data menționată, în vederea stabilirii unei înțelegeri cu privire la creanța ce forma obiectul procesului, este atestată de mențiunile făcute în cuprinsul notei de onorariu pentru luna februarie 2008, poziția 8 („negociere cu reprezentantul lichidatorului BNP, în numele ICM, în vederea stingerii litigiului”, „activitate desfășurată de avocați Dan Șova ... și Radu Cernov”) și al notei privind cheltuielile de deplasare aferentă aceleiași perioade, poziția 1 („în ziua de 15 februarie 2008 deplasarea a fost efectuată ... la sediul Complexului Energetic Rovinari pentru participare la întâlnire privind stadiul litigiului cu ICM. Asistarea a fost asigurată de avocații Dan Șova și Radu Cernov”), înscrisuri atașate la filele 272-282 și 284-285, vol. 18 d.u.p. și filele 213 și urm., 216-217 prima numerotare, vol. 11 d.u.p., rezultând, totodată, din interpretarea coroborată a declarațiilor inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan și ale martorilor Babov Vladimir, Cernov Radu-Ștefan și Catrinoiu Georgiana. Astfel, fără a o putea plasa cu exactitate în timp, atât inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan (declarația din 13.05.2016), cât și martorul Babov Vladimir (declarația din 21.10.2014, menținută în fața instanței, și cea din 17.10.2017), au arătat că, la sediul Complexului, a avut loc, în ianuarie sau februarie 2008, o întrevedere la care a participat și avocatul Șova Dan-Coman, discutându-se cu privire la

perioada pe care urma să se realizeze, de principiu, eşalonarea plății datoriei ce forma obiectul litigiului, în vederea încheierii unei înțelegeri între părți. Ambii au afirmat, însă, în mod constant, că tranzacția a fost semnată la câteva zile după această negociere (maxim la o săptămână), aspect care, coroborat cu însemnările din cuprinsul notelor de onorarii emise de S.C.A. „Șova și Asociații” pentru luna februarie 2008 și cu data la care a fost perfectată înțelegerea dintre părți (19.02.2008), demonstrează că întâlnirea a avut loc ulterior încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/2008, și anume în data de 15.02.2008. Mai mult, cu ocazia audierii sale de către procuror în 02.09.2015, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a declarat textual: „Cu Babov Vladimir și Șova m-am întâlnit o singură dată în această formație cu doar câteva zile înainte de semnarea tranzacției în perioada 15-17 februarie 2008, după semnarea contractului cu Casa de avocatură Șova”. Deopotrivă, prezența la discuțiile din 15.02.2008 a martorului Cernov Radu-Ștefan, precum și implicarea acestuia în negocierile ulterioare care s-au purtat cu reprezentanții BNP Consult SPRL, nu este confirmată doar de notele de onorarii menționate (filele 272-282, vol. 18 d.u.p.; filele 213 și urm., vol. 11 d.u.p.), ci și de declarațiile martorei Catrinoiu Georgiana din 01.11.2016 și ale inculpaților Șova Dan-Coman din 08.12.2017 și Ciurel Laurențiu-Dan din 13 mai 2016.

După finalizarea tratativelor purtate în perioada 14-19.02.2008 de avocații Șova Dan-Coman și Cernov Radu-Ștefan cu reprezentanții convenționali ai lichidatorului judiciar (fapt atestat de mențiunile din nota de onorarii emisă pentru luna februarie 2008, poziția 8, coroborate cu depozițiile martorei Catrinoiu Georgiana din 17.03.2015 și 01.11.2016 și ale inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din 13 mai 2016), negocieri despre al căror rezultat conducerea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a fost în permanentă informată, martora Catrinoiu (fostă Panait) Georgiana, la indicațiile lui Cernov Radu-Ștefan, a terminat de redactat, în 19.02.2008, proiectul de tranzacție cu privire la creanța ce forma obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială (nota de onorarii din februarie 2008, poziția 9), care, după ce a fost verificat și de Șova Dan-Coman, a fost semnat în aceeași zi de reprezentanții legali (Babov Vladimir și Ciurel Laurențiu-Dan) și convenționali (avocați Iordan Aurelian Antonio și Șova Dan-Coman) ai celor două părți litigante. Prin acest act juridic, Complexul Energetic Rovinari s-a obligat să achite Societății Comerciale pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., reprezentată de BNP Consult SPRL, suma de 82.139.822 lei, în rate inegale (începând cu o sumă mai mică) eşalonate pe o perioadă de cinci ani, creditoarea renunțând la dreptul de a solicita actualizarea acesteia cu rata inflației sau orice alte dobânzi sau penalități calculate până la data încheierii tranzacției (filele 187-193, vol. 3 d.u.p.).

În data de 20.02.2008, S.C.A. „Șova și Asociații”, prin avocații Schwarz Ileana și Catrinoiu Georgiana, a redactat pentru S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. cererea de pronunțare a unei hotărâri de expedient, ce a fost depusă a doua zi la dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, însoțită de tranzacția părților, în original (nota de onorarii pentru luna februarie 2008, pozițiile 10 și 11, înscrisuri filele 213-216, vol. 5 d.u.p.).

Constatând că aceasta îndeplinește condițiile prevăzute de lege, instanța, în temeiul art. 271 alin. 1 Cod procedură civilă anterior, prin sentința nr. 40/25.02.2008, a admis acțiunea civilă formulată de reclamanta S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, împotriva pârâtei S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și a luat act de tranzacția intervenită între părți (filele 217-219, vol. 5 d.u.p.).

Imediat după pronunțarea hotărârii de expedient, directorul Direcției financiar-economice, martorul Mihai Constantin, a întocmit nota nr. 3742/26.02.2008, în cuprinsul căreia a prezentat, pe scurt, istoricul creanței deținute de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra companiei, dar și contextul în care a fost încheiată tranzacția cu societatea creditoare, precum și avantajele obținute prin perfectarea ei, notă de care Consiliul de Administrație al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a luat act prin Hotărârea nr. 3/27.02.2008 (filele 171-173, vol. 3 d.u.p. și filele 92-102, vol. 78 d.u.p.).

În temeiul contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, au fost emise de S.C.A. „Șova și Asociații” facturile fiscale nr. 299/07.03.2008, nr. 303/07.03.2008 și nr. 384/07.05.2008, în valoare totală de 1.071.336,80 lei, cu TVA, respectiv 900.283,03 lei fără TVA (filele 271, 283, 290, vol. 18 d.u.p.; filele 212, 215, 236, vol. 11 d.u.p.), ce au fost achitate de Complexul Energetic cu ordinele de plată nr. 1302/01.04.2008 și nr. 2168/30.05.2008. Cu toate că, în nota de onorarii aferentă lunii februarie 2008, pozițiile 1 și 2 (filele 272-282, vol. 18 d.u.p.; fila 213 și urm., vol. 11 d.u.p.), au fost incluse și servicii juridice ce au fost prestate de casa de avocatură în temeiul actului adițional nr. 2/19.12.2007 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, evidențiate ca atare în nota de onorarii pentru luna ianuarie 2008, pozițiile 3, 5 și 19 (studiu dosar nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj; redactare întâmpinare la cererea de chemare în judecată formulată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.), respectivul document justificativ a fost vizat, prin aplicarea semnăturii, de responsabilul de contract Stăncioi Emil-Adrian, de șeful Biroului management proiect desulfurare, Petroniu Ion, și de directorul general Ciurel Laurențiu-Dan, care și-au dat acceptul și pentru plata integrală a sumei facturate în baza acestuia.

Ulterior numirii în funcția de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a martorului Davițoiu-Leșu Gheorghe (începutul anului 2009), acesta, împreună cu directorul Direcției Investiții, numitul Tudorescu Vasile, au întreprins demersuri la Ministerul Economiei și Comerțului, A.V.A.S. și Rovigo SPRL, lichidator judiciar al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., numit în locul BNP Consult SPRL prin hotărârea nr. 203/20.02.2008 pronunțată de judecătorul sindic în dosarul nr. 4936/95/2006 (număr în format vechi 4581/95/2006) al Tribunalului Gorj, Secția comercială (filele 9-21, vol. 35 d.u.p.), pentru reșalonarea pe o perioadă de 13-15 ani a plății creanței ce a format obiectul tranzacției din 19.02.2008, însă, în final, s-a renunțat la această acțiune întrucât au fost identificate resursele financiare necesare pentru achitarea ratelor, astfel cum fuseseră stabilite la momentul perfectării înțelegerii dintre părți, fiind suportate din fondul de investiții și

prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli (nota atașată la filele 407-415, vol. 5 d.u.p.; declarațiile martorilor Davițoiu-Leșu Gheorghe și Tudorescu Vasile date în ambele faze procesuale).

Potrivit adresei nr. 4280/02.09.2014, emisă de Rovigo SPRL, la solicitarea Direcției Naționale Anticorupție, din creanțele recuperate de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. ca urmare a încheierii tranzacției cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., au fost repartizate creditorilor următoarele sume: 7.067.999 lei Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, cu un procentaj de 8,69% din masa credală; 24.026.315 lei Ministerului Economiei și Finanțelor, cu un procentaj de 29,54% din masa credală; 50.240.539 lei Direcției Generale a Finanțelor Publice Gorj, cu un procentaj de 61,77% din masa credală (filele 3-8, vol. 35 d.u.p.).

La data de 11.03.2014, a fost înregistrată pe rolul Tribunalului Gorj, Secția a II-a civilă, sub nr. 1316/95/2014, cererea de chemare în judecată formulată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar Rovigo SPRL, în contradictoriu cu Complexul Energetic Oltenia, prin care s-a solicitat, printre altele, constatarea nulității absolute a articolului 3 din tranzacția încheiată în 19.02.2008 cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și, pe cale de consecință, obligarea părții la plata sumei de 22.596.665 lei reprezentând actualizarea debitului conform coeficientului de inflație (filele 58-69, vol. 35 d.u.p.). Acțiunea promovată de reclamantă a fost respinsă prin sentința civilă nr. 175/06.10.2014 a Tribunalului Gorj, rămasă definitivă prin decizia nr. 161/04.03.2015 a Curții de Apel Craiova, Secția a II-a civilă (filele 44-49, vol. 10 d.i.).

1.3. Instanța de fond a constatat că, prin actul de sesizare, s-a reținut că activitatea desfășurată de inculpatul **Ciurel Laurențiu-Dan** realizează elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu, în forma prevăzută de legea specială (3 infracțiuni), arătându-se, în esență, că acesta, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a îndeplinit în mod defectuos următoarele acte: a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, prin încălcarea dispozițiilor art. 2, art. 19, art. 23, art. 25, art. 28, art. 35 - 38 și art. 56 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2006, art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, precum și a celor din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. prevăzut de H.G. nr. 103/2004, din Regulamentul de organizare și funcționare al societății și din contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, actele adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, iar în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, a semnat și avizat din partea societății facturile și notele de onorarii în executarea primelor două acte adiționale, fapte prin care au fost vătămăte interesele legale ale companiei și s-a produs o pagubă în patrimoniul acesteia în cuantum de 1.665.717,41 lei, corespunzător sumelor plătite nelegal și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către casa de avocatură (Titlul I, Subtitlul I.1); a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații” contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, cu nesocotirea prevederilor art. 2 și art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul

Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2006, art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, precum și a celor din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. prevăzut de H.G. nr. 103/2004, din Regulamentul de organizare și funcționare al acestuia și din contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, faptă care a condus la vătămarea intereselor legale ale societății și a produs o pagubă acesteia în cuantum de 1.071.336,80 lei, corespunzător sumelor plătite nelegal și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către casa de avocatură (Titlul I, Subtitlul I.2); a încheiat, în data de 19.02.2008, cu Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator BNP Consult SPRL, fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, tranzacția cu privire la obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, cu încălcarea dispozițiilor art. 20 pct. B alin. 2 lit. g) din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. prevăzut de H.G. nr. 103/2004, a Regulamentului de organizare și funcționare al societății, a contractului de mandat nr. 25081/21.12.2007 și a Ordinului Ministerului Economiei și Comerțului nr. 481/24.08.2005, emis în aplicarea Legii nr. 243/2005, conduită prin care au fost vătămăte interesele legale ale M.E.C., A.V.A.S. și ale Complexului Energetic, prin diminuarea fondului de investiții, proporțional cu sumele plătite și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar Rovigo SPRL, în cuantum de 0.98% din acestea (Titlul I, Subtitlul I.2).

Dispozițiile a căror nerespectare a fost imputată inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, în realizarea activității presupus infracționale ce i-a fost reținută în sarcină prin rechizitoriu, au fost completate de către procurorul de ședință, prin adresa nr. 3766/III-13/2017 din 30 ianuarie 2018, cu cele ale art. 303 din O.U.G. nr. 34/2006 (cu privire la încheierea celor trei acte adiționale la contractul nr. 10319/21.03.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008) și ale art. 143¹ din Legea societăților nr. 31/1990 (cu referire la încheierea tranzacției între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în cadrul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj).

De asemenea, s-a mai arătat, în cuprinsul actului de sesizare a instanței, că, pentru încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a beneficiat de complicitatea morală și materială a coinculpatului Șova Dan-Coman, care, în perioada ianuarie - februarie 2008, în contextul litigiului dintre S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a insistat pe lângă directorul general al celei din urmă societăți ca respectiva convenție să fie perfectată, a conceput termenii și condițiile acesteia și a semnat-o din partea casei de avocatură.

Prioritar verificării corespondenței dintre împrejurările faptice reținute prin rechizitoriu și tiparul normei de incriminare în care au fost încadrate, instanța de fond a constatat că mențiunile făcute, în completare, de procuror, prin adresa mai sus indicată (depusă ulterior finalizării audierii martorilor și a majorității inculpaților, dar și după administrarea probei cu înscrișuri), în legătură cu dispozițiile din legislația primară, despre care s-a susținut că au fost

încălcate de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu prilejul perfectării actelor adiționale la contractul nr. 10319/21.03.2007, a contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 și a tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., nu pot fi supuse controlului jurisdicțional întrucât exced acuzațiilor aduse prin actul de sesizare, a cărui regularitate a fost verificată cu caracter de autoritate de lucru judecat în procedura de cameră preliminară.

De altfel, cercetarea judecătorească, așa cum stabilesc dispozițiile art. 371 Cod procedură penală, s-a limitat numai la faptele descrise în rechizitoriu, prin raportare la împrejurările de timp și de loc, dar și la elementele care au circumstanțiat activitatea imputată, obligație instituită în sarcina instanței în scopul asigurării dreptului la apărare al persoanelor trimise în judecată, care, încă de la momentul începerii judecării dispuse de judecătorul de cameră preliminară, trebuie să cunoască într-o manieră clară și completă toate acuzațiile și circumstanțele ce le caracterizează pentru a beneficia de un proces echitabil și a putea să aducă toate argumentele ce le dovedesc nevinovăția.

Așadar, s-a reținut că indicarea unor dispoziții legale noi aproape de finalul cercetării judecătorești, a căror încălcare de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în exercitarea atribuțiilor specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a fost reclamată de către acuzare, contravine normelor procesual penale, întrucât permite reconfigurarea împrejurărilor faptice imputate după epuizarea momentului instituit de lege, ceea ce echivalează cu o nesocotire a principiului separării funcțiilor judiciare și, în egală măsură, a dreptului la apărare, în condițiile în care limitele și obiectul judecării stabilite prin actul de sesizare a instanței sunt supuse controlului de legalitate în faza camerei preliminare, fiind exclusă extinderea ulterioară a acestora în etapa judecării.

În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor statutare, regulamentare și a hotărârilor cu caracter intern menționate în rechizitoriu, instanța de fond a constatat, în raport cu cele statuate de instanța de contencios constituțional prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, că, întrucât atribuțiile specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. erau prevăzute doar în acte de reglementare secundară (art. 20 pct. B alin. 2 din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., ce constituie Anexa 1 la H.G. nr. 103/2004 privind unele măsuri pentru restructurarea activității de producere a energiei electrice și termice pe bază de lignit; art. 2.6 pct. B din Regulamentul de organizare și funcționare al societății; contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, aprobat prin Hotărârea nr. 5/21.12.2007 a Adunării Generale a Acționarilor; Hotărârea nr. 12/30.11.2007 a Consiliului de Administrație prin care s-a aprobat nota nr. 22806/26.11.2007 privind delegările de competență ale directorului general), nu poate caracteriza sub aspectul laturii obiective infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului, în condițiile în care comportamentul interzis care conduce la îndeplinirea în mod defectuos a unui act de serviciu trebuie impus prin legislația primară.

În consecință, s-a reținut că *presupusa îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan poate fi examinată doar prin prisma încălcării dispozițiilor din legislația primară, însă în limitele anterior precizate, adică a prevederilor art. 2, art. 19, art. 23, art. 25, art. 28, art. 35 - 38, art. 56 din O.U.G. nr. 34/2006 și art. 3, art. 4, art. 5 din O.G. nr. 119/1999* (cu referire la încheierea celor trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007), *respectiv a celor ale art. 2, art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 și art. 3, art. 4, art. 5 din O.G. nr. 119/1999* (în legătură cu încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008), *ce au fost reținute prin actul de sesizare a instanței*, precum și a nerespectării celorlalte reglementări din actele infralegale invocate (art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2006), numai în măsura în care acestea preiau/transpun, detaliază sau explicitează normele de drept primar menționate. În plus, analiza efectuată trebuie să se raporteze, în mod obligatoriu, la dispozițiile legale în vigoare la data faptelor imputate inculpatului, conform principiului de drept *tempus regit actum*.

A fost avut în vedere că, astfel cum se arată în art. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, care definește, cu caracter general, domeniul de aplicare a ordonanței de urgență, aceasta reglementează *procedurile de atribuire a contractului de achiziție publică*, a contractului de concesiune de lucrări publice și a contractului de concesiune de servicii, precum și modalitățile de soluționare a contestațiilor formulate împotriva actelor emise în legătură cu respectivele proceduri, scopul actului normativ fiind, potrivit art. 2 alin. 1, acela de a promova concurența între operatorii economici, de a garanta tratamentul egal și nediscriminatoriu între aceștia, de a asigura transparența și integritatea procesului de achiziție publică, dar și utilizarea eficientă a fondurilor publice, prin aplicarea procedurilor de atribuire de către autoritățile contractante. În vederea atingerii acestui scop, *atribuirea contractului de achiziție publică* trebuie să se realizeze cu respectarea principiilor nediscriminării, tratamentului egal, recunoașterii reciproce, transparenței, proporționalității, eficienței utilizării fondurilor publice și asumării răspunderii (alin. 2 al art. 2).

Contractul de achiziție publică este definit de art. 3 lit. f) din O.U.G. nr. 34/2006 ca reprezentând acel contract cu titlul oneros, încheiat în scris între una sau mai multe autorități contractante, pe de o parte, și unul sau mai mulți operatori economici, pe de altă parte, având ca obiect execuția de lucrări, furnizarea de produse sau prestarea de servicii, *procedura de atribuire a acestuia* incluzând, potrivit aceluiași text de lege, lit. ș), etapele pe care autoritatea contractantă și candidații/ofertanții trebuie să le parcurgă pentru ca acordul lor să fie considerat valabil.

În funcție de obiectul lor, contractele de achiziție publică sunt clasificate, în art. 3¹ din actul normativ, în contracte de lucrări, contracte de furnizare și contracte de servicii, acestea din urmă vizând, potrivit art. 6 din O.U.G. nr. 34/2006, prestarea unuia sau mai multor servicii dintre cele prevăzute în anexele 2A și 2B la ordonanța de urgență, printre care și serviciile juridice (Anexa 2B, poziția 21).

Reprezentând una dintre părțile contractului de achiziție publică, care inițiază procedura de atribuire, *autoritatea contractantă* este definită, în detaliu, de dispozițiile normative, deținând această calitate, printre alte entități, oricare întreprindere publică ce desfășoară cel puțin una dintre activitățile specifice sectoarelor de utilitate publică prevăzute în capitolul VIII, secțiunea 1 (apă, energie, transport, poștă), atunci când aceasta atribuie contracte de achiziție publică sau încheie acorduri-cadru destinate efectuării respectivelor activități (art. 8 lit. d).

În ceea ce privește Societatea Comercială Complexul Energetic Rovinari S.A., s-a constatat că a fost înființată prin H.G. nr. 103/2004 (art. 1), cu principal obiect de activitate producerea energiei electrice și termice pe bază de lignit (art. 2), capitalul său social fiind deținut în întregime de statul român, în calitate de acționar unic, reprezentat de Ministerul Economiei și Comerțului (art. 13), astfel încât, desfășurând una dintre activitățile reglementate în capitolul VIII, secțiunea 1, din O.U.G. nr. 34/2006, respectiv cea prevăzută de art. 229 alin. 2 lit. b), aceasta reprezintă autoritate contractantă, în sensul actului normativ menționat, însă doar în condițiile prevăzute expres de art. 8 lit. d), și anume atunci când atribuie contracte de achiziție publică sau încheie acorduri-cadru destinate efectuării respectivei activități.

În acest sens, pentru a stabili, în concret, sfera de aplicare pozitivă a O.U.G. nr. 34/2006, dar și situațiile juridice – contractele și procedurile – care nu intră în domeniul de aplicabilitate al legislației achizițiilor publice, cu consecințe în ceea ce privește atât calitatea de autoritate contractantă a întreprinderilor publice la care se referă art. 8 lit. d), cât și obligativitatea organizării uneia dintre procedurile de atribuire stabilite de ordonanță, s-a apreciat că trebuie avute în vedere reglementările din Secțiunea a 5-a a Capitolului I al acesteia, care, după ce enunță, în art. 9 - 11, cazurile în care dispozițiile actului normativ sunt incidente, prevede, în art. 11 - 16, acele ipoteze în care contractele de achiziție nu sunt supuse O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptate de la aplicarea acesteia.

Una dintre aceste situații derogatorii, îngăduită de lege de la aplicabilitatea normelor juridice privind achizițiile publice, este reglementată de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, potrivit căruia, în cazul în care autoritatea contractantă atribuie un contract de achiziție publică ce are ca obiect prestarea de servicii din categoria celor incluse în Anexa 2B, atunci obligația de a aplica ordonanța de urgență se impune numai pentru contracte a căror valoare este mai mare decât cea prevăzută la art. 57 alin. 2 (respectiv 420.000 de euro) și se limitează numai la prevederile art. 35 - 38 și art. 56.

A rezultat, astfel, din interpretarea textului de lege, că *încheierea contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B (printre care se regăsesc și serviciile juridice), a căror valoare este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 420.000 de euro, nu intră în sfera de incidență a O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptată de la aplicabilitatea acesteia, situație în care nu există obligația organizării vreuneia dintre procedurile de atribuire prevăzute de ordonanță sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul actului normativ menționat. Autoritățile contractante prevăzută de art. 8 lit. d)*

din O.U.G. nr. 34/2006 îi revine obligația legală de a aplica ordonanța de urgență în privința atribuirii contractelor de achiziție publică a serviciilor din categoria celor incluse în Anexa 2B numai atunci când valoarea estimată a acestora depășește pragul de 420.000 de euro, stabilit de art. 57 alin. 2 lit. b), și se limitează exclusiv la întocmirea specificațiilor tehnice (art. 35 - 38) și transmiterea spre publicare a anunțului de atribuire (art. 56).

Astfel, contrar susținerilor din cuprinsul rechizitoriului, *dispozițiile art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 nu sunt incidente în situația derogatorie reglementată de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, respectiv în cazul contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B a căror valoare nu depășește suma de 420.000 de euro*, întrucât textul de lege indicat (art. 16 alin. 1) exceptează integral de la aplicare, în această ipoteză, prevederile ordonanței de urgență, deci inclusiv cele ale art. 19, a căror nerespectare de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a fost invocată de procuror.

O asemenea concluzie nu a fost confirmată doar de interpretarea coroborată a celor două dispoziții legale, dar și din poziția pe care legiuitorul a atribuit-o acestora în arhitectura actului normativ, art. 16 situându-se în Capitolul I, Secțiunea a 5-a (intitulată „Domeniu de aplicare. Excepții”), care stabilește sfera de incidență a O.U.G. nr. 34/2006 și excepțiile de la aplicarea acesteia, în timp ce art. 19 este inclus în Secțiunea 1 („Reguli generale”) a Capitolul II, denumit „Reguli comune aplicabile pentru atribuirea contractului de achiziție publică”. Astfel, după ce instituie obligația autorităților contractante de a respecta principiile prevăzute de art. 2 alin. 2 în relația cu operatorii economici (art. 17) și procedează la enumerarea și definirea procedurilor de atribuire a contractului de achiziție publică (art. 18), ordonanța de urgență reglementează, în art. 19, dreptul autorității contractante de a achiziționa direct produse, servicii sau lucrări, în măsura în care valoarea achiziției, estimată conform prevederilor art. 25 - 32, nu depășește echivalentul în lei a 5000 euro (respectiv 10.000 euro de la 04.10.2007) pentru fiecare achiziție de produse, servicii sau lucrări, caz în care achiziția se realizează pe bază de document justificativ, care se consideră a fi contract de achiziție publică. A rezultat, așadar, că art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 are aplicabilitate doar în situația contractelor de achiziție a produselor, serviciilor sau lucrărilor care, deși incluse de lege în categoria celor pentru care este obligatorie organizarea uneia dintre procedurile de atribuire expres și limitativ prevăzute de art. 18, pot fi, totuși, încheiate fără urmarea unei asemenea proceduri în cazul în care valoarea lor estimată este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 5000 euro/10.000 euro.

Or, pentru contractele de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B, a căror valoare nu depășește pragul de 420.000 de euro, ordonanța de urgență nu instituie obligația autorităților contractante de a organiza o procedură de atribuire, fiind exceptate expres de la aplicarea actului normativ, astfel încât art. 19 nu este incident în această situație, vizând doar ipoteza serviciilor enumerate în Anexa 2A pentru care prescripțiile normative prevăd organizarea unei proceduri de atribuire.

Mai mult, s-a apreciat că, dacă s-ar accepta teza acuzării, în sensul aplicabilității art. 19 în situația de excepție reglementată de art. 16 alin. 1 din

O.U.G. nr. 34/2006, s-ar ajunge, practic, la lipsirea de efecte juridice a acestor din urmă dispoziții legale, care permit încheierea contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B fără aplicarea ordonanței, deci fără urmarea unei proceduri de atribuire, dacă valoarea acestora este situată sub 420.000 de euro, în timp ce art. 19 reglementează achiziția directă doar a serviciilor a căror valoare estimată nu depășește 5000 euro/10.000 euro. Cu alte cuvinte, instituirea, prin art. 16 alin. 1 raportat la art. 57 alin. 2 lit. b), a unui prag de 420.000 de euro pentru achiziția serviciilor din Anexa 2B fără organizarea unei proceduri de atribuire ar deveni superfluă, dacă s-ar considera aplicabile dispozițiile art. 19, care permit achiziția directă a serviciilor cu o valoare mult inferioară celei menționate.

Totodată, s-a considerat, contrar susținerilor parchetului, că în cazul contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B a căror valoare nu depășește suma de 420.000 de euro, nu sunt incidente nici dispozițiile art. 2 din O.U.G. nr. 34/2006, deoarece situația arătată, reglementată de art. 16 alin. 1 din ordonanță, este exceptată de la aplicabilitatea acesteia, inclusiv în ceea ce privește scopul și principiile actului normativ, a căror încălcare de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu, a fost invocată de procuror. În sprijinul acestei concluzii a pledat, pe lângă argumentele de interpretare a textului prezentate, și împrejurarea că, abia prin O.U.G. nr. 76/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 453/02.07.2010), în urma modificării art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, a fost introdusă obligația respectării de către autoritatea contractantă a prevederilor art. 2 alin. 2, însă numai în ipoteza contractelor de achiziție a serviciilor listate în Anexa 2B pentru care trebuia organizată procedura de atribuire simplificată, limitată la aplicarea art. 35 - 38 și art. 56, adică a celor cu o valoare ce depășea pragul de 420.000 de euro. Așadar, nici înainte și nici după intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 76/2010, aprobată prin Legea nr. 278/2010, încheierea contractelor de achiziție a serviciilor incluse în Anexa 2B, a căror valoare era inferioară sumei de 420.000 de euro, nu era supusă obligației de respectare a dispozițiilor art. 2 din O.U.G. nr. 34/2006, a căror aplicare s-a impus, cu începere din 02.07.2010, alături de prevederile art. 35 - 38 și art. 56, doar achizițiilor de servicii (din Anexa 2B) ce depășeau pragul valoric menționat. În plus, aceeași ordonanță de urgență (nr. 76/2010) a exclus, în mod expres, de la aplicarea Capitolului IX privind soluționarea contestațiilor, contractele de achiziție a serviciilor din Anexa 2B, cu o valoare egală sau mai mică de 420.000 de euro, ceea ce a confirmat încă o dată faptul că acestea excedau sferei de incidență a O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptate de la aplicarea dispozițiilor actului normativ.

Reiterând aprecierea că defectuoșitatea în îndeplinirea unui act, ca element de tipicitate a infracțiunii de abuz în serviciu, poate fi evaluată prin raportare la nerespectarea de către funcționarul public a unor prevederi din legislația secundară doar în situația în care acestea preiau/transpun, detaliază sau explicitează norme exprese și nechivoce din legi, ordonanțe și ordonanțe de urgență ale Guvernului, instanța de fond a constatat că *dispozițiile din actele infralegale a căror încălcare a fost imputată de către parchet inculpatului*

Ciurel Laurențiu-Dan, în legătură cu încheierea celor trei acte adiționale la contractul nr. 10319/21.03.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, *fie contravin actului normativ de reglementare primară în aplicarea cărora au fost adoptate, fie adaugă la acesta sau nu sunt incidente în cauză*, motiv pentru care eventuala lor nesocotire nu poate contura îndeplinirea cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective a infracțiunilor pentru care a fost trimis în judecată, în accepțiunea stabilită de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017.

Astfel, au fost invocate dispozițiile art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a O.U.G. nr. 34/2006, care stabilesc că, în procesul de aplicare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, orice situație pentru care nu există o reglementare explicită se interpretează prin prisma principiilor prevăzute la art. 2 alin. 2 din ordonanța de urgență (alin. 1), precum și faptul că, în cazul contractelor a căror atribuire nu intră sub incidența prevederilor acesteia, autoritatea contractantă are obligația de a asigura o utilizare eficientă a fondurilor în procesul de atribuire, de a promova concurența dintre operatorii economici, precum și de a garanta nediscriminarea, recunoașterea reciprocă și tratamentul egal al operatorilor economici care participă la atribuirea contractului (alin. 2).

S-a remarcat că alin. 2 al art. 2 din H.G. nr. 925/2006 realizează o combinație între aspectele subsumate de O.U.G. nr. 34/2006, în art. 2, scopului și principiilor actului normativ, stabilind, contrar dispozițiilor ordonanței, că acestea se aplică și în cazul contractelor a căror atribuire nu intră sub incidența legislației achizițiilor publice, cum sunt și contractele având ca obiect prestarea unor servicii incluse în Anexa 2B (printre care se regăsesc și serviciile juridice), a căror valoare este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 420.000 de euro. Or, din interpretarea art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, reiese că încheierea unor asemenea contracte nu intră în sfera de incidență a ordonanței, fiind exceptată de la aplicabilitatea acesteia, situație în care nu există obligația organizării vreuneia dintre procedurile de atribuire sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul actului normativ menționat, inclusiv a celor ale art. 2.

Neexistând, așadar, în cazul respectivelor contracte, obligația de a urma una din procedurile de atribuire instituite de O.U.G. nr. 34/2006, s-a apreciat că nu sunt incidente în privința lor prevederile alin. 1 al art. 2 din H.G. nr. 925/2006, cu atât mai mult cu cât situația juridică a acestora este explicit reglementată în art. 16 alin. 1 din ordonanța de urgență.

Tot în aplicarea O.U.G. nr. 34/2006, dar și a altor acte normative, a fost emis de către Ministerul Economiei și Comerțului Ordinul nr. 612/2006 care, în art. 1, stipulează, în sarcina societăților și companiilor naționale, societăților comerciale și regiilor autonome care funcționează sub autoritatea acestui minister, obligația de a organiza proceduri de achiziții de produse, servicii și lucrări pentru obiectivele prevăzute în programele anuale de achiziții aprobate de Consiliile de Administrație și Adunările Generale ale Acționarilor (alin. 1), stabilind, totodată, că și achizițiile publice de produse, servicii și lucrări ce nu au fost prevăzute în aceste programe se vor organiza tot cu aprobarea celui din

urmă organ colegial, după ce oportunitatea achiziției a fost analizată și avizată de Consiliul de Administrație (alin. 2).

În legătură cu acest ordin, instanța de fond a constatat, pe de o parte, că, prin încălcarea principiului ierarhiei actelor normative, prevăzut de art. 4 din Legea nr. 24/2000, acesta instituie, contrar ordonanței de urgență în executarea căreia a fost emis, obligația entităților care funcționează sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului de a organiza, în toate situațiile, chiar și în cele exceptate expres de la aplicarea O.U.G. nr. 34/2006, proceduri de atribuire a contractelor de achiziții de lucrări, de produse și de servicii, contravenind, astfel, unui act normativ cu forță juridică superioară, iar pe de altă parte, că în perioada în care au fost perfectate cele trei acte adiționale la contractul nr. 10319/21.03.2007 și contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, acest ordin nu mai era aplicabil în privința S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., care fusese transferată, împreună cu celelalte complexuri energetice (Turceni și Craiova) în portofoliul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, potrivit art. 1 alin. 1, 3 și 4, art. 3 și art. 4 din O.U.G. nr. 101/2006 privind reorganizarea A.V.A.S prin comasarea prin absorbție cu O.P.S.P.I.

Stabilind scopul O.G. nr. 119/1999, art. 1 din ordonanță prevede că aceasta „reglementează controlul intern și controlul financiar preventiv la entitățile publice și cu privire la utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public”.

În înțelesul actului normativ, categoria entităților publice cuprinde autoritățile publice, instituțiile publice, companiile/societățile naționale, regiile autonome, societățile comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar majoritar, cu personalitate juridică, care utilizează/administrează fonduri publice și/sau patrimoniu public (art. 2 lit. m). Aceste din urmă noțiuni sunt definite de lit. k) și s) ale art. 2, patrimoniul public reprezentând totalitatea drepturilor și obligațiilor statului, unităților administrativ-teritoriale sau ale entităților publice ale acestora, dobândite cu orice titlu. La rândul lor, instituțiile publice, ca specie a entităților publice, sunt enumerate în art. 2 lit. n) din O.G. nr. 119/1999, acestea fiind Parlamentul, Administrația Prezidențială, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice, alte autorități publice, instituțiile publice autonome, precum și instituțiile din subordinea acestora, indiferent de modul lor de finanțare.

Din analiza coroborată a dispozițiilor legale menționate, dar și a celor ale H.G. nr. 103/2004, prin care s-a înființat S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., persoană juridică română organizată ca societate pe acțiuni, al cărei capital social este deținut în întregime de statul român (art. 1 și art. 13), rezultă că aceasta, în accepțiunea O.G. nr. 119/1999, reprezintă o entitate publică (societate comercială la care statul este unic acționar) care administrează un patrimoniu public (drepturile și obligațiile statului), nu și fonduri publice, astfel cum sunt definite de art. 2 lit. k).

Ca atare, având în vedere domeniul de reglementare al prevederilor legale a căror încălcare a fost imputată inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, în

exercitarea îndatoririlor de serviciu specifice funcției de director general al Complexului Energetic Rovinari, și faptul că parchetul nu a făcut nicio referire la art. 26 din actul normativ menționat, situație în care nu a putut fi reținut nici de instanță întrucât ar echivala cu o completare/modificare a acuzațiilor, lucru inadmisibil din perspectiva principiului separării funcțiilor judiciare și a respectării dreptului la apărare, instanța de fond a constatat că singurele dispoziții din O.G. nr. 119/1999 la care se poate raporta analiza referitoare la defectuoșitatea îndeplinirii acestor atribuții, cu prilejul încheierii celor trei acte adiționale la contractul nr. 10319/21.03.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, sunt cele ale art. 5 alin. 1, reglementarea cuprinsă în art. 3 și art. 4 referindu-se în mod expres, așa cum reiese din conținutul textelor legale, la aspecte ce privesc doar controlul intern în cadrul instituțiilor publice (obiectivele generale, cerințele, obligațiile conducătorului instituției publice), iar nu al oricărei alte entități publice dintre cele enumerate în art. 2 lit. m). Mai mult, s-a observat că art. 3 reprezintă o normă de maximă generalitate, fapt atestat chiar de denumirea sa marginală („Obiectivele generale ale controlului intern”), iar art. 4 instituie în sarcina conducătorului instituției publice îndatorirea de a asigura elaborarea, aprobarea, aplicarea și perfecționarea structurilor organizatorice, reglementărilor metodologice, procedurilor și criteriilor de evaluare, pentru a satisface cerințele generale și specifice de control intern, or, inculpatului nu i-a fost reproșată de către acuzare nerespectarea unei asemenea obligații, nefiind prezentate în cuprinsul rechizitoriului deficiențe în legătură cu efectuarea controlului intern (sarcină care, de altfel, a fost delegată unei alte persoane) sau cu organizarea acestei activități ori a departamentului aferent.

Cu privire la dispozițiile art. 5 alin. 1 din O.G. nr. 119/1999, s-a observat că acestea instituie în sarcina persoanelor care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public obligația de a realiza o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public, cele cinci criterii de evaluare a îndeplinirii acestei îndatoriri fiind definite în art. 2 lit. h), i), j), o) și v) din ordonanță.

Potrivit Regulamentului de organizare și funcționare al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., directorul general este cel care „gestionează patrimoniul societății, urmărește modul de gestionare a bunurilor aflate în patrimoniul acesteia și răspunde de modul de administrare a lui” (filele 34-36, vol. 9 d.u.p.), revenindu-i, astfel, obligația legală de a asigura buna gestiune financiară, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. 1 din O.G. nr. 119/1999.

1.3.1. Procedând la examinarea, prin prisma aspectelor teoretice menționate, a corespondenței dintre baza factuală a acuzațiilor formulate în cuprinsul actului de sesizare (Titlul I, Subtitlul I.1) și tiparul normei de incriminare în care au fost încadrate, instanța de fond a constatat, cu titlu preliminar, că *deși inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan i-a fost imputată îndeplinirea defectuoasă a îndatoririlor de serviciu exclusiv cu prilejul încheierii celor trei acte adiționale la contractul nr. 10319/21.03.2007, calificate de parchet ca „veritabile contracte de asistență juridică ... și de achiziție*

publică” (pag. 18 alin.1; pag. 20 alin. 6; pag. 21 alin. 4; pag. 22 alin. 1), motiv pentru care trebuiau să respecte dispozițiile art. 2 și art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006, *acuzarea a considerat, totuși, că încălcarea legislației achizițiilor publice cu ocazia atribuirii acestora se impune a fi apreciată nu doar prin raportare la cuantumul sumelor decontate în temeiul lor, ci și la valoarea contractului inițial, care, de altfel, nu a format obiectul trimiterii în judecată, sens în care era obligatorie, în opinia procurorului, respectarea de către autoritatea contractantă a dispozițiilor art. 23, art. 25, art. 28, art. 35 - 38 și art. 56 din ordonanța de urgență.*

În acest sens, instanța de fond a reținut că, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a semnat, în baza celor două referate (nr. DG/439/28.08.2007 și nr. DG/769/18.12.2007) și a memoriului justificativ (nr. 957/18.12.2008) elaborate de Biroul management proiect desulfurare, actele adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, prin care s-a suplimentat valoarea celui din urmă (cu 200.000 lei prin primul act adițional, cu 711.240 prin secundul și cu 310.000 prin cel de-al treilea) și s-a prelungit durata lui de execuție până la 31.12.2009, în condițiile în care celelalte clauze au rămas valabile.

Raportat la sumele cu care s-a mărit valoarea contractului inițial prin actele juridice ulterioare, dar și la cele ce au fost efectiv decontate de societatea comercială în temeiul lor casei de avocatură (184.260,67 lei fără TVA, respectiv 219.270,18 lei cu TVA în baza primului act adițional; 1.183.149,36 lei fără TVA, respectiv 1.407.947,61 lei cu TVA conform celui de-al doilea; 32.343,27 lei fără TVA, respectiv 38.488,49 lei cu TVA în temeiul ultimului), a rezultat că, *privite atât separat/singular, cât și împreună, cele trei acte adiționale încheiate de directorul general cu S.C.A. „Șova și Asociații”, având ca obiect prestarea unor servicii juridice incluse în Anexa 2B (pct. 21), nu depășeau valoarea de 420.000 euro prevăzută de art. 57 alin. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, astfel încât, potrivit art. 16 alin. 1 din ordonanța de urgență, erau exceptate de la aplicarea acesteia, situație în care nu exista obligația organizării de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a vreuneia dintre procedurile de atribuire sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul actului normativ menționat, inclusiv a celor ale art. 2 și art. 19.*

De altfel, așa cum a rezultat din cuprinsul actului de sesizare a instanței (pag. 24 alin. 3), devansarea pragului de 420.000 euro (la 433.041 euro), instituit de prescripțiile normative pentru organizarea unei proceduri concurențiale simplificate (limitată la aplicarea dispozițiilor art. 35 - 38 și art. 56 din O.U.G. nr. 34/2006), a fost stabilită de procuror (în mod aleatoriu, prin luarea în considerare a unui curs de schimb valabil la data de 31.12.2008, și nu a parității monetare leu/euro existentă la momentul achitării fiecărei facturi emise de casa de avocatură) prin adunarea sumelor achitate de societate în temeiul celor trei acte adiționale cu cele plătite în baza contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 (326.001,60 fără TVA, respectiv 387.942 lei cu TVA), *cu toate că împrejurările legate de încheierea acestuia nu fac obiectul acuzației*

penale în cauză, considerându-se că atât procedura de selecție, cât și atribuirea lui au respectat dispozițiile legale (pag. 53 alin. 1; pag. 56 alin. 2 din Subtitlul II.1.d al rechizitoriului), motiv pentru care și suma decontată în executarea sa are un caracter licit (pag. 26 alin. 3).

Folosind același raționament și susținând că valoarea totală a contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, astfel cum a fost modificat prin cele trei acte juridice ulterioare, depășea suma de 420.000 de euro (astfel cum s-a constatat prin Procesul-verbal de control financiar nr. 5858/22.07.2011 al A.N.A.F., ce a stat la baza sesizării din oficiu a organelor judiciare – filele 22-145, vol. 15 d.u.p.), parchetul a considerat că nu au fost respectate, de către inculpat, prevederile art. 35 - 38 și art. 56 din O.U.G. nr. 34/2006 (pag. 16 alin. 2 din Subtitlul I.1.d al rechizitoriului), deși *acestuia nu i s-a imputat încălcarea atribuțiilor de serviciu cu prilejul încheierii contractului inițial* (semnat, de altfel, de fostul director general al Complexului, martorul Dondera Ion) când, eventual, ar fi trebuit să se aprecieze asupra incidenței respectivelor dispoziții în situația prognozării, peste limita instituită de art. 57 alin. 2 lit. b), a sumelor plătibile pentru serviciile juridice contractate, mai ales că s-a susținut de către acuzare că atingerea unei asemenea valori era „previzibilă raportat la durata contractului de finanțare pentru proiectul de desulfurare”.

Din materialul probator administrat în cauză a rezultat că, deși valoarea estimată a serviciilor juridice, pentru anul 2007, a fost de 280.000 lei (sub 420.000 de euro), astfel încât S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. nu avea obligația, potrivit art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, să aplice ordonanța de urgență, în vederea atribuirii contractului de asistență juridică pentru încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare aferente grupurilor energetice nr. 3 și 6, s-a decis organizarea unei forme concurențiale de achiziție și, întrucât societatea nu avea elaborate norme interne în acest sens (așa cum prevedea Ghidul privind atribuirea contractelor de achiziție publică, aprobat prin Ordinul nr. 155/2006 al A.N.R.M.A.P.), s-a optat pentru selecția de oferte și negocierea prețului și clauzelor contractuale, procedură care, implicit, a presupus și întocmirea specificațiilor tehnice, respectiv a caietului de sarcini, conform dispozițiilor art. 35 - 38 din O.U.G. nr. 34/2006. În cuprinsul acestuia, semnatarii săi, Vioreanu Ioan (șef al Biroului management proiect desulfurare) și inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan (la acel moment director al Direcției Dezvoltare - Investiții), în concordanță cu documentația preliminară întocmită de cel din urmă (referat de necesitate, memoriu justificativ), au specificat, ca obiect al viitorului contract de prestări servicii (preluat, ulterior, și în fișa de date a achiziției), asigurarea de „consultanță juridică pentru încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalației de desulfurare aferentă grupurilor energetice nr. 3 și 6 Rovinari” și s-a arătat că, „în vederea realizării serviciului”, consultanța juridică va fi acordată și în alte domenii de specialitate, expres indicate. La încheierea contractului nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, declarată câștigătoare procedurii de selecție pe criteriul „tarifului orar cel mai scăzut”, printr-un artificiu de exprimare (anagrama cuvintelor), s-a stabilit, însă, un obiect extins al acestuia, comparativ cu cel înscris în caietul de sarcini și fișa de date a achiziției,

adăugându-se la serviciile juridice pentru încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare aferente grupurilor energetice nr. 3 și 6 Rovinari orice alte servicii de asistență juridică solicitate de client, dintre cele menționate în documentația de atribuire ca urmând a fi prestate doar în vederea realizării proiectului de desulfurare.

Deși contractul nr. 10319/21.03.2007 a vizat și alte servicii juridice decât cele la care s-a referit documentația de atribuire și ofertele caselor de avocatură participante, din care a fost selectată cea câștigătoare, *parchetul nu a identificat în cazul perfectării acestuia comiterea unor fapte de natură penală*, ca urmare a posibilei nerespectări de către directorul general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. de la acea dată (martorul Dondera Ion) a unor obligații instituite de legislația achizițiilor publice, *astfel încât legalitatea procedurii de atribuire a contractului inițial, acceptată de acuzare, se întinde și asupra încheierii actelor adiționale ulterioare, care fac parte integrantă din acesta*. Contrar susținerilor procurorului, instanța de fond a apreciat că cele trei acte adiționale, nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008, prin care s-a suplimentat valoarea contractului nr. 10319/21.03.2007 și s-a prelungit durata lui de execuție, nu au natura juridică a unor convenții de sine-stătătoare, atâta timp cât părțile nu și-au asumat alte obligații reciproce și nu au adus modificări celor anterior convenite, toate clauzele esențiale ale contractului de asistență juridică inițial, astfel cum erau prevăzute și de art. 127 alin. 1 din Statutul profesiei de avocat (în forma în vigoare la datele respective) rămânând în continuare valabile.

Ca atare, în opinia instanței de fond, procedura competitivă ce a fost organizată la nivelul societății comerciale, deși la acel moment valoarea achiziției de servicii juridice a fost estimată la doar 280.000 lei (sub 420.000 de euro), asigură legalitatea atribuirii actelor adiționale ulterioare aceleiași case de avocatură declarată câștigătoare, în condițiile în care elementele definitorii ale acordului de voință al părților, cu referire, în principal, la obiect și onorariu (tarif orar), nu au suferit modificări și independent de eventuala depășire a pragului valoric instituit de art. 57 alin. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, atâta timp cât procedura concurențială inițială a respectat regulile prevăzute de art. 16 alin. 1 din ordonanță (art. 35 - 38) pentru atribuirea contractelor de prestări servicii juridice cu o valoare ce depășește 420.000 de euro. În plus, s-a remarcat că posibilitatea prelungirii duratei de execuție a convenției inițiale, prin act adițional, a fost menționată în chiar cuprinsul caietului de sarcini, dar și al contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 încheiat între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, documente care, potrivit acuzării, îndeplinesc nu doar cerințele de conformitate cu legislația achizițiilor publice, ci și obligațiile instituite de normele statutare și regulamentare, dar și de actele cu caracter intern ale societății.

În aceste condiții, s-a opinat că inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu i se poate imputa nerespectarea prevederilor art. 35 - 38 din O.U.G. nr. 34/2006, după cum nu poate fi reținută, în aprecierea defectuoasă îndeplinirii atribuțiilor sale de serviciu, cu prilejul încheierii celor trei acte adiționale, nici încălcarea dispozițiilor art. 23, art. 25 și art. 28 din ordonanță, precum și a celor

ale art. 56 care, în accepțiunea parchetului, ar fi devenit incidente în momentul în care valoarea contractului inițial și a actelor subsecvente ar fi depășit pragul de 420.000 de euro.

Deși situate în secțiuni diferite ale Capitolului 2 din actul normativ menționat, art. 23 și, respectiv, art. 25 și art. 28 din O.U.G. nr. 34/2006 nu pot fi interpretate și aplicate decât în mod coroborat, reglementând obligații ale autorității contractante de a căror respectare depinde alegerea corectă a procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică. Astfel, s-a reținut că esențială pentru aplicarea corespunzătoare a legislației în materia achizițiilor publice este estimarea valorii contractului ce urmează a fi atribuit (art. 25), sens în care art. 28 stabilește anumite reguli incidente în situația achiziționării de servicii, iar art. 26 instituie necesitatea realizării acestei operațiuni de evaluare anterior demarării oricărei proceduri prevăzute de ordonanța de urgență.

La rândul său, art. 23 din O.U.G. nr. 34/2006 interzice autorității contractante să divizeze contractul de achiziție publică în mai multe contracte distincte de valoare mai mică sau să folosească metode de calcul care să conducă la o subevaluare a valorii estimate a acestuia, cu scopul de a evita aplicarea prevederilor ordonanței care instituie obligații ale autorității contractante în funcție de anumite praguri valorice.

A rezultat, așadar, din interpretarea textelor de lege, că interdicția instituită de actul normativ nu vizează, de fapt, aplicarea unui algoritm eronat de stabilire a valorii achiziției sau divizarea, în sine, a contractului, ci recurgerea la asemenea metode cu scopul eludării integrale a dispozițiilor ordonanței sau a aplicării altor reguli de atribuire decât cele care ar fi fost incidente prin raportare la anumite valori stabilite expres de lege. A rezultat, totodată, că orice determinare a valorii achiziției trebuie realizată înainte de inițierea procedurii de atribuire a contractului, întrucât, în funcție de această sumă previzionată, se stabilește incidența anumitor dispoziții ale ordonanței sau, dimpotrivă, se constată inaplicabilitatea ei, cum este cazul achiziției de servicii juridice prevăzute în Anexa 2B (pct. 21), a căror valoare este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 420.000 de euro.

Ca atare, estimarea valorii serviciilor juridice ce urmau a fi achiziționate, în raport cu criteriile reglementate de art. 25 și art. 28 din O.U.G. nr. 34/2006, trebuia efectuată, conform art. 26, anterior atribuirii contractului nr. 10319/21.03.2007, operațiune care, în opinia procurorului semnatar al actului de sesizare, era posibilă, din moment ce s-a apreciat că depășirea pragului de 420.000 de euro era „previzibilă raportat la durata contractului de finanțare pentru proiectul de desulfurare” (pag. 16 alin. 2 din Subtitlul I.1.d al rechizitoriului). Având, însă, în vedere că S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a organizat o procedură competitivă de achiziție incluzând și întocmirea specificațiilor tehnice (caietul de sarcini) prevăzute de art. 35 - 38 din O.U.G. nr. 34/2006, procedură ce a fost considerată de parchet ca fiind conformă prescripțiilor normative în materie și care, pentru considerentele arătate anterior, acoperă și legalitatea atribuirii actelor adiționale ulterioare către societatea de avocatură declarată câștigătoare, instanța de fond a apreciat că nu poate fi reținută îndeplinirea scopului instituit de lege pentru a concluziona în sensul

încălțării de către inculpat a dispozițiilor art. 23, art. 25 și art. 28 din ordonanța de urgență. Mai mult, încheierea de către directorul general Ciurel Laurențiu-Dan a actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008, prin care s-a suplimentat, aferent anilor 2007, 2008 și 2009, valoarea contractului inițial de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 și, totodată, s-a prelungit, succesiv, durata lui de execuție (prin ultimele două acte adiționale), a fost generată de respectarea obligației prevăzute în sarcina sa prin Regulamentul de organizare și funcționare al Complexului, potrivit căruia era abilitat să semneze, în numele societății, doar contracte care se derulează pe o perioadă de cel mult un an pentru care a fost aprobat Bugetul de venituri și cheltuieli. De altfel, în considerarea aceleiași atribuții de serviciu ce revenea directorului general în temeiul dispozițiilor regulamentare, contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, considerat de acuzare ca îndeplinind condițiile de legalitate sub aspectul modului de atribuire, a fost încheiat de martorul Dondera Ion pe o perioadă determinată, până la sfârșitul anului 2007, dar cu posibilitatea prelungirii lui prin act adițional, aspect inserat atât în conținutul convenției, cât și al caietului de sarcini cuprinzând specificațiile tehnice.

Așa cum s-a arătat în Raportul de control nr. 9287/29.08.2013 întocmit de A.N.R.M.A.P. (filele 343-352, vol. 5 d.u.p.), în concordanță și cu jurisprudența instanțelor de contencios administrativ (spre exemplu, decizia nr. 1248/12.03.2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal; decizia nr. 2040/08.06.2015 a Curții de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ și fiscal), din moment ce S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a optat pentru parcurgerea unei proceduri concurențiale de atribuire a serviciilor juridice care a inclus și elaborarea caietului de sarcini, în conformitate cu prevederile art. 35 - 38 din ordonanța de urgență, aceasta, indiferent de atingerea/neatingerea pragului instituit de art. 57 alin. 2 lit. b), avea obligația, prin reprezentantul său legal, de a respecta în integralitate etapele reglementate de O.U.G. nr. 34/2006 pentru achiziționarea unor asemenea servicii juridice a căror valoare depășește suma de 420.000 de euro, deci de a aplica și dispozițiile art. 56 privind transmiterea spre publicare a anunțului de atribuire. Având, însă, în vedere că scopul îndeplinirii unei asemenea obligații rezidă exclusiv în realizarea unei evidențe statistice, unitară, a contractelor de servicii prevăzute în Anexa 2B a căror valoare este mai mare decât limita instituită de lege și care au fost achiziționate fără parcurgerea uneia dintre procedurile prevăzute în mod expres de ordonanță, precum și faptul că autoritatea contractantă avea, potrivit alin. 2 al art. 56, posibilitatea de a opta pentru nepublicarea anunțului transmis, s-a apreciat că nerespectarea acestor dispoziții legale nu poate intra în sfera ilicitului penal, putând atrage, cel mult, răspunderea contravențională, în conformitate cu dispozițiile art. 293 lit. e) din O.U.G. nr. 34/2006. Această concluzie s-ar impune și în situația în care s-ar accepta opinia acuzării în sensul incidenței dispozițiilor art. 56 din ordonanța de urgență doar la momentul în care valoarea contractului inițial și a actelor subsecvente ar fi depășit pragul de 420.000 de euro, cu toate că devansarea acestei valori a fost stabilită prin luarea în considerare a sumelor plătite în baza unei convenții ce nu formează obiectul trimiterii în judecată, apreciindu-se de

către parchet că a fost atribuită cu respectarea legislației achizițiilor publice (contractul nr. 10319/21.03.2007), dar și prin utilizarea unor factori de evaluare aleatorii, și anume prin aplicarea unui curs de schimb valabil la data de 31.12.2008, și nu a parității monetare leu/euro existentă la momentul achitării fiecărei facturi emise de casa de avocatură.

Așa fiind, în sarcina inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu a putut fi reținută, circumscris noțiunii de îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, încălcarea, cu ocazia încheierii actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, a dispozițiilor din legislația achizițiilor publice invocate de acuzare, aspect ce presupune, implicit, și respectarea de către acesta, în calitate de director general al societății comerciale, a cerințelor de legalitate și regularitate – astfel cum sunt definite de art. 2 lit. o) și v) din O.G. nr. 119/1999 – pentru asigurarea bunei gestiuni financiare în vederea protejării patrimoniului public administrat de S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A.

Cu toate că procurorul, în argumentarea încălcării de către inculpat a obligației instituite de art. 5 din actul normativ menționat, a invocat și lipsa prevederii sumelor decontate în temeiul actelor adiționale în Programul anual al achizițiilor publice, iar a celei aferente primului dintre acestea și în Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2007, instanța de fond a constatat că asemenea îndatoriri erau stipulate doar în actele de reglementare secundară (Ordinul nr. 155/2006 al A.N.R.M.A.P. și, respectiv, Regulamentul de organizare și funcționare al societății), astfel încât modul lor de îndeplinire nu poate face obiect de analiză din perspectiva întrunirii laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu imputată acuzatului, așa cum a statuat Curtea Constituțională prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017. În plus, contrar susținerilor parchetului, din materialul probator administrat în cauză nu a reieșit că suportarea din fondurile aferente Programului de investiții a sumelor plătite către S.C.A. „Șova și Asociații”, în temeiul celor trei acte adiționale, ar fi condus la contractarea de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a unor împrumuturi oneroase în vederea realizării în bune condiții a proiectelor de investiții, angajarea unor astfel de credite, nedovedită, de altfel, prin depunerea la dosar a unor documente în acest sens, fiind susținută de martorii Davițoiu-Leșu Gheorghe și Tudorescu Vasile, strict în considerarea diminuării fondului de investiții ca urmare a achitării tranșelor din datoria ce a format obiectul tranzacției încheiate cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.

Deopotrivă, s-a reținut că inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu îi poate fi imputată, sub aspectul obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, nerespectarea cerințelor de economicitate, eficacitate și eficiență în administrarea patrimoniului public, prevăzute de art. 2 lit. h), i) și j) din ordonanță, prin decontarea, în temeiul actelor adiționale, a unor servicii juridice fără legătură cu încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare aferente grupurilor energetice nr. 3 și 6 Rovinari, din moment ce prestarea unor asemenea servicii a format obiect al contractului inițial nr. 10319/21.03.2007, contract din care cele trei acte juridice ulterioare fac parte integrantă și a cărui atribuire a fost apreciată de parchet ca fiind conformă cu

prescripțiile normative în materia achizițiilor publice, motiv pentru care împrejurările legate de perfectarea acestuia și de inserarea în cuprinsul său a unor activități ce nu fuseseră prevăzute în documentația prealabilă (caietul de sarcini și fișa de date a achiziției) nu au format obiectul acuzației penale în cauză.

De asemenea, contrar rechizitoriului, împrejurarea că martorul Davițoiu-Leșu Gheorghe, ulterior numirii sale în funcția de director general al Complexului Energetic, a decis rezilierea contractului de asistență juridică încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, nu a putut constitui un argument în susținerea caracterului nejustificat al serviciilor juridice convenite cu societatea de avocatură, precum și al sumelor achitate celei din urmă în temeiul actelor adiționale, având în vedere în acest sens atât motivele care au fundamentat luarea măsurii, cât și natura juridică a unei asemenea decizii adoptată de conducerea executivă a societății.

Astfel, din coroborarea depozițiilor date, în ambele faze procesuale, de martorii Petroniu Ion, Tudorescu Vasile și Davițoiu-Leșu Gheorghe, a reieșit că hotărârea de încetare a relațiilor contractuale cu S.C.A. „Șova și Asociații” a fost generată, în special, de realizarea/finalizarea activității ce a constituit obiectul principal al convenției, fiind deja încheiate, la acel moment, contractele de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare aferente celor două grupuri energetice, dar și de aprecierea personală a directorului general cu privire la posibilitatea prestării de către juriștii societății comerciale a celorlalte servicii de asistență juridică ce au format conținutul acordului de voință al părților. În ceea ce privește susținerile martorului Davițoiu-Leșu Gheorghe din cursul urmăririi penale, valorificate sub aspect probator de acuzare, în sensul existenței unor nemulțumiri la nivelul Complexului în legătură cu pierderea anumitor procese în care societatea a fost reprezentată de S.C.A. „Șova și Asociații” și a finalizării contractului de finanțare a instalațiilor de desulfurare abia în anul 2009, ca urmare a activităților prestate de consilierii juridici, instanța de fond a constatat că acestea nu sunt confirmate de materialul probator administrat în cauză, nefiind identificate la dosar înscrisuri sau alte depoziții testimoniale care să ateste existența unor asemenea împrejurări. De altfel, chiar numitul Davițoiu-Leșu Gheorghe, în cursul cercetării judecătorești, în acord cu cele declarate de martorii Petroniu Ion și Tudorescu Vasile, dar și de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan în data de 05.04.2016, a menționat că, la momentul încetării colaborării cu casa de avocatură, fusese deja încheiat contractul de finanțare pentru instalația de desulfurare, fapt confirmat și de conținutul notelor de onorarii emise de aceasta din urmă. Deopotrivă, în cuprinsul aceleiași declarații, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a mai arătat că, în toate procesele/litigiile în care a fost reprezentată de S.C.A. „Șova și Asociații”, compania pe care condus-o a avut câștig de cauză, iar cu ocazia audierii sale din 13.05.2016, a făcut anumite mențiuni în legătură cu perfectarea de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., la un cost superior, a unor contracte de asistență juridică cu alte societăți de avocatură, ulterior demiterii sale din funcția de director general, aspect confirmat și de martorii Scurtu Maria, Petroniu Ion și Stăncioi-Emil Adrian în fața instanței.

Totodată, a fost avut în vedere că atât încheierea, cât și denunțarea unilaterală de către directorul general al societății comerciale (indiferent de natura capitalului social al acesteia) a unui contract de asistență juridică cu o casă de avocatură, reprezintă decizii de natură managerială, de oportunitate, întemeiate pe anumite motivații obiective concrete și care, *atâta timp cât sunt luate în interesul entității juridice și respectă condițiile impuse de prescripțiile normative pentru valabilitatea lor*, nu pot angaja răspunderea penală a persoanei care le-a adoptat, ci, cel mult, răspunderea civilă a acesteia față de asociați, atunci când sunt îndeplinite cerințele prevăzute de Legea societăților nr. 31/1990 (art. 152 raportat la art. 144¹, art. 155 și art. 155¹).

În plus, *la datele la care s-au perfectat*, în cauză, contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, precum și *actele adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la acesta, nu există nicio dispoziție în legislația primară sau în actele de reglementare secundară care să îngreuească dreptul entităților publice în cadrul cărora funcționau compartimente/departamente juridice de a contracta servicii externe de avocatură, o asemenea interdicție fiind introdusă abia prin O.G. nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare*, care prevede, printre altele, că societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care au în structura organizatorică personal propriu de specialitate juridică, nu pot achiziționa servicii juridice de consultanță, de asistență sau de reprezentare (art. 1) decât în anumite situații temeinic justificate, definite ca atare de actul normativ, și cu stricta respectare a procedurii instituite de acesta (alin. 3).

Contrar susținerilor parchetului, instanța de fond a apreciat că angajarea de către conducerea Complexului Energetic Rovinari a unor servicii juridice externe, prin încheierea unui contract de asistență juridică cu o casă de avocatură, a cărui durată de execuție a fost, ulterior, prelungită prin acte adiționale, în condițiile în care, în perioada 2007 - 2008, la nivelul societății, era organizat un Birou juridic care funcționa cu 11 posturi de jurisconsulți (astfel cum reiese din organigrama atașată la fila 59, vol. 9 d.u.p.), nu atrage, în mod automat, încălcarea cerințelor de economicitate, eficacitate și eficiență în administrarea patrimoniului public și, pe cale de consecință, nerespectarea obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, ce a fost imputată inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, atâta timp cât acuzarea nu a făcut nicio dovadă că activitățile juridice ce au format obiectului contractului ar fi fost realizate în aceleași condiții de performanță și de consilierii juridici ai companiei. Sub acest aspect, împraturarea invocată de procuror, în sensul că juriștii ar fi reprezentat societatea într-un număr mai mare de cauze decât cele în care interesele Complexului Energetic au fost susținute de avocați, a fost lipsită de relevanță, din moment ce nu s-a realizat o comparație cu privire la obiectul, complexitatea și dificultatea acestora, prin evaluarea efectivă a problemelor de natură juridică pe care le ridicau în concret, și nu s-a stabilit modalitatea în care fiecare dintre ele a fost soluționată de instanțele judecătorești (în favoarea/defavoarea Complexului), pentru a stabili corespondența dintre costul resurselor financiare alocate și atingerea rezultatelor estimate. Mai mult, materialul

probator administrat în cauză (depozițiile date în fața instanței de martorii Teiu Sorin, Pisc Ion, Dondera Ion, Mihai Constantin, Tudorescu Vasile, Cernov Radu-Ștefan; declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 28.08.2014 și 05.04.2016 și Șova Dan-Coman din 18.12.2017) a demonstrat pe deplin legitimitatea angajării unor servicii juridice calificate în domenii specializate ale dreptului (dreptul comerțului internațional și drept bancar), în vederea încheierii contractelor de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare la două dintre grupurile energetice ale societății, chiar consilierii juridici ai acesteia afirmând în cursul urmăririi penale și/sau al cercetării judecătorești că nu aveau experiența și pregătirea juridică necesare pentru a reprezenta S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. într-un proiect de o asemenea anvergură și complexitate, ce se desfășura în premieră la nivel național (depozițiile martorilor Stăncioi Emil-Adrian și Bobei Vasile).

Așadar, pentru argumentele expuse, s-a concluzionat că inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu i se poate reproșa nerespectarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu prilejul încheierii și executării actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, a dispozițiilor din legislația primară (O.U.G. nr. 34/2006 și O.G. nr. 119/1999) a căror încălcare i-a fost imputată de acuzare prin rechizitoriu, astfel încât, având în vedere și aspectele de ordin teoretic prezentate, instanța de fond a apreciat că faptele acestuia nu întrunesc elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective, astfel cum a fost reconfigurată prin deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017.

Ca urmare, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I Cod procedură penală, s-a dispus achitarea inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan pentru infracțiunea de abuz în serviciu, în formă continuată, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal (3 acte materiale).

Având în vedere soluția pronunțată cu privire la această acuzație, precum și argumentele care o susțin, instanța de fond nu a mai examinat aspectele puse în discuție, din oficiu, la termenul de judecată din data de 9 februarie 2018, în sensul schimbării încadrării juridice a faptelor descrise (în sarcina inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan) în Titlul I, Subtitlul I.1 al actului de sesizare, din infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal (3 acte materiale), în trei infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, o asemenea analiză nemaiavănd nicio relevanță în ceea ce privește situația juridică a inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan.

1.3.2. a.) Analizând, prin prisma aceluiași considerații de ordin general expuse, conduita presupus infracțională imputată **inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan** în cuprinsul Titlului I, Subtitlul I.2 al actului de sesizare, instanța de fond, conform împrejurărilor factuale descrise, pe larg, la subpunctul

III.1.2 din hotărâre, a reținut că, pe fondul litigiului ce forma obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, în care S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. fusese acționată în judecată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, pentru plata sumei de 104.736.487,03 lei, reprezentând transformarea în dezdăunări a obligației de a face neexecutată, prevăzută de Legea nr. 243/2005, directorul general al societății, în baza memoriului de necesitate înregistrat sub nr. 93/31.01.2008, a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de partenerul coordonator Șova Dan-Coman, contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, al cărui obiect l-a constituit realizarea, pe calea reprezentării în cadrul procesului declanșat de creditoare, a unei înțelegeri cu aceasta, prin care datoria companiei să fie achitată într-un termen rezonabil, de minim 3 ani. De asemenea, menținându-se tariful orar de 153 lei/oră, la care se adaugă TVA, inserat în cuprinsul contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, s-a prevăzut, în plus, că, în ipoteza obținerii rezultatului, respectiv eșalonarea datoriei pe cel puțin 3 ani, clientul va achita un onorariu de succes de 1% din cuantumul creanței, iar în cazul renunțării de către creditoare la penalități, se va plăti un onorariu suplimentar de 3% din valoarea diferenței. În temeiul contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, au fost emise de casa de avocatură facturile fiscale nr. 299/07.03.2008, nr. 303/07.03.2008 și nr. 384/07.05.2008, în valoare totală de 1.071.336,80 lei, cu TVA (900.283,03 lei fără TVA), ce au fost achitate de Complexul Energetic Rovinari cu ordinele de plată nr. 1302/01.04.2008 și nr. 2168/30.05.2008.

S-a observat, așadar, că activitatea ce a constituit obiectul contractului nr. 165/14.02.2008, deși limitată la reprezentarea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. în dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, și la obținerea unui anumit rezultat, se încadra în sfera mai largă a serviciilor juridice convenite între părți prin contractul inițial nr. 10319/21.03.2007 care, în aplicarea art. 3 alin. 1 lit. b) din Legea privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat nr. 51/1995, a inclus, în obiectul acestuia, la punctul 1.3. din art. 1, printre altele, reprezentarea societății comerciale de către S.C.A. „Șova și Asociații” în orice litigii și proceduri contencioase desfășurate în fața instanțelor de judecată sau a autorităților publice cu atribuții jurisdicționale, astfel încât, fiind stabilită în mod expres întinderea puterilor pe care clientul le conferea casei de avocatură, cea din urmă era împuternicită, conform art. 131 alin. 1 și 2 din Statutul profesiei de avocat, să efectueze orice act specific acestei profesii pe care îl considera necesar pentru realizarea intereselor companiei. De altfel, împrejurarea că obiectul contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 se subsuma activităților juridice stabilite expres în cuprinsul convenției inițiale a fost atestat chiar de faptul că, anterior perfectării acestei înțelegeri, societatea de avocatură a prestat, în perioadele 08-25.01.2008 și 01-13.02.2008, servicii juridice în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. aflat pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială, în temeiul actului adițional nr. 2/19.12.2007 la contractul nr. 10319/21.03.2007, astfel cum reiese atât din cuprinsul notelor de onorarii aferente lunilor ianuarie și februarie 2008 și al înscrisurilor atașate la dosarul nr.

12454/95/2007, cât și din depozițiile martorilor Catrinoiu Georgiana și Stăncioiu Emil-Adrian și ale inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman, ce au fost detaliate în secțiunea III.1.2 a considerentelor hotărârii, cu ocazia expunerii situației factuale.

Cu toate acestea, prin noul contract de asistență juridică, S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și-a asumat obligații suplimentare, în sensul achitării către casa de avocatură, pe lângă tariful de 153 lei/oră, a unui onorariu de succes în situația realizării unei înțelegeri cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. privind eșalonarea pe cel puțin 3 ani a datoriei și a renunțării de către creditoare la plata penalităților, astfel încât, fiind aduse modificări de substanță uneia dintre clauzele esențiale convenite inițial, prin contractul nr. 10319/21.03.2007, ce privește onorariul, element definitoriu al acordului de voință al părților potrivit art. 127 alin. 1 din Statutul profesiei de avocat, atribuirea contractului nr. 165/14.02.2008 nu se mai putea realiza în baza procedurii competitive organizată anterior și câștigată de S.C.A. „Șova și Asociații” strict în considerarea prețului orar oferit (apreciată de parchet ca fiind conformă legislației achizițiilor publice), ci cu respectarea dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, în funcție de valoarea serviciilor de asistență juridică ce urmau a fi achiziționate.

A apreciat instanța de fond că organizarea unei proceduri concurențiale pentru atribuirea unui contract de prestări servicii listate în Anexa 2B a ordonanței de urgență, care, indiferent de valoarea estimată a acestuia, respectă cerințele prevăzute de art. 35-38 și art. 56 din același act normativ, asigură și legalitatea încheierii, ulterioare, a unor acte adiționale sau a altor contracte de asistență juridică cu casa de avocatură declarată câștigătoare în situația în care, prin acestea, nu se modifică aspectele de conținut reprezentative ale convenției inițiale (cu referire, în special, la obiect și onorariu), în caz contrar, pentru achiziționarea serviciilor juridice în noile condiții, existând obligația parcurgerii procedurii simplificate instituite de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, însă numai în ipoteza în care valoarea acestora depășește suma de 420.000 de euro.

S-a reținut că, în cauză, în temeiul contractului nr. 165/14.02.2008, a fost decontată casei de avocatură, de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., suma totală de 1.071.336,80 lei, previzibilă raportat la cuantumul creanței reclamate de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., dar și a onorariului de succes și a condițiilor în care putea fi acordat, astfel încât, *având o valoare situată sub pragul instituit de art. 57 alin. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, contractul de asistență juridică nu intra în sfera de incidență a ordonanței de urgență, fiind exceptat de art. 16 alin. 1 de la aplicabilitatea acesteia, situație în care societatea comercială nu avea obligația organizării vreuneia dintre procedurile de atribuire prevăzute de actul normativ sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul său.*

Sub acest din urmă aspect, instanța de fond a arătat, contrar susținerilor din cuprinsul rechizitoriului, că, în cazul atribuirii contractelor ce au ca obiect prestarea serviciilor juridice prevăzute în Anexa 2B (pct. 21) a căror valoare nu depășește suma de 420.000 de euro, cum este și contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, nu sunt incidente prescripțiile normative din materia

achizițiilor publice, deoarece, în această situație derogatorie, reglementată expres de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, textul de lege exceptează integral de la aplicare dispozițiile ordonanței de urgență, deci inclusiv cele ale art. 2, privind scopul și principiile actului normativ, și art. 19, referitoare la achizițiile directe de servicii, a căror încălcare de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a fost invocată de procuror.

Ca atare, având în vedere că atribuirea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 către S.C.A. „Șova și Asociații” s-a realizat cu respectarea prevederilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006 care, în situația concretă, raportat la valoarea serviciilor juridice achiziționate, situată sub limita stabilită de art. 57 alin. 2 lit. b), exonerau S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., prin reprezentantul său legal, de obligația aplicării ordonanței de urgență, instanța de fond a reținut că, implicit, au fost îndeplinite de către directorul general Ciurel Laurențiu-Dan și cerințele de legalitate și regularitate, prevăzute de art. 2 lit. o) și v) din O.G. nr. 119/1999, pentru asigurarea bunei gestiuni financiare în administrarea patrimoniului public aparținând societății pe care o conducea.

Deși parchetul, în argumentarea încălcării de către inculpat a obligației instituite de art. 5 din actul normativ menționat, a invocat și lipsa prevederii în Bugetul de venituri și cheltuieli a sumelor decontate în temeiul contractului nr. 165/14.02.2008, instanța a constatat că îndatorirea directorului general de a semna doar acte juridice pentru care a fost aprobat bugetul era stipulată numai în Regulamentul de organizare și funcționare al societății, modul de îndeplinire a acesteia neputând face obiect de analiză din perspectiva întrunirii laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu imputată acuzatului, așa cum a fost redefinită prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017 ale Curții Constituționale. În plus, contrar susținerilor acuzării, din materialul probator administrat în cauză nu a rezultat că suportarea din fondul de investiții a sumei plătite către S.C.A. „Șova și Asociații”, în temeiul contractului nr. 165/14.02.2008, ar fi condus la angajarea de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a unor credite oneroase în vederea realizării în bune condiții a lucrărilor de investiții planificate, obținerea unor astfel de împrumuturi, nedovedită, de altfel, prin depunerea la dosar a unor documente în acest sens, fiind susținută de martorii Davițoiu-Leșu Gheorghe și Tudorescu Vasile strict în considerarea diminuării acestui fond ca urmare a achitării tranșelor din datoria ce a format obiectul tranzacției încheiate cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.

Deopotrivă, s-a reținut că inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu îi poate fi imputată, sub aspectul obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, nerespectarea cerințelor de economicitate, eficacitate și eficiență în administrarea patrimoniului public, astfel cum sunt definite de art. 2 lit. h), i) și j) din ordonanță, atâta timp cât acuzarea nu a făcut nicio dovadă că problema litigioasă cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. putea fi rezolvată prin obținerea aceluiași rezultat sau chiar în condiții mai avantajoase pentru S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. dacă societatea comercială ar fi fost reprezentată în dosarul nr. 12454/95/2007 aflat pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială, de juriștii acesteia, aspect ce se impunea a fi demonstrat de

către parchet pentru a stabili corespondența dintre costul resurselor financiare ce au fost alocate în baza contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 și realizarea beneficiilor estimate. Mai mult, așa cum a rezultat din depozițiile constante ale martorilor Davițoiu-Leșu Gheorghe, Tudorescu Vasile și Mihai Constantin, Complexul Energetic Rovinari a înregistrat un profit important, în perioada în care Ciurel Laurențiu-Dan a fost director general al societății, inclusiv la încheierea exercițiului financiar aferent anului 2008, ceea ce demonstrează utilizarea în condiții de eficiență, eficacitate și performanță a potențialului financiar al companiei și, implicit, îndeplinirea de către inculpat a obligației de a realiza o bună gestiune financiară în administrarea patrimoniului public, prevăzută de art. 5 din O.G. nr. 119/1999.

S-a constatat că susținerea procurorului în sensul atribuirii discreționare a contractului nr. 165/14.02.2008 către S.C.A. „Șova și Asociații”, exclusiv în considerarea relației apropiate dintre inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman, se bazează pe simple supoziții, nefiind invocat de către acuzare și nici identificat, în cauză, vreun element de probațiune care să demonstreze existența unei legături speciale între cei doi, aptă să justifice încheierea preferențială a actului juridic, cu unicul scop al obținerii unor foloase necuvenite pentru cel din urmă.

Neîntemeiată a fost apreciată și afirmația referitoare la lipsa vreunei justificări privind necesitatea contractării unui serviciu distinct de asistență juridică pentru rezolvarea litigiului declanșat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., din moment ce, prin memoriul de necesitate înregistrat sub nr. 93/31.01.2008, martorii Mihai Constantin (director al Direcției financiar-economice), Teiu Sorin (șef Serviciu disciplină contractuală și marketing) și Stăncioi Emil-Adrian (consilier juridic în cadrul Biroului management proiect desulfurare) au recomandat încheierea unui nou contract de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, prin încredințare directă, pentru a asigura reprezentarea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. în respectivul proces, dată fiind complexitatea acestuia și riscul obligării societății la plata integrală și imediată a datoriei, fapt ce ar afecta negativ patrimoniul companiei și efectuarea în viitor a investițiilor. În plus, au propus acordarea unui onorariu de succes casei de avocatură, în cuantum de 1% din valoarea creanței în cazul eșalonării ei pe minimum 3 ani și de 3% în situația reducerii valorii debitului reclamat.

Deopotrivă, cu toate că, în cuprinsul rechizitoriului, dar și al situației de fapt reținute de instanță, s-a arătat că, în nota de onorarii aferentă lunii februarie 2008, pozițiile 1 și 2, întocmită conform contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, au fost incluse și activități ce fuseseră prestate de casa de avocatură în temeiul actului adițional nr. 2/19.12.2007 la contractul nr. 10319/21.03.2007, evidențiate ca atare în nota de onorarii pentru luna ianuarie 2008, pozițiile 3, 5 și 19 (studiu dosar nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj; redactare întâmpinare la cererea de chemare în judecată formulată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.), ajungându-se astfel ca, în baza facturilor fiscale nr. 299/07.03.2008 și, respectiv, nr. 283/28.02.2008, să fie, practic, decontate de două ori de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A.

aceleași servicii juridice (cuantificate prin Raportul de constatare din 17.12.2013 întocmit de Serviciul Specialiști din cadrul D.N.A. la suma de 2.913,12 lei), s-a constatat că această deficiență nu a fost reproșată de acuzare directorului general, nefiind subsumată vreuneia dintre prevederile din legislația primară sau secundară a căror încălcare i-a fost imputată și care reglementează obligații în materia achizițiilor publice, a controlului intern și a asigurării bunei gestiuni financiare, și nicidecum în domeniul certificării regularității și legalității serviciilor facturate sau al exercitării controlului financiar preventiv.

Reținând îndeplinirea defectuoasă de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a atribuțiilor sale de serviciu cu ocazia încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, parchetul a mai apreciat că acesta este lovit de nulitate absolută pentru cauză ilicită și imorală, având, totodată, un obiect și un conținut ce contravin dispozițiilor legale, sens în care a arătat, în esență, că disponibilitatea reprezentantului legal al BNP Consult SPRL, lichidator judiciar al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., de a perfecta o tranzacție, era cunoscută de mai mult timp de directorul general al Complexului Energetic Rovinari, care, la rândul său, acceptase o asemenea posibilitate, astfel încât înțelegerea dintre cele două părți litigante fiind deja perfectată, contraprestația asumată de casa de avocatură prin contractul de asistență juridică menționat avea un caracter fictiv, singurul obiectiv urmărit la încheierea acestuia fiind obținerea unui folos necuvenit pentru S.C.A. „Șova și Asociații”, constând în contravaloarea onorariului de succes. Deși a considerat că, pentru motivele expuse, contractul nr. 165/14.02.2008 reprezintă un „act grosolan de abuz în serviciu în persoana numitului Ciurel Laurențiu-Dan” (pag. 39 alin. 5), procurorul nu a indicat atribuțiile de serviciu pe care acesta le-ar fi încălcat în contextul prezentat și nici actele de reglementare secundară în care erau prevăzute, după cum nu a precizat dispozițiile din legislația primară (legi, ordonanțe de urgență, ordonanțe ale Guvernului) pe care inculpatul le-ar fi nesocotit în exercitarea funcției, cu prilejul perfectării convenției în atare condiții, care, în opinia acuzării, afectează valabilitatea acordului de voință al părților, prin neîndeplinirea unora dintre elementele sale esențiale (obiect și cauză).

Or, față de faptul că, în actuala configurație a infracțiunii de abuz în serviciu, indicarea textelor legale presupus încălcate de persoana trimisă în judecată face parte din însăși învinuirea formulată împotriva sa, reprezentând cauza acesteia, s-a reținut că nu este permis instanței de judecată să se subroge procurorului în activitatea de stabilire a acuzației penale sub toate aspectele de fapt și de drept, în sensul identificării acelor prevederi din actele normative cu putere de lege a căror nesocotire ar putea să contureze elementele de tipicitate ale respectivei infracțiuni, căci, în caz contrar, s-ar aduce atingere nu doar principiului separării funcțiilor judiciare, consacrat în art. 3 Cod procedură penală, ci și dreptului la apărare al inculpatului care, încă de la momentul începerii judecății, trebuie să cunoască, într-o manieră precisă și detaliată, faptele ce îi sunt imputate prin actul de sesizare, pentru a avea posibilitatea de a aduce toate argumentele în dovedirea nevinovăției sale.

Mai mult, sub aspectul elementelor de fapt reținute în rechizitoriu, s-a constatat că acestea nu sunt confirmate întru-totul de materialul probator administrat în cauză sau au fost interpretate eronat de către procuror, conducând la concluzia greșită că inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan și martorul Babov Vladimir, reprezentant legal al lichidatorului judiciar BNP Consult SPRL, ajunseseră la o înțelegere cu privire la modul de rezolvare a situației litigioase ce forma obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, înainte de încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”.

Într-adevăr, așa cum s-a arătat, în detaliu, în secțiunea III.1.2 a sentinței, începând din luna mai 2007, între BNP Consult SPRL și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. s-a purtat o corespondență în legătură cu modalitatea de aducere la îndeplinire a Legii nr. 243/2005 sau de recuperare a creanței în sumă de 82.139.821,99 lei, ce fusese recunoscută de fostul director general al societății, prin documentul înregistrat sub nr. 3934/21.05.2007, ocazie cu care a fost avansată de martorul Babov Vladimir, prin adresa nr. 932/25.10.2007, chiar posibilitatea „perfectării unei tranzacții pentru preîntâmpinarea unor situații litigioase în fața instanțelor judecătorești”, însă, din conținutul niciunui înscris comunicat de cele două părți nu reiese că intenția lichidatorului judiciar ar fi fost aceea de a ajunge la o înțelegere cu debitoarea conform celor consfințite prin Hotărârea nr. 48/09.10.2007 a Colegiului Director al A.V.A.S., respectiv în sensul reeșalonării creanței pe o perioadă rezonabilă, de 3 ani. Mai mult, raportat la această soluție preconizată de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, reprezentantul legal al Complexului Energetic Rovinari, deși a acceptat, de principiu, o asemenea posibilitate, a opinat, totuși, în sensul continuării aplicării procedurii reglementate de Legea nr. 243/2005, apreciind că, prin achitarea debitului către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., există riscul afectării resurselor financiare pentru investițiile de mediu deja angajate, fapt atestat nu doar de înscrisurile atașate la filele 9-22, vol. 39 d.u.p. și de declarațiile inculpatului Ciurel date în ambele faze procesuale, ci și de depozițiile martorilor Cernov Radu-Ștefan și Babov Vladimir din cursul cercetării judecătorești.

Or, tocmai împrejurarea că reprezentanții legali ai BNP Consult SPRL și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. nu reușiseră să ajungă la un consens cu privire la soluționarea problemei pe cale amiabilă, dat fiind refuzul directorului general Ciurel Laurențiu-Dan de a accepta plata efectivă a datoriei, mai ales într-o singură tranșă, așa cum solicita martorul Bobov Vladimir (declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 02.09.2015 și 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 08.12.2017; depoziția martorului Bobov Vladimir din fața instanței), a constituit una dintre cauzele care a condus la decizia lichidatorului judiciar de a acționa în instanță societatea debitoare, solicitând obligarea acesteia la plata sumei de 104.736.487,03 lei, reprezentând transformarea obligației de a face neexecutată în dezdăunări. Aceeași poziție a fost menținută de cele două părți și ulterior înregistrării pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială, a dosarului nr. 12454/95/2007, materialul probator al cauzei neavând aptitudinea de a

demonstra, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că, în perioada cuprinsă între data intentării acțiunii în justiție și cea a încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, s-ar fi purtat discuții între reprezentanții reclamantei și cei ai pârâtei pentru stingerea litigiului pe cale amiabilă și că s-ar fi ajuns la o înțelegere sub acest aspect.

Astfel, completându-și depoziția din cursul urmăririi penale, martorul Babov Vladimir a arătat, în fața instanței, că ulterior demarării procesului, a inițiat o corespondență cu directorul general al Complexului Energetic Rovinari, prin care a propus plata eșalonată a datoriei, aspect care nu a fost, însă, confirmat de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan și nici dovedit prin depunerea la dosar a unor înscrisuri în acest sens. Mai mult, în aceeași declarație, contrazicând cele arătate anterior, martorul a recunoscut că, pentru lichidatorul judiciar, soluția cea mai avantajoasă era aceea a plății datoriei într-o singură tranșă, iar nu în rate, însă directorul general al Complexului a refuzat o asemenea propunere.

De asemenea, instanța nu a valorificat sub aspect probator nici declarația inculpatului Șova Dan-Coman din 08.12.2017, în cuprinsul căreia a arătat că, în data de 06.02.2008, s-ar fi deplasat împreună cu martorii Cernov Radu-Ștefan și Babov Vladimir la sediul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., unde cel din urmă ar fi reiterat propunerea de plată a datoriei într-o singură tranșă, cu care directorul general nu ar fi fost de acord, o asemenea întâlnire, în care s-ar fi discutat despre modalitatea de stingere a creanței, nefiind confirmată de niciunul dintre participanții indicați de acuzat. Într-adevăr, așa cum a rezultat din nota de onorarii pentru luna februarie 2008, poziția 5, și din nota cu cheltuielile de deplasare aferentă aceleiași perioade, poziția 1, în ziua de 06.02.2008, inculpatul Șova Dan-Coman, împreună cu martorul Cernov Radu-Ștefan, s-au deplasat la sediul societății comerciale pentru a discuta cu reprezentanții acesteia în legătură cu stadiul litigiului declanșat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și aflat pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială, însă niciun mijloc de probă nu a demonstrat prezența la acea întâlnire a martorului Babov Vladimir sau conținutul discuțiilor astfel cum a fost prezentat de inculpat.

Ceea ce a rezultat cu certitudine, în opinia instanței de fond, din evaluarea materialului probator administrat în cauză în ambele etape procesuale, a fost faptul că o asemenea întâlnire, la care au participat directorul general Ciurel Laurențiu-Dan, inculpatul Șova Dan-Coman și martorii Cernov Radu-Ștefan și Babov Vladimir, a avut loc la sediul Complexului Energetic Rovinari, în data de 15.02.2008, prilej cu care s-au purtat discuții în legătură cu modalitatea de rezolvare a litigiului pe cale amiabilă, reprezentantul lichidatorului judiciar exprimându-și disponibilitatea de a accepta plata eșalonată a datoriei pe o perioadă de trei ani.

Deși neconfirmată de niciunul dintre ei cu ocazia audierilor realizate la aproximativ 8 ani și, respectiv, 9 ani de la momentul întrevederii, prezența celor doi avocați la întâlnirea cu directorul general și martorul Babov Vladimir, în data menționată, în vederea stabilirii unei înțelegeri cu privire la creanța ce forma obiectul procesului, a fost atestată de mențiunile făcute în cuprinsul notei de onorariu pentru luna februarie 2008, poziția 8 („negociere cu reprezentantul

lichidatorului BNP, în numele ICM, în vederea stingerii litigiului”, „activitate desfășurată de avocați Dan Șova ... și Radu Cernov”) și al notei privind cheltuielile de deplasare aferentă aceleiași perioade, poziția 1 („în ziua de 15 februarie 2008 deplasarea a fost efectuată ... la sediul Complexului Energetic Rovinari pentru participare la întâlnire privind stadiul litigiului cu ICM. Asistarea a fost asigurată de avocații Dan Șova și Radu Cernov”), rezultând, totodată, din interpretarea coroborată a declarațiilor inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan și ale martorilor Babov Vladimir, Cernov Radu-Ștefan și Catrinoiu Georgiana. Astfel, fără a o putea plasa cu exactitate în timp, atât inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan (declarația din 13.05.2016), cât și martorul Babov Vladimir (declarația din 21.10.2014, menținută în fața instanței, și cea din 17.10.2017), au arătat că, la sediul Complexului, a avut loc, în ianuarie sau februarie 2008, o întrevedere la care a participat și avocatul Șova Dan-Coman, discutându-se cu privire la perioada pe care urma să se realizeze, de principiu, eșalonarea plății datoriei ce forma obiectul litigiului, în vederea încheierii unei înțelegeri între părți. Ambii au afirmat, însă, în mod constant, că tranzacția a fost semnată la câteva zile după această negociere (maxim la o săptămână), aspect care, coroborat cu însemnările din cuprinsul notelor de onorarii emise de S.C.A. „Șova și Asociații” pentru luna februarie 2008 și cu data la care a fost perfectată înțelegerea dintre părți (19.02.2008), a demonstrat că întâlnirea a avut loc ulterior încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/2008, și anume în data de 15.02.2008. Mai mult, cu ocazia audierii sale de către procuror în 02.09.2015, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a declarat textual: „Cu Babov Vladimir și Șova m-am întâlnit o singură dată în această formație cu doar câteva zile înainte de semnarea tranzacției în perioada 15-17 februarie 2008, după semnarea contractului cu Casa de avocatură Șova”. De asemenea, martorul Babov Vladimir a arătat, în fața instanței, că în ianuarie sau februarie 2008, s-a deplasat la sediul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., unde a discutat cu Ciurel Laurențiu-Dan și încă o persoană, identificată în cursul urmăririi penale ca fiind Șova Dan-Coman, în legătură cu perioada pe care urma să fie eșalonată plata datoriei, menționând că „a fost singura întrevedere la care am participat personal, în rest negocierile au fost purtate de avocații I.C.M.-ului cu avocații C.E.R.-ului”. Deopotrivă, prezența la discuțiile din 15.02.2008 a martorului Cernov Radu-Ștefan, precum și implicarea acestuia în negocierile ulterioare care s-au purtat cu reprezentanții BNP Consult SPRL nu a fost confirmată doar de notele de onorarii menționate, ci și de declarațiile martorei Catrinoiu Georgiana din 01.11.2016 și ale inculpaților Șova Dan-Coman din 08.12.2017 și Ciurel Laurențiu-Dan din 13 mai 2016.

Așadar, chiar dacă posibilitatea încheierii unei tranzacții (soluție antamată și de A.V.A.S. prin Hotărârea Colegiului Director nr. 48/09.10.2007) fusese avansată de reprezentantul lichidatorului judiciar cu mult timp înainte de intentarea acțiunii în justiție, iar ulterior acestui moment, perfectarea unei asemenea înțelegeri cu societatea creditoare fusese prezentată inculpatului Ciurel de către martorul Cernov Radu-Ștefan ca singura variantă de rezolvare a problemei litigioase în condiții avantajoase pentru Complexul Energetic Rovinari (declarația martorului Cernov din cursul judecății; declarația

inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din 28.04.2014), din probele administrate în cauză, nu a rezultat că, la data încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/2008, clauzele unei asemenea convenții fuseseră deja perfectate, așa cum a susținut parchetul, ci, dimpotrivă, că primele negocieri sub acest aspect au fost purtate de părți după data de 14.02.2008, când a fost angajată S.C.A. „Sova și Asociații”.

Având în vedere aspectele anterior expuse, dar și considerațiile de ordin general prezentate, instanța de fond, constatând că inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan nu a încălcat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., cu prilejul încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 cu S.C.A. „Sova și Asociații”, niciuna dintre dispozițiile din legislația primară invocate de acuzare, a apreciat că fapta pentru care a fost trimis în judecată nu întrunește, din punct de vedere al laturii obiective, elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în formă calificată, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, motiv pentru care, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I Cod procedură penală, a dispus achitarea acestuia.

Cu privire la *inculpatul Șova Dan-Coman*, prin actul de sesizare a instanței s-a reținut, în esență, că, în perioada ianuarie - 14 februarie 2008, în contextul litigiului dintre S.C. pentru Închiderea-Conservarea Minelor S.A. și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., ce forma obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, a insistat pe lângă inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan să încheie o convenție distinctă de asistență juridică, contribuind, astfel, la decizia directorului general de a perfecta contractul nr. 165/14.02.2008 cu S.C.A. „Sova și Asociații” (acte de complicitate morală) și, totodată, a conceput termenii și condițiile acestuia și l-a semnat din partea casei de avocatură, acțiuni prin care a „înlesnit și contribuit, în mod direct, la activitatea infracțională a autorului” (acte de complicitate materială).

Având în vedere că parchetul nu a stabilit când anume a fost adoptată de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan hotărârea de încheia, în numele S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 cu S.C.A. „Sova și Asociații”, precum și acuzațiile concrete formulate în privința inculpatului Șova Dan-Coman prin actul de sesizare, ce nu pot fi modificate în etapa cercetării judecătorești, instanța de fond a analizat temeinicia lor prin raportare la norma de incriminare în care au fost încadrate de către acuzare, *constatând că faptele ce i-au fost imputate nu se circumscriu complicității la infracțiunea de abuz în serviciu.*

Astfel, așa cum prevăd dispozițiile art. 48 Cod penal, determinantă pentru existența acestei forme secundare de participare este săvârșirea nemijlocită de către autor a faptei incriminate (în forma consumată sau a tentativei pedepsibile), aspect care atribuie și complicității sens juridico-penal, în lipsa unui asemenea act de executare activitatea complicelui rămânând fără semnificație penală. Activitatea complicelui, alăturându-se celei prin care autorul realizează acțiunea ce formează elementul material al infracțiunii, se angrenează, în mod firesc, în antecedenta cauzală a faptei prevăzute de legea

penală, ceea ce imprimă caracterul de realitate unică a acestei fapte, realizată prin contribuția participantului. Ca atare, fără activitatea autorului de comitere a faptei incriminate, nici acțiunile complicelui nu dobândesc specificul unor acte de participație, rămânând fără relevanță din punct de vedere penal. Or, în cauză, s-a constatat că fapta pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan nu îndeplinește cerințele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, situație în care nici actele de complicitate imputate inculpatului Șova Dan-Coman nu pot avea caracter penal, nefiind îndeplinită condiția de bază, esențială, pentru reținerea acestei forme de participație.

Deopotrivă, s-a constatat că, în cauză, nu este întrunită nici cea de-a doua cerință stipulată de același text de lege pentru existența complicității, și anume săvârșirea de către participant a unor activități de înlesnire sau ajutor la comiterea faptei de către autor.

În acest sens, s-a remarcat că parchetul a circumscris acțiunile de sprijinire a săvârșirii faptei reținute în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman atât unor acte de înlesnire (complicitate anterioară), cât și de ajutor (complicitate concomitentă), fără, însă, a le individualiza corespunzător fiecărei categorii, arătând că toate acestea au fost comise în intervalul ianuarie - 14 februarie 2008, deci inclusiv în ziua semnării contractului de asistență juridică nr. 165/2008. De asemenea, s-a apreciat că, prin aceste activități, inculpatul a contribuit la realizarea laturii obiective a faptei săvârșite de autor (complicitate materială constând în stabilirea clauzelor contractului și semnarea lui), dar și a celei subiective, prin insistența manifestată față de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan în vederea perfectării unei convenții distincte de asistență juridică (complicitate morală).

Susținând, așadar, că, prin acțiuni stăruitoare și perseverente, Șova Dan-Coman a contribuit la decizia directorului general de a încheia contractul nr. 165/2008, procurorul, făcând trimitere generală la anumite „note de onorarii, declarații” (fără să precizeze perioada în care înscrisurile ar fi fost întocmite sau identitatea persoanelor cărora le aparțin depozițiile invocate), s-a limitat la a menționa că, în intervalul decembrie 2007 - februarie 2008, ulterior intentării acțiunii în justiție de către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., inculpatul a purtat discuții cu Ciurel Laurențiu-Dan în legătură cu modalitatea de soluționare a litigiului și, prefigurând un folos prin perfectarea unei eventuale tranzacții cu partea adversă, s-a înțeles cu cel din urmă să încheie un contract separat de asistență juridică în acest sens (pag. 37 alin. 7 și 8, pag. 38 alin. 1).

Materialul probator administrat în cauză, în ambele faze procesuale, nu a demonstrat, însă, realizarea unei asemenea înțelegeri între cei doi acuzați sau efectuarea de către inculpatul Șova Dan-Coman a unor demersuri insistente în scopul contractării, de către Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a unor servicii juridice suplimentare de la S.C.A. „Șova și Asociații”, *singura întâlnire dintre aceștia în care s-a antamat chestiunea reprezentării societății comerciale de către casa de avocatură în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.*, confirmată de ambii inculpați în cursul cercetării judecătorești, fiind aceea de la

sediul A.V.A.S. din decembrie 2007, deci anterioară perioadei infracționale reținute de acuzare (ianuarie - 14 februarie 2008). Cu ocazia acelei întrevederi, organizată de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului în legătură cu proiectul de desulfurare derulat la nivelul Complexului Energetic Rovinari, între cei doi inculpați s-a purtat, din inițiativa directorului general al societății comerciale, o discuție referitoare la disponibilitatea S.C.A. „Șova și Asociații” de a reprezenta interesele acesteia în procesul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., Șova Dan-Coman confirmând existența unei asemenea posibilități, însă condiționat de încheierea unui contract distinct de asistență juridică în care să se prevadă și un onorariu de succes, astfel cum s-a procedat și în cazul reprezentării în instanță a altor entități publice (declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 05.04.2016 și 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 08.12.2017). Remarcând împrejurarea că inculpatul nu a fost trimis în judecată pentru fapte ce ar fi fost comise în decembrie 2007, instanța de fond a constatat, în plus, că discuția a avut un caracter de maximă generalitate, fiind subsumată strict conținutului activității profesionale a avocatului în relația cu clientul, atitudinea acestuia neputând fi asimilată unei încercări de determinare a directorului general de a perfecta o nouă convenție cu casa de avocatură, cu atât mai mult cu cât solicitarea de a certifica potențialitatea exercitării activității de reprezentare juridică în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. îi fusese adresată de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan.

De altfel, ulterior formulării cererii de chemare în judecată de către lichidatorul judiciar, necesitatea încheierii unui nou contract de asistență juridică i-a fost confirmată directorului general și de avocatul Cernov Radu-Ștefan, dar și de șeful Serviciului disciplină contractuală și marketing din cadrul Complexului, martorul Teiu Sorin, care l-a informat despre posibilitatea depășirii plafonului de 420.000 euro prevăzut de O.U.G. nr. 34/2006 (depozițiile martorilor Teiu Sorin, Cernov Radu-Ștefan și Stăncioi Emil-Adrian din fața instanței; declarațiile inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din 28.08.2014 și 13.05.2016). Cu toate că, din depozițiile date pe întreg parcursul procesului penal de martorii Catrinoiu Georgiana, Enescu Roxana și Ciurcu Simona, a rezultat că, de regulă, niciunul dintre avocații S.C.A. „Șova și Asociații” nu lua vreo decizie fără acceptul partenerului coordonator, în cauză nu s-a făcut dovada că inculpatul Șova Dan-Coman ar fi avut vreo contribuție la acțiunea martorului Cernov Radu-Ștefan de a recomanda/a sugera/a întări hotărârea conducerii S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. privind perfectarea unui contract separat cu casa de avocatură pentru reprezentarea în dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, și, oricum, acesta nu a fost trimis în judecată pentru complicitate săvârșită prin intermediul unui alt participant, instigator sau complice (complicitate mijlocită), ci, dimpotrivă, pentru acte de complicitate nemijlocită la comiterea faptei de către autor.

Chiar dacă, în cuprinsul actului de sesizare, s-a susținut că inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman au purtat, în perioada de referință, multiple discuții în legătură cu modalitatea de soluționare a procesului declanșat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., în urma cărora au adoptat hotărârea de a încheia un nou contract de asistență juridică, mijloacele de probă

administrare în cauză au atestat *existența, în intervalul ianuarie - 14 februarie 2008, a unei singure întâlniri între cei doi*, la sediul Complexului Energetic Rovinari, în data de 06.02.2008, la care a fost prezent și martorul Cernov Radu-Ștefan și în cadrul căreia s-a analizat, într-adevăr, stadiul respectivului litigiu (nota de onorarii emisă de S.C.A. „Șova și Asociații” pentru luna februarie 2008, poziția 5, și nota cu cheltuielile de deplasare aferentă aceleiași perioade, poziția 1), însă niciunul dintre participanți sau vreunul dintre martorii audiați în cauză nu a confirmat că întvederea ar fi avut ca scop și stabilirea clauzelor viitorului contract sau încercarea reprezentanților casei de avocatură de a forma, a întări ori a consolida hotărârea directorului general în sensul perfectării acestuia.

De altfel, s-a reținut că decizia inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan de a contracta noi servicii juridice de la S.C.A. „Șova și Asociații” fusese luată cu mult timp înainte, cel mai târziu cu prilejul aprobării memoriului de necesitate înregistrat sub nr. 93/31.01.2008, prin care martorii Mihai Constantin, Teiu Sorin și Stăncioi Emil-Adrian au propus încheierea unui asemenea contract de asistență juridică pentru a asigura reprezentarea societății în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., recomandând, totodată, și acordarea unui onorariu de succes în cuantum de 1% din valoarea creanței în cazul eșalonării ei pe minimum 3 ani și de 3% în situația reducerii valorii debitului.

Ca atare, având în vedere aceste aspecte, precum și faptul că următoarea întâlnire dintre cei doi inculpați, la care au luat parte și martorii Cernov Radu-Ștefan și Babov Vladimir, s-a realizat, așa cum a rezultat din probatoriul administrat, abia la data de 15.02.2008, în aceeași locație, discuțiile purtând asupra modalității de stingere pe cale amiabilă a litigiului dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, *instanța de fond a constatat, contrar susținerilor parchetului, că, în perioada ianuarie - 14 februarie 2008, inculpatul Șova Dan-Coman nu a întreprins acte de natura celor menționate în rechizitoriu și circumscrise complicității morale la infracțiunea de abuz în serviciu, după cum nu a conceput nici termenii și condițiile contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, acțiuni care, în opinia procurorului, ar caracteriza participația sub forma complicității materiale la aceeași infracțiune.*

Sub acest din urmă aspect, s-a subliniat, în primul rând, că orice contract reprezintă rezultatul acordului între două sau mai multe persoane, cu intenția constituirii, modificării sau stingerii unui raport juridic, astfel încât, indiferent de identitatea persoanei care a conceput sau redactat clauzele lui, acțiunea acesteia rămâne lipsită de orice efecte juridice dacă părțile nu își exprimă voința comună de a și le însuși, în scopul arătat anterior, aspect ce constituie o reflectare a principiului libertății contractuale.

S-a reținut că realizarea acordului de voință al părților asupra clauzelor convenției este, de cele mai multe ori, consecința negocierilor purtate de acestea, așa cum s-a întâmplat și în cazul contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, în privința căruia discuțiile și tratativele au avut loc între martorul Cernov Radu-Ștefan, responsabil de client în relația cu S.C. Complexul

Energetic Rovinari S.A., și inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, directorul general al societății. În acest sens, s-a apreciat că relevante nu sunt doar depozițiile celor doi și ale inculpatului Șova Dan-Coman, dar și toate celelalte declarații ale martorilor audiați în cauză, precum și notele de onorarii emise de casa de avocatură, care nu atestă efectuarea de către cel din urmă, în intervalul ianuarie - 14 februarie 2008, a vreunei activități de concepere/redactare a termenilor și condițiilor contractului ori de implicare în negocierea clauzelor acestuia sau a oricărei alte activități de consultanță juridică, cu excepția celei din data de 06.02.2008.

Astfel, în declarația dată în calitate de suspect, în 28.08.2014, menținută în fața instanței, Ciurel Laurențiu-Dan a precizat explicit că „pentru încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 nu am discutat cu Șova Dan-Coman, dar așa cum am menționat am negociat cu Radu Cernov încheierea contractului de asistență juridică”. Cu toate că, în depoziția ulterioară, din 02.09.2015, nu l-a mai indicat în mod expres pe martorul Cernov ca interlocutor în discuțiile ce au avut loc în legătură cu perfectarea convenției, a arătat că negocierile au fost purtate cu un reprezentant al casei de avocatură, fără a face vreo trimitere, sub acest aspect, la persoana inculpatului Șova Dan-Coman, precizând că tratativele au vizat și cuantumul comisionului de succes, sens în care i-au fost date ca exemplu contracte încheiate cu Hidroelectrică și Transelectrica, care prevedeau astfel de onorarii. De asemenea, în cursul cercetării judecătorești, Ciurel Laurențiu-Dan nu a confirmat participarea lui Șova Dan-Coman la vreo discuție purtată cu privire la clauzele contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, făcând referire doar la implicarea acestuia, ulterior perfectării convenției, în negocierea tranzacției cu reprezentanții lichidatorului judiciar al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., fapte care, însă, nu formează obiectul acuzației penale formulată împotriva inculpatului. În plus, Ciurel Laurențiu a arătat că, în relația cu S.C.A. „Șova și Asociații”, a colaborat exclusiv cu martorul Cernov Radu, pe inculpatul Șova Dan cunoscându-l abia la sfârșitul anului 2007, cu ocazia unei ședințe la A.V.A.S., iar întâlnirile ulterioare cu cel din urmă au vizat doar litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. (depoziția din 05.04.2016), precum și faptul că a purtat discuții cu martorul menționat în legătură cu clauzele contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, în special cu privire la onorariul de succes (declarația din 13.05.2016), confirmând, astfel, că reprezentantul casei de avocatură cu care s-au realizat negocierile și la care a făcut referire în depoziția din 02.09.2015 este, de fapt, Cernov Radu-Ștefan, așa cum, de altfel, a precizat cu ocazia primei sale audieri de către organele de anchetă penală.

S-a reținut că implicarea martorului în discuțiile cu reprezentanții Complexului Energetic Rovinari referitoare la perfectarea noii convenții de asistență juridică este atestată și de inculpatul Șova Dan-Coman, care a declarat, în 08.12.2017, că i-a semnalat acestuia, în momentul în care negocia contractul nr. 165/14.02.2008, că tratativele ulterioare cu BNP Consult SPRL vor trebui să se realizeze în condiții care să nu afecteze posibilitatea obținerii finanțării pentru proiectul de desulfurare, dar și de martorul Stăncioi Emil-Adrian, în cuprinsul

declarației din 11.04.2017, când a confirmat prezența reprezentantului casei de avocatură la una dintre întrevederile de la sediul societății comerciale ce au avut ca obiect încheierea respectivului contract. La rândul său, martora Catrinoiu Georgiana a arătat că, anterior celui de-al doilea termen de judecată acordat în dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, martorul Cernov Radu i-a solicitat ca reprezentantul casei de avocatură să ceară instanței amânarea cauzei, „argumentând că este nevoie de timp pentru ca S.C.A. Șova și Asociații să încheie un contract de asistență juridică cu C.E.R. prin care să fie mandatată să încheie o tranzacție cu I.C.M.”, subliniind, totodată, că nu a purtat nicio discuție cu Șova Dan-Coman în legătură cu aceste aspecte (depoziția din 01.11.2016).

Deopotrivă, aceeași împrejurare a fost recunoscută și de martorul Cernov Radu-Ștefan care, în cursul judecății, a declarat că toate contractele de asistență juridică și actele adiționale cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. au fost negociate de el (deci și contractul nr. 165/14.02.2008), iar ulterior, cu excepția unuia, au fost semnate de partenerul coordonator, în calitate de reprezentant legal al S.C.A. „Șova și Asociații”, acestuia aparținându-i și decizia finală de a încheia respectivele convenții în numele casei de avocatură.

Faptul că negocierea clauzelor contractuale se putea realiza de către avocații asociați, dar sub directa coordonare a inculpatului Șova Dan-Coman, aspect ce a reieșit din interpretarea coroborată a depozițiilor martorilor Cernov Radu-Ștefan, Enescu Roxana, Ciurcu Simona și Catrinoiu Georgiana, nu a echivalat, în opinia instanței de fond, cu formularea, compunerea, elaborarea acestora de către inculpat, așa cum a considerat parchetul, cu atât mai mult cu cât, în cazul contractului nr. 165/14.02.2008, acuzarea nu a demonstrat, dincolo de orice dubiu, că a fost redactat de S.C.A. „Șova și Asociații”. Mai mult, s-a observat că, spre deosebire de alte convenții de asistență juridică (nr. 10319/21.03.2007, nr. 504/23.07.2007, cele din vol. 86-87 d.u.p.), acest contract nu poartă antetul casei de avocatură, iar martorii Mihai Constantin și Crăciun Marcu, care l-au semnat din partea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. alături de directorul general, nu au fost în măsură să precizeze, cu certitudine, de cine anume a fost elaborat, aspecte care, coroborate și cu faptul că a fost însoțit de un mandat special prin care societatea comercială împuternicea S.C.A. „Șova și Asociații” să o reprezinte în negocierile cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., au conferit credibilitate susținerilor inculpatului Șova Dan-Coman în sensul redactării contractului nr. 165/14.02.2008 de către persoanele responsabile din cadrul Complexului Energetic Rovinari (declarația din 08.12.2017).

De altfel, așa cum a rezultat din întregul material probator al cauzei, toate celelalte convenții încheiate de S.C.A. „Șova și Asociații” cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. au fost negociate de martorul Cernov Radu-Ștefan, sub coordonarea inculpatului Șova Dan-Coman, care, cu o singură excepție (actul adițional nr. 2/19.12.2007 la contractul nr. 10319/21.03.2007), le-a și semnat, însă parchetul nu a considerat, în cazul lor, cu toate că activitatea celui din urmă a fost aceeași, că inculpatul ar fi comis acte de complicitate materială, după cum nu a relevat nici elemente care să ateste o situație deosebită, particulară, în cazul

contractului nr. 165/14.02.2008, aptă să justifice reținerea în sarcina acestuia a unei forme de participare penală la infracțiunea de abuz în serviciu. Mai mult, instanța de fond a remarcat că, în privința contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, acuzarea nu a identificat comiterea vreunei fapte de natură penală, cu toate că obiectul său a fost extins și la activități juridice ce nu fuseseră menționate în documentația de atribuire (caiet de sarcini, fișa de date a achiziției), iar martorul Cernov Radu-Ștefan declarase, în mod expres, în cursul urmăririi penale (depoziția din 02.03.2015), că decizia de stabilire a unui asemenea obiect al convenției fusese adoptată cu acordul lui Șova Dan-Coman și al conducerii Complexului Energetic Rovinari (respectiv al martorului Dondera Ion).

Totodată, s-a remarcat și faptul că, deși procurorul a invocat, pentru dovedirea implicării inculpatului Șova Dan-Coman în negocierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, două agende conținând însemnări personale ale martorului Cernov Radu-Ștefan, ridicate cu ocazia percheziției desfășurate la domiciliul său (agendele Moleskine, de culoare neagră, cuprinzând 91 și, respectiv 86 de file, astfel cum s-a consemnat în procesul-verbal din 19.02.2015, filele 146-150, vol. 13 d.u.p.), acestea nu au fost atașate dosarului de urmărire penală înaintat instanței, fiind depuse doar două înscrisuri, distincte, cu notițe/observații ale aceluiași martor în legătură cu procesul penal ce face obiectul prezentului dosar, fără relevanță probatorie sub aspectul acuzațiilor formulate în cauză (filele 153-154, vol. 13 d.u.p.).

De asemenea, deși s-a susținut de către parchet, în cuprinsul rechizitoriului, că martora Catrinoiu Georgiana ar fi afirmat că „în cazul contractului nr. 165/14.02.2008, ca și în celelalte contracte de asistență juridică în care s-au încheiat tranzacții, inculpatul Șova Dan-Coman s-a implicat personal, stabilind termenii acestuia” (pag. 48 alin. 5), instanța de fond a constatat, dimpotrivă, că martora, cu ocazia audierii sale în faza anchetei penale (din 17.03.2015), nu a făcut nicio referire la acest contract (ci doar la cel care a vizat litigiul dintre Complexul Energetic Turceni și S.C. Electrica S.A., în legătură cu care a menționat că nu știe în ce împrejurări a fost semnat), arătând doar faptul că inculpatul „s-a implicat personal ... în dosarele de instanță în care s-au încheiat tranzacții” și „a fost interesat în încheierea tranzacției” dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., dar și în „obținerea copieii legalizate a hotărârii pronunțate”, acțiuni ulterioare, însă, încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 și pentru care acesta nu a fost trimis în judecată. De altfel, și în fața instanței, martora a subliniat preocuparea inculpatului cu privire la modul de redactare a înțelegerii convenite între cele două societăți comerciale, acesta indicându-i ca model tranzacția încheiată între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., dar, așa cum s-a menționat anterior, conduita adoptată de Șova Dan-Coman este subsecventă perfectării contractului nr. 165/14.02.2008 și nu formează obiectul acuzației penale.

Contrar afirmațiilor din actul de sesizare, instanța de fond nu a reținut ca argument al „acțiunii coordonate” a inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman „în vederea prejudicierii intereselor CER” prin încheierea

contractului nr. 165/2008, nici faptul că directorul general ar fi decontat casei de avocatură servicii juridice prestate de juriconsulții Complexului (pag. 41 alin. final), mijloacele de probă administrate în cauză demonstrând că, în realitate, respectivele activități au fost efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații”. Astfel, cu toate că întâmpinarea transmisă, prin fax, în data de 07.02.2008, în dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, a fost semnată de directorul general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și de un consilier juridic, aceasta a fost redactată de casa de avocatură, în perioada 8-25.01.2008, în temeiul actului adițional nr. 2/19.12.2007 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 și trimisă societății comerciale în vederea depunerii la instanță, fapt atestat de conținutul notei de onorarii pentru luna ianuarie 2008, pozițiile 3, 5 și 19, de depozițiile martorilor Catrinoiu Georgiana din 01.11.2016 și Stăncioi Emil-Adrian din 11.04.2017, dar și de declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan din 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 8.12.2017 și 18.12.2017. În plus, întâmpinarea a fost atașată la dosar, în original, la termenul de judecată din 11.02.2008, când pârâta a fost reprezentată de avocat Schwarz Ileana, cu împuternicire avocațială nr. 457602/08.02.2008, din partea S.C.A. „Șova și Asociații”. Deopotrivă, caracterul presupus fictiv al contractelor de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 și nr. 80/13.02.2008 (privind litigiul între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.) nu a putut fi demonstrat, așa cum a apreciat parchetul, de faptul că notele de onorarii emise de casa de avocatură în temeiul lor sunt la fel sub aspectul conținutului, din moment ce nu s-a dovedit că serviciile juridice consemnate în cuprinsul acestora nu au fost prestate, cu atât mai mult cu cât, fiind vorba de litigii ce aveau aceeași cauză și același obiect, problematica juridică și natura consultanței acordate erau și ele identice.

Constatând, pentru toate aceste argumente, că nu sunt îndeplinite, în cauză, cele două condiții obiective instituite de codificarea penală generală pentru existența formei de participare reținută de acuzare în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman, instanța de fond a dispus, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală, achitarea acestuia pentru complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 297 Cod penal.

1.3.2. b.) În legătură cu acuzațiile formulate în cuprinsul Titlului I, Subtitlul I.2 al rechizitoriului, s-a constatat că, în sarcina **inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan**, s-a mai reținut și faptul că, la data de 19.02.2008, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a încheiat cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, tranzacția cu privire la obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, prin care societatea pârâtă s-a obligat să plătească reclamantei suma de 82.139.822 lei în termen de cinci ani, conduită prin care au fost vătămate interesele legale ale Ministerului Economiei și Comerțului, Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și Complexului Energetic Rovinari, prin diminuarea sumelor alocate

fondului de investiții proporțional celor plătite în baza tranzacției și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar Rovigo SPRL, în cuantum de 0,98% din aceste sume.

Deși aceste împrejurări faptice au fost circumscrise de Parchet infracțiunii de abuz în serviciu, în forma prevăzută de legea specială, prin actul de sesizare a instanței, nu i-a fost imputată inculpatului încălcarea niciunei dispoziții din legislația primară, ci doar din acte de reglementare secundară, respectiv din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. prevăzut de Anexa 1 la H.G. nr. 103/2004 (art. 20 pct. B alin. 2 lit. g), Regulamentul de organizare și funcționare al societății, contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007 și Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 481/24.08.2005.

Așa cum s-a arătat, prin adresa nr. 3766/III-13/2017 din 30 ianuarie 2018, depusă la dosar ulterior administrării probei cu înscrisuri și finalizării audierii martorilor, dar și a inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, procurorul de ședință a invocat și nerespectarea de către acesta a prevederilor art. 143¹ din Legea societăților nr. 31/1990, în exercitarea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu ce îi reveneau în funcția de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., cu prilejul încheierii tranzacției cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială.

Dincolo de caracterul de maximă generalitate al normei legale indicate, care face trimitere tot la atribuțiile de serviciu și competențele directorului stabilite prin legislația secundară, instanța de fond a reiterat argumentele expuse anterior, cu privire la faptul că precizarea făcută de procuror aproape de finalizarea cercetării judecătorești, după epuizarea materialului probator administrat în legătură cu această învinuire, nu poate forma obiectul verificărilor jurisdicționale, întrucât echivalează cu o modificare/completare a acuzațiilor aduse inculpatului prin rechizitoriul, procedeu ce contravine dispozițiilor art. 371 Cod procedură penală, care limitează judecata exclusiv la faptele arătate în actul de sesizare, nefiind permisă reconfigurarea circumstanțelor în care s-a reținut că s-ar fi comis activitatea infracțională după ce judecătorul a statuat definitiv asupra obiectului camerei preliminare.

S-a apreciat că, printr-o interpretare contrară, s-ar aduce atingere principiului separării funcțiilor judiciare, dar și dreptului la apărare, în componenta referitoare la informarea detaliată, încă de la momentul formulării acuzației, asupra cauzei și naturii acesteia, având în vedere că persoana deferită instanței ar lua cunoștință de noile elemente ce conturează, în opinia procurorului, fapta penală pentru care a fost trimisă în judecată abia la finalul cercetării judecătorești, fiind, astfel, în imposibilitate să-și mai structureze o strategie de apărare adecvată și să producă probe pentru a le combate, în scopul dovedirii netemeinicii acestora.

Ca atare, față de aceste considerații și în raport cu aspectele statuate de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, instanța de fond a constatat că *încălcarea dispozițiilor din actele de reglementare secundară* (Statutul Complexului Energetic Rovinari prevăzut de H.G. nr. 103/2004, Regulamentul de organizare și funcționare al societății,

contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, Ordinul M.E.C. nr. 481/24.08.2005), ce a fost imputată de parchet, prin rechizitoriu, inculpatului Ciurel Laurentiu-Dan, în exercitarea atribuțiilor specifice funcției, cu ocazia încheierii tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. referitoare la pretenția ce forma obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, nu poate caracteriza, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective, infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina acestuia, în condițiile în care comportamentul interzis care conduce la îndeplinirea în mod defectuos a unui act de serviciu trebuie impus, de o manieră clară și precisă, prin legislația primară (legi, ordonanțe, ordonanțe de urgență ale Guvernului).

Pe de altă parte, din descrierea, în cuprinsul actului de sesizare, a bazei factuale a acuzațiilor formulate împotriva inculpatului, a rezultat că ceea ce i se reproșează, în esență, acestuia, în realizarea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu, este perfectarea, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a unei tranzacții cu privire la prestații asupra cărora societatea nu putea să dispună, considerându-se de către procuror că plata efectivă a creanței de 82.139.822 lei contravenea dispozițiilor Legii nr. 243/2005, care prevedea compensarea acesteia în acțiuni, liberarea celor din urmă către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și, ulterior, transferul lor către M.E.C., în vederea administrării și valorificării, precum și încheierea respectivului contract judiciar cu societatea reclamantă fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație al companiei.

În acest sens, s-a arătat de către parchet că suma de 82.139.822 lei, reprezentând creanța deținută de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra Complexului Energetic Rovinari, ce forma obiectul pretenției reclamantei în dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, constituia, de fapt, un deficit de capital, și nu o datorie comercială corelativă unei livrări sau efectuării de prestații, motiv pentru care Legea nr. 243/2005 (care stabilea, printre altele, majorarea capitalului social al Complexului Energetic, emiterea de noi acțiuni și liberarea acestora prin compensarea creanței certe, lichide și exigibile a S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra societății comerciale) a fost adoptată tocmai pentru a împiedica plata efectivă a acesteia, care ar fi putut conduce la falimentul Complexului. Sub același aspect, s-a apreciat că, față de S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., nu mai subzista nicio obligație, din momentul în care, prin Hotărârea nr. 1/30.08.2005, dată în aplicarea Ordinului M.E.C. nr. 481/24.08.2005, Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor a hotărât majorarea capitalului social cu valoarea de 82.139.822 lei, aferentă unui număr de 8.213.982 acțiuni nominative noi și liberarea acestora către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., continuarea procedurii privind modificarea statutului și a registrului acționarilor nedepinzând doar de acțiunile întreprinse de reprezentanții societății comerciale, ci fiind influențată și de alți factori (schimbarea, succesivă, a acționariatului Complexului Energetic Rovinari; mandatarea de către Ministerul Economiei și Comerțului a

reprezentanților săi în Adunarea Generală a Acționarilor S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. abia la data de 25.01.2006, prin Ordinul nr. 36/2006; deschiderea, prin sentința nr. 1053/22.12.2006 pronunțată de Tribunalul Gorj în dosarul nr. 86/F/2006, a procedurii falimentului față de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și ridicarea dreptului acesteia de administrare).

Fără a face aprecieri asupra fondului litigiului ce a format obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, și, implicit, asupra soluției preconizate în cauză în lipsa tranzacției dintre părți, chestiuni care excedează, de altfel, limitelor investiției instanței penale, instanța de fond a considerat că, sub aspectul acuzațiilor formulate împotriva inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, este important de subliniat că, prin sentința nr. 1313/30.11.2007, pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006, judecătorul sindic din cadrul Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, a respins, ca neîntemeiată, cererea creditorului A.V.A.S. privind aplicarea integrală a dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în cadrul procedurii insolvenței desfășurată împotriva S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., precum și autorizarea lichidatorului judiciar de a întreprinde toate demersurile legale în acest sens, apreciind, în esență, că, în cauză, se aplică cu prioritate Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței. Într-adevăr, așa cum a arătat procurorul, hotărârea a rămas irevocabilă la data de 25.03.2008, prin decizia nr. 282/2008, pronunțată de Curtea de Apel Craiova, Secția comercială, în dosarul nr. 14883/54/2006 (număr în format vechi 455/F/06/14/2008), însă, fiind definitivă, a intrat în puterea lucrului judecat, nemaiputând fi pusă în discuție decât prin intermediul căilor de atac prevăzute de lege și devenind obligatorie pentru toți participanții la procedura instituită de Legea nr. 243/2005, deci inclusiv pentru S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar, atâta timp cât situația avută în vedere la pronunțarea ei (deschiderea procedurii falimentului față de cea din urmă societate și ridicarea dreptului acesteia de administrare, dispuse prin sentința comercială nr. 1053/22.12.2006 a Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ) a rămas neschimbată, aspect valabil și la data de 19.02.2008, când s-a încheiat tranzacția părților.

În plus, posibilitatea reeșalonării pe o perioadă rezonabilă, de 3 ani, a creanței certe, lichide și exigibile deținute de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. fusese avansată chiar de forul tutelar al celei din urmă societăți, respectiv de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, prin Hotărârea nr. 48/09.10.2007 a Colegiului Director, pentru ca, ulterior constatării de către judecătorul sindic a inaplicabilității dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în procedura insolvenței desfășurată împotriva creditoarei, aceasta să devină, așa cum a menționat și martorul Codescu Dan (declarația din 14.11.2017), singura variantă fezabilă acceptată de A.V.A.S. pentru rezolvarea problemei litigioase, mai ales în condițiile în care, odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, măsurile de sprijin financiar prevăzute de actul normativ menționat erau considerate ajutoare de stat, aspect confirmat și de Consiliul Concurenței ce fusese notificat de aceeași instituție.

Așadar, pretenția ce forma obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, nu era scoasă din sfera actelor de dispoziție ale S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., iar prin tranzacționarea asupra acesteia nu au fost eludate dispozițiile Legii nr. 243/2005 privind unele măsuri pentru complexurile energetice în vederea accelerării procesului de privatizare, a căror inaplicabilitate în circumstanțele date (declanșarea procedurii falimentului față de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și ridicarea dreptului acesteia de administrare, prin sentința comercială nr. 1053/22.12.2006 a Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ) fusesese stabilită, în mod definitiv, de judecătorul sindic, prin sentința nr. 1313/30.11.2007 pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006 al Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, confirmată, ulterior, prin decizia nr. 282/25.03.2008 a Curții de Apel Craiova, Secția comercială (dosarul nr. 14883/54/2006). Or, această împrejurare rezolvată definitiv și irevocabil prin hotărârile instanței comerciale și care, față de conținutul acuzațiilor formulate împotriva inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, constituie o veritabilă chestiune prealabilă în prezentul proces penal, are, potrivit art. 52 alin. 3 Cod procedură penală, autoritate de lucru judecat în fața instanței penale.

Într-adevăr, s-a reținut că dispozițiile procedurale invocate reglementează autoritatea de lucru judecat în fața instanței penale a hotărârilor definitive date de alte jurisdicții asupra chestiunilor prealabile în procesul penal, cu excepția împrejurărilor care privesc existența infracțiunii, însă această excepție trebuie analizată și interpretată în contextul stabilit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Lungu și alții împotriva României, Hotărârea din 21 octombrie 2014, în vederea evitării încălcării dreptului la un proces echitabil în componenta referitoare la respectarea principiului securității raporturilor juridice care decurge dintr-o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță nepenală. Mai mult, în cauză, față de limitele investigației efectuate de parchet, de aspectele învederate de acesta în susținerea aplicabilității, în continuare, a dispozițiilor Legii nr. 243/2005 (scopul adoptării actului normativ, cauza și natura creanței de 82.139.822 lei deținută de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., stingerea oricărei obligații a S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. după adoptarea de către Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor a Hotărârii nr. 1/30.08.2005, dată în aplicarea Ordinului M.E.C. nr. 481/24.08.2005), în pofida celor statuate de judecătorul sindic prin sentința nr. 1313/30.11.2007, precum și față de motivul ipotetic invocat pentru a justifica lipsa efectelor juridice ale acestei hotărâri (posibilitatea ca procedura insolvenței declanșată împotriva S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. să înceteze), instanța de fond nu a putut reține vreun argument pentru a ajunge la o altă evaluare a faptelor decât cea avută în vedere, în mod definitiv și irevocabil, de instanțele comerciale, orice altă interpretare cu privire la chestiunea de drept dezlegată cu autoritate de lucru judecat de aceste instanțe echivalând cu o afectare gravă a principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Totodată, raportându-se la aceleași împrejurări faptice imputate inculpatului, instanța de fond a arătat, pornind de la definiția noțiunii dată în literatura de specialitate, că tranzacția reprezintă un contract prin care părțile termină un proces început sau preîntâmpină un litigiu ce se poate naște, prin concesiile bilaterale, constând în renunțări reciproce la pretenții sau în prestații noi săvârșite ori promise de o parte în schimbul renunțării de către cealaltă la dreptul care este litigios ori îndoielnic.

În speță, s-a reținut că, în litigiul ce a format obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, instanța a avut obligația de a verifica toate cerințele de validitate a tranzacției, inclusiv dacă era necesară existența unui mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. pentru ca directorul general Ciurel Laurențiu-Dan să încheie înțelegerea cu partea adversă, dacă tranzacția a vizat drepturi/prestații asupra cărora reclamanta și pârâta puteau să dispună, potrivit legii, și dacă, prin contractul încheiat, nu au urmărit fraudarea terților (M.E.C., A.V.A.S.), constatând îndeplinirea acestora, din moment ce nu a înlăturat actul de dispoziție al părților, ci, prin sentința nr. 40/25.02.2008, definitivă, a admis acțiunea civilă formulată de reclamanta S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, împotriva pârâtei Complexul Energetic Rovinari și a luat act de învoiala lor cu privire la pretenția dedusă, inițial, judecătii. Prin urmare, toate aspectele imputate inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, în îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu cu prilejul încheierii contractului judiciar cu reclamanta, au format obiectul cenzurii realizate, în cadrul examenului de legalitate a tranzacției, de completul investit cu soluționarea dosarului nr. 12454/95/2007 și, chiar dacă hotărârea de expedient pronunțată în cauză nu se bucură de autoritate de lucru judecat, întrucât nu este rezultatul unor dezbateri contradictorii, nu stabilește o situație de fapt în baza probelor administrate și nu aplică dispozițiile legale incidente împrejurărilor factuale rezultate din speță (nu există lucru judecat), instanța consfințind actul convenit de părți fără a intra în cercetarea drepturilor deduse judecătii, această hotărâre, ca înscris autentic, este prezumată că exprimă realitatea cu privire la verificările efectuate de judecător în legătură cu îndeplinirea condițiilor de fond și de formă ale tranzacției, cu atât mai mult cu cât nu a fost contestată pe calea recursului și nici desființată ca urmare a promovării unei acțiuni în nulitate ori în reziliere sau a unei acțiuni revocatorii sau în declararea simulației cu privire la învoiala părților. Dimpotrivă, prin sentința civilă nr. 175/06.10.2014 a Tribunalului Gorj, Secția a II-a civilă, rămasă definitivă prin decizia nr. 161/04.03.2015 a Curții de Apel Craiova, Secția a II-a civilă, a fost respinsă cererea formulată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar Rovigo SPRL, în contradictoriu cu Complexul Energetic Oltenia, prin care s-a solicitat constatarea nulității absolute a articolului 3 din tranzacția încheiată în 19.02.2008 cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și, pe cale de consecință, obligarea pârâtei la plata sumei de 22.596.665 lei reprezentând actualizarea debitului conform coeficientului de inflație (filele 44-49, vol. 10 d.i.).

Ca atare, s-a reținut că, nici din această perspectivă, *activitatea imputată inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan* cu ocazia perfectării tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în legătură cu pretenția ce a format obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, *nu poate caracteriza o conduită abuzivă în exercitarea de către acesta a atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general, aptă să circumstanțieze elementul material al laturii obiective și să se integreze, astfel, în conținutul constitutiv al infracțiunii de abuz în serviciu.*

S-a observat, de asemenea, că *cerințele de tipicitate ale infracțiunii nu sunt îndeplinite nici sub aspectul urmării imediate*, căci, deși s-a susținut că aceasta ar consta în vătămarea intereselor legale ale Ministerului Economiei și Comerțului și ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, procurorul nu a indicat, în concret, cum anume s-a materializat și nici care sunt acele interese ocrotite de lege ce ar fi fost lezate prin acțiunile reținute în sarcina inculpatului.

În primul rând, s-a constatat că, la data perfectării înțelegerii judiciare dintre S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., această din urmă societate, ca efect al intrării în vigoare a O.U.G. nr. 101/2006 privind reorganizarea A.V.A.S prin comasarea prin absorbție cu O.P.S.P.I., nu mai funcționa sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului, fiind transferată, potrivit art. 1 alin. 1, 3 și 4, art. 3 și art. 4, în portofoliul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, care a preluat toate drepturile și obligațiile decurgând din calitatea de acționar a statului, conferită de art. 13 din H.G. nr. 103/2004, astfel încât, în aceste condiții, în lipsa oricărei precizări a parchetului, vătămarea intereselor legale ale M.E.C., prin încheierea tranzacției dintre cele două entități, nu poate fi prezumată. Mai mult, așa cum a rezultat din cuprinsul adresei nr. 4280/02.09.2014 emisă de Rovigo SPRL, la solicitarea Direcției Naționale Anticorupție, din creanțele recuperate de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. ca urmare a perfectării contractului judiciar cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a fost repartizată suma de 24.026.315 lei Ministerului Economiei și Finanțelor, care deținea un procentaj de 29,54% din masa credală (filele 3-8, vol. 35 d.u.p.).

În al doilea rând, s-a observat că, astfel cum reiese chiar din considerentele sentinței nr. 1313/30.11.2007 pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006 de Tribunalul Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, A.V.A.S. a avut, în procedura insolvenței declanșată împotriva S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., o dublă calitate, respectiv de creditor al acesteia și de acționar al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., unul din cei mai importanți debitori ai societății intrată în faliment. Ca atare, fiind creditor al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, care deținea un procentaj de 8,69% din masa credală, i-a revenit, din creanțele încasate de debitorul său de la S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., în urma încheierii tranzacției, suma de 7.067.999 lei, fapt atestat de conținutul aceleiași adrese emise de Rovigo SPRL.

Cu toate că, în privința S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a reținut că vătămarea intereselor legale ale acesteia ar fi constat în diminuarea fondului de investiții cu sumele plătite în temeiul tranzacției, deci, implicit, în producerea unei pagube materiale societății, s-a constatat că acuzarea nu a identificat în concret și nu a indicat obiectivele de investiții a căror realizare ar fi fost afectată prin achitarea ratelor convenite de părți, după cum nu a cuantificat valoarea acestora, situație în care, fiind vorba de o afirmație generică și nedovedită, nu s-a putut concluziona asupra prejudicierii intereselor societății și existenței urmării imediate cerută de norma de incriminare. Mai mult, s-a observat că martorii Davițoiu-Leșu Gheorghe și Tudorescu Vasile au declarat că, deși, inițial, după investirea primului în funcția de director general al Complexului Energetic, au făcut demersuri la Ministerul Economiei și Comerțului, A.V.A.S. și Rovigo SPRL, lichidator judiciar al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., pentru reșalonarea plății creanței ce a format obiectul tranzacției din 19.02.2008, în final, au renunțat la această acțiune întrucât au fost identificate resursele financiare necesare pentru achitarea ratelor, astfel cum fuseseră stabilite la momentul perfectării înțelegerii dintre părți, ce au fost prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli. În plus, aceste bugete anuale ale companiei au fost aprobate prin ordine comune ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și Ministerului Economiei și Finanțelor, fiind publicate în Monitorul Oficial al României (filele 367-378, vol. 17 d.u.p.), nefăcându-se dovada că vreo instituție implicată în această procedură ar fi constat, pe parcursul executării tranzacției, nelegalitatea plăților efectuate în temeiul ei.

În consecință, pentru considerentele expuse, instanța de fond a dispus, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I din același cod, achitarea inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan pentru infracțiunea de abuz în serviciu, în formă calificată, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 297 Cod penal.

2. Cu privire la acuzațiile descrise în Titlul II al actului de sesizare:

2.1. Instanța de fond a reținut că, prin H.G. nr. 541/2003 privind stabilirea unor măsuri pentru limitarea emisiilor în aer ale anumitor poluanți proveniți din instalații mari de ardere, s-a prevăzut ca Termocentrala Turceni să funcționeze cu patru blocuri energetice care să îndeplinească cerințele de mediu în perspectiva aderării țării noastre la Uniunea Europeană. În acest sens, prin Legea nr. 257/2005, a fost ratificat Acordul de împrumut între România și Banca Japoniei pentru Cooperare Internațională privind Proiectul de reducere a poluării la această termocentrală, semnat la București în 31 martie 2005, prin care Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de reprezentant al împrumutatului (Statul Român), și-a asumat, printre altele, obligația de a autoriza Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni S.A. să implementeze respectivul proiect. Ca atare, având în vedere dispozițiile H.G. nr. 541/2003, dar și cele ale O.U.G. nr. 152/2005 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (care a abrogat O.U.G. nr. 34/2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 645/2002), care stabileau îndatoririle ce reveneau autorităților competente în domeniul protecției mediului, precum și obligațiile pentru realizarea proiectului de reducere a poluării, astfel cum au fost asumate de România prin Acordul de

împrumut ratificat prin Legea nr. 257/2005, la nivelul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a fost înființată, în cadrul Direcției Generale, Unitatea Management și Implementare Proiect - Instalații Desulfurare, condusă de martorul Danciu Laviniu, fiind, totodată, efectuate, în perioada imediat următoare, și finalizate, până la sfârșitul anului 2006, demersurile necesare pentru încheierea contractului cu consultantul tehnic în vederea realizării instalației de desulfurare.

În cursul lunii ianuarie 2007, inculpatul Șova Dan-Coman, partener coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, împreună cu mai mulți avocați din cadrul casei de avocatură, printre care martorii Cernov Radu-Ștefan, Enescu Roxana și Pop Eugen-Valer, s-au deplasat la sediul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. pentru a promova activitatea societății în vederea încheierii în viitor a unor contracte de asistență juridică, ocazie cu care au fost purtate discuții cu persoane din conducerea societății (declarațiile martorilor Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana date în faza anchetei penale, în 02.03.2015 și 03.03.2017, și a cercetării judecătorești – filele 66-70, 74-80, vol. 2 d.u.p., filele 243-247, vol. 4 d.i., filele 54-64, vol. 5 d.i.; depoziția martorului Pop Eugen Valer din cursul urmăririi penale, menținută în instanță – filele 106-110, vol. 2 d.u.p.).

La data de 24.05.2007, prin Ordinul Comun al Ministerului Economiei și Finanțelor nr. 3101/24.05.2007 și al Președintelui Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului nr. 34/24.05.2007, inculpatul Cristea Dumitru a fost numit în funcția de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., în locul martorului Ilinca Dumitru (filele 185, 202, vol. 9 d.u.p., fila 23, vol. 37 d.u.p.). Ulterior, prin Hotărârea nr. 6/25.05.2007, Adunarea Generală a Acționarilor l-a ales membru și președinte al Consiliului de Administrație (filele 166-167, vol. 3 d.u.p., filele 27-28, vol. 37 d.u.p.), funcție pe care a ocupat-o până în luna noiembrie 2007, când a încheiat contractul de mandat nr. 34646/29.11.2007, aprobat prin Hotărârea nr. 12/29.11.2007 a aceluiași organ colegial de deliberare și decizie (filele 161-164, vol. 3 d.u.p., filele 195-197, vol. 9 d.u.p., filele 66-69, vol. 36 d.u.p., filele 43-46, vol. 42 d.u.p.).

S-a reținut că, potrivit art. 4.2.6. din contractul de mandat, care prelua întocmai prevederile art. 2.6. lit. A din Regulamentul de organizare și funcționare al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și cele ale art. 20 pct. B alin. 2 lit. g) din Statutul acestuia, ce constituie Anexa nr. 2 la H.G. nr. 103/2004, directorul general Cristea Dumitru avea obligația de a încheia acte juridice, în numele și pe seama societății comerciale, în limitele împuternicirilor acordate de către Consiliul de Administrație, în lipsa unei asemenea delegări, atribuția de a încheia orice contracte revenind celui din urmă, în conformitate cu art. 20 pct. A lit. f) din același Statut. În plus, Regulamentul de organizare și funcționare stabilea, la punctul 2.6. lit. B alin. 19, obligația directorului general de a semna, în numele societății, contracte anuale de vânzare/achiziție energie electrică și furnizare servicii de sistem conform reglementărilor în vigoare, precum și contracte comerciale de achiziții pentru produse, servicii și lucrări în limitele prevăzute de lege, menționând, totodată, că, pentru contractele cu o durată mai mare de un an, este necesar avizul Consiliului de Administrație, în baza legislației în vigoare (fila 39, vol. 3 d.u.p.).

De asemenea, prin Hotărârea nr. 9/28.08.2007, Consiliul de Administrație al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a aprobat nota nr. 23882/28.08.2007 privind delegarea competenței directorului general al societății de a încheia contracte comerciale și acte adiționale de achiziții pentru produse, servicii și lucrări în limita prevederilor Bugetului de venituri și cheltuieli, în conformitate cu legislația incidentă în vigoare, stabilind că, pentru contractele a căror durată de derulare depășește 31 decembrie, este necesar avizul acestui organ colegial de supraveghere și control (filele 138-144, vol. 3 d.u.p., filele 40-42, vol. 37 d.u.p.). Respectiva prevedere a fost modificată prin art. 2 din Hotărârea nr. 14/14.12.2007 a Consiliului de Administrație, în sensul supunerii aprobării acestuia a contractelor care se derulează pe o perioadă mai mare de 12 luni (filele 49, 213, 215-216, vol. 42 d.u.p.).

Întrucât, la începutul anului 2007, după încheierea contractului cu consultantul tehnic, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a demarat procedura de achiziție a contractului de execuție a proiectului de desulfurare, ce presupunea organizarea unei licitații internaționale competitive, specialiștii din cadrul Unității Management și Implementare Proiect - Instalații Desulfurare au apreciat, dată fiind complexitatea și noutatea problematicii ce urma a fi abordată, că, pentru perfectarea convenției cu contractorul general, era necesară reprezentarea societății comerciale de către avocați cu experiență, specializați în domeniul dreptului bancar și al comerțului internațional (declarațiile date în ambele faze procesuale de martorii Militaru Marinela, Danciu Laviniu, Procopiu Cornel Filimon, Motocu Marian - filele 268-271, 322-325, 330-334, 338-341, vol. 2 d.u.p., filele 91-97, 210-211, vol. 8 d.i. și filele 106-107, vol. 9 d.i.; declarația inculpatului Cristea Dumitru din cursul cercetării judecătorești).

Ca atare, prin memoriul justificativ înregistrat sub nr. 15371/04.06.2007, aprobat, ulterior, de directorul general Cristea Dumitru, martorii Danciu Laviniu (director al Unității Management și Implementare Proiect - Instalații Desulfurare), Procopiu Cornel Filimon (șef Serviciu urmărire contracte din cadrul Unității Management și Implementare Proiect) și Militaru Marinela (șef Birou buget-finanțe din cadrul Unității Management și Implementare Proiect) au propus achiziționarea, începând cu data de 11.06.2007, pentru o perioadă de circa 4-6 luni, a unor servicii de consultanță juridică de la o firmă de avocatură de prim rang, specializată în dreptul comercial internațional, dar și în domeniul fiscal și cel al asigurărilor, în vederea întocmirii documentelor necesare finalizării procedurii de licitație internațională organizată pentru alegerea contractorului general și a derulării negocierilor cu firma câștigătoare pentru încheierea contractului de execuție a proiectului de desulfurare. În argumentarea necesității achiziționării serviciilor juridice specializate, cei trei semnatori au invocat, în contextul stadiului de realizare a proiectului (transmiterea către JBIC a Raportului de evaluare a ofertelor din prima etapă și a Memorandumului de clarificare), mai multe aspecte decurgând din perfectarea unor contracte internaționale, cu implicații în variate domenii, cum ar fi cel fiscal (plata taxelor vamale și a altor taxe de către firmele străine), financiar (importul de bunuri, servicii de consultanță și/sau de instalare), comercial sau al asigurărilor. Totodată, valoarea achiziției a fost estimată la suma de 180.000 pentru 6 luni,

conform fișei de calcul anexată memoriului justificativ (filele 132-133, vol. 3 d.u.p.).

În aceeași zi, 04.06.2007, a fost înregistrat sub nr. DC/2288/2007, și memoriul justificativ elaborat de directorul Direcției Comerciale, martorul Vasile Ioan-Viorel, aprobat, de asemenea, de inculpatul Cristea Dumitru, prin care s-a solicitat achiziționarea, în regim de urgență, a unor servicii de consultanță și reprezentare juridică, arătându-se, în esență, că acestea sunt necesare pentru „realizarea cu succes” a activităților desfășurate de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., respectiv extracția și prepararea cărbunelui și producerea energiei electrice, prin rezolvarea într-un termen scurt a unor „probleme de o importanță majoră” cu care se confruntă societatea în următoarele domenii: comercial (litigii contractuale, contestații), energie (proiecte de finanțare, protecția mediului), resurse umane (litigii de muncă), financiar-contabil (împrumuturi și contracte bancare, disciplină financiar-contabilă), minier (achiziții terenuri, despăgubiri), investiții (transferuri tehnologice). Valoarea achiziției pentru anul 2007 a fost evaluată la suma de 166.500 lei (fila 131, vol. 3 d.u.p.).

În baza celor două memorii justificative, martorul Vasile Ioan-Viorel, împreună cu Gheorghe Gheorghe (șeful Serviciului achiziții servicii) și Militaru Teodor (șeful Serviciului prevenire și protecție), au întocmit un referat, înregistrat sub nr. 2359/06.06.2007, prin care au propus modificarea programului anual de achiziții și introducerea „serviciului de consultanță juridică” în sumă de 346.500 lei, ce urma să fie constituită prin diminuarea valorii estimate a produsului „supliment alimentar (iaurt - 500 ml)”. Referatul a fost aprobat de directorul general Cristea Dumitru, după avizarea lui de către șeful Serviciului juridic, martorul Trușcă Constantin, precum și de directorul Direcției financiar-economice, martorul Bîgu Gabriel, care a menționat, în cuprinsul rezoluției aplicate, că suma de 200.000 este prevăzută în Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2007, iar restul de 146.500 lei va fi suportată din alte cheltuieli de exploatare, deci prin redistribuirea unor sume neangajate din buget (fila 130, vol. 3 d.u.p.; declarațiile date în tot cursul procedurii de martorii Vasile Ioan-Viorel și Bîgu Gabriel - filele 241-246, 284-288, vol. 2 d.u.p., filele 99-103, 201-204, vol. 9 d.i.).

Ulterior, martorii Vasile Ioan-Viorel și Danciu Laviniu au întocmit caietul de sarcini al achiziției, aprobat de directorul general Cristea Dumitru, în care s-a menționat, ca obiect al viitorului contract de prestări servicii, asigurarea de consultanță și reprezentare juridică în domeniile comercial, proiect reducere poluare Termocentrala Turceni, proiect reabilitare blocuri energetice nr. 3 și 6, resurse umane, financiar-contabil, investiții și alte domenii, în funcție de problematica cu care se confruntă Complexul Energetic Turceni. Totodată, s-a indicat ca perioadă de valabilitate a contractului data de 31.12.2007, cu posibilitatea prelungirii prin act adițional (fila 245, vol. 6 d.u.p., fila 50, vol. 10 d.u.p., fila 204, vol. 21 d.u.p.).

S-a reținut că directorul Direcției comerciale, Vasile Ioan-Viorel, a fost cel care a întocmit și fișa de date a achiziției, în cuprinsul căreia s-a precizat, la capitolul dedicat obiectului contractului, că „serviciul este necesar pentru

rezolvarea cu succes a unor probleme juridice cu implicații majore în activitatea complexului”, stabilindu-se ca dată limită de depunere a ofertelor ziua de 14.06.2007, ora 12⁰⁰, și drept criteriu de atribuire prețul cel mai scăzut (filele 243-244, vol. 6 d.u.p., filele 45-46, vol. 10 d.u.p., filele 202-203, vol. 21 d.u.p.). Deși, la finalul documentului, a fost indicat ca autor al acestuia și șeful Serviciului achiziției servicii, Gheorghe Gheorghe, s-a observat că martorul nu a semnat personal înscrisul și nici nu a participat la elaborarea lui, astfel cum a arătat în mod constant în fața organelor judiciare (filele 272-275, vol. 2 d.u.p.; filele 236-237, vol. 7 d.i.).

La data de 15.06.2007, inculpatul Cristea Dumitru a emis decizia nr. 748, prin care a fost constituită Comisia de evaluare pentru analiza ofertelor în vederea atribuirii contractului de „servicii de consultanță și reprezentare juridică” și s-a stabilit componența acesteia, fiind formată din: președinte - Vasile Ioan-Viorel și membri - Motocu Marian, Răuț Ion, Danciu Laviniu, Bărbulescu Daniela, Vitejanu Ion și Mechenie Licheria (filele 238-239, vol. 6 d.u.p., filele 17-18, vol. 10 d.u.p., filele 210-211, vol. 21 d.u.p.). De asemenea, au fost întocmite, sub semnătura martorului Vasile Ioan-Viorel, invitațiile de participare (filele 240-242, vol. 6 d.u.p., filele 42-44, vol. 10 d.u.p., filele 207-209, vol. 21 d.u.p.), ce au fost transmise către trei societăți de avocatură, și anume S.C.A. „Rațiu și Rațiu” (înregistrată sub nr. 2678/11.06.2007), S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații” și S.C.A. „Șova și Asociații” (înregistrate sub nr. 2679/11.06.2007).

Toate casele de avocatură invitate au transmis oferte, ce au fost înregistrate la S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., astfel: oferta S.C.A. „Rațiu și Rațiu” sub nr. 332/13.06.2007 și nr. 1618/14.06.2007 (filele 59-71, vol. 10 d.u.p.); oferta S.C.A. „Șova și Asociații” sub nr. 2449/14.06.2007 (filele 21-41, vol. 10 d.u.p.); oferta S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații” sub nr. 99/14.06.2007 și nr. 1640/15.06.2007 (filele 72-83, vol. 10 d.u.p.).

În urma analizării cerințelor de calificare și selecție, precum și a tarifelor comunicate, comisia de evaluare a declarat ca ofertant câștigător S.C.A. „Șova și Asociații”, pe criteriul prețului cel mai scăzut, stabilind, prin procesul-verbal nr. 2462/15.06.2007, invitarea acesteia la sediul Complexului în vederea negocierii finale și a încheierii contractului de prestări servicii juridice (filele 236-237, vol. 6 d.u.p., filele 15-16, vol. 10 d.u.p., filele 205-206, vol. 21 d.u.p.).

Negocierile cu privire la oferta financiară depusă de S.C.A. „Șova și Asociații” au avut loc în data de 19.07.2007, casa de avocatură fiind reprezentată de martorul Cernov Radu-Ștefan, iar în urma discuțiilor purtate cu o parte din membrii comisiei de evaluare, s-a convenit un tarif orar în sumă de 140 lei/oră/avocat, astfel cum a rezultat din cuprinsul procesului-verbal de negociere nr. 20218/19.07.2007, dar și din depozițiile martorilor Vasile Ioan-Viorel, Vitejanu Ion, Motocu Marian, Răuț Ion, Bărbulescu Daniela-Elena (filele 247-248, vol. 6 d.u.p., filele 19-20, vol. 10 d.u.p.).

Ulterior finalizării procedurii, între S.C.A. „Șova și Asociații” (în calitate de consilier), reprezentată de avocat partener coordonator Cernov Radu-Ștefan, și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. (în calitate de client), reprezentată de directorul general Cristea Dumitru, **a fost încheiat contractul de asistență**

juridică nr. 504/23.07.2007, al cărui obiect l-a constituit „prestarea de servicii de asistență și reprezentare juridică ... în următoarele domenii: comercial; proiecte de finanțare; protecția mediului; domeniul imobiliar; disciplină financiar-contabilă; contracte bancare și comerciale; asigurări; dreptul muncii; redactarea oricăror documente cu implicații juridice încheiate de către client cu partenerii de afaceri, societăți comerciale, bănci, organizații economice și financiare, instituții de stat ori alte persoane fizice sau juridice române sau străine, ce servesc realizării unor activități complexe; litigii și proceduri contencioase - reprezentarea clientului în fața instanțelor de judecată, a oricărei autorități publice cu atribuții jurisdicționale, precum și în cadrul oricărei proceduri cu caracter contencios în fața unei instituții publice sau a unei instanțe arbitrale, din țară sau străinătate”. Pentru serviciile prestate, s-a stabilit un onorariu de 140 lei/oră/avocat, la care se adăuga TVA, iar perioada contractuală a fost delimitată până la 31.12.2007, cu posibilitatea prelungirii prin act adițional, dacă părțile convin (filele 134-137, vol. 3 d.u.p., filele 6-9, vol. 11 d.u.p., filele 5-8, vol. 31 d.u.p.).

Executarea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 a început în luna august 2007, iar pentru activitatea prestată până la sfârșitul anului 2007, S.C.A. „Șova și Asociații” a emis 9 facturi în sumă totală de 315.323,38 lei fără TVA, respectiv 375.234,80 lei cu TVA (fila 129, vol. 3 d.u.p., fila 3, vol. 11 d.u.p.).

Anterior expirării perioadei de valabilitate a convenției, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., reprezentată de inculpatul Cristea Dumitru, și S.C.A. „Șova și Asociații”, prin avocat partener coordonator Șova Dan-Coman, au încheiat **actul adițional nr. 2/29.12.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007**, prin care a fost prelungită durata de execuție a acestuia până la data 31.12.2008, cu posibilitatea prelungirii prin act adițional, dacă părțile convin, celelalte clauze rămânând neschimbate (fila 128, vol. 3 d.u.p., fila 13, vol. 11 d.u.p., fila 12, vol. 31 d.u.p.). Din partea societății comerciale, actul adițional a fost semnat și de Graure Laurențiu Octavian (directorul Direcției buget, financiar, contabilitate) și Vasile Ioan-Viorel (directorul Direcției comerciale), care semnaseră și contractul de asistență juridică inițial, iar la solicitarea celui din urmă, și de Simion Gheorghiuța, jurist în cadrul Direcției comerciale, Serviciul disciplină contractuală (depoziția martorei dată în cursul cercetării judecătorești). În perioada februarie 2008 - ianuarie 2009, în temeiul actului adițional nr. 2/29.12.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, au fost emise de societatea de avocatură 24 de facturi fiscale în valoare totală de 1.048.531,97 lei fără TVA, respectiv 1.247.753 lei cu TVA (fila 127, vol. 3 d.u.p., filele 3-5, vol. 11 d.u.p.).

Ulterior perfectării contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, martorul Cernov Radu-Ștefan a fost desemnat avocat coordonator client din partea S.C.A. „Șova și Asociații”, calitate în care organiza, îndruma și superviza activitățile juridice desfășurate de ceilalți avocați în relația cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., asigura legătura cu reprezentanții companiei și presta servicii juridice în beneficiul acesteia (declarațiile martorilor Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana date în faza anchetei penale, în 02.03.2015 și

03.03.2017, și a cercetării judecătorești – filele 66-70, 74-80, vol. 2 d.u.p., filele 243-247, vol. 4 d.i., filele 54-64, vol. 5 d.i.; depoziția martorei Catrinoiu Georgiana din 17.03.2015, menținută în instanță – filele 85-89, vol. 2 d.u.p.; declarațiile martorei Ciurcu Simona și ale inculpatului Șova Dan-Coman din etapa judecătii), iar atribuțiile responsabilului de contract din partea societății comerciale au fost exercitate de martorul Popescu Gabriel, tehnician la Serviciul urmărire contracte din cadrul Exploatării Energetice Turceni (filele 228-229, vol. 9 d.u.p.), în baza dispoziției verbale dată de Gheorghe Gheorghe, șeful Serviciului în care își desfășura activitatea (filele 246-247, vol. 9 d.u.p.). În această calitate, Popescu Gabriel primea facturile emise de casa de avocatură, însoțite de notele de onorarii care, în prealabil, erau aprobate și vizate, prin aplicarea semnăturii, de directorul general Cristea Dumitru, directorul Direcției buget, financiar, contabilitate, Graure Laurențiu Octavian, și de persoana/persoanele din cadrul compartimentului care solicitase prestarea serviciului de asistență juridică. După ce, la rândul său, verifica corespondența dintre valoarea facturilor și cea a activităților inserate în documentele justificative (note de onorarii), în funcție de numărul orelor de asistență/consultanță/reprezentare juridică prestate și tariful prevăzut în contract, martorul aproba, prin semnătură, efectuarea plății acestora, măsură ce era contrasemnata și de șeful Serviciului urmărire contracte, Gheorghe Gheorghe, care, după ce constata corectitudinea verificărilor efectuate de subordonatul său, certifica, prin rezoluție, realitatea și legalitatea operațiunilor și solicita acordarea vizei de control financiar preventiv (declarațiile constante ale martorilor Gheorghe Gheorghe și Popescu Gabriel date în ambele faze procesuale – filele 272-275, 326-329, vol. 2 d.u.p., filele 236-237, vol. 7 d.i., filele 208-209, vol. 8 d.i.; înscrisuri filele 14-142, 316-319, 323-339, vol. 11 d.u.p., filele 132-181, vol. 21 d.u.p.). Deopotrivă, semnăturile directorului general și directorului Direcției buget, financiar, contabilitate erau aplicate și pe notele aferente cheltuielilor de deplasare atașate facturilor emise de S.C.A. „Șova și Asociații” (filele 14-142, 316-319, 323-339, vol. 11 d.u.p., filele 132-181, vol. 21 d.u.p.).

S-a mai reținut că, prin nota nr. 12818/18.04.2008, s-a propus încheierea unei noi convenții de asistență juridică între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, având ca obiect negocierea unui contract de finanțare și redactarea documentelor legate de încheierea acestuia, în vederea realizării lucrărilor și achizițiilor de echipamente pentru modernizarea și re tehnologizarea instalațiilor și efectuarea altor investiții pentru proiectul „Reabilitare și modernizare a blocurilor energetice nr. 3 și 6”, însă aceasta a fost retrasă de pe ordinea de zi a ședinței din 23.04.2008 a Consiliului de administrație (filele 333-336, vol. 23 d.u.p.).

Deși, la data de 01.10.2008, inculpatul Cristea Dumitru a încheiat un nou contract de mandat (nr. 29984/2008) cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., (filele 152-157, vol. 3 d.u.p., filele 149-153, vol. 36 d.u.p.), ulterior, a renunțat irevocabil la acesta, prin cererea înregistrată la A.V.A.S. sub nr. P/7290/24.11.2008, poziție de care s-a luat act prin Hotărârea nr. 12/24.11.2008 a Consiliului de Administrație al societății comerciale, care a aprobat încetarea contractului și l-a desemnat pe martorul Motocu Marian să îndeplinească

atribuțiile directorului general, până la ocuparea funcției (filele 5-7, vol. 36 d.u.p.).

Nemaifiind prelungită, prin act adițional, perioada de execuție a **contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007**, acesta **și-a încetat efectele la data de 31.12.2008**, nemaifiind, deci, în vigoare la momentul numirii martorului Manțog Ionel în funcția de director general al Complexul Energetic Turceni.

2.2. Instanța de fond a reținut că, în perioada 2004-2007, între Societatea Comercială Electrocentrale Turceni S.A., devenită, apoi, ca efect al intrării în vigoare a H.G. nr. 103/2004 (art. 4 alin. 1), Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni S.A., în calitate de producător de energie electrică, și filialele de distribuție și furnizare a acesteia, în calitate de clienți, au fost încheiate mai multe contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice și acte adiționale, toate drepturile și obligațiile asumate prin acestea de către cumpărători fiind, ulterior, preluate, în baza unor protocoale, de către S.C. Electrica S.A. (vol. 95, 96 d.u.p.).

În executarea contractelor, vânzătorul a livrat energie electrică la prețurile stabilite, emițând facturi ce au fost achitate de S.C. Electrica S.A. cu depășirea scadenței, situație în care, potrivit clauzelor convenite, cumpărătorul avea obligația de a plăti penalități de întârziere, calculate conform prevederilor exprese ale actelor juridice încheiate.

În luna decembrie 2006, constatând, în baza informațiilor furnizate de directorul Direcției financiar economice, Bîgu Gabriel (fila 238, vol. 9 d.u.p.), că S.C. Electrica S.A. a efectuat cu depășirea termenului stabilit în cuprinsul contractelor plata facturilor emise în perioada 2004-2006, directorul general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., martorul Ilinca Dumitru, a dispus, în scris, calcularea de către Departamentul marketing energetic (care urmărea derularea acestor contracte) a penalităților de întârziere datorate de cumpărător, sens în care a fost desemnat de către șeful compartimentului indicat, în vederea realizării acestei activități, martorul Buzuloiu Marius, economist în cadrul Biroului marketing vânzări energie electrică (filele 254-256, vol. 2 d.u.p.). Pentru determinarea debitului restant, martorul a avut în vedere 149 de facturi fiscale emise de Complexul Energetic Turceni în intervalul aprilie 2004 - ianuarie 2006, iar în urma calculului efectuat de acesta în perioada ianuarie - martie 2007, consemnat în cuprinsul unui tabel, a rezultat un quantum total al penalităților în sumă de 68.222.761,10 lei, pentru care s-a emis de către societatea comercială factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007 (declarațiile date în ambele faze procesuale de martorii Ilinca Dumitru și Buzuloiu Marius - filele 234-237 și 247-265, vol. 2 d.u.p., filele 212-215, vol. 8 d.i. și filele 205-207, vol. 9 d.i., depoziția martorului Bîgu Gabriel din cursul cercetării judecătorești; înscrisuri filele 262-264, vol. 2 d.u.p., filele 335-338, vol. 21 d.u.p., filele 217-220, vol. 35 d.u.p., filele 234-237, vol. 88 d.u.p., filele 25-27, vol. 94 d.u.p.).

Valoarea penalităților de întârziere a fost înscrisă în situațiile financiare aferente anului 2006, iar concomitent, ca urmare a recomandărilor auditorilor KPMG, s-a constituit și un provizion în sumă de 20.466.828 lei pentru

deprecierea creanței (înscrisuri filele 10-12, 15-18,, vol. 99 d.u.p., filele 37-45 vol. 5 d.i.; depozițiile date în fața instanței de martorii Ilinca Dumitru, Răuț Ion, Bîgu Gabriel, Pităroiu Daniel, Dumbrăveanu Elena; declarațiile inculpaților Graure Laurențiu-Octavian din 27.08.2015 și 13.05.2016 și Șova Dan-Coman din 25.01.2018 și 30.01.2018).

Prin notificarea înregistrată sub nr. 8708/22.03.2007, semnată de martorii Ilinca Dumitru și Bîgu Gabriel, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a transmis debitoarei factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007, cu solicitarea de a proceda la achitarea acesteia, însă, prin adresa nr. 9900/6460/05.04.2007, S.C. Electrica S.A. și-a exprimat refuzul de acceptare la plată a facturii, restituindu-o societății emitente (filele 156, vol. 35 d.u.p. și 75, vol. 79 d.u.p., fila 217, vol. 10 d.i.). O nouă notificare, însoțită de aceeași factură fiscală, a fost expediată de Complex la data de 03.05.2007, însă debitoarea și-a menținut aceeași poziție, returnând din nou documentul justificativ (filele 218, 221, vol. 10 d.i.).

Imediat după investirea sa în funcția de director al Direcției buget, financiar, contabilitate, Graure Laurențiu-Octavian a fost informat de martorul Pităroiu Daniel în legătură cu situația creată ca urmare a emiterii facturii fiscale nr. 5254527/22.03.2007 și, având în vedere consecințele grave pe care le-ar fi avut, din punct de vedere financiar, pentru societate, neachitarea de către S.C. Electrica S.A. a penalităților de întârziere până la sfârșitul anului 2007, inculpatul l-a încunoștiințat despre aceasta și pe directorul general Cristea Dumitru, în vederea identificării unei soluții pentru rezolvarea problemei litigioase (depozițiile martorilor Pităroiu Daniel și Dumbrăveanu Elena din etapa judecătii; declarațiile inculpaților Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Graure Laurențiu-Octavian din 27.08.2015 și 13.05.2016).

În acest sens, prin adresa nr. 17967/28.06.2007 semnată de cei doi directori ai Complexului Energetic Turceni, debitoarea a fost invitată la sediul societății, în vederea realizării concilierii directe cu privire la suma reprezentând penalitățile de întârziere pentru care a fost emisă factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007 (fila 79, vol. 79 d.u.p.), iar în luna august, ulterior încheierii contractului de asistență juridică nr. 504/2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, inculpații au solicitat un punct de vedere casei de avocatură în legătură cu modalitatea de valorificare a creanței și legalitatea înscrierii ei în actele contabile, fiind redactată o opinie legală cu privire la aceste aspecte de către martorul Cernov Radu-Ștefan (nota de onorarii pentru luna august 2007, pozițiile 1 și 4 - filele 15-19, vol. 11 d.u.p.; opinia legală - filele 64-73, vol. 79 d.u.p., filele 79-88, vol. 11 d.i.; declarația martorului Cernov Radu-Ștefan din 01.11.2016 și cea a inculpatului Șova Dan-Coman din 25.01.2018).

Având în vedere că demersurile efectuate de reprezentanții societății pentru rezolvarea, pe cale amiabilă, a problemei litigioase, eșuaseră, S.C. Electrica S.A. refuzând la plată, în continuare, factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007, inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, după consultarea prealabilă a celui din urmă cu juristul Boca Vasile, au hotărât chemarea în judecată a debitoarei, însă doar pentru o parte din penalitățile de întârziere, cu privire la care exista riscul împlinirii termenului de prescripție a dreptului la acțiune, dată fiind valoarea ridicată a cuantumului taxei de timbru pe

care ar fi trebuit să o achite în cazul solicitării întregii creanțe (depozițiile martorului Boca Vasile din ambele etape procesuale; declarațiile inculpaților Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Graure Laurențiu-Octavian din 13.05.2016).

Ca atare, la data de 02.10.2007, pe rolul Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, a fost înregistrată, sub nr. 33145/3/2007, cererea de chemare în judecată a S.C. Electrica S.A. București, prin care reclamanta S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a solicitat obligarea acesteia la plata sumei de 15.863.812,59 lei (din totalul de 68.222.761,10 lei), reprezentând penalități de întârziere pentru neachitarea la termenul scadent a facturilor nr. 223495/30.09.2004, nr. 223497/30.09.2004, nr. 223522/07.10.2004, nr. 5054142/31.10.2004, nr. 5054150/31.10.2004, nr. 5054143/31.10.2004, nr. 223683/04.11.2004, nr. 223675/03.11.2004, nr. 223451/30.11.2004, nr. 223949/30.11.2004, nr. 223855/06.12.2004, nr. 223858/06.12.2004, nr. 224058/31.12.2004 și nr. 224056/31.12.2004, în susținerea pretențiilor formulate fiind depuse, în copie, notificarea nr. 8708/22.03.2007, adresa de chemare la conciliere nr. 17967/28.06.2007, facturile de plată a energiei electrice livrate, factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007, tabelul cuprinzând calculul penalităților, contractele de vânzare-cumpărare a energiei electrice și protocoalele aferente (filele 149-213, vol. 35 d.u.p., filele 2-219, vol. 88 d.u.p.).

S-a reținut că acțiunea a fost redactată de consilierul juridic Boca Vasile – fără a exista vreo consultare prealabilă cu reprezentanții S.C.A. „Șova și Asociații” – și semnată, alături de acesta, de directorul general Cristea Dumitru, directorul Direcției buget, financiar, contabilitate Graure Laurențiu-Octavian și martorul Răuț Ion, primind termen de judecată la data de 06.11.2007 (declarațiile date pe întreg parcursul procedurii judiciare de martorii Boca Vasile și Popescu Mugurel-Daniel; depozițiile martorilor Cernov Radu-Ștefan și Catrinoiu Georgiana din fața instanței; declarațiile inculpaților Graure Laurențiu-Octavian din 13.05.2016, Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Șova Dan-Coman din 25.01.2018).

După aproximativ o săptămână de la data intentării acțiunii în justiție, cei doi directori l-au contactat pe martorul Cernov Radu-Ștefan, cu care au purtat o discuție la sediul Complexului Energetic în legătură cu obiectul acesteia, șansele de câștig și modul de calcul al penalităților de întârziere, ocazie cu care reprezentantul casei de avocatură le-a solicitat, pentru studiu, un exemplar al cererii de chemare în judecată, documentele ce au stat la baza formulării ei și care fundamentau pretenția ce constituia obiectul litigiului cu S.C. Electrica S.A., fără a avansa, la acel moment, un punct de vedere cu privire la chestiunile ridicate de conducerea societății (depoziția martorului Cernov Radu-Ștefan din cursul judecății; declarațiile inculpaților Graure Laurențiu-Octavian din 13.05.2016, Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Șova Dan-Coman din 25.01.2018). Toate aceste înscrisuri au fost studiate, în perioada 18-30.10.2007, la sediul S.C.A. „Șova și Asociații”, de o echipă de avocați din care a făcut parte și Șova Dan-Coman, iar constatările și concluziile la care aceștia au ajuns au fost aduse de Cernov Radu-Ștefan, pe măsură ce au fost adoptate, la cunoștința conducerii Complexului Energetic Turceni, respectiv a directorului general Cristea Dumitru, una dintre respectivele chestiuni vizând prescrierea dreptului la

acțiune pentru facturile emise în perioada ianuarie - septembrie 2004, motiv pentru care sumele aferente acestora nu fuseseră incluse de martorul Boca Vasile în cuantumul pretențiilor reclamate de la debitoare (depoziția martorului Cernov Radu-Ștefan din fața instanței; declarațiile inculpaților Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Șova Dan-Coman din 25.01.2018; nota de onorarii aferentă lunii octombrie, poziția 7 - filele 29-31, vol. 11 d.u.p., filele 165-167, vol. 21 d.u.p.).

La un moment dat, în acest interval de timp, oricum anterior datei de 25.10.2007, între martorul Cernov Radu-Ștefan și inculpatul Cristea Dumitru s-a purtat o discuție referitoare la disponibilitatea S.C.A. „Șova și Asociații” de a reprezenta societatea comercială în litigiul cu S.C. Electrica S.A., martorul confirmând existența unei asemenea posibilități, însă condiționat de încheierea unui contract distinct de asistență juridică/act adițional în care să se prevadă și un onorariu de succes. Conținutul discuției a fost adus de directorul general la cunoștința inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, căruia i s-a solicitat întocmirea unei note prin care să fie supusă aprobării Consiliului de Administrație perfectarea unei noi convenții cu casa de avocatură. Deopotrivă, Cristea Dumitru i-a cerut în mod imperativ și martorului Popescu Mugurel-Daniel să semneze acea notă, în calitate de șef, cu delegație, al Biroului juridic.

Așadar, din dispoziția inculpatului Cristea Dumitru, a fost întocmită nota nr. 30401/25.10.2007, semnată de directorul Direcției buget, financiar, contabilitate Graure Laurențiu-Octavian și de martorul Popescu Mugurel-Daniel, ce a fost avizată și de directorul general, prin care s-a solicitat aprobarea de către Consiliul de Administrație a încheierii unui act adițional la contractul nr. 504/23.07.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații” pentru a asigura rezolvarea problemei litigioase legate de recuperarea creanței deținute de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. împotriva S.C. Electrica S.A. în condiții de eficiență și performanță, date fiind „problemele serioase” ridicate de acest litigiu asupra „activității financiare” a companiei, raportat la faptul că neîncasarea sumei datorate de debitoare ar determina recuperarea acesteia din profitul anilor următori. S-a propus, totodată, acordarea unui onorariu de succes casei de avocatură, în cuantum de 1% dacă suma recuperată este până la 20.000.000 lei, de 2% în cazul în care valoarea acesteia este de până la 50.000.000 lei și de 3% în situația recuperării unei sume de peste 50.000.000 lei, atașându-se modelul actului adițional la contractul nr. 504/2007, fapt consemnat în cuprinsul notei întocmite (filele 103-104, vol. 3 d.u.p.).

Prin Hotărârea nr. 11/29.10.2007, Consiliul de Administrație a aprobat nota nr. 30401/25.10.2007 privind *încheierea actului adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații” în vederea recuperării creanței S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. de la S.C. Electrica S.A.* Din cuprinsul procesului-verbal al ședinței din data de 29.10.2007 a organului de supraveghere și control a rezultat, însă, că a fost propusă spre aprobare de numitul Răducan Mugurel emiterea următoarei hotărâri: „*Se aprobă nota nr. 30401/25.10.2007 în condițiile respectării legalității*”, aceasta fiind, așadar, forma Hotărârii nr. 11/29.10.2007 supusă la vot și adoptată în unanimitate de membrii Consiliului de Administrație al societății (filele 99-102, vol. 3 d.u.p., filele 42, 196, 203 verso, 204, vol. 42 d.u.p.).

Cu toate că martorul Cernov Radu-Ștefan a arătat, în cuprinsul depoziției din 01.11.2016, că discuția cu privire la necesitatea perfectării unui contract distinct de asistență juridică a fost purtată cu Graure Laurențiu-Octavian, fapt menționat și de inculpatul Cristea Dumitru în declarația din 22.11.2017, instanța de fond nu a putut valorifica, sub aspect probator, aceste susțineri, care sunt contrazise de celelalte mijloace de probă administrate în cauză, din care reiese că directorul general a fost nu doar acela care a abordat împreună cu martorul menționat chestiunea reprezentării Complexului Energetic Turceni de către casa de avocatură în litigiul cu S.C. Electrica S.A., ci și persoana care a decis încheierea actului adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 în care să se prevadă un onorariu de succes, sens în care a impus subordonaților săi (Graure Laurențiu-Octavian și Popescu Mugurel-Daniel) întocmirea notei nr. 30401/25.10.2007, pentru a da o aparență de legalitate hotărârii sale de perfectare a unei noi convenții cu S.C.A. „Șova și Asociații”.

Astfel, chiar inculpatul Cristea Dumitru a menționat că, la prima întâlnire cu Cernov Radu ulterior intentării acțiunii în justiție, după ce acesta le-a explicat că pentru o parte din penalitățile de întârziere calculate de Buzuloiu Marius dreptul la acțiune era prescris și că „problema trebuia rezolvată până la sfârșitul anului pentru că altfel era afectat bilanțul contabil pe anul 2007”, martorul l-a informat pe Graure Laurențiu-Octavian despre necesitatea suplimentării pretenției, dar și a încheierii unui contract separat cu casa de avocatură, care să stabilească limitele mandatului acordat în negocierile pentru încheierea tranzacției și un onorariu de succes. Or, niciunul dintre ceilalți doi participanți la întâlnirea inițială nu a confirmat un asemenea conținut al discuțiilor, atât Graure Laurențiu, cât și Cernov Radu-Ștefan arătând că martorul nu a avansat, cu acel prilej, nicio opinie cu privire la chestiunile ridicate de inculpați, cerând doar documentele necesare pentru a fi studiate la sediul casei de avocatură, aspect confirmat și de inculpatul Șova Dan-Coman, precum și de conținutul notei de onorarii emisă pentru luna octombrie 2007. Deopotrivă, Cernov Radu, în acord cu cele declarate la data de 25.01.2018 de Șova Dan-Coman, a afirmat că discuția în legătură cu încheierea noului contract de asistență juridică a avut loc după consultarea înscrisurilor puse la dispoziție de cei doi directori, deci ulterior primei întâlniri cu aceștia de la sediul Complexului, fapt atestat și de inculpatul Graure Laurențiu-Octavian care, în mod constant, pe întreg parcursul procedurii judiciare, a susținut că inculpatul Cristea Dumitru a fost cel care a tratat cu reprezentanții casei de avocatură condițiile în care pot asigura apărarea intereselor societății în litigiul cu S.C. Electrica S.A.

Astfel, audiat fiind de organele de anchetă penală la data de 27.08.2015, Graure Laurențiu-Octavian a declarat că a fost informat de directorul general cu privire la discuția purtată cu Șova Dan-Coman în legătură cu procesul intentat împotriva S.C. Electrica S.A. și că „s-au înțeles să încheie un contract separat de asistență juridică pentru această cauză prevăzut cu comision de succes” (filele 178-182, vol. 1 d.u.p.). În mod similar, în fața instanței (declarațiile din 13.05.2016 și 24.06.2016), inculpatul a menționat că, la circa o săptămână după prima întâlnire cu martorul Cernov Radu, directorul Cristea Dumitru i-a confirmat că S.C.A. „Șova și Asociații” va reprezenta Complexul în litigiul cu

debitoarea, însă în temeiul unui nou contract încheiat cu casa de avocatură care trebuie să prevadă un onorariu de succes, exprimându-și, în același timp, bănuiala că discuțiile pe marginea noii convenții au fost purtate cu Cernov Radu-Ștefan sau Șova Dan-Coman. Inculpatul Graure Laurențiu-Octavian a subliniat, de asemenea, că nota nr. 30401/25.10.2007 a fost întocmită la solicitarea expresă a directorului general, căruia i-a aparținut și ideea inserării în cuprinsul acesteia a mențiunilor referitoare la prevederea în actul adițional a unui onorariu de succes. În plus, inculpatul, contrar susținerilor lui Cristea Dumitru, a precizat că despre majorarea cuantumului pretențiilor deduse judecății a aflat după încheierea cu S.C.A. „Șova și Asociații” a actului adițional nr. 1/01.11.2007, iar despre perfectarea tranzacției cu S.C. Electrica S.A. abia în noiembrie 2007, la momentul prezentării acesteia de către reprezentantul casei de avocatură, declarații care, coroborate cu cele ale inculpatului Șova Dan-Coman din 25.01.2018 și, parțial, cu cele ale martorului Cernov Radu date în fața instanței, când a menționat că posibilitatea realizării unei înțelegeri judiciare cu partea adversă s-a prefigurat ulterior datei de 01.11.2007, demonstrează că discuția referitoare la încheierea unei convenții separate de asistență juridică a fost purtată de inculpatul Cristea Dumitru cu cel din urmă, ulterior primei deplasări a acestuia la sediul Complexului, dar înainte de 25.10.2007, ocazie cu care directorul general a fost informat de martor și în legătură cu prescrierea dreptului la acțiune pentru o parte din penalitățile de întârziere, cu necesitatea majorării cuantumului pretențiilor la întreaga sumă de 68.222.761,10 lei și a rezolvării problemei litigioase până la finalul anului 2007 pentru a nu afecta bilanțul contabil al societății. Faptul că directorul general ar fi vorbit cu Șova Dan-Coman în legătură cu disponibilitatea casei de avocatură de a reprezenta S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în procesul cu S.C. Electrica S.A., condiționat de încheierea unui nou contract de asistență juridică – aspect susținut de inculpatul Graure în cursul urmăririi penale – sau că ar fi negociat cu acesta clauzele convenției – probabilitate exprimată de același inculpat în etapa judecății – nu a putut fi reținut în cauză de instanța de fond, având în vedere că niciun alt mijloc de probă administrat (depozițiile martorilor, declarațiile celorlalți inculpați, notele de onorarii, alte înscrisuri) nu a confirmat susținerile acuzatului în acest sens, dimpotrivă, ansamblul probator demonstrând că toate discuțiile s-au purtat cu martorul Cernov Radu-Ștefan.

S-a apreciat că relevante sunt și depozițiile constante ale martorului Popescu Mugurel-Daniel, care a confirmat susținerile inculpatului Graure Laurențiu cu privire la împrejurările în care a fost întocmită nota nr. 30401/25.10.2007, acesta declarând că directorul general i-a solicitat, în mod imperativ, să o semneze, cu toate că și-a exprimat vehement dezacordul cu privire la elaborarea unui asemenea document.

În acest context, ca urmare a negocierilor purtate, anterior, cu martorul Cernov Radu-Ștefan, **inculpatul Cristea Dumitru, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a încheiat, la data de 01.11.2007, cu S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de partenerul coordonator Șova Dan-Coman, actul adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 (filele 105-107, vol. 3 d.u.p., filele 10-12,**

vol. 11 d.u.p., filele 90-92, vol. 79 d.u.p.), al cărui obiect l-a constituit obținerea unor „titluri executorii irevocabile împotriva unor debitori”, prin reprezentarea clientului în instanță sau în eventualele negocieri de către consilier (art. 1), activitate pentru care s-a stipulat încasarea de către acesta a unui onorariu fix, stabilit conform contractului nr. 504/23.07.2007, și a unui onorariu de succes (1% dacă suma recuperată era de până la 20.000.000 lei, 2% în cazul în care valoarea acesteia era de până la 50.000.000 lei și 3% în situația recuperării unei sume de peste 50.000.000 lei) ce urma a fi achitat „la momentul semnării unei tranzacții executorii, a unei tranzacții judiciare, a obținerii unei hotărâri irevocabile de obligare a debitorului față de creditorul S.C.C.E. Turceni S.A. de achitare a datoriei, ori în momentul semnării oricărui alt document care permite executarea silită a debitorului de către client” (art. 2).

După semnarea actului adițional nr. 1/01.11.2007, inculpatul Șova Dan-Coman s-a implicat în rezolvarea problemei litigioase cu S.C. Electrica S.A., motiv pentru care i-a solicitat martorei Catrinoiu Georgiana să majoreze, pe calea unei precizări la acțiunea inițială, cuantumul pretențiilor ce formau obiectul judecății la întreaga sumă pentru care s-a emis factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007, în vederea unei eventuale negocieri cu pârâta (depozițiile martorei Catrinoiu Georgiana din 17.03.2015, 14.10.2016 și 01.11.2016; declarațiile inculpaților Șova Dan-Coman din 25.01.2018 și Graure Laurențiu-Octavian din 13.05.2016 și 24.06.2016).

Ca atare, s-a reținut că, la termenul de judecată din 06.11.2007, martora Catrinoiu Georgiana, care a reprezentat reclamanta S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în proces alături de juristul Boca Vasile, a depus la dosarul nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, o precizare și completare la cererea de chemare în judecată, întemeiată pe dispozițiile art. 132 Cod procedură civilă anterior, prin care a majorat cuantumul penalităților de întârziere aferente perioadei 2004-2006 la suma de 68.222.761,10 lei. Totodată, raportat la modificarea obiectului cererii, a atașat, în copie, factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007 și tabelul cuprinzând calculul penalităților întocmit de Buzuloiu Marius și a făcut dovada achitării timbrului judiciar și a taxei de timbru, în valoare de 685.414 lei, cu ordinul de plată nr. 7694/01.11.2007. Admițând solicitarea formulată de reprezentantul convențional al S.C. Electrica S.A., instanța a amânat judecarea cauzei la data de 18.12.2007 pentru a da posibilitatea acestuia să ia cunoștință de conținutul cererii modificatoare și a înscrisurilor anexate (filele 214-222, vol. 35 d.u.p., filele 227-239, vol. 88 d.u.p.; nota de onorarii pentru luna noiembrie 2007, pozițiile 4, 5 și 6 - filele 36-39, vol. 11 d.u.p., filele 160-163, vol. 21 d.u.p.; depozițiile date în fața instanței de martorii Boca Vasile și Catrinoiu Georgiana; declarația inculpatului Șova Dan-Coman din 25.01.2018).

În același timp, considerând că singura variantă de rezolvare a litigiului în favoarea Complexului Energetic Turceni, astfel încât bilanțul contabil pe anul 2007 să nu fie afectat ca urmare a neîncasării facturii fiscale nr. 5254527/22.03.2007, este realizarea unei înțelegeri judiciare cu pârâta, inculpatul Șova Dan-Coman a demarat negocierile cu avocații S.C.A. „Gorghiu, Pop și Asociații”, care asigurau reprezentarea în proces a S.C. Electrica S.A.

(filele 101-105, vol. 99 d.u.p.), sens în care i-a solicitat martorei Catrinoiu Georgiana să redacteze un draft (proiect) de tranzacție, de la care să pornească tratativele cu partea adversă (nota de onorarii pentru luna noiembrie 2007, poziția 8 - filele 36-39, vol. 11 d.u.p., filele 160-163, vol. 21 d.u.p.; declarațiile martorei Catrinoiu Georgiana din 14.10.2016 și 01.11.2016 și a inculpatului Șova Dan-Coman din 25.01.2018).

Ulterior termenului de judecată din 06.11.2007, S.C.A. „Gorghiu, Pop și Asociații” a întocmit o opinie legală cu privire la modalitatea de rezolvare a problemei litigioase cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., punctul de vedere al casei de avocatură fiind în sensul existenței unei obligații contractuale a S.C. Electrica S.A. față de reclamantă pentru plata penalităților de întârziere, cu recomandarea de a realiza o negociere cu reprezentanții creditoarei, astfel încât datoria să fie eșalonată pe o perioadă de 5-10 ani (filele 108-148, vol. 99 d.u.p.).

Urmare a tratativelor purtate de reprezentanții convenționali ai părților, la data de 27.11.2007, s-a încheiat între Complexul Energetic Turceni, prin directorul general Cristea Dumitru și directorul Direcției buget, financiar contabilitate Graure Laurențiu-Octavian, și S.C. Electrica S.A., prin directorul general Stan Corneliu, tranzacția cu privire la pretenția ce forma obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială (înregistrată la Complex sub nr. 2091/27.11.2007, iar la societatea pârâtă sub nr. 9900/16155/27.11.2007), prin care debitoarea s-a obligat să achite creditoarei, în rate egale de câte 1.500.000 lei, trimestrial, începând din 31.03.2008, timp de opt ani, suma totală de 48.000.000 lei, convenindu-se, totodată, ca valoarea cheltuielilor de judecată (685.414 lei) să fie suportată în mod egal. În plus, s-a menționat că tranzacția este singurul act care reglementează raporturile dintre părți cu privire la orice penalități de întârziere aferente facturilor emise de reclamantă în perioada 01.04.2004 - 31.12.2006 și că, pentru intervalul de timp 01.04.2007 - 31.11.2007, debitoarea nu datorează astfel de penalități întrucât facturile au fost achitate în termenul scadent din contract (filele 108-110, vol. 3 d.u.p., filele 242-244, vol. 88 d.u.p.).

Inculpatul Șova Dan-Coman a fost cel care le-a prezentat celor doi directori ai Complexului Energetic Turceni rezultatul negocierilor cu S.C. Electrica S.A., anterior semnării de către aceștia a tranzacției, dar și cel care i-a cerut martorei Catrinoiu Georgiana să solicite, în scris, Tribunalului București, pronunțarea hotărârii de expedient anterior termenului stabilit din 18.12.2007, astfel încât să poată fi realizate până la sfârșitul anului înregistrările corespunzătoare în bilanțul contabil aferent lui 2007 (depozițiile martorei Catrinoiu Georgiana din 14.10.2016 și 01.11.2016; declarațiile inculpaților Graure Laurențiu-Octavian din 27.08.2015 și 24.06.2016, Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Șova Dan-Coman din 30.01.2018).

Astfel, în 30.11.2007, S.C.A. „Șova și Asociații”, în calitate de reprezentant convențional al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a depus la Tribunalul București, Secția a VI-a comercială, în original, tranzacția încheiată în data de 27.11.2007 cu S.C. Electrica S.A. și a solicitat pronunțarea hotărârii de expedient înainte de termenul din 18.12.2007, conform art. 771 alin. 3 Cod

procedură civilă anterior. Prin sentința comercială nr. 14658/06.12.2007, instanța, în temeiul art. 271 - 273 și art. 720¹ Cod procedură civilă anterior, a consfințit învoiala intervenită între reclamanta S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și pârâta S.C. Electrica S.A., potrivit tranzacției din 27.11.2007, constatând, astfel, că aceasta îndeplinește toate condițiile prevăzute de lege (nota de onorarii pentru luna noiembrie 2007, pozițiile 17 și 18 - filele 36-39, vol. 11 d.u.p.; înscrisuri filele 223-231, vol. 35 d.u.p. și filele 240-248, vol. 88 d.u.p.).

În data de 14.12.2007, Complexul Energetic Turceni a emis factura fiscală nr. 3991 prin care a fost stornată factura nr. 5254527/22.03.2007 în valoare de 68.222.781,10 lei, precum și factura fiscală nr. 3992 în sumă de 48.000.000 lei, reprezentând penalități de întârziere conform tranzacției nr. 9900/16155/27.11.2007 și sentinței comerciale nr. 14658/16.12.2007 a Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, pronunțată în dosarul nr. 33145/3/2007 (filele 308, 312, vol. 21 d.u.p.).

Ulterior, tot în luna decembrie 2007, inculpatul Graure Laurențiu-Octavian i-a dat dispoziție verbală martorului Buzuloiu Marius să refacă tabelul inițial cu penalitățile în valoare de 68.222.761,10 lei, astfel încât acestea să ajungă la suma de 48.000.000 lei, recomandându-i, în acest sens, să reducă aleatoriu din acele penalități în quantum mai mare, calculate pentru unele din cele 149 de facturi fiscale emise către S.C. Electrica S.A.. Martorul s-a conformat solicitării adresate de inculpat și, procedând de o manieră întâmplătoare, a micșorat suma penalităților de întârziere aferente celor 149 de facturi la 48.000.514,95 lei (depozițiile martorului Buzuloiu Marius din ambele etape procesuale; declarația martorei Dumbrăveanu Elena din cursul judecății; declarațiile inculpatului Graure Laurențiu-Octavian din 27.08.2015 și 24.06.2016; înscrisuri filele 259-261, vol. 2 d.u.p., filele 309-311, vol. 21 d.u.p., filele 28-30, vol. 94 d.u.p.).

În temeiul actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, a fost emisă de S.C.A. „Șova și Asociații” factura fiscală nr. 223/14.12.2007, în valoare de 1.142.400 lei, cu TVA, respectiv de 960.000 lei, fără TVA, ce a fost achitată de Complexul Energetic Turceni cu ordinul de plată nr. 9149/18.12.2007 (fila 43, vol. 11 d.u.p., fila 26, vol. 21 d.u.p.). Cu toate acestea, s-a observat că, în nota de onorarii aferentă lunii noiembrie 2007, emisă în temeiul contractului nr. 504/23.07.2007, au fost incluse și servicii juridice ce formau obiectul actului adițional nr. 1/01.11.2007 (pozițiile 1, 4-8, 13, 17-18), însă respectivul document justificativ a fost aprobat și vizat, prin aplicarea semnăturii, de directorul general Cristea Dumitru și directorul Direcției buget, financiar, contabilitate, Graure Laurențiu Octavian, stând la baza întocmirii și decontării facturii fiscale nr. 219/12.12.2007 (filele 35-39, vol. 11 d.u.p., filele 159-163, vol. 21 d.u.p.).

Prin actul adițional nr. 1/29.10.2009, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., reprezentată de directorul general Motocu Marian și directorul economic Graure Laurențiu-Octavian, și S.C. Electrica S.A., prin directorul general Folescu Ioan, și directorul economic Preda Silvia, au modificat art. 3 din tranzacția nr. 9900/16155/27.11.2007, în sensul eliminării obligației debitoare de a plăti creditoarei diferența de curs valutar, în situația în care între cursul de

referință leu/euro de la data semnării tranzacției și cel de la momentul efectuării fiecărei plăți se înregistrează o diferență mai mare de +/- 15% (filele 287-290, vol. 21 d.u.p.).

2.3. Instanța de fond a reținut că, prin H.G. nr. 103/2004 privind unele măsuri pentru restructurarea activității de producere a energiei electrice și termice pe bază de lignit, a fost înființată Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni S.A. (art. 1 alin. 1), prin fuziunea S.C. Electrocentrale Turceni S.A., care s-a desființat, cu o parte din patrimoniul Companiei Naționale a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu, aferent exploatării miniere Jilțu și minei Drăgotești (art. 4 alin. 1).

Prin același act normativ, denumirea Companiei Naționale a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu s-a modificat în Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. Târgu Jiu, având ca obiect principal de activitate, după divizare, încasarea creanțelor și plata datoriilor preluate de la exploatările miniere și subunitățile care au fuzionat cu centralele de producere a energiei electrice și termice, în condițiile art. 1 alin. 1, precum și închiderea minelor nerentabile pentru lichidarea pierderilor, cu propuneri de privatizare pentru acele active ce pot fi valorificate în condițiile legii, având ca efect scutirea de penalități și datorii conform Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, cu modificările și completările ulterioare (art. 7 alin. 1).

S-a mai stabilit, de asemenea, că datoriile societăților comerciale prevăzute la art. 3 alin. 1, art. 4 alin. 1 și art. 5 alin. 1 (printre care S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.), care fuzionează cu entitățile din cadrul Companiei Naționale a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu, se sting reciproc (art. 7 alin. 5), predarea-preluarea activului și pasivului aferente capitalului social vărsat realizându-se pe bază de protocol de predare-preluare încheiat în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii de guvern (art. 12).

La data de 16 iunie 2004, a fost întocmit, potrivit prevederilor H.G. nr. 103/2004, protocolul de predare-preluare între Compania Națională a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., ocazie cu care s-a constatat existența unui dezechilibru între activ și pasiv, în sensul că activul predat de prima companie la societatea nou înființată a fost mai mare decât pasivul predat, rezultând, astfel, un deficit de capital în sumă de 69.520.555,72 lei. Ca urmare, pentru a se realiza echilibrarea bilanțieră, în evidențele S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. suma reprezentând deficitul de capital a fost înregistrată în creditul contului 462.9 „Creditori reglări balanță” (filele 45-51, 80-86, vol. 6 d.u.p., filele 142-146, vol. 79 d.u.p.).

Ulterior, prin Legea nr. 243/2005 privind unele măsuri pentru complexurile energetice în vederea accelerării procesului de privatizare, a fost aprobată inițierea de către Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, a procedurilor de majorare a capitalului social al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin liberarea de acțiuni noi prin compensarea creanțelor certe, lichide și exigibile ale S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra acestei societăți (art. 1). În acest sens, Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și

Privatizării în Industrie, a fost împuternicit să mandateze reprezentanții statului în adunările generale ale acționarilor să procedeze la aplicarea prevederilor art. 1 și să aprobe majorarea capitalului social al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., emiterea de acțiuni noi și liberarea acestora prin compensarea unor creanțe certe, lichide și exigibile ale S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra respectivei societăți comerciale (art. 2 alin. 1). În plus, a fost prevăzut transferul de către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., potrivit hotărârii adunării generale extraordinare a acționarilor, a acțiunilor rezultate în urma compensărilor către Ministerul Economiei și Comerțului, prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, în vederea administrării și valorificării lor (art. 3 alin. 1).

Pentru punerea în aplicare a acestui act normativ, a fost emis de către Ministerul Economiei și Comerțului Ordinul nr. 36/25.01.2006, prin care reprezentanții statului în Adunarea Generală a Acționarilor S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. au fost împuterniciți să analizeze și să hotărască, potrivit legii, transferul la ministerul de resort (M.E.C.), în termen de 30 de zile de la data aprobării în A.G.A. a compensării, pe bază de proces-verbal, a acțiunilor rezultate în urma compensării creanțelor certe, lichide și exigibile deținute asupra S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., în vederea administrării și valorificării acestora (filele 68-69, vol. 5 d.u.p., filele 157-158, vol. 79 d.u.p.).

Abia după aproximativ 10 luni, prin Ordinul nr. 721/20.10.2006, Ministerul Economiei și Comerțului a procedat și la mandatarea reprezentanților statului în Adunarea Generală a Acționarilor S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. pentru a analiza și hotărî, în condițiile legii, majorarea capitalului social al societății cu valoarea de 69.520.555,72 lei, aferentă unui număr de 6.952.055 acțiuni nominative noi (valoare nominală de 10 lei), liberate ca urmare a compensării creanțelor certe, lichide și exigibile ale S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra complexului, arătându-se, totodată, că întreaga responsabilitate a efectuării procedurii revine conducerii executive și Consiliului de Administrație al Complexului Energetic (filele 77-78, vol. 5 d.u.p., filele 161-162, vol. 79 d.u.p.).

Prin Hotărârea nr. 12/06.11.2006, Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a aprobat majorarea capitalului social al societății comerciale, astfel cum fusese mandatată prin Ordinul nr. 721/20.10.2006 al ministrului economiei și comerțului, și a decis, totodată, modificarea în acest sens, prin act adițional, a statutului Complexului, având în vedere și noua structură a acționariatului determinată de înregistrarea ca acționar, în registrul acționarilor, în data de 06.06.2006, a Societății Comerciale Fondul Proprietatea S.A., în baza prevederilor Legii nr. 247/2005, cu modificările și completările ulterioare. În 08.02.2007, Hotărârea nr. 12/06.11.2006 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, nr. 450, urmând ca, după trecerea unui interval de 30 de zile de la publicare, să se întocmească și să se înregistreze actul adițional de modificare a actului constitutiv al Complexului Energetic Turceni cu privire la majorarea capitalului

social și schimbarea structurii acționariatului (filele 101-104, vol. 6 d.u.p., fila 160, vol. 79 d.u.p., fila 243, vol. 10 d.i.).

Între timp, însă, Tribunalul Gorj, Secția comercială și de contencios administrativ, a dispus, prin sentința comercială nr. 767/29.09.2006, pronunțată în dosarul nr. 86/F/2006, deschiderea procedurii insolvenței împotriva debitoarei S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și numirea ca administrator judiciar a S.C. BNP Consult S.A. (filele 236-238, vol. 35 d.u.p.), pentru ca, prin sentința nr. 1053/22.12.2006, dată în aceeași cauză, să hotărască deschiderea procedurii de faliment a debitoarei, dizolvarea acesteia și ridicarea dreptului de administrare, precum și confirmarea, în calitate de lichidator judiciar, S.C. BNP Consult S.A., cu un onorariu de 10% din sumele atrase în contul de lichidare (filele 241-242, vol. 35 d.u.p.), aspecte ce au fost comunicate de către cel din urmă Complexului Energetic Turceni prin adresa nr. 237/19.03.2007 (fila 255, vol. 10 d.i.).

Ca urmare a adoptării O.U.G. nr. 101/2006 privind reorganizarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului prin comasarea prin absorbție cu Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, începând cu anul 2007, noul for tutelar al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a devenit A.V.A.S..

Prin sentința nr. 298/04.05.2007 a judecătorului sindic din cadrul Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006 (număr în format vechi 86/F/2006), a fost admisă cererea formulată de BNP Consult SPRL și s-a dispus ridicarea dreptului de administrare al debitoarei S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., constând în dreptul de a-și conduce activitatea, de a-și administra bunurile din avere și de a dispune de acestea (filele 249-252, vol. 35 d.u.p.).

Ulterior, în perioada septembrie - octombrie 2007, între BNP Consult SPRL și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., s-a purtat o corespondență în legătură cu modalitatea de aducere la îndeplinire a Legii nr. 243/2005 sau de recuperare a creanței în sumă de 69.520.555,72 lei, fiind avansată de către lichidatorul judiciar, prin adresa nr. 931/25.10.2007, chiar posibilitatea „perfectării unei tranzacții pentru preîntâmpinarea unor situații litigioase în fața instanțelor judecătorești” (filele 59-64, vol. 6 d.u.p., filele 189-190, 217, vol. 79 d.u.p., filele 235-239, 244, vol. 10 d.i., filele 34-37, vol. 11 d.i.).

De asemenea, dată fiind situația juridică a S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., conducerea S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a făcut demersuri pentru rezolvarea problemei legate de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 243/2005 la Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (filele 233-234, vol. 10 d.i.), instituție căreia i s-a adresat, în același scop, și lichidatorul judiciar BNP Consult SPRL (fila 58, vol. 6 d.u.p., fila 191, vol. 79 d.u.p., fila 38, vol. 11 d.i.).

Ca urmare a demersurilor întreprinse de cele două părți, dar și de conducerea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., au avut loc mai multe întâlniri (în 25.09.2007, 30.08.2007, 8.10.2007) cu reprezentanții A.V.A.S. (la cea din 25.09.2007 participând, așa cum a rezultat din nota de onorarii aferentă lunii septembrie 2007, și avocații Cernov Radu-Ștefan, Săndulescu Paula și

Popa Alina din partea S.C.A. „Șova și Asociații” – filele 23-25, vol. 11 d.u.p., filele 171-173, vol. 21 d.u.p.), ocazie cu care s-a discutat despre stadiul îndeplinirii procedurii prevăzute de Legea nr. 243/2005 și aplicabilitatea, în continuare, a acesteia (înscrieri vol. 39 d.u.p.: filele 13-22 - nota anexă la Hotărârea nr. 48/09.10.2007, filele 23-26 - adresa nr. DASE/1242/20.09.2007, filele 64-76 – proces-verbal de ședință din 09.10.2007; depozițiile martorului Babov Vladimir din faza anchetei penale – filele 379-385, vol. 2 d.u.p. – și a cercetării judecătorești; declarațiile martorilor Cernov Radu-Ștefan din fața instanței și Pop Eugen-Valer din 17.03.2015, menținută în instanță; depoziția inculpatului Cristea Dumitru din 22.11.2017; declarațiile inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan din cursul urmăririi penale - filele 49-63 și 91-104, vol. 1 d.u.p. - și din 13.05.2016), adoptându-se, în final, de către Colegiul Director al Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, Hotărârea nr. 48/09.10.2007, prin care s-au stabilit două posibile variante de rezolvare a problemei litigioase. Astfel, pe de o parte, s-a avansat ideea compensării în acțiuni a creanțelor certe, lichide și exigibile deținute de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., urmată de transferul lor la A.V.A.S., în vederea administrării și valorificării, soluție condiționată, însă, de existența acceptului judecătorului sindic și care, în plus, ar fi putut fi considerată ca reprezentând ajutor de stat, iar pe de altă parte, s-a menționat posibilitatea reeșalonării respectivelor creanțe pe o perioadă rezonabilă, de 3 ani. În acest context, prin adresa nr. 342/28.09.2007, reprezentanții legali ai Complexului Energetic Turceni au acceptat, de principiu, ambele variante, însă au precizat că, în cazul reeșalonării creanței certe, lichide și exigibile în valoare de 69.520.555,72 lei, deținută de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., solicită acordarea unui termen de grație de 1 an, până la 01.01.2009, în vederea achitării unui alt debit către aceeași societate creditoare, în sumă de 116.682.974,88 lei, reprezentând contravaloarea lignitului achiziționat anterior (filele 9-22, vol. 39 d.u.p., filele 240-242, vol. 10 d.i.). Cu privire la același aspect, avocații S.C.A. „Șova și Asociații”, pornind de la faptul că măsurile prevăzute de Legea nr. 243/2005 constituie ajutoare de stat, aspect confirmat, ulterior, și de Consiliul Concurenței, ce fusese notificat de A.V.A.S. (filele 211-212, 443-444, vol. 79 d.u.p.), au apreciat că singura modalitate de stingere a creanței o reprezintă plata efectivă a datoriei (opinie legală - filele 4-18, vol. 32 d.u.p.; notă onorariu – filele 36-39, vol. 11 d.u.p., filele 160-163, vol. 21 d.u.p.; declarațiile martorei Enescu Roxana din 03.03.2015 și 14.10.2016; depoziția martorului Cernov Radu-Ștefan dată în fața instanței; declarațiile inculpaților Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Șova Dan-Coman din 8.12.2017).

Având în vedere măsurile propuse prin nota ce constituie anexă la Hotărârea nr. 48/09.10.2007, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului a solicitat, la data de 15.10.2007, judecătorului sindic, aplicarea integrală a dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în cadrul procedurii insolvenței desfășurată împotriva al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., precum și autorizarea lichidatorului judiciar de a întreprinde toate demersurile legale în acest sens (filele 208-209, vol. 79 d.u.p., filele 339-340, vol. 80 d.u.p.). Prin

sentința nr. 1313/30.11.2007, pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006, Tribunalul Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, a respins, ca neîntemeiată, cererea creditorului A.V.A.S., apreciind, în esență, că se aplică cu prioritate, în cauză, Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței. Hotărârea a rămas irevocabilă la data de 25.03.2008, prin decizia nr. 282/2008 pronunțată de Curtea de Apel Craiova, Secția comercială, în dosarul nr. 14883/54/2006 (număr în format vechi 455/F/06/14/2008), ca urmare a respingerii recursului promovat de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului împotriva acesteia (filele 381-383, vol. 35 d.u.p.; filele 341-346, vol. 80 d.u.p.).

Ca atare, având în vedere sentința definitivă a judecătorului sindic prin care s-a constatat imposibilitatea aplicării dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în procedura insolvenței, faptul că reprezentanții legali ai celor două părți – martorul Bobov Vladimir și inculpatul Cristea Dumitru – nu reușiseră să ajungă până atunci la un consens cu privire la soluționarea problemei pe cale amiabilă, aspecte la care se adăuga și interesul deosebit manifestat de lichidatorul judiciar pentru încasarea onorariului de 10% din sumele atrase în contul societății, S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin BNP Consult SPRL Craiova, reprezentat de asociat coordonator Babov Vladimir, de Cabinetul avocațial „Felix Drăghici” și de S.C.A. „AA Iordan și Asociații”, a formulat cerere de chemare în judecată a S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin care a solicitat obligarea pârâtei la plata sumei de 88.645.660,96 lei, reprezentând transformarea obligației de a face neexecută în dezdăunări, formată din 69.520.556 lei – contravaloarea activelor cedate și 19.125.104,96 lei – actualizarea acesteia conform indicelui de inflație. Acțiunea, la care au fost atașate mai multe înscrisuri (Protocolul din 16 iunie 2004, expunerea de motive a Legii nr. 243/2005, referatul privind participarea S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. cu aport de capital la societățile comerciale înființate prin H.G. nr. 103/2004, corespondența purtată între părți și de BNP Consult SPRL cu A.V.A.S.), a fost înregistrată, în 10.12.2007, pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială, sub nr. 12449/95/2007, cu prim termen de judecată la 23.01.2008 (filele 36-64, vol. 6 d.u.p.).

Tot în luna decembrie 2007, dar ulterior introducerii cererii de chemare în judecată, între martorul Cernov Radu-Ștefan și inculpatul Cristea Dumitru s-a purtat, din inițiativa celui din urmă, o discuție referitoare la disponibilitatea S.C.A. „Șova și Asociații” de a reprezenta societatea comercială în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., martorul confirmând existența unei asemenea posibilități, însă condiționat de încheierea unui contract distinct de asistență juridică în care să se prevadă și un onorariu de succes. De asemenea, având în vedere caracterul cert, lichid și exigibil al creanței deținute de societatea creditoare, realizarea unei înțelegeri cu aceasta a fost prezentată de martor ca fiind singura variantă de rezolvare a problemei litigioase în condiții avantajoase pentru Complexul Energetic (declarațiile inculpatului Cristea Dumitru din 11.08.2014 și 22.11.2017 și cea a martorului Cernov Radu-Ștefan din 01.11.2016).

La primirea citației și a copieii acțiunii, martorul Popescu Mugurel-Daniel, delegat în funcția de șef al Oficiului juridic al S.C. Complexul Energetic Turceni

S.A., a repartizat lucrarea, prin rezoluție, juriconsultului Boca Vasile, cu mențiunea de a încunoștiința conducerea societății cu privire la formularea cererii de chemare în judecată și de a redacta întâmpinare în cauză (filele 340-349, vol. 11 d.u.p.; declarația martorului Popescu Mugurel-Daniel dată în fața instanței; depozițiile martorului Boca Vasile din ambele faze procesuale - filele 313-317, vol. 2 d.u.p., filele 111-113, vol. 9 d.i.).

În data de 22.01.2008, Complexul Energetic Turceni a transmis la dosar, sub semnătura directorului general Cristea Dumitru, a directorului Direcției buget, financiar, contabilitate Graure Laurențiu-Octavian și a reprezentantului Oficiului juridic, o cerere întemeiată pe dispozițiile art. 156 alin. 1 Cod procedură civilă, solicitând amânarea cauzei pentru a-i da posibilitatea părâtei să își asigure asistența juridică în mod ales și să ia cunoștință de înscrisurile atașate cererii de chemare în judecată, ce nu i-au fost comunicate împreună cu aceasta. În ședința publică din 23.01.2008, cererea formulată de societate a fost încuviințată de instanță, care a stabilit un nou termen la 13.02.2008 (filele 71-72, 75, vol. 6 d.u.p.).

Ulterior, din dispoziția inculpatului Cristea Dumitru, a fost întocmită nota nr. 2260/25.01.2008, semnată de directorul Direcției buget, financiar, contabilitate, Graure Laurențiu-Octavian, și de unul dintre juriștii societății, ce a fost avizată și de directorul general, prin care s-a solicitat aprobarea de către Consiliul de Administrație a încheierii unui contract de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații” pentru a asigura reprezentarea S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și în eventualele negocieri cu creditoarea, date fiind „problemele serioase” ridicate de acest proces asupra „activității financiare” a companiei și opțiunea Complexului de a plăti doar debitul principal, în rate eșalonate pe un termen rezonabil de cel puțin 3 ani, aspecte ce reclamau asistența juridică din partea unui specialist. S-a propus, totodată, acordarea unui onorariu de succes casei de avocatură, în cuantum de 1% din valoarea creanței în cazul eșalonării ei pe minimum 3 ani, atașându-se citația emisă în dosarul nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, și un model de contract de asistență juridică, fapt consemnat în cuprinsul notei întocmite (filele 121-123, vol. 3 d.u.p., filele 353-358, vol. 11 d.u.p.; depozițiile martorului Popescu Mugurel-Daniel date în ambele faze procesuale; declarația inculpatului Graure Laurențiu-Octavian din 24.06.2016).

Prin Hotărârea nr. 1/30.01.2008, Consiliul de Administrație a delegat competența directorului general și conducerii executive a societății de a lua toate măsurile pentru soluționarea, în interesul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a litigiului cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., menționat în nota nr. 2260/25.01.2008 (filele 118-120, vol. 3 d.u.p., filele 350-352, vol. 11 d.u.p., filele 220, 221-228 verso, vol. 42 d.u.p.).

La data de 06.02.2008, inculpatul Șova Dan-Coman și martorul Cernov Radu-Ștefan s-au deplasat la sediul Complexului Energetic Turceni pentru o întrevedere cu reprezentanții societății în legătură cu stadiul litigiului declanșat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și aflat pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială (nota de onorarii pentru luna februarie

2008, poziția 5, și nota cu cheltuielile de deplasare aferentă aceleiași perioade, poziția 1 – filele 58-59, 66-73, vol. 11 d.u.p., filele 109-117, vol. 21 d.u.p.). În acest context, cei doi avocați, în prezența directorului general Cristea Dumitru și a directorului financiar Graure Laurențiu Octavian, au purtat o discuție cu juristul Boca Vasile și cenzorul societății, Jianu Dorina, cu privire la modul de abordare a problematicii pe care o ridică procesul intentat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., ocazie cu care cei din urmă au susținut caracterul nefondat al pretențiilor deduse judecătii, raportat la împlinirea termenului de prescripție a dreptului la acțiune, dar și la dispozițiile obligatorii ale Legii nr. 243/2005, în timp ce reprezentanții casei de avocatură au opinat în sensul imposibilității conversiei în acțiuni a creanței deținute de creditoare asupra Complexului Energetic și a inaplicabilității, în cauză, a prevederilor Decretului nr. 167/1958 privind prescripția extinctivă (depozițiile martorului Boca Vasile din ambele etape procesuale; declarațiile inculpatului Șova Dan-Coman din 08.12.2017 și 18.12.2017; depoziția inculpatului Cristea Dumitru din 22.11.2017). Deși participanții la discuție (Boca Vasile și Cristea Dumitru), cu excepția inculpatului Șova Dan-Coman, nu au putut preciza cu exactitate momentul în care s-a purtat aceasta, făcând referire generală la perioada ianuarie - februarie 2008, toți au plasat-o anterior încheierii contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, aspect care, raportat la mențiunile din nota de onorarii și din cea aferentă cheltuielilor de deplasare emise de S.C.A. „Șova și Asociații” pentru luna februarie 2008 (care indică ziua de 06.02.2008 ca fiind singura, înainte de perfectarea convenției, în care inculpatul Șova s-a aflat la sediul Complexului), dar și la intervalul de timp în care au fost formulate/redactate de societatea pârâtă apărările în dosarul nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială (06-07.02.2008) și în care au fost efectuate demersurile ulterioare, atât de conducerea societății (adresa nr. 155/08.02.2008 trimisă A.V.A.S.), cât și de reprezentanții casei de avocatură pentru lămurirea chestiunilor de drept ridicate cu prilejul discuției (opiniile legale privind incidența prescripției dreptului la acțiune și efectele desființării H.G. nr. 103/2004 redactate în 11-13.02.2008, consemnate în nota de onorarii pentru luna februarie 2008, poziția 6, și atașate la filele 184-215, vol. 6 d.u.p., filele 128-153, vol. 32 d.u.p.), demonstrează că întâlnirea în care a fost dezbătută temeinicia acțiunii promovate de reclamantă și posibilele variante de tratare a problemei litigioase a avut loc în data de 06.02.2008.

Astfel, a doua zi, a fost înregistrată în evidențele S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., sub nr. 3887/07.02.2008, întâmpinarea formulată de pârâtă la cererea de chemare în judecată promovată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., documentul fiind semnat de directorul general Cristea Dumitru, directorul Direcției buget, financiar, contabilitate, Graure Laurențiu-Octavian, și de jurisconsultul Boca Vasile, și transmis la dosarul nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, în data de 08.02.2008. Prin aceasta s-a solicitat, pe cale de excepție, respingerea acțiunii ca fiind prescrisă și introdusă împotriva unei persoane ce nu are calitate procesuală pasivă, iar pe fond, respingerea ei ca neîntemeiată, arătându-se, în esență, că

suma pretinsă de reclamantă nu reprezintă o creanță certă, lichidă și exigibilă în sensul Legii nr. 243/2005 (filele 76-78, 87-89, vol. 6 d.u.p.).

În aceeași zi, 07.02.2008, cei doi cenzori ai companiei, Jianu Dorina și Tudosie Maria, au întocmit un punct de vedere, înregistrat sub nr. 3797/2008, prin care au susținut, argumentat, prescripția dreptului la acțiune al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., precum și nulitatea absolută a art. 5 alin. 2 din protocolul de predare-preluare încheiat la 16.06.2004, între Compania Națională a Lignitului „Oltenia” S.A. Târgu Jiu și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., în temeiul prevederilor H.G. nr. 103/2004, acesta fiind înaintat de conducerea societății comerciale, prin adresa nr. 155/08.02.2008, Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului în vederea exprimării unei poziții cu privire la cele două chestiuni invocate. Prin răspunsul nr. VP4/891/12.02.2008, înregistrat la Complexul Energetic sub nr. 5190/19.02.2008, A.V.A.S. a opinat că, în cauză, dreptul la acțiune al reclamantei nu s-a prescis, întrucât a fost întrerupt prin recunoașterea datoriei de către pârâtă, arătând, totodată, că nu operează nici nulitatea absolută a dispozițiilor din protocol invocate, deoarece creanța deținută de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. nu a fost aportată la constituirea Complexului (filele 226-229, vol. 10 d.i.). Deopotrivă, în sensul netemeinicii susținerilor exprimate în cuprinsul punctului de vedere întocmit de cei doi cenzori s-au pronunțat și avocații S.C.A. „Șova și Asociații” prin opiniile legale întocmite în perioada 11-13.02.2008.

În ședința publică din 13.02.2008, pârâta a fost reprezentată de consilierul juridic Boca Vasile, în baza delegației semnate de directorul general al societății, și de avocat Schwarz Ileana, cu împuternicire avocațială fără număr, din 12.02.2008 (în cuprinsul căreia nu a fost indicat numărul contractului de asistență juridică în baza căruia a fost eliberată), care a solicitat acordarea unui nou termen pentru pregătirea apărării, invocând imposibilitatea de a lua cunoștință, până la acel moment, de actele și lucrările dosarului, față de data la care a fost angajată în cauză. În temeiul art. 156 Cod procedură civilă, instanța a respins cererea formulată și a acordat cuvântul la dezbateri pe fondul cauzei, iar la solicitarea reprezentantului convențional al pârâtei, a amânat pronunțarea la data de 20.02.2008, pentru a da posibilitatea acestuia să depună concluzii scrise (filele 99-100, 120, vol. 6 d.u.p.).

După finalizarea dezbaterilor în dosarul nr. 12449/95/2007, în aceeași zi, ca urmare a negocierilor purtate anterior cu martorul Cernov Radu-Ștefan și a discuțiilor prin care s-au stabilit limitele mandatului încredințat pentru derularea tratativelor cu lichidatorul judiciar al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. (reducerea penalităților și eşalonarea datoriei pe o durată de cel puțin 3 ani), inculpatul Cristea Dumitru, în calitate de reprezentant legal al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de partenerul coordonator Șova Dan-Coman, contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, al cărui obiect l-a constituit realizarea, pe cale judiciară, prin apărări formulate în procesul intentat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. prin BNP Consult SPRL, a unei înțelegeri cu creditorul, prin care datoria companiei să fie achitată într-un termen rezonabil, astfel încât să nu fie blocată activitatea economică a acesteia. De asemenea, s-a

prevăzut că, în ipoteza obținerii rezultatului, clientul va achita un onorariu de succes reprezentând un anumit procent din cuantumul creanței, respectiv: 0,5% (pentru eșalonarea datoriei, inclusiv a penalităților, pe 3 ani), 0,75% (pentru eșalonarea datoriei, inclusiv a penalităților, pe 5 ani), 1% (pentru eșalonarea datoriei, fără penalități, pe 3 ani), 1,5% (pentru eșalonarea datoriei, fără penalități, pe 5 ani) și 3% pentru anularea totală sau parțială a datoriei (filele 124-126, vol. 3 d.u.p., filele 320-322, vol. 11 d.u.p.; depoziția martorului Cernov Radu-Ștefan din cursul cercetării judecătorești; declarațiile inculpaților Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Șova Dan-Coman din 25.01.2018).

În perioada 14-18.02.2008, avocații Șova Dan-Coman și Cernov Radu-Ștefan s-au implicat în negocierile purtate cu reprezentanții BNP Consult SPRL în vederea perfectării unei înțelegeri judiciare cu privire la pretenția ce forma obiectul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială (fapt atestat de mențiunile din nota de onorarii emisă pentru luna februarie 2008, poziția 11, coroborate cu depozițiile martorei Catrinoiu Georgiana din 17.03.2015 și 01.11.2016 și cea a martorului Babov Vladimir din 21.10.2014, menținută în fața instanței, precum și cu declarația inculpatului Șova Dan-Coman din 25.01.2018), conținutul acesteia fiind redactat, în proiect, de martora Catrinoiu (fostă Panait) Georgiana, la indicațiile celor doi, în 15.02.2008, și definitivat, în aceeași modalitate, la data de 18.02.2008, când tranzacția a și fost semnată de reprezentanții legali (Babov Vladimir și Cristea Dumitru) și convenționali (avocat Cernov Radu-Ștefan) ai celor două părți litigante. Prin contractul judiciar încheiat, Complexul Energetic Turceni s-a obligat să achite Societății Comerciale pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., reprezentată de BNP Consult SPRL, suma 69.520.556 lei, constituind contravaloarea activelor cedate, în 60 de rate egale (în valoare de 1.158.675,93 lei) eșalonate pe o perioadă de cinci ani, cu începere din luna ianuarie 2009, creditoarea renunțând la dreptul de a solicita actualizarea acesteia cu rata inflației sau orice alte dobânzi sau penalități calculate până la data încheierii tranzacției (filele 111-116, vol. 3 d.u.p., filele 123-128, vol. 6 d.u.p.).

În data de 19.02.2008, BNP Consult SPRL, prin Sisu Florin, și S.C.A. „Șova și Asociații”, prin avocat Catrinoiu Georgiana, au depus, în original, la dosarul nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, tranzacția perfectată de părți în 18.02.2008, solicitând pronunțarea, în cauză, a unei hotărâri de expedient (filele 121-128, vol. 6 d.u.p.). Prin sentința comercială nr. 38/20.02.2008, instanța, în temeiul art. 271 și art. 272 Cod procedură civilă anterior, a consfințit învoiala intervenită între reclamanta S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, și pârâta S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., materializată în înscrisul intitulat „Tranzacție”, constatând, astfel, că aceasta îndeplinește toate condițiile prevăzute de lege (filele 129-131, vol. 6 d.u.p., filele 359-364, vol. 11 d.u.p.).

În temeiul contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, au fost emise de S.C.A. „Șova și Asociații” facturile fiscale nr. 305/07.03.2008 și nr. 340/10.04.2008, în valoare totală de 1.242.019,13 lei, cu TVA, respectiv de 1.043.713,56 lei, fără TVA, ce au fost achitate de Complexul Energetic Turceni cu ordinele de plată nr. 11687/26.03.2008 și nr. 43/22.04.2008 (fila 117, vol. 3

d.u.p., filele 58-60, 319, 325-327, vol. 11 d.u.p., filele 116-118, 88, vol. 21 d.u.p.). Cu toate acestea, s-a observat că, în nota de onorarii aferentă lunii februarie 2008, emisă în temeiul actului adițional nr. 2/29.12.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007, au fost incluse și servicii juridice ce formau obiectul contractului nr. 80/13.02.2008 (pozițiile 11, 12, 16, 17), însă respectivul document justificativ (ce conține și alte inadvertențe cu privire la datele în care au fost desfășurate respectivele activități juridice) a fost aprobat și vizat, prin aplicarea semnăturii, de directorul general Cristea Dumitru și directorul Direcției buget, financiar, contabilitate, Graure Laurențiu Octavian, stând la baza întocmirii și decontării facturii fiscale nr. 310/20.03.2008 (filele 66-73, vol. 11 d.u.p., filele 106, 109-115, vol. 21 d.u.p.).

Potrivit adresei nr. 4280/02.09.2014 emisă de Rovigo SPRL, la solicitarea Direcției Naționale Anticorupție, din creanțele recuperate de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. ca urmare a încheierii tranzacției cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., consfințită prin sentința nr. 38/20.02.2008 a Tribunalului Gorj, Secția comercială, în dosarul nr. 12449/95/2007, au fost repartizate creditorilor următoarele sume: 5.982.131 lei Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, cu un procentaj de 8,69% din masa credală; 20.335.116 lei Ministerului Economiei și Finanțelor, cu un procentaj de 29,54% din masa credală; 42.522.007 lei Direcției Generale a Finanțelor Publice Gorj, cu un procentaj de 61,77% din masa credală (filele 3-8, vol. 35 d.u.p.).

La data de 11.03.2014, a fost înregistrată pe rolul Tribunalului Gorj, Secția a II-a civilă, sub nr. 1316/95/2014, cererea de chemare în judecată formulată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar Rovigo SPRL, în contradictoriu cu Complexul Energetic Oltenia, prin care s-a solicitat, printre altele, constatarea nulității absolute a articolului 3 din tranzacția încheiată în 18.02.2008 cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și, pe cale de consecință, obligarea pârâtei la plata sumei de 19.125.104,96 lei reprezentând actualizarea debitului conform coeficientului de inflație (filele 58-69, vol. 35 d.u.p.). Acțiunea promovată de reclamantă a fost respinsă prin sentința civilă nr. 175/06.10.2014 a Tribunalului Gorj, rămasă definitivă prin decizia nr. 161/04.03.2015 a Curții de Apel Craiova, Secția a II-a civilă (filele 44-49, vol. 10 d.i.).

2.4. Instanța de fond a constatat că, prin actul de sesizare, s-a reținut că activitatea desfășurată de inculpatul **Cristea Dumitru** realizează elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu, în forma prevăzută de legea specială (5 infracțiuni), pentru aceeași infracțiune de abuz în serviciu, în formă calificată, fiind trimis în judecată și inculpatul **Graure Laurențiu-Octavian**.

Dispozițiile a căror nerespectare a fost imputată inculpatului Cristea Dumitru, în realizarea activității presupus infracționale ce i-a fost reținută în sarcină prin rechizitoriu, au fost completate de către procurorul de ședință, prin adresa nr. 3766/III-13/2017 din 30 ianuarie 2018, cu cele ale art. 303 din O.U.G. nr. 34/2006 (cu privire la încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta; a actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007; a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008), ale art. 143¹ din Legea societăților nr.

31/1990 (cu referire la încheierea tranzacțiilor între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A. în cauza nr. 33145/3/2007 a Tribunalului București, respectiv cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în cadrul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj) și ale art. 3 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999 (în legătură cu încheierea tranzacției între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A.).

Deopotrivă, prin aceeași adresă, Parchetul a invocat încălcarea, de către inculpatul Graure Laurențiu-Octavian, cu prilejul perfectării tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., în dosarul nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, a dispozițiilor art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999.

De asemenea, a fost avut în vedere că, în cuprinsul actului de sesizare a instanței, s-a mai arătat că, pentru încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, inculpatul Cristea Dumitru a beneficiat de complicitatea morală și materială a coinculpatului **Șova Dan-Coman**, care, în perioadele octombrie - noiembrie 2007 și ianuarie - 13 februarie 2008, în contextul litigiilor dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., respectiv S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., a insistat pe lângă directorul general al Complexului ca respectivele convenții să fie perfectate, a conceput termenii și condițiile acestora și le-a semnat din partea casei de avocatură.

Prioritar verificării corespondenței dintre împrejurările faptice reținute prin rechizitoriu și tiparul normelor de incriminare în care au fost încadrate, instanța de fond a constatat că mențiunile făcute, în completare, de procuror, prin adresa indicată (depusă ulterior finalizării audierii martorilor și a majorității inculpaților, dar și după administrarea probei cu înscrisuri), în legătură cu dispozițiile din legislația primară, despre care s-a susținut că au fost încălcate, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, de inculpații Cristea Dumitru – cu prilejul perfectării contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, a actelor adiționale nr. 1/01.11.2007 și nr. 2/29.12.2007 la acesta, a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și a celor două tranzacții dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., respectiv S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. – și Graure Laurențiu-Octavian – cu ocazia încheierii tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A. – nu pot fi supuse controlului jurisdicțional, întrucât exced acuzațiilor aduse prin actul de sesizare, a cărui regularitate a fost verificată cu caracter de autoritate de lucru judecat în procedura de cameră preliminară.

De altfel, cercetarea judecătorească, așa cum stabilesc dispozițiile art. 371 Cod procedură penală, s-a limitat numai la faptele descrise în rechizitoriu, prin raportare la împrejurările de timp și de loc, dar și la elementele care au circumstanțiat activitatea imputată, obligație instituită în sarcina instanței în scopul asigurării dreptului la apărare al persoanelor trimise în judecată care, încă de la momentul începerii judecării dispuse de judecătorul de cameră preliminară, trebuie să cunoască într-o manieră clară și completă toate acuzațiile și circumstanțele ce le caracterizează pentru a beneficia de un proces echitabil și a putea să aducă toate argumentele ce le dovedesc nevinovăția.

Așadar, s-a reținut că indicarea unor dispoziții legale noi aproape de finalul cercetării judecătorești, a căror încălcare de către inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, în exercitarea atribuțiilor specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., respectiv de director al Direcției buget, financiar, contabilitate a societății, a fost reclamată de către acuzare, contravine normelor procesual penale întrucât permite reconfigurarea împrejurărilor faptice imputate după epuizarea momentului instituit de lege, ceea ce echivalează cu o nesocotire a principiului separării funcțiilor judiciare și, în egală măsură, a dreptului la apărare, în condițiile în care limitele și obiectul judecății stabilite prin actul de sesizare a instanței sunt supuse controlului de legalitate în faza camerei preliminare, fiind exclusă extinderea ulterioară a acestora în etapa judecății.

În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor statutare, regulamentare și a hotărârilor cu caracter intern menționate în rechizitoriu, instanța de fond a constatat, în raport cu cele statuate de instanța de contencios constituțional prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, că, întrucât atribuțiile specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. erau prevăzute doar în acte de reglementare secundară (art. 20 pct. B alin. 2 din Statutul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. ce constituie Anexa nr. 2 la H.G. nr. 103/2004 privind unele măsuri pentru restructurarea activității de producere a energiei electrice și termice pe bază de lignit; art. 2.6 din Regulamentul de organizare și funcționare al societății; contractul de mandat nr. 34646/29.11.2007, aprobat prin Hotărârea nr. 12/29.11.2007 a Adunării Generale a Acționarilor; Hotărârea nr. 9/28.08.2007 a Consiliului de Administrație prin care s-a aprobat nota nr. 23882/28.08.2007 privind delegările de competență ale directorului general), *nu poate caracteriza sub aspectul laturii obiective infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului Cristea Dumitru*, în condițiile în care comportamentul interzis care conduce la îndeplinirea în mod defectuos a unui act de serviciu trebuie impus prin legislația primară. Aceleași considerații au fost valabile și în cazul inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, ale cărui îndatoriri de serviciu, în calitate de director al Direcției buget, financiar, contabilitate din cadrul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., erau prevăzute doar în fișa postului (filele 209-212, vol. 9 d.u.p.) și Regulamentul de organizare și funcționare al societății.

În consecință, s-a reținut că ***presupusa îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu de către inculpatul Cristea Dumitru poate fi examinată doar prin prisma încălcării dispozițiilor din legislația primară ce au fost reținute prin actul de sesizare a instanței, și anume a celor ale art. 2, art. 19, art. 25 din O.U.G. nr. 34/2006 și art. 3, art. 4, art. 5 din O.G. nr. 119/1999 (cu referire la încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta), respectiv ale art. 2, art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 și art. 3, art. 4, art. 5 din O.G. nr. 119/1999 (în legătură cu perfectarea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008), dar și a prevederilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006*** care, deși nu au fost menționate cu prilejul argumentării de către procuror a caracterului nelegal al actelor juridice încheiate între S.C. Complexul

Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, au fost expuse și analizate, alături de alte reglementări considerate relevante sub aspectul acuzației penale, în preambulul rechizitoriului (pag. 5), a cărui regularitate a fost stabilită în mod definitiv de judecătorul de cameră preliminară. Așadar, **cunoscând încă de la momentul trimiterii sale în judecată că, în circumstanțierea activităților presupus infracționale, au fost invocate inclusiv dispozițiile art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, inculpatul a avut posibilitatea reală și efectivă de a-și formula o apărare corespunzătoare**, prin luarea în considerare a tuturor elementelor de fapt și de drept reținute în actul de sesizare, astfel încât analiza corespondenței dintre conduita ce i-a fost imputată și conținutul normei de incriminare în care a fost încadrată, prin raportate la aceste prevederi legale, respectă pe deplin caracterul echitabil al procedurii, în componenta ce privește dreptul la apărare, recunoscut acuzatului atât de reglementările convenționale (art. 6 din C.E.D.O.) și constituționale (art. 24), cât și de cele procesual penale (art. 8 și art. 10 Cod procedură penală). De altfel, după cum a rezultat din conținutul declarației dată în fața instanței, dar și din cuprinsul concluziilor orale formulate pe fondul cauzei, reluate și în notele scrise, în susținerea nevinovăției sale, inculpatul a invocat ca argument esențial incidența dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, care, în opinia sa, exceptează de la aplicarea ordonanței de urgență toate contractele și actele adiționale încheiate cu S.C.A. „Șova și Asociații”, aspect ce denotă nu doar cunoașterea de către acesta a tuturor elementelor ce configurează acuzația penală, ci și exercitarea deplină a dreptului la apărare, în raport cu toate circumstanțele cauzei expuse în rechizitoriu.

Deopotrivă, s-a reținut de către instanța de fond că îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, cu prilejul perfectării convențiilor de asistență juridică dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, ce a fost reproșată de către procuror inculpatului Cristea Dumitru, poate fi examinată și prin prisma încălcării celorlalte reglementări din actele infralegale invocate în cuprinsul rechizitoriului (art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2006), însă numai în măsura în care acestea preiau/transpun, detaliază sau explicitează normele de drept primar anterior menționate. În plus, s-a apreciat că analiza efectuată trebuie să se raporteze, în mod obligatoriu, la dispozițiile legale în vigoare la data faptelor imputate inculpatului, conform principiului de drept *tempus regit actum*.

Astfel cum se arată în art. 1 din **O.U.G. nr. 34/2006**, care definește, cu caracter general, domeniul de aplicare a ordonanței de urgență, aceasta **reglementează procedurile de atribuire a contractului de achiziție publică**, a contractului de concesiune de lucrări publice și a contractului de concesiune de servicii, precum și modalitățile de soluționare a contestațiilor formulate împotriva actelor emise în legătură cu respectivele proceduri, scopul actului normativ fiind, potrivit art. 2 alin. 1, acela de a promova concurența între operatorii economici, de a garanta tratamentul egal și nediscriminatoriu între aceștia, de a asigura transparența și integritatea procesului de achiziție publică, dar și utilizarea eficientă a fondurilor publice, prin aplicarea procedurilor de

atribuire de către autoritățile contractante. În vederea atingerii acestui scop, *atribuirea contractului de achiziție publică* trebuie să se realizeze cu respectarea principiilor nediscriminării, tratamentului egal, recunoașterii reciproce, transparenței, proporționalității, eficienței utilizării fondurilor publice și asumării răspunderii (alin. 2 al art. 2).

Contractul de achiziție publică este definit de art. 3 lit. f) din O.U.G. nr. 34/2006 ca reprezentând acel contract cu titlul oneros, încheiat în scris între una sau mai multe autorități contractante, pe de o parte, și unul sau mai mulți operatori economici, pe de altă parte, având ca obiect execuția de lucrări, furnizarea de produse sau prestarea de servicii, *procedura de atribuire a acestuia* incluzând, potrivit aceluiași text de lege, lit. ș), etapele pe care autoritatea contractantă și candidații/ofertanții trebuie să le parcurgă pentru ca acordul lor să fie considerat valabil.

În funcție de obiectul lor, contractele de achiziție publică sunt clasificate, în art. 3¹ din actul normativ, în contracte de lucrări, contracte de furnizare și contracte de servicii, acestea din urmă vizând, potrivit art. 6 din O.U.G. nr. 34/2006, prestarea unuia sau mai multor servicii dintre cele prevăzute în anexele 2A și 2B la ordonanța de urgență, printre care și serviciile juridice (Anexa 2B, poziția 21).

Reprezentând una dintre părțile contractului de achiziție publică, care inițiază procedura de atribuire, *autoritatea contractantă* este definită, în detaliu, de dispozițiile normative, deținând această calitate, printre alte entități, oricare întreprindere publică ce desfășoară cel puțin una dintre activitățile specifice sectoarelor de utilitate publică prevăzute în capitolul VIII, secțiunea 1 (apă, energie, transport, poștă), atunci când aceasta atribuie contracte de achiziție publică sau încheie acorduri-cadru destinate efectuării respectivelor activități (art. 8 lit. d).

În ceea ce privește Societatea Comercială Complexul Energetic Turceni S.A., s-a constatat că a fost înființată prin H.G. nr. 103/2004 (art. 1), cu principal obiect de activitate producerea energiei electrice și termice pe bază de lignit (art. 2), capitalul său social fiind deținut în întregime de statul român, în calitate de acționar unic, reprezentat de Ministerul Economiei și Comerțului (art. 13), astfel încât, desfășurând una dintre activitățile reglementate în capitolul VIII, secțiunea 1, din O.U.G. nr. 34/2006, respectiv cea prevăzută de art. 229 alin. 2 lit. b), aceasta reprezintă autoritate contractantă, în sensul actului normativ menționat, însă doar în condițiile prevăzute expres de art. 8 lit. d), și anume atunci când atribuie contracte de achiziție publică sau încheie acorduri-cadru destinate efectuării respectivei activități.

În acest sens, pentru a stabili, în concret, sfera de aplicare pozitivă a O.U.G. nr. 34/2006, dar și situațiile juridice – contractele și procedurile – care nu intră în domeniul de aplicabilitate al legislației achizițiilor publice, cu consecințe în ceea ce privește atât calitatea de autoritate contractantă a întreprinderilor publice la care se referă art. 8 lit. d), cât și obligativitatea organizării uneia dintre procedurile de atribuire stabilite de ordonanță, s-a apreciat că trebuie avute în vedere reglementările din Secțiunea a 5-a a Capitolului I al acesteia care, după ce enunță, în art. 9 - 11, cazurile în care

dispozițiile actului normativ sunt incidente, prevede, în art. 11 - 16, acele ipoteze în care contractele de achiziție nu sunt supuse O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptate de la aplicarea acesteia.

S-a constatat că **una dintre aceste situații derogatorii, îngăduită de lege de la aplicabilitatea normelor juridice privind achizițiile publice, este reglementată de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006**, potrivit căruia, în cazul în care autoritatea contractantă atribuie un contract de achiziție publică ce are ca obiect prestarea de servicii din categoria celor incluse în Anexa 2B, atunci obligația de a aplica ordonanța de urgență se impune numai pentru contracte a căror valoare este mai mare decât cea prevăzută la art. 57 alin. 2 (respectiv 420.000 de euro) și se limitează numai la prevederile art. 35 - 38 și art. 56.

A rezultat, astfel, din interpretarea textului de lege, că *încheierea contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B (printre care se regăsesc și serviciile juridice), a căror valoare este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 420.000 de euro, nu intră în sfera de incidență a O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptată de la aplicabilitatea acesteia, situație în care nu există obligația organizării vreuneia dintre procedurile de atribuire prevăzute de ordonanță sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul actului normativ menționat. Autorității contractante prevăzută de art. 8 lit. d) din O.U.G. nr. 34/2006 îi revine obligația legală de a aplica ordonanța de urgență în privința atribuirii contractelor de achiziție publică a serviciilor din categoria celor incluse în Anexa 2B numai atunci când valoarea estimată a acestora depășește pragul de 420.000 de euro, stabilit de art. 57 alin. 2 lit. b), și se limitează exclusiv la întocmirea specificațiilor tehnice (art. 35 - 38) și transmiterea spre publicare a anunțului de atribuire (art. 56).*

Astfel, contrar susținerilor din cuprinsul rechizitoriului, s-a reținut că **dispozițiile art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 nu sunt incidente în situația derogatorie reglementată de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006**, respectiv în cazul contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B a căror valoare nu depășește suma de 420.000 de euro, întrucât, așa cum s-a arătat anterior, textul de lege indicat (art. 16 alin. 1) exceptează integral de la aplicare, în această ipoteză, prevederile ordonanței de urgență, deci inclusiv cele ale art. 19, a căror nerespectare de către inculpatul Cristea Dumitru a fost invocată de procuror.

Concluzia nu a fost confirmată doar de interpretarea coroborată a celor două dispoziții legale, dar și din poziția pe care legiuitorul a atribuit-o acestora în arhitectura actului normativ, **art. 16 situându-se în Capitolul I, Secțiunea a 5-a (intitulată „Domeniu de aplicare. Excepții”)**, care stabilește sfera de incidență a O.U.G. nr. 34/2006 și excepțiile de la aplicarea acesteia, în timp ce art. 19 este inclus în Secțiunea 1 („Reguli generale”) a Capitolul II, denumit „Reguli comune aplicabile pentru atribuirea contractului de achiziție publică”. Astfel, după ce instituie obligația autorităților contractante de a respecta principiile prevăzute de art. 2 alin. 2 în relația cu operatorii economici (art. 17) și procedează la enumerarea și definirea procedurilor de atribuire a contractului de achiziție publică (art. 18), ordonanța de urgență reglementează, în art. 19, dreptul autorității contractante de a achiziționa direct produse, servicii sau

lucrări, în măsura în care valoarea achiziției, estimată conform prevederilor art. 25 - 32, nu depășește echivalentul în lei a 5000 euro (respectiv 10.000 euro de la 04.10.2007) pentru fiecare achiziție de produse, servicii sau lucrări, caz în care achiziția se realizează pe bază de document justificativ, care se consideră a fi contract de achiziție publică. A rezultat, așadar, că art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 are aplicabilitate doar în situația contractelor de achiziție a produselor, serviciilor sau lucrărilor care, deși incluse de lege în categoria celor pentru care este obligatorie organizarea uneia dintre procedurile de atribuire expres și limitativ prevăzute de art. 18, pot fi, totuși, încheiate fără urmarea unei asemenea proceduri în cazul în care valoarea lor estimată este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 5000 euro/10.000 euro.

Or, pentru contractele de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B, a căror valoare nu depășește pragul de 420.000 de euro, ordonanța de urgență nu instituie obligația autorităților contractante de a organiza o procedură de atribuire, fiind exceptate expres de la aplicarea actului normativ, astfel încât art. 19 nu este incident în această situație, vizând doar ipoteza serviciilor enumerate în Anexa 2A pentru care prescripțiile normative prevăd organizarea unei proceduri de atribuire.

Mai mult, s-a reținut că, dacă s-ar accepta teza acuzării, în sensul aplicabilității art. 19 în situația de excepție reglementată de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, s-ar ajunge, practic, la lipsirea de efecte juridice a acestor din urmă dispoziții legale, care permit încheierea contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B fără aplicarea ordonanței, deci fără urmarea unei proceduri de atribuire, dacă valoarea acestora este situată sub 420.000 de euro, în timp ce art. 19 reglementează achiziția directă doar a serviciilor a căror valoare estimată nu depășește 5000 euro/10.000 euro. Cu alte cuvinte, **instituirea, prin art. 16 alin. 1 raportat la art. 57 alin. 2 lit. b), a unui prag de 420.000 de euro pentru achiziția serviciilor din Anexa 2B fără organizarea unei proceduri de atribuire ar deveni superfluă, dacă s-ar considera aplicabile dispozițiile art. 19, care permit achiziția directă a serviciilor cu o valoare mult inferioară celei menționate.**

Totodată, instanța de fond a considerat, contrar susținerilor parchetului, că **în cazul contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B a căror valoare nu depășește suma de 420.000 de euro, nu sunt incidente nici dispozițiile art. 2 din O.U.G. nr. 34/2006**, deoarece, așa cum s-a menționat, situația arătată, reglementată de art. 16 alin. 1 din ordonanță, este exceptată de la aplicabilitatea acesteia, inclusiv în ceea ce privește scopul și principiile actului normativ, a căror încălcare de către inculpatul Cristea Dumitru, în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu, a fost invocată de procuror. A fost avut în vedere că în sprijinul acestei concluzii pledează și împrejurarea că, abia prin O.U.G. nr. 76/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 453/02.07.2010), **în urma modificării art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006**, a fost introdusă obligația respectării de către autoritatea contractantă a prevederilor art. 2 alin. 2, însă numai în ipoteza contractelor de achiziție a serviciilor listate în Anexa 2B pentru care trebuia organizată procedura de atribuire simplificată, limitată la aplicarea art. 35 - 38 și art. 56, adică a celor cu

o valoare ce depășea pragul de 420.000 de euro. Așadar, nici înainte și nici după intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 76/2010, aprobată prin Legea nr. 278/2010, încheierea contractelor de achiziție a serviciilor incluse în Anexa 2B, a căror valoare era inferioară sumei de 420.000 de euro, nu era supusă obligației de respectare a dispozițiilor art. 2 din O.U.G. nr. 34/2006, a căror aplicare s-a impus, cu începere din 02.07.2010, alături de prevederile art. 35 - 38 și art. 56, doar achizițiilor de servicii (din Anexa 2B) ce depășeau pragul valoric menționat. În plus, aceeași ordonanță de urgență (nr. 76/2010) a exclus, în mod expres, de la aplicarea Capitolului IX privind soluționarea contestațiilor, contractele de achiziție a serviciilor din Anexa 2B, cu o valoare egală sau mai mică de 420.000 de euro, ceea ce a confirmat încă o dată faptul că acestea excedau sferei de incidență a O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptate de la aplicarea dispozițiilor actului normativ.

Reiterând aprecierea că defectuoșitatea în îndeplinirea unui act, ca element de tipicitate a infracțiunii de abuz în serviciu, poate fi evaluată prin raportare la nerespectarea de către funcționarul public a unor prevederi din legislația secundară doar în situația în care acestea preiau/transpun, detaliază sau explicitează norme exprese și neechivoce din legi, ordonanțe și ordonanțe de urgență ale Guvernului, instanța de fond a constatat că ***dispozițiile din actele infralegale a căror încălcare a fost imputată de către parchet inculpatului Cristea Dumitru, în legătură cu încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, a actelor adiționale nr. 1/01.11.2007 și nr. 2/29.12.2007 la acesta și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, fie contravin actului normativ de reglementare primară în aplicarea cărora au fost adoptate, fie adaugă la acesta sau nu sunt incidente în cauză***, motiv pentru care eventuala lor nesocotire nu poate contura îndeplinirea cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective a infracțiunilor pentru care a fost trimis în judecată, în accepțiunea stabilită de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017.

Astfel, instanța de fond a reținut că au fost invocate dispozițiile art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a O.U.G. nr. 34/2006, care stabilesc că, în procesul de aplicare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, orice situație pentru care nu există o reglementare explicită se interpretează prin prisma principiilor prevăzute la art. 2 alin. 2 din ordonanța de urgență (alin. 1), precum și faptul că, în cazul contractelor a căror atribuire nu intră sub incidența prevederilor acesteia, autoritatea contractantă are obligația de a asigura o utilizare eficientă a fondurilor în procesul de atribuire, de a promova concurența dintre operatorii economici, precum și de a garanta nediscriminarea, recunoașterea reciprocă și tratamentul egal al operatorilor economici care participă la atribuirea contractului (alin. 2).

S-a constatat că alin. 2 al art. 2 din H.G. nr. 925/2006 realizează o combinație între aspectele subsumate de O.U.G. nr. 34/2006, în art. 2, scopului și principiilor actului normativ, stabilind, contrar dispozițiilor ordonanței, că acestea se aplică și în cazul contractelor a căror atribuire nu intră sub incidența legislației achizițiilor publice, cum sunt și contractele având ca obiect prestarea

unor servicii incluse în Anexa 2B (printre care se regănesc și serviciile juridice), a căror valoare este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 420.000 de euro. Or, din interpretarea art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, reiese că încheierea unor asemenea contracte nu intră în sfera de incidență a ordonanței, fiind exceptată de la aplicabilitatea acesteia, situație în care nu există obligația organizării vreuneia dintre procedurile de atribuire sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul actului normativ menționat, inclusiv a celor ale art. 2.

Neexistând, așadar, în cazul respectivelor contracte, obligația de a urma una din procedurile de atribuire instituite de O.U.G. nr. 34/2006, s-a remarcat că nu sunt incidente în privința lor prevederile alin. 1 al art. 2 din H.G. nr. 925/2006, cu atât mai mult cu cât situația juridică a acestora este explicit reglementată în art. 16 alin. 1 din ordonanța de urgență.

Tot în aplicarea O.U.G. nr. 34/2006, dar și a altor acte normative, a fost emis de către Ministerul Economiei și Comerțului Ordinul nr. 612/2006 care, în art. 1, stipulează, în sarcina societăților și companiilor naționale, societăților comerciale și regiilor autonome care funcționează sub autoritatea acestui minister, obligația de a organiza proceduri de achiziții de produse, servicii și lucrări pentru obiectivele prevăzute în programele anuale de achiziții aprobate de Consiliile de Administrație și Adunările Generale ale Acționarilor (alin. 1), stabilind, totodată, că și achizițiile publice de produse, servicii și lucrări ce nu au fost prevăzute în aceste programe se vor organiza tot cu aprobarea celui din urmă organ colegial, după ce oportunitatea achiziției a fost analizată și avizată de Consiliul de Administrație (alin. 2).

În legătură cu acest ordin, instanța de fond a constatat, pe de o parte, că, prin încălcarea principiului ierarhiei actelor normative, prevăzut de art. 4 din Legea nr. 24/2000, acesta instituie, contrar ordonanței de urgență în executarea căreia a fost emis, obligația entităților care funcționează sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului de a organiza, în toate situațiile, chiar și în cele exceptate expres de la aplicarea O.U.G. nr. 34/2006, proceduri de atribuire a contractelor de achiziții de lucrări, de produse și de servicii, contravenind, astfel, unui act normativ cu forță juridică superioară, iar pe de altă parte, că în perioada în care au fost perfectate contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, actelele adiționale nr. 1/01.11.2007 și nr. 2/29.12.2007 la acesta și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, acest ordin nu mai era aplicabil în privința S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., care fusese transferată, împreună cu celelalte complexuri energetice (Rovinari și Craiova) în portofoliul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, potrivit art. 1 alin. 1, 3 și 4, art. 3 și art. 4 din O.U.G. nr. 101/2006 privind reorganizarea A.V.A.S prin comasarea prin absorbție cu O.P.S.P.I..

Pe de altă parte, instanța de fond a reținut că, stabilind scopul O.G. nr. 119/1999, art. 1 din ordonanță prevede că aceasta „reglementează controlul intern și controlul financiar preventiv la entitățile publice și cu privire la utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public”.

În înțelesul actului normativ, categoria entităților publice cuprinde autoritățile publice, instituțiile publice, companiile/societățile naționale, regiile

autonome, *societățile comerciale la care statul* sau o unitate administrativ-teritorială *este acționar majoritar*, cu personalitate juridică, care utilizează/administrează fonduri publice și/sau patrimoniu public (art. 2 lit. m). Aceste din urmă noțiuni sunt definite de lit. k) și s) ale art. 2, patrimoniul public reprezentând totalitatea drepturilor și obligațiilor statului, unităților administrativ-teritoriale sau ale entităților publice ale acestora, dobândite cu orice titlu. La rândul lor, instituțiile publice, ca specie a entităților publice, sunt enumerate în art. 2 lit. n) din O.G. nr. 119/1999, acestea fiind Parlamentul, Administrația Prezidențială, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice, alte autorități publice, instituțiile publice autonome, precum și instituțiile din subordinea acestora, indiferent de modul lor de finanțare.

Din analiza coroborată a dispozițiilor legale menționate, dar și a celor ale H.G. nr. 103/2004, prin care s-a înființat S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., persoană juridică română organizată ca societate pe acțiuni, al cărei capital social este deținut în întregime de statul român (art. 1 și art. 13), a rezultat că aceasta, în accepțiunea O.G. nr. 119/1999, *reprezintă o entitate publică* (societate comercială la care statul este unic acționar) *care administrează un patrimoniu public* (drepturile și obligațiile statului), nu și fonduri publice, astfel cum sunt definite de art. 2 lit. k).

Ca atare, având în vedere domeniul de reglementare al prevederilor legale a căror încălcare a fost imputată inculpatului Cristea Dumitru, în exercitarea îndatoririlor de serviciu specifice funcției de director general al Complexului Energetic Turceni, precum și faptul că parchetul nu a făcut nicio referire la art. 26 din actul normativ menționat, neputând fi reținut nici de instanță, întrucât ar echivala cu o completare/modificare a acuzațiilor, lucru inadmisibil din perspectiva principiului separării funcțiilor judiciare și a respectării dreptului la apărare, s-a constatat că ***singurele dispoziții din O.G. nr. 119/1999 la care se poate raporta analiza referitoare la defectuoșitatea îndeplinirii acestor atribuții, cu prilejul încheierii contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, a actelor adiționale nr. 1/01.11.2007 și nr. 2/29.12.2007 la acesta și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, sunt cele ale art. 5 alin. 1***, reglementarea cuprinsă în art. 3 și art. 4 referindu-se, în mod expres, așa cum reiese din conținutul textelor legale, la aspecte ce privesc doar controlul intern în cadrul instituțiilor publice (obiectivele generale, cerințele, obligațiile conducătorului instituției publice), iar nu al oricărei alte entități publice dintre cele enumerate în art. 2 lit. m). Mai mult, s-a observat că art. 3 reprezintă o normă de maximă generalitate, fapt atestat chiar de denumirea lui marginală („Obiectivele generale ale controlului intern”), iar art. 4 instituie în sarcina conducătorului instituției publice îndatorirea de a asigura elaborarea, aprobarea, aplicarea și perfecționarea structurilor organizatorice, reglementărilor metodologice, procedurilor și criteriilor de evaluare, pentru a satisface cerințele generale și specifice de control intern, or, inculpatului nu i-a fost reproșată de către acuzare nerespectarea unei asemenea obligații, nefiind prezentate în cuprinsul rechizitoriului deficiențe în legătură cu efectuarea controlului intern sau cu organizarea acestei activități ori a departamentului aferent.

Cu privire la dispozițiile art. 5 alin. 1 din O.G. nr. 119/1999, s-a observat că acestea instituie în sarcina *persoanelor care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public obligația de a realiza o bună gestiune financiară* prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniul public, cele cinci criterii de evaluare a îndeplinirii acestei îndatoriri fiind definite în art. 2 lit. h), i), j), o) și v) din ordonanță.

S-a mai reținut că, potrivit dispozițiilor art. 8 din nota nr. 23882/28.08.2007 privind delegările de competență, emisă în aplicarea Statutului S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și a Regulamentului de organizare și funcționare al companiei, aprobată prin Hotărârea nr. 9/28.08.2007 a Consiliului de Administrație, directorul general al Complexului este cel care „gestionează patrimoniul societății, urmărește modul de gestionare a bunurilor aflate în patrimoniul acesteia și răspunde de modul lui de administrare”, revenindu-i, astfel, obligația legală de a asigura buna gestiune financiară, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. 1 din O.G. nr. 119/1999.

2.4.1. Procedând la examinarea corespondenței dintre baza factuală a acuzațiilor formulate în cuprinsul actului de sesizare (Titlul II, Subtitlul II.1) și tiparul normei de incriminare în care au fost încadrate, instanța de fond a reținut că ***inculpatul Cristea Dumitru***, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., ca urmare a procedurii desfășurate la nivelul societății comerciale pentru achiziționarea unor servicii juridice, a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații” contractul nr. 504/23.07.2007, având ca obiect prestarea unor activități de asistență și reprezentare juridică în mai multe domenii, precum și actul adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta, prin care a fost prelungită durata de execuție a convenției inițiale până la data 31.12.2008, celelalte clauze rămânând neschimbate. În temeiul contractului nr. 504/23.07.2007, Complexul Energetic Turceni a achitat casei de avocatură suma de 315.323,38 lei fără TVA, respectiv 375.234,80 lei cu TVA, iar în baza actului adițional nr. 2/29.12.2007, facturi în cuantum total de 1.048.531,97 lei fără TVA, respectiv 1.247.753 lei cu TVA.

Raportat la valoarea achiziției estimată inițial prin memoriile justificative nr. 15371/04.06.2007 și nr. DC/2288/04.06.2007 (prin care s-a propus achiziționarea serviciilor juridice), dar și la sumele ce au fost efectiv decontate de societatea comercială casei de avocatură în executarea convențiilor (în total suma de 1.363.855,38 lei fără TVA, respectiv 1.622.987,90 lei cu TVA), a rezultat că, privite atât separat/singular, cât și împreună, *contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și actul adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta*, încheiate de directorul general cu S.C.A. „Șova și Asociații”, având ca obiect prestarea unor servicii juridice incluse în Anexa 2B (pct. 21), nu depășeau valoarea de 420.000 euro prevăzută de art. 57 alin. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, astfel încât *nu intrau în sfera de incidență a ordonanței de urgență, fiind exceptate de art. 16 alin. 1 de la aplicabilitatea acesteia, situație în care S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. nu avea obligația organizării vreuneia dintre procedurile de atribuire prevăzute de actul normativ sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul său.*

Sub acest din urmă aspect, instanța de fond a arătat, contrar susținerilor din cuprinsul rechizitoriului, că, în cazul atribuirii contractelor de prestare a serviciilor juridice prevăzute în Anexa 2B a căror valoare este situată sub pragul instituit de art. 57 alin. 2 lit. b), cum sunt contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și actul adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta, nu sunt incidente prescripțiile normative din materia achizițiilor publice, deoarece, în această situație derogatorie, reglementată expres de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, textul de lege exceptează integral de la aplicare dispozițiile ordonanței de urgență, deci inclusiv cele ale art. 2, privind scopul și principiile actului normativ, art. 19, referitoare la achizițiile directe de servicii, și art. 25, ce vizează estimarea valorii contractului, a căror încălcare de către inculpatul Cristea Dumitru, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a fost invocată de procuror.

S-a reținut că esențială pentru aplicarea corespunzătoare a legislației din domeniul achizițiilor publice este estimarea valorii contractului ce urmează a fi atribuit (art. 25), sens în care art. 28 prevede anumite reguli incidente în situația achiziționării de servicii, iar art. 26 instituie necesitatea realizării acestei operațiuni de evaluare anterior demarării oricărei proceduri reglementate de O.U.G. nr. 34/2006, întrucât, în funcție de suma previzionată, se stabilește incidența anumitor dispoziții ale ordonanței sau, dimpotrivă, se constată inaplicabilitatea ei, cum este și cazul achiziției de servicii juridice prevăzute în Anexa 2B (pct. 21), a căror valoare este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 420.000 de euro.

A rezultat, așadar, din interpretarea coroborată a textelor de lege, că încălcarea obligației prevăzute de art. 25 din O.U.G. nr. 34/2006 nu poate fi reținută decât în situația în care omisiunea de estimare a valorii achiziției sau utilizarea unui algoritm eronat de stabilire a acesteia sunt realizate în scopul eludării integrale a dispozițiilor ordonanței de urgență sau a aplicării altor reguli de atribuire decât cele care ar fi fost incidente prin raportare la anumite valori stabilite expres de lege, situație ce nu se regăsește, însă, în cauză, din moment ce contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și actul adițional nr. 2/29.12.2007 nu au depășit pragul instituit de art. 57 alin. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, astfel încât, potrivit art. 16 alin. 1 din actul normativ menționat, erau exceptate de la aplicarea acestuia și, implicit, de la organizarea vreuneia dintre procedurile enumerate de art. 18. Cu alte cuvinte, deși valoarea totală a serviciilor juridice ce urmau a fi achiziționate de la S.C.A. „Șova și Asociații” nu a fost estimată anterior atribuirii contractului nr. 504/23.07.2007, fiind aproximată, prin cele două memorii justificative (nr. 15371/04.06.2007 și nr. DC/2288/04.06.2007), doar suma preconizată pentru anul 2007, această lacună nu a putut fi subsumată nerespectării obligației prevăzute de art. 25 din O.U.G. nr. 34/2006, în condițiile în care nu s-a urmărit evitarea aplicării ordonanței de urgență care, oricum, prin dispozițiile sale exprese (art. 16 alin. 1 raportat la art. 57 alin. 2 lit. b), excludea din sfera sa de incidență cele două convenții.

Cu toate acestea, așa cum a rezultat din materialul probator administrat în cauză, la nivelul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., s-a decis organizarea unei forme concurențiale de achiziție a serviciilor juridice și, întrucât societatea

nu avea elaborate norme interne în acest sens (așa cum prevedea Ghidul privind atribuirea contractelor de achiziție publică, aprobat prin Ordinul nr. 155/2006 al A.N.R.M.A.P.), s-a optat pentru selecția de oferte și negocierea pretului și clauzelor contractuale, procedură care, implicit, a presupus și întocmirea specificațiilor tehnice, respectiv a caietului de sarcini, conform dispozițiilor art. 35 - 38 din O.U.G. nr. 34/2006.

S-a reținut că, susținând că procedura de selecție derulată la nivelul societății comerciale a fost trucată în scopul câștigării ei de către S.C.A. „Șova și Asociații”, parchetul a arătat, în esență, că inițiativa achiziționării serviciilor juridice ar fi aparținut exclusiv directorului general Cristea Dumitru, care a dispus („a comandat”) întocmirea referatelor de necesitate de către persoanele din subordinea sa și a decis firmele de avocatură ce trebuiau invitate la procedură, având în vedere că acesta fusese, cu doar câteva luni înainte, președinte al comisiei de evaluare a ofertelor pentru atribuirea contractului de asistență juridică din cadrul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., cunoscând, astfel, sumele ofertate de societățile de avocați participante, printre care s-au aflat și S.C.A. „Rațiu și Rațiu”, S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații” și S.C.A. „Șova și Asociații”.

Într-adevăr, inculpatul Cristea Dumitru a fost desemnat, prin decizia nr. 67/01.02.2007 emisă de martorul Dondera Ion, președinte al comisiei de evaluare a ofertelor din cadrul Complexului Energetic Rovinari, însă, în cauză, nu s-a dovedit că ar fi folosit informațiile de care a luat cunoștință în această calitate pentru a manipula sau influența, în orice mod, procedura de selecție desfășurată la nivelul societății comerciale pe care o conducea, în scopul câștigării ei de către S.C.A. „Șova și Asociații”, sau că ar fi decis în mod arbitrar achiziționarea unor servicii de asistență juridică de la această casă de avocatură, sens în care ar fi impus întocmirea unor documente justificative, deși efectuarea unei asemenea achiziții nu era necesară.

S-a constatat că relevante în acest sens sunt declarațiile martorilor Danciu Laviniu, Procopiu Cornel Filimon și Militaru Marinela (director, șef Serviciu urmărire contracte și, respectiv, șef Birou buget-finanțe în cadrul Unității Management și Implementare Proiect - Instalații Desulfurare), care au menționat, în mod constant, în ambele faze procesuale, că inițiativa întocmirii memoriului justificativ nr. 15371/04.06.2007 le-a aparținut, întrucât, dată fiind complexitatea și noutatea problematicii ce urma a fi abordată în cadrul procedurii de achiziție a contractului de execuție a proiectului de desulfurare, ce presupunea organizarea unei licitații internaționale competitive, au apreciat că era necesară reprezentarea S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. de către avocați cu experiență, specializați în domeniul dreptului bancar și al comerțului internațional. Totodată, martorii Danciu Laviniu și Procopiu Cornel Filimon au arătat, în mod expres, că nu au purtat nicio discuție cu directorul general sau cu alte persoane din conducerea societății anterior elaborării referatului de necesitate, aspect învederat și de martorul Vasile Ioan-Viorel, care a susținut că întocmirea memoriului înregistrat sub nr. DC/2288/04.06.2007 a fost justificată de solicitările primite în acest sens din partea altor direcții sau compartimente ale Complexului. Chiar dacă Militaru Marinela, referindu-se la consultările avute cu

colegii săi, Danciu Laviniu și Procopiu Cornel Filimon, în legătură cu necesitatea achiziționării serviciilor juridice, a indicat ca posibil interlocutor și o persoană din conducerea societății, martora nu a putut să precizeze identitatea ei, funcția deținută și conținutul discuției purtată în concret, susținerile sale în acest sens neputând fi valorificate de instanță sub aspect probator, având în vedere caracterul lor vag și imprecis, precum și faptul că nu se coroborează cu celelalte mijloace de probă administrate în cauză. De altfel, s-a remarcat că faptul că necesitatea contractării unui serviciu de asistență juridică specializat a fost invocată și susținută pentru prima dată de angajații Unității Management și Implementare Proiect - Instalații Desulfurare a fost confirmat și de martorul Motocu Marian, care a declarat că doar ca urmare a sesizării acestei chestiuni de specialiștii din cadrul compartimentului menționat, s-a luat, la nivelul conducerii Complexului Energetic, decizia achiziției serviciilor juridice.

Contrar susținerilor din cuprinsul rechizitoriului, declarațiile martorului Popescu Mugurel-Daniel nu au fost de natură să confirme faptul că inițiativa achiziționării serviciilor juridice ar fi aparținut directorului general Cristea Dumitru, în condițiile în care, atât în cursul urmăririi penale, cât și al cercetării judecătorești, acesta a declarat că nu cunoaște împrejurările în care a fost perfectat contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, având în vedere că, până la 01.09.2007, și-a desfășurat activitatea în cadrul Exploatarei miniere Jilț. Astfel, audiat fiind de către organele de anchetă penală în data de 23.07.2014, martorul a arătat textual: „îmi aduc aminte că în vara anului 2007 se discuta la nivelul CET despre încheierea unui contract cu o firmă de avocatură, fără să cunosc detaliile acestuia”, afirmații reluate, ulterior, și în fața instanței, când a menționat că „după ocuparea funcției de șef al Oficiului juridic (n.n. - 01.09.2007) am aflat că a fost încheiat un ... contract de asistență juridică, anterior venirii mele, cu casa de avocatură S.C.A. Șova și Asociații”. În realitate, așa cum a rezultat din cuprinsul depozițiilor sale, susținerile martorului cu privire la insistența inculpatului Cristea Dumitru de a semna anumite documente justificative (note ce au fost supuse aprobării Consiliului de Administrație) se referă la încheierea cu societatea de avocați menționată a actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și nicidecum la perfectarea contractului nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta.

S-a apreciat de către instanța de fond că nefundamentate sub aspect probator sunt și alegațiile privind contribuția directorului general la stabilirea firmelor de avocatură invitate la procedura de selecție, aspect ce nu a putut fi dedus exclusiv din faptul că acesta a fost președinte al comisiei de evaluare a ofertelor din cadrul Complexului Energetic Rovinari, din moment ce nu există nicio dovadă care să demonstreze implicarea inculpatului într-un asemenea demers. Dimpotrivă, martorul Vasile Ioan-Viorel a declarat, în mod constant, că a fost cel care a decis trimiterea invitației de participare la S.C.A. „Șova și Asociații”, cunoscând că societatea de avocatură încheiase un contract de asistență juridică și cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., însă nu știe care au fost criteriile ce au stat la baza alegerii celorlalte firme chemate la procedură, respectiv S.C.A. „Rațiu și Rațiu” și S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații”, aspect

ce nu a putut fi lămurit de niciunul dintre martorii audiați în cauză. Mai mult, în fața instanței, același martor a menționat că, ulterior primirii ofertelor de la cele trei case de avocatură participante, a discutat cu directorul comercial al Complexului Energetic Rovinari în legătură cu tariful orar prevăzut în contractul cu S.C.A. „Șova și Asociații”, pentru a nu accepta în cadrul negocierilor ulterioare un preț mai mare.

Deși s-a mai susținut, sub același aspect, că invitarea la procedura de selecție a S.C.A. „Rațiu și Rațiu” și S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații” s-ar fi făcut „din dispoziția” lui Șova Dan-Coman, parchetul nu a produs nicio dovadă în acest sens și nu a indicat modalitatea în care presupusa sa intervenție s-ar fi materializat la nivelul Complexului Energetic Turceni, niciunul dintre martorii audiați în cauză sau inculpatul Cristea Dumitru neconfirmând existența vreunei discuții sau întâlniri cu reprezentantul S.C.A. „Șova și Asociații” prin care acesta să fi solicitat/impus participarea la procedură a celor două case de avocatură menționate.

În plus, s-a constatat că materialul probator al cauzei nu atestă realizarea unei înțelegeri între partenerii coordonatori ai firmelor de avocați invitate, în legătură cu oferta pe care urmau să o transmită Complexului Energetic Turceni în procedura de achiziție a serviciilor de asistență juridică, inexistența unei conivențe în acest sens între Șova Dan-Coman, Rațiu Monica Amalia și Ștefănică Mihai-Daniel fiind susținută de aceștia în cuprinsul depozițiilor date pe parcursul procesului penal. Astfel, audiați fiind atât de organele de urmărire penală (filele 90-92, 111-113, vol. 2 d.u.p.), cât și de instanță, martorii Rațiu Monica Amalia și Ștefănică Mihai-Daniel au arătat că, deși pe piața de profil, erau cunoscute limitele minime și maxime ale tarifelor practicate de casele de avocatură pentru un anumit tip de serviciu de consultanță juridică (fapt confirmat și de martorul Duțu Florin), acest lucru nu prezenta importanță într-o procedură concurențială, din moment ce nu se știa identitatea societăților participante, subliniind, totodată, că nu au purtat nicio discuție cu Șova Dan-Coman sau cu vreo altă persoană din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” cu privire la prețul oferit în procedura de achiziție a contractului de asistență juridică organizată de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.. Totodată, lipsa oricărei conivențe între Rațiu Monica Amalia, Ștefănică Mihai-Daniel și Șova Dan-Coman în legătură cu oferta financiară transmisă Complexului a fost confirmată și de inculpat, în cursul cercetării judecătorești, dar și de martorii Enescu Roxana (declarațiile din 03.05.2015 și 14.10.2016) și Ciurcu Simona (depoziția din 14.10.2016), aceasta din urmă menționând că, deși S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Rațiu și Rațiu” au realizat mai multe acorduri cu privire la prețul de participare la anumite proceduri concurențiale, o astfel de înțelegere nu a existat în cazul atribuirii contractului de asistență juridică de către Complexul Energetic Turceni.

De asemenea, nu au putut fi reținute ca elemente de natură să vicieze procedura de selecție organizată la nivelul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. nici aspectele invocate de parchet cu privire la data de expediere a invitației către S.C.A. „Ștefănică, Duțu și Asociații” și modul de înregistrare a ofertei transmise de S.C.A. „Șova și Asociații”, atâta timp cât acuzația nu a făcut

cercetări în această privință și nu a identificat indicii ale comiterii unor fapte prevăzute de legea penală, context în care nu s-a putut considera decât că suprascrierea pe documentul înaintat de cea din urmă casă de avocatură a unui alt număr de înregistrare s-a datorat unei erori materiale. Oricum, s-a apreciat că niciuna dintre aceste fapte nu poate fi imputată inculpatului Cristea Dumitru, a cărui implicare în procedura concurențială s-a limitat la desemnarea comisiei de evaluare a ofertelor și stabilirea componenței acesteia, neavând, în calitate de director general, atribuții de supraveghere a modalității de întocmire și transmitere a documentației de atribuire, ci doar obligația de a semna contractul de asistență juridică cu societatea de avocatură declarată câștigătoare de membrii comisiei, lucru pe care l-a și făcut.

S-a constatat, așadar, că, deși valoarea estimată a serviciilor juridice, pentru anul 2007, a fost de 346.500 lei (sub 420.000 de euro), astfel încât S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. nu avea obligația, potrivit art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, să aplice ordonanța de urgență, totuși, în vederea atribuirii contractului de asistență juridică, s-a decis organizarea unei forme concurențiale de achiziție care, din moment ce nu s-a dovedit a fi viciată/trucată, fapt atestat de materialul probator administrat în cauză, astfel cum a fost analizat anterior, produce efecte și în ceea ce privește încheierea actului adițional nr. 2/29.12.2007, care face parte integrantă din contractul nr. 504/23.07.2007 perfectat cu S.C.A. „Șova și Asociații”. Contrar susținerilor procurorului, instanța de fond a apreciat că acest act adițional, prin care s-a prelungit durata de execuție a contractului menționat, nu are natura juridică a unei convenții de sine-stătătoare, atâta timp cât părțile nu și-au asumat alte obligații reciproce și nu au adus modificări celor anterior convenite, toate clauzele esențiale ale contractului de asistență juridică inițial, astfel cum erau prevăzute și de art. 127 alin. 1 din Statutul profesiei de avocat (în forma în vigoare la data respectivă), rămânând în continuare valabile.

Ca atare, în opinia instanței de fond, procedura competitivă ce a fost organizată la nivelul societății comerciale, deși la acel moment valoarea achiziției de servicii juridice a fost previzionată la o sumă ce nu depășea 420.000 de euro, asigură legalitatea atribuirii actului adițional nr. 2/29.12.2007 aceleiași case de avocatură declarată câștigătoare, în condițiile în care elementele definitorii ale acordului de voință al părților, cu referire, în principal, la obiect și onorariu (tarif orar), nu au suferit modificări și independent de cuantumul sumelor ce au fost decontate ulterior în temeiul său, atâta timp cât procedura concurențială inițială a respectat regulile prevăzute de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006 (art. 35 - 38) pentru atribuirea contractelor de prestări servicii juridice cu o valoare ce devansează pragul instituit de art. 57 alin. 2 lit. b) din ordonanța de urgență. În plus, s-a observat că posibilitatea prelungirii duratei de execuție a convenției inițiale, prin act adițional, a fost menționată în chiar cuprinsul caietului de sarcini, dar și al contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 încheiat între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”.

Așa fiind, raportat la considerentele expuse, s-a apreciat că **în sarcina inculpatului Cristea Dumitru nu poate fi reținută, circumscris noțiunii de**

îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, încălcarea, cu ocazia perfectării contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007, a dispozițiilor art. 2, art. 19 și art. 25 din O.U.G. nr. 34/2006, invocate de acuzare, aspect ce presupune, implicit, și respectarea de către acesta, în calitate de director general al societății comerciale, a cerințelor de legalitate și regularitate – astfel cum sunt definite de art. 2 lit. o) și v) din O.G. nr. 119/1999 – pentru asigurarea bunei gestiuni financiare în vederea protejării patrimoniului public administrat de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.

Cu toate că procurorul, în argumentarea încălcării de către inculpat a obligației instituite de art. 5 din actul normativ menționat, a invocat și lipsa prevederii sumelor decontate în temeiul actului adițional nr. 2/29.12.2007 în Programul anual al achizițiilor publice și în Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2008, instanța de fond a constatat că asemenea îndatoriri erau stipulate doar în actele de reglementare secundară (Ordinul nr. 155/2006 al A.N.R.M.A.P., Regulamentul de organizare și funcționare al societății, Hotărârea nr. 9/28.08.2007 a Consiliului de Administrație, prin care a fost aprobată nota nr. 23882/28.08.2007 privind delegarea competenței directorului general), modul lor de îndeplinire neputând face obiect de analiză din perspectiva întrunirii laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu imputată acuzatului, așa cum a statuat Curtea Constituțională prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017. În plus, contrar susținerilor parchetului, s-a constatat că, din materialul probator administrat în cauză, nu reiese că suportarea din fondurile aferente programului de investiții a sumelor plătite către S.C.A. „Șova și Asociații”, în temeiul actului adițional nr. 2/29.12.2007, ar fi condus la contractarea de către S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a unor împrumuturi oneroase în vederea realizării în bune condiții a proiectelor de investiții, angajarea unor astfel de credite nefiind dovedită prin depunerea la dosar a unor documente în acest sens și nici susținută de martorii audiați în cursul procedurii judiciare.

Deopotrivă, în dezacord cu cele reținute de procurorul semnatar al actului de sesizare, instanța de fond a apreciat că angajarea de către conducerea Complexului Energetic Turceni a unor servicii juridice externe, prin încheierea unui contract de asistență juridică cu o casă de avocatură, a cărui durată de execuție a fost, ulterior, prelungită prin act adițional, în condițiile în care, în perioada 2007 - 2008, la nivelul societății, era organizat un Birou juridic care funcționa cu 10, respectiv 12 posturi de jurisconsulți (astfel cum reiese din cuprinsul înscrisurilor atașate la filele 1-2, vol. 20 d.u.p.), nu atrage, în mod automat, încălcarea cerințelor de economicitate, eficacitate și eficiență în administrarea patrimoniului public și, pe cale de consecință, nerespectarea obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, ce a fost imputată inculpatului Cristea Dumitru, atâta timp cât acuzarea nu a făcut nicio dovadă că activitățile juridice ce au format obiectului contractului și care au fost efectiv prestate în temeiul lui ar fi fost realizate în aceleași condiții de performanță și de consilierii juridici ai companiei. Sub acest aspect, s-a reținut că împrejurarea invocată de parchet, în sensul că juriștii ar fi reprezentat societatea într-un număr

mai mare de cauze decât cele în care interesele Complexului Energetic au fost susținute de avocați, este lipsită de relevanță, din moment ce nu s-a realizat o analiză comparativă cu privire la obiectul, complexitatea și dificultatea acestora, prin evaluarea efectivă a problemelor de natură juridică pe care le ridicau în concret, și nu s-a stabilit modalitatea în care fiecare dintre ele a fost soluționată de instanțele judecătorești (în favoarea/defavoarea Complexului), pentru a stabili corespondența dintre costul resurselor financiare alocate și atingerea rezultatelor estimate. Mai mult, materialul probator administrat în cauză (depozițiile date în fața instanței de martorii Procopiu Cornel-Filimon, Militaru Marinela, Motocu Marian, Răuț Ion, Danciu Laviniu, Bîgu Gabriel, Cernov Radu-Ștefan; declarațiile inculpaților Cristea Dumitru din 22.11.2017, Graure Laurențiu-Octavian din 24.06.2016 și Șova Dan-Coman din 18.12.2017) au demonstrat legitimitatea angajării unor servicii juridice calificate în domenii specializate ale dreptului (dreptul comerțului internațional și drept bancar), în vederea încheierii contractului de execuție a instalațiilor de desulfurare la unele dintre grupurile energetice ale societății, conform obligațiilor asumate prin Acordul de împrumut cu Banca Japoniei, ratificat prin Legea nr. 257/2005, chiar unii dintre consilierii juridici ai companiei afirmând în cursul cercetării judecătorești că nu aveau experiența și pregătirea juridică necesare pentru a reprezenta S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. într-un proiect de o asemenea anvergură și complexitate, cu caracter de noutate la nivel național (depozițiile martorilor Simion Gheorghiuța, Ciortan Ion, Marinescu Maria-Elena). De altfel, lipsa unei expertize a juriștilor societății în domenii calificate ale dreptului a fost confirmată, în fața instanței, și de martorul Manțog Ionel, care i-a succedat în funcția de director general inculpatului Cristea Dumitru și în al cărui mandat a fost încheiat un contract de asistență juridică cu o casă de avocatură, în vederea obținerii unui credit de la BERD pentru finanțarea unor obiective de investiții (depozițiile martorului date în ambele etape procesuale).

Totodată, s-a menționat că încheierea de către directorul general al societății comerciale (indiferent de natura capitalului social al acesteia) a unui contract de asistență juridică cu o casă de avocatură reprezintă o decizie de natură managerială, de oportunitate, întemeiată pe anumite motivații obiective concrete și care, *atâta timp cât este luată în interesul entității juridice și respectă condițiile impuse de prescripțiile normative pentru valabilitatea sa*, nu poate angaja răspunderea penală a persoanei care a adoptat-o, ci, cel mult, răspunderea civilă a acesteia față de asociați, atunci când sunt îndeplinite cerințele prevăzute de Legea societăților nr. 31/1990 (art. 152 raportat la art. 144¹, art. 155 și art. 155¹).

În plus, *la datele la care s-au perfectat, în cauză, contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, precum și actul adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta, nu exista nicio dispoziție în legislația primară sau în actele de reglementare secundară care să îngrădească dreptul entităților publice în cadrul cărora funcționau compartimente/departamente juridice de a contracta servicii externe de avocatură, o asemenea interdicție fiind introdusă abia prin O.G. nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei*

financiare, care prevede, printre altele, că societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care au în structura organizatorică personal propriu de specialitate juridică, nu pot achiziționa servicii juridice de consultanță, de asistență sau de reprezentare (art. 1) decât în anumite situații temeinic justificate, definite ca atare de actul normativ, și cu stricta respectare a procedurii instituite de acesta (alin. 3).

Așadar, pentru toate aceste argumente, s-a reținut că inculpatului Cristea Dumitru nu i se poate reproșa nerespectarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu prilejul încheierii și executării contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007, a dispozițiilor din legislația primară (O.U.G. nr. 34/2006 și O.G. nr. 119/1999) a căror încălcare i-a fost imputată de acuzare prin rechizitoriu, apreciindu-se că faptele acestuia nu întrunesc elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective, astfel cum a fost reconfigurată prin deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017.

În consecință, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I din același cod, s-a dispus **achitarea inculpatului Cristea Dumitru pentru infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, în formă continuată, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) și art. 5 Cod penal (2 acte materiale)**, legea penală anterioară fiind considerată mai favorabilă.

Având în vedere soluția pronunțată cu privire la această acuzație, precum și argumentele care o susțin, astfel cum au fost enunțate, instanța de fond nu a mai examinat aspectele puse în discuție, din oficiu, la termenul de judecată din data de 9 februarie 2018, în sensul schimbării încadrării juridice a faptelor descrise (în sarcina inculpatului Cristea Dumitru) în Titlul II, Subtitlul II.1 al actului de sesizare, din infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal (2 acte materiale), în două infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu referire la art. 297 Cod penal, o asemenea analiză nemaivând nicio relevanță în ceea ce privește situația juridică a inculpatului Cristea Dumitru.

2.4.2. Date fiind similitudinile existente între chestiunile de fapt și de drept examinate cu privire la acuzațiile formulate împotriva inculpaților în cuprinsul Titlului II, Subtitlurile II.2 și II.3 ale actului de sesizare, acestea au fost tratate împreună de către instanța de fond, cu evidențierea separată doar a acelor elemente distinctive, ce caracterizează în mod exclusiv anumite fapte ce formează obiectul trimiterii în judecată.

a). Analizând conduita imputată, prin rechizitoriu, **inculpatului Cristea Dumitru** în legătură cu perfectarea celorlalte două convenții de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, instanța de fond, conform împrejurărilor factuale descrise pe larg anterior, a reținut că, în contextul acțiunii promovate de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. împotriva S.C. Electrica S.A. pentru plata sumei de 15.863.812,59 lei reprezentând penalități de întârziere aferente unor

facturi de livrare a energiei electrice, înregistrată pe rolul Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, sub nr. 33145/3/2007, directorul general al societății a încheiat cu casa de avocatură menționată, reprezentată de partenerul coordonator Șova Dan-Coman, **actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007**, considerând că „realizarea operațiunii de rezolvare” a acestei probleme litigioase „în condiții de eficiență și performanță implică asistența din partea unui specialist”, astfel cum s-a consemnat în preambulul convenției. Obiectul actului adițional l-a constituit obținerea unor „titluri executorii irevocabile împotriva unor debitori”, prin reprezentarea clientului în instanță sau în eventualele negocieri de către consilier (art. 1), activitate pentru care s-a stipulat încasarea de către acesta a unui onorariu fix, stabilit conform contractului inițial, și a unui onorariu de succes (1% dacă suma recuperată era de până la 20.000.000 lei, 2% în cazul în care valoarea acesteia era de până la 50.000.000 lei și 3% în situația recuperării unei sume de peste 50.000.000 lei) ce urma a fi achitat „la momentul semnării unei tranzacții executorii, a unei tranzacții judiciare, a obținerii unei hotărâri irevocabile de obligare a debitorului față de creditorul S.C.C.E. Turceni S.A. de achitare a datoriei, ori în momentul semnării oricărui alt document care permite executarea silită a debitorului de către client” (art. 2). *În temeiul actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007, a fost emisă de S.C.A. „Șova și Asociații” factura fiscală nr. 223/14.12.2007, în valoare de 1.142.400 lei, cu TVA, respectiv de 960.000 lei, fără TVA, ce a fost achitată de Complexul Energetic Turceni cu ordinul de plată nr. 9149/18.12.2007.*

Totodată, pe fondul litigiului ce forma obiectul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, în care S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. fusese chemată în judecată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, pentru plata sumei de 88.645.660,96 lei, reprezentând transformarea în dezdăunări a obligației de a face neexecutată, prevăzută de Legea nr. 243/2005, **inculpatul Cristea Dumitru, în calitate de director general al societății pârâte, a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată tot de inculpatul Șova Dan-Coman, contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008**, ce a avut ca obiect realizarea, pe cale judiciară, prin apărări formulate în procesul intentat de creditoare, a unei înțelegeri cu aceasta, prin care datoria companiei să fie achitată într-un termen rezonabil, astfel încât să nu fie blocată activitatea ei economică. De asemenea, menținându-se tariful orar de 140 lei/oră, la care se adaugă TVA, inserat în cuprinsul contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, s-a prevăzut, în plus, că, în ipoteza obținerii rezultatului, clientul va achita un onorariu de succes reprezentând un anumit procent din quantumul creanței, respectiv: 0,5% (pentru eșalonarea datoriei, inclusiv a penalităților, pe 3 ani), 0,75% (pentru eșalonarea datoriei, inclusiv a penalităților, pe 5 ani), 1% (pentru eșalonarea datoriei, fără penalități, pe 3 ani), 1,5% (pentru eșalonarea datoriei, fără penalități, pe 5 ani) și 3% pentru anularea totală sau parțială a datoriei. În executarea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, casa de avocatură a emis facturile fiscale nr. 305/07.03.2008 și nr. 340/10.04.2008, în valoare totală de 1.242.019,13 lei, cu TVA, respectiv de

1.043.713,56 lei, fără TVA, ce au fost achitate de Complexul Energetic Turceni cu ordinele de plată nr. 11687/26.03.2008 și nr. 43/22.04.2008.

S-a observat, aşadar, că activitățile ce au constituit obiectul actului adițional nr. 1/01.11.2007 și al contractului nr. 80/13.02.2008, deși limitate la reprezentarea S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în dosarele nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, și, respectiv, nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, și la obținerea unui anumit rezultat, se încadrau în sfera mai largă a serviciilor juridice convenite între părți prin contractul inițial nr. 504/23.07.2007 care, în aplicarea art. 3 alin. 1 lit. b) din Legea privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat nr. 51/1995, a inclus, în obiectul acestuia, la punctul 1.1. din art. 1, printre altele, reprezentarea societății comerciale de către S.C.A. „Șova și Asociații” în orice litigii și proceduri contencioase desfășurate în fața instanțelor de judecată sau a autorităților publice cu atribuții jurisdicționale, astfel încât, fiind stabilită în mod expres întinderea puterilor pe care clientul le conferea casei de avocatură, cea din urmă era împuternicită, conform art. 131 alin. 1 și 2 din Statutul profesiei de avocat, să efectueze orice act specific acestei profesii pe care îl considera necesar pentru realizarea intereselor companiei.

Cu toate acestea, prin noile convenții de asistență juridică, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și-a asumat obligații suplimentare, în sensul achitării către casa de avocatură, pe lângă tariful de 140 lei/oră, a unui onorariu de succes reprezentând un anumit procent din valoarea creanțelor ce au format obiectul litigiilor, în funcție de rezultatul obținut, astfel încât, fiind aduse modificări de substanță uneia dintre clauzele esențiale convenite inițial, prin contractul nr. 504/23.07.2007, ce privește onorariul, element definitoriu al acordului de voință al părților potrivit art. 127 alin. 1 din Statutul profesiei de avocat, atribuirea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008 nu se mai putea realiza în baza procedurii competitive organizată anterior și câștigată de S.C.A. „Șova și Asociații” strict în considerarea prețului orar oferit, **ci cu respectarea dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, în funcție de valoarea serviciilor de asistență juridică ce urmau a fi achiziționate.**

În opinia instanței de fond, organizarea unei proceduri concurențiale pentru atribuirea unui contract de prestări servicii listate în Anexa 2B a ordonanței de urgență, care, indiferent de valoarea estimată a acestuia, respectă cerințele prevăzute de art. 35-38 și art. 56 din același act normativ, asigură și legalitatea încheierii, ulterioare, a unor acte adiționale sau a altor contracte de asistență juridică cu casa de avocatură declarată câștigătoare în situația în care, prin acestea, nu se modifică aspectele de conținut reprezentative ale convenției inițiale (cu referire, în special, la obiect și onorariu), în caz contrar, pentru achiziționarea serviciilor juridice în noile condiții, existând obligația parcurgerii **procedurii simplificate instituită de art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006**, însă numai în ipoteza în care valoarea acestora depășește suma de 420.000 de euro.

În cauză, s-a apreciat că doar aparent, raportat exclusiv la suma decontată casei de avocatură în temeiul fiecăreia dintre convenții, privită separat, respectiv

1.142.400 lei în baza actului adițional nr. 1/01.11.2007 și 1.242.019,13 lei în executarea contractului nr. 80/13.02.2008, acestea erau exceptate de la aplicabilitatea O.U.G. nr. 34/2006, instanța considerând că, *în realitate, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin reprezentanții săi legali, avea obligația de a respecta dispozițiile art. 16 alin. 1 din ordonanța de urgență și de a încheia noile contracte de achiziție a serviciilor juridice numai în urma organizării procedurii instituite de lege, ce consta în întocmirea caietului de sarcini cuprinzând specificațiile tehnice (art. 35-38) și transmiterea anunțului prevăzut de art. 56, iar nu prin atribuirea lor directă către S.C.A. „Șova și Asociații”.*

În acest caz, a fost, practic, încheiat un contract de asistență juridică cu un obiect fracționat, a cărui valoare totală depășește pragul de 420.000 euro instituit de art. 57 alin. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, astfel încât respectarea procedurii simplificate de atribuire, reglementată de art. 16 alin. 1 din ordonanța de urgență, era obligatorie.

Așa cum a rezultat din cuprinsul actului adițional nr. 1/01.11.2007 și al contractului nr. 80/13.02.2008, obiectul acestora consta în asigurarea reprezentării de către S.C.A. „Șova și Asociații” a Complexului Energetic Turceni în procesele pe care le avea cu S.C. Electrica S.A. și, respectiv, cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., însă, în conținutul lor, se stipula și obținerea unui anumit rezultat în urma prestării acestei activități juridice, constând în negocierea și realizarea unor înțelegeri cu partea adversă, în funcție de gradul de atingere a rezultatului preconizat urmând a fi achitat și onorariul de succes.

S-a reținut că, dacă, într-adevăr, anterior perfectării actului adițional nr. 1/01.11.2007, față de informațiile ce i-au fost furnizate de martorul Cernov Radu-Ștefan cu privire la împlinirea termenului de prescripție a dreptului la acțiune pentru o parte din penalitățile de întârziere reclamate și raportat la poziția adoptată de S.C. Electrica S.A., care refuzase la plată, în mod repetat, factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007, nu era posibilă estimarea de către directorul general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a unui cost al serviciilor juridice ce urmau a fi achiziționate *prin această convenție* care să devanseze pragul instituit de art. 57 alin. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, ***depășirea, ulterioară, a valorii de 420.000 de euro pentru prestarea unor activități juridice de aceeași natură, în condițiile acordării unui onorariu de succes casei de avocatură, era, însă, previzibilă la acel moment și îl obliga, astfel, pe acesta, la respectarea dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 35-38 și art. 56 din același act normativ prealabil atribuirii noului contract.***

După cum s-a arătat, pe larg, cu ocazia expunerii situației de fapt, în perioada septembrie - octombrie 2007, BNP Consult SPRL, lichidator judiciar al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., a întreprins demersuri insistente pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 243/2005 sau pentru recuperarea creanței de 69.520.555,72 lei deținută asupra S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., astfel cum fusese stabilită prin protocolul de predare - primire din 16.06.2004 încheiat cu Compania Națională a Lignitului „Oltenia” S.A., sens în care a inițiat o corespondență sub acest aspect cu conducerea

Complexului și s-a adresat Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, solicitând identificarea unei soluții pentru rezolvarea problemei litigioase dintre părți. În acest context, în același interval de timp, au avut loc mai multe întâlniri între reprezentanții celor două societăți și cei ai A.V.A.S., în care au fost analizate posibilitățile de dezamorsare a situației conflictuale, prin Hotărârea nr. 48/09.10.2007 a Colegiului Director avansându-se, pe de o parte, varianta compensării în acțiuni a creanței certe, lichide și exigibile deținute de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra Complexului Energetic Turceni, urmată de transferul lor la Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, în vederea administrării și valorificării, soluție condiționată, însă, de existența acceptului judecătorului sindic și care, în plus, ar fi putut fi considerată ca reprezentând ajutor de stat, iar pe de altă parte, posibilitatea reeșalonării respectivei creanțe pe o perioadă rezonabilă, de 3 ani.

Prin adresa nr. 342/28.09.2007, directorul general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., Cristea Dumitru, a comunicat forului tutelar al societății că, de principiu, acceptă ambele variante propuse de A.V.A.S., însă a precizat că, în cazul reeșalonării creanței certe, lichide și exigibile în valoare de 69.520.555,72 lei, deținută de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., solicită acordarea unui termen de grație de 1 an, până la 01.01.2009, în vederea achitării unui alt debit către aceeași societate, în sumă de 116.682.974,88 lei, reprezentând contravaloarea lignitului achiziționat anterior, ceea ce, *de plano*, presupunea încheierea unei tranzacții judiciare cu creditoarea, date fiind dispozițiile Legii nr. 243/2005 care prevedeau compensarea în acțiuni a respectivei creanțe.

Deopotrivă, astfel cum atestă notele de onorarii emise de casa de avocatură (filele 23-25, 29-31, vol. 11 d.u.p., filele 165-167, 171-173, vol. 21 d.u.p.), în perioada septembrie - octombrie 2007, s-au realizat o serie de analize și au avut loc mai multe consultări între reprezentanții Complexului și avocații S.C.A. „Șova și Asociații” cu privire la situația juridică a creanței în sumă de 69.520.555,72 lei rezultată în urma reorganizării S.C. Electrocentrale Turceni S.A. și Companiei Naționale a Lignitului „Oltenia” S.A., punctul de vedere al acestora din urmă, exprimat și cu ocazia discuțiilor de la sediul A.V.A.S. din 25.09.2007 și 08.10.2007 (filele 13-22, 64-76, vol. 39 d.u.p.), concretizat, ulterior, în cuprinsul unei opinii legale, fiind în sensul că măsurile prevăzute de Legea nr. 243/2005 constituie ajutoare de stat și că singura modalitate de stingere a creanței și, implicit, de rezolvare a problemei litigioase o reprezintă plata efectivă a datoriei, aspect confirmat, în depozițiile lor, de martorii Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana, dar și de inculpații Șova Dan-Coman și Ciurel Laurențiu-Dan.

Ca atare, având în vedere acțiunile repetate întreprinse de BNP Consult SPRL, *anterior datei de 01.11.2007*, pentru rezolvarea problemei litigioase cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. privind recuperarea sumei de 69.520.555,72 lei, poziția exprimată de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului în sensul plății eșalonate a datoriei, în condițiile în care cea de-a doua variantă propusă de aceasta, constând în compensarea în acțiuni a creanței certe, lichide și exigibile deținute de S.C. pentru Închiderea -

Conservarea Minelor S.A. se afla sub rezerva obținerii acceptului judecătorului sindic și a autorizării măsurii de către Comisia Europeană (putând fi considerată ajutor de stat), punctul de vedere similar expus de S.C.A. „Șova și Asociații” și, nu în ultimul rând, opțiunea directorului general al Complexului de a accepta achitarea în rate a debitului, însă numai în situația acordării unui termen de grație de 1 an, instanța de fond a apreciat că, *la momentul adoptării deciziei de a încheia actul adițional nr. 1/2007 la contractul nr. 504/23.07.2007, acesta avea posibilitatea reală de a previziona potențialitatea declanșării, în perioada imediat următoare, a unei acțiuni în justiție pentru plata respectivei datorii și, implicit - date fiind consecințele majore asupra activității economice a societății - a prestării, în schimbul unui onorariu de succes, a aceluiași servicii juridice în vederea ajungerii la o înțelegere cu partea adversă, în sensul exprimat în adresa nr. 342/28.09.2007, împrejurare în care inculpatul Cristea Dumitru era obligat să își exercite competențele ce-i fuseseră delegate cu respectarea dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, cu atât mai mult cu cât, raportat la valoarea creanțelor aflate în litigiu și la modul de stabilire a comisionului suplimentar; depășirea pragului instituit de art. 57 alin. 2 lit. b) din ordonanța de urgență era pe deplin previzibilă.*

De altfel, s-a reținut că materialul probator al cauzei a demonstrat că inculpatul a realizat întocmai că, prin modul de atribuire discreționară a actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008 către casa de avocatură S.C.A. „Șova și Asociații”, eludează dispozițiile obligatorii ale legii achizițiilor publice, motiv pentru care a încercat să transfere întreaga răspundere în sarcina membrilor Consiliului de Administrație al societății, cărora le-a solicitat să aprobe perfectarea celor două convenții, demers la care nu ar fi apelat în situația în care contractele ar fi fost exceptate de la aplicarea O.U.G. nr. 34/2006, așa cum a susținut acesta atât cu prilejul audierii sale de către instanță, cât și în cuprinsul concluziilor formulate pe fondul cauzei.

S-a mai reținut că directorul general Cristea Dumitru a fost cel care, ulterior declanșării celor două procese, a abordat, din inițiativa sa, împreună cu martorul Cernov Radu-Ștefan, chestiunea reprezentării de către societatea de avocați a S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în dosarele nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, și nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, dar și persoana care, în urma acestor discuții, a decis încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, în condițiile stipulării unui onorariu de succes în cazul obținerii rezultatului urmărit, scop în care a regizat un mecanism de achiziționare a serviciilor juridice prin atribuire directă, deși depășirea de către acestea a valorii de 420.000 de euro, în viitor, era previzibilă la momentul perfectării primei convenții, **încălcând, astfel, dispozițiile art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006 care obligau autoritatea contractantă la întocmirea caietului de sarcini conținând specificațiile tehnice și transmiterea anunțului de atribuire**, potrivit art. 35-38 și art. 56 din ordonanță.

Cu toate că inculpatul și martorul Cernov Radu au recunoscut discuțiile purtate în decembrie 2007 cu privire la reprezentarea societății comerciale de

către casa de avocatură în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., aceștia nu au manifestat aceeași atitudine procesuală și în legătură cu acțiunea intentată de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. împotriva S.C. Electrica S.A., susținând că, în acest caz, comunicarea s-a realizat de către martor cu inculpatul Graure Laurențiu-Octavian. Aceste din urmă susțineri nu au putut fi valorificate sub aspect probator, declarațiile celor doi necoroborându-se între ele și nici cu celalalte mijloace de probă administrate în cauză. Astfel, Graure Laurențiu-Octavian a declarat, în mod constant, pe parcursul procedurii judiciare, că directorul Cristea Dumitru a fost cel care i-a confirmat că S.C.A. „Șova și Asociații” va reprezenta Complexul în procesul cu S.C. Electrica S.A., însă în temeiul unui nou contract încheiat cu casa de avocatură care trebuie să prevadă și un onorariu de succes, arătând, totodată, contrar susținerilor celui din urmă, că despre majorarea cuantumului pretențiilor deduse judecății a aflat după încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007, iar despre perfectarea tranzacției cu pârâta abia în noiembrie 2007, când aceasta a fost prezentată, spre semnare, de către reprezentantul societății de avocați. Or, toate aceste declarații care se coroborează cu cele ale inculpatului Șova Dan-Coman din 25.01.2018 și, parțial, cu cele date de Cernov Radu-Ștefan în fața instanței, când a precizat că posibilitatea realizării unei înțelegeri judiciare cu partea adversă s-a prefigurat ulterior datei de 01.11.2007, au demonstrat că discuția referitoare la încheierea unei convenții separate de asistență juridică a fost purtată de inculpatul Cristea Dumitru cu martorul menționat, ulterior primei deplasări a acestuia la sediul Complexului, dar înainte de 25.10.2007, ocazie cu care directorul general a fost informat și în legătură cu prescrierea dreptului la acțiune pentru o parte din penalitățile de întârziere, cu necesitatea majorării cuantumului pretențiilor la întreaga sumă de 68.222.761,10 lei și a rezolvării problemei litigioase până la finalul anului 2007 pentru a nu afecta bilanțul contabil al societății.

De asemenea, pentru a da o aparență de legalitate demersurilor ilicite întreprinse pentru atribuirea directă a actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008 către S.C.A. „Șova și Asociații” și a se deroba, astfel, de orice răspundere pentru încălcarea legislației în materia achizițiilor publice, inculpatul Cristea Dumitru a dispus, în mod arbitrar, întocmirea și semnarea de către subordonații săi, Graure Laurențiu-Octavian, director al Direcției buget, financiar, contabilitate, și Popescu Mugurel-Daniel, șef cu delegație al Oficiului juridic, în pofida opoziției vehemente a celui din urmă, a notelor nr. 30401/25.10.2007 și nr. 2260/25.01.2008, pe care, ulterior, le-a avizat personal, prin care s-a solicitat Consiliului de Administrație aprobarea perfectării celor două convenții de asistență juridică cu casa de avocatură menționată, în condițiile acordării unui onorariu de succes în cazul obținerii rezultatului preconizat, invocându-se necesitatea rezolvării litigiilor cu S.C. Electrica S.A. și, respectiv, cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., în parametri de eficiență și performanță, date fiind „problemele serioase” pe care acestea le ridicau asupra „activității financiare” a companiei. În acest sens, relevante au fost declarațiile inculpatului Graure Laurențiu-Octavian din fața instanței, când a arătat că ambele note înaintate Consiliului de Administrație au fost întocmite și semnate ca urmare a deciziei și dispoziției date de directorul

general (depoziția din 24.06.2016), aceleași mențiuni fiind făcute și de martorul Popescu Mugurel-Daniel, pe întreg parcursul procedurii judiciare, care a precizat, în plus, că s-a împotrivit categoric unor asemenea demersuri, subliniind inutilitatea perfecării unor convenții distincte cu casa de avocatură (declarații din 23.07.2014 și 15.09.2017).

Contrar, însă, apărărilor invocate de inculpat, organul colegial de supraveghere și control nu și-a însușit întocmai cele două note cu care a fost sesizat, translatând, practic, prin deciziile luate, întreaga responsabilitate pentru perfectarea celor două convenții în sarcina directorului general al societății. Astfel, deși în cuprinsul Hotărârii nr. 11/29.10.2007, nu s-a consemnat expres acest lucru, din procesul-verbal al ședinței Consiliului de Administrație din data de 29.10.2007, la care a participat și inculpatul Cristea Dumitru, a rezultat că nota nr. 30401/25.10.2007 privind încheierea actului adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, în vederea recuperării creanței de la S.C. Electrica S.A., a fost aprobată în unanimitate, însă numai „*în condițiile respectării legalității*” (filele 42, 196, 203 verso, 204, vol. 42 d.u.p.), directorul general având, astfel, obligația de a aplica, pentru atribuirea acestuia, toate prevederile legale incidente, inclusiv cele din materia achizițiilor publice. Deopotrivă, după ce s-a dezbătut, în ședința din data de 30.01.2008, chestiunea incidenței O.U.G. nr. 34/2006 și a nulității absolute a art. 5 din protocolul de predare-primire încheiat la 16.06.2004 cu C.N.L.O., *Consiliul de Administrație nu a procedat la aprobarea notei nr. 2260/25.01.2008*, ci a delegat directorului general și conducerii executive a societății competența de a lua toate măsurile de soluționare a litigiului cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în interesul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. (filele 220, 221-228 verso, vol. 42 d.u.p.), măsuri care, în mod evident, nu se puteau situa decât în limitele legii.

De altfel, potrivit prevederilor contractului de mandat nr. 34646/29.11.2007, aprobat prin Hotărârea nr. 12/29.11.2007 a Adunării Generale a Acționarilor (art. 4.2.6.), Regulamentului de organizare și funcționare al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. (art. 2.6. lit. A, art. 2.6. lit. B alin. 19) și ale Statutului acestuia (art. 20 pct. B alin. 2 lit. g), ce constituie Anexa nr. 2 la H.G. nr. 103/2004, raportate la cele ale Hotărârii nr. 9/28.08.2007 a Consiliului de Administrație, prin care s-a aprobat nota nr. 23882/28.08.2007 privind delegările de competență, directorul general Cristea Dumitru era împuternicit de a încheia, în numele societății, contracte comerciale și acte adiționale de achiziții pentru produse, servicii și lucrări numai în conformitate cu legislația incidentă în materie, avizul Consiliului de Administrație fiind necesar doar pentru contractele cu o durată mai mare de un an, ceea ce nu era cazul în speță.

Ca atare, instanța de fond a constatat că ***inculpatul Cristea Dumitru, în exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a încheiat actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații” cu încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, fapt ce atrage, implicit, și nerespectarea de către acesta a obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999***, prin neîntrunirea cerințelor de legalitate și regularitate pentru asigurarea bunei

gestiuni financiare în administrarea patrimoniului public aparținând societății pe care o conducea, astfel cum acestea sunt definite de art. 2 lit. o) și v) din aceeași ordonanță.

Totodată, s-a reținut că, în situația atribuirii contractelor de achiziție a serviciilor juridice listate în Anexa 2B (pct. 21), a căror valoare depășește pragul de 420.000 de euro, cum este și cazul actului adițional nr. 1/01.11.2007 și convenției de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 încheiate cu S.C.A. „Șova și Asociații”, ale căror clauze esențiale privind obiectul (reprezentarea clientului în procese, negocierea și realizarea unor înțelegeri cu partea adversă) și onorariul (un tarif orar fix de 140 lei/oră și un onorariu de succes) sunt comune și în temeiul cărora a fost decontată de către S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. suma totală de 2.384.419,13 lei (respectiv 669.521,63 euro, calculată la un curs oficial de schimb valabil la data plății facturilor), autorității contractante prevăzute de art. 8 lit. d) din O.U.G. nr. 34/2006 îi revine, potrivit art. 16 alin. 1, obligația de a aplica ordonanța de urgență, caz în care, însă, procedura este limitată exclusiv la întocmirea specificațiilor tehnice (art. 35 - art. 38) și transmiterea spre publicare a anunțului de atribuire (art. 56). Ca atare, s-a apreciat că, în această ipoteză, nu sunt incidente prevederile art. 2 și art. 19 din același act normativ, așa cum a considerat parchetul, motiv pentru care nu a putut fi reținută nerespectarea acestora de către inculpat cu prilejul încheierii celor două convenții de asistență juridică. Mai mult, **abia prin O.U.G. nr. 76/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 453/02.07.2010), în urma modificării art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, a fost introdusă obligația respectării de către autoritatea contractantă a prevederilor art. 2 alin. 2 în ipoteza contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B, a căror valoare devansează pragul instituit de art. 57 alin. 2 lit. b).**

Instanța de fond a subliniat că, **deși art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006 nu a fost indicat cu prilejul argumentării de către procuror a caracterului nelegal al celor două acte juridice încheiate între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu de către inculpatul Cristea Dumitru poate fi examinată și prin prisma încălcării respectivelor dispoziții legale, fără ca aceasta să echivaleze cu o modificare sau completare a acuzației penale, din moment ce au fost expuse și analizate, alături de alte reglementări considerate relevante sub aspectul învinurilor formulate, în preambulul rechizitoriului (pag. 5), a cărui regularitate a fost stabilită în mod definitiv de judecătorul de cameră preliminară.** Așadar, cunoscând încă de la momentul trimiterii sale în judecată că, în circumstanțierea activităților presupus infracționale, au fost invocate inclusiv prevederile art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, inculpatul a avut posibilitatea reală și efectivă de a-și formula o apărare corespunzătoare, prin luarea în considerare a tuturor elementelor de fapt și de drept reținute în actul de sesizare, astfel încât analiza corespondenței dintre conduita ce i-a fost imputată și conținutul normelor de incriminare în care a fost încadrată, prin raportate la aceste dispoziții legale, respectă pe deplin caracterul echitabil al procedurii, în componenta ce privește

dreptul la apărare, recunoscut acuzatului atât de reglementările convenționale (art. 6 din C.E.D.O.) și constituționale (art. 24), cât și de cele procesual penale (art. 8 și art. 10 Cod procedură penală). De altfel, așa cum a rezultat din conținutul declarației date în fața instanței, dar și din cuprinsul concluziilor orale formulate pe fondul cauzei, reluate și în notele scrise, în susținerea nevinovăției sale, inculpatul a invocat ca argument esențial incidența dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, care, în opinia sa, exceptează de la aplicarea ordonanței de urgență toate contractele și actele adiționale încheiate cu S.C.A. „Șova și Asociații”, aspect ce a reliefat nu doar cunoașterea de către acesta a tuturor elementelor ce configurează acuzația penală, ci și exercitarea deplină a dreptului la apărare, în raport cu toate circumstanțele cauzei expuse în rechizitoriu.

S-a mai reținut că, prin încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, cu ignorarea dispozițiilor legale incidente din materia achizițiilor publice, *inculpatul Cristea Dumitru a cauzat o pagubă în patrimoniul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în sumă de 2.384.419,13 lei (compusă din 1.142.400 lei și 1.242.019,13 lei) reprezentând cuantumul total al facturilor decontate casei de avocatură în temeiul acestor convenții atribuite în mod nelegal și, totodată, a procurat S.C.A. „Șova și Asociații” un avantaj patrimonial necuvenit de aceeași valoare.*

Faptul că societatea de avocați a prestat, în concret, activități juridice în executarea celor două contracte nu a avut nicio relevanță sub aspectul producerii urmării imediate instituite de lege, din moment ce perfectarea acestora s-a realizat de inculpat cu eludarea prevederilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, prejudiciul produs, dar și folosul corelativ obținut de S.C.A. „Șova și Asociații”, fiind rezultatul achiziționării serviciilor juridice în atare condiții, adică cu încălcarea dispozițiilor ordonanței de urgență, a cărei aplicare, în cauză, era obligatorie. Sub același aspect, s-a menționat că momentul cauzării pagubei și, implicit, al procurării pentru altul a avantajului patrimonial necuvenit, coincide cu cel al încheierii convențiilor, când se nasc obligațiile contractuale între părțile semnatare, plata onorariului și efectuarea activităților de asistență, reprezentare sau consultanță juridică constituind doar modalitățile de executare a clauzelor convenite anterior. Așadar, încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu ignorarea dispozițiilor imperative referitoare la achizițiile publice marchează, fiecare, și momentul producerii urmării imediate, întrucât atunci s-a născut obligația societății comerciale de a achita onorariul, în schimbul realizării de către casa de avocatură a activităților juridice ce constituie obiectul convențiilor. Elementele ulterioare acestui moment, și anume modalitatea și data achitării onorariului, serviciile juridice prestate, în concret, de S.C.A. „Șova și Asociații”, calitatea lor sau rezultatul obținut pentru client în litigiile în care acestea au fost efectuate, se plasează în faza executării contractelor și nu se integrează în conținutul constitutiv al infracțiunilor de abuz în serviciu ce formează obiectul acuzației penale, neavând, astfel, nicio relevanță sub aspectul realizării urmării imediate prevăzute de lege (în același sens, decizia penală nr. 18/30.01.2014,

pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 4963/1/2013).

Deopotrivă, s-a apreciat că lipsită de efecte juridice este și mențiunea făcută de partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. în cuprinsul adresei nr. 37584/02.11.2015 (fila 13, vol. 2 d.i.), în sensul neînregistrării pagubei constatate de D.N.A. în evidențele contabile ale societății, această împrejurare fiind consecința firească a modalității în care se realizează, potrivit legii, înscrierea documentelor în contabilitate. Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 6 alin. 1 din Legea contabilității nr. 82/1991, „orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ”, fiind, așadar, evident că prejudiciul reprezentat de valoarea celor două convenții nu avea cum să se reflecte în evidențele contabile, în condițiile în care sunt supuse înregistrării în cuprinsul acestora doar facturile fiscale în baza cărora s-a realizat plata, ce constituie, în sensul legii, documente justificative (în același sens, decizia penală nr. 157/07.06.2013, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 3257/1/2012; decizia penală nr. 386/31.01.2014 a Secției penale a Înaltei Curți, pronunțată în dosarul nr. 14605/3/2008).

În plan subiectiv, s-a reținut că *inculpatul a acționat cu vinovăție sub forma intenției directe*, în sensul că a prevăzut că, prin acțiunile sale, de a atribui actul adițional nr. 1/01.11.2007 și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 către S.C.A. „Șova și Asociații” cu nerespectarea legislației achizițiilor publice, cauzează o pagubă în patrimoniul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., corelativ obținerii unui folos necuvenit pentru casa de avocatură, urmărind producerea acestui rezultat prin comiterea faptelor.

În consecință, constatând că faptele inculpatului Cristea Dumitru, astfel cum au fost descrise, întrunesc toate elementele de tipicitate ale infracțiunilor de abuz în serviciu, în forma prevăzută de legea specială, pentru care a fost trimis în judecată, instanța de fond l-a condamnat pentru comiterea acestora.

Premergător realizării operațiunii de individualizare judiciară a sancțiunilor penale stabilite pentru cele două infracțiuni de abuz în serviciu reținute în sarcina inculpatului, instanța de fond, având în vedere succesiunea de legi penale în timp intervenită între momentul săvârșirii faptelor și data soluționării cauzei, a procedat la determinarea aceleia dintre reglementări care este mai favorabilă acestuia, prin luarea în considerare a tuturor acuzațiilor formulate împotriva sa prin rechizitoriu.

În acest sens, pornind de la aspectele statuate, cu caracter obligatoriu, prin Decizia nr. 265 din 6.05.2014 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372/20.05.2014, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 5 Cod penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile, și realizând o comparare a reglementărilor din ambele Coduri și, respectiv, din legea specială, în raport cu fiecare criteriu de determinare (condiții de incriminare, de tragere la răspundere penală și de sancționare) și fiecare instituție incidentă în speța dedusă judecății și, în plus, o evaluare finală a

acestora, în vederea alegerii aceleia dintre cele două legi penale succesive care este mai blândă, în ansamblul dispozițiilor sale, instanța de fond a constatat că legea penală mai favorabilă este, în cauză, cea anterioară, aceasta conducând, în concret, la un rezultat mai avantajos pentru inculpatul Cristea Dumitru.

Astfel, inculpatul a fost trimis în judecată pentru comiterea, în concurs real, a cinci infracțiuni de abuz în serviciu, prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, dintre care una în formă continuată (două acte materiale), reținându-se prevederile art. 35 alin. 1 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.1 din rechizitoriu), iar una în variantă agravată, reglementată de art. 309 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.2 - încheierea tranzacției cu S.C. Electrica S.A.), fiind sancționate cu pedeapsa închisorii de la 2 ani și 8 luni la 9 ani și 4 luni și, respectiv, de la 4 ani la 14 ani (forma calificată). Dată fiind valoarea prejudiciului material reclamat de acuzare, care depășește, în toate cazurile, limita de 200.000 lei prevăzută de art. 146 Cod penal (1969), infracțiunile reținute în rechizitoriu cu privire la încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta, a actului adițional nr. 1/01.11.2007, a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și a tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A. își găsesc corespondent în vechea reglementare în dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) în ceea ce privește fapta descrisă în Titlul II, Subtitlul II.1 al actului de sesizare, fiind pedepsite cu închisoarea de la 5 la 15 ani, conform art. 16 din Legea nr. 78/2000. În același timp, infracțiunea reținută în Titlul II, Subtitlul II.3 referitoare la încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. era reglementată, în legislația anterioară, de prevederile art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 246 Cod penal (1969) și sancționată cu închisoare de la 3 la 15 ani.

Spre deosebire de prevederile anterioare, s-a observat că art. 13² din Legea nr. 78/2000, astfel cum a fost modificat prin art. 79 pct. 9 și art. 247 din Legea nr. 187/2012, introduce, sub aspectul urmării imediate a infracțiunii, cerința ca folosul obținut pentru sine sau pentru altul de funcționarul public să aibă caracter necuvenit, în timp ce art. 297 alin. 1 Cod penal instituie condiții de incriminare mai puțin restrictive, atât cu privire la subiectul pasiv al infracțiunii (o persoană juridică de drept privat sau de drept public, în timp ce, în vechea reglementare, subiectul pasiv al infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice trebuia să fie o persoană juridică de drept public sau de interes public), cât și sub aspectul urmării imediate (care, potrivit art. 297 alin. 1 Cod penal, constă în cauzarea unei pagube sau a unei vătămări a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane juridice, spre deosebire de Codul penal anterior, care prevedea, alternativ cu producerea unei pagube, cauzarea unei tulburări însemnate bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori unei alte unități din cele la care se referă art. 145).

A rezultat, așadar, că pentru infracțiunile ce formează obiectul acuzației penale, noile dispoziții ale Legii nr. 78/2000 și ale Codului penal apar ca fiind

mai blânde, atât sub aspectul condițiilor de incriminare, cât și al regimului sancționator, însă, evaluând aceste prevederi legale în coroborare cu cele care reglementează tratamentul penal al pluralității de infracțiuni sub forma concursului, împrejurările ce pot constitui circumstanțe atenuante și efectele acestora, s-a constatat că legea care, în ansamblul dispozițiilor sale incidente în speță, conduce, în concret, la un rezultat mai favorabil pentru inculpat, este legea penală anterioară, iar nu cea în vigoare la data soluționării cauzei pe fond.

În acest sens, s-a observat că, spre deosebire de vechea reglementare care, în materia sancționării concursului de infracțiuni, prevedea sistemul cumulului juridic cu spor facultativ (art. 34 Cod penal din 1969), codificarea actuală instituie cumulul juridic cu spor fix și obligatoriu (art. 39 Cod penal), astfel încât, în situația în care, în cauză, faptele inculpatului ar fi încadrate în noile texte de incriminare, așa cum s-a reținut în rechizitoriu, iar pedepsele adaptate în raport cu limitele prevăzute de acestea, prin valorificarea aceluiași criterii de individualizare, s-ar ajunge, ca efect al aplicării tratamentului penal al pluralității de infracțiuni, la o pedeapsă rezultantă ce ar depăși cuantumul sancțiunii penale stabilite în temeiul legii penale anterioare.

Nu au fost omise nici dispozițiile art. 75 și art. 76 Cod penal, care, spre deosebire de codificarea penală generală anterioară, restrâng semnificativ sfera împrejurărilor ce pot constitui circumstanțe atenuante judiciare și, totodată, limitează efectele acestora, creând, astfel, pentru inculpat, avantaje mai restrânse decât cele din Codul penal abrogat.

În consecință, având în vedere aspectele expuse, instanța de fond a constatat că legea care conduce, în concret, la un rezultat mai blând pentru inculpatul Cristea Dumitru, este legea penală anterioară, care, în ansamblul dispozițiilor sale, raportat la condițiile de incriminare și de sancționare a faptelor ce formează obiectul acuzației penale, dar și la instituțiile incidente în cauză și care influențează răspunderea penală, crează acestuia o situație mai avantajoasă, în conformitate cu dispozițiile art. 5 Cod penal.

În ceea ce privește *individualizarea judiciară a pedepselor aplicate*, instanța de fond, în considerarea dispozițiilor art. 72 alin. 1 Cod penal (1969), a avut în vedere atât elementele ce țin de materialitatea faptelor comise, cât și datele ce circumstanțiază persoana inculpatului, precum și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, căci numai examinate împreună aceste aspecte pot conduce la stabilirea în concret a pericolozității sociale a celui pe care pedeapsa este chemată să-l reeduce.

În acest sens, s-a apreciat că gravitatea acțiunilor întreprinse de inculpatul Cristea Dumitru, materializate în atribuirea discreționară a celor două convenții de asistență juridică aceleiași case de avocatură, prin ignorarea cu bună știință a dispozițiilor imperative ale O.U.G. nr. 34/2006, care obligau, în această situație, autoritatea contractantă să urmeze procedura simplificată prevăzută de art. 16 alin. 1 din ordonanța de urgență, este una sporită, având în vedere atât circumstanțele concrete în care au fost comise, dar și urmările produse, constând în cauzarea unui prejudiciu important în patrimoniul entității publice pe care o conducea, corelativ obținerii pentru S.C.A. „Șova și Asociații” a unui folos material necuvenit.

Astfel, inculpatul nu a fost doar cel care a inițiat discuțiile cu societatea de avocați în vederea reprezentării S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în litigiile cu S.C. Electrica S.A. și, respectiv cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., dar și persoana căreia i-a aparținut decizia de a încheia actul adițional nr. 1/01.11.2007 și contractul nr. 80/13.02.2008 cu eludarea legislației achizițiilor publice, sens în care, conștientizând pe deplin acest lucru, a încercat, prin demersurile efectuate, să se derobeze de orice răspundere și să translateze întreaga responsabilitate în sarcina membrilor Consiliului de Administrație, fără, însă, ca străduințele sale să aibă sorti de izbândă. Chiar și așa, în condițiile în care organul colegial sesizat din dispoziția inculpatului a decis aprobarea încheierii actului adițional nr. 1/01.11.2007 doar cu respectarea legii, iar perfectarea contractului nr. 80/13.02.2008 nu a fost consimțită, acesta a procedat la semnarea celor două convenții cu încălcarea dispozițiilor O.U.G. nr. 34/2006, care instituiau, în cazul concret, obligația de a atribui contractele de prestări servicii cu îndeplinirea cerințelor prevăzute de art. 35 - art. 38 și art. 56 din O.U.G. nr. 34/2006.

Deopotrivă, profitând de ascendentul pe care îl avea asupra subordonaților săi, inculpatul Cristea Dumitru a dispus, în mod arbitrar, întocmirea și semnarea de către Graure Laurențiu-Octavian, director al Direcției buget, financiar, contabilitate, și Popescu Mugurel-Daniel, șef cu delegație al Oficiului juridic, în pofida opoziției vehemente a celui din urmă, a notelor prin care s-a solicitat Consiliului de Administrație aprobarea încheierii celor două convenții de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, deși funcția deținută, aceea de director general al Complexului Energetic Turceni, îl obliga să vegheze la respectarea legii și îndeplinirea corespunzătoare de către angajați a atribuțiilor de serviciu și nicidecum să îi îndemne pe aceștia la nerespectarea îndatoririlor profesionale.

În plus, s-a reținut că gravitatea faptelor imputate inculpatului nu derivă doar din încălcarea conștientă a procedurilor legale de atribuire a celor două contracte de asistență juridică, ci și din efectuarea în mod discreționar a unor cheltuieli însemnate pe seama bugetului entității publice pe care o conducea, cu toate că una dintre obligațiile sale legale era tocmai aceea de a asigura buna gestiune financiară în administrarea patrimoniului public, ceea ce excludea orice demersuri ilicite pentru diminuarea acestuia, în scopul obținerii unor avantaje materiale necuvenite. Mai mult, pe parcursul aceluiași mandat de director general al Complexului Energetic Turceni, respectiv în perioada iulie - septembrie 2007, inculpatul Cristea Dumitru a realizat și altă achiziție de bunuri cu încălcarea dispozițiilor O.U.G. nr. 34/2006, faptă pentru care a fost condamnat la 4 ani închisoare, cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei, prin sentința penală nr. 274/01.10.2013, pronunțată de Tribunalul Gorj, Secția penală, în dosarul nr. 15068/95/2012, definitivă prin decizia penală nr. 237/24.02.2015 a Curții de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori (filele 176-203, vol. 12 d.i.).

Pe de altă parte, în procesul de stabilire a tratamentului sancționator aplicat inculpatului, nu a putut fi ignorată, de către instanța de fond, durata de aproximativ 7 ani a procedurii judiciare desfășurate până la acel moment în

cauză (calculată de la data sesizării din oficiu a organelor judiciare), precum și trecerea unui interval de timp de circa 10 ani de la data comiterii faptelor, împrejurări ce au fost valorificate în condițiile circumstanței atenuante prevăzute de art. 74 alin. 2 Cod penal (1969), prin coborârea ambelor pedepse sub minimul special instituit de lege pentru infracțiunile săvârșite, dar în limita prevăzută de art. 76 alin. 2 Cod penal (1969).

Ca atare, având în vedere toate aspectele anterior expuse, dar și natura și importanța valorilor sociale ocrotite de lege și puse în pericol prin acțiunile infracționale ale inculpatului, caracterul și gravitatea urmării produse, atitudinea sa procesuală, caracterizată prin prezentarea în fața organelor judiciare și disponibilitatea de a da declarații, precum și datele ce circumstanțiază persoana acestuia (studii superioare, căsătorit, vârsta înaintată, starea de sănătate), instanța de fond a apreciat că aplicarea unor pedepse de câte 4 ani închisoare este suficientă, dar și necesară pentru realizarea scopului preventiv-educativ prevăzut de art. 52 Cod penal (1969).

De asemenea, raportat la natura și gravitatea infracțiunilor de abuz în serviciu contra intereselor publice, în formă calificată, la consecințele importante pe care le-au produs, precum și la faptul că acestea au fost comise de inculpat în funcția deținută, de care s-a folosit pentru săvârșirea lor, instanța de fond, în condițiile art. 65 alin. 2 Cod penal (1969), i-a aplicat și pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a teza a II-a, b și c Cod penal (1969), pe o perioadă de câte 3 an, după executarea pedepselor principale.

În consecință, în temeiul art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 74 alin. 2 Cod penal (1969), art. 76 alin. 2 Cod penal (1969) și art. 5 Cod penal, s-a dispus condamnarea inculpatului Cristea Dumitru la 4 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”), iar în baza art. 65 alin. 2 Cod penal (1969), i s-a interzis, cu titlu de pedeapsă complementară, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969), pe o perioadă de 3 ani, după executarea pedepsei principale, făcându-se, totodată, aplicarea art. 71, art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969).

De asemenea, în temeiul art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 74 alin. 2 Cod penal (1969), art. 76 alin. 2 Cod penal (1969) și art. 5 Cod penal, același inculpat a fost condamnat la 4 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”), iar potrivit art. 65 alin. 2 Cod penal (1969), i-a fost interzisă, cu titlu de pedeapsă complementară, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969) pe o perioadă de 3 ani, după executarea pedepsei

principale, făcându-se, deopotrivă, aplicarea art. 71, art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969).

Având în vedere că infracțiunile pentru care inculpatul a fost condamnat în cauză au fost comise și descoperite înainte de pronunțarea și rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei închisorii ce i-a fost aplicată anterior, tot pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), instanța de fond, în temeiul art. 86⁵ alin. 1 Cod penal (1969) raportat la art. 85 alin. 1 Cod penal (1969), a anulat suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei de 4 ani închisoare, aplicată inculpatului Cristea Dumitru prin sentința penală nr. 274/01.10.2013 a Tribunalului Gorj, Secția penală, astfel cum a rămas definitivă prin decizia penală nr. 237/24.02.2015 a Curții de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori.

Totodată, față de împrejurarea că inculpatul a comis mai multe fapte penale înainte de a fi condamnat definitiv pentru vreuna dintre ele, fiind îndeplinite condițiile concursului real de infracțiuni, instanța de fond, în temeiul art. 33 lit. a) Cod penal (1969), art. 34 alin. 1 lit. b) Cod penal (1969) și art. 36 alin. 1 Cod penal (1969), a contopit pedepsele stabilite în cauză și pedeapsa de 4 ani închisoare, aplicată prin sentința penală nr. 274/01.10.2013 a Tribunalului Gorj, Secția penală, astfel cum a rămas definitivă prin decizia penală nr. 237/24.02.2015 a Curții de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori, urmând ca inculpatul Cristea Dumitru să execute pedeapsa cea mai grea de 4 ani închisoare, precum și pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969), pe o perioadă de 3 ani, după executarea pedepsei principale, conform dispozițiilor art. 35 alin. 3 Cod penal (1969) și art. 36 alin. 1 Cod penal (1969).

Raportat la cuantumul pedepsei rezultante stabilite, instanța de fond, ținând seama și de gradul ridicat de pericol social al faptelor comise, a apreciat că scopul acesteia nu poate fi atins decât prin privarea de libertate a inculpatului, motiv pentru care, în temeiul art. 71 Cod penal (1969), i-a interzis acestuia, cu titlu de pedeapsă accesorie, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a, b) și c) Cod penal (1969) pe durata executării pedepsei închisorii.

De asemenea, a făcut aplicarea art. 36 alin. 3 Cod penal (1969) și art. 88 alin. 1 Cod penal (1969) și a dedus din pedeapsa închisorii aplicată inculpatului durata reținerii din 18.11.2008 și a arestării preventive din 26.11.2008 până la 04.12.2008, inclusiv (dispuse în dosarul nr. 15068/95/2012 al Tribunalului Gorj, Secția penală, în care s-a pronunțat sentința penală nr. 274/01.10.2013).

b). Cu privire la inculpatul Șova Dan-Coman, instanța de fond a constatat că, în cuprinsul Titlului II, Subtitlurile II.2 și II.3 din actul de sesizare, s-a reținut, în esență, că, în perioadele octombrie - noiembrie 2007 și ianuarie - 13 februarie 2008, în contextul litigiilor dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A. (dosar nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială), respectiv S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. (dosar nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială), a insistat pe lângă inculpatul Cristea Dumitru să încheie convenții

distincte de asistență juridică, contribuind, astfel, la deciziile directorului general de a perfecta actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și, ulterior, contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații” (acte de complicitate morală) și, totodată, a conceput termenii și condițiile acestora și le-a semnat din partea casei de avocatură, acțiuni prin care a „înlesnit și contribuit, în mod direct, la activitatea infracțională a autorului” (acte de complicitate materială).

Constatând același mod deficitar de formulare a acuzației penale, instanța de fond a arătat, cu titlu preliminar, că, spre deosebire de coautorat și instigare, complicitatea presupune o *contribuție indirectă, mediată*, la comiterea faptei prevăzute de legea penală, motiv pentru care este considerată o formă de participare secundară în raport cu celelalte. Cu alte cuvinte, complicele nu realizează fapta în mod nemijlocit, direct, așa cum se sugerează în cuprinsul rechizitoriului (cu privire la acțiunile circumscrise complicității materiale), ci doar sprijină (înlesnește sau ajută) săvârșirea acesteia de către autor, căci, în ipoteza unei contribuții directe, nemijlocite, la comiterea actelor de executare, participantul nu va mai avea calitatea de complice (chiar dacă, anterior, a efectuat o activitate de ajutorare sau înlesnire), ci pe aceea de coautor (dacă îndeplinește calitatea cerută de lege autorului).

Deopotrivă, s-a menționat că actele de sprijinire se circumscriu unei *contribuții morale/imateriale* la comiterea faptei prevăzute de legea penală atunci când au înlesnit sau ajutat la realizarea laturii subiective (psihice) a infracțiunii săvârșite de autor, presupunând, printre altele, acțiuni de natură să întărească, să întrețină ori să consolideze hotărârea acestuia, luată anterior, de a comite fapta. Când, însă, participantul, prin diverse mijloace de captare a voinței (îndemnuri, sugestii, insinuări, rugăminți, argumente, constrângere), îl determină pe autor să adopte hotărârea de a săvârși fapta, acesta are calitatea de instigator, iar nu de complice, diferența de calificare juridică (instigare sau complicitate morală) fiind dată, așadar, de momentul la care se realizează activitatea de instigare, și anume anterior sau după luarea de către autor a deciziei de a săvârși fapta prevăzută de legea penală.

Având în vedere, însă, că parchetul nu a stabilit când anume au fost adoptate de inculpatul Cristea Dumitru hotărârile de a încheia, în numele S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., actul adițional nr. 1/01.11.2007 și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, precum și acuzațiile concrete formulate în privința inculpatului Șova Dan-Coman prin actul de sesizare, ce nu pot fi modificate în etapa cercetării judecătorești, instanța de fond a analizat temeinicia lor prin raportare la normele de incriminare în care au fost încadrate de către acuzare, constatând că faptele ce i-au fost imputate nu se circumscriu complicității la infracțiunea de abuz în serviciu.

Astfel, s-a reținut că, deși în cauză este îndeplinită condiția de bază a săvârșirii nemijlocite de către autor a faptelor prevăzute de legea penală, așa cum stipulează dispozițiile art. 48 Cod penal, *nu este însă întrunită cerința efectuării de către participant a unor activități de înlesnire sau ajutor la*

săvârșirea celor două infracțiuni de abuz în serviciu de către inculpatul Cristea Dumitru.

În acest sens, s-a constatat că parchetul a circumscris acțiunile de sprijinire a săvârșirii faptelor reținute în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman atât unor acte de înlesnire (complicitate anterioară), cât și de ajutor (complicitate concomitentă), fără, însă, a le individualiza corespunzător fiecărei categorii, arătând că toate acestea au fost comise în intervalele octombrie - noiembrie 2007 (cu privire la litigiul cu S.C. Electrica S.A.) și, respectiv, ianuarie - 13 februarie 2008 (cu referire la procesul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.), deci inclusiv în ziua semnării actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008. De asemenea, s-a apreciat că, prin aceste activități, inculpatul a contribuit la realizarea laturii obiective a faptelor săvârșite de autor (complicitate materială constând în stabilirea clauzelor contractelor și semnarea lor), dar și a celei subiective, prin insistența manifestată față de inculpatul Cristea Dumitru în vederea perfectării unor convenții distincte de asistență juridică (complicitate morală).

Susținând, așadar, că, prin acțiuni stăruitoare și perseverente, Șova Dan-Coman a contribuit la decizia directorului general de a perfectă actul adițional nr.1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007, procurorul, făcând trimitere generală la anumite „legături care se creaseră ... între Cristea Dumitru și reprezentanții S.C.A. Șova și Asociații”, s-a limitat la a menționa că, în perioada octombrie - noiembrie 2007, în contextul litigiului între Complexul Energetic Turceni și S.C. Electrica S.A., inculpatul „s-a înțeles” cu Cristea Dumitru să încheie o convenție separată de asistență juridică, prefigurând obținerea unui folos material prin perfectarea unei eventuale tranzacții cu partea adversă (pag. 66 și 67 din rechizitoriu).

S-a observat, însă, că parchetul nu a precizat circumstanțele și modalitatea în care s-a realizat această înțelegere și nici datele la care s-au purtat discuțiile/corespondența dintre acuzați și, mai mult, a circumscris activitatea presupus infracțională imputată inculpatului Șova Dan-Coman întregului interval octombrie - noiembrie 2007, cu toate că actul adițional nr. 1 a fost încheiat la data de 01.11.2007, moment care marchează și consumarea infracțiunii de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului Cristea Dumitru. Or, actele de complicitate, integrându-se în antecedenta causală a faptei prevăzute de legea penală, nu pot fi efectuate decât înainte sau, cel mult, concomitent cu săvârșirea ei de către autor, nefiind de conceput existența unei complicități posterioare, deoarece nu este posibilă sprijinirea activității de realizare a unei infracțiuni după ce aceasta s-a consumat/epuizat. Ca atare, având în vedere și acuzațiile concrete care i se aduc inculpatului Șova, constând în înlesnirea și ajutorul acordat autorului la încheierea actului adițional nr. 1 la contractul nr. 504/23.07.2007, s-a apreciat că activitatea sa nu poate fi analizată decât prin raportare la intervalul octombrie - 1 noiembrie 2007, când această convenție a fost semnată de reprezentanții părților. De altfel, chiar procurorul, contrar mențiunilor pe care le-a făcut cu ocazia încadrării în drept a faptelor, a arătat că „activitatea infracțională a inculpatului Șova Dan-Coman nu se raportează din punct de vedere al laturii obiective sau subiective la faptele săvârșite în

exercitarea profesiei de avocat (asistență juridică, reprezentare juridică, negociere etc.), ci strict în raport de actele de participare ale acestuia în calitate de complice la încheierea nelegală de către autorul Cristea Dumitru a contractului (actului adițional) de asistență juridică”, motiv pentru care această activitate „s-a terminat cel mai târziu odată cu încheierea” respectivului contract „în baza căruia ulterior s-a început prestarea efectivă a activităților specifice profesiei de avocat” (pag. 72 alin. 4 și 5).

Pe de altă parte, instanța de fond a constatat că materialul probator administrat în cauză, în ambele faze procesuale, nu demonstrează realizarea unei înțelegeri între cei doi acuzați sau efectuarea de către inculpatul Șova Dan-Coman a unor demersuri insistente în scopul contractării de către Cristea Dumitru, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a unor servicii juridice suplimentare de la S.C.A. „Șova și Asociații”, *neexistând dovezi certe care să ateste că aceștia s-ar fi întâlnit sau ar fi avut, în perioada de referință, vreo conversație/corespondență în legătură cu necesitatea încheierii unui nou contract de asistență juridică sau cu modalitatea de soluționare a litigiului cu S.C. Electrica S.A.*, toate discuțiile fiind purtate cu martorul Cernov Radu-Ștefan. Singurele aspecte confirmate de mijloacele de probă administrate au fost acelea că inculpatul Șova Dan-Coman, în perioada 18-30.10.2007, în baza documentelor puse la dispoziție de reprezentanții societății comerciale, a realizat, împreună cu alți colegi din cadrul casei de avocatură, o analiză cu privire la temeinicia pretenției ce forma obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, iar ulterior încheierii actului adițional nr. 1/01.11.2007, s-a implicat activ în rezolvarea problemei litigioase cu S.C. Electrica S.A., activități specifice profesiei de avocat și care, potrivit rechizitoriului, nu formează obiect al acuzației penale formulate împotriva acestuia.

Astfel, conform situației factuale reținute de instanța de fond, după aproximativ o săptămână de la data intentării acțiunii în justiție împotriva S.A. Electrica S.A. (02.10.2007), cu privire la care avocații S.C.A. „Șova și Asociații” nu au fost consultați, directorul general Cristea Dumitru și directorul Direcției buget, financiar, contabilitate, Graure Laurențiu-Octavian, l-au contactat pe martorul Cernov Radu-Ștefan, cu care au purtat o discuție la sediul Complexului Energetic Turceni în legătură cu obiectul acesteia, șansele de câștig și modul de calcul al penalităților de întârziere, ocazie cu care reprezentantul casei de avocatură le-a solicitat, pentru studiu, un exemplar al cererii de chemare în judecată, documentele ce au stat la baza formulării ei și care fundamentau pretenția ce constituia obiectul litigiului, fără a avansa, la acel moment, un punct de vedere cu privire la chestiunile ridicate de conducerea societății (depoziția martorului Cernov Radu-Ștefan din cursul judecății; declarațiile inculpaților Graure Laurențiu-Octavian din 13.05.2016, Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Șova Dan-Coman din 25.01.2018). Toate aceste înscrisuri au fost studiate, în perioada 18-30.10.2007, la sediul S.C.A. „Șova și Asociații”, de o echipă de avocați din care a făcut parte și Șova Dan-Coman, iar constatările și concluziile la care aceștia au ajuns au fost aduse tot de către martorul Cernov Radu-Ștefan, pe măsură ce au fost adoptate, la cunoștința directorului general al Complexului

Energetic Turceni (depoziția martorului Cernov Radu-Ștefan din fața instanței; declarațiile inculpaților Cristea Dumitru din 22.11.2017 și Șova Dan-Coman din 25.01.2018; nota de onorarii aferentă lunii octombrie, poziția 7).

S-a reținut că, la un moment dat, în acest interval de timp, anterior datei de 25.10.2007, între martorul Cernov Radu-Ștefan și inculpatul Cristea Dumitru s-a purtat o discuție referitoare la disponibilitatea S.C.A. „Șova și Asociații” de a reprezenta societatea comercială în litigiul cu S.C. Electrica S.A., martorul confirmând existența unei asemenea posibilități, însă condiționat de încheierea unui contract distinct de asistență juridică/act adițional în care să se prevadă și un onorariu de succes. Conținutul discuției a fost adus de directorul general la cunoștința inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, iar atât acestuia, cât și martorului Popescu Mugurel-Daniel, șef cu delegație al Biroului juridic, li s-a solicitat, în mod imperativ, de către Cristea Dumitru, să întocmească și să semneze nota nr. 30401/25.10.2007, prin care a fost supusă aprobării Consiliului de Administrație perfectarea unei noi convenții cu casa de avocatură.

Chiar dacă inculpatul Graure Laurențiu a susținut, în cursul urmăririi penale, că a aflat de la directorul general despre înțelegerea sa cu Șova Dan-Coman în legătură cu încheierea unui nou contract de asistență juridică, în care să se prevadă un onorariu de succes, pentru ca S.C.A. „Șova și Asociații” să reprezinte S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în procesul cu S.C. Electrica S.A. (declarația din 27.08.2015), mențiuni ce au fost făcute cu unele nuanțări și în fața instanței de judecată, când acuzatul și-a exprimat bănuiala că discuțiile cu privire la perfectarea noii convenții și negocierile clauzelor acesteia s-ar fi putut purta nu doar cu Cernov Radu-Ștefan, ci și cu inculpatul Șova (declarația din 13.05.2016), instanța de fond a apreciat că aceste depoziții nu pot fi valorificate în plan probator întrucât nu sunt confirmate de celelalte mijloace de probă administrate în cauză, iar, în plus, se caracterizează printr-un grad ridicat de incertitudine, fiind rediate aspecte despre care Graure Laurențiu ar fi aflat de la alte persoane sau simple supoziții ale acestuia, necertificate în mod neîndoielnic de alți inculpați sau martori audiați pe parcursul procedurii judiciare ori de înscrisurile atașate la dosar. Astfel, singura persoană care, în cuprinsul depoziției sale din 11.08.2014, a arătat că există posibilitatea să fi discutat cu Șova Dan în legătură cu necesitatea încheierii unei convenții separate de asistență juridică pentru asigurarea reprezentării societății comerciale în litigiul cu S.C. Electrica S.A., a fost inculpatul Cristea Dumitru, însă și afirmațiile acestuia se află sub semnul probabilității, fiind contrazise chiar de susținerile pe care le-a făcut în fața instanței, când a arătat, fără nicio ezitare, că martorul Cernov Radu-Ștefan a fost nu doar cel care i-a dat explicații cu privire la situația juridică a creanței deținute împotriva pârâtei, ci și persoana care i-a recomandat perfectarea actului adițional. Or, declarația inculpatului Cristea Dumitru din 22.11.2007 s-a coroborat pe deplin, sub acest aspect, cu cele date, tot în cursul cercetării judecătorești, de inculpații Șova Dan-Coman (în 25.01.2018) și Graure Laurențiu-Octavian (în 13.05.2016), dar și de martorul Cernov Radu-Ștefan, demonstrând, astfel, că toate discuțiile cu privire la modul de rezolvare a problemei litigioase cu S.C. Electrica S.A. și la necesitatea încheierii unui

contract distinct de asistență juridică au fost purtate, din partea casei de avocatură, cu cel din urmă (martorul Cernov), și nu cu Șova Dan-Coman.

Cu toate că, din depozițiile date pe întreg parcursul procesului penal de martorele Catrinoiu Georgiana, Enescu Roxana și Ciurcu Simona, a rezultat că, de regulă, niciunul dintre avocații S.C.A. „Șova și Asociații” nu lua vreo decizie fără acceptul partenerului coordonator, în cauză nu s-a făcut dovada că Șova Dan-Coman ar fi avut vreo contribuție la acțiunea martorului Cernov Radu-Ștefan de a recomanda/a sugera/a întări hotărârea conducerii S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. privind perfectarea unui contract separat cu casa de avocatură pentru reprezentarea în dosarul nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, din contră, inculpatul menționând, cu prilejul audierii sale din data de 25.01.2018, că a fost de acord cu încheierea actului adițional numai ca urmare a insistenței manifestate de martorul Cernov. Oricum, s-a observat că inculpatul Șova Dan-Coman nu a fost trimis în judecată pentru complicitate săvârșită prin intermediul unui alt participant, instigator sau complice (complicitate mijlocită), ci, dimpotrivă, pentru acte de complicitate nemijlocită la comiterea faptei de către autor.

Deopotrivă, s-a constatat că materialul probator administrat în cauză atestă că tot martorul Cernov Radu-Ștefan a negociat cu reprezentanții societății comerciale clauzele actului adițional nr. 1/01.11.2007, fapt menționat de acesta în fața instanței („Nu știu să se fi purtat discuții între Șova Dan-Coman și conducerea complexului în legătură cu litigiul C.E.T. - S.C. Electrica S.A. și încheierea actului adițional nr. 1 la contractul se asistență juridică nr. 504/2007. Nu îmi amintesc de o asemenea întâlnire între Șova Dan-Coman și reprezentanții C.E.T.. Clauzele actului adițional nr. 1 au fost negociate de mine cu o comisie din cadrul C.E.T. ... imediat ce mi s-a transmis acordul conducerii C.E.T. de a încheia actul adițional nr. 1”) și confirmat de inculpatul Șova Dan-Coman în declarația din 25.01.2018 („... nu am discutat niciodată cu directorul general Cristea Dumitru în legătură cu încheierea” „actului adițional nr. 1 din 1.11.2007 la contractul se asistență juridică nr. 504/23.07.2007”. „...Cernov fiind cel care s-a ocupat de negocierea clauzelor acestui act adițional ce a fost încheiat pe 01.11.2007”), precum și de inculpatul Graure Laurențiu-Octavian în depoziția din 13.05.2016 („... negocierile au fost purtate de dir. Cristea probabil discuțiile purtate de Cristea Dumitru s-au realizat cu martorul Cernov Radu ...”), dar și de conținutul notei de onorarii pentru luna octombrie 2007, poziția 9 („Întâlnire la sediul clientului cu directorul financiar Graure Laurențiu-Octavian și directorul general Cristea Dumitru pentru discuții pe marginea dosarului aflat pe rolul instanței în contradictoriu cu Electrica S.A. - 31.10.2007; participanți: ... Radu Cernov”) și al notei de deplasare aferentă aceleiași perioade, punctul 3 („în ziua de 31 octombrie deplasarea a fost efectuată cu o singură mașină, avocații participanți fiind: Radu Cernov”).

Audiat fiind de instanța de fond la data de 13.05.2016, inculpatul Graure Laurențiu-Octavian a mai menționat că, imediat după ce a fost perfectat actul adițional nr. 1/01.11.2007, în aceeași zi în care directorul general a semnat împuternicirea de reprezentare în procesul cu S.C. Electrica S.A. pentru S.C.A. „Șova și Asociații” și a fost achitată diferența de taxă de timbru, a sesizat

prezența partenerului coordonator al casei de avocatură la sediul Complexului Energetic Turceni, susținere care, având caracter singular și fiind infirmată de inculpații Cristea Dumitru (în 22.11.2007) și Șova Dan-Coman (în 25.01.2008), nu a putut fi, însă, fructificată în plan probator, mai ales că nu prezintă nicio relevanță, întrucât vizează aspecte ulterioare încheierii noii convenții de asistență juridică, pentru care inculpatul Șova nu a fost trimis în judecată.

Ca atare, având în vedere aceste aspecte, precum și faptul că singura întâlnire dintre inculpații Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman în legătură cu litigiul dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., la care a luat parte și directorul Direcției buget, financiar, contabilitate, s-a realizat abia după finalizarea tranzacției cu pârâta (sfârșitul lunii noiembrie 2007), așa cum au confirmat toți cei trei participanți la aceasta în cuprinsul depozițiilor din cursul judecății, iar Graure Laurențiu-Octavian și în faza anchetei penale (în 27.08.2015), *instanța de fond a constatat, contrar susținerilor parchetului, că, în perioada octombrie - 1 noiembrie 2007, inculpatul Șova Dan-Coman nu a întreprins acte de natura celor menționate în rechizitoriu și circumscrise complicității morale la infracțiunea de abuz în serviciu, după cum nu a conceput nici termenii și condițiile actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, acțiuni care, în opinia procurorului, ar caracteriza participația sub forma complicității materiale la aceeași infracțiune.*

Într-adevăr, astfel cum s-a arătat anterior și cum a rezultat atât din declarațiile sale, cât și ale martorei Catrinoiu Georgiana, care se coroborează cu depozițiile martorului Boca Vasile și conținutul notei de onorarii aferentă lunii noiembrie 2007, ulterior încheierii actului adițional nr. 1/01.11.2007, inculpatul Șova Dan-Coman s-a implicat în rezolvarea problemei litigioase cu S.C. Electrica S.A., sens în care i-a solicitat martorei să majoreze, pe calea unei precizări la acțiunea inițială, cuantumul pretențiilor ce formau obiectul judecății la întreaga sumă pentru care se emisese de Complex factura fiscală nr. 5254527/22.03.2007 și să redacteze un draft (proiect) de tranzacție de la care să pornească tratativele cu partea adversă, angajându-se, deopotrivă, în negocierile purtate cu reprezentanții convenționali ai pârâtei, activități care, fiind unele tipice, proprii, profesiei de avocat și, totodată, subsecvente perfectării noii convenții de asistență juridică, nu formează, potrivit rechizitoriului, obiect al acuzației penale formulate împotriva acestuia.

S-a reținut că existența unei înțelegeri între inculpații Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman a fost susținută de procuror și cu privire la încheierea *contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008*, însă, nici de această dată, nu au fost indicate circumstanțele și modalitatea în care s-a realizat convența dintre cei doi și nici datele la care s-au purtat discuțiile/corespondența dintre ei, acuzația limitându-se la evidențierea, de o manieră generală, a rolului „esențial și determinant” pe care l-a avut complicele la comiterea de către autor a infracțiunii de abuz în serviciu, concretizat în negocierea, semnarea și asumarea respectivei convenții.

Ansamblul probator al cauzei nu a atestat, însă, realizarea unei asemenea înțelegeri între cei doi acuzați și nici efectuarea de către inculpatul Șova Dan-Coman a unor demersuri insistente în vederea achiziționării de către Cristea

Dumitru, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a unor noi servicii juridice de la S.C.A. „Șova și Asociații”, *neexistând dovezi că, în perioada ianuarie - 13 februarie 2008, aceștia s-ar fi întâlnit sau ar fi purtat vreo discuție/corespondență în care să se fi antamat chestiunea reprezentării societății comerciale de către casa de avocatură în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în baza unui contract distinct de asistență juridică sau să se fi negociat și stabilit clauzele viitoarei convenții.*

Dimpotrivă, s-a constatat că mijloacele de probă administrate în cauză demonstrează că, în luna decembrie 2007, ulterior introducerii pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială, a cererii de chemare în judecată ce a format obiectul dosarului nr. 12449/95/2007, între martorul Cernov Radu-Ștefan și inculpatul Cristea Dumitru a avut loc, din inițiativa celui din urmă, o discuție referitoare la disponibilitatea S.C.A. „Șova și Asociații” de a reprezenta societatea comercială în procesul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., martorul confirmând existența unei asemenea posibilități, însă condiționat de încheierea unui contract distinct de asistență juridică în care să se prevadă și un onorariu de succes. De asemenea, având în vedere caracterul cert, lichid și exigibil al creanței deținute de societatea creditoare, realizarea unei înțelegeri cu aceasta a fost prezentată de martor ca fiind singura variantă de rezolvare a problemei litigioase în condiții avantajoase pentru Complexul Energetic (declarațiile inculpatului Cristea Dumitru din 11.08.2014 și 22.11.2017, precum și cea a martorului Cernov Radu-Ștefan din 01.11.2016). Într-adevăr, s-a observat că depozitiile date în cursul procedurii judiciare de martorele Catrinoiu Georgiana, Enescu Roxana și Ciurcu Simona atestă că, de regulă, niciunul dintre avocații S.C.A. „Șova și Asociații” nu lua vreo decizie fără acceptul partenerului coordonator, însă, nici în acest caz, nu s-a făcut dovada că inculpatul Șova Dan-Coman ar fi avut vreo contribuție la acțiunea martorului Cernov Radu-Ștefan de a recomanda/a sugera/a întări hotărârea conducerii S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. privind perfectarea unui contract separat cu casa de avocatură pentru reprezentarea în dosarul nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, și, oricum, acesta nu a fost trimis în judecată pentru complicitate săvârșită prin intermediul unui alt participant, instigator sau complice (complicitate mijlocită), ci, dimpotrivă, pentru acte de complicitate nemijlocită la comiterea faptei de către autor, ce ar fi fost realizate în perioada ianuarie - 13 februarie 2008 și nicidecum în decembrie 2007.

Chiar dacă, în cuprinsul actului de sesizare, s-a susținut că inculpatul Șova Dan-Coman ar fi „insistat pe lângă Cristea Dumitru să încheie un contract distinct de asistență juridică”, ceea ce presupune realizarea unor acțiuni perseverente și stăruitoare în acest sens, probatoriul cauzei a confirmat *existența, în intervalul ianuarie - 13 februarie 2008, a unei singure întâlniri între cei doi, la sediul Complexului Energetic Turceni, în data de 06.02.2008, în cadrul căreia s-a analizat, într-adevăr, stadiul litigiului declanșat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și aflat pe rolul Tribunalului Gorj, Secția comercială (nota de onorarii emisă de S.C.A. „Șova și Asociații” pentru luna februarie 2008, poziția 5, și nota cu cheltuielile de deplasare aferentă aceleiași perioade,*

poziția 1), însă niciunul dintre participanți sau vreunul dintre martorii audiați în cauză nu a arătat că întrevederea ar fi avut ca scop și stabilirea clauzelor viitorului contract sau încercarea reprezentanților casei de avocatură de a forma, a întări ori a consolida hotărârea directorului general în sensul perfectării acestuia.

Astfel, cu acest prilej, inculpatul Șova Dan-Coman și martorul Cernov Radu, în prezența directorului general Cristea Dumitru și a directorului financiar Graure Laurențiu-Octavian, au purtat o discuție cu juristul Boca Vasile și cenzorul societății, Jianu Dorina, cu privire la modul de abordare a problematicii pe care o ridică procesul intentat de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., ocazie cu care cei din urmă au susținut caracterul nefondat al pretențiilor deduse judecății, raportat la împlinirea termenului de prescripție a dreptului la acțiune, dar și la dispozițiile obligatorii ale Legii nr. 243/2005, în timp ce reprezentanții casei de avocatură au opinat în sensul imposibilității conversiei în acțiuni a creanței deținute de creditoare asupra Complexului Energetic și al inaplicabilității, în cauză, a prevederilor Decretului nr. 167/1958 privind prescripția extinctivă (depozițiile martorului Boca Vasile din ambele etape procesuale; declarațiile inculpatului Șova Dan-Coman din 08.12.2017 și 18.12.2017; depoziția inculpatului Cristea Dumitru din 22.11.2017). Deși participanții la discuție (Boca Vasile și Cristea Dumitru), cu excepția inculpatului Șova Dan-Coman, nu au putut preciza cu exactitate momentul în care s-a purtat aceasta, făcând referire generală la perioada ianuarie - februarie 2008, toți au plasat-o anterior încheierii contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, aspect care, raportat la mențiunile din nota de onorarii și din cea aferentă cheltuielilor de deplasare emise de S.C.A. „Șova și Asociații” pentru luna februarie 2008 (care indică ziua de 06.02.2008 ca fiind singura, înainte de perfectarea convenției, în care inculpatul Șova s-a aflat la sediul Complexului), dar și la intervalul de timp în care au fost formulate/redactate de societatea pârâtă apărările în dosarul nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială (06-07.02.2008) și în care au fost efectuate demersurile ulterioare, atât de conducerea societății (adresa nr. 155/08.02.2008 trimisă A.V.A.S.), cât și de reprezentanții casei de avocatură pentru lămurirea chestiunilor de drept ridicate cu prilejul discuției (opiniile legale privind incidența prescripției dreptului la acțiune și efectele desființării H.G. nr. 103/2004 redactate în 11-13.02.2008, consemnate în nota de onorarii pentru luna februarie 2008, poziția 6, și atașate la filele 184-215, vol. 6 d.u.p., filele 128-153, vol. 32 d.u.p.), au demonstrat că întâlnirea în care a fost dezbătută temeinicia acțiunii promovate de reclamantă și posibilele variante de tratare a problemei litigioase a avut loc în data de 06.02.2008.

De altfel, decizia inculpatului Cristea Dumitru de a contracta servicii juridice suplimentare de la S.C.A. „Șova și Asociații” fusese luată cu mult timp înainte, cel mai târziu la momentul dispoziției date directorului Direcției buget, financiar, contabilitate, Graure Laurențiu-Octavian, și șefului cu delegație al Oficiului juridic, martorul Popescu Mugurel-Daniel, de a întocmi și semna nota nr. 2260/25.01.2008, prin care s-a solicitat aprobarea de către Consiliul de Administrație a încheierii unei noi convenții de asistență juridică cu S.C.A.

„Șova și Asociații” și s-a propus, totodată, acordarea unui onorariu de succes casei de avocatură în cuantum de 1% din valoarea creanței în cazul eșalonării ei pe minimum 3 ani.

Ca atare, *instanța de fond a constatat, contrar susținerilor parchetului, că, în perioada ianuarie - 13 februarie 2008, inculpatul Șova Dan-Coman nu a întreprins acte de natura celor menționate în rechizitoriu și circumscrise complicității morale la infracțiunea de abuz în serviciu, după cum nu a conceput nici termenii și condițiile contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, acțiuni care, în opinia procurorului, ar caracteriza participația sub forma complicității materiale la aceeași infracțiune.*

Sub acest din urmă aspect, s-a menționat, în primul rând, că orice contract reprezintă rezultatul acordului între două sau mai multe persoane cu intenția constituirii, modificării sau stingerii unui raport juridic, astfel încât, indiferent de identitatea persoanei care a conceput sau redactat clauzele lui, acțiunea acesteia rămâne lipsită de orice efecte juridice dacă părțile nu își exprimă voința comună de a și le însuși, în scopul arătat anterior, aspect ce constituie o reflectare a principiului libertății contractuale.

S-a reținut că realizarea acordului de voință al părților asupra clauzelor convenției este, de cele mai multe ori, consecința negocierilor purtate de acestea, așa cum s-a întâmplat și în cazul contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, în privința căruia discuțiile și tratativele au avut loc între martorul Cernov Radu-Ștefan, responsabil de client în relația cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., și inculpatul Cristea Dumitru, directorul general al societății. În acest sens, s-a observat că relevante nu sunt doar depozițiile celor doi și ale inculpatului Șova Dan-Coman, dar și toate celelalte declarații ale martorilor audiați în cauză, precum și notele de onorarii emise de casa de avocatură, care nu atestă efectuarea de către cel din urmă, în intervalul ianuarie - 13 februarie 2008, a vreunei activități de concepere/redactare a termenilor și condițiilor contractului ori de implicare în negocierea clauzelor acestuia sau a oricărei alte activități de consultanță juridică, cu excepția celei din data de 06.02.2008.

Astfel, în declarația dată, în calitate de suspect, în 11.08.2014, menținută sub acest aspect în fața instanței de fond, Cristea Dumitru a precizat că, anterior perfectării contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, a vorbit cu reprezentanții S.C.A. „Șova și Asociații” pe tema încheierii lui, pentru ca, în depoziția ulterioară, din 22.11.2007, să îl indice în mod expres pe martorul Cernov Radu-Ștefan ca interlocutor în discuțiile ce au avut loc în legătură cu semnarea convenției, arătând că a fost abordată, cu această ocazie, inclusiv chestiunea limitelor mandatului încredințat pentru negocierea cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar, sens în care i-a explicat martorului că ceea ce se dorește de către conducerea Complexului Energetic Turceni este eșalonarea datoriei pe o durată de minim 3 ani, așa cum se stabilise prin hotărârea A.V.A.S., și „reducerea cât mai mult posibil a penalităților”. În plus, Cristea Dumitru a arătat că, în relația cu S.C.A. „Șova și Asociații”, a colaborat cu martorul Cernov Radu, pe inculpatul Șova Dan cunoscându-l abia în luna septembrie a anului 2007, aspect confirmat atât de

acesta, în declarația din 25.01.2018, cât și de conținutul notei de onorarii pentru perioada respectivă, poziția 2, care consemnează deplasarea, la sediul Complexului Energetic, în data de 11.09.2007, a partenerului coordonator al societății de avocați pentru discutarea cu directorul general a unor probleme legate de anularea licitației pentru achiziția serviciilor de finanțare a proiectului de modernizare și de solicitarea A.V.A.S. privind plata unor dividende.

Implicarea martorului în discuțiile cu reprezentanții S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. referitoare la perfectarea noii convenții de asistență juridică a fost atestată și de inculpatul Șova Dan-Coman, care a declarat, în 25.01.2018, că încheierea acesteia s-a realizat în aceleași condiții în care a fost semnat și contractul nr. 165/2008 dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și Complexul Energetic Rovinari, dar și de Cernov Radu-Ștefan care, în cursul judecății, a arătat că, anterior încheierii contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, a discutat fie cu directorul general, fie cu cel al Direcției buget, financiar, contabilitate, cu privire la termenii în care urmau a fi negociate clauzele tranzacției cu partea adversă.

Mai mult, martorul a declarat că toate contractele de asistență juridică și actele adiționale cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. au fost negociate de el (deci *inclusiv actul adițional nr. 1/01.11.2007 și contractul nr. 80/13.02.2008*), iar ulterior, cu excepția unuia, au fost semnate de partenerul coordonator, în calitate de reprezentant legal al S.C.A. „Șova și Asociații”, acestuia aparținându-i și decizia finală de a încheia respectivele convenții în numele casei de avocatură.

Faptul că negocierea clauzelor contractuale se putea realiza de către avocații asociați, dar sub directă coordonare a inculpatului Șova Dan-Coman, aspect ce a reieșit din interpretarea coroborată a depozițiilor martorilor Cernov Radu-Ștefan, Enescu Roxana, Ciurcu Simona și Catrinoiu Georgiana, nu echivalează, în opinia instanței de fond, cu formularea, compunerea, elaborarea acestora de către inculpat, așa cum a considerat parchetul, cu atât mai mult cu cât, în cazul actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008, acuzarea nu a demonstrat, dincolo de orice dubiu, că au fost redactate de S.C.A. „Șova și Asociații”. Mai mult, s-a observat că, spre deosebire de alte convenții de asistență juridică (nr. 504/23.07.2007, nr. 10319/21.03.2007, cele din vol. 86-87 d.u.p.), aceste contracte nu poartă antetul casei de avocatură, iar martorul Vasile Viorel și inculpatul Graure Laurențiu-Octavian, care le-au semnat din partea S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. alături de directorul general, nu au fost în măsură să precizeze de cine anume au fost elaborate, aspecte care, coroborate cu declarația inculpatului Cristea Dumitru potrivit căreia cele două convenții îmbrăcau forma modelelor de contract atașate la notele nr. 30401/25.10.2007 și 2260/25.01.2008, au tins să confere credibilitate susținerilor inculpatului Șova Dan-Coman, în sensul redactării actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008 de către persoanele responsabile din cadrul Complexului Energetic Turceni (declarația din 25.01.2018).

De altfel, așa cum a reieșit din întregul material probator al cauzei, și celelalte două convenții încheiate de S.C.A. „Șova și Asociații” cu S.C.

Complexul Energetic Turceni S.A. au fost negociate de martorul Cernov Radu-Ștefan, sub coordonarea inculpatului Șova Dan-Coman, care a și semnat actul adițional nr. 2/29.12.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, însă parchetul nu a considerat, în cazul lor, cu toate că activitatea celui din urmă a fost aceeași, că inculpatul ar fi comis acte de complicitate materială, după cum nu a relevat nici elemente care să ateste o situație deosebită, particulară, în cazul actului adițional nr. 1/01.11.2007 și al contractului nr. 80/13.02.2008, aptă să justifice reținerea în sarcina acestuia a unei forme de participație penală la infracțiunea de abuz în serviciu.

Totodată, s-a remarcat și faptul că, deși procurorul a invocat, pentru dovedirea implicării inculpatului Șova Dan-Coman în negocierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, două agende conținând însemnări personale ale martorului Cernov Radu-Ștefan, ridicate cu ocazia percheziției desfășurate la domiciliul său (agendele Moleskine, de culoare neagră, cuprinzând 91 și, respectiv, 86 de file, astfel cum s-a consemnat în procesul-verbal din 19.02.2015, filele 146-150, vol. 13 d.u.p.), acestea nu au fost atașate dosarului de urmărire penală înaintat instanței, fiind depuse doar două înscrisuri, distincte, cu notițe/observații ale aceluiași martor în legătură cu procesul penal ce face obiectul prezentului dosar, fără relevanță probatorie sub aspectul acuzațiilor formulate în cauză (filele 153-154, vol. 13 d.u.p.).

De asemenea, deși s-a susținut de către parchet, în cuprinsul rechizitoriului, că martora Catrinoiu Georgiana ar fi afirmat că în cazul celor două convenții, „ca și în celelalte contracte de asistență juridică în care s-au încheiat tranzacții, inculpatul Șova Dan-Coman s-a implicat personal, stabilind termenii” acestora (pag. 73 alin. 5 și pag. 79 alin. 5), instanța de fond a constatat, dimpotrivă, că martora, cu ocazia audierii sale în faza anchetei penale (din 17.03.2015), nu a făcut nicio referire la contractul nr. 80/13.02.2008, ci doar la cel care a vizat litigiul dintre Complexul Energetic Turceni și S.C. Electrica S.A. (actul adițional nr. 1/01.11.2007), în legătură cu care a menționat că nu știe în ce împrejurări a fost semnat. Totodată, a arătat faptul că Șova Dan-Coman „s-a implicat personal ... în dosarele de instanță în care s-au încheiat tranzacții” și nicidecum în negocierea și stabilirea clauzelor contractelor de asistență juridică, astfel cum a menționat procurorul, sens în care, în litigiul cu S.C. Electrica S.A., inculpatul i-a solicitat martorei să majoreze cuantumul pretențiilor și să ceară pronunțarea hotărârii de expedient anterior termenului de judecată stabilit, iar în procesul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., „a fost interesat în încheierea tranzacției” dintre reclamantă și S.C. Complexul Energetic Tuceni S.A. și în „obținerea copiei legalizate a hotărârii pronunțate”, acțiuni ulterioare, însă, încheierii actului adițional nr. 1/01.11.2007 și, respectiv, a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, pentru care acesta nu a fost trimis în judecată. De altfel, și în fața instanței, martora a făcut, în esență, aceleași precizări și a subliniat implicarea inculpatului Șova Dan-Coman în negocierea și semnarea tranzacției cu S.C. Electrica S.A. (aspect recunoscut și de acesta), precum și preocuparea lui cu privire modul de redactare a înțelegerii convenite între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. pentru Închiderea -

Conservarea Minelor S.A., indicându-i ca model tranzacția menționată, însă, așa cum s-a arătat anterior, conduita adoptată de Șova Dan-Coman, în cazul fiecăruia dintre cele două litigii, este subsecventă perfectării actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008, astfel încât nu formează obiectul acuzației penale.

Deopotrivă, contrar afirmațiilor parchetului din cuprinsul actului de sesizare, caracterul presupus fictiv al contractelor de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și nr. 165/14.02.2008 (privind litigiul între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.) nu a putut fi demonstrat de faptul că notele de onorarii emise de casa de avocatură în temeiul lor sunt la fel sub aspectul conținutului, din moment ce nu s-a dovedit că serviciile juridice consemnate în cuprinsul acestora nu au fost prestate, cu atât mai mult cu cât, fiind vorba de litigii ce aveau aceeași cauză și același obiect, problematica juridică și natura consultanței acordate erau și ele identice.

Constatând, pentru toate aceste argumente, că nu este îndeplinită, cu privire la încheierea între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații” a actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, condiția obiectivă instituită de codificarea penală generală pentru existența formei de participare reținută de acuzare în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman, instanța de fond a dispus, în temeiul art. 396 alin. 5 raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I Cod procedură penală, achitarea acestuia pentru cele două infracțiuni de complicitate la abuz în serviciu, prevăzute de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal (Titlul II, Subtitlurile II.2 și II.3 din rechizitoriu).

c). În legătură cu acuzațiile formulate în cuprinsul Titlului II, Subtitlurile II.2 și II.3 ale rechizitoriului, s-a constatat că, în sarcina **inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian**, s-a reținut faptul că, la data de 27.11.2007, primul, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, iar cel de-al doilea, ocupând funcția de director economic al societății, au încheiat cu S.C. Electrica S.A. tranzacția cu privire la pretenția ce forma obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, prin care compania a fost prejudiciată cu suma totală de 12.931.936,62 lei, corelativ obținerii unui folos necuvenit de către societatea pârâtă, în cuantum egal cu valoarea creanței la care s-a renunțat (Titlul II, Subtitlul II.2).

Deopotrivă, cu privire la **inculpatul Cristea Dumitru**, s-a mai arătat că, în aceeași calitate, în data de 18.02.2008, a perfectat cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, tranzacția cu privire la obiectul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, prin care societatea pârâtă s-a obligat să plătească reclamantei suma de 69.520.556 lei în termen de cinci ani, conduită prin care au fost vătămăte interesele legale ale Ministerului Economiei și Comerțului, Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și

ale S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin diminuarea sumelor alocate fondului de investiții proporțional celor plătite în baza tranzacției și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar Rovigo SPRL, în cuantum de 0,98% din aceste sume (Titlul II, Subtitlul II.3).

Deși aceste împrejurări factice au fost circumscrise de parchet infracțiunilor de abuz în serviciu, în forma prevăzută de legea specială, prin actul de sesizare a instanței, nu le-a fost imputată inculpaților încălcarea niciunei dispoziții din legislația primară, ci doar din acte de reglementare secundară, și anume, în ceea ce îl privește pe Cristea Dumitru, din Statutul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. ce constituie Anexa nr. 2 la H.G. nr. 103/2004 (art. 20 pct. B alin. 2 lit. g), Regulamentul de organizare și funcționare al societății, contractul de mandat nr. 34646/29.11.2007 și Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 721/20.10.2006, iar în cazul inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, din fișa postului, Statutul Complexului și Regulamentul de organizare și funcționare al acestuia, fără, însă, a fi indicate în concret.

Așa cum s-a arătat, prin adresa nr. 3766/III-13/2017 din 30 ianuarie 2018, depusă la dosar ulterior administrării probei cu înscrisuri și finalizării audierii martorilor, dar și a inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, procurorul de ședință a invocat și nerespectarea de către primul dintre aceștia a prevederilor art. 143¹ din Legea societăților nr. 31/1990, în exercitarea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu ce îi reveneau în funcția de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., cu prilejul încheierii celor două tranzacții cu S.C. Electrica S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., precum și a celor ale art. 3 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, în legătură cu perfectarea înțelegerii judiciare cu S.C. Electrica S.A.. Totodată, parchetul a susținut, prin același înscris, nerespectarea de către inculpatul Graure Laurențiu-Octavian, în exercițiul îndatoririlor specifice funcției, a dispozițiilor art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999 (indicată greșit ca fiind O.G. nr. 119/2009).

Dincolo de caracterul de maximă generalitate al normei indicate din Legea nr. 31/1990, care face trimitere tot la atribuțiile de serviciu și competențele directorului stabilite prin legislația secundară, dar și de raționamentul prezentat în considerentele hotărârii care fundamentează concluzia inaplicabilității, în cazul concret, a dispozițiilor art. 3 și art. 4 din O.G. nr. 119/1999, instanța de fond a reiterat argumentele expuse, cu privire la faptul că precizarea făcută de procuror aproape de finalizarea cercetării judecătorești, după epuizarea materialului probator administrat în legătură cu aceste învinuiri, nu poate face obiectul verificărilor jurisdicționale, întrucât echivalează cu o modificare/completare a acuzațiilor aduse celor doi inculpați prin rechizitoriu, procedeu ce contravine dispozițiilor art. 371 Cod procedură penală, care limitează judecata exclusiv la faptele arătate în actul de sesizare, nefiind permisă reconfigurarea circumstanțelor în care s-a reținut că s-ar fi comis activitatea infracțională după ce judecătorul a statuat definitiv asupra obiectului camerei preliminare.

S-a apreciat că, printr-o interpretare contrară, s-ar aduce atingere principiului separării funcțiilor judiciare, dar și dreptului la apărare, în componenta referitoare la informarea detaliată, încă de la momentul formulării

acuzăției, asupra cauzei și naturii acesteia, având în vedere că persoanele deferite instanței ar lua cunoștință de noile elemente ce conturează, în opinia procurorului, faptele penale pentru care au fost trimise în judecată abia la finalul cercetării judecătorești, fiind, astfel, în imposibilitate să-și mai structureze o strategie de apărare adecvată și să producă probe pentru a le combate, în scopul dovedirii netemeinicii acestora.

Această concluzie nu a fost înlăturată de împrejurarea că, în cuprinsul considerațiilor preliminare din debutul rechizitoriului (pag. 8), parchetul s-a referit, în mod tangențial, și la O.G. nr. 119/1999 (indicată greșit ca fiind O.G. nr. 119/2000), din moment ce nu a făcut nicio trimitere la dispozițiile art. 3, art. 4 și art. 5 din acest act normativ, invocate ulterior de procuror în adresa nr. 3766/III-13/2017 din 30 ianuarie 2018, ci s-a limitat la reproducerea prevederilor art. 1, care definesc domeniul de reglementare al ordonanței. Or, având în vedere că O.G. nr. 119/1999 instituie obligații nu doar în materia controlului intern, ci mai ales în aceea a controlului financiar preventiv (art. 6 - art. 20), precum și faptul că acuzarea, prin trimiterea generală la actul normativ, nu a indicat, de o manieră clară, exactă, previzibilă și concretă, conduita prohibită de normele legale a căror nerespectare este imputată inculpaților și poate antrena răspunderea lor penală (cum a procedat, de pildă, în cazul obligației instituite de art. 16 din O.U.G. nr. 34/2006), instanța de fond a apreciat că simpla referire la această ordonanță în preambulul rechizitoriului nu poate echivala cu o informare detaliată asupra cauzei acuzației, de natură să ofere inculpaților posibilitatea reală și efectivă de a-și formula o apărare corespunzătoare, prin luarea în considerare a tuturor elementelor de fapt și de drept ce circumstanțiază acțiunile pentru care au fost trimiși în judecată. Ca atare, s-a apreciat că analiza corespondenței dintre faptele reținute în sarcina inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, în legătură cu perfectarea celor două tranzacții, și normele de incriminare în care au fost încadrate, nu se poate realiza prin raportare la dispozițiile art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, căci, în caz contrar, s-ar aduce atingere caracterului echitabil al procedurii, prin încălcarea evidentă a dreptului la apărare al acestora.

Așadar, față de aceste considerații și în raport cu aspectele statuate de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, instanța de fond a constatat că *încălcarea dispozițiilor din actele de reglementare secundară* (Statutul Complexului Energetic Turceni prevăzut de H.G. nr. 103/2004, Regulamentul de organizare și funcționare al societății, contractul de mandat nr. 34646/29.11.2007, Ordinul M.E.C. nr. 721/20.10.2006, fișa postului), *ce a fost imputată de parchet, prin rechizitoriu (Titlul II, Subtitlurile II.2 și II.3), inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, în exercitarea atribuțiilor specifice funcției*, cu ocazia încheierii de către S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a tranzacțiilor cu S.C. Electrica S.A. (ambii acuzați) și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. (inculpatul Cristea) referitoare la pretențiile ce formau obiectul dosarelor nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială și, respectiv, nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, *nu poate caracteriza, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective,*

infracțiunile de abuz în serviciu reținute în sarcina acestora, în condițiile în care comportamentul interzis care conduce la îndeplinirea în mod defectuos a unui act de serviciu trebuie impus, de o manieră clară și precisă, prin legislația primară (legi, ordonanțe, ordonanțe de urgență ale Guvernului).

Pe de altă parte, din descrierea, în cuprinsul actului de sesizare, a bazei factuale a acuzațiilor, a rezultat că ceea ce i se reproșează, în esență, inculpatului Cristea Dumitru, în realizarea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu, este perfectarea, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a unor înțelegeri judiciare cu S.C. Electrica S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație al companiei, precum și încheierea celor două tranzacții cu privire la pretenții, respectiv prestații asupra cărora societatea nu putea să dispună, potrivit legii, această din urmă conduită fiind imputată și inculpatului Graure Laurențiu-Octavian în legătură cu semnarea, în calitate de director al Direcției buget, financiar, contabilitate, a tranzacției prin care s-a pus capăt litigiului dintre părți în dosarul nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială.

În acest sens, s-a arătat de către procuror că, în mod nelegal, cei doi directori ai Complexului au renunțat, pe calea tranzacției cu S.C. Electrica S.A., atât la suma de 20.222.761,10 lei reprezentând diferența dintre pretenția formulată prin cererea de chemare în judecată, astfel cum a fost precizată ulterior, și creanța de 48.000.000 lei recunoscută de partea adversă, în condițiile în care, contrar susținerilor inculpaților, dreptul la acțiune cu privire la aceasta nu era prescris, cât și la penalitățile de întârziere aferente perioadei februarie 2006 - noiembrie 2007, cu toate că nu formaseră obiectul litigiului și nu fusese efectuată vreo analiză în legătură cu existența și cuantumul lor.

De asemenea, făcând trimitere la aspectele reținute în cuprinsul Titlului I, Subtitlul I.2 al rechizitoriului (cu privire la tranzacția dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.), parchetul a menționat că suma de 69.520.556 lei, reprezentând creanța deținută de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra Complexului Energetic Turceni, ce forma obiectul pretenției reclamantei în dosarul nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, constituia, de fapt, un deficit de capital, și nu o datorie comercială corelativă unei livrări sau efectuării de prestații, motiv pentru care Legea nr. 243/2005 (care prevedea, printre altele, majorarea capitalului social al Complexului Energetic, emiterea de noi acțiuni și liberarea acestora prin compensarea creanței certe, lichide și exigibile a S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra societății comerciale) a fost adoptată tocmai pentru a împiedica plata efectivă a acesteia, care ar fi putut conduce la falimentul Complexului. Sub același aspect, s-a apreciat că, față de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., nu mai subzista nicio obligație, din momentul în care, prin Hotărârea nr. 12/06.11.2006, dată în aplicarea Ordinului M.E.C. nr. 721/20.10.2006, Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor a hotărât majorarea capitalului social cu valoarea de 69.520.555,72 lei, aferentă unui număr de 6.952.055 acțiuni nominative noi și liberarea acestora către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., continuarea procedurii privind

modificarea statutului și a registrului acționarilor nedepinzând doar de acțiunile întreprinse de reprezentanții societății comerciale, ci fiind influențată și de alți factori (schimbarea, succesivă, a acționariatului Complexului Energetic Turceni; deschiderea, prin sentința nr. 1053/22.12.2006 pronunțată de Tribunalul Gorj în dosarul nr. 86/F/2006, a procedurii falimentului S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și ridicarea dreptului acesteia de administrare).

Instanța de fond a reținut că, în cadrul examenului cu privire la legalitatea tranzacției, efectuat, însă, în limitele principiului disponibilității părților, judecătorul este obligat să verifice dacă acestea au capacitatea legală de a dispune cu titlu oneros cu privire la dreptul ce formează obiectul concesiunii sau la prestația promisă în schimbul renunțării făcute de cealaltă parte, inclusiv sub aspectul existenței mandatului special în cazul în care înțelegerea s-a convenit prin reprezentant, dacă actul de dispoziție este expresia liberei lor voințe și pune, într-adevăr, capăt litigiului, fiind susceptibil de executare, și dacă, prin învoiala părților, nu se urmărește, în realitate, sub forma unui proces simulat, realizarea unor scopuri ilicite, fraudarea terților sau încălcarea/eludarea unor dispoziții imperative ale legii, mai ales în ceea ce privește drepturile asupra cărora acestea nu pot să dispună. Dacă, în urma analizei efectuate, constată existența unor asemenea situații sau nerespectarea altor condiții de valabilitate a contractului, instanța are îndatorirea legală de a nu da eficiență convenției părților, deci de a nu lua act de tranzacție și de a continua judecata cauzei pe baza probelor administrate.

Așadar, în litigiile ce au format obiectul dosarelor nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială și nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, cele două instanțe au avut obligația de a verifica toate aceste cerințe de validitate a tranzacțiilor, inclusiv dacă era necesară existența unui mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. pentru ca directorul general Cristea Dumitru să încheie înțelegerile cu părțile adverse, dacă tranzacțiile au vizat drepturi/prestații asupra cărora societățile reclamante și pârâte puteau să dispună, potrivit legii, și dacă, prin contractele judiciare încheiate, nu au urmărit fraudarea terților, constatând îndeplinirea acestora, din moment ce nu au înlăturat actele de dispoziție ale părților, ci, dimpotrivă, prin sentințele nr. 14658/06.12.2007 (dosar nr. 33145/3/2007) și, respectiv, nr. 38/20.02.2008 (dosar nr. 12449/95/2007), definitive, au consfințit învoiala intervenită între Complexul Energetic Turceni și S.C. Electrica S.A., dar și pe cea dintre același Complex și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, cu privire la pretențiile deduse, inițial, judecății.

Prin urmare, s-a reținut că toate aspectele imputate inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, în îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu cu prilejul încheierii contractelor judiciare cu părțile adverse, au format obiectul cenzurii realizate, în cadrul examenului de legalitate a tranzacțiilor, de completele investite cu soluționarea dosarelor nr. 33145/3/2007 și nr. 12449/95/2007 și, chiar dacă, așa cum a statuat atât doctrina, cât și practica judiciară, hotărârile de expedient pronunțate în cele două cauze nu se bucură de

autoritate de lucru judecat, întrucât nu sunt rezultatul unor dezbateri contradictorii, nu stabilesc o situație de fapt în baza probelor administrate și nu aplică dispozițiile legale incidente împrejurărilor factuale rezultate din acele spețe (nu există lucru judecat), instanțele consfințind actele convenite de părți fără a intra în cercetarea drepturilor deduse judecății, aceste hotărâri, ca înscrisuri autentice, sunt prezumate că exprimă realitatea cu privire la verificările efectuate de judecător în legătură cu îndeplinirea condițiilor de fond și de formă ale tranzacțiilor, cu atât mai mult cu cât nu au fost contestate pe calea recursului și nici desființate ca urmare a promovării unei acțiuni în nulitate ori în reziliere sau a unei acțiuni revocatorii sau în declararea simulației cu privire la învoiala părților. Dimpotrivă, prin sentința civilă nr. 175/06.10.2014 a Tribunalului Gorj, Secția a II-a civilă, rămasă definitivă prin decizia nr. 161/04.03.2015 a Curții de Apel Craiova, Secția a II-a civilă, a fost respinsă cererea formulată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar Rovigo SPRL, în contradictoriu cu Complexul Energetic Oltenia, prin care s-a solicitat constatarea nulității absolute a articolului 3 din tranzacția încheiată în 18.02.2008 cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și, pe cale de consecință, obligarea pârâtei la plata sumei de 19.125.104,96 lei reprezentând actualizarea debitului conform coeficientului de inflație (filele 44-49, vol. 10 d.i.).

În plus, s-a observat că, prin modul în care procurorul a formulat acuzația referitoare la încheierea tranzacției dintre Complexul Energetic Turceni și S.C. Electrica S.A., pornind de la premisa certă a câștigării procesului de către reclamantă, în situația în care părțile nu ar fi ajuns la o înțelegere judiciară, se tinde, de fapt, la rezolvarea, în acest cadru procesual, a fondului litigiului ce a format obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială, prin verificarea incidenței dispozițiilor referitoare la prescripția dreptului la acțiune pentru o parte din pretențiile formulate, dar și a temeiniciei creanței solicitate prin cererea de chemare în judecată, în lipsa oricărei apărări a societății pârâte care nu este parte în prezenta cauză, lucru inadmisibil din perspectiva regulilor ce guvernează materia dreptului civil și de procedură civilă, dar și a normelor ce reglementează competența funcțională a instanței penale, din moment ce nu este vorba de soluționarea unei chestiuni prealabile, în sensul art. 52 Cod procedură penală. Mai mult, s-a apreciat că împlinirea ori neîmplinirea termenului de prescripție a dreptului la acțiune pentru recuperarea sumei de 20.222.761,10 lei sau renunțarea la anumite penalități de întârziere ce nu făceau obiectul litigiului, în lipsa oricăror dovezi care să ateste intenția părților de fraudare a unor dispoziții imperative ale legii, aspect care, de altfel, a fost verificat de instanța investită cu soluționarea dosarului nr. 33145/3/2007, rămân fără relevanță juridică sub aspectul acuzației penale formulate împotriva celor doi inculpați, atâta timp cât tranzacția presupune, prin definiție, efectuarea unor concesiuni reciproce, ce nu trebuie să fie echivalente și care pot consta inclusiv în renunțarea la o parte din pretenții, în schimbul obținerii altor prestații, iar, în plus, acordul de voință al părților poate avea ca scop nu numai stingerea, ci și preîntâmpinarea unui (alt) proces, prin renunțarea la anumite

drepturi considerate de părți ca fiind litigioase sau îndoielnice, adică de natură a da naștere, în viitor, unei acțiuni în justiție pentru soluționarea diferendului.

Totodată, fără a face aprecieri asupra soluției preconizate în dosarul nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, în lipsa tranzacției dintre părți, chestiune care excedează limitelor investirii instanței penale, instanța de fond a reținut că, sub aspectul acuzațiilor formulate împotriva inculpatului Cristea Dumitru – căruia i s-a imputat, printre altele, încheierea, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a unui act de dispoziție cu privire la drepturi de care societatea nu putea să dispună, considerându-se, în esență, de către procuror, că plata efectivă a creanței de 69.520.556 lei contravenea dispozițiilor Legii nr. 243/2005, care prevedea compensarea în acțiuni a acesteia, liberarea lor către S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și, ulterior, transferul către M.E.C., în vederea administrării și valorificării – este important de subliniat că, prin sentința nr. 1313/30.11.2007, pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006, judecătorul sindic din cadrul Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, a respins, ca neîntemeiată, cererea creditorului A.V.A.S. privind aplicarea integrală a dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în cadrul procedurii insolvenței desfășurată împotriva S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., precum și autorizarea lichidatorului judiciar de a întreprinde toate demersurile legale în acest sens, apreciind, în esență, că, în cauză, se aplică cu prioritate Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței. Într-adevăr, așa cum a arătat procurorul, hotărârea a rămas irevocabilă la data de 25.03.2008, prin decizia nr. 282/2008 pronunțată de Curtea de Apel Craiova, Secția comercială, în dosarul nr. 14883/54/2006 (număr în format vechi 455/F/06/14/2008), însă, fiind definitivă, a intrat în puterea lucrului judecat, nemaiputând fi pusă în discuție decât prin intermediul căilor de atac prevăzute de lege și devenind obligatorie pentru toți participanții la procedura instituită de Legea nr. 243/2005, deci inclusiv pentru S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar, atâta timp cât situația avută în vedere la pronunțarea ei (deschiderea procedurii falimentului față de cea din urmă societate și ridicarea dreptului acesteia de administrare, dispuse prin sentința comercială nr. 1053/22.12.2006 a Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ) a rămas neschimbată, aspect valabil și la data de 18.02.2008, când s-a încheiat tranzacția părților.

În plus, a fost avut în vedere că posibilitatea reeșalonării pe o perioadă rezonabilă, de 3 ani, a creanței certe, lichide și exigibile deținute de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. fusese avansată chiar de forul tutelar al celei din urmă societăți, respectiv de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, prin Hotărârea nr. 48/09.10.2007 a Colegiului Director, pentru ca, ulterior constatării de către judecătorul sindic a inaplicabilității dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în procedura insolvenței desfășurată împotriva creditoarei, aceasta să devină, așa cum a menționat și martorul Codescu Dan (declarația din 14.11.2017), singura variantă fezabilă acceptată de A.V.A.S. pentru rezolvarea problemei litigioase, mai ales în condițiile în care, odată cu aderarea României la Uniunea Europeană,

măsurile de sprijin financiar prevăzute de actul normativ menționat erau considerate ajutoare de stat, aspect confirmat și de Consiliul Concurenței ce fusese notificat de aceeași instituție.

Așadar, pretenția ce forma obiectul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, nu era scoasă din sfera actelor de dispoziție ale S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., iar prin tranzacționarea asupra acesteia nu au fost eludate dispozițiile Legii nr. 243/2005 privind unele măsuri pentru complexurile energetice în vederea accelerării procesului de privatizare, a căror inaplicabilitate în circumstanțele date (declanșarea procedurii falimentului față de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și ridicarea dreptului acesteia de administrare, prin sentința comercială nr. 1053/22.12.2006 a Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ) fusese stabilită, în mod definitiv, de judecătorul sindic, prin sentința nr. 1313/30.11.2007 pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006 al Tribunalului Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, confirmată, ulterior, prin decizia nr. 282/25.03.2008 a Curții de Apel Craiova, Secția comercială (dosarul nr. 14883/54/2006). Or, această împrejurare rezolvată definitiv și irevocabil prin hotărârile instanței comerciale și care, față de conținutul acuzațiilor formulate împotriva inculpatului Cristea Dumitru, constituie o veritabilă chestiune prealabilă în prezentul proces penal, are, potrivit art. 52 alin. 3 Cod procedură penală, autoritate de lucru judecat în fața instanței penale, fiind valorificată ca atare.

Într-adevăr, s-a reținut că dispozițiile procedurale invocate reglementează autoritatea de lucru judecat în fața instanței penale a hotărârilor definitive date de alte jurisdicții asupra chestiunilor prealabile în procesul penal, cu excepția împrejurărilor care privesc existența infracțiunii, această excepție trebuind analizată și interpretată în contextul stabilit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Lungu și alții împotriva României, Hotărârea din 21 octombrie 2014, în vederea evitării încălcării dreptului la un proces echitabil în componenta referitoare la respectarea principiului securității raporturilor juridice care decurge dintr-o hotărâre definitivă pronunțată de o instanță nepenală. Mai mult, în cauză, față de limitele investigației efectuate de parchet, de aspectele învederate de acesta în susținerea aplicabilității, în continuare, a dispozițiilor Legii nr. 243/2005 (scopul adoptării actului normativ, cauza și natura creanței de 69.520.556 lei deținută de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., stingerea oricărei obligații a S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. după adoptarea de către Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor a Hotărârii nr. 12/06.11.2006, dată în aplicarea Ordinului M.E.C. nr. 721/20.10.2006), în pofida celor statuate de judecătorul sindic prin sentința nr. 1313/30.11.2007, precum și față de motivul ipotetic invocat pentru a justifica lipsa efectelor juridice ale acestei hotărâri (posibilitatea ca procedura insolvenței declanșată împotriva S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. să înceteze), instanța de fond nu a putut reține vreun argument pentru a ajunge la o altă evaluare a faptelor decât cea avută în vedere, în mod definitiv și irevocabil, de instanțele comerciale. În aceste condiții, s-a apreciat că orice altă interpretare cu privire la chestiunea de drept dezlegată cu autoritate de lucru judecat de aceste

instanțe ar echivala cu o afectare gravă a principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Ca atare, s-a constatat că, nici din această perspectivă, *activitatea imputată inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian*, cu ocazia încheierii de către S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a tranzacțiilor cu S.C. Electrica S.A. (ambii acuzați) și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. (inculpatul Cristea), în legătură cu pretențiile ce formau obiectul dosarelor nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială și nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, *nu poate caracteriza o conduită abuzivă în exercitarea de către aceștia a atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general și, respectiv, de director al Direcției buget, financiar, contabilitate, aptă să circumstanțieze elementul material al laturii obiective și să se integreze, astfel, în conținutul constitutiv al infracțiunilor de abuz în serviciu pentru care au fost trimiși în judecată.*

De asemenea, în ceea ce privește acuzația referitoare la perfectarea înțelegerii judiciare cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., s-a observat că *cerințele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu nu sunt îndeplinite nici sub aspectul urmării imediate*, căci, deși s-a susținut că aceasta ar consta în vătămarea intereselor legale ale Ministerului Economiei și Comerțului și ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, procurorul nu a indicat, în concret, cum anume s-a materializat și nici care sunt acele interese ocrotite de lege ce ar fi fost lezate prin acțiunile reținute în sarcina inculpatului Cristea Dumitru.

În primul rând, s-a constatat că, la data încheierii contractului judiciar dintre S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., această din urmă societate, ca efect al intrării în vigoare a O.U.G. nr. 101/2006 privind reorganizarea A.V.A.S prin comasarea prin absorbție cu O.P.S.P.I., nu mai funcționa sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului, fiind transferată, potrivit art. 1 alin. 1, 3 și 4, art. 3 și art. 4, în portofoliul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, care a preluat toate drepturile și obligațiile decurgând din calitatea de acționar a statului, conferită de art. 13 din H.G. nr. 103/2004, astfel încât, în aceste condiții, în lipsa oricărei precizări a parchetului, vătămarea intereselor legale ale M.E.C., prin încheierea tranzacției dintre cele două entități, nu a putut fi prezumată. Mai mult, așa cum a rezultat din cuprinsul adresei nr. 4280/02.09.2014, emisă de Rovigo SPRL, la solicitarea Direcției Naționale Anticorupție, din creanțele recuperate de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. ca urmare a perfectării înțelegerii judiciare cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a fost repartizată suma de 20.335.116 lei Ministerului Economiei și Finanțelor, care deținea un procentaj de 29,54% din masa credală (filele 3-8, vol. 35 d.u.p.).

În al doilea rând, astfel cum a reieșit chiar din considerentele sentinței nr. 1313/30.11.2007, pronunțată în dosarul nr. 4581/95/2006 de Tribunalul Gorj, Secția comercială și contencios administrativ, A.V.A.S. a avut, în procedura insolvenței declanșată împotriva S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., o dublă calitate, respectiv de creditor al acesteia și de acționar al S.C.

Complexul Energetic Turceni S.A., unul din cei mai importanți debitori ai societății intrate în faliment. Ca atare, fiind creditor al S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, care deținea un procentaj de 8,69% din masa credală, i-a revenit, din creanțele încasate de debitorul său de la S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., în urma încheierii tranzacției, suma de 5.982.131 lei, fapt atestat de conținutul aceleiași adrese emise de Rovigo SPRL.

Cu toate că, în privința Complexului Energetic Turceni, a reținut că vătămarea intereselor legale ale acestuia ar fi constat în diminuarea fondului de investiții cu sumele plătite în temeiul tranzacției, deci, implicit, în producerea unei pagube materiale societății, acuzarea nu a identificat în concret și nu a indicat obiectivele de investiții a căror realizare ar fi fost afectată prin achitarea ratelor convenite de părți, după cum nu a cuantificat valoarea acestora, situație în care, fiind vorba de o afirmație generică și nedovedită, nu s-a putut concluziona asupra prejudicierii intereselor societății și existenței urmării imediate cerută de norma de incriminare. În plus, nu s-a omis, de către instanța de fond, faptul că bugetele anuale ale companiei au fost aprobate prin ordine comune ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și Ministerului Economiei și Finanțelor sau, după caz, ale celei din urmă instituții, fiind publicate în Monitorul Oficial al României (filele 28-31, 40-47, vol. 20 d.u.p.), nefăcându-se dovada că vreo entitate juridică implicată în această procedură ar fi constatată, pe parcursul executării tranzacției, nelegalitatea plăților efectuate în temeiul ei.

În consecință, pentru considerentele expuse în precedent, s-a dispus, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I din același cod, achitarea inculpatului Cristea Dumitru pentru infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A.), precum și pentru cea de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 246 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și Societatea Comercială pentru Închiderea – Conservarea Minelor S.A.), legea penală anterioară fiind apreciată mai favorabilă.

De asemenea, în baza aceluiași dispoziții procedurale, a fost achitat și inculpatul Graure Laurențiu-Octavian pentru infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal și art. 309 Cod penal (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A.).

3. Cu privire la acuzațiile descrise în Titlul III al actului de sesizare:

3.1. Instanța de fond a reținut că, la data de 06.10.2009, a fost înregistrată pe rolul Tribunalului București, Secția a III-a civilă, sub nr. 39435/3/2009, acțiunea în răspundere civilă delictuală formulată de Șova Dan-Coman, prin care a solicitat obligarea pârâtei la plata sumei de 500.010 lei pentru repararea

prejudiciului moral cauzat prin afirmațiile denigratoare proferate la adresa sa cu ocazia desfășurării seminarului „Reconstrucția dreptei” din 06.09.2009, când a susținut, în esență, că reclamantul încasează sume mari de bani din consultanță juridică de la companii de stat din județul unde este parlamentar, precum și publicarea hotărârii judecătorești ce va fi pronunțată în cauză în anumite ziare de circulație națională. În susținerea cererii, au fost depuse articole din mass-media, procesele-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din 9.12.2008 și 17.06.2009, actele adiționale nr. 15 și nr. 16 la Statutul societății de avocați și cererea de suspendare din profesia de avocat, înregistrată la Baroul București în 16.07.2009 (filele 4-14, 21-40, vol. 44 d.u.p.).

Anterior primului termen de judecată, stabilit la 17.11.2009, pârâta, prin reprezentant convențional, a formulat întâmpinare, solicitând respingerea acțiunii promovate de reclamant și făcând referire, printre altele, la anumite contracte de asistență juridică pe care S.C.A. „Șova și Asociații” le-a încheiat cu Complexurile Energetice Rovinari și Turceni în perioada în care Ponta Victor, parlamentar de Gorj, era și senior partener al casei de avocatură (filele 48-55, vol. 44 d.u.p.).

Prin răspunsul depus în ședința publică din 09.02.2010, Șova Dan-Coman, prin avocat, a solicitat ca pârâta să precizeze dacă își însușește punctul de vedere exprimat în cuprinsul întâmpinării de reprezentantul său, întrucât, în caz afirmativ, fiind vorba de noi acuzații ce i se aduc și care nu formează obiectul cererii introductive de instanță, se impune formularea unor apărări suplimentare și depunerea de noi probe (fila 73, vol. 44 d.u.p.).

Deși pârâta nu a dat curs solicitării reclamantului, acesta a atașat la dosar, în data de 27.04.2010, mai multe înscrisuri, în copie, printre care și atestatul privind frecventarea cursurilor LSE (London School of Economics and Political Science) în perioada 01.10.2006 - 30.09.2007, precum și procesul-verbal al Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din 15.01.2007, pentru a dovedi lipsa implicării sale în negocierea contractelor cu Complexurile Energetice (filele 85-86, pct. 6, 141-143, vol. 44 d.u.p.).

Prin sentința nr. 1554/18.10.2010, pronunțată de Tribunalul București, Secția a III-a civilă, acțiunea formulată de Șova Dan-Coman a fost respinsă, ca neîntemeiată, instanța examinând pretinsa încălcare de către pârâtă a dreptului la liberă exprimare prin raportare exclusivă la aspectele de fapt reclamate în cuprinsul cererii de chemare în judecată, și anume la afirmațiile ce ar fi fost făcute de aceasta cu prilejul desfășurării seminarului „Reconstrucția dreptei” din 06.09.2009 (filele 339-340, vol. 44 d.u.p.).

Aceleași împrejurări factuale au fost evaluate și de Curtea de Apel București, Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, care, prin decizia nr. 726/03.10.2011, a admis apelul declarat de reclamantul Șova Dan-Coman și a schimbat în tot sentința primei instanțe, în sensul admiterii cererii de chemare în judecată promovată de acesta, al obligării pârâtei la plata sumei de 10.000 lei cu titlu de daune morale și al publicării hotărârii în anumite ziare de circulație națională. În motivare, s-a arătat, în esență, că acțiunea intimitei constând în afirmarea, în public, la data de 07.09.2009, a unei fapte neadevărate, respectiv a unei fapte de corupție ce ar fi fost comisă de apelant, în calitatea sa

cumulativă, de avocat și de parlamentar, „aspect infirmat de materialul probator administrat în cauză din care rezultă că nu a încheiat nici un fel de contract de consultanță sau de altă natură cu societățile de stat din județul pe care îl reprezintă în calitate de parlamentar”, depășește elementele unei simple judecăți de valoare, constituind o afirmație denigratoare în legătură cu activitatea desfășurată de reclamant și cauzându-i un prejudiciu moral ce se impune a fi reparat (filele 243-246, vol. 46 d.u.p.).

Deopotrivă, aceleași elemente de fapt și argumente au fost reținute și de Înalta Curte de Casație și Justiție cu ocazia soluționării recursului promovat de pârâtă, dar și de reclamant împotriva hotărârii instanței de apel, ambele căi de atac fiind respinse, ca nefondate, prin decizia nr. 3806/07.11.2013, pronunțată în dosarul nr. 39435/3/2009** (filele 20-27, vol. 45 d.u.p.).

Ulterior dispunerii de către procuror, în prezenta cauză, prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 7 august 2014 (filele 26-45, vol. 1 d.u.p.), a efectuării în continuare a urmăririi penale față de suspectul Șova Dan-Coman sub aspectul a trei infracțiuni de abuz în serviciu, în forma complicității, prevăzute de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, ce s-a reținut că au fost comise în legătură cu încheierea actului adițional nr.1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și a contractelor de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și nr. 165/14.02.2008 cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și, respectiv, cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., avocatul ales al acestuia, Ana Diculescu-Șova, a depus la dosar, în 01.10.2014, un memoriu în apărare în cuprinsul căruia a susținut, în esență, lipsa implicării clientului său în procedurile desfășurate de societățile beneficiare ale serviciilor juridice, precum și în negocierea, stabilirea și derularea clauzelor contractuale, sens în care a atașat mai multe înscrisuri, printre care și procesele-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din 19.12.2005, 15.01.2007, 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009 (filele 1-95, 114-119, vol. 80 d.u.p.).

Procesul-verbal din 19.12.2005, semnat de Șova Dan-Coman și Enescu (fostă Eftimie) Roxana, instituia regula ca fiecare client cu care societatea are sau va avea încheiat un contract de asistență juridică pentru consultanță lunară să fie coordonat, începând din 01.01.2006, de un avocat partener sau colaborator, denumit avocat coordonator de client, care va fi stabilit printr-un proces-verbal al Adunării Generale a Asociaților.

Cel de-al doilea proces-verbal, din 15.01.2007, consemna hotărârea Adunării Generale de a-l împuternici pe martorul Cernov Radu-Ștefan, date fiind prevederile art. 16.2 și art. 15.1 din Statutul S.C.A. „Șova și Asociații” și frecventarea de către Șova Dan-Coman a cursurilor LSE (London School of Economics and Political Science) în perioada 01.10.2006 - 30.09.2007, de a negocia ofertele, a participa la deschiderea acestora și de a reprezenta interesele societății de avocați în fața clienților la semnarea contractelor de asistență juridică, urmând ca toate negocierile să îi fie opozabile partenerului coordonator, care păstra, în toate cazurile, dreptul de semnătură.

Prin procesele-verbale din 30.03.2007 și 26.07.2007, semnate de Șova Dan-Coman, Enescu (fostă Eftimie) Roxana și Cernov Radu-Ștefan, cel din urmă era desemnat avocat coordonator client pentru Complexul Energetic Rovinari și, respectiv, Complexul Energetic Turceni, pentru ca celelalte procese-verbale (din 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009) să menționeze aceeași calitate a martorului raportat la actele adiționale și convențiile perfectate cu cele două societăți comerciale ulterior încheierii contractelor inițiale.

În data de 19.02.2015, cu ocazia percheziției domiciliare efectuate la biroul avocatei Ana Diculescu-Șova, aceasta a pus la dispoziția organelor de anchetă penală, în copie, cele 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații”, menționând că le-a primit, în fotocopie, împreună cu alte înscrisuri, de la inculpatul Șova Dan-Coman, în toamna anului 2014, cu prilejul întâlnirilor cu acesta pentru pregătirea apărării în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție, nefiind vreodată în posesia originalelor (filele 37-41, vol. 13 d.u.p.).

Aceeași precizare a fost făcută și de martorul Cernov Radu-Ștefan care, de asemenea, a predat organelor de anchetă penală anumite documente, arătând că cele referitoare la apărările formulate de avocat Ana Diculescu-Șova (aflate în dosarul nr. 2) le-a primit de la Șova Dan-Coman, personal, cel mai probabil în luna noiembrie 2014 (filele 146-150, vol. 13 d.u.p.).

Având suspiciuni cu privire la caracterul real al celor 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” depuse la dosar în 01.10.2014, procurorul de caz a emis ordonanța nr. 122/P/2012 din 19.02.2015 prin care a solicitat inculpatului punerea lor la dispoziție, în original, măsură ce a fost adusă la îndeplinire de acesta a doua zi, în 20.02.2015, prin intermediul apărătorului ales, Ciobanu Aurel, care a predat organelor de anchetă penală exemplarele originale ale înscrisurilor (filele 1-6, 15-36, vol. 14 d.u.p.).

3.2. Cu titlu preliminar, instanța de fond a constatat că, deși presupusa activitate infracțională reținută în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman a fost încadrată juridic în dispozițiile art. 290 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), considerându-se de către procurorul semnat al actului de sesizare că vechea codificare penală este mai favorabilă acuzatului, în cauză nu sunt aplicabile dispozițiile art. 5 Cod penal, întrucât nu se regăsește situația reglementată de acest text de lege, și anume existența unei succesiuni de legi penale intervenită între momentul nașterii raportului juridic penal de conflict și cel al soluționării lui de către organele judiciare.

În acest sens, pornindu-se de la modul de formulare a acuzației penale, s-a observat că inculpatului i se impută conceperea și semnarea, în intervalul aprilie 2010 - 2011, a unui număr de 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” antedatate și care cuprind în conținutul lor o stare de fapt inexistentă, unul dintre acestea (cel din 15.01.2007) fiind folosit în 27.04.2010 în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București, Secția a III-a civilă, și toate, în datele de 01.10.2014 și 20.02.2015, în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție.

A reținut instanța de fond că, deși acțiunile ce formează, în opinia parchetului, elementul material al infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată ar fi fost comise în perioada aprilie 2010 - 2011, cerința esențială necesară pentru întregirea laturii obiective a acesteia, constând în folosirea de către inculpat a proceselor-verbale sau încredințarea lor altor persoane, spre utilizare, s-ar fi realizat în datele de 27.04.2010 (cu privire la un singur proces-verbal), 01.10.2014 și 20.02.2015 (cu privire la toate înscrisurile), care marchează, astfel, și momentul consumării infracțiunii (27.04.2010 pentru procesul-verbal din 15.01.2007 și 01.10.2014 pentru toate celelalte), dar și cel al epuizării sale (20.02.2015), în funcție de care se stabilește, printre altele, și legea penală aplicabilă în timp. Or, la data de 01.02.2014, prin Legea nr. 187/2012, a fost abrogat Codul penal din 1969 (adoptat prin Legea nr. 15/1968) și a intrat în vigoare noul Cod penal (adoptat prin Legea nr. 286/2009), astfel încât, raportat la momentul epuizării activității presupus infracționale imputată inculpatului Șova Dan-Coman și circumscrisă falsului în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată (20.02.2015), nu și-au mai găsit aplicarea dispozițiile art. 5 Cod penal privind concursul de legi penale în timp, ci cele ale art. 3 Cod penal, care stipulează principiul activității legii penale, situație în care au devenit incidente prevederile noii codificări penale generale, respectiv cele ale art. 322 alin. 1 Cod penal.

Totodată, pornind de la definiția legală a infracțiunii continuate (art. 35 alin. 1 Cod penal), astfel cum a fost reconfigurată prin decizia Curții Constituționale nr. 368 din 30.05.2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566/17.07.2017, precum și de la descrierea, în cuprinsul rechizitoriului, a bazei factuale a acuzațiilor, instanța de fond a apreciat că, deși se menționează că procesele - verbale ale Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații” ar fi fost folosite, în mod repetat, de Șova Dan-Coman, prin prezentarea lor în fața organelor judiciare, cerința pluralității actelor de executare trebuie să se raporteze la acțiunile circumstanțiate de parchet elementului material al laturii obiective a infracțiunii, constând în conceperea și semnarea de către inculpat a celor 11 înscrisuri presupus falsificate, context în care, susținându-se că acestea ar fi fost comise la diferite intervale de timp, dar în baza aceleiași rezoluții infracționale (adoptată premergător începerii prezumtivei activități ilicite și păstrată pe întreaga durată a acțiunilor imputate), și ar prezenta fiecare în parte conținutul aceleiași fapte prevăzute de legea penală (pag. 85 alin. 4 din actul de sesizare), se impune reținerea în conținutul constitutiv al infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, a 11 acte materiale, corespunzătoare fiecărui proces-verbal ce se pretinde că ar fi fost întocmit prin atestarea unor fapte necorespunzătoare adevărului și însușit prin semnătură de către acuzat.

În consecință, față de aceste considerente și având în vedere aspectele puse în discuție, din oficiu, la termenul de judecată din 9 februarie 2018, instanța de fond, în temeiul art. 386 alin. 1 Cod procedură penală, a schimbat încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman în Titlul III al rechizitoriului, din infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 290 Cod penal (1969) raportat la

art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) – 3 acte materiale, în infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 322 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal (11 acte materiale).

S-a remarcat, în legătură cu acțiunile circumscrise de acuzare elementului material al infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, constând, în esență, în alcătuirea frauduloasă a 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații”, prin inserarea în cuprinsul lor a unor date ce atestă o stare de fapt inexistentă, că parchetul nu a prezentat, în concret, modul și împrejurările în care ar fi fost comise fiecare dintre ele, ci de o manieră globală, iar mijloacele de probă administrate în cauză au furnizat informații ce nu prezintă aptitudinea de a demonstra, dincolo de orice dubiu, săvârșirea unora dintre acestea, precum și plasarea activității imputate inculpatului în intervalul temporal indicat de procuror (aprilie 2010 - 2011).

Astfel, pentru a reține că faptele inculpatului Șova Dan-Coman au fost săvârșite în perioada menționată, parchetul a avut în vedere declarațiile date în cursul anchetei penale de martorii Ciurcu Simona, Enescu (fostă Eftimie) Roxana și Cernov Radu-Ștefan, dar și împrejurarea că procesul-verbal al Adunării Generale a Asociaților datat 15.01.2007 nu a fost depus în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București, Secția a III-a civilă, odată cu cererea introductivă de instanță, ci în 27.04.2010, aspect care atestă, în opinia acuzării, întocmirea lui în luna aprilie 2010.

S-a apreciat că, în lipsa unor probe concrete în acest sens, susținerea procurorului se bazează pe o simplă supoziție, concluzie care s-a impus cu atât mai mult cu cât, între obiectul acțiunii formulate de reclamantul Șova Dan-Coman (repararea prejudiciului moral cauzat prin afirmațiile pârâtei din 06.09.2009, în sensul că încasează sume mari de bani din consultanță juridică de la companii de stat din județul unde este parlamentar) și conținutul procesului-verbal nu exista nicio legătură, atașarea la dosar a acestuia, alături de alte documente, fiind determinată de referirile pe care reprezentantul conventional al pârâtei le-a făcut în cuprinsul întâmpinării cu privire la anumite contracte de asistență juridică pe care S.C.A. „Șova și Asociații” le-ar fi încheiat cu Complexurile Energetice Rovinari și Turceni în perioada în care Ponta Victor, parlamentar de Gorj, era și senior partener al casei de avocatură. De altfel, prin răspunsul depus în ședința publică din 09.02.2010, Șova Dan-Coman a solicitat ca pârâta să precizeze dacă își însușește punctul de vedere exprimat în întâmpinare, întrucât, în caz afirmativ, fiind vorba de noi acuzații ce i se aduc și care nu formează obiectul cererii de chemare în judecată, se impune formularea unor apărări suplimentare și prezentarea de noi probe, context în care, având în vedere și incidentele procedurale intervenite ulterior (formularea de avocatul pârâtei a unei cereri de amânare pentru imposibilitate de prezentare din motive medicale, invocarea excepției de netimbrare a acțiunii), procesul-verbal din 15.01.2007 a fost depus la dosar abia în data de 27.04.2010, împreună cu alte înscrisuri.

Mai mult, în timp ce, în cursul anchetei penale, martora Ciurcu Simona nu a făcut nicio referire la procesul-verbal din 15.01.2007 (ci doar la cele prin care Cernov Radu era desemnat coordonator de client în cazul contractelor de

asistență juridică și actelor adiționale încheiate cu cele două Complexuri Energetice și la cel din 19.12.2005), în fața instanței a menționat, de o manieră evazivă, că acesta a fost întocmit fie de ea în 2011, fie de martorul Cernov Radu-Ștefan în anul 2009, pentru ca, la rândul lor, după ce au susținut în fața procurorului că nu ar fi participat la vreo discuție pe marginea aspectului consemnat în cuprinsul înscrisului (declarații din 03.03.2015, respectiv din 02.03.2015 și 31.08.2015), martorii Enescu Roxana și Cernov Radu-Ștefan să revină în cursul judecății și să confirme întrunirea Adunării Generale a Asociațiilor pentru împuternicirea celui din urmă să negocieze contracte de asistență juridică în numele casei de avocatură, date fiind dese plecări în străinătate ale partenerului coordonator, cu singura mențiune că semnătura aplicată la finalul înscrisului în dreptul numelui său nu aparține martorului Cernov.

Ca atare, având în vedere că, în pofida susținerilor martorei Ciurcu Simona, *procesul-verbal din 15.01.2007* nu a fost identificat, cu ocazia constatării tehnico-științifice, în domeniul informatic din 25.03.2015, în sistemul de fișiere existent pe hard disk-ul laptopului marca Sony Vayo, folosit de aceasta pentru redactarea documentelor aparținând S.C.A. „Șova și Asociații” (conform propriilor mențiuni făcute cu ocazia percheziției domiciliare), ridicat la percheziția domiciliară (filele 24-27, vol. 12 d.u.p., filele 167, 175-260, vol. 14 d.u.p.), precum și faptul că declarațiile martorilor Enescu Roxana și Cernov Radu-Ștefan din cursul cercetării judecătorești se coroborează cu cele date în aceeași etapă procesuală de inculpatul Șova Dan-Coman (în 30.01.2018) și de martorul Vasile Gheorghită, care a menționat că, în anul 2008, ulterior angajării sale la casa de avocatură, a luat cunoștință de conținutul unei hotărâri a Adunării Generale a Asociațiilor de la începutul lui 2007, prin care avocatul Cernov Radu fusese împuternicit să semneze contracte de asistență juridică în numele societății, *instanța de fond a apreciat că, în cauză, nu s-a dovedit că respectivul proces-verbal ar fi fost conceput și semnat de acuzat în aprilie 2010, prin antedatarea lui, după cum nu s-a demonstrat că acesta ar atesta o stare de fapt necorespunzătoare adevărului, condiții ce trebuiau îndeplinite pentru realizarea laturii obiective a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în forma reținută de parchet prin actul de sesizare.*

În esență, aceleași considerații au fost valabile și cu privire la procesul-verbal al Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații” din 19.12.2005, în legătură cu care martora Enescu Roxana, după ce a afirmat categoric în fața procurorului că nu cunoaște împrejurările în care a fost întocmit și că nu a discutat cu Șova Dan-Coman despre aspectul consemnat în cuprinsul lui (depoziția din 03.03.2015), în cursul judecății și-a nuanțat sensibil poziția inițială, arătând că nu crede că ar fi avut loc o întrunire a asociațiilor în care să se fi antamat o atare chestiune. Mai mult, martora nu a făcut în niciuna dintre depoziții vreo referire la împrejurările și data/perioada în care ar fi semnat acest înscris, singurele mențiuni sub acest aspect privind exclusiv celelalte 9 documente datate 30.03.2007 - 05.01.2009.

Deopotrivă, adoptând o atitudine inconsecventă, martora Ciurcu Simona a declarat, în 27.02.2015, după ce a recunoscut semnăturile olografe aplicate pe

procesul-verbal de cei doi asociați, Șova Dan-Coman și Enescu Roxana (necontestate, de altfel, de niciunul dintre ei), că este posibil ca acesta să nu fi fost redactat în data de 19.12.2005, ci întocmit de ea în 2012 sau 2013 la solicitarea inculpatului, excluzând ferm orice variantă de a-l fi elaborat personal la data inserată în conținutul său. Deși în depoziția din 26.08.2015, fără a oferi o justificare pentru revenirea parțială asupra aspectelor menționate anterior, martora a făcut precizarea că tehnoredactarea proceselor-verbale s-ar fi realizat în cursul anului 2011, această mențiune a vizat doar acele înscrisuri prin care martorul Cernov a fost desemnat coordonator de client în raport cu fiecare contract și act aditional perfectat de casa de avocatură cu cele două Complexuri Energetice și nicidecum procesul-verbal al Adunării Generale a Asociațiilor din 19.12.2005, în privința căruia și-a menținut declarația inițială în care a avansat, cu titlu de probabilitate, idea întocmirii lui în 2012 sau 2013. Cu toate acestea, în faza judecătorească, făcând referire la înscrisurile ce formează obiect material al infracțiunii imputate inculpatului, ce i-au fost prezentate de instanță, Ciurcu Simona a menționat că acestea, cu excepția celor care ar fi fost întocmite de martorul Cernov Radu-Ștefan (cel din 30.03.2007 și posibil cel din 15.01.2007), au fost redactate de ea, la cererea lui Șova Dan-Coman, în anul 2011, pe laptopul personal ridicat de organele de anchetă penală, fapt contrazis, însă, de constatarea tehnico-științifică în domeniul informatic efectuată în 25.03.2015, care atestă că, în sistemul de fișiere existent pe hard disk-ul laptopului marca Sony Vayo, folosit de martora pentru redactarea documentelor aparținând S.C.A. „Șova și Asociații” (conform propriilor mențiuni făcute cu ocazia percheziției domiciliare), nu a fost identificat și procesul-verbal din 19.12.2005.

Or, în condițiile în care martora Enescu Roxana nu a putut să facă precizări în legătură cu împrejurările și perioada în care a fost conceput și a semnat *procesul-verbal al Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații” datat 19.12.2005*, iar Ciurcu Simona a oferit informații imprecise sub acest aspect, susținând că există atât posibilitatea ca acesta să fi fost întocmit, de o altă persoană, la data menționată în cuprinsul său, cât și probabilitatea să fi fost redactat de ea, fie în 2012 sau 2013, fie în 2011, pe laptopul personal, aspect infirmat de concluziile raportului de constatare tehnico-științifică în domeniul informatic, în timp ce inculpatul Șova Dan-Coman a susținut, dimpotrivă, că elaborarea lui s-a realizat chiar la data de 19.12.2005 (depoziția din 30.01.2018), când a avut loc și întrunirea celor doi asociați, *instanța de fond a apreciat că, nici în privința acestui înscris, nu s-a dovedit, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că ar fi fost redactat și însușit, prin semnătură, de acuzat, în perioada aprilie 2010 - 2011 și că ar consemna o situație de fapt inexistentă, așa cum a susținut parchetul, pentru a fi întrunite, sub aspectul laturii obiective, elementele constitutive ale infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată.*

Ceea ce a rezultat, fără putință de tăgadă, din ansamblul probator al cauzei, contrar susținerilor inculpatului și independent de existența sau inexistența unei hotărâri a Adunării Generale a Asociațiilor care să instituie o asemenea regulă, a fost faptul că, în perioada 2007 - 2009, în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”, nu s-a urmat, în concret, o procedură scrisă pentru

desemnarea avocaților coordonatori, stabilirea acestora în cazul fiecărui client realizându-se de către Șova Dan-Coman, în urma discuțiilor purtate cu ceilalți doi asociați, în funcție de specializarea avocatului într-un anumit domeniu al dreptului, fără ca decizia luată să fie consemnată în cuprinsul vreunui document. Deopotrivă, s-a constatat că materialul probator atestă că persoana numită în calitate de responsabil avea îndatorirea de a supraveghea activitatea profesională desfășurată de casa de avocatură în relația cu clientul indiferent de numărul contractelor de asistență juridică sau a actelor adiționale încheiate cu acesta, fără ca asociații să se întrunească în Adunarea Generală pentru a desemna avocatul coordonator în raport cu fiecare dintre convenții.

Relevante au fost declarațiile constante date, în acest sens, pe întreg parcursul procedurii judiciare, de martorele Enescu Roxana și Ciurcu Simona, dar și depozițiile martorului Pop Eugen-Valer care, în fața instanței, a confirmat inexistența în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”, în intervalul 2007 - 2008, a unei proceduri scrise de desemnare a avocatului îndrumător, precum și obligația celui din urmă de a gestiona relația profesională cu clientul chiar dacă au fost perfectate cu acesta mai multe contracte de asistență juridică, decizia de numire a coordonatorului aparținând exclusiv inculpatului Șova Dan-Coman și fiind adusă la cunoștința avocaților de Ciurcu Simona. Reluând aspectele învederate în faza anchetei penale, martorul a menționat că nu are cunoștință de existența vreunei hotărâri a Adunării Generale a Asociațiilor prin care să fi fost stabilit responsabil de client, fapt atestat și de martorii Catrinoiu Georgiana și Iacob Mihai-Bogdan cu ocazia audierii lor de către procuror. În plus, cel din urmă a învederat, în cursul judecății, că, împreună cu Pop Eugen-Valer, au coordonat activitatea de consultanță și asistență juridică desfășurată de firma de avocatură pentru clientul S.C. MFA S.A. Mizil, fără a fi desemnați în acest sens printr-o anumită procedură.

Regula stabilirii unui coordonator pentru anumiți clienți, în baza discuțiilor purtate de asociați și în funcție de specializarea avocatului desemnat, precum și obligația celui din urmă de a superviza activitatea juridică prestată pentru acel client, indiferent de numărul contractelor de asistență juridică încheiate cu acesta, a fost confirmată, în declarația din 01.11.2016, și de Cernov Radu-Ștefan care, însă, contrar celor susținute de martorii menționați anterior, a arătat că hotărârea adoptată era consemnată într-un document al Adunării Generale a Asociațiilor (proces-verbal sau hotărâre). În acest sens, referindu-se la relația S.C.A. „Șova și Asociații” cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., martorul a precizat, în ambele faze procesuale, că a fost desemnat coordonator al celor doi clienți de către Adunarea Generală, afirmând, totodată, cu certitudine, în 02.03.2015, că o asemenea procedură nu a fost parcursă și în cazul actelor adiționale la convențiile perfectate cu societățile comerciale. Deși această din urmă afirmație a fost menținută, cu o ușoară nuanțare, și în fața instanței, când a arătat că nu își amintește „să se fi întocmit documente distinctive ale Adunării Generale a Asociațiilor prin care să fi fost desemnat coordonator client C.E.R. și C.E.T. pentru fiecare din ... actele adiționale și contractele de asistență juridică ulterioare, întrucât calitatea de coordonator client atribuită inițial acoperea și

aceste acte juridice subsecvente”, martorul, contrazicându-și practic propriile susțineri, făcute chiar în cuprinsul aceleiași depoziții, a arătat, ulterior, că Adunările Generale din 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009 au avut loc, iar procesele-verbale în care au fost consemnate hotărârile adoptate au fost întocmite și semnate de asociați chiar în acele zile, deși în fața procurorului precizase expres că nu a semnat respectivele înscrisuri în intervalul 2007-2009, ci în cursul anului 2011, când i-au fost prezentate de Ciurcu Simona (depoziția din 02.03.2015). Menținându-și, însă, aceeași poziție fluctuantă și nesinceră, martorul a învederat în timpul judecății că, de fapt, nu a semnat cele 9 procese-verbale în 2011, ci în 2010, când, constatând lipsa acestora din arhiva societății și având nevoie de ele pentru a fi prezentate presei, pe fondul scandalului mediatic în legătură cu încheierea contractelor de asistență juridică cu cele două Complexuri Energetice, i-a dat dispoziție martorei Ciurcu Simona să le printeze din nou din sistemul informatic, fiind semnate, ulterior, de toți cei trei asociați. În plus, a menționat că toate aceste înscrisuri, dar și altele, au fost introduse în bibliorafturi și puse la dispoziția reprezentanților mass-media în cadrul unei conferințe de presă care a avut loc în 2010, fără să poată preciza, însă, în ce perioadă a anului.

Aceste declarații au fost contrazise, însă, atât de inculpatul Șova Dan-Coman, care a susținut că cele 9 procese-verbale au fost semnate exclusiv la data inserată în cuprinsul lor, când s-au întrunit și Adunările Generale ale Asociațiilor, dar și de martora Enescu Roxana, care a negat categoric întocmirea și iscălirea acestora în perioada 2007-2009 (depoziția din 03.03.2015), avansând, în cursul urmăririi penale, probabilitatea de a le fi semnat în anul 2011, în contextul scandalului mediatic generat de încheierea convențiilor cu Complexurile Energetice Rovinari și Turceni, în timp ce, în fața instanței, nu a putut să facă precizări exacte în legătură cu împrejurările și intervalul de timp în care au fost redactate de Ciurcu Simona și iscălite de asociați, exprimând posibilitatea ca aceste acțiuni să se fi realizat în 2010 sau 2011, ulterior discuției în care inculpatul, invocând aceleași articole de presă, i-a sugerat, la modul general, elaborarea unor „procese-verbale confirmative ale coordonatorilor de clienți, ca și cum ar fi fost făcute de Adunarea Generală a Asociațiilor”. În plus, martora a declarat, în mod constant, că nu își însușește aspectele consemnate pe prima pagină a proceselor-verbale din 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009, pagină pe care, de altfel, nici nu a semnat-o, întrucât nu au avut loc acele Adunări Generale sau alte discuții între asociați privind desemnarea avocatului Cernov Radu-Ștefan în calitate de coordonator de client în cazul fiecărui contract de asistență juridică și act aditional încheiat de S.C.A. „Șova și Asociații” cu Complexurile Energetice Turceni și Rovinari.

Susținerile martorului Cernov Radu-Ștefan și ale inculpatului Șova Dan-Coman, în sensul întocmirii și semnării de către asociați a proceselor-verbale din 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009, la datele inserate în cuprinsul lor, nu au fost confirmate nici de martora Ciurcu Simona, care, deși a dat declarații

oscilante în ceea ce privește intervalul de timp în care acestea au fost redactate, nu a menționat în niciuna dintre depoziții că înscrisurile ar fi fost concepute și iscălite la datele respective sau că ar fi avut loc acele Adunări Generale ale Asociațiilor în care să fi fost adoptate hotărârile consemnate în cele 9 documente indicate.

Dimpotrivă, cu ocazia audierii sale de către procuror, în 27.02.2015, martora a declarat că, în anul 2012 sau 2013, la solicitarea expresă a inculpatului survenită pe fondul aceluiași scandal mediatic, a tehnoredactat pe laptopul său personal, ce a fost, ulterior, predat organelor de anchetă penală, procesele-verbale din 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009, care atestau desemnarea lui Cernov Radu în calitate de coordonator raportat la fiecare contract de asistență juridică și act aditional perfectat de S.C.A. „Șova și Asociații” cu Complexul Energetic Turceni și Complexul Energetic Rovinari, iar, în plus, pentru a nu crea bănuieli, și alte asemenea înscrisuri prin care avocați din cadrul firmei ar fi fost stabiliți îndrumători în relațiile profesionale cu alți clienți. Fără a oferi o explicație cu privire la schimbarea depoziției sale inițiale, în declarația din 26.08.2015, martora Ciurcu Simona a precizat că cele 9 procese-verbale au fost întocmite în cursul anului 2011, împreună cu celelalte documente similare menționate, poziție pe care aceasta și-a păstrat-o și în cursul cercetării judecătorești, când a relatat aceleași aspecte în legătură cu împrejurările în care a redactat înscrisurile.

Deși pe parcursul procedurii judiciare, Ciurcu Simona a afirmat că o parte din procesele-verbale, și anume cele referitoare la desemnarea coordonatorului de client pentru contractele de asistență juridică încheiate cu cele două Complexuri, au fost întocmite de martorul Cernov Radu-Ștefan fie în 2010 - 2011 (depoziția din 27.02.2015), fie în 2009 (declarația din 14.10.2016), indicând, în fața instanței, înscrisul din 30.03.2007 și, posibil, pe cel din 15.01.2007 ca fiind redactate de cel din urmă, s-a constatat că această susținere nu este confirmată de niciun alt mijloc de probă administrat în cauză și, mai mult, este contrazisă chiar de martoră care, vizualizând atât în etapa urmăririi penale, cât și în cursul cercetării judecătorești, procesele-verbale datele 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009, a declarat fără nicio ezitare că au fost redactate de ea, la solicitarea inculpatului Șova Dan-Coman. De altfel, acest lucru a fost atestat și de constatarea tehnico-științifică în domeniul informatic efectuată în 25.03.2015, ocazie cu care, în sistemul de fișiere existent pe hard disk-ul laptopului marca Sony Vayo, folosit de martoră pentru redactarea documentelor aparținând S.C.A. „Șova și Asociații”, au fost identificate toate cele 9 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații”, alături de alte înscrisuri similare prin care diverși avocați ai firmei – Ciocodeica Oana Alexandra, Pop Eugen-Valer, Iacob Mihai-Bogdan, Enescu Roxana – apăreau ca fiind desemnați coordonatori pentru anumiți clienți, cu toate că ultimii trei au declarat că asemenea procese-verbale nu existau la momentul în care li s-a adus la cunoștință această calitate.

De asemenea, instanța de fond a subliniat și faptul că, deși procesul-verbal datat 05.01.2009 privește desemnarea martorului Cernov Radu în calitate de coordonator client în raport cu actul adițional nr. 3 la contractul de asistență juridică încheiat cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., prima hotărâre aferentă aceluiași an a fost, în realitate, adoptată de Adunarea Generală a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” abia în 19.01.2009 (filele 99-100, vol. 14 d.u.p.), stabilindu-se, cu acel prilej, modul de repartizare a veniturilor nete pe 2008 convenite asociaților Enescu Roxana și Cernov Radu-Ștefan. De altfel, contrar mențiunilor făcute în cuprinsul documentului din 05.01.2009, Șova Dan-Coman nu mai deținea, la acel moment, 70% din părțile de industrie, ci doar 10%, aspect atestat atât de procesul-verbal al Adunării Generale din 17.06.2009 (filele 204-205, vol. 12 d.u.p.), cât și de cel din 19.01.2009, în care cei doi martori apar ca deținători ai câte unui procent de 45% din aceste părți sociale, aspect ce a demonstrat, o dată în plus, în opinia instanței de fond, că înscrisul a fost redactat în condițiile precizate de martora Ciurcu Simona, și anume la solicitarea inculpatului formulată pe fondul scandalului de presă care îl viza.

Ca atare, analizând coroborat depozițiile martorilor Enescu Roxana, Ciurcu Simona, Pop Eugen-Valer, Iacob Mihai-Bogdan, Catrinoiu Georgiana și, parțial, pe cele date de Cernov Radu-Ștefan (cu precădere cele din etapa anchetei penale), în măsura în care nu sunt contrazise de mijloacele de probă menționate, instanța de fond a constatat, contrar susținerilor inculpatului, că, într-adevăr, procesele-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009 nu au fost întocmite la datele indicate în cuprinsul lor, ci ulterior, de Ciurcu Simona, din dispoziția acestuia, după care au fost însușite, prin semnătură, de cei trei asociați, fără, însă, ca ansamblul probator al cauzei să permită stabilirea cu certitudine, dincolo de orice dubiu, a intervalului de timp în care s-au comis aceste acțiuni.

Astfel, deși parchetul a menționat că perioada infracțională ar fi cuprinsă între aprilie 2010 și 2011, martora Ciurcu Simona a arătat, inițial, că înscrisurile au fost concepute și iscălite în 2012 sau 2013, după care, fără a oferi o justificare valabilă, a indicat anul 2011, o atitudine similară manifestând și martorii Enescu Roxana și Cernov Radu-Ștefan care, în depozițiile de la urmărire penală, s-au referit, prima cu titlu de probabilitate, la semnarea documentelor în 2011, pentru ca, în fața instanței, să facă trimitere, cu aceeași incertitudine, la 2010 sau 2011 (Enescu Roxana) și, respectiv la 2010 (Cernov Radu), fără să poată plasa respectiva acțiune anterior sau ulterior lunii aprilie a acestui an.

S-a reținut că, într-adevăr, un element comun, la care au făcut trimitere toți cei trei martori și la care aceștia raportează momentul întocmirii și/sau semnării înscrisurilor, este acela al scandalului mediatic în legătură cu contractele de asistență juridică încheiate între casa de avocatură și Complexurile Energetice Rovinari și Turceni, însă, așa cum a rezultat chiar din actele atașate în dosarele nr. 39435/3/2009 ale Tribunalului București, Secția a III-a civilă, și Curții de Apel București, Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, articole de presă pe această temă au fost publicate începând din 2009 și până în anul 2011, astfel încât aspectul invocat nu a putut fi

considerat un reper pentru determinarea certă a perioadei în care au fost redactate și semnate cele 9 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații”.

În plus, data creării documentelor redactate de martora Ciurcu Simona în sistemul informatic, precum și cea a modificării ori a ultimului acces la acestea nu a fost determinată nici de constatarea efectuată de specialistul D.N.A. în 25.03.2015, menționându-se în cuprinsul raportului întocmit că nu se poate stabili științific dacă metadatele referitoare la aceste aspecte, astfel cum sunt prezentate în sistemul de fișiere, corespund sau nu realității, putând fi alterate de utilizator sau de alte aplicații care nu lasă urme (astfel încât nu pot fi identificate) ori modificate în urma operației de copiere sau mutare a fișierului de pe un sistem pe altul.

A fost avut în vedere că, deși în conținutul juridic al infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată nu sunt prevăzute condiții speciale referitoare la împrejurările de timp în care se săvârșește fapta, intervalul temporal în care se comite actul de conduită interzis prezintă o deosebită relevanță din punctul de vedere al acuzației formulate în cuprinsul rechizitoriului, căci constatarea de către instanță, pe baza probatoriului administrat în cauză, a desfășurării acțiunilor imputate inculpatului într-o altă perioadă sau dată decât cea indicată de procuror ori a faptului că determinarea cu certitudine a acestui aspect nu este cu putință, atrage, implicit, și concluzia imposibilității reținerii în sarcina persoanei trimise în judecată a activității ce i-a fost atribuită, în configurația descrisă în actul de sesizare, ce nu mai poate fi modificată în cursul judecății, întrucât ar echivala cu încălcarea flagrantă atât a principiului separării funcțiilor judiciare, prin reconfigurarea circumstanțelor săvârșirii faptei la momentul pronunțării și redactării hotărârii, cât și a dreptului la apărare al inculpatului, care ia cunoștință de noile acuzații după finalizarea cercetării judecătorești în fond.

Or, s-a reținut că toate aceste considerente sunt valabile și în cazul inculpatului Șova Dan-Coman, din moment ce, în speță, *nu există dovezi certe care să confirme, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că acuzatul ar fi conceput și semnat cele 9 înscrisuri ale Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații”, datele 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009, în perioada aprilie 2010 - 2011, astfel cum s-a reținut în rechizitoriu.*

Totodată, instanța de fond a constatat că *cele 11 procese-verbale care, în opinia parchetului, constituie obiect material al falsului în înscrisuri sub semnătură privată, nu aveau aptitudinea de a fi folosite în vederea producerii unei consecințe juridice, cerință esențială instituită de norma de incriminare pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 322 alin. 1 Cod penal.* Astfel, raportat la împrejurările atestate în conținutul lor și stadiul procesual al cauzei la datele de 01.10.2014 și 20.02.2015, când au fost depuse la D.N.A., acestea nu prezentau valoare probatorie pentru dovedirea unor situații sau circumstanțe contrare stării de fapt existente, nefiind de natură să producă o reprezentare greșită a realității faptice, generatoare de consecințe juridice.

Astfel, prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 7 august 2014, s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de suspectul Șova Dan-Coman sub aspectul a trei infracțiuni de abuz în serviciu, în forma complicității, prevăzute de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, reținându-se, în esență, că, în perioadele 02 octombrie - 01 noiembrie 2007, ianuarie - 13 februarie 2008 și ianuarie - 14 februarie 2008, în contextul litigiilor pe care S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Complexul Energetic Rovianri S.A. le aveau cu S.C. Electrica S.A. (primul Complex), respectiv cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. (ambele Complexuri), acesta a insistat pe lângă inculpații Cristea Dumitru și Ciurel Laurențiu-Dan să încheie convenții distincte de asistență juridică, contribuind, astfel, la deciziile celor doi directori generali de a perfecta actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007, contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și, respectiv, contractul nr. 165/14.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații” (acte de complicitate morală) și, totodată, a conceput termenii și condițiile acestora și le-a semnat din partea casei de avocatură, acțiuni prin care a „înlesnit și contribuit, în mod direct, la activitatea infracțională a autorilor” (acte de complicitate materială).

Așadar, dintre cele 11 înscrisuri depuse, în 01.10.2014 și 20.02.2015, de reprezentanții convenționali ai inculpatului, în dosarul nr. 122/P/2012 al D.N.A., singurele care aveau legătură tangențială cu faptele ce formau obiectul acuzației penale formulate împotriva acestuia erau doar cele datate 07.11.2007, 18.02.2008 și 27.02.2008, care consemnau stabilirea martorului Cernov Radu-Ștefan ca fiind coordonator de client pentru actul adițional nr. 1/01.11.2007 și contractele de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și nr. 165/14.02.2008 (nr. 329/13.02.2008 și nr. 330/22.02.2008 în evidența societății de avocați) încheiate cu Complexurile Energetice Turceni și, respectiv, Rovinari, însă, având în vedere că cele trei procese-verbale purtau date ulterioare perfectării convențiilor, iar Șova Dan-Coman era acuzat, exclusiv, pentru comiterea unor fapte anterioare aceluși moment, constând în manifestarea unei atitudini insistente pe lângă directorii generali ai societăților comerciale în vederea încheierii contractelor, în conceperea clauzelor și semnarea lor din partea casei de avocatură, acestea nu prezentau aptitudinea de a servi ca mijloace de probă pentru dovedirea unei stări de fapt sau de drept inexistente în acel interval de timp, situat înainte de perfectarea convențiilor de asistență juridică. Altfel spus, din moment ce înscrisurile consemnau împrejurări ce ar fi intervenit după semnarea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractelor de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și nr. 165/14.02.2008, acestea nu prezentau nicio valoare probatorie pentru situații factuale anterioare încheierii convențiilor, neavând, deci, însușirea de a constitui probe în detrimentul unei stări de fapt sau de drept existente în perioadele 02 octombrie - 01 noiembrie 2007 (procesul-verbal datat 07.11.2007), ianuarie - 13 februarie 2008 (procesul-verbal datat 18.02.2008) și ianuarie - 14 februarie 2008 (procesul-verbal datat 27.02.2008), în care acuzarea a plasat activitatea de complicitate la abuz în serviciu imputată inculpatului, prin eventuala denaturare a realității faptice și juridice din acel moment.

S-a constatat că parchetul a reținut că depunerea, în copie, la dosarul de urmărire penală, a celor 11 înscrisuri, a avut ca scop dovedirea faptului că inculpatul nu ar fi avut „legătură cu cele 8 contracte de asistență juridică, iar deplasările efectuate la sediile CER și CET au fost făcute din curtoazie corporatistă”, or, așa cum s-a arătat, acestuia nu i s-a imputat decât participarea, în forma complicității, la încheierea celor trei convenții menționate, aspect cu privire la care niciunul dintre procesele-verbale nu era de natură să producă o reprezentare greșită a realității faptice, generatoare de consecințe juridice.

În plus, atestând desemnarea martorului Cernov Radu-Ștefan în calitate de coordonator de client pentru toate contractele de asistență juridică și actele adiționale încheiate între S.C.A. „Șova și Asociații” și Complexurile Energetice Rovinari și Turceni, cele 9 procese-verbale date 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009 nu erau de natură să infirme realitatea faptică preexistentă întocmirii lor, ci, dimpotrivă, să confirme o situație de fapt ce a fost adusă la cunoștința organelor de urmărire penală prin intermediul celorlalte mijloace de probă administrate în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, situație relevantă, ulterior, și de materialul probator obținut în cursul cercetării judecătorești. Astfel, calitatea lui Cernov Radu-Ștefan de responsabil de client în relația profesională cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. pe întreaga durată a colaborării lor cu S.C.A. „Șova și Asociații” a reieșit nu doar din cuprinsul declarațiilor acestuia, ale celorlalți avocați ai firmei (Enescu Roxana, Catrinoiu Georgiana, Pop Eugen-Valer, Șova Dan-Coman) și ale martorilor Ciurcu Simona și Gheorghită Vasile, dar și din depozițiile directorilor celor două societăți comerciale (Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru, Graure Laurențiu-Octavian), precum și din conținutul notelor de onorarii emise de casa de avocatură, conform cărora acest martor a desfășurat o parte însemnată din activitățile juridice prestate în beneficiul clienților. Deopotrivă, din ansamblul probator al cauzei, astfel cum a fost expus și analizat, a rezultat, în mod neîndoielnic, că, deși decizia luată de asociați nu era consemnată în cuprinsul vreunui document, aceștia erau cei care, în urma discuțiilor purtate într-un cadru informal, stabileau în cazul fiecărui client avocatul coordonator, ce avea îndatorirea de a supraveghea activitatea profesională desfășurată de casa de avocatură în relația cu acesta indiferent de numărul contractelor de asistență juridică sau a actelor adiționale încheiate.

Sub același aspect, s-a mai menționat, contrar aprecierii parchetului, că împrejurările de fapt pe care le atestă aceste procese-verbale nu vizează întrunirea Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații”, ci desemnarea martorului Cernov Radu-Ștefan în calitate de coordonator în raport cu toate contractele de asistență juridică și actele adiționale încheiate de casa de avocatură cu cele două Complexuri Energetice, situație care, asemenea celei referitoare la modalitatea în care erau stabiliți în cadrul societății avocațiale responsabilii pentru fiecare client și obligațiile lor în această calitate, a fost dovedită de mijloacele de probă administrate în cursul urmăririi penale, dar și al

cercetării judecătorești, astfel încât înscrisurile confirmau o situație factuală preexistentă întocmirii lor.

Ca atare, s-a reținut că, raportat la acuzațiile ce fuseseră formulate împotriva inculpatului Șova Dan-Coman în dosarul nr. 122/P/2012 al D.N.A., dar și la împrejurările atestate în cuprinsul lor, cele 11 înscrisuri nu erau susceptibile de a fi folosite în vederea producerii unei consecințe juridice, nefiind apte să realizeze o schimbare sau denaturare a realității faptice, generatoare de rezultate în plan juridic. Or, prin incriminarea falsului în înscrisuri sub semnătură privată, legiuitorul a urmărit să sancționeze tocmai acele acțiuni de alterare a adevărului săvârșite asupra unor entități (înscrisuri), care prezintă valoare probatorie în detrimentul unei situații de fapt sau de drept existente, urmate de folosirea lor, direct sau prin încredințare, căci numai în aceste condiții se produce starea de pericol pentru relațiile sociale privind încrederea publică în forța probantă, autenticitatea și realitatea pe care asemenea înscrisuri trebuie să le exprime, ocrotite de norma penală.

Aceleași argumente au fost incidente și în ceea ce privește procesul-verbal al Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din 15.01.2007, depus de inculpatul Șova Dan-Coman, în data de 27.04.2010, în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București, Secția a III-a civilă, înscris care, nici în această situație, nu a fost de natură să producă consecințe juridice, adică să aibă rolul de probă a unei stări de fapt sau de drept inexistente, cerință instituită de lege pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 322 alin. 1 Cod penal.

Astfel, s-a reținut că acțiunea promovată de Șova Dan-Coman a avut ca obiect obligarea pârâtei la repararea prejudiciului moral cauzat prin afirmațiile făcute cu ocazia desfășurării seminarului „Reconstrucția dreptei” din 06.09.2009, când a susținut, în esență, că reclamantul încasează sume mari de bani din consultanță juridică de la companii de stat din județul unde este parlamentar, respectiv din județul Olt. În dovedire, au fost atașate cererii de chemare în judecată articole din mass-media, procesele-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din 9.12.2008 și 17.06.2009, actele adiționale nr. 15 și nr. 16 la Statutul societății de avocați și cererea de suspendare din profesia de avocat, înregistrată la Baroul București în 16.07.2009.

Numai ca urmare a noilor afirmații din cuprinsul întâmpinării, când reprezentantul convențional al pârâtei a făcut referire, printre altele, la anumite contracte de asistență juridică pe care S.C.A. „Șova și Asociații” le-ar fi încheiat cu Complexurile Energetice Rovinari și Turceni în perioada în care Ponta Victor, parlamentar de Gorj, era și senior partener al casei de avocatură, Șova Dan-Coman a depus la dosar, în data de 27.04.2010, mai multe înscrisuri, printre care și procesul-verbal din 15.01.2007, pentru a dovedi lipsa implicării sale în negocierea contractelor cu cele două societăți comerciale, cu toate că acest aspect nu avea nicio legătură cu faptele care generaseră litigiul dedus judecății, constând în susținerile pârâtei că reclamantul ar fi obținut importante avantaje patrimoniale din activități juridice prestate pentru companii de stat din județul

Olt (al cărui reprezentant era în Parlament), și nu din județul Gorj (pe raza căruia se aflau sediile Complexurilor Energetice).

Or, având în vedere că, fiind chestiuni distincte de cele reclamate prin cererea introductivă de instanță, aspectele semnalate în cuprinsul întâmpinării nu formau obiectul probațiunii în cauză, procesul-verbal din 15.01.2007 nu prezenta aptitudinea de a produce, prin folosirea sa, vreo consecință juridică, neavând valoare probantă pentru dovedirea împrejurărilor factuale care au stat la baza intentării acțiunii în justiție, motiv pentru care nici nu au fost depuse de reclamant odată cu aceasta.

De altfel, s-a constatat că această împrejurare este atestată chiar de faptul că, în hotărârile pronunțate în fond și în căile de atac, niciuna dintre instanțe nu a analizat susținerile din întâmpinare, care nu au fost avute în vedere și evaluate cu ocazia examinării temeiniciei acțiunii promovate de reclamant, toate verificările purtând asupra întrunirii în persoana pârâtei a condițiilor răspunderii civile delictuale, reglementate de art. 998-999 Cod civil anterior, ca urmare a afirmației publice că Șova Dan-Coman ar fi încasat venituri importante din consultanță juridică de la companii de stat din județul Olt, dar și asupra respectării dreptului la liberă exprimare, garantat de dispozițiile constituționale și convenționale.

Contrar susținerilor procurorului de ședință care, cu ocazia dezbaterilor, dar și în cuprinsul concluziilor scrise, a menționat că procesul-verbal din 15.01.2007 a fost evaluat și valorificat în considerentele deciziei nr. 726/03.10.2011 a Curții de Apel București, Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, instanța de fond a arătat că, în motivarea hotărârii, nu s-a făcut nicio referire la acesta, ci, în mod generic, a fost invocat „materialul probator administrat în cauză”, din care „rezultă că (n.n. reclamantul) nu a încheiat niciun fel de contract de consultanță sau de altă natură cu societățile de stat din județul pe care îl reprezintă în calitate de parlamentar”, deci din județul Olt, și nu din Gorj, concluzie la formarea căreia înscrisul din 15.01.2007 nu putea servi ca mijloc de probă întrucât viza altă situație de fapt (ipoteza reprezentării S.C.A. „Șova și Asociații” de către martorul Cernov Radu la negocierea contractelor de asistență juridică) decât cea reținută în cauză de judecători (inexistența vreunui contract de asistență juridică încheiat de reclamant cu societăți de stat din județul Olt).

Așa fiind, procesul-verbal din 15.01.2007 nu era susceptibil de a fi folosit în scopul obținerii unei consecințe juridice nici în dosarul nr. 39435/3/2009, neavând însușirea de a produce o denaturare a realității faptice, generatoare de rezultate în plan juridic.

Cu privire la același înscris, instanța de fond a constatat că a fost singurul ce a fost prezentat personal de inculpatul Șova Dan-Coman în fața Tribunalului București, Secția a III-a civilă, toate celelalte (împreună și cu acesta) fiind depuse (folosite) în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, de către reprezentanții săi convenționali, cărora le-au fost înmânate, anterior, în copie și, respectiv, în original, de acesta.

În cauză nu s-a probat, însă, mai presus de orice îndoială rezonabilă, că în toamna anului 2014, după ce i-au fost predate, împreună cu alte documente, de martorii Ciurcu Simona și Brîncuș Alin Aurel Niculae, prin intermediul lui Gheorghită Vasile, cele 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” datate 19.12.2005, 15.01.2007, 30.03.2007, 26.07.2007, 07.09.2007, 07.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 06.11.2008 și 05.01.2009, ar fi fost încredințate de inculpat, în copie, avocatei Ana Diculescu-Șova, în vederea depunerii (folosirii) lor la dosarul de urmărire penală, fapt negat, de altfel, de acuzat în cuprinsul depoziției din 30.01.2018 și neatestat de alte mijloace de probă certe, existând doar o prezumție în acest sens, din moment ce, în exercitarea profesiei, apărătorul are îndatorirea statutară de a se consulta permanent cu clientul în legătură cu strategia, mijloacele tehnice și tactice ce urmează a fi adoptate pentru atingerea scopului în vederea căruia a fost angajat, ceea ce presupune, implicit, și stabilirea planului de apărare și a documentelor ce vor fi invocate în realizarea acestuia. Într-adevăr, în data de 19.02.2015, cu ocazia percheziției domiciliare efectuate la biroul său, reprezentantul convențional al inculpatului a menționat că a primit, în fotocopie, înscrisurile de la acesta, în toamna anului 2014, cu prilejul întâlnirilor pentru pregătirea apărării în dosarul nr. 122/P/2012 al D.N.A., însă nu există nicio referire la încredințarea lor în scopul precis de a fi folosite prin depunerea lor în cauză, astfel încât, în lipsa unor minime elemente de probațiune care să dovedească acest aspect, instanța de fond a apreciat că nu este îndeplinită cerința esențială instituită de norma de incriminare pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată.

Totodată, aceleași înscrisuri, în original, au fost depuse în cauză și în data de 20.02.2015, de cel de-al doilea apărător ales al inculpatului, căruia i-au fost încredințate de acesta în scopul predării lor organelor judiciare, ca urmare a măsurilor dispuse de procuror, în temeiul art. 170 alin. 1 Cod procedură penală, prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 19.02.2015.

Astfel, s-a reținut că înmânarea către avocat a exemplarelor originale ale celor 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații”, pentru atașarea lor la dosarul nr. 122/P/2012 al D.N.A., nu s-a realizat de inculpat din proprie inițiativă, ci la solicitarea organelor de anchetă penală, predarea acestora constituind, potrivit dispozițiilor procedurale, o obligație pentru persoana căreia i-au fost cerute, a cărei neîndeplinire constituie abatere judiciară și este sancționată cu amendă, așa cum se prevede în art. 283 alin. 4 lit. d) Cod procedură penală. Or, așa cum s-a arătat, din moment ce înscrisurile au ajuns să fie folosite prin altă împrejurare și nu prin fapta voită a inculpatului sau a persoanei căreia i-au fost încredințate, spre utilizare, latura obiectivă a respectivei infracțiuni nu este realizată, întrucât lipsește legătura de cauzalitate.

În consecință, pentru toate considerentele dezvoltate anterior, instanța de fond a reținut că faptele pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Șova Dan-Coman, constând în conceperea și semnarea, în perioada aprilie 2010 - 2011, a celor 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații”, prin inserarea în cuprinsul lor a unor împrejurări ce atestă o

stare de fapt inexistentă, urmată de folosirea lor, în 27.04.2010, în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București, Secția a III-a civilă (procesul-verbal din 15.01.2007) și, în datele de 01.10.2014 și 20.02.2015, în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție (toate procesele-verbale), nu întrunesc, sub aspectul laturii obiective, elementele de tipicitate ale infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 322 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, motiv pentru care, în temeiul art. 396 alin. 5 raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I Cod procedură penală, a dispus achitarea acestuia.

4. Cu privire la acuzațiile descrise în Titlul IV al actului de sesizare:

4.1. Instanța de fond a reținut că, în primăvara anului 2007, inculpatul Șova Dan-Coman i-a propus avocatului Ponta Victor-Viorel, specializat în domeniul dreptului penal, să devină asociat al casei de avocatură, idee ce a fost acceptată la început de acesta, motiv pentru care i-a fost amenajat un birou la sediul firmei, iar numele său a fost introdus pe site-ul S.C.A. „Șova și Asociații”, figurând în calitate de senior partener (declarațiile inculpaților Șova Dan-Coman din 30.01.2018 și Ponta Victor-Viorel din 03.09.2015 și 05.02.2018; depozițiile martorilor Ciurcu Simona și Brîncuș Alin-Aurel-Niculae din 26.08.2015 și 14.10.2016, Cernov Radu-Ștefan și Catrinoiu Georgiana din 01.11.2016, Pop Eugen-Valer din 09.12.2016, Enescu Roxana din 14.10.2016 - filele 380-387, vol. 1 d.u.p., filele 15-25, 34-39, vol. 2 d.u.p., filele 226-230, 234-241, 243-247, vol. 4 d.i., filele 50-52, 54-64, 126-129, vol. 5 d.i., filele 132-143, vol. 11 d.i., filele 166-170, vol. 12 d.i.).

Întrucât, ulterior, inculpatul Ponta Victor-Viorel a revenit asupra deciziei inițiale, convenind cu Șova Dan-Coman să recurgă la o altă formă de colaborare, în data de 30.08.2007, aceștia, în calitate de reprezentanți ai Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și, respectiv, S.C.A. „Șova și Asociații”, au încheiat, pe durată nedeterminată, o convenție de conlucrare profesională în dosarele de natură penală, de dreptul afacerilor, precum și în orice alte cauze în care se va ivi necesitatea cooperării părților, stabilind, totodată, ca, pentru lucrările profesionale, onorariile să fie încasate de societatea de avocatură, iar în baza unei facturi lunare, cabinetul avocațial să primească o sumă fixă de 2000 de euro, la care se adaugă TVA, cu posibilitatea retrocedării și a altor onorarii, consemnate în cuprinsul unor procese-verbale. De asemenea, s-a stipulat că, la sfârșitul fiecărui an, părțile vor face o analiză a activităților efectuate în conlucrare și a onorariilor încasate, în urma căreia Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” poate primi, în plus, o sumă care să le completeze pe cele încasate în timpul anului și să corespundă, astfel, eforturilor profesionale depuse (filele 82-83, vol. 7 d.u.p.).

În temeiul convenției de conlucrare, în data de 29.10.2007, pe bază de proces-verbal, cele două părți semnate, prin aceiași reprezentanți legali, au convenit ca, pentru prestațiile juridice acordate în luna octombrie 2007, S.C.A. „Șova și Asociații” să achite către cabinetul avocațial suma suplimentară de 1000 de euro, reprezentând cesiune onorariu (fila 81, vol. 7 d.u.p.).

În 27.03.2008, a fost încheiat actul adițional nr. 1 la contractul de conlucrare profesională din 30.08.2007, prin care părțile au stabilit, cu începere din data de 31.03.2008, modificarea art. 3 din convenție, în sensul achitării lunare de către casa de avocatură către Cabinetul Individual „Ponta Victor-Viorel”, pentru serviciile prestate, a sumei de 3000 de euro, la cursul BNR din ziua facturării, la care se adaugă TVA (fila 84, vol. 7 d.u.p.).

Ca urmare a cererii înregistrată sub nr. 82/06.01.2009, Consiliul Baroului București, prin decizia nr. 1/13.01.2009, a dispus suspendarea din profesie și trecerea pe tabloul avocaților incompatibili a inculpatului Ponta Victor-Viorel, cu începere din 22.12.2008, ca efect al numirii sale în funcția de ministru în Guvernul României, dată la care au încetat de drept și efectele convenției de conlucrare profesională perfectată cu S.C.A. „Șova și Asociații” în 30.08.2007, astfel cum a fost modificată prin actul adițional nr. 1/27.03.2008 (fila 154, vol. 7 d.u.p.).

Astfel cum a reieșit din cuprinsul procesului-verbal nr. 5218467/07.09.2011 întocmit de A.N.A.F., D.G.F.P.M.B., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, în intervalul de timp octombrie 2007 - decembrie 2008, Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” a emis, în temeiul convenției de conlucrare profesională, un număr de 17 facturi fiscale, în valoare totală de 181.439,98 lei, ce au fost achitate de societatea de avocatură (dintre care se regăsesc la dosar, în copie, doar 9 – filele 153, 164, 166, 170, 177, 186, 198, 203-204, vol. 50 d.u.p.).

În perioada 16.05.2011 - 03.10.2011, A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, Activitatea de inspecție fiscală, Serviciul de inspecție fiscală persoane fizice, a efectuat un control fiscal la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, continuatoarea S.C.A. „Șova și Asociații”, având ca obiectiv verificarea legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor de către contribuabil, a respectării prevederilor legislației fiscale și contabile, precum și examinarea sau stabilirea diferențelor de plată și a accesoriilor acestora pentru mai multe taxe și impozite datorate bugetului de stat, aferente intervalului 01.01.2006 - 31.12.2009, ce a fost finalizat prin Raportul de inspecție fiscală din 19.10.2011, înregistrat sub nr. 5218959/27.10.2011 (filele 342-431, vol. 6 d.u.p., filele 378-265, vol. 53 d.u.p.).

Astfel cum s-a consemnat în capitolul VI al raportului, intitulat „Discuția finală cu contribuabilul”, pentru clarificarea unor aspecte fiscale privind activitățile juridice prestate în schimbul onorariilor achitate de S.C.A. „Șova și Asociații” în perioada 2007-2008, în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și al actului adițional nr. 1/27.03.2008 la aceasta, cu referire la înscrisurile ce au stat la baza emiterii facturilor fiscale de către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, a fost solicitată o notă explicativă reprezentantului societății verificate, înregistrată sub nr. 5415238/27.07.2011, ce constituie Anexa nr. 7 la lucrarea întocmită de inspectorii fiscali.

Cu această ocazie, în 26.07.2011, martorul Cernov Radu-Ștefan a arătat că activitățile desfășurate de cabinetul avocațial indicat „au fost de natura

serviciilor juridice uzuale în asemenea contracte de conlucrare profesională”, constând în identificarea modalităților de apărare a clientului, studiul documentelor puse la dispoziție de acesta, a legislației și a demersurilor procedurale ale instanțelor judecătorești, precum și în oferirea de soluții avocaților din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”, activitate ce a fost una „profesionistă, de înaltă calificare, cu excelente rezultate”. Totodată, făcând precizarea că, la baza facturilor emise de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, au stat „Rapoartele de evidență lunară întocmite de această entitate ... care atestă îndeplinirea obiectului conlucrării profesionale”, martorul a menționat că pune la dispoziția inspectorilor aceste înscrisuri, în condițiile păstrării confidențialității relației avocat-client. Deopotrivă, a opinat că solicitarea notei explicative „nu este foarte uzuală, având în vedere că organele de control fiscal nu se pot pronunța în privința contractelor de conlucrare profesională ale avocaților și nici nu pot cerceta relația avocat-client, care ține de secretul profesional”, însă, cu toate acestea, a subliniat că a „înțeles să dea explicațiile necesare și să prezinte documentele, cu păstrarea secretului profesional obligatoriu al prestației avocațiale propriu-zise” (filele 268-267, vol. 53 d.u.p.).

În declarația dată pe propria răspundere în 18.10.2011, înregistrată la organul fiscal sub nr. 5415295/19.10.2011 și care constituie Anexa 5 la raport, același martor a arătat că a pus la dispoziția acestuia toate documentele și informațiile solicitate pentru desfășurarea inspecției fiscale și răspunde de exactitatea, realitatea și legalitatea respectivelor înscrisuri care, la finalizarea controlului, au fost restituite în totalitate (filele 266-265, vol. 53 d.u.p.). În esență, aceeași precizare a fost făcută și de semnatarul raportului de inspecție fiscală, care, la pag. 77, au consemnat că „societatea a pus la dispoziția echipei de inspecție fiscală documentele și informațiile solicitate pentru desfășurarea inspecției fiscale, cu excepția celor aferente unor cheltuieli înregistrate în evidența fiscală dar considerate de echipa de control ca fiind nedeductibile din lipsa unor documente sau întrucât unele documente nu au furnizat toate informațiile prevăzute în normele legale în vigoare pentru a putea dobândi calitatea de document justificativ”.

În paralel, în perioada 24.05.2011 - 07.09.2011, A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, Activitatea de inspecție fiscală, Serviciul de inspecție fiscală persoane fizice, a efectuat un control încrucișat și la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, în vederea verificării legalității și conformității declarațiilor de venituri realizate în anii 2007-2008 cu onorariile încasate în baza convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, a actului adițional nr. 1/27.03.2008 la aceasta și a procesului-verbal din 29.10.2007 încheiate cu S.C.A. „Șova și Asociații”.

În aceeași zi în care au fost numiți, prin ordinul de serviciu nr. 5413053/24.05.2011, inspectorii fiscali s-au deplasat la domiciliul fiscal al contribuabilului și, întrucât nu au identificat nicio persoană, au decis invitarea acestuia la sediul organului de control, în 27.05.2011, pentru a prezenta, în copie, buletinul/cartea de identitate sau pașaportul, declarațiile anuale de venit pentru anii 2007-2008 și registrul jurnal de încasări și plăți (filele 76-78, vol. 7

d.u.p.; declarațiile martorei Mihăilă Ruxandra Niculina din ambele etape procesuale - filele 149-152, vol. 2 d.u.p., filele 250-252, vol. 5 d.i.).

Întrucât atât invitația pentru această dată, cât și cea ulterioară, pentru 10.06.2011, cu conținut identic, emisă în baza procesului-verbal nr. 5217341 din 06.06.2011 (când inspectorii s-au dus din nou la domiciliul fiscal al contribuabilului, însă nu au găsit pe nimeni), au fost restituite cu mențiunea „avizat-reavizat lipsă domiciliu”, o nouă adresă, cu nr. 5217342/20.06.2011, a fost transmisă inculpatului Ponta Victor-Viorel prin intermediul Secretariatului General al Camerei Deputaților, solicitându-se prezentarea sa la sediul organului fiscal și punerea la dispoziția acestuia a acelorași documente (filele 65 verso-75, vol. 7 d.u.p., declarațiile martorei Mihăilă Ruxandra Niculina din cursul urmăririi penale și al judecării).

Ca urmare, în 23.06.2011, s-a prezentat la sediul A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, reprezentantul S.C. Exfin 2000 S.R.L., în baza contractului de prestări servicii nr. 48/01.01.2007 încheiat cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, care a depus, în copie, registrul de încasări și plăți înregistrat la A.F.P. Sector 5 sub nr. 63922/20.07.2009 și declarațiile speciale privind veniturile realizate în anii 2007-2008 (fila 65, vol. 7 d.u.p., declarațiile martorei Mihăilă Ruxandra Niculina din ambele etape procesuale).

Prin cererea înregistrată sub nr. 493636/28.06.2011, Ponta Victor-Viorel, invocând suspendarea activității cabinetului său avocațial, a solicitat încuviințarea efectuării inspecției fiscale la punctul de lucru al S.C. Exfin 2000 S.R.L., cerere ce a fost aprobată în aceeași zi de organul de control, prin documentul înregistrat sub nr. 517654/2011 (filele 61 verso-63, vol. 7 d.u.p., filele 62-63, vol. 99 d.u.p.).

Cu adresa nr. 5217907/18.07.2011, Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, Activitatea de inspecție fiscală, a transmis inculpatului, în temeiul art. 94 din O.G. nr. 92/2003, o notă explicativă cuprinzând trei întrebări și a stabilit termen de formulare a răspunsului de către acesta până la data de 25.07.2011 (fila 42, vol. 7 d.u.p., fila 54, vol. 50 d.u.p., fila 58, vol. 99 d.u.p.).

Conformându-se solicitării organelor fiscale de a preciza detaliat în ce au constat activitățile întreprinse pentru veniturile realizate/onorariile încasate în anii 2007-2008, în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și al actului adițional nr. 1/27.03.2008, încheiate de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” cu S.C.A. „Șova și Asociații”, inculpatul a arătat, în cuprinsul notei explicative completate în 18.07.2011, că acestea s-au materializat în acordarea de „consultanță în dosare penale aflate pe rolul Parchetelor” (pct. 1). De asemenea, la cea de-a doua întrebare, care a vizat indicarea înscrisurilor care au stat la baza întocmirii facturilor emise către casa de avocatură și în care au fost consemnate serviciile prestate, respectiv situații de lucrări sau alte documente relevante, cu mențiunea ca expunerea să fie susținută de înscrisuri, Ponta Victor-Viorel a răspuns că, în materie penală, consultanța „se face verbal, cu excepția concluziilor scrise depuse în instanță” (pct. 2), menționând, totodată, la pct. 3, că nu mai are altceva de adăugat (filele

42 verso-43, vol. 7 d.u.p., filele 55-56, vol. 50 d.u.p., filele 59-60, vol. 99 d.u.p.).

Ulterior, prin trei adrese succesive, înregistrate sub nr. 5415241/28.07.2011, nr. 5415255/18.08.2011 și nr. 5415259/19.08.2011, inculpatul a solicitat A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, transmiterea actului de control întocmit ca urmare a inspecției fiscale efectuate la cabinetul său avocațial, precum și o „precizare clară” cu privire la necesitatea depunerii altor documente sau oferirii unor explicații suplimentare celor date personal în ziua de 18.07.2011, când a prezentat toate înscrisurile și a răspuns întrebărilor adresate de inspectorii fiscali (filele 40 verso-41 verso, vol. 7 d.u.p., filele 56-57, vol. 99 d.u.p.).

În consecință, cu adresa nr. 5218252/19.08.2011, organul de control a comunicat inculpatului Ponta Victor-Viorel imposibilitatea definitivării constatărilor privind stabilirea obligațiilor fiscale, întrucât nu a pus la dispoziție toate informațiile cerute prin adresa nr. 5217907/18.07.2011, respectiv precizarea detaliată a activităților întreprinse pentru veniturile realizate/onorariile încasate în perioada 2007-2008, în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și al actului adițional nr. 1/27.03.2008, încheiate de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” cu S.C.A. „Șova și Asociații”, precum și indicarea și prezentarea înscrisurilor care au stat la baza întocmirii facturilor emise către casa de avocatură, în care au fost prevăzute serviciile prestate, respectiv situații de lucrări sau alte documente relevante (filele 39 verso-40, vol. 7 d.u.p., filele 374-375, vol. 50 d.u.p., filele 54-55, vol. 99 d.u.p.).

La data de 23.08.2011, inculpatul a transmis Administrației Finanțelor Publice Sector 1 București, prin adresa înregistrată sub nr. 5415263/2011, situațiile de lucrări care au stat la baza emiterii facturilor fiscale către S.C.A. „Șova și Asociații”, respectiv copiile a 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”, corespunzătoare fiecărei luni în care au fost în vigoare convenția de conlucrare profesională și actul adițional la aceasta, după ce, în prealabil, a anonimizat (prin înnegrire cu markerul) datele privind numele părților și numărul dosarelor (filele 30-39, vol. 7 d.u.p., fila 53, vol. 99 d.u.p.).

Ca urmare, inspectorii fiscali au încheiat controlul efectuat la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și au întocmit procesul-verbal nr. 5218467/07.09.2011, în care au consemnat toate activitățile și constatările făcute pe parcursul verificărilor, menționând că, la data de 27.06.2011, cu ocazia deplasării la punctul de lucru al S.C. Exfin 2000 S.R.L., au stabilit că onorariile încasate de la S.C.A. „Șova și Asociații” au fost evidențiate în registrul de încasări și plăți, în jurnalul pentru vânzări aferent intervalului 01.10.2007 - 31.12.2008, dar și în declarațiile speciale de venituri pentru anii 2007-2008. Deopotrivă, s-a făcut mențiune despre depunerea de către inculpat a rapoartelor de activitate întocmite în baza convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și a actului adițional nr. 1/27.03.2008 la aceasta, precum și precizarea că toate actele și documentele puse la dispoziția organelor de

inspecție fiscală au fost restituite la terminarea controlului (filele 28-29, vol. 7 d.u.p., filele 51-53, vol. 50 d.u.p., filele 49-51, vol. 99 d.u.p.).

4.2. Cu titlu prealabil, examinând încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel în Titlul IV, Subtitlul IV.3 al actului de sesizare, astfel cum a fost pusă în discuție, din oficiu, în ședința publică din 9 februarie 2018, instanța de fond a arătat că, în cauză, modalitatea în care se reține de către acuzare, în cuprinsul rechizitoriului, că ar fi fost comise faptele imputate celor doi inculpați, atestă îndeplinirea cerinței referitoare la unitatea de rezoluție infracțională, care, împreună cu celelalte condiții privind pluralitatea actelor de executare, omogenitatea juridică a acestora și unitatea de subiect activ, configurează o singură infracțiune continuată, și nu o pluralitate de infracțiuni, sub forma concursului real, astfel cum a considerat parchetul.

În acest sens, s-a constatat că, în cuprinsul Subtitlului IV.3, procurorul a menționat că „în luna august 2011, inculpatul Ponta Victor-Viorel *s-a înțeles* cu inculpatul Șova Dan-Coman ca acesta să întocmească în cadrul societății de avocați rapoarte de activitate juridică, pretins a fi prestată de inculpatul Ponta Victor-Viorel, corespunzător celor 16 luni cât a durat convenția” și că tot „în luna august 2011 *s-au întocmit* prin metoda copy paste 16 înscrisuri corespunzătoare fiecare câte unei luni din intervalul septembrie 2007 - decembrie 2008”.

A rezultat, așadar, că, în opinia acuzării, între cei doi inculpați s-a realizat, anterior începerii activității prezumtiv infracționale, o înțelegere frauduloasă ce a presupus reprezentarea în detaliu a tuturor faptelor proiectate, constând în întocmirea de către Șova Dan-Coman, prin acte de executare repetate, a 16 înscrisuri cu un conținut neadevărat, urmată de însușirea lor, prin aplicarea semnăturii, de către cei doi inculpați, împrejurare de natură să contureze, în privința fiecăruia dintre aceștia, existența unei rezoluții infracționale unice, care s-a menținut pe întreg parcursul elaborării și semnării fiecăruia dintre cele 16 rapoarte de activitate, acțiuni ce ar fi fost comise în luna august 2011, deci la diferite intervale de timp în această perioadă.

Deși parchetul a invocat, ca argument principal al reținerii concursului de infracțiuni, comiterea actelor materiale în mod „consecutiv, fără trecerea vreunei perioade de timp”, instanța de fond a arătat că eventuala săvârșire a acțiunilor într-o succesiune neîntreruptă, aspect ce nu a reieșit, însă, din ansamblul faptic prezentat de procuror în cuprinsul rechizitoriului, ar fi fost de natură să atragă, dimpotrivă, existența unei unități naturale sub forma infracțiunii simple, și nicidecum a pluralității de infracțiuni în varianta prevăzută de art. 33 lit. a) Cod penal (1969). S-a subliniat că elementul ce diferențiază în mod fundamental infracțiunea continuată de concursul de infracțiuni este unitatea rezoluției infracționale ce unește/leagă acțiunile sau inacțiunile comise de subiectul activ la diferite intervale de timp, cerință îndeplinită în cauză.

În consecință, în temeiul art. 386 alin. 1 Cod procedură penală, instanța de fond a dispus ***schimbarea încadrării juridice a faptelor*** descrise în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel prin rechizitoriu (Titlul IV, Subtitlul IV.3) *din* câte 16 infracțiuni de fals în înscrisuri sub semnătură privată,

prevăzute de art. 290 Cod penal (1969), în câte o infracțiune de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 290 alin. 1 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), în al cărei conținut s-au reținut 16 acte materiale, corespunzătoare fiecărui raport de activitate ce se pretinde că ar fi fost întocmit prin atestarea unor fapte necorespunzătoare adevărului și însușit prin semnătură de către acuzați.

În analiza temeiniciei acuzațiilor formulate prin actul de sesizare, instanța de fond a constatat că materialul probator administrat în cauză, atât în faza de urmărire penală, cât și în cursul cercetării judecătorești, nu prezintă aptitudinea de a fundamenta o soluție de condamnare cu privire la faptele reținute în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel în Titlul IV, Subtitlul IV.3 al rechizitoriului și circumscrise infracțiunilor de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzute de art. 290 alin. 1 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969).

Astfel, s-a constatat că parchetul i-a imputat **inculpatului Șova Dan-Coman** faptul că, în luna august 2011, ar fi întocmit 16 înscrisuri (semnate și stampilate de S.C.A. „Șova și Asociații”), denumite fiecare „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”, în cuprinsul cărora a fost prezentată o stare de fapt inexistentă, în sensul că inculpatul Ponta Victor-Viorel a prestat un număr de 36 de activități juridice în baza convenției de conlucrare profesională dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, înscrisuri pe care i le-ar fi încredințat celui din urmă pentru a le folosi în fața organelor fiscale în cadrul controlului efectuat de A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector I București, în vederea producerii de consecințe juridice.

La rândul său, **inculpatul Ponta Victor-Viorel** a fost acuzat că, în același interval de timp, și-ar fi însușit, prin aplicarea semnăturii personalizate și a ștampilei cabinetului său avocațial, cele 16 înscrisuri ce atestau o situație factuală necorespunzătoare adevărului, pe care, în data de 23.08.2011, le-ar fi utilizat în cadrul controlului fiscal menționat, în vederea producerii de consecințe juridice.

Instanța de fond a reținut că, deși în fundamentarea acuzației au fost invocate, pentru dovedirea caracterului nereal al împrejurărilor de fapt atestate de conținutul rapoartelor de activitate, depozițiile martorilor Pop Eugen-Valer, Iacob Mihai-Bogdan, Enache Mădălin, Popa Alina-Nicoleta și Constantin Marius-Eduard, avocați în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”, care, în acord cu cele declarate de martora Ciurcu Simona, au arătat că nu au colaborat niciodată cu Ponta Victor-Viorel în relația profesională cu S.C. MFA S.A. Mizil sau cu alți clienți ai casei de avocatură, dar și diverse acte procedurale din dosarele în care cea din urmă societate era parte, procurorul nu a probat întocmirea, semnarea celor 16 înscrisuri și încredințarea lor, ulterioară, spre folosire, de către inculpatul Șova Dan-Coman, după cum nu a demonstrat că aceste acțiuni, precum și cele imputate coinculpatului Ponta Victor-Viorel constând în aplicarea semnăturii personalizate și a ștampilei cabinetului său avocațial pe respectivele documente s-ar fi realizat în perioada lunii august 2011, aspecte ce nu au fost

confirmate nici de mijloacele de probă administrate în cursul cercetării judecătorești.

Susținând că, în luna august 2011, între cei doi acuzați ar fi intervenit o înțelegere în sensul întocmirii de către Șova Dan-Coman a unor rapoarte care să consemneze fictiv prestarea unor activități juridice de către Ponta Victor-Viorel în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, fapt ce s-ar fi realizat în aceeași perioadă de timp, parchetul a avut în vedere exclusiv una din depozițiile date, în faza anchetei penale, de martora Ciurcu Simona și conținutul corespondenței purtate de inculpatul Ponta Victor-Viorel cu Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, pe parcursul inspecției fiscale desfășurate între 24.05.2011 și 07.09.2011 la cabinetul său avocațial, probe în baza cărora a concluzionat că cele 16 înscrisuri au fost prezentate organului de control abia în data de 23.08.2011, întrucât nu au existat anterior acestei luni calendaristice, fiind concepute și redactate în august 2011 doar ca urmare a solicitărilor insistente ale inspectorilor de a fi depuse la dosarul fiscal, justificat de faptul că, în lipsa lor, nu poate fi încheiat controlul.

Mijloacele de probă indicate nu au putut fi, însă, valorificate de instanță în sensul reținut de acuzare, atâta timp cât depoziția martorei Ciurcu Simona din 26.08.2015, dată în legătură cu acest aspect, este imprecisă și lipsită de orice credibilitate, necoroborându-se nu doar cu propriile sale declarații anterioare (din 27.02.2015) și ulterioare (din 14.10.2016), dar nici cu restul materialului probator administrat, iar succesiunea și cuprinsul adreselor transmise reciproc între inculpatul Ponta Victor-Viorel și Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București au fost interpretate eronat, fără luarea în considerare a altor împrejurări de fapt ce rezultau din actele atașate la dosar.

Astfel, s-a observat că singura depoziție testimonială care sugerează, dar nu atestă, cu certitudine, existența unei implicări a inculpatului Șova Dan-Coman în întocmirea celor 16 documente intitulate „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...”, este cea a martorei Ciurcu Simona din 26.08.2015, în care aceasta, revenind fără o justificare valabilă asupra afirmațiilor inițiale (din 27.02.2015), a arătat că, „unde la jumătatea anului 2011”, *ceea ce ar însemna lunile iunie-iulie 2011, și nu august 2011, așa cum a reținut procurorul*, cu ocazia unei întâlniri cu inculpatul în biroul său din sediul societății de avocatură situat în str. Pușkin, „a intrat în posesia” respectivelor înscrisuri, în cuprinsul cărora erau consemnate anumite servicii juridice ce ar fi fost prestate de Ponta Victor-Viorel în temeiul convenției de conlucrare, iar la final, apărea denumirea celor două părți semnatare ale acestora și numele reprezentanților săi legali, „fără ca în dreptul lor să existe semnături sau ștampile”. Totodată, conform propriilor susțineri, *martora, la solicitarea lui Șova Dan-Coman, ar fi semnat, în locul lui, câte două exemplare ale fiecărui raport de activitate, în dreptul numelui său, și ar fi aplicat ștampila S.C.A. „Șova și Asociații”, care rămăsese în posesia ei și pe care a ținut-o până în anul 2014, când i-a predat-o inculpatului. Tot la indicația acestuia, Ciurcu Simona ar fi păstrat documentele „pentru a fi semnate și de cealaltă parte”, lucru care s-a întâmplat după două zile, când a fost contactată telefonic de Ponta Victor-Viorel care, sub pretextul că „nu ... mai găsește” înscrisurile și are nevoie de ele pentru a le preda*

inspectorilor fiscali, i-a cerut o copie a acestora. Ca atare, realizând că este „o discuție de complezență, având în vedere întâlnirea anterioară din șos. Kiseleff și faptul că înscrierile nu fuseseră întocmite în 2007-2008, ci cu câteva zile înainte”, martora a arătat că s-a deplasat în sediul din șos. Kiseleff, unde i-a dat cele două exemplare ale rapoartelor lui Stoica Vlad care, după 5 minute, i-a restituit doar unul dintre ele semnat și ștampilat în dreptul Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, exemplar pe care, ulterior, i l-a predat lui Șova Dan „împreună cu toate documentele și ștampilele” (deci în 2014).

În cuprinsul aceleiași declarații, făcând referire la anumite detalii privind ținuta sa vestimentară și ziua săptămânii în care a avut loc întrevederea, Ciurcu Simona a mai relatat că, anterior acestor evenimente, „la sfârșitul anului 2010 sau începutul anului 2011”, dar sigur într-o zi de vineri, la cererea inculpatului Șova, s-a deplasat la sediul PSD din Șos. Kiseleff, unde, în prezența sa, a martorului Stoica Vlad și a celor doi inculpați, s-a discutat despre necesitatea identificării unei soluții pentru ca, „în situația în care se va pune problema prezentării dovezilor privind activitățile prestate în conlucrare, să fie pregătiți cu niște înscrieri”, fără ca martora să precizeze, însă, dacă s-a luat vreo decizie în acest sens și care a fost aceasta.

Așadar, contrar susținerilor acuzării, din depoziția dată de martora Ciurcu Simona în 26.08.2015 nu a reieșit că, în luna august 2011, între cei doi inculpați ar fi intervenit o înțelegere în sensul întocmirii în fals a celor 16 rapoarte de activitate, din moment ce întâlnirea în care s-ar fi antamat o asemenea posibilitate, dar fără a se lua vreo hotărâre în acest sens, a avut loc la sfârșitul lui 2010 sau începutul anului 2011, după cum nu a rezultat că Șova Dan-Coman ar fi fost cel care a conceput înscrierile, în cursul aceleiași luni calendaristice, atâta timp cât întrevederea de la sediul societății de avocatură s-ar fi realizat „la jumătatea anului 2011” (deci în lunile iunie-iulie), prilej cu care acesta doar i-a predat martorei documentele și i-ar fi solicitat să le semneze în locul său, faptă care nu formează, însă, obiectul acuzației penale (inculpatul fiind trimis în judecată pentru întocmirea și semnarea înscrierilor, și nu pentru determinarea/instigarea altor persoane în acest sens), ce nu mai poate fi modificată în cursul judecății.

În plus, s-a observat că această declarație este în totală contradicție cu cea anterioară, din 27.02.2015, când, în mod surprinzător, fără a-și aminti date și detalii pe care le-a expus cu prilejul audierii sale din 26.08.2015 și fără a putea plasa în timp împrejurările relatate, martora Ciurcu Simona a arătat că, „la un moment dat”, a primit de la Iacob Mihai-Bogdan, coordonator de client pentru S.C. MFA S.A. Mizil, „un calup de hârtii” reprezentând situațiile lunare cu activitățile presupus prestate în conlucrare profesională de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, pe care, la indicațiile martorului, i le-a predat lui Șova Dan-Coman, acesta semnându-le în dreptul numelui său, pentru S.C.A. „Șova și Asociații”. Ulterior, potrivit susținerilor martorei, documentele i-ar fi fost înmânate lui Stoica Vlad, „un apropiat al lui Victor Ponta pentru a fi semnate” de cel din urmă, după care au fost păstrate în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”. Or, având în vedere că Iacob Mihai-Bogdan și-a desfășurat

activitatea în cadrul acestei societăți până în luna iunie 2009, după care și-a înființat propriul cabinet avocațial, iar casa de avocatură și-a păstrat denumirea S.C.A. „Șova și Asociații” doar până în data de 07.12.2009, când, potrivit deciziei nr. 227/17.12.2009 a Baroului Olt, s-a transformat în S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” (fila 248, vol. 12 d.u.p.), instanța de fond a reținut că ar rezulta, din depoziția martorei, *că cele 16 rapoarte de activitate ar fi fost concepute* de o persoană din cadrul firmei (posibil la solicitarea inculpatului Șova) și, *ulterior, semnate* de Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel *până la jumătatea anului 2009 și nicidecum în 2011*, așa cum a menționat aceasta în declarația din 26.08.2015.

Afirmațiile făcute de Ciurcu Simona nu au fost confirmate de martorul Iacob Mihai-Bogdan care, fără a avea o poziție tranșantă sub acest aspect, a declarat, în ambele faze procesuale, că nu își aduce aminte dacă, în perioada 2007 - iunie 2009, i s-a solicitat de către Șova Dan-Coman sau de altă persoană din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” întocmirea unui rezumat/centralizator al activităților juridice desfășurate pentru S.C. MFA S.A. Mizil și nici dacă a redactat un asemenea material (depoziția din 05.03.2015), arătând, însă, că, în opinia sa, o astfel de cerere nu își găsea justificare din moment ce toate serviciile prestate pentru acest client au fost consemnate în fișele de timp zilnice predate martorei Ciurcu, care le-a păstrat în format electronic (declarația din 01.11.2016).

De altfel, chiar martora, adoptând aceeași atitudine procesuală oscilantă, ambiguă și nesinceră, a revenit parțial, în cursul cercetării judecătorești, asupra celor două depoziții date în faza anchetei penale, menționând că cele 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”, nesemnate, i-ar fi fost predate, *după declanșarea controlului fiscal* la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” (*fără a indica exact data/intervalul de timp*), de o persoană a cărei identitate nu și-o mai amintește, bănuind că au fost întocmite de Iacob Mihai-Bogdan pe considerentul că acesta fusese „unul din avocații care au desfășurat activități de asistență juridică ... în dosarele vizând MFA Mizil S.A.”. În plus, contrar celor afirmate anterior, Ciurcu Simona a arătat că nu mai ține minte nici cine anume a iscălit documentele din partea casei de avocatură, însă, fiindu-i prezentate, în copie, de instanță, *a recunoscut unele dintre semnături ca fiind cele pe care le aplica personal în locul lui Șova Dan-Coman, iar altele ca aparținându-i celui din urmă.*

Deopotrivă, martora a declarat că i-a prezentat rapoartele inculpatului, care i-a spus să le păstreze, iar *după un timp (fără a indica intervalul)*, a fost contactată telefonic de Ponta Victor-Viorel care i-a cerut un exemplar al acestora, invocând faptul că „nu le mai are și trebuie să le pună la dispoziția organelor fiscale”. Ca atare, dându-și seama că, de fapt, i-a fost transmis un semnal, întrucât inculpatul Ponta nu deținuse niciodată acele înscrisuri, martora a arătat că s-a deplasat la sediul PSD din Șos. Kiseleff, unde i le-a înmânat lui Stoica Vlad, fiindu-i restituite de acesta după câteva momente cu ștampila Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și o semnătură. În legătură cu aceleași aspecte, Ciurcu Simona a menționat că nu își mai amintește

dacă, în momentul în care Șova Dan-Coman i-a spus să păstreze rapoartele de activitate, a atenționat-o și cu privire la faptul că va fi contactată ulterior pentru a asigura semnarea lor de către inculpatul Ponta și nici dacă, ulterior contactării sale de către cel din urmă, s-a consultat cu primul asupra solicitării ce-i fusese adresată.

În ceea ce privește întâlnirea ce a avut loc în iarna anului 2010 la sediul PSD din Șos. Kiseleff, martora și-a menținut aceleași declarații făcute în 26.08.2015 cu referire la persoanele participante și discuțiile purtate, precizând, însă, în mod expres, că „nu s-a hotărât nimic cu acel prilej” în legătură cu întocmirea unor documente care să ateste prestarea de către Ponta Victor-Viorel a unor activități juridice în temeiul convenției de conlucrare profesională.

Cu toate că martora Ciurcu Simona a plasat, în cuprinsul ambelor declarații (din 26.08.2015 și 14.10.2016), întrevvederea din Șos. Kiseleff și discuțiile cu cei doi acuzați și cu Stoica Vlad-Ștefan (la acel moment consilier al inculpatului Ponta Victor-Viorel), cu privire la întocmirea unor înscrisuri care să ateste serviciile juridice prestate în temeiul convenției de conlucrare profesională, la sfârșitul anului 2010 - începutul lui 2011, cel din urmă, în mod constant, a situat această întâlnire în perioada controlului fiscal desfășurat de A.N.A.F. la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, făcând, totodată, referire la o altă temă ce a fost abordată cu acel prilej, și anume necesitatea punerii la dispoziția organelor de inspecție a proceselor-verbale care atestă colaborarea dintre cele două forme de exercitare a profesiei de avocat.

Într-adevăr, audiat fiind pe parcursul procedurii judiciare, martorul Stoica Vlad-Ștefan a arătat că discuțiile de la sediul PSD în legătură cu această chestiune ar fi avut loc fie în 2010 - 2011 (declarația din 31.08.2015), fie în primăvara lui 2010 (10.02.2017), însă, de fiecare dată, *a indicat ca punct de reper inspecția fiscală derulată de A.N.A.F. la cabinetul avocațial al inculpatului Ponta Victor-Viorel*, care, așa cum s-a menționat cu ocazia expunerii situației factuale, corespunde intervalului de timp cuprins între 24.05.2011 și 07.09.2011, iar nu perioadei indicate de martora Ciurcu Simona. În plus, contrar susținerilor acesteia, Stoica Vlad-Ștefan a făcut vorbire despre un alt subiect de dialog între participanții la întâlnire, referitor la obligativitatea predării către organul de control a documentelor ce consemnează activitatea desfășurată în conlucrare, context în care inculpatul Șova Dan-Coman ar fi afirmat că acestea „există” și că o să i le trimită lui Ponta Victor-Viorel să le semneze. Conform susținerilor martorului, după o zi sau două, Ciurcu Simona s-a prezentat cu înscrisurile (ce „conțineau niște tabele”), iar inculpatul Ponta, după ce „s-a uitat pe ele”, i-a solicitat acestuia să aplice ștampila cabinetului individual de avocat și cea cu semnătura sa personalizată.

S-a remarcat că declarațiile lui Stoica Vlad-Ștefan se coroborează parțial și cu depoziția inculpatului Șova Dan-Coman din 30.01.2018, în care a confirmat existența unei întâlniri cu cei doi martori și cu Ponta Victor la sediul PSD din Șos. Kiseleff, *în primăvara anului 2011*, prilej cu care acuzații și-ar fi exprimat disponibilitatea în legătură cu punerea la dispoziția organelor de control a rapoartelor de activitate întocmite în baza convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, dar și cu declarația inculpatului Ponta Victor-Viorel

din 03.09.2015, în cuprinsul căreia acesta a certificat întredederea *din cursul anului 2011*, ce s-ar fi realizat în scopul verificării înscrisurilor necesare pentru contracararea acuzațiilor publice aduse de șeful A.N.A.F. privind caracterul nelegal al colaborării sale cu S.C.A. „Șova și Asociații”, constatând, cu această ocazie, că documentele justificative existau, fiind însușite de acuzat, prin aplicarea ștampilei cu semnătura sa personalizată, *înainte de anul 2011*.

În plus, ambii inculpați, susținând realitatea prestării serviciilor juridice consemnate în cele 16 rapoarte de activitate, au arătat, în esență, că, potrivit înțelegerii intervenite imediat după perfectarea convenției de conlucrare, acestea au fost întocmite lunar, *în perioada 2007-2008*, de către Ciurcu Simona, la indicațiile lui Șova Dan-Coman și au fost prezentate cu aceeași frecvență (cu o singură excepție vizând intervalul noiembrie 2007 - ianuarie 2008) inculpatului Ponta Victor – direct sau prin intermediul lui Stoica Vlad – care, după verificare, îi dădea acceptul celui din urmă pentru a aplica ștampila cabinetului individual de avocat și cea cu semnătura sa personalizată (declarațiile din 30.01.2018 și 05.02.2018). De asemenea, inculpatul Șova a declarat că, în decembrie 2008, când i-a încetat calitatea de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, i-a predat martorului Cernov Radu-Ștefan, în prezența lui Gheorghită Vasile și Ciurcu Simona, un biblioraft cuprinzând toate înscrisurile aferente relației profesionale dintre casa de avocatură și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, și anume convenția de conlucrare, actul adițional și facturile fiscale, în copie, precum și rapoartele de activitate, în original, subliniind că, la acel moment, acestea din urmă nu purtau decât semnătura inculpatului Ponta și ștampila cabinetului său avocațial.

Susținerile inculpaților în sensul întocmirii lunare (de către Ciurcu Simona, la indicațiile lui Șova Dan-Coman) și însușirii, prin aplicarea ștampilei cu semnătura personalizată (de către Ponta Victor-Viorel), în intervalul 2007-2008, a celor 16 înscrisuri intitulate „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”, nu au putut fi, însă, valorificate de instanța de fond, din moment ce nu au fost confirmate de ansamblul probator al cauzei, atât Stoica Vlad-Ștefan, cât și Ciurcu Simona, martori implicați direct în activitatea de natură administrativă legată de convenția de conlucrare (întocmirea/plata facturilor, predarea/preluarea documentelor între părțile semnatare), arătând, în mod concordant și constant pe întreg parcursul procedurii judiciare, că decontarea sumelor aferente acesteia de către S.C.A. „Șova și Asociații” s-a făcut exclusiv în baza facturilor fiscale emise, conform contractului, de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, fără să existe alte documente care să ateste activitățile juridice prestate în temeiul convenției. Deopotrivă, deși au indicat perioade diferite de timp, cei doi martori au plasat acțiunile de întocmire și semnare a rapoartelor de activitate ulterior anului 2008 și au menționat, în mod similar, că însușirea tuturor acestora de către Ponta Victor, prin aplicarea ștampilei cu semnătura personalizată, nu s-ar fi realizat treptat, ci cu același prilej (fapt confirmat și de inculpat în declarația din 03.09.2015), împrejurare care, interpretată în corelație și cu modalitatea în care avocații S.C.A. „Șova și Asociații” audiați în cauză (Cernov Radu-Ștefan, Pop Eugen-Valer, Iacob Mihai-Bogdan), dar și Ciurcu Simona (persoana care centraliza în notele de onorarii

fișele de activitate și de timp ale avocaților), au arătat că trebuia evidențiată prestarea serviciilor juridice realizate în conlucrare profesională, respectiv în fișele de activitate ale acestora, lucru ce, în cauză, nu s-a realizat, fapt atestat de depozițiile martorilor Pop Eugen-Valer, Iacob Mihai-Bogdan, Enache Mădălin, Popa Alina-Nicoleta și Constantin Marius-Eduard, care au asigurat asistența juridică în relația cu clientul S.C. MFA S.A. Mizil, a demonstrat că cele 16 înscrisuri nu au fost alcătuite în intervalul septembrie 2007 - decembrie 2008, ci mai târziu. Totodată, s-a apreciat că nu poate fi reținută în susținerea afirmațiilor inculpaților nici depoziția dată, sub acest aspect, în cursul cercetării judecătorești, de martorul Cernov Radu-Ștefan, care a fost privită cu rezervă, din moment ce acesta, fără a explica revenirea asupra declarațiilor anterioare, a arătat în fața instanței de fond că, la sfârșitul anului 2008, ar fi preluat de la Șova Dan-Coman un biblioraft cuprinzând rapoartele de activitate, cu toate că, în faza anchetei penale, nu a făcut nicio mențiune în această privință și, mai mult, nu a putut oferi detalii în legătură cu derularea convenției de conlucrare din 30.08.2007, arătând textual „... nu știu dacă acesta (n.n. inculpatul Ponta Victor-Viorel) a prestat vreo activitate juridică în temeiul convenției de conlucrare” (declarația din 31.08.2015). S-a considerat că marcate de subiectivism și neconvingătoare sunt și mențiunile făcute, în același sens, de martorul Gheorghită Vasile în depoziția din 05.01.2017, în cuprinsul căreia acesta, deși angajat în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” în calitate de contabil, oferă explicații în legătură cu modul de întocmire și păstrare a notelor de onorarii pe care nu le confirmă niciunul dintre avocații firmei și nici măcar persoana responsabilă de acest lucru (Ciurcu Simona) și, în plus, contrar susținerilor inculpatului Șova Dan-Coman, menționează că documentele (notele de onorarii) predate la sfârșitul anului 2008 martorului Cernov Radu în legătură cu convenția de conlucrare profesională încheiată cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” purtau semnăturile ambilor inculpați.

Așadar, s-a constatat că mijloacele de probă administrate în ambele etape procesuale nu confirmă apărările inculpaților referitoare la întocmirea și semnarea, în intervalul septembrie 2007 - decembrie 2008, a celor 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...”, dar, în același timp, nu demonstrează nici comiterea acestor acțiuni de către inculpați în luna august 2011, astfel cum a reținut acuzarea.

S-a observat de către instanța de fond că ansamblul probator al cauzei nu atestă, dincolo de orice dubiu, realizarea, în această perioadă (august 2011), a unei convențe între cei doi acuzați în sensul alcătuirii frauduloase a 16 rapoarte care să consemneze fictiv prestarea de activități juridice în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, după cum nu dovedește faptul că inculpatul Șova Dan-Coman ar fi fost cel care, în baza unei asemenea înțelegeri, ar fi întocmit și semnat aceste înscrisuri pe care i le-ar fi transmis, spre folosire, tot în luna august, inculpatului Ponta Victor-Viorel sau că acesta și le-ar fi însușit prin aplicarea semnăturii personalizate și a ștampilei cabinetului său avocațial în același interval de timp indicat de procuror.

Ceea ce a reieșit din coroborarea declarațiilor constante ale martorului Stoica Vlad-Ștefan cu cele ale inculpaților Șova Dan-Coman (din 30.01.2018) și

Ponta Victor-Viorel (din 03.09.2015) a fost faptul că, *ulterior declanșării controalelor fiscale la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”*, la sediul PSD din Șos. Kiseleff a avut loc o întrevedere la care au participat cele trei persoane menționate și martora Ciurcu Simona, ocazie cu care a fost antamată chesiunea legată de obligativitatea predării către organele de control a documentelor ce consemnează activitatea desfășurată în conlucrare profesională, acuzații exprimându-și acceptul în acest sens, fără să rezulte, însă, că s-ar fi purtat vreo discuție sau că s-ar fi ajuns la vreo înțelegere cu privire la întocmirea în fals a unor asemenea înscrisuri. S-a remarcat că niciunul dintre participanți nu a indicat luna august 2011 ca perioadă în care s-ar fi realizat întâlnirea, Stoica Vlad-Ștefan circumscriind-o, la modul general, intervalului de timp în care s-a desfășurat inspecția fiscală de către A.N.A.F., inculpatul Ponta Victor referindu-se, generic, la anul 2011, dar cu trimitere implicită tot la perioada efectuării controlului fiscal la cabinetul său avocațial, în timp ce inculpatul Șova Dan-Coman a menționat că discuția dintre cei patru ar fi avut loc în primăvara anului 2011. La rândul său, martora Ciurcu Simona a plasat întrevederea din Șos. Kiseleff la sfârșitul anului 2010 - începutul lui 2011, însă a indicat un alt obiect al discuției, și anume necesitatea întocmirii unor înscrisuri care să consemneze serviciile juridice prestate în temeiul convenției de conlucrare profesională, susținere care, nefiind confirmată de niciun alt mijloc de probă, nu a putut fi reținută de instanță, cu atât mai mult cu cât nu prezintă nicio relevanță probatorie sub aspectul acuzației, din moment ce, așa cum a afirmat chiar martora, cu prilejul acelei întâlniri nu a fost luată nicio decizie în acest sens de către inculpați.

De asemenea, Stoica Vlad-Ștefan și cei doi inculpați au precizat, în cuprinsul aceluiași depoziții, că, *la momentul întâlnirii, care, așa cum s-a arătat, nu a putut fi stabilit cu exactitate, cele 16 înscrisuri* ce atestau activitățile juridice ce ar fi fost desfășurate în baza convenției de conlucrare *fuseseră deja redactate*, dar, astfel cum a menționat martorul, în concordanță cu cele relatate de Ciurcu Simona în cursul urmăririi penale și al judecății, acestea nu erau încă semnate de inculpatul Ponta Victor-Viorel, lucru care s-a întâmplat după o zi sau două. Astfel, Stoica Vlad-Ștefan a declarat, în 10.02.2017, că în cadrul „acelei întâlniri sau al unei întâlniri ulterioare, Șova Dan-Coman a afirmat că există acele procese-verbale și că o să i le trimită lui Ponta Victor-Viorel să le semneze”, precum și faptul că „între data întâlnirii din șoseaua Kiseleff în care s-a discutat despre procese-verbale și momentul la care Simona Ciurcu a venit cu plicul cu documente a trecut cam o zi, două”.

În același sens, și martora Ciurcu Simona a precizat, inițial, în cuprinsul depoziției din 26.08.2015, că a intrat în posesia celor 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”, *ce nu erau semnate, unde va la jumătatea anului 2011”, ceea ce ar însemna lunile iunie-iulie 2011, și nu august 2011, așa cum a reținut procurorul*, iar după două zile, prin intermediul lui Stoica Vlad, i le-a prezentat, spre semnare, inculpatului Ponta Victor, pentru ca, ulterior, în fața instanței, să arate că ar fi primit respectivele documente, care, de asemenea, nu purtau vreo iscălitură, *după declanșarea*

controlului fiscal la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, *fără, însă, a putea indica, măcar cu aproximație, data sau perioada de timp* în care s-ar fi întâmplat acest lucru pe parcursul derulării inspecției A.N.A.F. (declarația din 14.10.2016). Totodată, păstrând aceeași notă de incertitudine cu privire la intervalul temporal, martora a arătat, în cursul judecății, că „nu a durat foarte mult din acest moment și am fost sunată de Ponta Victor care m-a rugat să-i pun la dispoziție un exemplar din rapoartele de activitate, afirmând că el nu le mai are și trebuie să le pună la dispoziția organelor fiscale. ... M-am prezentat cu rapoartele de activitate la sediul din str. Kiseleff, m-am întâlnit cu Stoica Vlad căruia i le-am dat, a ieșit câteva momente din încăperea respectivă și s-a întors cu rapoartele de activitate purtând ștampila CIA Victor Ponta și o semnătură”.

Astfel, s-a remarcat că, deși probatoriul administrat atestă că întâlnirea de la sediul PSD din Șos. Kiseleff și, implicit, semnarea, la scurt timp după aceasta, de către Ponta Victor-Viorel, a documentelor intitulate „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”, au avut loc ulterior declanșării inspecțiilor fiscale la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, controale care, de altfel, s-au desfășurat în intervale mari de timp, și anume 16.05.2011 - 03.10.2011 și, respectiv, 24.05.2011 - 07.09.2011, în cauză nu s-a demonstrat că aplicarea de către inculpat a ștampilei cabinetului avocațial și a celei cu semnătura sa personalizată pe cele 16 înscrisuri menționate s-ar fi realizat în luna august 2011, neexistând niciun mijloc de probă care să ateste cu certitudine acest aspect, cu atât mai mult cu cât nu s-a dovedit că momentul însușirii conținutului rapoartelor de către acuzat ar fi coincis cu cel al înmânării unui exemplar al acestora (în copie/original) de către Ciurcu Simona, prin intermediul lui Stoica Vlad-Ștefan, în vederea depunerii la organele fiscale.

Aceeași constatare a fost valabilă și în ceea ce privește întocmirea documentelor, dar și semnarea lor pentru S.C.A. „Șova și Asociații”, acțiuni ce au precedat activitatea imputată inculpatului Ponta Victor-Viorel, concluzie care s-a impus mai ales în condițiile în care nicio depoziție dată în cauză nu l-a indicat pe Șova Dan-Coman ca fiind cel care a alcătuit înscrisurile, iar probatoriul administrat nu a furnizat informații precise și convingătoare cu referire la identitatea persoanei care le-a iscălit în numele casei de avocatură, perioada de timp și împrejurările în care s-a realizat acest lucru, orice îndoială neputând fi interpretată decât în favoarea acuzatului.

Astfel, în timp ce inculpații Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel au menționat-o pe Ciurcu Simona ca fiind cea care ar fi redactat rapoartele de activitate, iar primul a tăgăduit semnătura aplicată pe acestea în dreptul numelui său și a denumirii casei de avocatură, martora a dat declarații oscilante sub acest aspect, modificându-și poziția procesuală, fără nicio explicație pertinentă, cu ocazia fiecărei audieri, însă în niciuna dintre depoziții nu l-a nominalizat pe Șova Dan ca fiind persoana care a întocmit cele 16 înscrisuri. S-a observat, în acest sens, că, deși la data de 27.02.2015, a precizat că „*la un moment dat*” ar fi primit situațiile lunare privind activitățile prestate în conlucrare profesională de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” de la Iacob Mihai-Bogdan,

coordonator de client pentru S.C. MFA S.A. Mizil, ulterior, în 26.08.2015, a menționat că acestea i-ar fi fost date de inculpatul Șova Dan-Coman „*unde va la jumătatea anului 2011*” (deci în iunie-iulie 2011), cu ocazia unei întâlniri la sediul societății de avocatură situat în str. Pușkin, fără să facă, însă, precizări suplimentare cu privire la persoana care le-ar fi întocmit, pentru ca, în fața instanței de fond, să nu își mai amintească cine anume i le-a predat *după declanșarea controlului fiscal*, bănuind că au fost redactate de martorul menționat întrucât acesta fusese „*unul din avocații care au desfășurat activități de asistență juridică ... în dosarele vizând MFA Mizil S.A.*”.

De asemenea, martora a manifestat aceeași atitudine fluctuantă și în legătură cu identitatea celui care ar fi semnat pentru S.C.A. „Șova și Asociații” cele 16 rapoarte de activitate, arătând, inițial, că respectiva persoană a fost Șova Dan-Coman (în 27.02.2015), după care a menționat că, dimpotrivă, la solicitarea acestuia, le-ar fi iscălit ea și ar fi aplicat ștampila societății de avocați, a cărei posesie a avut-o până în anul 2014 (în 26.08.2015), iar în final, în cursul cercetării judecătorești, a declarat că nu mai ține minte cine a certificat, prin semnătură, înscrisurile, însă vizualizând copiile acestora atașate la dosar, a recunoscut unele dintre iscălituri ca fiind cele pe care le aplica personal în locul inculpatului, iar altele ca aparținându-i celui din urmă.

Cu toate că instanța de fond, având în vedere declarațiile ezitante ale martorei Ciurcu Simona și poziția exprimată de inculpatul Șova Dan-Coman, care a contestat semnătura aplicată în dreptul numelui său și a denumirii casei de avocatură pe cele 16 documente intitulate „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...”, a dispus, pentru clarificarea acestui aspect, la solicitarea celui din urmă, efectuarea unei expertize grafice a semnăturilor, care să stabilească dacă au fost realizate de acuzat sau de o altă persoană, mijlocul de probă nu a putut fi, însă, administrat, dată fiind *lipsa de la dosarul de urmărire penală a înscrisurilor în original și imposibilitatea identificării și atașării lor de către instanță, în condițiile în care atât apărarea, cât și parchetul, au învederat că nu se află în posesia exemplarelor originale și nu au indicat locul unde acestea s-ar fi putut găsi*, iar din conținutul procesului-verbal nr. 5218467/07.09.2011 și al raportului de inspecție fiscală din 19.10.2011, înregistrat sub nr. 5218959/27.10.2011, întocmite de A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, cu ocazia controalelor efectuate la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și, respectiv, la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, rezulta că toate documentele puse la dispoziția organelor fiscale au fost restituite, la finalizarea verificărilor.

Or, în condițiile în care parchetul nu a făcut diligențe, în faza anchetei penale, pentru identificarea, ridicarea și depunerea la dosar, în original, a documentelor care, în opinia sa, constituie obiect material al infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, motiv pentru care instanța s-a aflat în imposibilitatea de a atașa exemplarele originale ale acestora și de a efectua expertiza grafică a semnăturilor, ce au fost tăgăduite de persoana căreia i-au fost atribuite, Înalta Curte, având în vedere și declarațiile oscilante, imprecise și lipsite de orice credibilitate, din acest punct de vedere, ale martorei Ciurcu Simona, a apreciat că toate aceste împrejurări nu pot fi interpretate decât în

favoarea inculpatului Șova Dan-Coman, în sarcina căruia nu a putut fi reținută, în contextul unui asemenea probatoriu contradictoriu și neconvingător, semnarea celor 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”. De asemenea, pornind de la faptul că declarația martorei Ciurcu Simona din 26.08.2015, în care l-a menționat pe acuzat ca fiind cel de la care ar fi primit documentele „unde va la jumătatea anului 2011” – deci în iunie-iulie 2011, și nu în august 2011, astfel cum a arătat parchetul – fără, însă, a-l indica și ca autor al înscrisurilor, nu a fost confirmată de niciun alt mijloc de probă administrat în cauză, instanța de fond a considerat că această depoziție nu prezintă aptitudinea de a dovedi întocmirea de către Șova Dan-Coman, în luna august 2011, a celor 16 rapoarte de activitate, cu atât mai mult cu cât însăși martora, în declarațiile sale din 27.02.2015 și 14.10.2016, a prezentat o altă variantă a evenimentelor, arătând că persoana care i le-a predat și pe care o bănuiește că le-a redactat este, de fapt, martorul Iacob Mihai-Bogdan, cu toate că acesta nu mai activa în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” din iunie 2009. Într-adevăr, în cuprinsul depozițiilor, martora a arătat că, ulterior primirii înscrisurilor, inculpatul Șova, căruia i le-a prezentat, i-a spus fie să i le înainteze, pentru semnare, lui Ponta Victor (în 27.02.2015), fie să le semneze ea în numele său pentru casa de avocatură (26.08.2015), fie să le păstreze (în 14.10.2016), fapte ce nu formează, însă, obiectul acuzației penale (inculpatul fiind trimis în judecată pentru întocmirea și semnarea înscrisurilor, și nu pentru sprijinirea/determinarea altor persoane în acest sens), ce nu mai poate fi modificată în cursul judecății.

Totodată, deși acuzarea a reținut că Șova Dan-Coman ar fi întocmit prin metoda „copy paste” rapoartele de activitate, care reprezintă „copia fidelă, literalmente, inclusiv în privința greșelilor de ortografie”, a înscrisurilor privind activitățile juridice prestate pentru clientul S.C. MFA S.A. Mizil de avocații Iacob Mihai-Bogdan, Enache Mădălin, Popa Alina-Nicoleta și Constantin Marius-Eduard, instanța de fond a constatat, pe de o parte, că acestea nu se suprapun perfect din punct de vedere al conținutului, iar pe de altă parte, că parchetul nu a stabilit și nici nu a dovedit modalitatea concretă în care inculpatul, în luna august 2011, perioadă în care nu mai avea calitatea de asociat în cadrul S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, continuatoarea S.C.A. „Șova și Asociații”, a intrat în posesia notelor de onorarii emise în anii 2007-2008 pentru societatea comercială menționată (cine anume i le-a pus la dispoziție, când și în ce formă), folosindu-le ca model pentru alcătuirea frauduloasă a celor 16 documente, aspect ce nu a rezultat nici din materialul probator administrat în cursul cercetării judecătorești.

În plus, s-a observat că, în cauză, nu s-a făcut dovada certă că înscrisurile i-ar fi fost încredințate inculpatului Ponta Victor-Viorel, spre folosire, în luna august 2011, de către Șova Dan-Coman, existând în acest sens doar depoziția dată de primul acuzat în cursul anchetei penale, neconfirmată, însă, de restul materialului probator de la dosar. Astfel, în fața instanței de fond, inculpatul Ponta a revenit asupra afirmațiilor inițiale și a arătat, în consens cu cele precizate și de martorul Cernov Radu-Ștefan în declarația din 01.11.2016, că rapoartele de activitate i-au fost solicitate, prin intermediul lui Stoica Vlad-

Ștefan, martorei Ciurcu Simona, în timp ce aceasta din urmă a susținut, în mod constant, că cererea i-a fost adresată direct de acuzat, menționând expres, în cursul judecății, că nu își amintește să se fi consultat cu Șova Dan-Coman în legătură cu solicitarea primită.

Cu toate că acuzarea a considerat că o dovadă a conivenței infracționale dintre inculpați o reprezintă conținutul corespondenței purtate de Ponta Victor-Viorel cu Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, pe parcursul inspecției fiscale desfășurate în intervalul 24.05.2011-07.09.2011 la cabinetul său avocațial, apreciind, pe baza acesteia, că cele 16 documente intitulate „Raport privind activitățile desfășurate în perioada” au fost prezentate organului de control abia în data de 23.08.2011, întrucât nu au existat anterior lunii august 2011, când au fost concepute și redactate doar ca urmare a solicitărilor insistente ale inspectorilor de a fi depuse la dosarul fiscal, justificat de faptul că, în lipsa lor, nu puteau fi încheiate verificările, instanța de fond a reținut, dimpotrivă, că succesiunea și cuprinsul adreselor transmise reciproc între acuzat și A.N.A.F. nu sunt de natură să fundamenteze o asemenea concluzie, în același sens pledând constatările și expunerile aceluiași organ de inspecție fiscală inserate în cuprinsul raportului nr. 5218959/27.10.2011 și al anexelor sale, întocmit la finalizarea controlului efectuat la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”.

Astfel, deși s-a susținut de către procurorul semnat al actului de sesizare, exclusiv în considerarea depoziției martorei Mihăilă Ruxandra Niculina, că efectuarea controlului încrucișat la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” a fost determinată de împrejurarea că, la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, nu au fost identificate de organele fiscale documentele justificative ce au stat la baza facturilor emise potrivit convenției de conlucrare profesională, s-a constatat că, în cauză, nu există niciun înscris care să ateste acest lucru, ordinul de serviciu nr. 5413053/24.05.2011 în baza căruia s-a desfășurat inspecția nefiind atașat la dosar, din cuprinsul procesului-verbal nr. 5218467/07.09.2011 întocmit de Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București la încheierea controlului reieșind că obiectul acestuia l-a constituit, de fapt, examinarea legalității și conformității declarațiilor de venituri realizate în anii 2007-2008 cu onorariile încasate în baza respectivei convenții, a actului adițional nr. 1/27.03.2008 la aceasta și a procesului-verbal din 29.10.2007, încheiate cu S.C.A. „Șova și Asociații”, și nicidecum verificarea existenței unor înscrise care să ateste activitățile prestate în executarea actelor juridice menționate.

S-a observat, de către instanța de fond, că relevant sub acest aspect este chiar faptul că, în toate invitațiile pe care i le-a transmis, în perioada 24.05.2011-20.06.2011, inculpatului Ponta Victor-Viorel, pentru a se deplasa la sediul Administrației Finanțelor Publice Sector 1 București, organul de inspecție fiscală a menționat ca înscrise pe care acesta trebuie să le prezinte doar buletinul/carta de identitate sau pașaportul (în copie), declarațiile anuale de venit pentru anii 2007-2008 și registrul jurnal de încasări și plăți, documente ce au și fost puse, de altfel, la dispoziția inspectorilor de reprezentantul S.C. Exfin 2000 S.R.L., în data de 23.06.2011, în baza contractului de prestări servicii nr.

48/01.01.2007 încheiat cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”. În plus, așa cum s-a consemnat în cuprinsul procesului-verbal nr. 5218467/07.09.2011, în ziua de 27.06.2011, echipa de inspecție s-a deplasat la punctul de lucru al S.C. Exfin 2000 S.R.L., ocazie cu care a verificat aceleași documente și a constatat că onorariile încasate de la S.C.A. „Șova și Asociații” au fost evidențiate în registrul de încasări și plăți, în jurnalul pentru vânzări aferent intervalului 01.10.2007 - 31.12.2008 și în declarațiile speciale de venituri corespunzătoare anilor 2007-2008, fără să reiasă că s-ar fi solicitat, cu această ocazie, prezentarea unor documente justificative cu privire la serviciile juridice prestate de cabinetul avocațial în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007. De altfel, nuanțându-și declarația din cursul urmăririi penale, chiar martora Mihăilă Ruxandra Niculina a arătat, în fața instanței de fond, că nu își mai aduce aminte dacă i-a pus în vedere reprezentantului S.C. Exfin 2000 S.R.L. să depună și înscrisurile justificative ce au stat la baza emiterii celor 17 facturi fiscale către casa de avocatură.

În orice caz, s-a reținut că, fiind vorba de un control desfășurat de A.N.A.F., în temeiul Titlului VII din O.G. nr. 92/2003, în legătură cu anumite aspecte de natură fiscală privind activitatea unui contribuabil, toate constatările, solicitările și concluziile formulate au fost consemnate în scris, situație în care depozițiile unui martor (chiar și membru al echipei de inspecție) nu pot face dovadă în contra conținutului înscrisurilor oficiale emise cu acest prilej.

S-a constatat, de asemenea, că primul act prin care i s-a cerut inculpatului Ponta Victor-Viorel să indice înscrisurile care au stat la baza întocmirii facturilor emise către S.C.A. „Șova și Asociații” și în care au fost consemnate serviciile prestate, cu mențiunea ca expunerea să fie susținută de documente, este nota explicativă transmisă prin adresa nr. 5217907/18.07.2011 a Administrației Finanelor Publice Sector 1 București, Activitatea de inspecție fiscală, context în care, răspunzând, în cuprinsul acesteia, că, în materie penală, consultața „se face verbal, cu excepția concluziilor scrise depuse în instanță”, acuzatul nu a făcut trimitere la niciun act justificativ. Ulterior, însă, prin trei solicitări succesive, înregistrate sub nr. 5415241/28.07.2011, nr. 5415255/18.08.2011 și nr. 5415259/19.08.2011, acesta a cerut A.N.A.F. să facă o „precizare clară” cu privire la necesitatea depunerii altor documente sau a oferirii unor explicații suplimentare celor date personal în ziua de 18.07.2011, motiv pentru care, prin adresa nr. 5218252/19.08.2011, organul de control a comunicat inculpatului imposibilitatea definitivării constatărilor privind stabilirea obligațiilor fiscale, întrucât nu a pus la dispoziție toate informațiile cerute prin adresa nr. 5217907/18.07.2011, respectiv menționarea detaliată a activităților întreprinse pentru veniturile realizate/onorariile încasate în perioada 2007-2008, în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și al actului adițional nr. 1/27.03.2008, încheiate de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” cu S.C.A. „Șova și Asociații”, precum și indicarea/prezentarea înscrisurilor care au stat la baza întocmirii facturilor emise către casa de avocatură, în care au fost prevăzute serviciile prestate, respectiv situații de lucrări sau alte documente relevante.

Așadar, contrar susținerilor acuzării, s-a constatat că, după aproape două luni de la declanșarea inspecției fiscale la cabinetul său avocațial, Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București a cerut inculpatului Ponta Victor, sub forma unei întrebări în cuprinsul notei explicative, să indice și să anexeze (în funcție de răspuns) înscrisurile ce atestă serviciile juridice prestate în temeiul convenției de conlucrare profesională, însă prima solicitare expresă sub acest aspect i-a fost adresată abia la data de 19.08.2011, în urma demersurilor repetate ale acuzatului, care, la patru zile după primirea comunicării nr. 5218252/19.08.2011, s-a conformat dispoziției date de organul de control și a transmis acestuia, prin adresa înregistrată sub nr. 5415263/23.08.2011, cele 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”.

În atare condiții, s-a reținut că atitudinea adoptată de inculpat pe parcursul controlului fiscal, precum și succesiunea și conținutul corespondenței purtate cu Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, nu sunt de natură să demonstreze, în lipsa unor dovezi neîndoielnice și convingătoare care să certifice acest aspect, realizarea, în luna august 2011, a unei înțelegeri cu Șova Dan-Coman, în sensul întârzierii finalizării inspecției fiscale, cu scopul de a întocmi în fals documentele referitoare la activitățile desfășurate în executarea convenției de conlucrare, cu atât mai mult cu cât, astfel cum s-a arătat, ulterior completării notei explicative din 18.07.2011, Ponta Victor-Viorel a fost cel care a cerut informații suplimentare în legătură cu necesitatea depunerii unor noi acte, iar după primirea răspunsului, s-a conformat imediat solicitării.

În plus, așa cum au atestat mențiunile și constatările făcute de același organ de control în cuprinsul raportului de inspecție fiscală nr. 5218959/27.10.2011 și al anexelor sale, elaborat în 19.10.2011, la finalizarea verificărilor efectuate la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, *cele 16 rapoarte de activitate lunară au fost prezentate echipei de control de către martorul Cernov Radu-Ștefan, în 26.07.2011*, astfel încât, fiind întocmite anterior acestei date, o înțelegere frauduloasă între cei doi inculpați, realizată în luna august 2011, în vederea conceperii, redactării și semnării lor, a apărut ca fiind lipsită de justificare.

În acest sens, s-a observat că, în capitolul VI al raportului A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, intitulat „Discuția finală cu contribuabilul”, s-a menționat că, pentru clarificarea unor aspecte fiscale privind activitățile juridice prestate în schimbul onorariilor achitate de S.C.A. „Șova și Asociații” în perioada 2007-2008, în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și al actului adițional nr. 1/27.03.2008, cu referire la înscrisurile ce au stat la baza emiterii facturilor fiscale de către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, a fost solicitată o notă explicativă reprezentantului societății verificate, înregistrată sub nr. 5415238/27.07.2011, ce constituie Anexa nr. 7 la lucrarea întocmită de inspectorii fiscali. Cu această ocazie, în 26.07.2011, după ce a oferit anumite explicații cu privire la conținutul activităților juridice prestate în temeiul convenției de conlucrare profesională (pct. 1), martorul Cernov Radu-Ștefan a precizat că, la baza facturilor emise de cabinetul avocațial, au stat rapoartele de evidență lunară întocmite de acesta, „care atestă îndeplinirea obiectului conlucrării profesionale”, menționând,

totodată, că pune la dispoziția inspectorilor respectivele înscrisuri, în condițiile păstrării confidențialității relației avocat-client (pct. 2). De asemenea, opinând că „organele de control fiscal nu se pot pronunța în privința contractelor de conlucrare profesională ale avocaților și nici nu pot cerceta relația avocat-client, care ține de secretul profesional”, a arătat că înțelege, totuși, „să dea explicațiile necesare și să prezinte documentele, cu păstrarea secretului profesional obligatoriu al prestației avocațiale propriu-zise” (pct. 3).

Instanța a avut în vedere că, în pofida mențiunilor făcute în cuprinsul notei explicative, ce constituie Anexa nr. 7 la raportul de inspecție fiscală nr. 5218959/27.10.2011, procurorul de ședință a arătat, atât cu ocazia dezbaterilor asupra fondului cauzei, cât și în cuprinsul concluziilor scrise, că nu există nicio dovadă că martorul Cernov Radu-Ștefan a prezentat organului de control rapoartele de activitate, sens în care a invocat faptul că acestea nu se regăsesc printre documentele depuse de casa de avocatură cu prilejul controlului, atașate în vol. 25-34 d.u.p. și menționate în opusul general aflat la filele 322-330, vol. 6 d.u.p., dar nici printre înscrisurile predate de A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, la solicitarea parchetului, ce formează volumele nr. 53-54 ale dosarului de urmărire penală.

Contrar susținerilor acuzării, s-a apreciat că datele cauzei furnizează suficiente elemente de probațiune care fundamentează concluzia că cele 16 rapoarte de activitate au fost prezentate, în data de 26.07.2011, organului de control de către martorul Cernov Radu-Ștefan, relevant în acest sens fiind chiar faptul că nota explicativă dată de acesta a fost semnată de cei doi membri ai echipei de inspecție fiscală fără nicio obiecțiune sau rezervă, împrejurare de natură să ateste că documentele la care a făcut referire reprezentantul societății de avocatură au și fost puse la dispoziția lor, motiv pentru care, ulterior, nici nu au mai fost solicitate, astfel cum s-a procedat, spre exemplu, în cazul controlului efectuat la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”. De altfel, s-a remarcat că aspectele asupra cărora martorul a fost chestionat nu au vizat doar indicarea înscrisurilor ce au stat la baza emiterii facturilor decontate de S.C.A. „Șova și Asociații” în temeiul convenției de conlucrare profesională, ci și prezentarea efectivă a acestora, lucru care s-a și întâmplat, din moment ce, așa cum s-a arătat, inspectorii fiscali nu au făcut nicio mențiune contrară în cuprinsul înscrisului și nici nu au revenit cu o cerere similară după data de 26.07.2011. O asemenea mențiune referitoare la neînfrățirea de către martor a documentelor indicate în nota explicativă nu a fost inserată nici în cuprinsul raportului de inspecție nr. 5218959/27.10.2011, care nu a constatat nicio încălcare a legislației fiscale sub aspectul cheltuielilor reprezentate de sumele achitate Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, în baza convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, aspect ce a demonstrat, o dată în plus, că rapoartele de activitate au fost puse la dispoziția organului de control. Astfel, deși în capitolele III pct. 12 și IV din lucrare au fost stabilite o serie de cheltuieli nedeductibile fiscal, care au diminuat baza de calcul a TVA-ului și a impozitului pe venit datorat pentru perioada 2007-2008 de S.C.A. „Șova și Asociații”, în categoria acestora nu au fost evidențiate și cele aferente convenției de conlucrare și actului adițional nr. 1/27.03.2008, rezultând că

reprezentantul societății de avocați continuatoare a prezentat documentele justificative ce au stat la baza întocmirii și decontării facturilor fiscale emise de cabinetul avocațial, căci, în caz contrar, în lipsa unor asemenea înregistrări, sumele achitate celui din urmă de către casa de avocatură ar fi fost considerate cheltuieli nedeductibile și, pe cale de consecință, generatoare de obligații fiscale suplimentare către bugetul de stat, lucru care, însă, nu a fost constatat de către organul de control.

Totodată, instanța de fond a constatat că opisul general atașat la filele 322-330, vol. 6 d.u.p. și filele 232-240, vol. 5 d.u.p., purtând ștampila și semnătura reprezentantului S.C.A. „Cernov și Asociații”, entitate continuatoare a S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, înființată abia în anul 2013, prin Decizia Consiliului Baroului București nr. 909/22.04.2013 (fila 140, vol. 57 d.u.p.), constituie anexă la nota de constatare seria B nr. 30448 din 02.07.2013, întocmită de A.N.A.F., Garda Financiară, Secția Municipiului București, cu ocazia controlului efectuat la această societate de avocați pentru verificarea derulării contractelor de asistență juridică încheiate în intervalul 2007-2008 cu Complexurile Energetice Turceni și Rovinari (filele 318-321, vol. 6 d.u.p., filele 228-231, vol. 5 d.u.p.), aspect consemnat și în cuprinsul adresei nr. 132101/03.07.2013, comunicată de către aceeași instituție Direcției Naționale Anticorupție (filele 315-317, vol. 6 d.u.p., filele 225-227, vol. 5 d.u.p.). Ca atare, s-a apreciat că, fiind întocmit în 2013, opisul la care a făcut referire procurorul de ședință nu poate constitui o dovadă a documentelor prezentate organelor de inspecție fiscală, în anul 2011, de S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, acesta enumerând, de fapt, înregistrările privind relația contractuală dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și cele două Complexuri Energetice, depuse în cadrul controlului efectuat pe această temă de către A.N.A.F., Garda Financiară, Secția Municipiului București în 02.07.2013 și atașate la dosarul de urmărire penală în volumele 25-34.

De altfel, chiar în cuprinsul adresei nr. 132101/03.07.2013, s-a menționat că „reprezentantul societății de avocatură a pus la dispoziția instituției”, cu ocazia desfășurării controlului, „2 rapoarte privind relațiile contractuale și activitățile realizate pentru Complexurile Energetice Turceni și Rovinari”, precum și „toate documentele la care se face referire în rapoarte, acestea fiind cuprinse în opisul general”. În plus, s-a făcut precizarea că adresa este însoțită de nota de constatare seria B nr. 30448/02.07.2013 și de „copii certificate după toate documentele ... cuprinse în opisul general”, fapt ce atestă că înregistrările din vol. 25-34 d.u.p. nu au fost depuse cu prilejul inspecției fiscale derulate în perioada 16.05.2011 - 03.10.2011 la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, ci în cadrul controlului efectuat la S.C.A. „Cernov și Asociații” în 02.07.2013. O dovadă în acest sens a reprezentat-o și faptul că opisul general este însoțit de lista anexelor (filele 245 bis, 250, vol. 5 d.u.p., filele 336, 341, vol. 6 d.u.p.), care îl detaliază și care corespund întocmai cu cele atașate în vol. 25-34 d.u.p., ce însoțesc și enumeră documentele depuse cu prilejul verificărilor efectuate de Garda Financiară a Municipiului București în anul 2013.

Chiar dacă aceleași acte ar fi fost puse la dispoziția A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, și în anul 2011, din conținutul raportului de inspecție nr. 5218959/27.10.2011, s-a observat că verificările efectuate cu acea ocazie nu s-au raportat doar la relația contractuală cu cele două Complexuri Energetice, atestată de respectivele înscrisuri, ci au vizat întreaga activitate desfășurată de contribuabil în intervalul 01.01.2006 - 31.12.2009, ce a fost analizată sub aspectul respectării prevederilor din legislația fiscală și contabilă, motiv pentru care au fost avute în vedere de organul de control toate consemnările din registrele de evidență ținute de societatea de avocatură, contractele încheiate cu clienții și furnizorii, facturile fiscale și orice alte documente necesare pentru stabilirea stării de fapt fiscale (pag. 25-26, 38-54, 79 din raport), ce au fost prezentate de martorul Cernov Radu-Ștefan, reprezentant legal al S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, și, ulterior, la terminarea controlului, returnate în integralitate acestuia.

Astfel, în declarația dată pe propria răspundere în 18.10.2011, înregistrată la organul fiscal sub nr. 5415295/19.10.2011 și care constituie Anexa 5 la raport, martorul a arătat că a pus la dispoziția acestuia toate documentele și informațiile solicitate pentru desfășurarea inspecției fiscale și răspunde de exactitatea, realitatea și legalitatea respectivelor înscrisuri, care, la finalizarea controlului, au fost restituite în totalitate. Aceeași precizare a fost făcută, în esență, și de semnatarul raportului de inspecție fiscală, care, la pag. 77, au consemnat că „societatea a pus la dispoziție ... documentele și informațiile solicitate pentru desfășurarea inspecției fiscale, cu excepția celor aferente unor cheltuieli înregistrate în evidența fiscală, dar considerate de echipa de control ca fiind nedeductibile din lipsa unor documente sau întrucât unele documente nu au furnizat toate informațiile prevăzute în normele legale în vigoare pentru a putea dobândi calitatea de document justificativ”, situație ce nu a fost, însă, constatată cu privire la sumele decontate de casa de avocatură către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, ce nu au fost incluse în categoria cheltuielilor nedeductibile.

Ca atare, față de considerentele expuse și având în vedere că întreaga construcție a acuzației referitoare la întocmirea și semnarea, în luna august 2011, a celor 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada” s-a întemeiat pe simple supoziții, ce nu au fost confirmate de ansamblul probator al cauzei, care nu dovedește cu certitudine, dincolo de orice îndoială rezonabilă, săvârșirea acestor acțiuni de către inculpații Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, în circumstanțele de fapt și de timp reținute în cuprinsul actului de sesizare, instanța de fond, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. c) Cod procedură penală, a dispus achitarea acestora pentru infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzută de art. 290 alin. 1 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) – 16 acte materiale.

În continuare, instanța de fond a avut în vedere că, în sarcina *inculpatului Ponta Victor-Viorel*, s-a mai reținut, de către parchet, circumscris unei infracțiuni distincte de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art.

290 alin. 1 Cod penal (1969), că, în data de 18.07.2011, pe parcursul inspecției fiscale efectuate la cabinetul său avocațial de A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, a completat și semnat, la solicitarea organului de control, o notă explicativă în cuprinsul căreia a prezentat o stare de fapt inexistentă, în sensul că, în temeiul convenției de conlucrare profesională încheiată cu S.C.A. „Șova și Asociații”, a acordat „consultanță în dosare penale aflate pe rolul Parchetelor”, în vederea producerii de consecințe juridice (Titlul IV, Subtitlul IV.4 din rechizitoriu).

S-a reținut că, potrivit definiției legale, cuprinsă în art. 290 alin. 1 Cod penal (1969), infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată constă în fapta persoanei care falsifică un asemenea înscris prin contrafacerea scrierii, a subscrierii sau prin alterarea lui în orice mod, dacă, ulterior, folosește înscrisul falsificat ori îl încredințează altei persoane spre utilizare, în vederea producerii unei consecințe juridice.

În cauză, s-a constatat că nota explicativă completată de Ponta Victor-Viorel, în data de 18.07.2011, la solicitarea organelor competente din cadrul A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, nu prezenta aptitudinea de a servi la producerea unei consecințe juridice, atâta timp cât, exprimând propria poziție a inculpatului, adoptată la acel moment, în legătură cu aspectele asupra cărora a fost chestionat și care formau obiectul inspecției fiscale, nu putea influența în vreun mod desfășurarea controlului la cabinetul său avocațial sau rezultatul acestuia. Astfel, toate susținerile acuzatului din cuprinsul notei explicative, făcute în calitate de persoană a cărei activitate era cercetată de organul fiscal, erau supuse verificării ulterioare de către acesta, sub aspectul veridicității și temeiniciei, rezultatul controlului fiind consecința coroborării tuturor informațiilor obținute din examinarea datelor și documentelor puse la dispoziția echipei de inspecție fiscală.

Acest aspect a reieșit chiar din cuprinsul art. 94 din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, care, după ce, în alin. 2, definește atribuțiile inspecției fiscale, în alin. 3 enumeră mijloacele de aducere la îndeplinire a acestora, prevăzând, pe lângă solicitarea de explicații scrise de la reprezentanții legali ai contribuabililor, o serie de alte activități pentru stabilirea corectă a stării de fapt, cum ar fi examinarea documentelor din dosarul lor fiscal, verificarea concordanței dintre datele inserate în declarațiile fiscale și cele din evidența contabilă a acestora, verificarea locurilor unde se realizează activitățile generatoare de venituri impozabile sau solicitarea de informații de la terți.

Or, în cauză, acest lucru s-a și realizat, căci, prin adresa nr. 5218252 din 19.08.2011, organul de control a comunicat inculpatului Ponta Victor-Viorel imposibilitatea definitivării constatărilor necesare pentru stabilirea stării de fapt fiscale, punându-i în vedere, în mod expres, să precizeze detaliat activitățile întreprinse pentru veniturile realizate în perioada 2007-2008, în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și al actului adițional nr. 1/30.03.2008, încheiate de cabinetul său avocațial cu S.C.A. „Șova și Asociații”, și să indice/prezinte înscrisurile care au stat la baza întocmirii facturilor emise către casa de avocatură, în care au fost prevăzute serviciile prestate. Abia după transmiterea, de către inculpat, prin adresa înregistrată sub nr.

5415263/23.08.2011, a celor 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...”, corespunzătoare fiecărei luni în care au fost în vigoare convenția de conlucrare profesională și actul adițional la aceasta, A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, a încheiat controlul efectuat la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și a întocmit procesul-verbal nr. 5218467/07.09.2011, aspect ce a demonstrat, o dată în plus, că nota explicativă din 18.07.2011 nu a avut nicio relevanță în desfășurarea și finalizarea inspecției fiscale, neavând aptitudinea producerii vreunei consecințe juridice.

S-a observat că situația este similară aceleia a persoanei inculpate care dă declarații în cursul unei proceduri judiciare și ale cărei susțineri sunt analizate prin prisma coroborării cu celelalte mijloace de probă administrate, putând servi la formarea convingerii instanței și pronunțarea unei anumite soluții doar în măsura în care sunt confirmate de ansamblul probator al cauzei.

Ca urmare, constatând că fapta inculpatului Ponta Victor-Viorel nu întrunește una dintre cerințele esențiale instituite de norma de incriminare pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, instanța de fond, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I Cod procedură penală, a dispus achitarea acestuia pentru infracțiunea prevăzută de art. 290 alin. 1 Cod penal (1969).

Totodată, având în vedere că aceeași condiție privind aptitudinea de a servi la producerea unei consecințe juridice este instituită și de art. 292 Cod penal (1969), al cărui conținut a fost preluat aproape identic în art. 326 Cod penal, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite nici condițiile de tipicitate ale infracțiunii de fals în declarații.

5. Cu privire la acuzațiile descrise în Titlul V al actului de sesizare:

5.1. a). Instanța de fond a reținut că, în data de 30.08.2007, între Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel”, prin avocatul titular, și S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de inculpatul Șova Dan-Coman, în calitate de partener coordonator, a fost încheiată, pe durată nedeterminată, o **convenție de conlucrare profesională** în dosarele de natură penală, de dreptul afacerilor, precum și în orice alte cauze în care se va ivi necesitatea cooperării părților, stabilindu-se totodată ca, pentru lucrările profesionale, onorariile să fie încasate de societatea de avocatură, iar în baza unei facturi lunare, cabinetul avocațial să primească o sumă fixă de 2000 de euro, la care se adaugă TVA, cu posibilitatea retrocedării și a altor onorarii, consemnate în cuprinsul unor procese-verbale. De asemenea, s-a stipulat că, la sfârșitul fiecărui an, părțile vor face o analiză a activităților efectuate în conlucrare și a onorariilor încasate, în urma căreia Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” poate primi, în plus, o sumă care să le completeze pe cele încasate în timpul anului și să corespundă, astfel, eforturilor profesionale depuse (filele 82-83, vol. 7 d.u.p.).

În temeiul convenției de conlucrare, în data de 29.10.2007, pe bază de proces-verbal, cele două părți semnatare, prin aceiași reprezentanți legali, au convenit ca pentru prestațiile juridice acordate în luna octombrie 2007, S.C.A. „Șova și Asociații” să achite către cabinetul avocațial suma suplimentară de 1000 de euro, reprezentând cesiune onorariu (fila 81, vol. 7 d.u.p.).

În 27.03.2008, a fost încheiat **actul adițional nr. 1 la contractul de conlucrare profesională din 30.08.2007**, prin care părțile au stabilit, cu începere din data de 31.03.2008, modificarea art. 3 din convenție, în sensul achitării lunare de către casa de avocatură către Cabinetul Individual „Ponta Victor-Viorel”, pentru serviciile prestate, a sumei de 3000 de euro, la cursul BNR din ziua facturării, la care se adaugă TVA (fila 84, vol. 7 d.u.p.).

Atât convenția de conlucrare profesională din 30.08.2007, cât și actul adițional nr. 1 la aceasta, au fost depuse și înregistrate la Baroul București.

Ca urmare a cererii înregistrate sub nr. 82/06.01.2009, Consiliul Baroului București, prin decizia nr. 1/13.01.2009, a dispus suspendarea din profesie și trecerea pe tabloul avocaților incompatibili a inculpatului Ponta Victor-Viorel, cu începere din 22.12.2008, ca efect al numirii sale în funcția de ministru în Guvernul României, dată la care au încetat de drept și efectele convenției de conlucrare profesională perfectată cu S.C.A. „Șova și Asociații” în 30.08.2007, astfel cum a fost modificată prin actul adițional nr. 1/27.03.2008 (fila 154, vol. 7 d.u.p.).

Astfel cum a reieșit din cuprinsul procesului-verbal nr. 5218467/07.09.2011 întocmit de A.N.A.F., D.G.F.P.M.B., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București (filele 28-29, vol. 7 d.u.p., filele 51-53, vol. 50 d.u.p., filele 49-51, vol. 99 d.u.p.) și al raportului de constatare realizat de specialistul D.N.A. în 21.05.2014 (filele 7-79, vol. 4 d.u.p.), dar și din concluziile expertizei judiciare contabile și fiscale, în intervalul de timp octombrie 2007 - decembrie 2008, Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” a emis, în temeiul convenției de conlucrare profesională, un număr de *17 facturi fiscale*, în valoare totală de 181.439,98 lei, ce au fost achitate de societatea de avocatură (dintre care se regăsesc la dosar, în copie, doar 9 – filele 153, 164, 166, 170, 177, 186, 198, 203-204, vol. 50 d.u.p.).

Operațiunile reprezentate de plățile efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații” către cabinetul avocațial, ca urmare a încheierii convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, a actului adițional nr. 1/27.03.2008 și a procesului-verbal din 29.10.2007, au fost evidențiate în documente justificative (facturi, extrase de cont, chitanțe), iar ulterior, înregistrate în registrele contabile obligatorii ale societății, și anume în jurnalul de cumpărări și registrul jurnal de încasări și plăți, cu excepția facturii fiscale nr. 1039/24.07.2015, a cărei înscriere în primul jurnal menționat a fost omisă, aspecte constatate de raportul de expertiză judiciară contabilă și fiscală întocmit în cauză (filele 99-135, vol. 4 d.u.p.).

b). S-a mai reținut că, între S.C. Romstal Leasing IFN S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de martora Ciurcu Simona, în baza împuternicirii date de partenerul coordonator, a fost perfectat contractul de leasing financiar nr. CLF 14986 din 02.09.2008 privind *autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR*, cu serie de șasiu JMBSMCZ4A9U001081, părțile convenind ca plata redevențelor să se realizeze de către utilizator pe parcursul unei perioade de 24 de luni, conform anexei nr. 1 la convenție (filele 68-81, 91, vol. 8 d.u.p.).

În data de 11.11.2008, pe bază de proces-verbal (fila 33, vol. 8 d.u.p.), societatea vânzătoare, S.C. Mit Motors International S.R.L., reprezentată de directorul de vânzări Constantinescu Marius, a predat autoturismul ce constituia obiectul contractului de leasing financiar către S.C.A. „Șova și Asociații”, acesta fiind preluat, din partea societății de avocatură, de către inculpatul Ponta Victor-Viorel, cu care martorul se întâlnește și anterior pentru a discuta în legătură cu specificațiile tehnice și configurarea mașinii (depozițiile date în ambele faze procesuale de martorul Constantinescu Marius și de inculpatul Ponta Victor; declarația inculpatului Șova Dan-Coman din 05.02.2018).

În temeiul convenției perfectate cu casa de avocatură, S.C. Romstal Leasing IFN S.A. a emis, în perioada septembrie 2008 - iunie 2009, un număr de 8 facturi fiscale reprezentând avansul și o parte din redevențele stabilite în anexa nr. 1 la contract, ce au fost achitate integral de S.C.A. „Șova și Asociații” (înscrisuri filele 187-195, vol. 8 d.u.p.; declarațiile inculpaților Ponta Victor-Viorel din 09.02.2018 și Șova Dan-Coman din 05.02.2018; depoziția martorului Gheorghită Vasile din 05.01.2017).

Din ziua predării autoturismului de către S.C. Mit Motors International S.R.L., acesta a fost utilizat exclusiv de inculpatul Ponta Victor-Viorel, în baza unui contract de comodat încheiat, în 11.11.2008, cu S.C.A. „Șova și Asociații” (înscrisuri filele 47-49, vol. 8 d.u.p., filele 67-69, vol. 100 d.u.p.; declarațiile inculpaților Ponta Victor-Viorel din 09.02.2018 și Șova Dan-Coman din 05.02.2018; depozițiile martorilor Cernov Radu-Ștefan, Ciurcu Simona, Brîncuș Alin-Aurel-Niculae, Stoica Vlad-Ștefan, date pe întreg parcursul procedurii judiciare și a martorului Gheorghită Vasile din 05.01.2017). Dreptul de folosință gratuită a autovehiculului dobândit de inculpat a fost menționat de acesta în cuprinsul declarației de avere aferentă anului 2008 (filele 6-17, vol. 15 d.u.p.).

În data de 19.06.2009, casa de avocatură a achitat în totalitate contravaloarea autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, iar prin contractul nr. 299 din 23.06.2009, l-a vândut către S.C. BCR Leasing IFN S.A., societate de la care a fost preluat în sistem de leasing, prin convenția nr. 73591 din aceeași dată, de către inculpatul Ponta Victor (înscrisuri filele 202-213, vol. 8 d.u.p., filele 43-61, vol. 100 d.u.p.; raportul de expertiză judiciară contabilă și fiscală). Ulterior, în data de 08.06.2012, convenția de leasing financiar nr. 73591/23.06.2009 a fost cesionată de utilizator unei alte persoane, căreia, în aceeași zi, i-a și fost predat autoturismul de către inculpat (filele 214-218, vol. 8 d.u.p.).

Conform concluziilor raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală, operațiunile reprezentate de plățile efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații” către S.C. Romstal Leasing IFN S.A., ca urmare a încheierii și derulării contractului de leasing financiar nr. CLF 14986 din 02.09.2008 privind autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, cu serie de șasiu JMBSMCZ4A9U001081, au fost evidențiate în documente justificative (facturi, extrase de cont), iar ulterior, înregistrate în registrele contabile obligatorii ale societății, și anume în jurnalul de vânzări, jurnalul de cumpărări și registrul jurnal de încasări și plăți.

c). S-a reținut, de asemenea, că între S.C. Fortis Lease România IFN S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de martora Ciurcu Simona, în baza

împuternicirii date de cei trei asociați, a fost încheiat contractul de leasing financiar nr. 1892 din 24.09.2007 privind *autoturismul Audi Allroad* cu serie de șasiu WAUZZZ4B65N027918, părțile convenind ca plata ratelor să se realizeze de către utilizator pe parcursul unei perioade de 48 de luni, conform anexei nr. 2 la convenție (filele 252-260, 266, vol. 8 d.u.p.). Potrivit procesului-verbal de recepție, ce constituie anexa nr. 4 la contract, predarea de către societatea finanțatoare a autovehiculului către utilizator, ce a fost reprezentat de numitul Titică Florin, s-a realizat la data de 03.10.2007 (filele 242 verso-243, vol. 8 d.u.p.).

În temeiul convenției perfectate cu casa de avocatură, S.C. Fortis Lease România IFN S.A. a emis, în perioada septembrie 2007 - martie 2010, un număr de 39 de *facturi fiscale* reprezentând avansul, o parte din redevențele stabilite în anexa nr. 2 la contract (aferele intervalului octombrie 2007 - februarie 2010), valoarea reziduală și alte cheltuieli, ce au fost achitate integral de S.C.A. „Șova și Asociații” (înscrisuri filele 385-423, vol. 8 d.u.p.; declarațiile inculpatului Șova Dan-Coman din 05.02.2018 și ale martorilor Gheorghită Vasile și Herțanu Iulian din cursul cercetării judecătorești; raportul de expertiză judiciară contabilă și fiscală).

Întrucât, către finalul anului 2008, la nivelul societății de avocatură se conturase intenția de înstrăinare a autoturismului, iar martorul Herțanu Iulian s-a arătat interesat de preluarea contractului de leasing cu privire la acesta, manifestându-și, însă, dorința de a-l testa în prealabil, în ianuarie - februarie 2009 l-a primit spre utilizare în scopul menționat, folosindu-l până în data de 21.06.2009, când a fost sustras de persoane rămase neidentificate (declarațiile date în ambele faze procesuale de martorii Herțanu Iulian, Silișteanu Mihai-Radu, Ciurcu Simona, Brîncuș Alin-Aurel-Niculae, Hosu Dan; depozițiile martorilor Stoica Vlad-Ștefan și Gheorghită Vasile din fața instanței; declarațiile inculpaților Ponta Victor-Viorel din 09.02.2018 și Șova Dan-Coman din 05.02.2018; înscrisuri filele 432-437, 447, vol. 8 d.u.p.).

Având în vedere furtul autoturismului marca Audi Allroad cu serie de șasiu WAUZZZ4B65N027918, ce forma obiectul operațiunii de leasing, prin actul adițional nr. 1 din 05.02.2010 încheiat între S.C. Fortis Lease România IFN S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, s-a hotărât încetarea contractului nr. 1892/24.09.2007, precum și achitarea de către utilizator, din cuantumul despăgubirii acordate de societatea de asigurări, a sumei de 72.309,77 lei, reprezentând datorii scadente și neplătite, precum și capitalul rămas de facturat până la finalul contractului, inclusiv facturile neîncasate și valoarea reziduală (filele 245-247, vol. 8 d.u.p.).

Operațiunile reprezentate de plățile efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații” către S.C. Fortis Lease România IFN S.A., ca urmare a încheierii contractului de leasing financiar nr. 1892 din 24.09.2007 privind autoturismul Audi Allroad cu serie de șasiu WAUZZZ4B65N027918, au fost înscrise în documente justificative (facturi, extrase de cont), iar ulterior, înregistrate în registrele contabile obligatorii ale societății, și anume în jurnalul de cumpărări și registrul jurnal de încasări și plăți, cu excepția facturii fiscale nr.

76795/04.03.2010 în valoare de 3.523,22 lei, aspecte constatate de raportul de expertiză judiciară contabilă și fiscală întocmit în cauză.

d). La data de 01.01.2010, între S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, reprezentată de avocatul coordonator Cernov Radu-Ștefan, și Staicu Vasilica-Vali, în calitate de colaborator extern, s-a perfectat contractul denumit „Cooperation Agreement”, cu valabilitate de 4 ani, având ca obiect acordarea de consultanță juridică în domeniul dreptului european și finanțării de fonduri comunitare, convenindu-se ca, pentru aceste prestații, cea din urmă să primească lunar suma de 3000 euro (filele 181-183, vol. 55 d.u.p.).

Din decizia de impunere anuală nr. 8301137157178 din 10.10.2011 emisă pe numele contribuabilului Staicu Vasilica-Vali de A.N.A.F., D.G.F.P. Brașov, Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Brașov, în baza Declarației privind veniturile realizate în România în anul 2010, înregistrată sub nr. 28610 din 06.10.2011, a reieșit că, în perioada menționată, aceasta a obținut venituri nete impozabile din convenții civile în sumă de 180.633 lei, pentru care s-a calculat un impozit de 28.901 lei (filele 153, 156-159, vol. 55 d.u.p.; mențiunile în completare făcute de expertul parte al inculpatului Șova în cuprinsul raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală).

În mod similar, în baza deciziei de impunere anuală nr. 8301155695288 din 29.06.2012 a aceluiași organ fiscal, emisă în temeiul Declarației privind veniturile realizate în România în anul 2011, înregistrată sub nr. 13610 din 25.05.2012, în sarcina contribuabilului Staicu Vasilica-Vali a fost stabilit un impozit datorat în cuantum de 19.328 lei, corespunzător obținerii, în perioada menționată, a unor venituri nete impozabile din convenții civile în sumă de 120.801 lei (filele 162-165, vol. 55 d.u.p.; mențiunile în completare făcute de expertul parte al inculpatului Șova în cuprinsul raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală).

Conform concluziilor raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală, operațiunile reprezentate de plățile efectuate de S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” către numita Staicu Vasilica-Vali, ca urmare a încheierii contractului de cooperare din 01.01.2010, au fost evidențiate în documente justificative (extrase de cont) care, ulterior, au fost înregistrate parțial în registrele contabile obligatorii ale societății, și anume în registrul jurnal de încasări și plăți, fiind omisă înscrierea sumei de 8710 lei achitată în 02.12.2010.

5.2. Premergător, instanța de fond a constatat că, deși procurorul semnat al actului de sesizare a apreciat că activitatea descrisă în Titlul V și atribuită inculpatului Șova Dan-Coman se circumscrie infracțiunii continuate de evaziune fiscală, în forma autoratului (pag. 97-101), prin dispozitivul rechizitoriului a dispus trimiterea în judecată a celui din urmă pentru complicitate la această infracțiune, motiv pentru care, având în vedere și modalitatea în care s-a reținut de către parchet, în cuprinsul aceleiași secțiuni, că ar fi fost comise faptele imputate acuzatului, dar și aspectele puse în discuție, din oficiu, de instanță la termenul de judecată din 9 februarie 2018, evidențiate și de Ministerul Public în adresa nr. 3766/III-13/2017 din 30.01.2018, s-a dispus, în temeiul art. 386 alin. 1 Cod procedură penală, **schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina inculpatului Șova Dan-Coman din complicitate la infracțiunea de**

evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), în infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969).

Totodată, *prealabil* verificării corespondenței dintre împrejurările factuale descrise în actul de sesizare și tiparul normei de incriminare menționate, instanța de fond a arătat că infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005 constă în evidențierea, în actele contabile sau în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori în evidențierea altor operațiuni fictive, în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale. Raportat la acțiunea care formează elementul material al laturii obiective, ce vizează efectuarea unor înscrieri în documentele contabile oficiale, subiectul activ al infracțiunii este unul circumstanțiat, neputând fi decât o persoană fizică sau juridică cu atribuții financiar-contabile, ale cărei obligații privind respectarea reglementărilor în această materie sau, după caz, organizarea și conducerea contabilității, sunt instituite în sarcina sa prin lege sau contract.

A fost avut în vedere că, din economia dispozițiilor art. 10 din Legea contabilității nr. 82/1991 (în forma aflată în vigoare la momentul epuizării presupusei activități infracționale imputată inculpatului), rezultă că poate fi subiect activ al infracțiunii prevăzute de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005 contribuabilul, administratorul, directorul economic, contabilul-șef, contabilul ori altă persoană căreia îi revine obligația de aplica corespunzător reglementările contabile, societatea care prestează, pe bază de contract, servicii în domeniul contabilității, membră a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, sau persoana fizică absolventă de studii economice superioare care a încheiat o convenție civilă de prestări servicii în temeiul Codului civil, în aceste din urmă situații răspunderea pentru conducerea contabilității revenind persoanei juridice, respectiv persoanei fizice menționate, în temeiul legii și prevederilor contractuale. Totodată, potrivit art. 6 alin. 1 din același act normativ, orice operațiune economico-financiară se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ, responsabilitatea pentru aceste documente revenind, conform alin. 2, persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat, precum și celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz.

A reținut instanța de fond că, potrivit normei de incriminare, elementul material al infracțiunii constă în evidențierea, în documentele legale, astfel cum sunt circumstanțiate în art. 2 lit. c) din Legea nr. 241/2005, a unor cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale ori a altor operațiuni fictive, acțiune ce semnifică înscrierea, consemnarea în registrele/jurnalele/situațiile contabile și în declarațiile fiscale a unor cheltuieli care nu s-au făcut în realitate sau care nu privesc societatea în evidența căreia au fost înregistrate, în scopul eludării obligației de plată a taxelor și impozitelor datorate către bugetul consolidat al statului. Așa cum a statuat Curtea Constituțională în cuprinsul deciziei nr. 673/17.11.2016 (paragraful 39), publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 193/20.03.2017, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, dar, în același timp, a reținut și literatura de specialitate, sintagma „care nu au la bază operațiuni reale” se referă la acele operațiuni care nu corespund realității faptice sau juridice, iar „operațiunile fictive” vizează acele operațiuni imaginare, inexistente în fapt sau fără legătură cu contribuabilul. Mai mult, în art. 2 lit. f) din Legea nr. 241/2005, a fost definită operațiunea fictivă ca reprezentând disimularea realității prin crearea aparenței existenței unei operațiuni care în fapt nu există.

Așadar, s-a reținut că înregistrarea unei operațiuni fictive presupune consemnarea în documentele contabile cu relevanță fiscală a unor cheltuieli care nu au fost efectuate în realitate sau care sunt mai mari decât cele efectiv realizate ori pentru care nu există documente justificative, deci inexistente faptic și juridic, dar transpuse în evidența scriptică. Operațiunile fictive se realizează fie prin înscrieri false ale unor cheltuieli în documentele legale, în sensul că acestea nu au avut la bază acte justificative, fie prin înregistrarea unor documente justificative false pentru cheltuieli, în sensul că acele cheltuieli nu au fost făcute sau au fost mult mai mici decât cele consemnate.

S-a arătat că cerința esențială care trebuie îndeplinită pentru existența infracțiunii de evaziune fiscală este ca acțiunea ce formează elementul material al acesteia să aibă ca obiectiv sustragerea de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, ceea ce presupune, sub aspectul laturii subiective, comiterea faptei numai cu intenție directă calificată prin scop. Fiind un element constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, scopul urmărit de făptuitor, de a eluda obligația de plată a taxelor și impozitelor către bugetul general consolidat, trebuie probat de organul judiciar, în lipsa acestuia fapta neîntrunind toate condițiile de tipicitate instituite de norma de incriminare.

Pe de altă parte, s-a arătat că includerea faptei în sfera ilicitului penal nu este condiționată în mod necesar de producerea unui prejudiciu, infracțiunea de evaziune fiscală reglementată de dispozițiile legale anterior menționate putând fi atât de pericol (în cazul în care nu s-a cauzat o pagubă), cât și de rezultat (atunci când s-a produs un prejudiciu în dauna bugetului consolidat al statului a cărui valoare nu depășește suma de 100.000 de euro, în echivalentul monedei naționale), situație în care trebuie stabilită legătura de cauzalitate între acțiunea ce reprezintă elementul material al laturii obiective și urmarea imediată constând în producerea prejudiciului, moment în care se realizează, de altfel, și consumarea infracțiunii.

În acest sens, s-a observat că infracțiunile de evaziune fiscală sunt reglementate de Legea nr. 241/2005 cu două variante agravate, prevăzute de art. 9 alin. 2 (dacă faptele prevăzute în alin. 1 au cauzat o pagubă mai mare de 100.000 de euro, în echivalentul monedei naționale) și alin. 3 (când aceleași fapte au produs un prejudiciu mai mare de 500.000 de euro, în echivalentul monedei naționale), texte de lege a căror interpretare sistematică și logică fundamentează concluzia că incriminarea propriu-zisă a respectivelor infracțiuni, în cuprinsul art. 9 alin. 1, pornește de la premisa că acestea pot

produce un prejudiciu bugetului general consolidat în cuantum de cel mult 100.000 de euro, în echivalentul monedei naționale.

Mai mult, s-a arătat că, în situația cauzării și recuperării, până la primul termen de judecată, de către acuzat, a unui prejudiciu de până la 100.000 de euro sau mai mic de 50.000 de euro, în echivalentul monedei naționale, art. 10 din Legea nr. 241/2005, în forma în vigoare la data epuizării presupusei activități infracționale, instituia o cauză de reducere a limitelor de pedeapsă și, respectiv, de nepedepsire cu caracter personal, ceea ce demonstrează, o dată în plus, că infracțiunea prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din același act normativ poate fi atât de pericol, cât și de rezultat, în funcție de urmarea produsă (vătămarea valorii sociale ocrotite sau cauzarea unui prejudiciu material).

Totodată, caracterul eminentement patrimonial al infracțiunilor de evaziune fiscală justifică instituirea, în art. 11 din Legea nr. 241/2005, a obligației de luare a măsurilor asigurătorii în cazul comiterii unor asemenea fapte, scopul primordial al acestei reglementări fiind acela al garantării recuperării prejudiciului cauzat bugetului consolidat al statului.

De altfel, s-a observat că, fără a face nicio distincție între faptele incriminate de art. 9 alin. 1 din Legea nr. 241/2005 și variantele agravate prevăzute de alin. 2 și alin. 3 ale aceluiași text de lege, Curtea Constituțională a arătat, în cuprinsul deciziei nr. 258/05.05.2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 638/19.08.2016, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. 2 și alin. 3 raportat la art. 10 din Legea nr. 241/2005, că „infracțiunile de evaziune fiscală sunt infracțiuni de prejudiciu, acestea având ca urmare imediată producerea unei pagube bugetului general consolidat, aceste infracțiuni consumându-se în momentul în care s-a produs rezultatul prevăzut în norma de incriminare”. De asemenea, s-a menționat că „momentul nașterii prejudiciului este momentul comiterii faptei”, dar și că „stabilirea întinderii prejudiciului cauzat ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală produce consecințe asupra încadrării juridice a faptei, dar și asupra altor aspecte cum ar fi posibilitatea de exercitare a cauzei de nepedepsire/de reducere a pedepsei prevăzută de art. 10 din Legea nr. 241/2005 sau asupra întinderii măsurilor asigurătorii aplicate în vederea recuperării prejudiciului” (paragraful 23).

În speță, în sarcina **inculpatului Șova Dan-Coman** s-a reținut, în esență, că, în calitate de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, în perioada octombrie 2007 - iunie 2009, în scopul de a sustrage societatea de avocați de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, a evidențiat în actele contabile ale acesteia și în alte documente legale (jurnalul de cumpărări, registrul jurnal de încasări și plăți și, respectiv, jurnalul de vânzări) operațiuni fictive reprezentate de executarea convenției de conlucrare profesională încheiată în anul 2007 cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, precum și cheltuieli care nu au avut la bază operațiuni reale privind starea de fapt fiscală, reprezentate de executarea contractelor de leasing financiar nr. CLF 14986 din 02.09.2008, perfectat cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A., privind autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, și nr. 1892 din 24.09.2007, încheiat cu S.C. Fortis Lease România IFN S.A., referitor la autoturismul Audi Allroad, în sensul că cele două

autovehicule nu au fost folosite în scopul desfășurării activității casei de avocatură, acțiuni ce au produs un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații” în cuantum de 94.383,91 lei, prin diminuarea nelegală a impozitului pe venit și deducerea nelegală a sumei reprezentând TVA. Totodată, s-a mai arătat că, în calitate de persoană care a dictat comportamentul economic al S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și de reprezentant de fapt al acesteia, în intervalul ianuarie 2010 - septembrie 2011, a evidențiat în actele contabile ale societății și în alte documente legale (registru jurnal de încasări și plăți) operațiuni fictive reprezentate de executarea contractului denumit „Cooperation Agreement” încheiat în anul 2010 cu numita Staicu Vasilica-Vali, despre care cunoștea că are caracter fictiv, activitate ce a produs un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale în cuantum de 32.596,82 lei.

Instanța de fond a constatat că, deși s-a reținut că inculpatul ar fi fost cel care a evidențiat în documentele legale ale celor două entități juridice cheltuielile efectuate de societățile de avocatură în executarea contractelor încheiate cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, cu firmele de leasing și cu numita Staicu Vasilica-Vali, *în cauză nu există niciun element de probațiune care să ateste că toate consemnările realizate în evidența contabilă a caselor de avocatură în legătură cu cele patru contracte au fost efectuate personal de către Șova Dan-Coman, așa cum a susținut rechizitoriul în descrierea acuzației, după cum nu s-a dovedit, dincolo de orice dubiu, că acesta ar fi exercitat, în fapt, conducerea activității contabile a societăților (în lipsa unor dispoziții legale sau contractuale în acest sens) pentru a putea fi considerat subiect activ al infracțiunii de evaziune fiscală pentru care a fost trimis în judecată.*

Astfel, deși din declarațiile martorilor Enescu Roxana, Catrinoiu Georgiana, Pop Eugen-Valer și Ciurcu Simona a reieșit că inculpatul a fost persoana care a coordonat efectiv activitatea S.C.A. „Șova și Asociații”, chiar după ce nu a mai deținut calitatea de asociat în cadrul acesteia, iar ulterior, a controlat S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, prin intermediul celei din urmă martore și al lui Cernov Radu-Ștefan, ansamblul probator al cauzei nu a atestat că puterea sa de dispoziție s-a manifestat și în privința modului de organizare și conducere a contabilității sau a respectării de către persoanele cu atribuții în acest sens a reglementărilor legale în materie financiar-contabilă, cu atât mai mult cu cât cele două societăți au încheiat contracte de prestări servicii cu o firmă specializată de contabilitate și cu un consultant persoană fizică, care au exercitat controlul asupra situației fiscale a contribuabililor, asumându-și, prin convenție, responsabilități sub acest aspect.

În acest sens, s-a observat că, la data de 25.03.2004, între S.C.A. „Șova, Rațiu și Asociații”, antecesoarea S.C.A. „Șova și Asociații”, și S.C. Contab Total 2000 S.R.L., a fost perfectat, pe o durată de 5 ani, un astfel de contract, prin care prestatorul s-a obligat, printre altele, să întocmească, în conformitate cu legislația în vigoare, evidența și toate documentele contabile, declarațiile de impozit, de venit anticipat și deconturile de T.V.A. ale firmei beneficiare, dar și să verifice modul de elaborare a documentelor primare sub aspectul formei,

fondului, legalității și să informeze/atenționeze, în scris (cu număr de înregistrare), societatea cu privire la posibile nereguli, abateri de la normele legale sau neconcordanțe referitoare la activitatea sa contabilă, fiind, totodată, desemnate de către părți, în calitate de persoane responsabile pentru îndeplinirea îndatoririlor contractuale, numitele Fodoreanu Elena (din partea prestatorului) și Ciurcu Simona (pentru beneficiar). Deopotrivă, s-a instituit răspunderea S.C. Contab Total 2000 S.R.L. pentru realizarea cu bună-credință și profesionalism a tuturor obligațiilor asumate prin convenție și pentru depunerea diligențelor necesare în vederea desfășurării activității societății de avocatură în deplină legalitate din punct de vedere contabil și fiscal. Perioada de valabilitate a contractului a fost prelungită până la data de 01.04.2014, prin actul adițional nr. 3/25.03.2009 încheiat între S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C. Contab Total 2000 S.R.L. (filele 332-336, 339, vol. 87 d.u.p., filele 140-144, 147, vol. 12 d.i.).

În plus, între S.C.A. „Șova și Asociații” și Gheorghită Vasile a fost perfectată, în 31.12.2007, pe perioadă nedeterminată, o convenție de prestări servicii având ca obiect acordarea de consultanță fiscală, ce a fost modificată, ulterior, ca urmare a schimbării denumirii casei de avocatură în S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, prin actul adițional nr. 1/04.01.2010, semnat, în calitate de avocat coordonator, de martorul Cernov Radu-Ștefan (filele 341-344, vol. 87 d.u.p., filele 136-139, vol. 12 d.i.).

S-a constatat că atât aceste înscrisuri, cât și documentele atașate la dosarul fiscal al celor două societăți avocațiale, aferente intervalului 2007-2012 (vol. 52-54 d.u.p.), atestă că inculpatul Șova Dan-Coman nu a fost implicat vreodată, personal, în activitatea de efectuare a înregistrărilor în contabilitate, astfel încât, contrar susținerilor din cuprinsul rechizitoriului, nu s-a putut reține, în lipsa oricăror dovezi în acest sens, faptul că ar fi evidențiat în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” cheltuielile efectuate de acestea în executarea convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, a contractelor de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008 și nr. 1892/24.09.2007 și, respectiv, a convenției denumite „Cooperation Agreement” din 01.01.2010, astfel cum a considerat parchetul.

Cu toate că, în descrierea acuzației, s-a arătat că inculpatul ar fi desfășurat activitatea de evidențiere în actele contabile a respectivelor operațiuni în calitate de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, deținută în perioada octombrie 2007 - iunie 2009, și de persoană care a dictat comportamentul economic și a reprezentat în fapt S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, în intervalul ianuarie 2010 - septembrie 2011, materialul probator al cauzei a demonstrat că, începând cu data de 10.12.2008, acesta s-a retras din funcția de partener coordonator al societății de avocatură, care a fost preluată, împreună cu dreptul de a angaja societatea în contractele de asistență juridică, de martorii Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana (procesul-verbal al Adunării Generale Extraordinare a Asociaților S.C.A. „Șova și Asociații” din 09.12.2008, filele 202-203, vol. 12 d.u.p.). Totodată, pornind de la faptul că S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” erau societăți civile profesionale, care funcționau în temeiul Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, acestea aveau ca obiect exclusiv prestarea unor

servicii juridice specializate, în condițiile actului normativ menționat, și nicidecum desfășurarea unei activități economice, ce ar fi putut fi edictată, ordonată sau prescrisă de către inculpat. Or, în acest context, și calitatea de avocat coordonator deținută de Șova Dan-Coman până în 10.12.2008 presupunea îndrumarea/organizarea activității profesionale a avocaților, fapt consemnat și în Statutul societății civile de avocați, care îi conferea, în funcția deținută, și dreptul exclusiv de a angaja casa de avocatură în contractele de asistență juridică (filele 300-315, vol. 8 d.u.p., filele 19-26, 141-144, vol. 56 d.u.p.), chestiunile de ordin administrativ fiind în competența administratorului/directorului administrativ Ciurcu Simona (procesul-verbal al Adunării Generale Extraordinare a Asociațiilor S.C.A. „Șova, Rațiu și Asociații” din 14.01.2005, filele 141-142, vol. 12 d.u.p.; actul adițional nr. 9/01.04.2010 la contractul de prestări servicii nr. 2/24.08.2007 încheiat între S.C. Allcom Zone S.R.L. și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, filele 363-364, vol. 87 d.u.p.).

Mai mult, cu prilejul audierii lor de către instanța de fond, martorii Gheorghită Vasile și Cernov Radu-Ștefan, contrar celor afirmate de Enescu Roxana, Catrinoiu Georgiana, Pop Eugen-Valer și Ciurcu Simona, au susținut că, după retragerea sa din societatea de avocați, inculpatul Șova Dan-Coman nu s-a mai implicat în activitatea acesteia, toate deciziile fiind luate de noul partener coordonator (Cernov Radu), așa cum a arătat și acuzatul în depoziția sa din 30.01.2018. De altfel, chiar martorii Pop Eugen-Valer și Enescu Roxana au menționat că, ulterior acestui moment, Șova Dan-Coman a venit cu o frecvență mai redusă la sediul firmei de avocatură (aproximativ o dată pe lună), ocazie cu care au fost discutate aspecte profesionale punctuale, dar și probleme legate de datoriile societății, neplata onorariilor sau intenția de retragere a unora dintre asociați, fapt confirmat parțial și de Ciurcu Simona, fără să se facă, însă, vreo referire expresă la implicarea acuzatului în modul de conducere și organizare a contabilității S.C.A. „Șova și Asociații” și/sau S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” ori la încercarea acestuia de influențare a persoanelor responsabile cu aplicarea reglementărilor financiar-contabile.

În plus, s-a remarcat că declarația martorei Ciurcu Simona din cursul urmăririi penale (26.08.2015), în cuprinsul căreia a menționat că încheierea convenției de cooperare din 01.01.2010 s-a realizat din dispoziția inculpatului și că a semnat-o personal pentru ambele părți, nu este certificată de probele administrate, nici chiar de depoziția acesteia din fața instanței de fond, când a arătat că a procedat la iscălirea ei doar pentru Staicu Vasilica-Vali, din partea S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” fiind posibil să fi fost semnată de Cernov Radu-Ștefan. La rândul său, acesta din urmă a învederat, în cursul cercetării judecătorești, că inițiativa perfectării contractului i-a aparținut și că, după ce s-a consultat cu Șova Dan în legătură cu experiența numitei Staicu Vasilica în domeniul fondurilor europene, a procedat la semnarea lui, iar ulterior, la aprobarea plăților efectuate către aceasta în executarea convenției. De altfel, lipsa oricărei implicări în încheierea contractului a fost susținută și de inculpat în cuprinsul depoziției din 05.02.2018.

Ca atare, având în vedere că, în speță, nu s-a dovedit că inculpatul Șova Dan-Coman ar fi evidențiat, personal, în documentele legale ale S.C.A. „Șova și

Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, cheltuielile efectuate în legătură cu cele patru contracte încheiate cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A., S.C. Fortis Lease România IFN S.A. și, respectiv, cu numita Staicu Vasilica-Vali, astfel cum s-a reținut în descrierea acuzației, sau că ar fi exercitat, în fapt, conducerea și organizarea activității contabile a societăților de avocatură (în lipsa unor dispoziții legale sau contractuale în acest sens), instanța de fond a apreciat că *acesta nu îndeplinește cerințele instituite de prescripțiile normative pentru a fi considerat subiect activ al infracțiunii de evaziune fiscală*, pentru care a fost trimis în judecată.

Totodată, pornind de la specificul evaziunii fiscale care, în esență, constă în sustragerea contribuabililor de la plata obligațiilor fiscale, prin recurgerea la diverse metode/manevre, în scopul ascunderii, totale sau parțiale, a materiei impozabile, s-a constatat că, în cauză, *nu este întrunită, sub aspectul laturii obiective a infracțiunii, condiția fictivității operațiunilor înregistrate în evidența contabilă a firmelor de avocatură* ca urmare a încheierii, de către S.C.A. „Șova și Asociații”, a convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și a actului adițional nr. 1/27.03.2008 la aceasta cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, iar de către S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, a contractului din 01.01.2010, denumit „Cooperation Agreement”, cu numita Staicu Vasilica-Vali.

Sub acest aspect, independent de realizarea sau nerealizarea obiectului convențiilor, s-a observat, astfel cum a concluzionat și raportul de expertiză judiciară contabilă și fiscală întocmit în cauză, că toate cheltuielile (plățile) evidențiate în documentele legale ale celor două societăți avocațiale au fost efectuate în realitate, corespund cu cele efectiv realizate și au fost înscrise în documente justificative (facturi, chitanțe și/sau extrase de cont), neputând fi asimilate unor operațiuni imaginare, inexistente în fapt sau fără legătură cu contribuabilul, în sensul art. 2 lit. f) din Legea nr. 241/2005, cu atât mai mult cu cât înregistrarea lor nu a avut ca obiectiv ocultarea materiei impozabile în vederea diminuării sarcinii fiscale.

Astfel, s-a reținut că relația dintre părțile semnatare ale celor două convenții a fost una transparentă, ambele contracte fiind înregistrate la organele fiscale (vol. 7 și 55 d.u.p.), iar convenția de conlucrare profesională încheiată cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și la Baroul București (filele 82-84, vol. 7 d.u.p.), sumele obținute din aceasta fiind cuprinse, totodată, în totalul veniturilor menționate în declarațiile de avere aferente anilor fiscali 2007 și 2008, depuse de inculpatul Ponta Victor-Viorel (filele 6-17, vol. 15 d.u.p.).

Mai mult, cheltuielile înscrise în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentate de plățile efectuate în temeiul facturilor fiscale emise în executarea convenției de conlucrare profesională, despre care s-a susținut că au condus la diminuarea bazei de calcul a obligațiilor fiscale ale societății (T.V.A. și impozit pe venit), au fost înregistrate ca venit corelativ (în același cuantum) în evidența contabilă a Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, sarcina fiscală fiind, astfel, suportată de către acesta din urmă (în condițiile

inexistenței unor cheltuieli deductibile care să influențeze cuantumul obligațiilor fiscale datorate bugetului consolidat al statului).

Sub acest aspect, s-a observat că procesul-verbal nr. 5218467/07.09.2011 întocmit de A.N.A.F., D.G.F.P.M.B., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, ca urmare a inspecției fiscale efectuate la cabinetul avocațial în perioada 24.05.2011-07.09.2011, a „constatat că veniturile, reprezentând onorarii încasate de la S.C.A. Șova și Asociații, au fost evidențiate atât în Registrul de încasări și plăți, cât și în Jurnalul pentru vânzări”, fiind „incluse și în Declarațiile speciale privind veniturile realizate aferente anilor 2007-2008”, aspect confirmat atât de înscrisurile atașate în dosarul fiscal al contribuabilului (declarații privind veniturile realizate în anii 2007 și 2008, decizii de impunere, referatul nr. 93480/17.03.2010 și certificatul de atestare fiscală nr. 27550/17.03.2010, emise de Administrația Finanțelor Publice Sector 5 București, filele 135-136, 156-157, 161-168, vol. 7 d.u.p., filele 131-132, 162, 172, 174-175, 192, 230, 237, vol. 50 d.u.p., filele 81-84, vol. 99 d.u.p.), cât și de mențiunile în completare făcute de expertul parte al inculpatului Ponta Victor-Viorel în cuprinsul raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală, care a reținut, justificat, în baza analizei documentelor depuse la dosar, că înregistrarea în evidența contabilă a Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” a veniturilor obținute în baza convenției de conlucrare profesională a generat obligații fiscale în sumă totală de 53.362,86 lei, din care 24.394,45 lei constituie impozit pe venit, iar 28.968,41 lei taxa pe valoare adăugată colectată, ce au fost achitate integral către bugetul general consolidat.

S-a constatat că aceeași situație se regăsește și în cazul plăților efectuate de S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” în temeiul contractului de cooperare din 01.01.2010, sume care, deși au fost înregistrate cu titlu de cheltuieli deductibile în documentele contabile ale societății de avocatură, reducând, astfel, baza de calcul a impozitului pe venit datorat de aceasta, au fost fiscalizate de cealaltă parte semnatară a convenției, respectiv de numita Staicu Vasilica-Vali, care a achitat, conform legii, obligațiile fiscale către stat. În acest sens, relevante au fost înscrisurile atașate în dosarul fiscal al contribuabilului (declarațiile privind veniturile realizate în România în anii 2010 și 2011, înregistrate sub nr. 28610/06.10.2011 și, respectiv, nr. 13610/25.05.2012, deciziile de impunere anuală nr. 8301137157178 din 10.10.2011 și nr. 8301155695288 din 29.06.2012 emise de A.N.A.F., D.G.F.P. Brașov, Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Brașov, filele 153, 156-159, 162-165, vol. 55 d.u.p.), ce au fost examinate de expertul parte al inculpatului Șova Dan-Coman în cuprinsul raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală, acesta constatând, prin raportare la veniturile realizate din convenția civilă în perioada de referință, că, în sarcina numitei Staicu Vasilica-Vali, a fost stabilită prin cele două decizii de impunere obligația de plată a unui impozit în sumă totală de 48.229 lei.

Or, în condițiile în care valorile considerate de acuzare ca fiind diminuate la plată de către S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” se regăsesc în sumele achitate către bugetul consolidat al statului de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și, respectiv, de numita

Staicu Vasilica-Vali, operațiunile înscrise în documentele legale ale firmelor de avocatură nu au putut fi calificate ca fiind unele fictive, de tip evazionist, din moment ce, prin evidențierea lor, nu s-a urmărit și nici nu s-a realizat sustragerea de la achitarea obligațiilor fiscale, prin disimularea obiectului sau sursei impozabile, ci, dimpotrivă, toate veniturile obținute de părțile cocontractante corelativ cheltuielilor efectuate de cele două societăți au fost înregistrate și fiscalizate, în conformitate cu prevederile legale incidente în materie.

Totodată, pentru aceleași motive și având în vedere că inculpatul Șova Dan-Coman a fost trimis în judecată pentru o infracțiune de evaziune fiscală de rezultat (și nu de pericol, așa cum a apreciat parchetul), instanța de fond a reținut că *nu s-a produs, în cauză, nici urmarea imediată constând în cauzarea unui prejudiciu în dauna bugetului general consolidat*, obligațiile fiscale generate de veniturile realizate în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, modificată prin actul adițional nr. 1/27.03.2008 (53.362,86 lei), și al contractului de cooperare din 01.01.2010 (48.229 lei) fiind net superioare celor circumscrise de acuzare rezultatului păgubitor (51.321,80 lei și, respectiv, 35.596,82 lei).

În mod similar, instanța de fond a constatat, contrar susținerilor din rechizitoriu, că evidențierea în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” a cheltuielilor aferente contractelor de leasing financiar nr. CLF 14986 din 02.09.2008, încheiat cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A. (privind autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, cu serie de șasiu JMBSMCZ4A9U001081) și nr. 1892 din 24.09.2007, perfectat cu S.C. Fortis Lease România IFN S.A. (referitor la autoturismul Audi Allroad cu serie de șasiu WAUZZZ4B65N027918), a vizat operațiuni reale, și nu unele imaginare, inexistente în fapt, simulate sau neadevărate, în condițiile în care, așa cum a constatat și expertiza judiciară contabilă și fiscală realizată în cauză, toate plățile înregistrate în actele contabile ale societății de avocatură (avans, redevențe, valoare reziduală, alte cheltuieli) au fost realmente efectuate – în executarea obligațiilor asumate prin cele două convenții și în schimbul transmiterii dreptului de folosință a autoturismelor ce au fost puse efectiv la dispoziția utilizatorului – și înscrise ca atare în documente justificative (facturi și extrase de cont), având, astfel, deplin corespondent în realitatea faptică și juridică, ceea ce exclude caracterul lor fictiv, cerut de norma de incriminare pentru existența laturii obiective a infracțiunii de evaziune fiscală pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Șova Dan-Coman. Cu alte cuvinte, atât timp cât existența și autenticitatea convențiilor, funcționarea efectivă a societăților de leasing, executarea de către acestea a clauzelor contractuale, prin predarea folosinței bunurilor către utilizator, dar și îndeplinirea de către cel din urmă a obligațiilor asumate sunt de netăgăduit, nefiind puse la îndoială nici de acuzare, nu s-a putut considera că operațiunile de leasing financiar au avut un caracter fictiv, simulat, nereal, concluzie valabilă, pe cale de consecință, și în privința cheltuielilor efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații” în baza acestora și evidențiate în documentele sale legale.

De altfel, s-a observat că, în aprecierea caracterului nereal al operațiunilor înregistrate în actele contabile ale S.C.A. „Șova și Asociații” în legătură cu cele

două contracte de leasing financiar, parchetul s-a raportat exclusiv la faptul că autovehiculele ce au făcut obiectul acestora nu ar fi fost folosite în scopul desfășurării activității societății de avocați, realizându-se, astfel, în mod nejustificat, o echivalență între cheltuielile nedeductibile și cele nereale. Or, în timp ce ultima categorie se referă la acele cheltuieli inexistente în fapt, a căror evidențiere în documentele legale atrage incidența legii penale, dacă sunt îndeplinite și celelalte elemente constitutive prevăzute de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cheltuielile nedeductibile, în principiu, există, doar că nu este acceptată, potrivit reglementărilor fiscale, deductibilitatea acestora. Pe de altă parte, dacă cheltuielile nereale sunt, implicit, și cheltuieli nedeductibile, cele din urmă nu sunt, în mod automat, și cheltuieli nereale, astfel încât, nefiind întrunită una dintre cerințele de tipicitate instituite de norma de incriminare sub aspectul laturii obiective, fapta de înregistrare în actele contabile a unor asemenea cheltuieli nedeductibile nu este prevăzută de legea penală, atât timp cât acestea nu sunt, în același timp, și operațiuni fictive.

Ca atare, din moment ce, în cauză, cheltuielile evidențiate în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” au avut la bază operațiuni reale (realizate în executarea unor convenții de leasing financiar finanțate prin credite bancare – a căror existență și realitate nu au fost contestate – și consemnate în documente justificative reprezentate de facturile fiscale emise de societățile finanțatoare și extrasele de cont ce fac dovada incontestabilă a plăților), scopul în care au fost folosite, ulterior, autoturismele (predate efectiv reprezentantului utilizatorului) ce au făcut obiectul convențiilor, și anume în vederea desfășurării activității casei de avocatură sau pentru uz personal, fără legătură cu această activitate, nu a prezentat relevanță sub aspectul existenței infracțiunii de evaziune fiscală, fiind doar o chestiune de deductibilitate/nedeductibilitate a cheltuielilor, nesancționabilă penal, în condițiile în care nu s-a stabilit și fictivitatea operațiunilor de leasing care au stat la baza înregistrării în actele contabile.

S-a mai menționat că, deși acuzarea a circumscris activitatea presupus infracțională a inculpatului Șova Dan-Coman constând în evidențierea în contabilitatea societății de avocați a cheltuielilor aferente contractului de leasing financiar nr. 1892/24.09.2007, încheiat cu S.C. Fortis Lease România IFN S.A., intervalului septembrie 2007 - iunie 2009, arătând că, în acest timp, autoturismul Audi Allroad nu a fost folosit pentru realizarea activității S.C.A. „Șova și Asociații”, ci de numitul Herțanu Iulian-Cristian în interes personal (începând din data de 03.10.2007), materialul probator administrat în cauză nu a demonstrat că martorul ar fi utilizat autovehiculul în toată perioada menționată, ci doar cu începere din luna ianuarie sau februarie 2009, până în 21.06.2009, când a fost sustras de persoane rămase neidentificate. Astfel, Herțanu Iulian-Cristian a arătat, în cuprinsul depoziției din 02.09.2015, menținută în fața instanței de fond, că a folosit autoturismul în intervalul ianuarie - iunie 2009, în același sens fiind și declarațiile martorului Silișteanu Mihai-Radu, care a menționat, cu aproximație, că mașina s-a aflat în posesia primului începând din perioada iernii, dar cu cel puțin trei luni înainte de a fi furată. La rândul său, inculpatul a plasat acțiunea de preluare a autovehiculului de către martorul Herțanu în lunile ianuarie - februarie 2009, declarând că, până în decembrie

2008, l-a folosit personal pentru deplasarea la clienți. În plus, așa cum a atestat procesul-verbal de recepție din 03.10.2007, ce constituie anexa nr. 4 la contractul de leasing nr. 1892/24.09.2007, autoturismul Audi Allroad ce a făcut obiectul acestuia a fost predat de către societatea finanțatoare numită Titică Florin, în calitate de reprezentant al utilizatorului, neexistând, în cauză, niciun mijloc de probă care să demonstreze că, în aceeași zi, mașina ar fi fost preluată, spre folosire, de Herțanu Iulian-Cristian, cum a susținut, în mod neîntemeiat, parchetul.

Ca urmare, având în vedere raționamentul folosit de procuror pentru stabilirea caracterului nereal al operațiunilor ce au stat la baza înregistrării cheltuielilor aferente contractului de leasing nr. 1892/24.09.2007 în documentele contabile ale societății, și anume împrejurarea că autoturismul Audi Allroad ar fi fost utilizat de martorul Herțanu Iulian în interes personal, precum și faptul că materialul probator a demonstrat că acesta a avut posesia mașinii doar în decursul lunilor ianuarie/februarie 2009 - 21.06.2009, nici activitatea presupus infracțională atribuită inculpatului Șova Dan-Coman nu a putut fi circumscrisă decât aceleiași perioade, plasarea ei în intervalul septembrie 2007 - iunie 2009 negăsindu-și corespondent în actele dosarului.

Raportat la aspectele anterior expuse, instanța de fond a constatat că *elementele de tipicitate ale infracțiunii de evaziune fiscală pentru care inculpatul a fost trimis în judecată nu sunt îndeplinite, în cauză, nici sub aspect subiectiv*, nefăcându-se dovada că acțiunile subsumate de acuzare elementului material al laturii obiective (evidențierea în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” a cheltuielilor efectuate în executarea contractelor încheiate cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A., S.C. Fortis Lease România IFN S.A. și, respectiv, cu numita Staicu Vasilica-Vali) ar fi avut ca scop sustragerea celor două societăți de avocatură de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, împrejurare de natură să excludă intenția directă, ca formă de vinovăție prevăzută de norma de incriminare pentru existența infracțiunii.

S-a arătat că toate operațiunile aferente convențiilor s-au realizat în condiții de deplină transparență, iar veniturile obținute în temeiul acestora de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și de numita Staicu Vasilica-Vali, corelativ cheltuielilor efectuate de firmele de avocatură, au fost înregistrate la organele competente și fiscalizate corespunzător, potrivit reglementărilor legale incidente în materie, aspect ce a demonstrat faptul că, prin evidențierea respectivelor cheltuieli în documentele contabile ale S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, nu s-a urmărit, dar nici nu s-a realizat, ascunderea, în tot sau în parte, a sursei sau materiei impozabile și sustragerea de la plata obligațiilor fiscale, valorile considerate de acuzare ca fiind diminuate la plată de societățile avocațiale regăsindu-se în sumele achitate către bugetul consolidat al statului de către cele două părți cocontractante.

De altfel, s-a remarcat că însăși poziția procurorului semnatar al rechizitoriului a fost ezitantă sub acest aspect, în condițiile în care, deși a reținut, fără a invoca, însă, vreo probă în acest sens, că faptele comise de inculpatul Șova au avut ca scop sustragerea societăților de avocați de la îndeplinirea

obligățiilor fiscale (pag. 100), totuși a arătat că „sumele primite de inculpatul Ponta Victor-Viorel (n.n. - în temeiul convenției de conlucrare profesională) au reprezentat în realitate bonificarea acestuia în considerarea rolului avut în încheierea și derularea contractelor de asistență juridică a S.C.A. Șova și Asociații cu cele două complexuri energetice”, apreciind, totodată, că „sumele asupra cărora părțile au tranzacționat sunt străine convenției de conlucrare, raportul juridic fiind doar forma prin care Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel au mijlocit darea, respectiv primirea unor sume importante de bani”, astfel încât încheierea respectivei convenții a reprezentat de fapt procedeul prin care „Șova Dan-Coman a scos din patrimoniul societății de avocați în mod fraudulos sume de bani pentru a procura un folos necuvenit” celuilalt inculpat (pag. 87, alin. 2 și 3; pag. 109, alin. final; pag. 110, alin. 4). Deopotrivă, referindu-se la contractul din 01.01.2010 intitulat „Cooperation Agreement”, procurorul a făcut, în esență, aceleași considerații, menționând că acesta a fost „încheiat pentru a procura un folos necuvenit pentru numita Staicu Vasilica-Vali ... și pentru diminuarea obligațiilor fiscale ale societății de avocați” (pag. 96).

Pe de altă parte, instanța de fond a subliniat că scopul sustragerii contribuabilului de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, prin evidențierea în documentele legale a operațiunilor fictive, presupune, implicit, urmărirea de către făptuitor a dobândirii unor venituri ilicite, reprezentând valoarea taxelor și impozitelor datorate bugetului general consolidat a căror achitare a fost eludată, or, în speță, raportat la quantumul cheltuielilor ce au fost efectiv realizate de societățile de avocatură în executarea celor patru contracte, care depășesc cu mult sumele ce se consideră că ar fi fost diminuate la plată către stat (aspect constatat și de raportul de expertiză judiciară contabilă și fiscală), nu se poate reține existența unui asemenea scop, căci, în lipsa perfectării unor atare convenții, cu consecința neefectuării acestor cheltuieli, sau în eventualitatea fictivității (inexistenței) plăților, dar a înregistrării lor în actele contabile cu titlu de cheltuieli nedeductibile și a suportării sarcinii fiscale, beneficiile patrimoniale obținute de cele două entități ar fi fost net superioare.

Mai mult, s-a constatat că, în cauză, nu s-a dovedit urmărirea de către inculpat a obținerii unor venituri constând în contravaloarea datoriilor fiscale ale celor două societăți de avocatură către bugetul consolidat și, pe cale de consecință, nici scopul sustragerii acestora de la plata taxelor și impozitelor, prin evidențierea în documentele legale a operațiunilor realizate în executarea contractelor încheiate cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, cu firmele de leasing și cu Staicu Vasilica-Vali, în condițiile în care, începând din 01.01.2009, Șova Dan-Coman a rămas doar cu 10% din părțile sociale ale S.C.A. „Șova și Asociații”, iar ulterior, din 17.06.2009, nu a mai deținut nicio cotă de participare la veniturile acesteia și ale S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, ca urmare a pierderii calității de asociat (filele 204-210, vol. 12 d.u.p.), intenția acuzatului de a eluda îndeplinirea obligațiilor fiscale neputând fi prezumată.

În consecință, pentru considerentele expuse, care fundamentează concluzia că faptele imputate inculpatului Șova Dan-Coman nu întrunesc cerințele de tipicitate ale infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată,

prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), instanța de fond, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I și a II-a Cod procedură penală, a dispus achitarea acestuia pentru săvârșirea respectivei infracțiuni.

Cu privire la **inculpatul Ponta Victor-Viorel**, prin actul de sesizare a instanței s-a reținut, în esență, că, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, a pus la dispoziția inculpatului Șova, în vederea înregistrării în actele contabile și a decontării, un număr de 17 facturi fiscale emise de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, ce atestau în mod nereal prestarea unor activități juridice în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, ajutând, astfel, la evidențierea în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” a unor operațiuni fictive reprezentate de executarea respectivei convenții, faptă care a produs și un prejudiciu în cuantum de 51.321,80 lei, prin sustragerea societății de avocați de la plata obligațiilor fiscale.

Pornind de la conținutul textelor de lege în care au fost încadrate acțiunile imputate inculpatului, instanța de fond a arătat că participația penală sub forma complicității constă în fapta persoanei (complicelui) care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală ori promite, înainte sau în timpul comiterii ei, căva tăinui bunurile provenite din aceasta sau că va favoriza pe făptuitor, chiar dacă după săvârșirea faptei promisiunea nu este îndeplinită.

A fost avut în vedere că, așa cum prevăd dispozițiile art. 26 Cod penal (1969), determinantă pentru existența acestei forme secundare de participație este săvârșirea nemijlocită de către autor a faptei incriminate (în forma consumată sau a tentativei pedepsibile), aspect care atribuie și complicității sens juridico-penal, în lipsa unui asemenea act de executare activitatea complicelui rămânând fără semnificație penală. Sub acest aspect, s-a subliniat că activitatea complicelui, alăturându-se celei prin care autorul realizează acțiunea ce formează elementul material al infracțiunii, se angrenează, în mod firesc, în antecedenta cauzală a faptei prevăzute de legea penală, ceea ce imprimă caracterul de realitate unică a acestei fapte, realizată prin contribuția participantului. Ca atare, fără activitatea autorului de comitere a faptei incriminate, nici acțiunile complicelui nu dobândesc specificul unor acte de participație, rămânând fără relevanță din punct de vedere penal.

Or, în cauză, s-a constatat că *fapta pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Șova Dan-Coman nu îndeplinește cerințele de tipicitate ale infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), situație în care nici actele de complicitate imputate inculpatului Ponta Victor-Viorel nu pot avea caracter penal, nefiind îndeplinită condiția de bază, esențială, pentru existența acestei forme de participație.*

Instanța de fond a mai arătat că, deși s-a reținut, în privința celei de-a doua cerințe stipulate de lege pentru existența complicității (condiția obiectivă), săvârșirea de către participant a unor acte de ajutor, ceea ce presupune desfășurarea activităților de sprijinire în timpul executării faptei de autor (complicitate concomitentă), în cauză nu s-a stabilit de către acuzare și nici nu a

rezultat din materialul probator administrat în cursul cercetării judecătorești că predarea celor 17 facturi fiscale emise de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” s-ar fi realizat chiar în momentul efectuării consemnărilor în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații”, după cum nu s-a demonstrat nici că înscrierea acestora în contabilitatea societății de avocați s-ar fi realizat personal de către inculpatul Șova Dan-Coman (așa cum a reținut rechizitoriul), neexistând niciun element de probațiune care să ateste acest lucru. În plus, potrivit parchetului, contribuția complicelui ar fi constat în punerea la dispoziția autorului a respectivelor facturi, care constituie, deci, chiar mijlocul prin intermediul căruia s-ar fi realizat actele de sprijinire, însă acestea nu au fost atașate la dosarul de urmărire penală, regăsindu-se doar parțial, în copie, în vol. 50 (filele 153, 164, 166, 170, 177, 186, 198, 203-204), ca urmare a depunerii lor de către inculpatul Ponta Victor-Viorel.

Totodată, instanța de fond a constatat că *nu este îndeplinită nici condiția subiectivă instituită de codificarea penală generală pentru existența complicității*, din circumstanțele concrete ale cauzei rezultând că inculpatul Ponta nu a acționat cu vinovăție sub forma intenției, în sensul că nu a prevăzut că, prin acțiunile sale, devine posibil participant la comiterea unei fapte de evaziune fiscală incriminată de legea penală, a cărei săvârșire nu a urmărit-o și nici nu a acceptat-o.

Relevantă în acest sens a prezentat împrejurarea că toate plățile efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații” către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, în temeiul celor 17 facturi fiscale emise în executarea convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și al actului adițional nr. 1/27.03.2008, au fost înregistrate ca venituri corelative (în același quantum) în documentele legale ale cabinetului avocațial al acestuia (registru de încasări și plăți și jurnalul pentru vânzări), declarate ca atare la organele competente și fiscalizate corespunzător, în sensul achitării către bugetul general consolidat a sumei de 53.362,86 lei, din care 24.394,45 lei impozit pe venit și 28.968,41 lei taxa pe valoare adăugată colectată (fapt atestat de procesul-verbal nr. 5218467/07.09.2011 întocmit de Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, de înscrisurile atașate în dosarul fiscal al contribuabilului și de mențiunile în completare făcute de expertul parte în cuprinsul raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală), aspect ce a exclus o atitudine conștientă a inculpatului în sensul participării la comiterea unei infracțiuni de evaziune fiscală, care, prin specificul ei, presupune în mod obligatoriu ascunderea, totală sau parțială, a sursei sau materiei impozabile în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

S-a constatat că, prin evidențierea în actele contabile și declararea veniturilor realizate, inculpatul a permis declanșarea mecanismului legal de stabilire a obligațiilor fiscale aferente operațiunilor efectuate în executarea convenției de conlucrare, fapt care, coroborat cu achitarea de către acesta a taxelor și impozitelor generate de sumele încasate cu titlu de onorariu, a demonstrat lipsa intenției de a contribui, prin acțiunile sale, la fraudarea bugetului de stat, prin eludarea reglementărilor fiscale.

În plus, poziția subiectivă a inculpatului a fost confirmată și de împrejurarea că onorariile obținute în temeiul convenției de conlucrare profesională perfectată cu S.C.A. „Șova și Asociații” au fost cuprinse în totalul veniturilor menționate de acesta în declarațiile de avere aferente anilor fiscali 2007 și 2008, comportament care, în mod evident, se distanțează de orice încercare de evitare a sarcinii fiscale, prin eventuala disimulare a câștigurilor supuse impozitării.

Constatând, pentru toate aceste argumente, că *nu sunt întrunite, în cauză, în mod cumulativ, condițiile prevăzute de lege pentru existența formei de participatie reținută de acuzare în sarcina inculpatului Ponta Victor-Viorel*, instanța de fond a dispus, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I și a II-a Cod procedură penală, achitarea acestuia pentru complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969).

6. Cu privire la acuzațiile descrise în Titlul VI al actului de sesizare, instanța de fond, prioritar verificării corespondenței dintre împrejurările faptice reținute de procuror și tiparul normei de incriminare în care au fost încadrate, a arătat că, potrivit art. 29 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, republicată, cu modificările ulterioare [art. 23 alin. 1 lit. b) și c) la data comiterii activităților imputate celor doi inculpați], infracțiunea de spălare a banilor constă *în ascunderea sau disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, precum și în dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni*.

S-a reținut că, pentru a exista infracțiunea prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, este obligatoriu ca activitățile de ascundere sau disimulare, ori, după caz, cele de dobândire, deținere sau folosire, să fie precedate de săvârșirea unei alte infracțiuni din care să provină bunurile supuse spălării, aceste acțiuni fiind întotdeauna distincte de cele care formează latura obiectivă a infracțiunii predicat și situate în timp la un moment ulterior comiterii celei din urmă. Ca atare, infracțiunea de spălare a banilor are un caracter corelativ, derivat, întrucât depinde de pre existența alteia (considerată infracțiune principală, primară, predicat), din care rezultă bunul ce urmează a fi introdus în procesul de albire, săvârșirea acesteia constituind, astfel, situația premisă a infracțiunii reglementate de art. 29 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, respectiv cerința prealabilă necesară, în lipsa căreia acțiunile circumscrise elementului material nu pot constitui infracțiunea de spălare a banilor.

Pe de altă parte, s-a reținut că tragerea la răspundere penală a participanților la comiterea actelor de reciclare a bunurilor nu este condiționată de pronunțarea anterioară sau concomitentă a unei hotărâri de condamnare pentru infracțiunea generatoare de fonduri ilicite, având în vedere caracterul autonom al infracțiunii de spălare a banilor, aspect ce rezultă atât din modalitatea de reglementare a incriminării pentru această faptă, cât și din standardele și recomandările internaționale, legislația europeană ratificată de România, jurisprudența Curții de la Strasbourg, precum și cea a Înaltei Curți de

Casație și Justiție, conturată atât în cadrul mecanismelor ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii (decizia nr. 16 din 8 iunie 2016 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 654/25.08.2016), cât și prin deciziile de speță (spre exemplu, decizia nr. 609/19.02.2014 a Secției penale a instanței supreme, pronunțată în dosarul nr. 3807/1/2013). În această situație, organele judiciare sunt obligate să dovedească, dincolo de orice dubiu, că bunurile sau banii provin dintr-o faptă prevăzută de legea penală, deci care îndeplinește condițiile de tipicitate instituite de o anumită normă de incriminare, neavând relevanță dacă autorul infracțiunii primare a fost sau nu identificat sau condamnat ori dacă există în privința lui o cauză de neimputabilitate (constrângerea fizică/morală, minoritatea, iresponsabilitatea), de nepedepsire sau care înlătură răspunderea sa penală (aministia, prescripția, lipsa/retragerea plângerii prealabile, împăcarea). Altfel spus, infracțiunea de spălare a banilor poate subzista în lipsa sancționării penale a autorului infracțiunii primare (cu excepția situației în care se stabilește că fapta imputată acestuia nu există sau nu are caracter penal), deci inclusiv în ipoteza unei soluții de clasare determinată de împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea principală, însă numai dacă se constată că fapta premisă realizează elementele unei infracțiuni, fiind, astfel, exclusă cu certitudine proveniența legală a bunurilor.

A mai reținut instanța de fond că, din punct de vedere al laturii subiective, infracțiunea de spălare a banilor este condiționată de reprezentarea mentală a subiectului activ cu privire la faptul că bunurile asupra cărora se exercită acțiunile ce formează elementul material sunt rezultatul săvârșirii de infracțiuni, în lipsa cunoașterii provenienței nelegale a fondurilor suspuse procesului de albire neputându-se angaja răspunderea penală a acestuia. Pornind de la complexitatea și specificitatea infracțiunii, legiuitorul a instituit, sub acest aspect, în cuprinsul art. 29 alin. 4 din Legea nr. 656/2002, o prezumție simplă, stabilind că intenția, scopul și cunoașterea, ca elemente ale faptelor incriminate în alin. 1 al aceluiași text de lege, pot fi deduse din circumstanțele faptice obiective.

În speță, circumscris infracțiunii de spălare a banilor, prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, acuzarea a reținut, în esență, că: în perioada decembrie 2007 - iunie 2008, **inculpatul Șova Dan-Coman** a dobândit, deținut și folosit în interes personal, dar și al S.C.A. „Șova și Asociații”, suma de 3.455.755,27 lei, cunoscând că provine din săvârșirea a trei infracțiuni de abuz în serviciu comise, cu complicitatea sa, de inculpații Ciurel Laurențiu-Dan (o faptă – încheierea contractului nr. 165/2008 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) și Cristea Dumitru (două fapte – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/2007 și a contractului nr. 80/2008 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) - Subtitlul VI.1; în intervalul octombrie 2007 - decembrie 2008, **inculpații Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel** (autori) au disimulat adevărata natură a provenienței banilor (181.439,98 lei) obținuți de cel din urmă, justificați aparent în baza convenției de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, dar

reprezentând, în realitate, bonificarea inculpatului Ponta în considerarea facilitării de către acesta a încheierii și derulării contractelor de asistență juridică ale societății de avocatură cu cele două complexuri energetice, cunoscând că banii provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune (Subtitlul VI.2.a); în perioada octombrie 2007 - decembrie 2009, **inculpatul Ponta Victor-Viorel** (autor), **cu ajutorul lui Șova Dan-Coman** (complice), a dobândit, deținut și folosit banii (181.439,98 lei) rezultați din convenția de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, ambii acuzați cunoscând că provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, înșelăciune, evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată (Subtitlul VI.2.b,c,d); în intervalul noiembrie 2008 – iunie 2009, **inculpații Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel** (autori) au disimulat adevărata natură a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, justificat aparent de existența unui contract de comodat și de calitatea de avocat colaborator a inculpatului Ponta Victor-Viorel cu S.C.A. „Șova și Asociații”, dar reprezentând, în realitate, bonificarea celui din urmă în considerarea facilitării de către acesta a încheierii și derulării contractelor de asistență juridică a S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, cunoscând că bunul (dreptul de deținere și folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune (Subtitlul VI.3); în perioada noiembrie 2008 – iunie 2009, **inculpatul Ponta Victor-Viorel** (autor) **cu sprijinul (ajutorul) lui Șova Dan-Coman** (complice), a deținut și folosit autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, ambii cunoscând că bunul (dreptul de deținere și de folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune (Subtitlul VI.3).

Reținând comiterea, de către **inculpatul Șova Dan-Coman**, în calitate de autor, a infracțiunii de spălare a banilor, în modalitățile alternative prevăzute de art. 29 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 656/2002 (Subtitlul VI.1 al rechizitoriului), procurorul semnatar al actului de sesizare a arătat că cea mai mare parte a sumelor plătite de S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în conturile S.C.A. „Șova și Asociații” deschise la Banca Română pentru Dezvoltare S.A. și Banca Millenium S.A., reprezentând contravaloarea contractului de asistență juridică nr. 165/2008 și, respectiv, a actului adițional nr. 1/01.11.2007 la convenția nr. 504/2007 și a contractului nr. 80/2008, au fost ulterior virate, cu titlu de onorariu avocațial, în contul acuzatului de la Banca Millenium S.A. (indicând, în acest sens, suma de 708.500 lei ce ar proveni din executarea actului adițional nr. 1/2007) sau folosite de acesta în interes personal, și anume pentru construcția și îmbunătățirea unor imobile proprietatea sa (execuție și montaj scară Mapason, plată canapele, 1.000 litri motorină pentru încălzire imobil, radiatoare, avans mobilier, 4 șezlonguri, materiale construcție Bricostore, produse piscine, rogojini ș.a.).

Instanța de fond a menționat, cu titlu prealabil, că faptele imputate inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman în legătură cu contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 încheiat între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații” nu întrunesc elementele de tipicitate prevăzute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii de abuz în

serviciu (în forma autoratului și, respectiv, a complicității) reținută de parchet în sarcina acuzaților, astfel încât suma ce constituie contravaloarea respectivei convenții, având o proveniență legală, nu poate forma obiect material al infracțiunii de spălare a banilor de care este învinuit inculpatul Șova, lipsind, în cazul acesteia, situația premisă a săvârșirii prealabile a unei alte infracțiuni generatoare de fonduri ilicite.

De asemenea, a fost avut în vedere că, deși S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a achitat, prin virament bancar, contravaloarea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și a convenției de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, în cauză nu s-a demonstrat că suma de 708.500 lei, transferată cu titlu de onorariu avocațial în contul personal al inculpatului Șova Dan-Coman, a provenit din aceasta, dovadă care nu s-a făcut nici în privința celorlalte fonduri utilizate de societate pentru achiziționarea obiectelor indicate în cuprinsul rechizitoriului, nefiind realizată de acuzare o analiză sau evaluare financiară care să stabilească un asemenea aspect, prin determinarea exactă a circuitului banilor cu care au fost creditate și debitate conturile S.C.A. „Șova și Asociații”, în condițiile în care, așa cum a reieșit din datele comunicate de instituțiile de credit privind tranzacțiile financiare derulate de casa de avocatură în perioada de referință (vol. 68, 69, 73 d.u.p.), aceasta a rulat și încasat sume considerabile de bani și în executarea altor contracte de asistență juridică perfectate cu diverși clienți (cum ar fi S.C. M.F.A. S.A. Mizil, S.C. Romfilatelia S.A., S.C. C.E.T. Govora S.A., S.C. Electrica S.A., A.V.A.S., S.C. Mobilux S.A., S.C. Telesport Intermedia S.R.L., S.C. Oltchim S.A. Vâlcea, S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., S.C. Conpet S.A.).

În plus, s-a remarcat că, în speță, nu au fost indicate de procurorul semntar al actului de sesizare datele la care au fost virate de societatea avocațială, în contul inculpatului, sumele ce se consideră că provin din infracțiunile de abuz în serviciu comise de directorul general Cristea Dumitru în legătură cu actul adițional nr. 1/01.11.2007 și contractul nr. 80/13.02.2008, iar în cazul celui din urmă nici cuantumul acestora, după cum nu au fost identificate fondurile ce au intrat în conturile S.C.A. „Șova și Asociații” din alte surse (convenții de asistență juridică) și datele la care au fost efectuate plățile, precum și valorile cheltuite pentru cumpărarea obiectelor calificate ca neavând legătură cu activitatea casei de avocatură și momentul exact în care au fost achiziționate, pentru a se putea stabili dacă, într-adevăr, există o corespondență între resursele financiare ce se pretinde că au fost utilizate, respectiv onorariile plătite de Complexul Energetic Turceni în temeiul celor două contracte, și sumele intrate în patrimoniul inculpatului sau folosite, potrivit parchetului, în interesul personal al acestuia. Mai mult, așa cum a reieșit din Raportul de inspecție fiscală din 19.10.2011, înregistrat sub nr. 5218959/27.10.2011 (filele 342-431, vol. 6 d.u.p., filele 378-265, vol. 53 d.u.p.), invocat de procuror în susținerea acuzației, dar și din cel încheiat de Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București în 07.11.2013, înregistrat sub nr. 3342601/08.11.2013 (filele 210-297, vol. 54 d.u.p.), întocmit ca urmare a punerii în executare a deciziilor nr. 315/26.06.2012 și nr. 316/26.06.2012 prin care au fost admise contestațiile formulate împotriva primului act de control de către S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”,

Catrinoiu Georgiana, Enescu Roxana, Șova Dan-Coman, Cernov Radu-Ștefan și Pop Eugen-Valer (filele 347-373, vol. 54 d.u.p.), o mare parte din obiectele indicate în rechizitoriu (scara Mapason, canapele, 1.000 litri motorină, radiatoare, mobilier, materiale de construcție Bricostore, produse piscine) au fost cumpărate de S.C.A. „Șova și Asociații”, și nu de inculpatul Șova, anterior datei de 18.12.2007 când, în opinia acuzării, s-a declanșat acțiunea de spălare a banilor, ceea ce a demonstrat, cu certitudine, că fondurile utilizate pentru achiziționarea lor nu puteau proveni din infracțiunile de abuz în serviciu comise de inculpatul Cristea Dumitru.

Ca atare, s-a constatat că *întreaga acuzație formulată împotriva inculpatului Șova Dan-Coman se bazează pe informații imprecise și simple supoziții, nedovedite probator, care nu pot fundamenta cu certitudine concluzia provenienței nelegale a sumelor de bani transferate în contul personal al acestuia sau folosite pentru achiziționarea unor bunuri, condiție prealabilă necesară, în lipsa căreia nu poate exista infracțiunea de spălare a banilor.*

Totodată, astfel cum a reieșit din conținutul aceluiași situații financiare puse la dispoziția organului de urmărire penală de către instituțiile de credit solicitate, din sumele încasate de casa de avocatură în baza convențiilor de asistență juridică încheiate cu beneficiarii (între care se află și actul adițional nr. 1/2007 și contractul nr. 80/2008 perfectate cu Complexul Energetic Turceni), au fost achitate, lunar, și onorariile avocațiale convenite celorlalți doi asociați (Enescu Roxana și Cernov Radu-Ștefan), corespunzător părților de industrie pe care le dețineau, dar și avocaților colaboratori și celor salariați în cadrul profesiei (spre exemplu, filele 294-297, 319, 324-329, vol. 68 d.u.p., filele 199-203, 219-221, vol. 73 d.u.p.), precum și contravaloarea datoriilor fiscale către stat, a taxelor către barou, a utilităților sau a altor obligații contractuale, operațiuni care, prin natura și scopul lor, nu pot acredita ideea unei încercări a inculpatului de a da acestor fonduri financiare o aparență de dobândire și folosire legală, prin disimularea provenienței lor, caracteristică infracțiunii de spălare a banilor.

Practic, s-a reținut că activitatea inculpatului nu denotă preocuparea acestuia de reciclare a unor bunuri rezultate din infracțiuni, prin conceperea și punerea în practică a unui plan în acest sens, neregăsindu-se, în cauză, niciuna dintre acțiunile specifice operațiunii complexe de albire a banilor, respectiv plasarea/prespălarea (constând în introducerea lor în circuitul juridic, prin crearea unei circulații fictive), stratificarea (ce presupune separarea fondurilor ilegale de sursa lor) și integrarea (prin crearea unei aparențe de proveniență licită).

A subliniat instanța de fond că aceleași considerații expuse în dezvoltările anterioare cu referire la neîndeplinirea situației premisă instituită de norma de incriminare pentru existența infracțiunii de spălare a banilor sunt valabile și în ceea ce privește activitatea de disimulare a adevăratei naturi a provenienței sumei de 181.439,98 lei ce a format obiectul convenției de conlucrare profesională dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, activitate ce a fost imputată *inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel* și circumscrisă variantei normative a elementului

material prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 656/2002 (Subtitlul VI.2.a al rechizitoriului), dar și acțiunilor de dobândire, deținere și folosire a respectivei sume de bani reținute de acuzare în sarcina *inculpatului Ponta Victor-Viorel* și subsumate modalităților alternative reglementate de art. 29 alin. 1 lit. c) din același act normativ (Subtitlul VI.2.b,c,d).

Astfel, s-a reținut că ceea ce se reproșează, în esență, inculpaților prin actul de sesizare a instanței este faptul că, prin încheierea, în data de 30.08.2007, a convenției de conlucrare între cele două forme de exercitare a profesiei de avocat și achitarea de S.C.A. „Șova și Asociații” a onorariilor aferente către cabinetul avocațial individual, aceștia au ascuns/au mascat originea nelegală a sumei de 181.439,98 lei, ce ar fi rezultat din comiterea, în forma autoratului și, respectiv, a complicității, a infracțiunilor de abuz în serviciu (reținute în sarcina inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman), evaziune fiscală și înșelăciune (imputate inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel), precum și a celei de fals în înscrisuri sub semnătură privată, pentru care s-a dispus clasarea cauzei în privința inculpatului Ponta Victor-Viorel (în legătură cu cele 17 facturi fiscale emise în temeiul convenției), banii reprezentând, în realitate, bonificarea celui din urmă în considerarea facilitării încheierii de către casa de avocatură a contractelor de asistență juridică cu Complexurile Energetice Rovinari și Turceni. De asemenea, s-a mai reținut că inculpatul Ponta, cu ajutorul lui Șova Dan, a dobândit, deținut și folosit respectiva sumă, cunoscând că a rezultat din săvârșirea celor patru infracțiuni menționate.

Or, faptele pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan în legătură cu încheierea între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații” a actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 și a convenției nr. 165/14.02.2008, precum și a inculpatului Cristea Dumitru cu privire la perfectarea de către S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., cu aceeași casă de avocatură, a contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007, nu îndeplinesc cerințele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, nefiind prevăzute de legea penală, aceeași constatare fiind făcută de instanță și cu referire la activitatea circumscrisă infracțiunii de evaziune fiscală reținută în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman (autor) și Ponta Victor-Viorel (complice), astfel încât sumele achitate societății de avocatură de cele două complexuri energetice în executarea respectivelor convenții de asistență juridică, dar și cea reținută de parchet ca prejudiciu în dauna bugetului general consolidat, nu pot forma obiect material al infracțiunii de spălare a banilor, nefăcându-se dovada provenienței lor nelegale. Mai mult, a fost avut în vedere că, deși procurorul semnat al rechizitoriului a precizat că infracțiunile de abuz în serviciu ar fi fost săvârșite în perioada martie 2007 - decembrie 2008 (pag. 106 alin. 3), niciunul dintre cei trei inculpați (Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru, Șova Dan-Coman) nu a fost deferit instanței pentru fapte comise în intervalul martie - iunie 2007, singura convenție de asistență juridică perfectată în acest răstimp fiind contractul nr. 10319/21.03.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. (reprezentată

de directorul general Dondera Ion) și S.C.A. „Șova și Asociații” (reprezentată de Șova Dan-Coman), în legătură cu care nu au fost constatate de parchet încălcări ale dispozițiilor legale în materia achizițiilor publice și, astfel, nu a constituit obiectul acuzațiilor penale formulate în cauză.

De asemenea, conform constatărilor realizate cu prilejul analizei împrejurărilor factuale descrise în Subtitlul VI.1 al rechizitoriului, instanța de fond a reținut că, în cauză, nu s-a făcut nicio dovadă că suma de 181.439,98 lei, achitată Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, a fost suportată, în tot sau în parte, din contravaloarea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și a convenției de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 (în legătură cu care s-a constatat comiterea infracțiunilor de abuz în serviciu de către inculpatul Cristea Dumitru), ce a fost achitată de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. societății avocațiale, din moment ce acuzarea nu a efectuat o evaluare financiară care să stabilească un asemenea aspect, prin determinarea exactă, în raport cu factorul timp, a circuitului banilor cu care au fost creditate și debitate conturile S.C.A. „Șova și Asociații”, mai ales în condițiile în care, din datele comunicate de instituțiile de credit privind tranzacțiile financiare derulate de casa de avocatură în perioada de referință (vol. 68, 69, 73 d.u.p.), a reieșit că aceasta a încasat sume importante de bani și în executarea altor contracte de asistență juridică.

Contrar susținerilor acuzării, caracterul fungibil al banilor, în afară de a atesta valabilitatea plății, nu a putut fundamenta concluzia provenienței nelegale a sumelor achitate în baza convenției de conlucrare profesională, căci, în cazul admiterii unui asemenea raționament, ar deveni superfluă obligația dovedirii sursei infracționale a banilor supuși procesului de reciclare, ce incumbă organelor judiciare, lucru nepermis din perspectiva normei de incriminare, care reglementează spălarea banilor ca infracțiune corelativă condiționată de preexistența alteia, a cărei săvârșire trebuie probată dincolo de orice îndoială rezonabilă, indiferent dacă anterior sau concomitent s-a pronunțat sau nu o soluție de condamnare pentru aceasta.

Pentru aceleași motive, nu a putut fi valorificat de instanță nici argumentul acuzării referitor la „suprapunerea completă a perioadei în care s-au plătit banii către cabinetul de avocat cu perioada în care societatea de avocați a primit bani de la cele două complexuri energetice” (pag. 106 alin. 3, pag. 108 alin. 7 și 8 și pag. 109), aspect care, în opinia parchetului, ar atesta faptul că suma de 181.439,98 lei a rezultat „cel puțin în parte” din comiterea infracțiunilor de abuz în serviciu, având în vedere că susținerea procurorului, ce vizează în mod arbitrar doar anumite contracte de asistență juridică încheiate de casa de avocatură cu societățile comerciale menționate, se bazează exclusiv pe simple supoziții și pure speculații, ce nu prezintă aptitudinea de a dovedi cu caracter de certitudine că banii provin dintr-o activitate infracțională și că este, astfel, realizată situația premisă cerută de lege pentru existența infracțiunii de spălare a banilor.

În ceea ce privește infracțiunea de înșelăciune, prevăzută de art. 244 Cod penal, imputată inculpaților Șova Dan-Coman (autor) și Ponta Victor-Viorel

(complice) și cea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 290 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), atribuită celui din urmă, considerate de parchet ca fiind infracțiuni predicat ale celei de spălare de bani, instanța de fond a constatat că pentru acestea s-a dispus, prin rechizitoriu (pct. 4 și 5 din dispozitiv), o soluție de netrimitere în judecată, întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. 1 lit. f) Cod procedură penală, apreciindu-se că s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

S-a observat că, pe parcursul anchetei penale, prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 05.06.2015, astfel cum a fost îndreptată de procuror prin procesul-verbal din 30.10.2015 (filele 202-203, vol. 1 d.u.p., filele 36-37, vol. 2 d.i.), s-a dispus începerea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii de înșelăciune, prevăzută de art. 244 Cod penal, cu aplicarea art. 5 Cod penal, inclusiv în legătură cu actele de participatie penală la aceasta (instigator sau complici), reținându-se, în fapt, că plățile efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații” către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” s-au făcut prin inducerea în eroare a celorlalți doi asociați, Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana, cu privire la caracterul real al convenției de conlucrare profesională, situație care le-a creat un prejudiciu patrimonial prin diminuarea câștigului proporțional cu cotele de participare ale fiecăruia la venituri (15%). Aceeași descriere a faptelor s-a realizat și în cuprinsul rechizitoriului, iar în plus, a fost indicată perioada în care acestea ar fi fost comise de Șova Dan-Coman (autor) și Ponta Victor-Viorel (complice), circumscrisă intervalului octombrie 2007 - decembrie 2008, lună în care s-a reținut că s-ar fi consumat infracțiunea de înșelăciune și care marchează, astfel, începerea curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale (pag. 110-111).

Deopotrivă, în cuprinsul actului de sesizare, s-a arătat că, în aceeași perioadă (octombrie 2007 - decembrie 2008), în baza unei rezoluții infracționale unice, inculpatul Ponta Victor-Viorel a falsificat cele 17 facturi fiscale emise în executarea convenției de conlucrare, prin atestarea în cuprinsul lor, în mod nereal, a faptului că ar fi prestat activități juridice în baza acesteia, înscrisuri ce au fost imediat folosite prin înregistrarea în evidența contabilă a cabinetului de avocat și a S.C.A. „Șova și Asociații”, în vederea producerii de consecințe juridice (pag. 93-94).

Așadar, potrivit acușării, infracțiunea de înșelăciune, ca și cea de fals în înscrisuri sub semnătură privată (în legătură cu cele 17 facturi fiscale) ar fi fost săvârșite în intervalul octombrie 2007 - decembrie 2008, când inculpatul Șova Dan-Coman, cu sprijinul lui Ponta Victor-Viorel (a cărui contribuție nu a fost individualizată), i-ar fi indus în eroare pe martorii Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana (fără să se arate în ce a constat, în concret, această acțiune) în legătură cu caracterul real al convenției de conlucrare profesională, cu ocazia plăților efectuate de S.C.A. „Șova și Asociații” către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, acțiune prin care s-ar fi produs un prejudiciu în patrimoniul acestora (al cărui quantum nu a fost stabilit) constând în diminuarea veniturilor ce le reveneau din totalul câștigurilor societății de avocatură, proporțional părților de industrie deținute de fiecare.

Instanța de fond a reținut că, fiind o infracțiune de rezultat, indiferent de intervalul temporal în care s-a desfășurat activitatea de inducere în eroare ce formează elementul material al laturii obiective și independent de realizarea/nerealizarea scopului în vederea căruia a fost săvârșită (obținerea pentru sine sau pentru altul a unui folos material injust), infracțiunea de înșelăciune se consumă la data producerii efective a pagubei în patrimoniul subiectului pasiv, în cauză, acest moment fiind plasat de procuror în luna decembrie 2008, când a reținut că s-a realizat consumarea infracțiunii. Or, în aceste condiții, neavând o existență anterioară infracțiunii de spălare a banilor, a cărei comitere a fost circumscrisă perioadei octombrie 2007 - decembrie 2008, infracțiunea de înșelăciune nu poate constitui situația premisă a celei din urmă, căci, atât la data la care se consideră că s-a declanșat operațiunea de albire a fondurilor ilicite (octombrie 2007), dar și ulterior, pe parcursul desfășurării ei (până în decembrie 2008), aceasta nu se consumase, astfel încât nu putea asigura obiectul material al infracțiunii prevăzute de art. 29 din Legea nr. 656/2002, imputată celor doi inculpați.

S-a apreciat că aceeași concluzie se impune și în ceea ce privește infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, sub aspectul căreia s-a dispus, prin rechizitoriu, clasarea cauzei față de inculpatul Ponta Victor-Viorel, având în vedere că, pentru a se realiza condițiile de tipicitate ale infracțiunii de spălare a banilor este necesar ca banii negri să existe în materialitatea lor și să provină din activități infracționale preexistente, întrucât asupra acestora se produce disimularea, ascunderea, dobândirea, deținerea sau folosirea, acțiuni ce formează elementul material alternativ al variantelor normative reglementate de art. 29 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002. Or, constituind o infracțiune de pericol, falsul în înscrisuri sub semnătură privată nu produce un rezultat patrimonial susceptibil de a fi supus uneia dintre operațiunile incriminate de textul de lege menționat, astfel încât, nefiind generatoare de fonduri ilicite, nu poate constitui infracțiunea predicat pentru cea de spălare a banilor.

A subliniat instanța de fond că cerințele instituite de norma de incriminare cu privire la situația premisă nu ar fi îndeplinite nici în cazul în care s-ar aprecia (diferit de rechizitoriu) că infracțiunea de înșelăciune s-a realizat în formă continuată (fiecare act material corespunzând unei plăți efectuate de casa de avocatură către cabinetul individual în temeiul convenției de conlucrare), căci, raportat la modul de descriere a acuzațiilor și perioada infracțională reținută, comună ambelor fapte (octombrie 2007 - decembrie 2008), s-ar ajunge la concluzia că aceeași acțiune se subsumează, practic, atât infracțiunii de înșelăciune, cât și celei de spălare a banilor, or, pentru existența celei din urmă este obligatoriu ca activitățile prevăzute de textul de lege ca element material al laturii obiective să fie întotdeauna precedate de comiterea infracțiunii din care provin bunurile supuse albirii, căci numai în acest caz este posibilă introducerea lor în procesul de reciclare.

Ca urmare, având în vedere aceste motive pentru care infracțiunile de înșelăciune și fals în înscrisuri sub semnătură privată, în privința cărora s-a dispus prin rechizitoriu o soluție de netrimitere în judecată, nu pot fi reținute ca

situație premisă a infracțiunii de spălare a banilor ce formează obiectul acuzației penale, instanța de fond nu a mai analizat existența, în cauză, a unor probe din care să rezulte că activitatea circumscrisă acestora se încadrează în sfera ilicitului penal (analiză care s-ar fi impus, în lipsa impedimentelor menționate, dat fiind faptul că existența infracțiunii de spălare a banilor nu este afectată de prescrierea răspunderii penale pentru infracțiunea principală), lucru care, de altfel, ar fi imposibil de realizat în cazul faptei incriminate de art. 244 Cod penal, din moment ce procurorul nu a indicat aspecte esențiale pentru definirea și subzistența elementelor constitutive ale infracțiunii, ce nu pot fi complinite în actuala etapă procesuală (modalitatea, împrejurările și datele exacte în care s-a realizat activitatea de inducere în eroare, scopul urmărit de subiectul activ, cuantumul prejudiciului produs și algoritmul de calcul al acestuia, acțiunile prin care inculpatul Ponta l-ar fi sprijinit pe Șova Dan și data la care au fost comise), iar în privința infracțiunii prevăzute de art. 290 Cod penal (1969), nu a atașat la dosar facturile fiscale ce constituie, în opinia sa, obiectul material al acesteia, regăsindu-se în actele de urmărire penală, în copie, doar o parte din respectivele înscrisuri, ce au fost depuse de inculpatul Ponta Victor-Viorel.

Reținând că, prin încheierea de către Șova Dan-Coman, în calitate de partener coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, și Ponta Victor-Viorel, ca reprezentant al cabinetului său avocațial, a convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și achitarea onorariilor aferente, inculpații au disimulat natura infracțională a sumei de 181.439,98 lei, parchetul a susținut că, în realitate, aceasta reprezenta bonificarea celui din urmă în considerarea facilitării încheierii de către casa de avocatură a contractelor de asistență juridică cu Complexurile Energetice Rovinari și Turceni, aspect ce ar demonstra că inculpatul Ponta Victor-Viorel a avut cunoștința de faptul că banii ce i-au fost plătiți în executarea convenției au provenit, în parte, din săvârșirea de către directorii generali ai celor două societăți comerciale, Ciurel Laurențiu-Dan și Cristea Dumitru, cu complicitatea inculpatului Șova, a infracțiunilor de abuz în serviciu în legătură cu respectivele contracte.

Pentru a dovedi implicarea inculpatului Ponta în încheierea contractelor de asistență juridică dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și Complexurile Energetice Rovinari și Turceni și, implicit, cunoașterea de către acesta a originii infracționale a banilor primiți în temeiul convenției de conlucrare profesională, acuzarea a invocat depozițiile martorilor Dinulescu Ion, Manțog Ionel și Bălan Mihai, precum și mai multe împrejurări factuale, în baza cărora a concluzionat că stabilirea relației contractuale cu cele două societăți comerciale nu ar fi fost posibilă dacă nu exista „percepția că Șova Dan-Coman beneficiază de susținerea inculpatului Ponta Victor-Viorel”. În acest sens, s-a observat că procurorul semnatar al actului de sesizare a făcut trimitere la faptul că cei doi acuzați „au avut în perioada respectivă interese comune, atât profesionale cât și politice”, aspect dedus din „modul nefiresc în care și-au exercitat atribuțiile de serviciu directorii companiilor”; la împrejurarea că inculpatul Ponta a fost ales deputat în circumscripția electorală din județul Gorj, unde se află sediile celor două complexuri; la faptul că acuzatul a fost singurul parlamentar care a luat cuvântul în plenul ședinței Camerei Deputaților din data de 29.06.2005, cu ocazia

dezbaterii și adoptării proiectului Legii nr. 243/2005, susținând conversia în acțiuni a creanțelor deținute de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. asupra complexurilor energetice; la împrejurarea că, tot în anul 2005, același inculpat, în cadrul unei interpelări adresate ministrului economiei și comerțului (intitulată „Epurarea pe criterii politice a unor oameni competenți ce dețineau funcții de conducere în SNLO și Complexurile Energetice din județul Gorj”), și-a exprimat îngrijorarea că factorul politic a dictat excluderea unor persoane competente aflate în funcțiile de conducere ale complexurilor energetice, persoana destituită la acel moment fiind numitul Marin Constantin, director general al Complexului Energetic Turceni, agreat de persoanele din sfera politică a inculpatului Ponta.

Instanța de fond a apreciat, însă, că invocarea de către parchet a unor aspecte ce țin exclusiv de activitatea politică desfășurată de inculpatul Ponta Victor-Viorel în anul 2005 nu prezintă aptitudinea de a demonstra, în lipsa oricăror probe pertinente și concludente în acest sens, că acuzatul ar fi săvârșit, în perioada 2007-2008, deci după doi ani, acte de influențare a factorilor de decizie de la nivelul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., în scopul favorizării inculpatului Șova Dan-Coman și al perfectării contractelor de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, după cum realizarea unui asemenea demers nu poate fi dedusă din simplul fapt că inculpatul a fost ales parlamentar într-o circumscripție electorală din județul Gorj, unde se află sediile celor două societăți comerciale, sau din împrejurarea că ar fi avut interese politice și profesionale comune cu inculpatul Șova, aspect dedus, fără vreo legătură logică, din „modul nefiresc în care și-au exercitat atribuțiile de serviciu directorii companiilor”.

Mai mult, s-a constatat că depozițiile martorului Dinulescu Ion din faza anchetei penale, menținute în cursul cercetării judecătorești, sunt singulare în ansamblul probator al cauzei, așa încât, împrejurările relatate de acesta, nefiind confirmate de alte elemente de probațiune, nu au putut fi valorificate de instanța de fond în sensul reținut de acuzare. Astfel, audiat fiind de procuror în data de 07.07.2015 și de instanță în ședința din 24.02.2017, martorul, după ce a făcut anumite precizări în legătură cu implicarea factorului politic în numirea și destituirea sa din funcția de director al Complexului Energetic Craiova, pe care a deținut-o în perioada 2007-2008, a menționat că, în cadrul unei întrevederi de la sediul A.V.A.S., de la începutul anului 2008, la care au participat și inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Cristea Dumitru, unul dintre reprezentanții instituției, Atanasiu Teodor (președinte) sau Dumitrașcu Gabriel (director general administrare), le-a transmis solicitarea ca societățile comerciale pe care le conduc să încheie, în continuare, contracte de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, argumentând că „este solicitarea domnului Ponta întrucât și acesta ne susține în Parlament”. Totodată, a mai făcut referire la vizita privată pe care a efectuat-o în anul 2010 la locuința inculpatului Ciurel, ocazie cu care acesta i-a relatat despre o discuție pe care a purtat-o cu Ponta Victor, cu care avea „o relație foarte apropiată”, spunându-i „Victore, dacă nu reușim să-i schimbăm pe ăștia de la PDL, nu vom mai putea recupera complexe energetice” (filele 43-49, vol. 2 d.u.p., filele 61-63, vol. 6 d.i.).

S-a remarcat că susținerile martorului Dinulescu Ion nu au fost confirmate pe parcursul procedurii judiciare de martorii Atanasiu Teodor și Dumitrașcu Gabriel (declarații din 09.10.2014 și 13.10.2017, respectiv din 07.10.2014 și 17.10.2017), iar inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a negat categoric, în cuprinsul depoziției din 13.05.2016, orice întâlnire la sediul A.V.A.S. sau participarea la vreo discuție în care să i se fi transmis din partea conducerii instituției recomandarea de a continua colaborarea cu S.C.A. „Șova și Asociații” pe motiv că aceasta este „rugămintea domnului Ponta”. De asemenea, a tăgăduit existența unei relații apropiate cu cel din urmă, dar și conținutul conversației din anul 2010, relatat de martorul Dinulescu, precizând expres că, deși în perioada în care a ocupat funcția de director general al Complexului Energetic Rovinari, a avut mai multe întâlniri cu Ponta Victor pe teme sportive, „niciodată acesta nu a făcut vreo referire sau vreo sugestie cu privire la colaborarea CER cu S.C.A. Șova și Asociații”, necunoscând la acel moment de existența cooperării profesionale dintre inculpat și Șova Dan-Coman, despre care a aflat din presă, ulterior încetării calității sale de director.

În același sens a fost și depoziția din 24.02.2017 a martorului Dondera Ion, director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. în intervalul iulie 2006 - mai 2007 și semnatar al contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, care, de asemenea, a negat în mod ferm orice intervenție sau sugestie din partea vreunei persoane în sensul atribuirii convenției către casa de avocatură menționată. Deopotrivă, martorul Ilinca Dumitru, director general al Complexului Energetic Turceni din februarie 2006 până în mai 2007, a menționat că, în contextul negocierilor derulate pentru finanțarea proiectului de desulfurare, anumite persoane din cadrul Ministerului Economiei și Comerțului i-au recomandat încheierea unui contract de asistență juridică cu o casă de avocatură, fără însă a-i impune efectuarea unui atare demers sau a-i indica un anumit prestator de servicii juridice specializate în domeniul respectiv (declarații din 22.07.2014 și 06.06.2017).

Afirmațiile martorului Dinulescu Ion au fost contrazise și de inculpatul Ponta Victor-Viorel care, în cursul cercetării judecătorești, a menționat că a luat cunoștință de existența raporturilor contractuale dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și Complexurile Energetice Rovinari și Turceni abia în anul 2009, când „Șova Dan-Coman a fost criticat public pentru contractele încheiate cu cele două complexuri”, precum și faptul că, anterior declanșării procesului penal, nu i-a cunoscut personal pe Ciurel Laurențiu-Dan și Cristea Dumitru, știind doar că sunt directorii companiilor menționate, „ce fuseseră numiți de un guvern față de care partidul din care făceam parte se afla în opoziție” și care „în 2009, când am devenit ministru ... au fost schimbați din funcție pe criteriul politic” (declarația din 09.02.2018).

S-a observat că, în esență, aceleași precizări cu privire la numirea inculpaților Ciurel și Cristea în funcțiile de conducere ale celor două complexuri energetice au fost făcute și de inculpatul Șova Dan-Coman în declarația din 05.02.2018, când a negat orice influență asupra acestora din partea inculpatului Ponta Victor în scopul încheierii contractelor de asistență juridică.

În ceea ce privește depozițiile martorilor Manțog Ionel și Bălan Mihai, instanța de fond a apreciat că acestea sunt lipsite de relevanță sub aspectul tezei probatorii invocate de parchet, primul făcând referire la modul de desemnare, în ianuarie 2009, a echipelor de conducere ale complexurilor energetice (prin consultarea partidelor politice cu sindicatele și administrația locală), iar cel din urmă la solicitările ce i-au fost adresate de persoane cu funcții de conducere din cadrul Ministerului Economiei și Comerțului în anul 2006, când ocupa funcția de director al S.C. CET S.A. Govora, de a recunoaște creanța deținută asupra societății de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.

S-a constatat, așadar, că materialul probator al cauzei, invocat parțial și de procuror în susținerea învinurii, nu dovedește existența vreunei implicări sau efectuarea vreunui demers de către inculpatul Ponta Victor-Viorel (prin sugestii, recomandări, rugăminți, insinuări, acte de influență asupra factorilor de decizie de la nivelul complexurilor energetice sau al forurilor tutelare ale acestora, A.V.A.S. și M.E.C.) în vederea încheierii și derulării contractelor de asistență juridică dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., respectiv S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., situație în care perfectarea convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 în scopul recompensării, gratificării, bonificării acestuia pentru facilitarea atribuirii respectivelor contracte – premisă fundamentală de la care a pornit parchetul în formularea acuzației penale – și, implicit, cunoașterea de către inculpat a provenienței banilor din infracțiuni ce ar fi fost comise în legătură cu aceste contracte de asistență juridică, nu au putut fi reținute, nefiind demonstrate de mijloacele de probă administrate pe întreg parcursul procedurii judiciare și nerezultând nici din circumstanțele faptice obiective, conform art. 29 alin. 4 din Legea nr. 656/2002. Or, în lipsa acestor elemente, care, așa cum a rezultat din modul de descriere a acuzațiilor în cuprinsul rechizitoriului, au fost considerate de procuror ca fiind determinante pentru caracterizarea faptelor atribuite inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel ca infracțiuni de spălare a banilor, *acțiunile acestora reținute în legătură cu încheierea și derularea convenției de conlucrare profesională nu au putut fi circumscrise activității de disimulare a adevăratei naturi a provenienței sumei de 181.439,98 lei, cu atât mai mult cu cât, pentru motivele ce au fost anterior expuse, nu s-a putut stabili nici originea nelegală a banilor, situație în care faptele imputate celor doi acuzați nu se încadrează în tiparul normei de incriminare cuprinsă în art. 29 alin. 1 lit. b) din actul normativ menționat.* Mai mult, s-a reținut că onorariile obținute în temeiul convenției perfectate cu societatea avocațială au fost cuprinse în totalul veniturilor înscrise de inculpatul Ponta Victor-Viorel în declarațiile de avere aferente anilor fiscali 2007 și 2008, atitudine incompatibilă cu realizarea unei activități de ocultare a provenienței fondurilor respective, specifică infracțiunii de spălare a banilor.

În legătură cu același aspect, s-a observat că, în actul de sesizare a instanței (Subtitlul VI.2.b,c,d), s-a mai arătat că suma dobândită în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008 de la casa de avocatură, în baza convenției de conlucrare, a fost folosită pentru achiziționarea, în anul 2008, de către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, a două apartamente care, în anul

2013, în urma lichidării patrimoniului acestuia, au devenit proprietatea inculpatului Ponta, dar și pentru plata, în intervalul 02.10.2007 - 03.12.2009, a unor obligații contractuale și fiscale (către Trezoreria Statului, Bavaria Leasing S.A., Baroul București, BNP Cristache Carmen Luminița, Casa de Asigurări a Avocaților Filiala București, S.C. Exfin 2000 S.R.L., Mezei Mirela, comisioane bancare), în timp ce o parte din bani au revenit celui din urmă (61.876,68 lei).

Pentru aceleași argumente prezentate în dezvoltările anterioare cu privire la neîndeplinirea situației premisă și necunoașterea de către inculpatul Ponta Victor-Viorel a provenienței sumei de 181.439,98 lei ce a fost achitată cabinetului său avocațial de S.C.A. „Șova și Asociații”, în executarea convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, instanța de fond a constatat, însă, că nu sunt îndeplinite condițiile de tipicitate ale infracțiunii de spălare a banilor nici în variantele normative alternative ale elementului material prevăzute de art. 29 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 656/2002, reținute în sarcina acestuia, și, pe cale de consecință, nici cerințele de existență ale complicității la respectiva infracțiune (în modalitățile menționate), de care a fost acuzat inculpatul Șova Dan-Coman, cu atât mai mult cu cât, în privința celui din urmă, procurorul nu a precizat în ce a constatat, în concret, ajutorul acordat autorului în realizarea actelor de dobândire, deținere și folosire a sumei de bani, pentru a stabili dacă acțiunile sale pot fi circumscrise (cel puțin formal) acestei forme secundare de participare penală.

În plus, s-a reținut că operațiunile financiare efectuate de cabinetul de avocat în perioada de referință, inclusiv din sumele încasate de la societatea avocațială, astfel cum au fost evidențiate în raportul de constatare din 18.08.2015 întocmit de specialistul D.N.A., prin natura și scopul lor, nu pot acredita ideea unei încercări a inculpatului Ponta Victor-Viorel de a da acestor fonduri o aparență de dobândire și folosire legală, prin disimularea provenienței lor, caracteristică infracțiunii de spălare a banilor reținută în sarcina sa.

Deopotrivă, considerațiile expuse anterior s-au aplicat de către instanța de fond și în ceea ce privește activitatea de disimulare a adevăratei naturi a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, ce a făcut obiectul contractului de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008, încheiat între S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C. Romstal Leasing IFN S.A., activitate ce a fost imputată *inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel* și circumscrisă variantei normative a elementului material prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 656/2002, dar și acțiunilor de deținere și folosire a respectivului autovehicul, aribuite de parchet *inculpatului Ponta Victor-Viorel* și subsumate modalităților alternative reglementate de art. 29 alin. 1 lit. c) din același act normativ (Subtitlul VI.3 al rechizitoriului).

Astfel, a fost avut în vedere că ceea ce s-a reținut, în esență, în sarcina inculpaților, prin actul de sesizare a instanței, este faptul că, prin încheierea contractului de leasing financiar nr. CLF 14986 din 02.09.2008 și achitarea de S.C.A. „Șova și Asociații” a redevențelor aferente către finanțator, concomitent cu perfectarea convenției de comodat din 11.11.2008, prin care societatea avocațială a transmis, spre utilizare gratuită, comodatarului Ponta Victor-Viorel, autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, aceștia au ascuns/au

disimulat adevărata natură a dreptului de folosință asupra autovehiculului, ce ar fi rezultat din comiterea infracțiunilor de abuz în serviciu (imputate, în forma autoratului și a complicității, inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru și, respectiv, Șova Dan-Coman) și înșelăciune (atribuită inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel), dreptul de folosință reprezentând, în realitate, bonificarea inculpatului Ponta în considerarea facilitării încheierii și derulării de către casa de avocatură a contractelor de asistență juridică cu Complexurile Energetice Rovinari și Turceni. De asemenea, s-a mai arătat că același inculpat, cu ajutorul lui Șova Dan, a deținut și folosit autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, cunoscând că bunul (dreptul de deținere și folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor menționate.

Întrucât s-a considerat că, și în acest caz, unele dintre infracțiunile predicat ale celei de spălare a banilor sunt infracțiunile de abuz în serviciu (ce ar fi fost comise în legătură cu încheierea contractelor de asistență juridică și a actelor adiționale între S.C.A. „Șova și Asociații” și cele două complexuri energetice), cu privire la care, însă, în Subtitlul VI.3, nu s-a adus de către procuror nicio precizare suplimentară, făcându-se exclusiv trimitere la mențiunile din Subtitlul VI.2 al rechizitoriului (pag. 114 alin. ultim), instanța de fond nu a mai reluat argumentele expuse cu ocazia examinării împrejurilor factuale descrise în această din urmă secțiune, motivele care au fundamentat concluzia că respectivele infracțiuni nu pot constitui situația premisă cerută de norma de incriminare pentru existența infracțiunii de spălare a banilor fiind pe deplin aplicabile și cu referire la acuzațiile ce formează obiectul analizei de față.

Cu referire la infracțiunea de înșelăciune, prevăzută de art. 244 Cod penal, imputată inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, apreciată, de asemenea, de parchet, ca fiind infracțiune de origine pentru cea de spălare a banilor descrisă în Subtitlul VI.3, instanța de fond a constatat că pentru aceasta s-a dispus, prin actul de sesizare (pct. 4 din dispozitiv), o soluție de clasare, în temeiul art. 16 alin. 1 lit. f) Cod procedură penală, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.

S-a subliniat că începerea urmăririi penale, sub aspectul săvârșirii acestei infracțiuni, inclusiv în legătură cu actele de participare penală (instigator sau complici), s-a realizat prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 05.06.2015, astfel cum a fost îndreptată de procuror prin procesul-verbal din 30.10.2015, reținându-se, în fapt, că, deși autoturismul Mitsubishi preluat în sistem de leasing de S.C.A. „Șova și Asociații” nu a fost destinat activității beneficiarului, plățile efectuate de societatea avocațială către finanțator au fost prezentate în mod mincinos celorlalți doi asociați, Cernov Radu-Ștefan și Enescu Roxana, ca fiind făcute în interesul casei de avocatură, situație care le-a creat un prejudiciu patrimonial prin diminuarea câștigului proporțional cu cotele de participare ale fiecăruia la venituri (15%). Descrierea faptelor a fost preluată, în esență, și în cuprinsul rechizitoriului, iar în plus, a fost indicată perioada în care acestea ar fi fost comise de Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, circumscrisă intervalului noiembrie 2008 - iunie 2009, când s-a încheiat și executat contractul de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008 cu privire la autoturismul Mitsubishi

Lancer Evolution 10 MR, ce a fost, în realitate, destinat folosinței gratuite a celui din urmă inculpat (pag. 115).

A rezultat, aşadar, din cuprinsul actelor procesuale efectuate în cauză, că infracţiunea de înşelăciune ar fi fost săvârşită în intervalul noiembrie 2008 - iunie 2009, când inculpaţii, pentru a justifica achitarea de către S.C.A. „Şova şi Asociaţii” a redevenţelor lunare aferente contractului de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008 încheiat cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A., i-ar fi indus în eroare pe martorii Cernov Radu-Ştefan şi Enescu Roxana (fără să se arate în ce a constat, în concret, şi cum s-a realizat această acţiune în cazul fiecărui acuzat) cu privire la folosirea autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, ce a făcut obiectul convenţiei, în vederea desfăşurării activităţii societăţii de avocatură, deşi, în realitate, bunul a fost folosit cu titlu gratuit şi în interes personal de Ponta Victor-Viorel, acţiune prin care s-ar fi produs un prejudiciu în patrimoniul acestora (al cărui quantum nu a fost stabilit) constând în diminuarea veniturilor ce le reveneau din totalul câştigurilor societăţii de avocatură, proporţional părţilor de industrie deţinute de fiecare.

În acest cadru, instanţa de fond a subliniat că infracţiunea de înşelăciune este una de rezultat şi, ca atare, indiferent de intervalul temporal în care s-a desfăşurat activitatea de inducere în eroare ce formează elementul material al laturii obiective şi independent de realizarea/nerealizarea scopului în vederea căruia a fost săvârşită (obţinerea pentru sine sau pentru altul a unui folos material injust), se consumă la data producerii efective a pagubei în patrimoniul subiectului pasiv, în cauză, acest moment fiind plasat de procuror în luna iunie 2009, când a reţinut că s-a realizat consumarea infracţiunii. Or, în aceste condiţii, s-a constatat de către instanţă că, neavând o existenţă anterioară infracţiunii de spălare a banilor, a cărei comitere a fost circumscrisă aceleiaşi perioade, respectiv noiembrie 2008 - iunie 2009, infracţiunea de înşelăciune nu poate constitui situaţia premisă a celei din urmă, căci, atât la data la care se consideră că s-au declanşat operaţiunea de disimulare a naturii dreptului de folosinţă, precum şi acţiunile de deţinere şi utilizare a autoturismului (noiembrie 2008), dar şi ulterior, pe parcursul desfăşurării lor (până în iunie 2009), aceasta nu se consumase, astfel încât nu putea asigura obiectul material al infracţiunii prevăzute de art. 29 din Legea nr. 656/2002, imputată celor doi inculpaţi.

S-a reţinut că cerinţele instituite de norma de incriminare cu privire la situaţia premisă nu ar fi îndeplinite nici în cazul în care s-ar aprecia (diferit de rechizitoriu) că infracţiunea de înşelăciune s-a realizat în formă continuată (fiecare act material corespunzând unei plăţi efectuate de casa de avocatură în executarea contractului de leasing financiar), căci, raportat la modul de descriere a acuzaţiilor şi perioada infracţională reţinută, comună ambelor fapte (noiembrie 2008 - iunie 2009), s-ar ajunge la concluzia că aceeaşi acţiune se subsumează, practic, atât infracţiunii de înşelăciune, cât şi celei de spălare a banilor, or, pentru existenţa celei din urmă este obligatoriu ca activităţile prevăzute de textul de lege ca element material al laturii obiective să fie întotdeauna precedate de comiterea infracţiunii din care provin bunurile supuse spălării, căci numai în acest caz este posibilă introducerea lor în procesul de reciclare.

Ca urmare, având în vedere motivele pentru care infracțiunea de înșelăciune, în privința căreia s-a dispus prin rechizitoriu o soluție de netrimitere în judecată, nu poate fi reținută ca situație premisă a infracțiunii de spălare a banilor ce formează obiectul acuzației penale, instanța de fond nu a mai examinat nici în acest caz existența unor probe din care să rezulte că activitatea circumscrisă acesteia se încadrează în sfera ilicitului penal, analiză care, așa cum s-a arătat, s-ar fi impus, însă numai în lipsa impedimentelor menționate, dat fiind faptul că existența infracțiunii de spălare a banilor nu este afectată de prescrierea răspunderii penale pentru infracțiunea principală.

Reținând că, prin transmiterea, spre utilizare gratuită și în interes personal, în temeiul contractului de comodat din 11.11.2008, a autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, ce a făcut obiectul convenției de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008 perfectată între S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C. Romstal Leasing IFN S.A. și achitarea de către casa de avocatură a redevențelor aferente, inculpații Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel au disimulat adevărata natură a dreptului de folosință asupra autovehiculului, parchetul a susținut că, în realitate, acest drept reprezenta bonificarea celui din urmă în considerarea facilitării încheierii de către societatea avocațială a contractelor de asistență juridică cu Complexurile Energetice Rovinari și Turceni, aspect ce ar demonstra că inculpatul Ponta a avut cunoștință de faptul că bunul (dreptul de deținere și folosință) a provenit, în parte, din săvârșirea, de către directorii generali ai celor două companii, Ciurel Laurențiu-Dan și Cristea Dumitru, cu complicitatea inculpatului Șova, a infracțiunilor de abuz în serviciu în legătură cu respectivele contracte.

Întrucât procurorul semnatar al rechizitoriului nu a invocat, sub acest aspect, împrejurări noi, de natură să impună o analiză suplimentară, limitându-se la a face trimitere la mențiunile inserate în Subtitlul VI.2 al actului de sesizare (pag. 114 alin. ultim), instanța de fond a reiterat concluzia la care a ajuns în urma examinării temeiniciei acuzațiilor descrise în acea secțiune, arătând că materialul probator al cauzei, astfel cum a fost expus cu acel prilej, nu dovedește existența vreunei implicări sau efectuarea vreunui demers de către inculpatul Ponta Victor-Viorel (prin sugestii, recomandări, rugăminți, insinuări, acte de influență asupra factorilor de decizie de la nivelul complexurilor energetice sau al forurilor tutelare ale acestora, A.V.A.S. și M.E.C.) în vederea încheierii și derulării contractelor de asistență juridică dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și cele două complexuri energetice, situație în care transmiterea dreptului de folosință a autoturismului în scopul recompensării, gratificării, bonificării acestuia pentru facilitarea atribuirii respectivelor contracte și, implicit, cunoașterea de către inculpat a provenienței bunului (dreptul de deținere și de folosință) din infracțiuni ce ar fi fost comise în legătură cu aceste contracte de asistență juridică nu au putut fi reținute, nefiind demonstrate de mijloacele de probă administrate pe întreg parcursul procedurii judiciare și nerezultând nici din circumstanțele faptice obiective, conform art. 29 alin. 4 din Legea nr. 656/2002.

Or, în lipsa acestor elemente, ce au constituit premisa fundamentală de la care a pornit parchetul în formularea acuzației penale, *acțiunile inculpaților*

Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel reținute în legătură cu încheierea și derularea contractului de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008 și a convenției de comodat din 11.11.2008 nu au putut fi circumscrise activității de disimulare a adevăratei naturi a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, cu atât mai mult cu cât, pentru motivele ce au fost anterior expuse, nu s-a putut stabili nici originea nelegală a bunului, situație în care faptele imputate celor doi acuzați nu se încadrează în tiparul normei de incriminare cuprinsă în art. 29 alin. 1 lit. b) din actul normativ menționat.

Mai mult, s-a reținut că dreptul de folosință gratuită a autovehiculului Mitsubishi Lancer Evolution, deținut și utilizat de inculpatul Ponta Victor-Viorel, a fost menționat în cuprinsul declarației sale de avere aferentă anului 2008, aspect ce exclude orice încercare a acuzatului de a ascunde natura și proveniența acestui drept de folosință, specifică infracțiunii de spălare a banilor.

Deopotrivă, pentru aceleași argumente prezentate în dezvoltările anterioare cu privire la neîndeplinirea situației premisă și necunoașterea de către inculpatul Ponta Victor-Viorel a provenienței bunului (dreptul de folosință), instanța de fond a constatat că nu sunt îndeplinite condițiile de tipicitate ale infracțiunii de spălare a banilor nici în variantele normative alternative ale elementului material prevăzute de art. 29 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 656/2002, reținute în sarcina acestuia, și, pe cale de consecință, nici cerințele de existență ale complicității la respectiva infracțiune (în modalitățile menționate), de care a fost acuzat inculpatul Șova Dan-Coman, cu atât mai mult cu cât, în privința celui din urmă, procurorul nu a precizat în ce a constat, în concret, ajutorul acordat autorului în realizarea actelor de deținere și folosire a autoturismului, pentru a stabili dacă acțiunile sale pot fi circumscrise (cel puțin formal) acestei forme secundare de participație penală.

Așadar, în raport cu toate considerentele enunțate, instanța de fond a apreciat că faptele reținute în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, astfel cum au fost descrise în Titlul VI, Subtitlurile VI.1, VI.2 și VI.3 ale rechizitoriului, nu întrunesc elementele de conținut ale infracțiunii de spălare a banilor, prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, și, în consecință, în temeiul art. 396 alin. 5 Cod procedură penală raportat art. 16 alin. 1 lit. b) teza I Cod procedură penală, a dispus achitarea acestora pentru respectiva infracțiune.

6. Cu privire la latura civilă a cauzei. instanța de fond a constatat următoarele:

6.1. În cursul procedurii de cameră preliminară, prin adresa nr. 37584 din 02.11.2015, Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. (în calitate de succesoare în drepturi a Complexurilor Energetice Rovinari și Turceni, conform art. 4 raportat la art. 2 din H.G. nr. 1024/2011 privind unele măsuri de reorganizare a producătorilor de energie electrică de sub autoritatea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, prin înființarea Societății Comerciale Complexul Energetic Oltenia S.A.) s-a constituit parte civilă cu suma de 32.608.333,82 lei, indicată în actul de sesizare a instanței, menționând,

însă, că în evidențele contabile ale companiei nu este înregistrat prejudiciul constatat de Direcția Națională Anticorupție (filele 10-13, vol. 2 d.i.).

Ulterior, prin adresa nr. 4810 din 10.02.2016 (filele 47-104, vol. 3 d.i.), revenind asupra mențiunilor inițiale și făcând trimitere la concluziile proceselor-verbale nr. 5858/22.07.2011 și nr. 5678/14.07.2011 încheiate de A.N.A.F., D.G.F.P. Gorj, ca urmare a controalelor financiare efectuate la S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și, respectiv, la S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. și-a precizat cuantumul pretențiilor formulate în cauză la suma de 20.019.104,83 lei, din care 2.737.054,21 lei reprezintă contravaloarea actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 (suma de 1.665.717,41 lei) și a convenției nr. 165/14.02.2008 (suma 1.071.336,80 lei), încheiate între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, iar 17.282.050,62 lei contravaloarea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, a actelor adiționale nr. 1/01.11.2007 și nr. 2/29.12.2007 la acesta (suma de 2.765.388 lei) și a convenției nr. 80/13.02.2008 (suma de 1.242.019 lei), perfectate de aceeași casă de avocatură cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., precum și a prejudiciului cauzat prin încheierea de către societate a tranzacției din data de 27.11.2007 cu S.C. Electrica S.A. (suma de 13.274.643,62 lei).

Conformându-se dispozițiilor instanței de la termenul de judecată din 18 martie 2016, Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. a depus la dosar, în data de 5 aprilie 2016, anterior începerii cercetării judecătorești, adresa nr. 10800 din 04.04.2016, în cuprinsul căreia a detaliat cuantumul sumei cu care s-a constituit parte civilă pentru fiecare contract de asistență juridică și act adițional încheiate de S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, indicând, totodată, și persoanele care se fac responsabile de producerea prejudiciului (filele 214-216, vol. 3 d.i.). În acest sens, partea civilă a menționat că suma de 1.665.717,41 lei, reclamată de la inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman, se compune din 219.281,30 lei (valoarea actului adițional nr. 1/03.09.2007 la contractul nr. 10319/21.03.2007), 1.407.947,62 lei (valoarea actului adițional nr. 2/19.12.2007 la același contract) și 38.488,49 lei (valoarea actului adițional nr. 3/22.12.2008), iar suma de 2.765.388 lei, solicitată de la inculpații Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman, este formată din 1.142.400 lei (valoarea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007) și 1.622.988 lei (valoarea contractului nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007).

Instanța de fond a reținut că, potrivit art. 19 Cod procedură penală, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile conform legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale (alin. 1), în vederea reparării juste și integrale a pagubelor cauzate prin infracțiune. Acțiunea civilă se exercită de persoana vătămată sau de succesorii acesteia, care se constituie parte civilă împotriva inculpatului și, după caz, a părții responsabile civilmente (alin. 2).

Sub aspectul condițiilor de exercitare a acțiunii civile în procesul penal și al regulilor de fond aplicabile pentru soluționarea acesteia, s-a remarcat că art. 19 alin. 5 Cod procedură penală face trimitere la legea civilă, situație în care, având în vedere că, de la data comiterii acțiunilor ce formează obiectul acuzației penale și până la soluționarea cauzei pe fond, s-au succedat în timp mai multe legi civile, legea ce guvernează acțiunea civilă în cauză este cea în vigoare la data săvârșirii faptelor ilicite generatoare de prejudicii, aspect prevăzut expres în art. 3 și art. 5 din Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a Legii nr. 278/2009 privind Codul civil.

Ca urmare, raportând prevederile art. 19 și art. 20 Cod procedură penală la cele ale art. 998-999 Cod civil anterior, a rezultat că cerințele cumulative ce se cer a fi îndeplinite pentru a fi posibilă, în cadrul procesului penal, angajarea răspunderii civile a inculpatului și, după caz, a părții responsabile civilmente, constau în producerea prin infracțiune a unui prejudiciu material sau moral, existența unei legături de cauzalitate între acesta și infracțiunea comisă, necesitatea caracterului cert al pagubei, care să nu fi fost încă reparată, și manifestarea, în termenul instituit de lege (până la începerea cercetării judecătorești), a voinței persoanei fizice cu capacitate deplină de exercițiu ori a celei juridice de a fi despăgubită.

În cauză, s-a remarcat că toate condițiile expuse sunt întrunite în persoana inculpatului Cristea Dumitru care, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații” actul adițional nr. 1/01.11.2007 la convenția nr. 504/23.07.2007 și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu încălcarea dispozițiilor legale incidente din materia achizițiilor publice, fapte prin care a cauzat o pagubă totală în patrimoniul societății comerciale pe care o conducea în sumă de 2.384.419,13 lei (compusă din 1.142.400 lei și 1.242.019,13 lei) reprezentând cuantumul facturilor decontate casei de avocatură în temeiul acestor convenții atribuite în mod nelegal, săvârșind, astfel, infracțiunile de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 Cod penal. S-a constatat, sub acest aspect, că, în baza actului adițional nr. 1/01.11.2007, a fost emisă de S.C.A. „Șova și Asociații” factura fiscală nr. 223/14.12.2007, în valoare de 1.142.400 lei, cu TVA, respectiv de 960.000 lei, fără TVA, ce a fost achitată de Complexul Energetic Turceni cu ordinul de plată nr. 9149/18.12.2007, iar în executarea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, casa de avocatură a întocmit facturile fiscale nr. 305/07.03.2008 și nr. 340/10.04.2008, în sumă totală de 1.242.019,13 lei, cu TVA, respectiv de 1.043.713,56 lei, fără TVA, ce au fost plătite de societatea comercială cu ordinele de plată nr. 11687/26.03.2008 și nr. 43/22.04.2008.

S-a apreciat că faptul că S.C.A. „Șova și Asociații” a prestat, în concret, activități juridice în executarea celor două contracte, nu are nicio relevanță sub aspectul existenței prejudiciului și al legăturii de cauzalitate între acesta și infracțiunile comise de inculpatul Cristea Dumitru, din moment ce perfectarea convențiilor s-a realizat de cel din urmă cu eludarea prevederilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, paguba cauzată fiind rezultatul achiziționării serviciilor

juridice în atare condiții, adică cu încălcarea dispozițiilor ordonanței de urgență, a cărei aplicare, în cauză, era obligatorie. De altfel, s-a reținut că momentul producerii prejudiciului coincide cu cel al încheierii convențiilor, când se nasc obligațiile contractuale între părțile semnatare, plata onorariului și efectuarea activităților de asistență, reprezentare sau consultanță juridică constituind doar modalitățile de executare a clauzelor convenite anterior.

A fost avut în vedere că această modalitate de a determina quantumul prejudiciului, prin neexaminarea valorii contraprestației celeilalte părți în cazul unor contracte nelegal încheiate de funcționari în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a fost deja stabilită în jurisprudența anterioară a Înaltei Curți (spre exemplu, sentința penală nr. 702/12.07.2013 a Secției penale, definitivă prin decizia penală nr. 18/30.01.2014 a Completului de 5 judecători al instanței supreme).

Deopotrivă, s-a reținut că este lipsită de efecte juridice și mențiunea făcută de partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. în cuprinsul adresei nr. 37584/02.11.2015, în sensul neînregistrării pagubei constatate de D.N.A. în evidențele contabile ale societății, această împrejurare fiind consecința firească a modalității în care se realizează, potrivit legii, înscrierea documentelor în contabilitate. În conformitate cu dispozițiile art. 6 alin. 1 din Legea contabilității nr. 82/1991, „orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ”, fiind evident, așadar, că prejudiciul reprezentat de valoarea celor două convenții nu avea cum să se reflecte în evidențele contabile, în condițiile în care sunt supuse înregistrării în cuprinsul acestora doar facturile fiscale în baza cărora s-a realizat plata, ce constituie, în sensul legii, documente justificative (în același sens, decizia penală nr. 157/07.06.2013, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 Judecători, în dosarul nr. 3257/1/2012; decizia penală nr. 386/31.01.2014 a Secției penale a Înaltei Curți, pronunțată în dosarul nr. 14605/3/2008). De altfel, partea civilă a revenit, prin adresa nr. 4810/10.02.2016, asupra mențiunilor inițiale, raportându-se pentru cuantificarea prejudiciului la concluziile proceselor-verbale nr. 5858/22.07.2011 și nr. 5678/14.07.2011 încheiate de A.N.A.F., D.G.F.P. Gorj, ca urmare a controalelor financiare efectuate la cele două complexuri energetice.

Pe de altă parte, deși Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. s-a constituit parte civilă pentru prejudiciul cauzat prin încheierea nelegală a actului adițional nr. 1/01.11.2007 la convenția nr. 504/23.07.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, cu suma totală de 2.384.419 lei (compusă din 1.142.400 și, respectiv, 1.242.019 lei), iar quantumul pagubei ce reiese din probele administrate, astfel cum au fost expuse, este de 2.384.419,13 lei (compusă din 1.142.400 lei și, respectiv, 1.242.019,13 lei), prin actul de sesizare a instanței s-a reținut producerea de către inculpatul Cristea Dumitru a unor prejudicii de 1.142.400 lei (aferent actului adițional nr. 1/01.11.2007) și de 1.242.018 lei (aferent contractului nr. 80/13.02.2008), motiv pentru care s-a apreciat, de către instanța de fond, că acesta nu poate fi obligat la plata unei sume superioare celei ce i-a fost imputată prin rechizitoriu.

Ca atare, pentru aceste considerente și constatând îndeplinite condițiile prevăzute de art. 19 - 20 Cod procedură penală rap. la art. 998-999 Cod civil anterior, precum și calitatea părții civile de succesoare în drepturi a S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., conform art. 4 raportat la art. 2 din H.G. nr. 1024/2011, instanța de fond, în temeiul art. 397 și art. 25 Cod procedură penală, a admis, în parte, acțiunea civilă formulată de Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. și a dispus obligarea inculpatului Cristea Dumitru la plata către aceasta a sumei de 2.384.418 lei, reprezentând despăgubiri civile materiale. S-a reținut că, în cauză, nu operează răspunderea solidară, în condițiile art. 1003 Cod civil anterior, având în vedere că, față de inculpatul Șova Dan-Coman, s-a dispus achitarea, în baza art. 16 alin. 1 lit. b) teza I Cod procedură penală, pentru complicitate la cele două infracțiuni de abuz în serviciu pentru care inculpatul Cristea Dumitru a fost condamnat.

În ceea ce privește **celelalte pretenții civile formulate de Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.**, pornind de la faptul că, pentru infracțiunile de abuz în serviciu reținute prin rechizitoriu, atât în legătură cu încheierea actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 (inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan) și a convenției nr. 165/14.02.2008 (inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman) dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, cât și cu privire la perfectarea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007 (inculpatul Cristea Dumitru) dintre aceeași casă de avocatură și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., precum și a tranzacției din 27.11.2007 dintre societatea comercială și S.C. Electrica S.A. (inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian), s-a dispus achitarea inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan, Cristea Dumitru, Graure Laurențiu-Octavian și Șova Dan-Coman în temeiul prevederilor art. 16 alin. 1 lit. b) teza I Cod procedură penală, **instanța de fond, în aplicarea dispozițiilor art. 25 alin. 5 Cod procedură penală, a lăsat nesoluționată acțiunea civilă formulată de partea civilă în legătură cu acestea.**

6.2. S-a constatat de către instanța de fond că Agencia Națională de Administrare Fiscală s-a constituit parte civilă în cursul urmăririi penale cu suma de 126.979,73 lei și contravaloarea obligațiilor fiscale accesorii la aceasta, reprezentând prejudiciul cauzat bugetului consolidat al statutului prin comiterea infracțiunii de evaziune fiscală (adresa nr. A-AJR38806 din 14.09.2015, filele 5-6, vol. 101 d.u.p.).

Prin adresa nr. AJR4751 din 08.02.2018, partea civilă a confirmat plata de către inculpatul Șova Dan-Coman, la data de 12.06.2015, a sumei de 147.724,22 lei din valoarea pagubei și a obligațiilor fiscale accesorii reclamate, precizând că, din totalul acestor obligații, calculate potrivit art. 119 din O.G. nr. 92/2003, a rămas de achitat suma de 111.479 lei, conform adresei nr. 16321111 din 07.02.2018 emisă de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București, Administrația Județeană a Finanțelor Publice Ilfov, Serviciul Evidența Plătitori Persoane Fizice (filele 206-208, vol. 12 d.i.).

Având în vedere că, față de inculpații Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, acuzați de comiterea în forma autoratului și, respectiv, a complicității, a infracțiunii continuate de evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), s-a dispus achitarea în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. 1 lit. b) teza I și a II-a Cod procedură penală, **instanța de fond, în considerarea prevederilor art. 25 alin. 5 Cod procedură penală, a lăsat nesoluționată acțiunea civilă formulată de partea civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală.**

De asemenea, raportat la aceeași soluție pronunțată pe latură penală în privința acuzațiilor descrise în Titlul V al rechizitoriului, instanța de fond a dispus restituirea de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, către inculpatul Șova Dan-Coman, a sumei de 147.724,22 lei, achitată de acesta, la data de 12.06.2015, în contul RO62TREZ421508609, cu titlu de contravaloare a prejudiciului reclamat de partea civilă în prezentul dosar, conform extrasului de cont atașat la fila 283, vol. 10 d.i.

Totodată, pornind de la modul de rezolvare a acțiunii penale și a celei civile îndreptate împotriva fiecărui acuzat, prin raportare la temeiul în drept al soluțiilor pronunțate, instanța de fond, în baza art. 404 alin. 4 lit. c) și art. 397 alin. 5 Cod procedură penală, a menținut: măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, până la concurența sumei de 2.737.054,21 lei (filele 7-19, vol. 101 d.u.p.); măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Cristea Dumitru, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, până la concurența sumei de 16.939.342,99 lei (filele 20-37, vol. 101 d.u.p.); măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, până la concurența sumei de 12.931.936,62 lei (filele 38-42, vol. 101 d.u.p.); măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Șova Dan-Coman, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție (filele 43-67, vol. 101 d.u.p.), până la concurența sumei de 3.582.734,53 lei (reprezentând valoarea totală a prejudiciului reținut că ar fi fost produs prin infracțiunile de abuz în serviciu, în forma complicității, și evaziune fiscală ce i-au fost atribuite prin rechizitoriu) și măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Ponta Victor-Viorel, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 13.07.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate

infracțiunilor de corupție (filele 68-81, vol. 101 d.u.p.), până la concurența sumei de 51.321,80 lei (reprezentând valoarea prejudiciului reținut că ar fi fost cauzat prin infracțiunea de evaziune fiscală, în forma complicității, ce i-a fost imputată prin actul de sesizare).

În privința inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, s-a observat că, prin ordonanțele procurorului, a fost instituit sechestrul asigurător până la concurența unor valori mai mari (3.716.836,36 lei și, respectiv, 250.000 lei), în considerarea sumelor de bani ce au fost reținute ca obiect material al infracțiunii prevăzute de art. 29 alin. 1 lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, însă, având în vedere aspectele statuate prin decizia nr. 23 din 19.09.2017, pronunțată de instanța supremă, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 878/08.11.2017, precum și faptul că fondurile ce ar fi fost supuse, potrivit acuzării, procesului de reciclare, s-a reținut că provin din infracțiunile de abuz în serviciu și evaziune fiscală, astfel încât măsura confiscării speciale nu poate viza și respectivele sume în condițiile în care au fost valorificate o dată la stabilirea cuantumului prejudiciului aferent celor două infracțiuni, instanța de fond a apreciat că acestea nu pot fi avute în vedere la stabilirea întinderii efectelor măsurii asigurătorii.

Împotriva sentinței penale nr. 290 din 10 mai 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 3407/1/2015, au declarat apel Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, inculpatul Cristea Dumitru și partea civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală.

I. Apelantul inculpat Cristea Dumitru a solicitat, prin motivele scrise depuse la dosar, admiterea apelului, desființarea sentinței penale atacate, în ceea ce privește soluția de condamnare de la pct. 2.a) și 2.b) din dispozitiv și, în rejudecare, să se dispună, în temeiul art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) Cod procedură penală, achitarea sa pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu prevăzute la Subtitlurile II.2 și II.3 din rechizitoriu, constând în încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008.

Raportat la conținutul și configurația acuzațiilor ce i-au fost reținute în sarcină prin actul de sesizare a instanței, la probatoriul administrat în faza de urmărire penală și în fața instanței de fond, respectiv la raționamentul logico-juridic avut în vedere de instanța de fond pentru a pronunța condamnarea sa, motivele de apel ale apelantului inculpat Cristea Dumitru au vizat, în esență, următoarele aspecte:

1. - condamnarea pentru alte fapte decât cele reținute prin rechizitoriu, cu încălcarea dispozițiilor art. 10 raportat la art. 371 Cod procedură penală, art. 6 din CEDO și art. 24 din Constituția României;

Apelantul inculpat a arătat că, în conformitate cu dispozițiile art. 328 Cod procedură penală, rechizitoriul se limitează la fapta și persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală, iar potrivit art. 371 Cod procedură penală, judecata se mărginește la faptele și la persoanele arătate în actul de sesizare a instanței.

În actuala configurație a procesului penal posibilitatea extinderii pentru alte fapte sau alte persoane ori chiar a acțiunii penale pentru alte acte materiale, în faza judecării, nu mai este o prerogativă recunoscută instanței de judecată.

Astfel, conflictul de drept penal care va face obiectul judecării în primă instanță va fi limitat la fapta care l-a generat și persoanele între care s-a ivit, acestea fiind arătate în cuprinsul actului de sesizare a instanței.

Această limitare decurge din principiul separației funcțiilor judiciare, potrivit căruia instanța nu se poate sesiza din oficiu cu judecarea și soluționarea unui conflict de drept penal, trimiterea în judecată, deci aducerea acestui conflict în justiție, fiind atributul exclusiv al procurorului, cu excepția situației prevăzute la art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c) Cod procedură penală.

În concret, a arătat că, în prezenta cauză, prin rechizitoriu s-a dispus trimiterea sa în judecată pentru cinci infracțiuni de abuz în serviciu, dintre care, în cazul celor două pentru care s-a dispus condamnarea, s-a reținut că îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu ar consta în încălcarea dispozițiilor art. 2 și 19 din OUG nr. 34/2006, art. 2 alin. (1) și (2) din HG nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul MEC nr. 612/2006, art. 3, 4 și 5 din OG nr. 119/1999, statutului CET prevăzut de HG nr. 103/2004, Regulamentului de Organizare și Funcționare al CET și contractului de mandat nr. 34646/29.11.2007.

De asemenea, prin ordonanța din 15.07.2015, emisă în dosarul nr. 122/P/2012, s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de acesta pentru aceleași cinci infracțiuni de abuz în serviciu pentru care a fost și trimis în judecată, iar în privința celor două infracțiuni pentru care a fost condamnat se reține că atât contractul nr. 80/13.02.2008, cât și actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007, au fost încheiate cu încălcarea dispozițiilor art. 5 din OG nr. 119/1999, art. 1 și art. 5 alin. (1) din OUG nr. 30/2006, art. 1 din Ordinul MEC nr. 612/2006, art. 2 alin. (2) și art. 19 din OUG nr. 34/2006 și art. 2 din HG nr. 925/2006.

Ca atare, apare ca fiind evident faptul că obiectul și limitele judecării în prezenta cauză, în privința sa, au fost stabilite prin actul de sesizare a instanței, care, la rândul său, s-a limitat la faptele pentru care s-a efectuat urmărirea penală și s-a pus în mișcare acțiunea penală în dosarul nr. 122/P/2012.

Raportat la aceste considerente, rezultă că împotriva sa nu s-a pus niciodată în mișcare acțiunea penală și, implicit, nu a fost trimis în judecată, pentru faptele avute în vedere de instanța de fond pentru a pronunța hotărârea de condamnare.

Astfel, încă de la momentul aducerii la cunoștință a învinuirii în faza de urmărire penală și până la momentul pronunțării instanței de fond, acuzațiile reținute în sarcina sa nu au cuprins/vizat încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006 prin încheierea contractului nr. 80/13.02.2008 și a actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007.

În mod similar, acuzațiile nu au presupus niciodată analizarea legalității contractului nr. 80/13.02.2008 și a actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 în mod interdependent, prin raportare la consecințele juridice ale cumulării valorilor acestora și la împrejurarea că, la

nivel intelectual, ar fi prefigurată necesitatea încheierii amândurora încă de la data de 01.11.2007, însă nu a procedat astfel din unicul motiv de a eluda dispozițiile art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006 care stabilesc obligativitatea organizării unei proceduri de achiziție concurențiale în situația depășirii pragului de 420.000 euro instituit de art. 57 din OUG nr. 34/2006.

Acuzația privind încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 s-a caracterizat atât în fapt, cât și în drept, prin cu totul alte considerente, care, în opinia procurorului, ar fi condus la concluzia că și-ar fi îndeplinit în mod defectuos atribuțiile de serviciu, neexistând vreo referire în cuprinsul actului de sesizare (și nici al ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale) la art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006 ca fiind dispoziții legale ce atrag caracterul defectuos al îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, astfel încât, pe fondul cauzei, instanța să fi avut posibilitatea de a raporta conduita descrisă în actul de sesizare (încheierea fiecăruia dintre cele două contracte, fără a fi analizate împreună sau a fi imputate efectele juridice care s-ar produce prin cumularea valorii acestora) la această normă.

În acest sens, în dezacord cu cele susținute de instanța de fond, apelantul inculpat Cristea Dumitru a solicitat să se constate că simpla enumerare a acestui text legal în cuprinsul rubricii introductive a rechizitoriului unde procurorul a făcut referire la „Considerații preliminare referitoare la reglementările relevante pentru reținerea infracțiunilor de abuz în serviciu” nu poate fi un argument de natură a justifica reținerea încălcării art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006 ca îndeplinire defectuoasă a atribuțiilor de serviciu prin încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008.

În primul rând, având în vedere, pe de o parte, faptul că rechizitoriul constituie actul procedural prin care procurorul își exprimă manifestarea de voință în sensul trimiterii în judecată a inculpatului, iar pe de altă parte, importanța consecințelor pe care le prezintă pentru inculpat sesizarea instanței cu rechizitoriul, rezultă că instanța de judecată se va considera ca fiind sesizată numai cu acele fapte descrise fără echivoc prin rechizitoriu.

În al doilea rând, a apreciat că, pentru respectarea principiului separației funcțiilor judiciare reglementat de art. 3 Cod procedură penală, instanței nu îi este permis să modifice obiectul judecării prin raționamente logico-juridice care să combine acuzații prezentate și încadrate separat în cuprinsul actului de sesizare, cu consecințe juridice distincte, întrucât, într-o asemenea ipoteză, s-ar substitui funcției procurorului, acesta din urmă fiind singurul organ judiciar care sesizează instanța stabilind obiectul și limitele judecării [cu excepția situației prevăzute la art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c) Cod procedură penală].

A arătat că, deși instanța de fond a analizat și a argumentat de ce nu sunt întrunite condițiile de aplicare, spre exemplu, a dispozițiilor art. 19 din OUG nr. 34/2006 (motivând că s-au contractat servicii din Anexa 2B, fapt ce atrage inaplicabilitatea acestui text de lege), care nu sunt enumerate în partea introductivă a rechizitoriului, cu toate acestea, a dispus condamnarea, stabilind o încălcare a atribuțiilor de serviciu generate de nesocotirea art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006, normă legală care nu este menționată în cuprinsul analizei faptelor reținute în sarcina sa („Infracțiuni în legătură cu Complexul Energetic

Turceni”), nici în drept și nici nu are corespondent în descrierea situației de fapt de către procuror.

În al treilea rând, a susținut că fapta pentru care a fost condamnat prin sentința apelată constă în aceea că, prin încheierea contractului nr. 80/13.02.2008 și a actului adițional nr. 1/01.11.2007, de fapt, s-ar fi „încheiat un contract de asistență juridică cu un obiect fracționat, a cărui valoare totală depășește pragul de 420.000 euro instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din OUG nr. 34/2006, astfel încât respectarea procedurii simplificate de atribuire, reglementată de art. 16 alin. (1) din ordonanța de urgență, era obligatorie” și, prin urmare, „inculpatul Cristea Dumitru a cauzat o pagubă în patrimoniul SC Complexul Energetic Turceni SA în sumă de 2.384.419,13 lei (compusă din 1.142.400 lei și 1.242.019,13 lei) reprezentând quantumul total al facturilor decontate casei de avocatură în temeiul acestor convenții atribuite în mod nelegal și, totodată, a procurat SCA Șova și Asociații un avantaj patrimonial necuvenit de aceeași valoare”.

A subliniat că, în privința sa, nu s-a efectuat urmărirea penală, nu a fost pusă în mișcare acțiunea penală și nu s-a dispus trimiterea în judecată pentru că, prin încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008, ar fi încheiat, de fapt, un contract de asistență juridică cu obiect fracționat, a cărui valoare totală ar fi de 2.384.419,13 lei, depășind pragul de 420.000 euro instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din OUG nr. 34/2006, ceea ce ar atrage încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006.

Pe cale de consecință, apelantul inculpat a solicitat instanței de apel să constate că, prin condamnarea sa pentru infracțiunile de abuz în serviciu constând în îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu, prin încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006, constând în încheierea aparentă a actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008, care, în fapt, ar constitui un contract de asistență juridică cu obiect fracționat, a cărui valoare totală ar fi de 2.384.419,13 lei, se încalcă dreptul său la un proces echitabil, în componenta sa esențială ce vizează dreptul la apărare.

A mai precizat că nu a făcut apărări în fața instanței de fond și nici în cursul urmăririi penale cu privire la împrejurarea că, prin încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008, ar fi încheiat, de fapt, un contract de asistență juridică cu obiect fracționat, a cărui valoare totală ar fi de 2.384.419,13 lei, depășind pragul de 420.000 euro instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din OUG nr. 34/2006, ceea ce ar atrage încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006.

În realitate, instanța de fond, prin această presupusă încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006, vizează faptul că, la încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008, prin atribuire directă, s-ar fi încălcat prevederile art. 35-38 și art. 56 din OUG nr. 34/2006 (care ar fi fost incidente ca urmare a depășirii, prin cumularea valorii acestora, a pragului de 420.000 euro), care nu sunt reținute/menționate de procuror în actul de sesizare (și nici în ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale).

Mai mult, apelantul inculpat a arătat că simpla inserare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006 în partea din rechizitoriu intitulată „Considerații preliminare referitoare la reglementările relevante pentru reținerea infracțiunilor de abuz în serviciu” constituie o referire mult prea generală și abstractă pentru a putea servi drept temei pentru o hotărâre de condamnare, cu atât mai mult cu cât acest text legal nu are corespondent în faptele descrise în rechizitoriu ca fiind reținute în sarcina sa.

2. - greșita interpretare și aplicare a dispozițiilor OUG nr. 34/2006 ce a condus la condamnarea sa pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu prin încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din acest act normativ;

În primul rând, apelantul inculpat Cristea Dumitru a susținut că, și în situația în care ar fi întemeiată opinia instanței de fond potrivit căreia, prin încheierea contractului nr. 80/13.02.2008 și a actului adițional nr. 1/01.11.2007, de fapt, s-ar fi încheiat un contract de asistență juridică cu un obiect fracționat, acest raționament nu ar fi apt să conducă la reținerea depășirii pragului de 420.000 euro instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din OUG nr. 34/2006, astfel încât respectarea procedurii simplificate de atribuire, reglementată de art. 16 alin. (1) din ordonanța de urgență, ar fi fost obligatorie. Aceasta întrucât, în materia achizițiilor publice, atât estimările privind necesarul de achiziții, cât și aprecierea valorii unei achiziții, se realizează pentru fiecare an bugetar în parte, doar așa fiind posibil să se verifice corespondența achizițiilor publice cu programul anual de achiziții și să se poată bugeta cele necesare în anul bugetar următor.

Așadar, nu se poate concepe că legislația achizițiilor publice s-ar interpreta în sensul în care, la momentul apariției necesității încheierii unui contract de asistență juridică, autoritatea contractantă să fie obligată să prevadă și necesitatea încheierii unui asemenea contract în următorul an bugetar, să cumuleze întreaga valoare necesară pentru amândouă, respectiv să aplice procedura de achiziție raportat la această valoare cumulată.

În al doilea rând, în dezacord cu opinia instanței de fond, a precizat că nu există niciun fel de argument de ordin obiectiv pentru a se proceda la cumularea valorii actului adițional nr. 1/01.11.2007 cu cea a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, în condițiile în care atât obiectul, cât și prețul contractului (onorariul), sunt fundamental distincte.

Comparând atât obiectul, cât și prețul (onorariul) celor două contracte, apare ca fiind evidentă deosebirea majoră dintre acestea și nu se justifică, din niciun punct de vedere, analizarea lor împreună, cumularea valorii acestora și asimilarea lor într-un singur contract a cărui încheiere să fi fost necesar a fi perfectată cu respectarea procedurii prevăzute de art. 35-38 și art 56, conform art. 16 alin. (1) din OUG nr. 34/2006.

Faptul că ambele contracte au stipulat în cadrul prețului un onorariu fix al cărui cuantum este preluat din contractul nr. 504/23.07.2007 încheiat între părți, nu constituie un element care să determine similaritatea contractelor, întrucât, conform acestui raționament al instanței de fond, cele două contracte ar fi fost similare și cu contractul nr. 504/23.07.2007 și cu actul adițional nr. 2/29.12.2007, ipoteză respinsă de aceeași instanță.

3. - *condamnarea sa este rezultatul unei greșite interpretări a probatoriului, ce a condus la stabilirea unei situații de fapt necorespunzătoare realității factuale;*

3.1. - *posibilitatea prefigurării necesității încheierii contractului nr. 80/2008 la momentul încheierii actului adițional nr. 1/01.11.2007;*

În primul rând, apelantul inculpat a arătat că instanța de fond se contrazice precizând că „directorul general Cristea Dumitru a fost cel care, ulterior declanșării celor două procese, a abordat, din inițiativa sa, împreună cu martorul Cernov Radu - Ștefan chestiunea reprezentării de către societatea de avocați a SC Complexul Energetic Turceni SA în dosarele nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială și nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială, dar și persoana care, în urma acestor discuții, a decis încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008 cu SCA Șova și Asociații, în condițiile stipulării unui onorariu de succes în cazul obținerii rezultatului urmărit (...).”

Or, dacă inițial, instanța a reținut că, încă de la momentul adoptării deciziei de a încheia actul adițional nr. 1/2007 la contractul nr. 504/23.07.2007, acesta avea posibilitatea reală de a previziona potențialitatea declanșării, în perioada imediat următoare, a unei acțiuni în justiție pentru plata datoriei către I.C.M., pe aceeași pagină (pag. 164) se produce și fractura de raționament întrucât se precizează că, ulterior declanșării celor două procese, Cristea Dumitru a abordat împreună cu martorul Cernov Radu-Ștefan chestiunea reprezentării de către societatea de avocați a SC Complexul Energetic Turceni SA în dosarele nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, Secția a VI-a comercială și nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, Secția comercială.

În acest sens, la pagina 133 din sentința apelată se precizează în mod expres că, în luna decembrie 2007, dar ulterior introducerii cererii de chemare în judecată (10.12.2007), între martorul Cernov Radu - Ștefan și Cristea Dumitru s-ar fi purtat, din inițiativa celui din urmă, o discuție referitoare la disponibilitatea SCA Șova și Asociații de a reprezenta CET în litigiul cu ICM, martorul confirmând existența unei asemenea posibilități, însă condiționat de încheierea unui contract distinct de asistență juridică în care să se prevadă și un onorariu de succes.

Pe cale de consecință, a susținut apelantul inculpat că raționamentul instanței de fond prin care se încearcă argumentarea existenței posibilității sale de a previziona anterior datei de 01.11.2007 necesitatea încheierii, la 13.02.2008, a unui alt contract de asistență juridică, este deficitar, întrucât se pierde din vedere împrejurarea că faptul generator care a impus încheierea acestui din urmă contract (nr. 80/13.02.2008) s-a ivit în mod obiectiv ulterior datei de 10.12.2007, la care a fost introdusă cererea de chemare în judecată de către ICM.

În al doilea rând, a solicitat a se observa că, anterior datei de 01.11.2007, existența unui litigiu viitor pe rolul instanțelor de judecată între CET și ICM era cu atât mai incertă cu cât, la data de 15.10.2007, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) a sesizat judecătorul sindic din cadrul Tribunalului Gorj, solicitând aplicarea integrală a dispozițiilor Legii nr. 243/2005 în cadrul

procedurii insolvenței debitoarei Societatea pentru Închiderea-Conservarea Minelor S.A., precum și autorizarea lichidatorului judiciar de a întreprinde toate demersurile legale în acest sens.

În cauza astfel formată și înregistrată sub nr. 4581/95/2006, prin sentința nr. 1313/30.11.2007, Tribunalul Gorj a respins, ca neîntemeiată, cererea creditorului AVAS, apreciind, în esență, că se aplică cu prioritate în cauză Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței. Hotărârea a rămas irevocabilă la data de 25.03.2008, prin decizia nr. 282/2008 pronunțată de Curtea de Apel Craiova, Secția comercială, în dosarul nr. 14883/54/2006, ca urmare a respingerii recursului formulat de AVAS împotriva acesteia.

Se poate astfel constata că, la data de 01.11.2007, AVAS sesizase judecătorul sindic cu cererea mai sus menționată, cu privire la care trebuie menționat că, în cazul în care ar fi fost admisă, nu s-ar mai fi pus problema plății datoriei de către CET și, implicit, ar fi condus cu certitudine la inexistența oricărui litigiu având ca obiect aceste pretenții, cerere care a fost soluționată în primă instanță la 30.11.2007 și a rămas irevocabilă la 25.03.2008.

Din această perspectivă, singura concluzie care se poate impune în cadrul unei analize obiective asupra posibilităților reale și efective de previzionare, la data de 01.11.2007, a certitudinii existenței unui litigiu viitor având ca obiect o acțiune în pretenții a ICM împotriva CET în anul 2008, este aceea că nicio persoană, indiferent de diligentele depuse, nu putea să prevadă cu certitudine o asemenea derulare a evenimentelor astfel încât să poată estima și un cost viitor al serviciilor avocațiale ce ar urma să fie contractate pentru litigiul respectiv și să poată alege în consecință procedura legală adecvată de achiziție a acestor servicii.

În plus, primul moment la care s-a pus problema contractării serviciilor avocațiale ale SCA Șova și Asociației pentru litigiul cu ICM a fost în cursul lunii decembrie, ocazie cu care Cernov Radu - Ștefan a exprimat poziția societății de avocați în sensul încheierii unui contract de asistență juridică distinct față de contractul nr. 504/23.07.2007, modificat prin actul adițional nr. 2, respectiv cu stabilirea unui onorariu de succes care să se adauge la tariful orar din acest din urmă contract.

Astfel, contrar raționamentului instanței de fond, apelantul inculpat Cristea Dumitru a apreciat că era imposibil să previzioneze, anterior datei de 01.11.2007, atât certitudinea existenței unui viitor litigiu între ICM și CET, cât și condițiile financiare pe care SCA Șova și Asociații le-ar impune pentru asistarea și reprezentarea CET într-un asemenea litigiu.

În plus, a arătat că raționamentul avut în vedere de instanța de fond pentru a pronunța condamnarea sa pentru cele două infracțiuni de abuz în serviciu prezintă o lacună juridică constând în aceea că, deși apreciază că, de fapt, a încheiat cu SCA Șova și Asociații un singur contract de asistență juridică ce a fost fracționat în mod artificial și nelegal pentru a se evita depășirea pragului de 420.000 euro, instanța nu pronunță condamnarea doar pentru a doua faptă, respectiv aceea de achiziție a serviciilor prin contractul nr. 80/13.02.2008 prin care, potrivit acestui raționament, s-ar fi ajuns la depășirea pragului de 420.000, ci și pentru prima (încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007), deși prin

aceasta s-au contractat servicii juridice în valoare de 960.000 lei fără TVA, adică mult sub pragul menționat.

În orice caz, o altă eroare a instanței de fond, care a determinat și greșita soluționare a laturii civile, constă în calcularea eventualului prejudiciu, respectiv verificarea depășirii sau nu a pragului de 420.000 euro, prin raportare la sumele plătite în temeiul contractului cu TVA inclusă.

Or, potrivit dispozițiilor art. 25 alin. (1) din OUG nr. 34/2006, „autoritatea contractantă are obligația de a estima valoarea contractului de achiziție publică pe baza calculării și însumării tuturor sumelor plătibile pentru îndeplinirea contractului respectiv, fără taxa pe valoarea adăugată, luând în considerare orice forme de opțiuni și, în măsura în care acestea pot fi anticipate la momentul estimării, orice eventuale suplimentari sau majorări ale valorii contractului”.

Alte elemente de natură a conduce la concluzia că soluția de condamnare a sa este netemeinică, invocate de apelantul inculpat, au fost următoarele:

Prin Raportul de constatare din 17.02.2014, efectuat în cauză de un specialist din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, s-a concluzionat, referitor la actul adițional nr. 1 la contractul nr. 504/2007, că suma de 1.142.400 lei, inclusiv TVA, plătită de CET în baza acestuia cu titlu de onorariu de succes, nu reprezintă prejudiciu, ceea ce înseamnă că nu este îndeplinită condiția de tipicitate a infracțiunii de abuz în serviciu nici sub aspectul urmăririi imediate a laturii obiective.

Cu privire la incidența dispozițiilor OUG nr. 34/2006, a precizat apelantul inculpat că, în raportul de control efectuat de ANRMAP la CET în legătură cu contractul nr. 80/13.02.2008, se specifică următoarele: „prin analiza documentelor puse la dispoziția echipei de control a rezultat că în anul 2008 autoritatea contractantă a achiziționat servicii juridice în baza contractului 80/13.02.2008 în valoare totală de 284.112,99 euro fără TVA, caz în care, potrivit prevederilor art. 16 alin. 1 din OUG nr. 34/2006, autoritatea contractantă nu era obligată să aplice prevederile actului normativ menționat”.

3.2. - greșita apreciere privind faptul că inițiativa încheierii contractelor distincte i-a aparținut și că discuțiile cu martorul Cernov Radu-Ștefan privind încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 au fost purtate de el;

A susținut apelantul inculpat că, în cazul ambelor contracte (actul adițional nr. 1/01.11.2007 și contractul nr. 80/13.02.2008), inițiativa încheierii acestora a aparținut martorului Cernov Radu - Ștefan, acesta fiind persoana care a adus la cunoștința reprezentanților Complexului Energetic Turceni, în fiecare dintre cele două cazuri, împrejurarea că trebuie încheiate contracte distincte de asistență juridică, precizând că nu este posibilă prestarea serviciilor juridice în baza contractului nr. 504/23.07.2007.

Cu ocazia susținerii orale a căii de atac promovate, apărarea apelantului inculpat Cristea Dumitru a solicitat ca, în temeiul dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, să se dispună trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond, invocându-se încălcarea dreptului la apărare, împrejurare de natură a conduce la nulitatea absolută a hotărârii.

Într-un prim subsidiar, în temeiul dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, a solicitat admiterea apelului, desființarea

hotărârii atacate, iar în rejudecare, achitarea inculpatului Cristea Dumitru, în baza dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală.

Într-un al doilea subsidiar, a solicitat admiterea apelului declarat, desființarea hotărârii atacate, urmând ca instanța să constate incidența prescripției răspunderii penale pentru cele două infracțiuni reținute în sarcina inculpatului, cu consecința încetării procesului penal, în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul procedură penală.

Sub aspectul laturii civile, relativ la primul subsidiar, a solicitat lăsarea nesoluționată a laturii civile, iar în cea de-a doua ipoteză, respingerea, ca neîntemeiată, a acțiunii civile.

La data de 10 mai 2019, apelantul intimat inculpat Cristea Dumitru, prin apărător ales, a transmis la dosar o completare a motivelor de apel, solicitând admiterea căii de atac promovate, desființarea sentinței penale atacate și rejudecarea cauzei în fond de către un complet specializat pentru judecarea infracțiunilor de corupție și a infracțiunilor asimilate acestora.

II. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție a criticat hotărârea instanței de fond pentru netemeinicie, cu privire la soluțiile de achitare adoptate față de toți inculpații, precum și la modalitatea de individualizare a pedepselor aplicate inculpatului Cristea Dumitru, în susținerea căii de atac invocând, în esență, următoarele:

A. Critici de netemeinicie a soluțiilor de achitare dispuse în cauză:

I. Infracțiuni comise în legătură cu Complexul Energetic Rovinari

1. Cu privire la infracțiunea de **abuz în serviciu, în formă continuată, cu trei acte materiale, reținută în sarcina inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan**, referitoare la încheierea, în calitate de director general al Complexului Energetic Rovinari, a trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, **instanța de fond a apreciat că faptele nu întrunesc elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, sub aspectul cerinței esențiale atașate elementului material al laturii obiective**, astfel cum a fost reconfigurată prin deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală.

Modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a fost examinat doar prin prisma încălcării dispozițiilor din legislația primară reținute în actul de sesizare a instanței, fără raportare și la dispozițiile legale invocate în Notele de ședință, cu nr. 3766/111-13/2017, depuse la procuror pentru termenul de judecată din 30.01.2018, care, în opinia instanței de fond, „ar excede acuzațiilor aduse prin actul de sesizare, a cărui reglementare a fost verificată, cu titlu de autoritate de lucru judecat, în procedura de cameră preliminară”.

De asemenea, a fost evaluată nerespectarea celorlalte reglementări din actele infralegale invocate în rechizitoriu, respectiv art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. 925/2006 și art. 1 din Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2002, numai în măsura în care acestea preiau, transpun, detaliază sau explicitează normele de drept primar menționate.

În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor statutare, regulamentare și a hotărârilor cu caracter intern menționate în rechizitoriu, s-a constatat că aceasta nu poate caracteriza, **sub aspectul laturii obiective**, infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului, în condițiile în care, în raport de cele statuate de instanța de contencios constituțional prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, comportamentul interzis care conduce la îndeplinirea în mod defectuos a unui act de serviciu trebuie impus prin legislația primară.

În acest context, instanța de fond a reținut că inculpatului nu i se poate reproșa nerespectarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu prilejul încheierii și executării actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, a dispozițiilor din legislația primară reglementate de O.U.G. nr. 34/2006 și O.G. 119/1999, întrucât aceste acte adiționale, având ca obiect prestarea unor **servicii juridice** incluse în Anexa 2B (pct. 21), **nu depășeau valoarea de 420.000 euro**, prevăzută de art. 57 alin. 2 lit. b din O.U.G. 34/2006, astfel încât, potrivit art. 16 alin. 1 din același act normativ, erau exceptate de la aplicarea acesteia, situație în care nu exista obligația organizării, de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a vreuneia dintre procedurile de atribuire sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul ordonanței de urgență, inclusiv a celor prevăzute de art. 2 și art. 19.

A susținut parchetul că, prealabil analizei probelor administrate în cauză și care relevă că *inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a avut o conduită circumscrisă ilicitului penal cu ocazia încheierii celor trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007*, se impune sublinierea faptului că, în preambulul rechizitoriului, au fost invocate normele ce reglementau activitatea de serviciu din cadrul complexurilor energetice implicate în încheierea și derularea contractelor de asistență juridică, astfel: Hotărârea de Guvern nr. 103/2004 privind înființarea Complexurilor Energetice Rovinari și Turceni, care, în Anexele nr. 1 și 2, la art. 35 arată că prevederile statutului se completează cu dispozițiile legale referitoare la societățile comerciale cu capital de stat, cu cele ale Legii nr. 31/1990 republicată cu modificările și completările ulterioare, cu cele ale Codului Comercial și ale celorlalte reglementări legale în vigoare; Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii și legislația conexasă; O.U.G. nr.79/2001 privind întărirea disciplinei economico-financiare; O.U.G. nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici și Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv.

Așadar, acuzațiile formulate s-au raportat la încălcarea reglementărilor cuprinse în aceste acte normative.

Prin urmare, mențiunile făcute de parchet în Notele de ședință depuse la termenul de judecată din 30.01.2018 nu constituie „completări care să reconfigureze împrejurările faptice imputate” și nici nu exced acuzațiilor aduse. Aceasta, cu atât mai mult cu cât art. 303 din O.U.G. nr.34/2000 reprezintă temeiul legal în baza căruia a fost adoptată H.G. nr.925/2006 pentru aprobarea

normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din O.U.G. nr. 34/2006, act normativ care face parte din legislația conexă învedereată în actul de sesizare.

De asemenea, în Hotărârea de Guvern nr. 103/2004, respectiv în Anexele 1 și 2, care constituie statutele celor două complexuri energetice, se arată explicit că prevederile acestora se completează cu dispozițiile Legii nr. 31/1990, astfel încât indicarea în cuprinsul Notelor de ședință a textului incident din această lege nu excede acuzațiilor, atât timp cât au fost avute în vedere la formularea acuzațiilor, conduita inculpatului fiind evaluată și în raport de aceste dispoziții, a căror obligativitate de respectare, de altfel, a fost menționată și în fișa postului inculpatului.

A subliniat parchetul că, potrivit probatoriului administrat în cauză, în cadrul Complexului Energetic Rovinari, problema achiziționării unor servicii de asistență juridică a fost ridicată de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de director al Direcției de Investiții.

În calitate de director general al Complexului Energetic Rovinari (funcție în care a fost numit la 17.05.2007), la data de 03.09.2007 a semnat Actul adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 10319/2007, prin care s-a suplimentat valoarea acestuia cu suma de 200.000 lei; la data de 19.12.2007, a semnat Actul adițional nr. 2, prin care s-a suplimentat valoarea contractului cu suma de 711.240 lei și s-a prelungit durata acestuia până la 21.12.2008, iar la data de 22.12.2008 a semnat Actul adițional nr. 3, prin care valoarea aceluiși contract inițial a fost suplimentată cu suma de 310.000 lei și s-a prelungit durata până la data de 31.12.2009.

Prin încheierea celor trei acte adiționale a fost modificat esențial contractul de prestări servicii cu nr. 10319/21.03.2007, privind consultanța juridică pentru încheierea contractelor de finanțare și execuție ale instalațiilor de desulfurare aferente grupurilor energetice numerele 3 și 6 Rovinari, fiind depășit pragul precizat de art. 57 alin. 2 lit. b din O.U.G. nr. 34/2006, ceea ce impunea aplicarea procedurii prevăzute de art. 35-38 și 56 din O.U.G. nr. 34/2006.

Raportul de control încheiat ca urmare a derulării procedurii de supraveghere la S.C. Complexul Energetic Oltenia S.A. - Sucursala Electrocentrale Rovinari, cu nr. 9287 din 29.08.2013, a stabilit că, prin actele adiționale încheiate, valoarea contractului a depășit pragul stabilit de art. 57 alin. 2 lit. b din O.U.G. nr. 34/2006 și potrivit art. 56 alin. 2 din ordonanța de urgență, autoritatea contractantă avea obligația de a transmite spre publicare anunțul de atribuire, putând opta pentru nepublicare.

De asemenea, Raportul de inspecție economico-financiară din 26.11.2014 a constatat că, prin încheierea actelor adiționale nr. 1, 2 și 3 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, au fost aduse modificări substanțiale contractului inițial cu privire la preț, respectiv valoarea totală a serviciilor achiziționate și termenul de îndeplinire a obligațiilor inițiale.

Totodată, s-a reținut faptul că, prin semnarea actelor adiționale fără a fi aplicate proceduri de atribuire competitive în vederea asigurării liberei concurențe și a egalității de tratament pentru S.C.A. „Șova și Asociații” și

potențialii adjudecatori, cu încălcarea principiilor transparenței și utilizării eficiente a fondurilor, nu a fost respectată legislația cu incidență în activitatea de achiziții publice și, totodată, cele trei acte adiționale nu au fost fundamentate în conformitate cu buna gestiune financiară (filele 7-33, vol. 3 dup).

Prin Procesul-verbal de control financiar al A.N.A.F. – Direcția Generală a Finanțelor Publice Gorj din 22.07.2010, s-a constatat că necesitățile de asistență juridică ale societății au fost subdimensionate și divizate, în condițiile în care proiectul de reducere a poluării a început să se implementeze în anul 2007 și se afla în derulare chiar și la data controlului, astfel încât necesitatea de asistență juridică străină trebuia fundamentată pentru întreaga perioadă de derulare a proiectului, prin încheierea unui contract cadru.

Subevaluarea a avut drept scop evitarea obligației de a aplica prevederile ordonanței de urgență, fiind încălcate dispozițiile art. 23, 25, 26 și 35 din O.U.G. nr. 34/2006.

Încheierea actelor adiționale s-a realizat în lipsa vreunui studiu privind necesitatea, legalitatea, economicitatea și eficiența achiziției de servicii de consultanță față de resursele proprii ale societății și, totodată, fără nicio fundamentare (caiet de sarcini, fișă de date a achiziției).

Suma totală achitată de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., în baza contractului nr. 10319/2007 și a celor trei acte adiționale, a fost de 433.041 euro, fără T.V.A., la un curs euro de 3,9852 lei, valabil la 31.12.2008 (fila 68, vol. 15 dup).

Inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, încă de la momentul întocmirii referatului din 15.11.2007, în care a propus introducerea în planul anual al achizițiilor publice pe anul 2007 a unui serviciu juridic pentru realizarea proiectului de desulfurare, a avut reprezentarea faptului că proiectul, fiind unul de anvergură, urma să se deruleze pe o perioadă îndelungată de timp.

În consecință, parchetul a susținut că este eronat raționamentul instanței de fond care a concluzionat că încheierea legală a contractului inițial acoperă și legalitatea atribuirii actelor adiționale ulterioare, independent de eventuala depășire a pragului valoric instituit de art. 57 alin. 2 lit. b din O.U.G. nr. 34/2006.

Așa cum chiar instanța de fond a reținut, actele adiționale fac parte integrantă din contractul inițial, iar dacă prin acestea s-a modificat esențial contractul, trebuia inițiată procedura prevăzută de O.U.G. nr. 34/2006.

Constatarea a fost făcută de organele fiscale care au controlat legalitatea încheierii contractelor de asistență juridică, dar a fost subliniată și în declarațiile date de martorele Bujor Cristina și Scurtu Maria sub aspectul procedurilor aplicabile la încheierea actelor adiționale.

De altfel, și martorul Mihai Constantin, director economic al complexului, a arătat că nu erau necesare cele trei acte adiționale. Contractul inițial trebuia respectat, finalizat, încheiat, iar dacă era nevoie, trebuia încheiat un contract separat, nou (fila 112, vol. 7 dosar instanță).

Ca atare, **inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan și-a îndeplinit defectuos atribuțiile de serviciu, în calitate de director general al Complexului Energetic Rovinari, încheind Actele adiționale nr. 1, 2 și 3 la Contractul de**

asistență nr. 10319/21.03.2007, cu încălcarea procedurilor O.U.G. nr. 34/2006, H.G. nr. 925/2006 și O.G. nr. 119/1999, cauzând o pagubă complexului energetic în sumă de 1.665.717,41 lei, corespunzătoare sumelor plătite în baza actelor nelegal încheiate și asigurând, în mod corelativ, foloase necuvenite, în același quantum de către S.C.A. „Șova și Asociații”.

2. Cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu comisă cu prilejul încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, instanța de fond a apreciat că inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan nu a încălcat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., niciuna din dispozițiile din legislația primară invocate de acuzare, **fapta pentru care a fost trimis în judecată neîntrunind, din punct de vedere al laturii obiective, elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în formă calificată**, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, fiind incidente dispozițiile **art. 16 lit. b) teza I** Cod de procedură penală.

A reținut instanța de fond că, în cazul atribuirii contractelor ce au ca obiect prestarea serviciilor juridice prevăzute în Anexa 2B (pct. 21) a O.U.G. nr. 34/2006, a căror valoare nu depășește suma de 420.000 euro, cum este și contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, nu sunt incidente prescripțiile normative din materia achizițiilor publice, deoarece, în această situație derogatorie, reglementată expres de **art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006**, textul de lege exceptează integral de la aplicarea dispozițiilor ordonanței de urgență, deci inclusiv cele ale art. 2 privind scopul și principiile actului normativ și ale art. 19, referitoare la achizițiile directe de servicii. În acest context, implicit ar fi fost îndeplinite de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de director general, și cerințele de legalitate și regularitate prevăzute de art. 2 din O.G. nr. 119/1999 pentru asigurarea unei bune gestiuni financiare în administrarea patrimoniului public aparținând societății pe care o conducea.

Contrar acestor concluzii, aceeași instanță de fond a constatat că, deși activitatea ce a constituit obiectul contractului nr. 165/14.02.2008 se încadra în sfera mai largă a serviciilor juridice convenite între părți prin contractul inițial cu nr. 10319/21.03.2007, prin noul contract de asistență juridică S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și-a asumat obligații suplimentare, în sensul achitării către casa de avocatură a unui onorariu de succes, fiind aduse astfel modificări de substanță uneia dintre clauzele convenite inițial prin contract, în ce privește onorariul. Astfel, atribuirea contractului nr. 165/14.02.2008 nu se mai putea realiza în baza procedurii competitive organizată anterior și câștigată de S.C.A. „Șova și Asociații” strict în considerarea prețului orar oferit, ci cu respectarea dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, în funcție de valoarea serviciilor de asistență juridică ce urmau a fi achiziționate (fila 90 din considerentele sentinței).

În temeiul acestui nou contract, a fost decontată casei de avocatură suma totală de 1.071.336,80 lei. Instanța a reținut că suma era previzibilă raportat la quantumul creanței reclamate de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., dar și a onorariului de succes și a condițiilor în care putea fi acordat, însă, întrucât această valoare se situează sub pragul instituit de art. 57 alin. 2 lit. b din

O.U.G. nr. 34/2004, acest contract de asistență juridică nu ar fi intrat în sfera de incidență a ordonanței de urgență, fiind exceptat de art. 16 alin. 1 de la aplicabilitatea acestuia.

Parchetul a apreciat că **această concluzie este greșită, atâta timp cât chiar instanța de fond a constatat că obiectul contractului nr. 165/2008 se încadra în sfera mai largă a serviciilor convenite între aceleași părți prin contractul inițial nr. 10319/21.03.2007, dar au fost aduse modificări de substanță uneia dintre clauzele esențiale, convenite inițial, respectiv onorariului, care era previzibil în ce privește cuantumul, astfel încât serviciile de asistență juridică depășeau pragul legal invocat, fiind aplicabile dispozițiile O.U.G. nr. 34/2006.**

În același sens a opinat instanța cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului Cristea Dumitru, referitoare la încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/2008, arătând că, doar aparent, raportat exclusiv la suma decontată casei de avocatură în temeiul convenției, privită separat, era exceptată de la aplicabilitatea O.U.G. nr. 34/2006, practic fiind încheiat un contract de asistență juridică cu un obiect fracționat. Aceleași argumente sunt pe deplin valabile și cu privire la încheierea contractului nr. 165/2008 de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, întrucât situația juridică este identică cu cea privind încheierea contractului nr. 80/2008 de către inculpatul Cristea Dumitru.

Potrivit probelor administrate în cauză, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a încheiat contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de inculpatul Șova Dan-Coman.

Obiectul contractului l-a constituit realizarea, pe calea reprezentării, în cadrul litigiului ce forma dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția Comercială, în care S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a fost acționată în judecată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar B.N.P. Consult S.P.R.L., pentru plata sumei de 104.736.487,03 lei, reprezentând transformarea în dezdăunări a obligației de a face neexecută, obligație prevăzută de Legea nr. 243/2005, a unei înțelegeri cu aceasta, prin care datoria companiei să fie achitată într-un termen rezonabil, de minim 3 ani.

De asemenea, menținându-se tariful orar inserat în cuprinsul contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, s-a prevăzut, în plus, că în ipoteza obținerii rezultatului, clientul va achita un onorariu de succes de 1% din cuantumul creanței, iar în cazul renunțării de către creditoare la penalități, se va plăti un onorariu suplimentar de 3% din valoarea diferenței.

În temeiul acestui contract de asistență juridică, a fost achitată, de către Complexul Energetic Rovinari, suma totală de 1.071.336,80 lei cu T.V.A.

Activitatea ce a constituit obiectul noului contract se încadra în sfera serviciilor juridice convenite prin contractul inițial nr. 10319/21.03.2007.

Conform art. 1 pct. 1.3, în obiectul acestuia era inclusă și reprezentarea societății comerciale de către S.C.A. „Șova și Asociații” în orice litigii și proceduri contencioase desfășurate în fața instanțelor de judecată sau a

autorităților publice cu atribuții jurisdicționale, fiind astfel stabilită, în mod expres, întinderea puterilor pe care clientul le conferea casei de avocatură.

De altfel, anterior încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, în perioada 08-25.01.2008 și 01-13.02.2008 societatea de avocatură a prestat servicii juridice în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în temeiul actului adițional nr. 2/19.12.2007 la contractul nr. 10319/21.03.2007, aspect confirmat de cuprinsul notelor de onorarii aferente lunilor ianuarie și februarie 2008 și înscrisurilor atașate la dosarul nr. 12454/95/2007, de declarațiile martorilor Catrinoiu Georgiana și Stăncioi Emil Adrian, dar și de declarațiile inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman.

Cu toate acestea, s-a procedat la încheierea unui nou contract de asistență juridică, prin atribuire directă, cu nesocotirea dispozițiilor legale incidente, respectiv O.U.G. nr. 34/2006 și O.G. nr. 119/1999.

Contractul nr. 165/2008 a fost încheiat fără a avea la bază o fundamentare a legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în administrarea patrimoniului public, așa cum prevăd dispozițiile art. 5 alin. 1 din O.G. nr. 119/1999, nu a fost întocmită nicio documentație justificativă cu privire la necesitatea achiziției și nu au fost aplicate proceduri competitive, în conformitate cu O.U.G. nr. 34/2006.

S-a făcut trimitere, de către parchet, la declarațiile date în fața instanței de fond de inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, de martorii Teiu Sorin, Stăncioi Emil Adrian, Crăciun Marcu, Mihai Constantin, Babov Vladimir, Dumitrașcu Gabriel, Cernov Radu, Catrinoiu Georgiana și Enescu Roxana, precum și la constatările și concluziile Raportului de inspecție economico-financiară din 26.11.2014, încheiat de Ministerul Finanțelor Publice – A.N.A.F., susținându-se că din coroborarea tuturor acestor probe rezultă, dincolo de orice dubiu rezonabil, că inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a luat hotărârea de a încheia, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, fără respectarea niciunei proceduri legale.

S-a mai susținut că inculpatul a decis unilateral ca în litigiul cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., complexul să fie reprezentat de S.C.A. „Șova și Asociații”. Stabilirea casei de avocatură, negocierea prețului serviciilor avocațiale și încheierea contractului de achiziție a serviciilor juridice nu a fost consecința unei proceduri decizionale transparente, justificată economic și nu a reprezentat o necesitate obiectivă a activității departamentului juridic din cadrul complexului energetic, căruia, de altfel, nu i-a fost solicitată nicio opinie, ci a fost urmarea unei activități netransparente și subiective, în considerarea unei anumite case de avocatură, finalizată exclusiv printr-o decizie imperativă și discreționară a directorului general al societății, cu consecința utilizării unor sume din resursele societății cu capital integral de stat în interesul acelor persoane.

Cu privire la **participația inculpatului Șova Dan-Coman, în calitate de complice la săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu comisă de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan relativ la încheierea contractului de**

asistență juridică nr. 165/14.02.2008, instanța de fond a reținut incidența prevederilor art. 16 lit. b teza I Cod de procedură penală, apreciind că nu sunt îndeplinite în cauză cele două condiții obiective instituite de codificarea penală generală pentru existența formei reținute de acuzare.

Contrar opiniei instanței de fond, **parchetul** a arătat că analiza coroborată a probelor administrate în cauză conduce la concluzia că **fapta inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan în legătură cu încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 îndeplinește cerințele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu pentru care s-a dispus trimiterea în judecată.**

Inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a hotărât unilateral și discreționar că în litigiul cu ICM, aflat pe rolul Tribunalului Gorj, Complexul Energetic Rovinari trebuia să beneficieze de serviciile de asistență juridică din partea S.C.A. „Șova și Asociații”, aspect comunicat inculpatului Șova Dan-Coman.

După inițierea acțiunii în justiție și după ce inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan luase decizia ca societatea, al cărui director general era, să fie reprezentată de către S.C.A. „Șova și Asociații”, inculpatul Șova Dan-Coman i-a adus la cunoștință faptul că o asemenea solicitare putea fi onorată pentru realizarea unei tranzacții cu societatea reclamantă, doar în condițiile achitării unui comision de succes, în raport de valoarea tranzacției, alături de tariful orar stabilit deja în contractul inițial de asistență juridică nr. 10319/2007.

Inculpatul Șova Dan-Coman a sprijinit rezoluția inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan de a încheia un nou contract de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații” în condițiile dorite de către primul, chiar dacă serviciile juridice fuseseră deja achiziționate prin contractul anterior, justificând legalitatea încheierii unui asemenea contract prin prezentarea unor modele de astfel de contracte încheiate de către S.C.A. „Șova și Asociații” cu instituții publice, cum ar fi Ministerul Economiei și Comerțului și cu A.V.A.S., dar și prin prezentarea unui tipizat de la U.N.B.R.

De asemenea, **inculpatul Șova Dan-Coman** a fost și cel care a conceput termenii și condițiile contractului, semnându-l din partea S.C.A. „Șova și Asociații”, ajutând la desăvârșirea comiterii infracțiunii de abuz în serviciu de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, astfel încât **activitățile întreprinse de către primul se circumscriu elementelor constitutive ale complicității la infracțiunea de abuz în serviciu.**

3. Cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 din Codul penal, reținută în sarcina inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, constând în faptul că, la data de 19.02.2008, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a încheiat cu S.C. pentru închiderea Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar B.N.P. Consult S.P.R.L., fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, tranzacția cu privire la obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj - Secția Comercială, prin care societatea pârâtă s-a obligat să plătească reclamantei suma de 82.139.822 lei în termen de cinci ani, conduită prin care au fost vătămăte interesele legale ale Ministerului Economiei și Comerțului,

Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și Complexului Energetic Rovinari, prin diminuarea sumelor alocate fondului de investiții proporțional celor plătite în baza tranzacției și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar, în cuantum de 0,98% din aceste sume, **instanța de fond a reținut incidența prevederilor art. 16 lit. b teza I Cod de procedură penală.**

Parchetul a susținut că în mod greșit nu s-a realizat, de către prima instanță, examinarea îndeplinirii sau neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan cu prilejul încheierii tranzacției cu S.C. întreprinderea pentru Închiderea - Conservarea Minelor SA și din perspectiva dispozițiilor art. 143¹ din Legea nr. 31/1990, atât timp cât în rechizitoriu, la capitolul privind „Considerații preliminare referitoare la reglementările relevante pentru reținerea infracțiunilor de abuz în serviciu”, la pagina 4, s-au arătat în mod expres normele ce reglementau activitatea de serviciu a persoanelor din cadrul complexurilor energetice Rovinari și Turceni. În această secțiune a fost indicată și Hotărârea de Guvern nr. 103/2004, care în Anexele 1 și 2 cuprinde statutele celor două complexuri, și fiecare, la articolul 35, statuează că „prevederile prezentului statut se completează cu dispozițiile legale referitoare la societățile comerciale cu capital de stat, cu cele ale Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările ulterioare, cu cele ale Codului comercial și a celorlalte reglementări legale în vigoare”.

Așadar, dispozițiile Legii nr. 31/1990 privitoare la atribuțiile de serviciu ale inculpatului nu au fost invocate doar în Notele de ședință depuse pentru termenul de judecată din data de 30.01.2018, astfel încât aprecierea conduitei inculpatului se impunea a fi examinată și din perspectiva dispozițiilor art. 143¹ din Legea nr. 31/1990, care stabilește responsabilitățile directorilor societăților pe acțiuni și care, prin Statut și Regulamentul de organizare și funcționare, au fost detaliate.

Potrivit dispozițiilor Legii nr. 31/1990 invocate, dar și ale art. 20 pct. 1 alin. (1) lit. g) din Anexa 1 a H.G. nr. 103/2004 și ale art. 4 pct. 4.2.5 din Contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan avea obligația să încheie acte juridice în numele și pe seama Complexului Energetic Rovinari în limitele împuternicirilor acordate de Consiliul de Administrație.

Or, tranzacția din discuție nu a fost supusă aprobării Consiliului de Administrație, ci ulterior încheierii, acesta a fost informat, potrivit Hotărârii nr. 3/207.02.2008, luând act de informarea privind tranzacția încheiată între complex și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.

De altfel, inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a și confirmat faptul că a semnat tranzacția fără împuternicire sau fără vreun mandat special din partea Consiliului de Administrație, întrucât nu era necesar, însă l-a informat ulterior (fila 431, vol. 5 d.u.p).

S-a făcut trimitere și la declarațiile date în cursul urmăririi penale, cât și în fața instanței de fond, de către martorii Oros Adriana, Costreie Bogdan și Atanasiu Teodor, funcționari în cadrul A.V.A.S.

Sub aspectul urmăririi imediate, din probele administrate a rezultat că tranzacția a afectat programul de investiții al complexului în perioada următoare perfectării ei, sens în care parchetul a făcut referire la declarațiile date în fața instanței de fond de către martorii Davițoiu Leșu Ioan, Tudorescu Vasile și Tudorescu Vasile, susținerile acestora fiind confirmate și prin Nota aflată la filele 409-415 din vol. 5 al d.u.p, prin care s-a solicitat reeșalonarea plății sumei de 82.139.822 lei, întrucât tranzacția ar fi blocat, practic, în perioada 2009-2011, programul investițiilor de mediu.

Prin urmare, parchetul a concluzionat că încheierea tranzacției între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. Întreprinderea pentru Conservarea Minelor S.A. s-a realizat cu încălcarea, de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de director general al complexului energetic, a dispozițiilor legale privind delegările de competență, conduită ce a generat diminuarea resurselor financiare alocate fondului de investiții, ceea ce constituie o vătămare a intereselor legale ale complexului energetic, activitatea de investiții reprezentând un rol esențial în realizarea obiectivelor Complexului Energetic Rovinari.

II. Infrațiuni comise în legătură cu Complexul Energetic Turceni

1. Cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu, în formă continuată, cu două acte materiale, reținută în sarcina inculpatului Cristea Dumitru, referitoare la încheierea, în calitate de director general al Complexului Energetic Turceni, a contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații” și a Actului adițional nr. 2 la acest contract, instanța de fond a apreciat că faptele acestuia nu întrunesc elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective, astfel cum a fost reconfigurată prin deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod procedură penală.

Ca și în cazul infracțiunilor comise în legătură cu Complexul Energetic Rovinari, modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu de către inculpatul Cristea Dumitru a fost examinat doar prin prisma încălcării dispozițiilor din legislația primară reținute în actul de sesizare a instanței, fără raportare și la dispozițiile legale invocate în Notele de ședință cu nr. 3766/111-13/2017, depuse de procuror pentru termenul de judecată din 30.01.2018, care, în opinia instanței de fond, ar excede acuzațiilor aduse prin actul de sesizare, a cărei regularitate a fost verificată, cu titlu de autoritate de lucru judecat, în procedura de cameră preliminară.

Cu privire la încălcarea celorlalte acte infralegale invocate în cuprinsul rechizitoriului, respectiv art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul Ministrului Economiei și Comerțului nr. 612/2006, s-a apreciat că pot fi evaluate numai în măsura în care preiau/transpun, detaliază sau explicitează normele de drept primar menționate.

În acest context, raportându-se la valoarea estimată inițial prin memoriile justificative prin care s-a propus achiziționarea serviciilor juridice, dar și la sumele ce au fost efectiv decontate de către societatea comercială casei de avocatură în executarea convențiilor, s-a concluzionat că, privite atât separat/

singular, cât și împreună, contractul de asistență juridică nr. 504/03.07.2007 și actul adițional nr. 2/29.12.2007 la aceasta, încheiate de directorul general cu S.C.A. „Șova și Asociații”, având ca obiect prestarea unor servicii juridice, nu intrau în sfera de incidență a O.U.G. nr. 34/2006, ceea ce presupune, implicit, și respectarea, de către inculpatul Cristea Dumitru, a cerințelor de legalitate și regularitate, așa cum sunt definite în art. 2 din O.G. nr. 119/1999, pentru asigurarea bunei gestiuni financiare.

Contrar celor reținute de către instanța de fond, prealabil analizei probelor administrate în cauză și care relevă nerespectarea, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, de către inculpatul Cristea Dumitru, a dispozițiilor din legislația primară, cu prilejul încheierii și executării contractului de asistență juridică nr. 504/03.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007, parchetul a subliniat că, prin Notele de ședință depuse la termenul de judecată din 30.01.2018, nu au fost completate dispozițiile legale a căror nerespectare a fost imputată inculpatului, nu au fost reconfigurate împrejurările faptice imputate și nici nu exced acuzațiilor formulate.

S-a învederat că, în preambulul rechizitoriului, au fost invocate normele ce reglementau activitatea de serviciu a persoanelor din cadrul complexurilor energetice implicate în încheierea și derularea contractelor de asistență juridică, respectiv: Hotărârea de Guvern nr. 103/2004 privind înființarea Complexurilor Energetice Rovinari și Turceni, care în Anexele 1 și 2, la art. 35 stabilește că prevederile statutului se completează cu dispozițiile legale referitoare la societățile comerciale cu capital de stat, cu cele ale Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu cele ale Codului Comercial și ale celorlalte reglementări legale în vigoare; O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii și legislația conexasă; O.U.G. nr. 79/2001 privind întărirea disciplinei economico-financiare; O.U.G. nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici și O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv (filele 6-9 din rechizitoriu), acuzațiile formulate raportându-se la încălcarea reglementărilor din aceste acte normative.

În temeiul art. 303 din O.U.G. nr. 34/2006, a fost emisă Hotărârea de Guvern nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din ordonanța de urgență, care reprezintă legislație conexasă învederată în actul de sesizare.

De asemenea, în Hotărârea de Guvern nr. 103, respectiv în Anexele 1 și 2, care constituie statutele celor două complexuri energetice, se arată explicit că prevederile acestora se completează cu dispozițiile Legii nr. 31/1990, astfel încât indicarea în cuprinsul Notelor de ședință a textului incident din această lege, respectiv art. 143¹, nu excede acuzațiilor, conduita inculpatului fiind evaluată, în actul de sesizare a instanței, și din perspectiva acestor dispoziții, a căror obligativitate de respectare a fost menționată inclusiv în fișa postului inculpatului.

Ca urmare, s-a arătat că analiza întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în formă continuată, reținută în sarcina

inculpatului Cristea Dumitru, cu privire la încheierea contractului de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, nr. 504/23.07.2007 și a Actului adițional nr. 2 la acest contract, trebuie realizată prin raportarea conduitei inculpatului la toate dispozițiile legale invocate în acuzare.

A învederat parchetul că, la doar 10 zile după numirea inculpatului Cristea Dumitru în funcția de director general la S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a apărut „necesitatea urgentă” a achiziționării unor servicii de asistență juridică.

Primul document în care s-a invocat necesitatea achiziționării, în regim de urgență, a serviciilor de consultanță și reprezentare juridică a fost întocmit de către martorul Vasile Ioan Viorel, director comercial și a fost denumit „Memoriu justificativ”, înregistrat sub nr. DC/2288/04.06.2007 (fila 55, vol. 10 d.u.p.). În cuprinsul acestuia s-a arătat, în mod generic, că pentru realizarea cu succes a activității complexului este necesară rezolvarea anumitor probleme de importanță majoră, într-un interval de timp foarte mic, în mai multe domenii, valoarea achiziției fiind estimată la suma de 166.500 lei.

În aceeași zi, a fost întocmit un alt Memoriu justificativ privind necesitatea achiziției serviciilor de consultanță juridică, înregistrat sub nr. 15371/04.06.2007, fiind semnat de către Danciu Laviniu, director Unitatea de Management și Implementarea Proiectelor (UMIP), Procopiu Corneliu - șef Serviciu Urmărire Contracte și Militam Marinela - șef Buget Finanțe UMIP.

În acest memoriu s-a arătat că este necesară achiziția serviciului de asistență juridică pentru procedurile de alegere a contractorului general în realizarea proiectului de desulfurare, începând cu data de 11.06.2007, pentru o perioadă de circa. 4-6 luni, valoarea achiziției fiind estimată la 180.000 lei.

Ambele memorii justificative au fost aprobate de directorul general Cristea Dumitru.

În baza celor două acte, a fost întocmit referatul nr. 2359/06.06.2007, prin care s-a propus modificarea Programului Anual de Achiziții Produse, Servicii și Lucrări, cu încadrarea în Bugetul de Venituri și Cheltuieli pentru anul 2007, prin introducerea „Serviciului de consultanță juridică” în valoare de 346.500 lei (fila 54, vol. 10 d.u.p.).

Referatul a fost semnat de Vasile Ioan Viorel - director comercial, Gheorghe Gheorghe - șef Serviciu achiziții și Teodor Militam - șef Serviciu prevenire și protecție, a fost vizat de directorul economic Bigu Gabriel și șeful Serviciului juridic - Trușcă Constantin, fiind aprobat de directorul general Cristea Dumitru.

În continuare, au fost întocmite, de către Vasile Ioan Viorel și Gheorghe Gheorghe, fișa de date a achiziției, iar de către Vasile Ioan Viorel și Danciu Laviniu, caietul de sarcini, acesta din urmă fiind aprobat de către directorul general Cristea Dumitru (fila 50, vol. 10 d.u.p.).

La data de 11.06.2007 au fost transmise invitații de participare către trei societăți de avocatură, respectiv Rațiu și Rațiu; Ștefanică, Duțu și Asociații și S.C.A. „Șova și Asociații” (filele 42-43, vol.10 d.u.p.).

Prin Decizia nr. 748/15.06.2007, directorul general Cristea Dumitru a constituit Comisia de Evaluare pentru analizarea ofertelor în vederea atribuirii

contractului de „Servicii de consultanță și reprezentare juridică”, respectiv: Vasile Ioan Viorel - președinte, iar membri Motocu Marian, Răuț Ion, Danciu Laviniu, Bărbulescu Daniela, Vitejanu Ion și Mechenie Licheria (fila 17, vol. 10 d.u.p.).

Potrivit Procesului-verbal de deschidere a ofertelor nr. 2462/15.06.2007, comisia a hotărât invitarea S.C.A. „Șova și Asociații” la sediul complexului, în vederea negocierii finale și încheierii contractului (fila 15, vol. 10 d.u.p.).

Procesul-verbal de negociere cu S.C.A. „Șova și Asociații”, în care s-a stabilit un onorariu final de 140 lei/oră/avocat, a fost încheiat la 13.07.2007 și a fost aprobat de directorul general Cristea Dumitru.

La data de 23.07.2007 a fost încheiat contractual de asistență juridică nr. 504 între S.C. CET S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, din partea Complexului fiind semnat de către inculpatul Cristea Dumitru în calitate de director general, Vasile Viorel Ioan în calitate de director comercial și Trușcă Constantin în calitate de consilier juridic (filele 7-10, vol. 10 d.u.p.).

La art. 2 privind onorariul s-a stabilit că pentru serviciile prestate la art. 1, clientul va achita un onorariu de 140 ron/ora/avocat, la care se adaugă TVA, iar potrivit art. 6.2 contractul s-a încheiat pe o perioadă determinată, respectiv 31.12.2007, cu posibilitatea prelungirii prin act adițional, dacă părțile convin.

La data de 29.12.2007 a fost încheiat Actul adițional nr. 2 la Contractul de asistență juridică nr. 504/2007, fiind semnat, din partea CET, de către directorul general Cristea Dumitru, directorul Direcției Buget - Graure Laurențiu și directorul Direcției Comerciale - Vasile Viorel, iar din partea S.C.A. „Șova și Asociații”, de către Șova Dan-Coman (fila 14, vol. 10 d.u.p.).

Prin art. 1 s-a modificat art. 6.3 din contractul 504/23.07.2007 în sensul încheierii contractului pe o perioadă determinată până la 31.12.2008, cu posibilitatea prelungirii prin act adițional, dacă părțile convin.

CET a acceptat la plată și a achitat prestații juridice, efectuate în baza contractului nr. 504/2007 și Actului adițional nr. 2, în suma totală de 1.363.855, 38 lei (1.622.987,90 lei cu TVA).

Încheierea, de către inculpatul Cristea Dumitru, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a Actului adițional nr. 2/29.12.2007, reprezintă, în opinia parchetului, o exercitare defectuoasă a atribuțiilor de serviciu, întrucât s-au realizat cu încălcarea prevederilor OUG nr. 34/2004, ale OG nr. 119/1999, ale art. 143¹ din Legea nr. 31/1990, ale Statutului CER și ale contractului de mandat, astfel cum confirmă probele administrate în cauză.

S-a făcut referire, în acest sens, la declarațiile date în fața instanței de fond de către martorii Vasile Ioan Viorel, Rațiu Monica, Ștefanică Mihai și Duțu Florin, dar și la documentele transmise și, respectiv, primite de la cele trei case de avocatură, în procedura achiziției organizate la CET, din coroborarea acestor probe rezultând că procedura de selecție în urma căreia s-a încheiat contractual nr. 504/2007 a fost manipulată la nivelul CET, în componenta concurențială, element esențial pentru atribuirea legală a serviciului de asistență juridică.

În continuare, s-a făcut trimitere la declarațiile date în fața instanței de fond de către martorii Militaru Marinela, Danciu Laviniu, Procopiu Cornel, Motocu Marian, Vitejeanu Ion, Simion Gheorghita, Bărbulescu Daniela, Răuț Gheorghe, Mechenie Licheria, Popescu Mugurel, Bîgu Gabriel, Popescu Gabriel, precum și la procesul-verbal de control financiar din 14.07.2011 (vol. 19 d.u.p.), potrivit căruia, pentru perioada 2007-2008, s-a constatat o creștere a cheltuielilor cu asistența juridică, în condițiile în care, la nivelul Complexului Energetic Turceni S.A., a funcționat și Departamentul juridic, aflat în subordinea directorului general.

S-a mai arătat că raportul de inspecție economico-financiară din 26.11.2014 (vol.3 d.u.p.) a stabilit că, la încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/2007 și a Actului adițional nr. 2, nu a existat împuternicire din partea Consiliului de Administrație pentru semnarea lor de către directorul general Cristea Dumitru (f. 45-46, vol. 3 d.u.p.).

Atât încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/2007, cât și a Actului adițional nr. 2, s-a realizat cu încălcarea principiilor achizițiilor publice, prevăzute la art. 2 alin. 2 din O.U.G. nr. 34/2006.

Prin semnarea, de către directorul general Cristea Dumitru, a Actului adițional nr. 2, au fost aduse modificări substanțiale contractului inițial, cu privire la prețul contractului/valoarea totală a serviciilor achiziționate și termenul de îndeplinire a obligațiilor contractuale.

Contractul nr. 504/2007 și Actul adițional nr. 2 nu au fost fundamentate în conformitate cu buna gestiune financiară prevăzută de art. 5 alin. 1 din O.G. nr. 119/1999.

La data de 29.11.2007 a fost încheiat contractul de mandat nr. 34636/29.11.2007 cu directorul general Cristea Dumitru, în baza prevederilor art. 1532 Cod comercial și ale Legii nr. 31/1990. Potrivit art. 4 pct. 4.2.6 din contract, Cristea Dumitru avea obligația încheierii de acte juridice, în numele și pe seama SC CET SA, în limitele împuternicirilor acordate de Consiliul de Administrație.

S-a susținut că, din analiza coroborată a tuturor probelor rezultă, pe de o parte, că procedura de selecție în urma căreia s-a încheiat contractul nr. 504/2007 a fost manipulată la nivelul CET, în componenta concurențială, unul din elementele esențiale pentru atribuirea legală a serviciului de asistență juridică, iar pe de altă parte, în mod deliberat nu a fost realizată o estimare, în condițiile prevăzute de O.U.G. nr. 34/2006, nici a valorii contractului inițial și nici a Actului adițional nr.2, tocmai pentru a fi ocolită aplicarea dispozițiilor legale în materia achizițiilor publice.

Inculpatul Cristea Dumitru, așa cum însuși a declarat în fața instanței, avea cunoștință de dispozițiile legale, precizând că achiziția serviciului de asistență juridică era exceptată de la aplicarea ordonanței de urgență.

De asemenea, faptul că a participat la întocmirea documentației, dar și la întreaga procedură de achiziție a serviciului de asistență juridică în cadrul CER, așa cum o dovedesc înscrisurile indicate, confirmă, o dată în plus, că inculpatului nu-i erau străine dispozițiile legale care reglementează această activitate. Ca atare, decizia achiziționării serviciului de asistență juridică a

aparținut exclusiv inculpatului Cristea Dumitru. Întreaga documentație a achiziției a fost aprobată de către inculpat, contractul și Actul adițional au fost semnate tot de către acesta, inculpatul Cristea Dumitru fiind persoana care angaja societatea în raporturile cu terții, având abilitatea legală de a încheia acte juridice în numele și pe seama societății.

2. Participația inculpatului Șova Dan-Coman, în calitate de complice, la încheierea Actului Adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008.

Parchetul a arătat că instanța de fond, evaluând judicios materialul probator, a stabilit că inculpatul Cristea Dumitru a încheiat cele două acte cu S.C.A. „Șova și Asociații” în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., cu încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006 și nerespectarea obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, prin neîntrunirea cerințelor de legalitate și regularitate pentru asigurarea unei bune gestiuni financiare în gestionarea patrimoniului public aparținând societății pe care o conducea, astfel cum sunt definite în art. 2 din aceeași ordonanță, cauzând o pagubă în patrimoniul societății comerciale în sumă de 2.384.419,13 lei, reprezentând cuantumul total al facturilor decontate casei de avocatură în temeiul unor convenții atribuite în mod nelegal și, totodată, a procurat S.C.A. „Șova și Asociații” un avantaj patrimonial necuvenit, de aceeași valoare.

Cu privire la inculpatul Șova Dan-Coman, în rechizitoriu s-a reținut că a participat, în calitate de complice, la încheierea între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații” a actului adițional nr. 1/1.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008. Instanța de fond a apreciat că nu este îndeplinită condiția obiectivă instituită de codificarea penală generală pentru existența acestor forme de participație, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I, pentru cele două infracțiuni de complicitate la abuz în serviciu, prev. de art. 48 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal.

Astfel, parchetul a apreciat că evaluarea instanței de fond este infirmată de probele administrate în cauză, care demonstrează participarea inculpatului Șova Dan-Coman la săvârșirea celor două infracțiuni de abuz în serviciu de către inculpatul Cristea Dumitru, activitățile întreprinse circumscriindu-se elementelor constitutive ale complicității la infracțiunea de abuz în serviciu.

3. Infracțiunile de abuz în serviciu comise prin încheierea tranzacțiilor între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., respectiv S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.

Sub aspectul ambelor tranzacții, instanța de fond a reținut incidența dispozițiilor art. 16 alin. 1 lit. b Cod de procedură penală cu privire la cele două infracțiuni de abuz în serviciu reținute în sarcina inculpatului Cristea Dumitru, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 din Codul penal și, respectiv, art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 246 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 Cod penal, dar și cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 și 309 Cod penal.

Soluția instanței de fond a fost justificată prin aceea că împrejurările faptice circumscrise infracțiunilor de abuz în serviciu prin actul de sesizare al instanței nu au fost raportate la încălcarea vreunei dispoziții din legislația primară, ci doar la acte de reglementare secundară, iar invocarea încălcării dispozițiilor art.143¹ din Legea nr. 31/1990 și a celor prevăzute de art. 3, 4 și 5 din O.G. nr. 119/1999, în Notele de ședință depuse la termenul de judecată din 30.01.2018, nu poate face obiectul verificărilor jurisdicționale, echivalând cu o modificare/completare a acuzațiilor aduse prin rechizitoriu inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian.

De asemenea, s-a reținut că în litigiile ce au format obiectul dosarelor nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București – Secția a VI-a comercială și nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială, cele două instanțe au avut obligația de a verifica toate cerințele de validitate ale tranzacțiilor, astfel încât îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu prilejul încheierii contractelor judiciare cu părțile adverse au format obiectul cenzurii realizate în cadrul examenului de legalitate a tranzacțiilor, de către completurile investite cu soluționarea celor două dosare.

Criticând soluția instanței de fond, parchetul a învederat că, prin Notele de ședință depuse la termenul de judecată din 30.01.2018, nu au fost modificate/completate acuzațiile formulate față de inculpați prin rechizitoriu, întrucât actele normative care reglementau activitatea de serviciu a inculpaților au fost indicate chiar în preambulul actului de sesizare.

De asemenea, s-a menționat de către parchet că nu poate fi acceptat nici argumentul potrivit căruia îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de către inculpați a fost cenzurată de completurile investite cu soluționare celor două litigii, întrucât a existat doar o verificare a îndeplinirii condițiilor de formă ale celor două tranzacții.

Cu aceste precizări, s-a arătat că urmează a fi evaluată conduita inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian în ce privește încheierea tranzacției cu S.C. Electrica S.A., respectiv a inculpatului Cristea Dumitru cu privire la încheierea tranzacției cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.

Astfel, referitor la tranzacția încheiată de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. cu S.C. Electrica S.A., s-a susținut că probele administrate relevă că încheierea tranzacției de către inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor legale care stabilesc obligații în sarcina directorilor cu privire la gestionarea fondurilor și patrimoniului public, inculpatul Cristea Dumitru acționând și în afara mandatului acordat de Consiliul de Administrație al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A.

În acest sens, s-a făcut referire la declarațiile martorilor Ilinca Dumitru, directorul general la S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în perioada 17.02.2006 - 23.03.2007, Bâgu Gabriel, director economic, Buzuloiu Marius, Catrinoiu Georgiana, Cernov Radu, dar și la declarațiile date în fața instanței de inculpații Șova Dan-Coman, Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian.

Parchetul a susținut că încheierea tranzacției cu S.C. Electrica S.A., relativ la obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, de către

inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, s-a realizat fără nicio evaluare a legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în administrarea patrimoniului S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., conduită contrară obligației instituită în art. 5 din O.G. nr. 119/1999.

De asemenea, în condițiile în care art. 142 din Legea nr. 31/1990 stabilește că, pentru îndeplinirea tuturor actelor necesare și utile realizării obiectului de activitate al societății, este însărcinat Consiliul de Administrație, iar în conformitate cu art. 143¹ din același act normativ, directorii sunt responsabili cu luarea tuturor măsurilor aferente conducerii societății, cu respectarea competențelor exclusive rezervate de lege sau de actul constitutiv Consiliului de Administrație și adunării generale, încheierea tranzacției de către inculpatul Cristea Dumitru, în lipsa avizului Consiliului de Administrație, constituie o îndeplinire defectuoasă a atribuțiilor de serviciu.

Inculpații au acceptat încheierea tranzacției exclusiv în temeiul opiniei exprimate de către inculpatul Șova Dan-Coman și termenii prezentați de acesta, fără o minimă evaluare, verificare sau cenzură din partea juriștilor S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., care au fost ignorați cu desăvârșire.

Nicio probă nu a confirmat că, în realitate, ar fi avut loc o negociere și, de altfel, chiar din cele relatate în fața instanței de către inculpații Cristea Dumitru și Graure Laurențiu, aceștia nu au fost preocupați de respectivul aspect.

Conduita inculpaților a determinat în mod direct prejudicierea S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și, în egală măsură, procurarea unui folos necuvenit de S.C. Electrica S.A.

Referitor la Tranzacția încheiată de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., s-a arătat că analiza coroborată a tuturor probelor (declarațiile inculpaților Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman, respectiv ale martorilor Catrinoiu (Panait) Georgiana, Babov Vladimir, Atanasiu Teodor, președinte AVAS în perioada noiembrie 2006-decembrie 2008, Costreie Bogdan, director în cadrul AVAS și Bălan Mihai) relevă faptul că încheierea tranzacției de către inculpatul Cristea Dumitru s-a realizat prin îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu ale acestuia, fără o fundamentare în condițiile prevăzute de art. 5 din OG nr. 119/1999 și cu încălcarea competențelor prevăzute de art.143¹ din Legea nr. 31/1990, fără a avea mandat special din partea AGA, respectiv a Consiliului de Administrație, conduită care a avut drept consecință vătămarea intereselor legale de CET, prin diminuarea resurselor financiare ale acesteia, corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar.

III. Infracțiunile de falsificare, de către inculpatul Șova Dan-Coman, a 11 procese-verbale ale Adunării Generale a S.C.A. „Șova și Asociații”.

Pentru această acuzație instanța de fond a dispus achitarea inculpatului Șova Dan-Coman, în temeiul dispozițiilor art. 16 lit. b teza I Cod procedură penală, reținând că faptele constând în conceperea și semnarea de către inculpat, în perioada 2010-2011, a celor 11 procese verbale ale Adunării Generale a S.C.A. „Șova și Asociații”, prin inserarea în cuprinsul lor a unor mențiuni care atestau o stare de fapt inexistentă, urmată de folosirea lor, în 27.04.2010, în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București – Secția a III-a civilă

(procesul-verbal din 15.01.2007) și, în datele de 01.10.2014 și 20.02.2015, în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, nu întrunesc, sub aspectul laturii obiective, elementele de tipicitate ale infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prev. de art. 322 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal.

Contrar opiniei instanței, s-a apreciat că analiza completă și coroborată a probelor administrate cu privire la această acuzație conduce, fără echivoc, la concluzia că, pe fondul scandalului mediatic generat de încheierea contractelor de asistență juridică între S.C.A. „Șova și Asociații” și Complexurile Energetice Rovinari, respectiv Turceni, inculpatul Șova Dan-Coman a luat decizia de a întocmi procese-verbale ale adunărilor generale ale societății, prin care să fie creată aparența că nu ar fi avut nici o implicare în încheierea acestor contracte.

Din dispoziția inculpatului, procesele-verbale au fost întocmite, atestând împrejurări necorespunzătoare adevărului prin antedatate și prezentarea unor situații de fapt inexistente la datele respective, astfel încât să corespundă interesului inculpatului, conținutul fiind însușit prin subscriere de către semnatarul Șova Dan-Coman, Cernov Radu Ștefan și Enescu Roxana (fostă Eftimie).

În consecință, parchetul a arătat că inculpatul, ori de câte ori a fost necesară dovedirea neimplicării sale în încheierea contractelor de asistență juridică cu cele două complexuri, le-a valorificat prin depunerea lor la organele judiciare, în vederea producerii de consecințe juridice.

S-a făcut referire la *procesul-verbal din 19.12.2005* – care consemnează hotărârea asociațiilor Șova Dan-Coman și Eftimie Roxana că, începând cu data de 1.01.2006, fiecare client cu care societatea are sau va avea contract de asistență juridică pentru consultanța lunară, va fi coordonat de un avocat partener sau colaborator, care va fi stabilit printr-un proces-verbal al Adunării Generale a Asociațiilor Șova și Asociații, respectivul avocat fiind denumit avocat coordonator de client, la *procesul verbal din 15.01.2007* – care consemnează hotărârea asociațiilor Șova Dan-Coman, Radu Cernov și Roxana Eftimie de a aproba împuternicirea avocatului Cernov Radu să negocieze ofertele, să participe la deschiderea ofertelor și să reprezinte interesele societății în fața clienților, la încheierea contractelor de asistență juridică, urmând ca aceste negocieri să-i fie opozabile avocatului Șova Dan-Coman, care păstrează în toate cazurile dreptul de semnătură, dar și la *procesele-verbale* încheiate la datele de 30.03.2007, 26.07.2007, 7.09.2007, 7.11.2007, 17.12.2007, 18.02.2008, 27.02.2008, 6.11.2008 și 5.01.2009, ce vizează hotărâri ale adunării generale prin care, pentru fiecare contract sau act adițional încheiat cu CER și CET, a fost desemnat avocat coordonator de client Cernov Radu Ștefan. Totodată, parchetul a făcut trimitere la declarațiile martorilor Ciurcu Simona, Brâncuș Alin, Enescu Roxana, Catrinoiu Georgiana, Pop Eugen și Cernov Radu Ștefan, probele administrate infirmând apărarea inculpatului Șova Dan-Coman în sensul că cele 11 procese-verbale nu sunt false și au fost întocmite la datele indicate în conținutul lor.

În consecință, s-a susținut de către parchet că rezultă dincolo de orice îndoială rezonabilă faptul că cele 11 procese-verbale ale Adunării Generale a S.C.A. „Șova și Asociații” conțin mențiuni nereale, nu au fost întocmite la datele menționate, atestă situații de fapt inexistente la datele respective și conținutul lor a fost menit să corespundă interesului inculpatului Șova Dan-Coman, respectiv să confirme apărarea formulată în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție, în sensul că nu ar fi avut nicio implicare în încheierea contractelor de asistență juridică cu Complexurile Energetice Turceni și Rovinari.

IV. Infracțiunile de fals în înscrisuri sub semnătură privată cu privire la 16 rapoarte de activitate, săvârșite de inculpatul Șova Dan-Coman în coautorat cu inculpatul Ponta Victor-Viorel și infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată săvârșită de către inculpatul Ponta Victor-Viorel.

S-a arătat că instanța de fond a constatat că materialul probator administrat în cauză nu prezintă aptitudinea de a fundamenta o soluție de condamnare cu privire la faptele reținute în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, circumscrise infracțiunilor de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzute de art. 290 alin. 1 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969) – 16 acte materiale, dispunând achitarea inculpaților pentru această faptă, în temeiul dispozițiilor art. 16 lit. c din Codul de procedură penală.

Cu privire la infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată reținută în sarcina inculpatului Ponta Victor-Viorel, referitoare la întocmirea, la data de 18.07.2011, a notei explicative, în cadrul controlului efectuat la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, de către A.N.A.F. - Administrația Finanțelor Public Sector 1 București, s-a apreciat că aceasta nu a avut aptitudinea producerii vreunei consecințe juridice, astfel încât, nefiind întrunită una din cerințele esențiale instituite de norma de încriminare pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, sunt incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I, dispunându-se achitarea pentru infracțiunea prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal (1969).

Cu privire la aceste acuzații, parchetul a arătat că probele administrate în cauză au relevat următoarele:

La data de 30.08.2007 a fost încheiată Convenția de conlucrare profesională între Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel”, reprezentat prin Victor Ponta, în calitate de avocat titular și S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată prin Dan Șova, în calitate de avocat coordonator.

Obiectul 1-a constituit conlucrarea în domenii de natură penală, de dreptul afacerilor, precum și în orice alte cauze se va ivi necesitatea conlucrării, convenția fiind încheiată pe o durată nedeterminată.

În privința onorariilor, părțile, de comun acord, au stabilit ca, pentru lucrările profesionale, să fie încasate de S.C.A. „Șova și Asociații”, iar pe baza unei facturi lunare, Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” să primească o sumă fixă de 2000 Euro, la care se adaugă TVA.

De asemenea, s-a stipulat că, pe baza lucrărilor efectuate în conlucrare, Cabinetului Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” i se puteau retroceda

și alte onorarii, pe bază de proces-verbal încheiat între părți, iar la sfârșitul fiecărui an, părțile convenției vor face o analiză a activităților efectuate în conlucrare și a onorariilor încasate, în urma căreia Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” putând primi și o sumă care să completeze cele primite în timpul anului și să corespundă astfel eforturilor profesionale depuse.

Prin Procesul-verbal încheiat la data de 29.10.2007 între Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel”, reprezentat de Ponta Victor și S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentată de Șova Dan, în considerarea Convenției de conlucrare profesională încheiată la data de 30.08.2007, părțile au stabilit de comun acord ca pentru prestațiile juridice acordate în luna octombrie 2007, S.C.A. „Șova și Asociații” să achite către Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” suma suplimentară de 1.000 Euro, reprezentând cesiune onorariu.

La data de 30.03.2008 a fost încheiat Actul adițional nr. 1 la Contractul de conlucrare profesională din 30.08.2007, părțile convenind să modifice art. 3, în sensul că, începând cu data de 31.03.2008, pentru serviciile acordate, S.C.A. „Șova și Asociații” va achita lunar către Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” suma de 3000 Euro lunar, la cursul BNR din ziua facturării, la care se adaugă și TVA.

În perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, inculpatul Ponta Victor-Viorel, în baza Convenției de conlucrare, a emis un număr de 17 facturi fiscale, în valoare totală de 181.439,98 lei.

Convenția de conlucrare a fost fictivă, în realitate, inculpatul Ponta Victor-Viorel nu a prestat nicio activitate în baza acesteia, iar cele 17 facturi fiscale au atestat împrejurări necorespunzătoare adevărului.

Prin transmiterea acestora, spre decontare, societății de avocați, care a efectuat plata contravalorii lor și le-a înregistrat în contabilitate, a fost prejudiciat atât patrimoniul celorlalți doi asociați ai S.C.A. „Șova și Asociații”, cât și bugetul consolidat al statutului, prin diminuarea bazei impozabile, urmare înregistrării unor cheltuieli ce nu au avut la bază operațiuni reale.

În perioada 16.05.-3.10.2011, Serviciul de Inspecție Fiscală din cadrul A.N.A.F. - A.F.P. Sector 1 București a efectuat o inspecție fiscală la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, continuatoarea S.C.A. „Șova și Asociații”, fiind vizată perioada 2006-2009.

Întrucât în timpul controlului s-a constatat ca societatea a înregistrat în contabilitate facturi fiscale emise de Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” fără să existe documente justificative care să ateste prestarea vreunei activități, inspectorii fiscali au solicitat efectuarea unui control încrucișat la cabinetul de avocat, care s-a desfășurat în perioada 24.04. - 7.09.2011.

Deoarece în timpul controlului la Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” nu au fost identificate documente justificative pentru emiterea celor 17 facturi, inspectorii fiscali au solicitat prezentarea înscrisurilor care au stat la baza întocmirii acestora, în care au fost cuprinse serviciile prestate, situațiile de lucrări sau alte documente relevante.

În acest context, în luna august 2011 au fost întocmite, în fals, prin metoda „copy-paste”, un număr de 16 rapoarte de activitate, corespunzătoare fiecărei luni din perioada septembrie 2007 - decembrie 2008, fiind consemnate 36 de activități pe care le-ar fi prestat inculpatul Ponta Victor-Viorel, acestea reprezentând în fapt copia activităților consemnate în Rapoartele de activitate pentru clientul MFA Mizil și care au fost desfășurate de către avocații Iacob Mihai, Enache Mădălin, Popa Alina și Constantin Marius, din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”.

Cu adresa înregistrată sub nr. 5415263/23.08.2011 la Serviciul de Inspecție fiscală, inculpatul Ponta Victor-Viorel a transmis cele 16 rapoarte de activitate, iar prin procesul-verbal din 7.09.2011, controlul a fost finalizat.

A susținut parchetul că apărările efectuate în cauză de inculpații Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel (acesta din urmă arătând în declarația dată în fața instanței la 5 februarie 2018 că nu recunoaște acuzațiile) sunt infirmate de ansamblul probator, sens în care s-a făcut referire la declarațiile martorilor Mihăilă Roxana, Ciurcu Simona, Brâncuș Alin, Enescu Roxana, Catrinoiu Georgiana, Iacob Mihai Bogdan, Pop Eugen Valer, Enache Mădălin, Popa Alina, Stoica Vlad și Cernov Radu.

În concluzie, probele expuse relevă faptul că inculpatul Ponta Victor-Viorel nu a desfășurat nicio activitate în baza convenției de conlucrare cu S.C.A. „Șova și Asociații”.

Întrucât, în cadrul inspecției fiscale efectuate la Cabinet Individual de Avocat Ponta Victor-Viorel, organele de control au solicitat prezentarea documentelor justificative ale activităților prestate, pentru care au fost emise 17 facturi fiscale în baza convenției dintre cei doi inculpați, Șova Dan-Coman a întocmit 16 înscrisuri semnate și ștampilate S.C.A. „Șova și Asociații”, denumite Rapoarte privind activitățile desfășurate lunar, în perioada septembrie 2007-decembrie 2008, în care în mod nereal s-a consemnat prestarea de către Ponta Victor-Viorel a unui număr de 36 de activități juridice, înscrisuri încredințate inculpatului Ponta Victor-Viorel, care și-a însușit conținutul fals al acestora, prin aplicarea semnăturii personalizate și a ștampilei cabinetului său de avocatură, folosindu-le, la data de 23.08.2011, în fața organelor fiscale, în vederea producerii de consecințe juridice.

Ca atare, cum inculpații au întocmit rapoartele de activitate în fals tocmai pentru a produce consecințe juridice în cadrul controlului fiscal, raportat la finalitatea urmărită, aceștia au acționat în baza unei rezoluții unice, astfel încât infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată a fost comisă în formă continuată, cuprinzând 16 acte materiale.

În opinia parchetului, inculpatul Ponta Victor-Viorel, prin completarea și semnarea Notei explicative din 18.07.2011, întocmită la solicitarea organelor fiscale cu prilejul controlului efectuat la cabinetul său de avocatură, a atestat împrejurări necorespunzătoare adevărului, în sensul că a acordat consultanță în dosare penale aflate pe rolul parchetelor, în temeiul convenției de conlucrare cu S.C.A. „Șova și Asociații”, în scopul producerii de consecințe juridice, respectiv valorificarea acesteia de către organele fiscale, fapta întrunind elementele constitutive ale infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată.

V. Infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată comisă de inculpatul Șova Dan-Coman, cu complicitatea inculpatului Ponta Victor-Viorel.

Parchetul a arătat că instanța de fond, cu privire la acuzația săvârșirii infracțiunii de evaziune fiscală în formă continuată, de către inculpatul Șova Dan-Coman, a apreciat că nu întrunește cerințele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) și, în consecință, a dispus achitarea în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I și a II-a Cod procedură penală.

S-a reținut că, în speță, nu s-ar fi dovedit că inculpatul Șova Dan-Coman ar fi evidențiat personal, în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, cheltuielile efectuate în legătură cu cele patru contracte încheiate, așa cum s-a reținut în descrierea acuzației sau că ar fi exercitat, în fapt, conducerea și organizarea activității contabile a societăților de avocatură, astfel încât instanța de fond a concluzionat că inculpatul nu îndeplinește cerințele instituite de prescripțiile normative pentru a fi considerat subiect activ al infracțiunii de evaziune fiscală pentru care a fost trimis în judecată.

De asemenea, s-a mai constatat că, în cauză, nu este întrunită, sub aspectul laturii obiective a infracțiunii, condiția fictivității operațiunilor înregistrate în evidența contabilă a firmelor de avocatură, nu s-a produs nici urmarea imediată, constând în cauzarea unui prejudiciu în dauna bugetului general consolidat, iar sub aspect subiectiv, nu s-a făcut dovada că acțiunile subsumate elementului material al laturii obiective ar fi avut ca scop sustragerea celor două societăți de avocatură de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Cu privire la inculpatul Ponta Victor-Viorel, instanța de fond a apreciat că nu sunt întrunite, în mod cumulativ, condițiile prevăzute de lege pentru existența complicității la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, dispunând achitarea acestuia, în temeiul dispozițiilor art 16 alin. (1) lit. b) teza I și teza a II-a din Codul de procedură penală.

Contrar celor reținute de către instanța de fond, parchetul a apreciat că materialul probator relevă întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunilor de evaziune fiscală și, respectiv, complicitate la aceasta, așa cum au fost stabilite în actul de sesizare a instanței.

Cele 17 facturi fiscale emise în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008 de Cabinet Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, în baza Convenției de conlucrare din 30.08.2007 și a Actului adițional nr. 1 din 27.03.2008, au fost înregistrate în Jurnalul de cumpărări și în Registrul jurnal de încasări și plăți al S.C.A. „Șova și Asociații”.

Operațiunile au avut un caracter fictiv, întrucât din probele administrate și analizate anterior a rezultat că părțile nu au avut niciun moment intenția realizării activității specifice convenției, aceea de a presta servicii juridice și, în fapt, inculpatul Ponta Victor-Viorel nu a desfășurat nicio activitate în acest sens.

A arătat parchetul că, în ceea ce privește activitatea financiar-contabilă a societății civile de avocați, cadrul legislativ este dat de Codul fiscal – art. 46, 48,

49, 129, 134, 134¹, 134², 145, respectiv de Legea nr. 82/1991 – art.6 și OMFP 1040/2004.

Potrivit acestor prevederi, în Registrul inventar se trec toate bunurile și drepturile aferente desfășurării activității; orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în evidența contabilă, dobândind calitatea de document justificativ; cheltuielile aferente veniturilor, pentru a putea fi deduse trebuie să fie efectuate în cadrul activităților desfășurate în scopul realizării venitului, justificate prin documente; bunurile înregistrate în registrul de inventar sunt supuse amortizării și cheltuielile cu amortizarea se admit la deducere; dreptul de deducere al T.V.A. ia naștere la momentul exigibilității taxei, care intervine la data prestării serviciilor.

Prin Raportul de expertiză judiciară financiar-contabilă, s-a stabilit că operațiunile au fost înregistrate în contabilitatea S.C.A. „Șova și Asociații”, respectiv S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și au influențat obligațiile fiscale, prin diminuarea acestora, astfel: cu suma de 51.321,80 lei în privința Convenției de conlucrare, din care impozit pe venit 24.395,28 lei și T.V.A. 26.926,52 lei; cu suma de 18.185,22 lei în privința contractului de leasing financiar pentru autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution, din care 5.469,69 lei impozit pe profit și 12.715,83 lei TVA; cu suma de 24.876,59 lei în privința contractului de leasing financiar pentru autoturismul Audi Allroad, constituit prin majorarea impozitului pe venit cu 3.501,07 lei și diminuarea T.V.A. datorată cu 28.377,66 lei și, respectiv, cu suma de 32.596,82 lei în privința contractului de colaborare încheiat între S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” cu Staicu Vasilica Vali, prin diminuarea impozitului pe venit.

De asemenea, Raportul de expertiză a reținut că obligațiile fiscale au fost influențate, în sensul diminuării lor, doar dacă se dovedește că operațiunile atestate de respectivele acte și cele subsecvente au fost fictive (f. 99-135, vol. IV d.u.p.).

Probele administrate au evidențiat, însă, în opinia parchetului, că toate operațiunile au fost fictive.

Astfel, s-a făcut referire la declarațiile martorilor Mihăilă Ruxandra, Ciurcu Simona, Brâncuș Alin, Enescu Roxana, Pop Eugen Valer, Catrinoiu Georgiana, Cernov Radu, Constantinescu Marius, Herțanu Iulian Cristian, Stoica Vlad Ștefan, dar și la declarația inculpatului Șova Dan-Coman dată în fața instanței de fond la 5 februarie 2018.

În consecință, parchetul a susținut că inculpatul Ponta Victor-Viorel a săvârșit acte de complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală, prin punerea la dispoziție, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, inculpatului Șova Dan-Coman, coordonatorul S.C.A. „Șova și Asociații”, în vederea înregistrării în actele contabile ale societății și decontării, a unui număr de 17 facturi fiscale, care au atestat în mod nereal prestarea de activități juridice în baza convenției de conlucrare, cauzând un prejudiciu de 51.321,80 lei, prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații”.

VI. Infracțiunile de spălare de bani reținute prin actul de sesizare în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel.

Parchetul a arătat că prima instanță a apreciat că faptele reținute în sarcina celor doi inculpați, așa cum au fost descrise în rechizitoriu, nu întrunesc elementele de conținut ale infracțiunii de spălare a banilor prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. b și c din Legea nr. 656/2002, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. 1 lit. b teza I Cod procedură penală, motiv pentru care a dispus achitarea inculpaților pentru aceste fapte. Concluzia a fost justificată prin aceea că faptele imputate inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman în legătură cu încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, încheiat între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, nu ar întruni elementele de tipicitate prevăzute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii de abuz în serviciu, așa cum s-a reținut de către acuzare, sens în care a și fost pronunțată o soluție de achitare, astfel încât s-a apreciat că suma, ce constituie contravaloarea respectivei convenții, având o proveniență legală, nu poate forma obiect material al infracțiunii de spălare a banilor de care a fost învinuit inculpatul Șova Dan-Coman, lipsind situația premisă a săvârșirii prealabile a unei alte infracțiuni generatoare de fonduri ilicite.

În ce privește achitarea, de către S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin virament bancar, a contravalorii actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și a convenției de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, instanța de fond a apreciat că, în cauză, nu s-a demonstrat că suma de 708.500 lei, transferată cu titlu de onorariu, în contul personal al inculpatului Șova Dan-Coman, a provenit din aceasta, ceea ce constituie o condiție prealabilă necesară și în lipsa căreia nu poate exista infracțiunea de spălare a banilor.

De asemenea, s-a considerat că neîndeplinirea situației premisă instituită de norma de incriminare pentru existența infracțiunii de spălare a banilor este valabilă și în ceea ce privește activitatea de disimulare a adevăratei naturi a provenienței sumei de 181.439,98 lei ce a format obiectul convenției de conlucrare profesională între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel”, activitate ce a fost imputată inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel și circumscrisă variantei normative a elementului material prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. b din Legea nr. 656/2002, dar și acțiunilor de dobândire, deținere și folosire a respectivei sume de bani reținute în sarcina inculpatului Ponta Victor-Viorel și subsumată modalităților alternative reglementate de art. 29 alin. 1 lit. c din același act normativ, dar și în ceea ce privește activitatea de disimulare a adevăratei naturi a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10MR, ce a făcut obiectul contractului de leasing financiar CLF 14986/02.09.2008, încheiat între S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C. Romstal Leasing I.F.N. S.A.

A arătat parchetul că, raportat la considerentele exprimate anterior, infracțiunile pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a tuturor inculpaților întrunesc elementele de tipicitate prevăzute de normele de incriminare, fiind relevate prin interpretarea completă și coroborată a probelor administrate în cauză, astfel încât este îndeplinită condiția existenței infracțiunii predicat.

Din perspectiva probelor care demonstrează săvârșirea infracțiunilor de spălare a banilor, imputate inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, au fost relevate următoarele:

Referitor la dobândirea, deținerea și folosirea, de către inculpatul Șova Dan-Coman, a banilor proveniți din săvârșirea a trei infracțiuni de abuz în serviciu, cu complicitatea acestuia, de către inculpații Ciurel Laurențiu (încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/2008, între CER și S.C.A. „Șova și Asociații”) și Cristea Dumitru (încheierea Actului adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 504/2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/2008 de către CET cu S.C.A. „Șova și Asociații”):

Complexul Energetic Rovinari, la datele de 1.04.2008 și 30.05.2008, a virat în contul S.C.A. „Șova și Asociații” suma de 1.071.333,80 lei, reprezentând contravaloarea contractului de asistență juridică nr. 165/2008.

Complexul Energetic Turceni, la data de 18.12.2007, a virat în contul S.C.A. „Șova și Asociații”, suma de 1.142.400 lei, aferentă Actului adițional nr. 1 la contractul nr. 504/2007, iar la data de 26.03.2008, a virat în contul aceleiași societăți suma de 1.242.018,47 lei, reprezentând contravaloarea Contractului de asistență juridică nr. 80/2008.

La câteva zile, cea mai mare parte a acestor sume de bani a fost virată în contul personal al inculpatului Șova Dan-Coman, deschis la Banca Millennium.

S-a făcut referire, în acest sens, la declarațiile martorilor Ciurcu Simona, Enescu Roxana, Catrinoiu Georgiana și Pop Eugen, care au arătat că inculpatul Șova Dan-Coman avea drept exclusiv de dispoziție asupra întregului patrimoniu al S.C.A. „Șova și Asociații”, implicit asupra sumelor de bani, martora Ciurcu Simona fiind împuternicită să efectueze operațiuni bancare în numele societății, dar și la raportul de inspecție fiscală din 19.10.2011, care a constatat, de asemenea, efectuarea unor cheltuieli fără legătură cu activitatea societății de avocați. Declarațiile martorei Ciurcu Simona și constatările inspecției fiscale au fost confirmate cu extrasele de cont ale S.C.A. „Șova și Asociații” de la BRD și cele ale inculpatului de la Banca Millennium.

Referitor la spălarea sumelor de bani aferenți convenției de conlucrare de către inculpații Ponta Victor-Viorel și Șova Dan-Coman, cunoscând că provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune și disimularea adevăratei naturi a provenienței bunurilor:

Potrivit art. 2 lit. j din Legea nr. 241/2005, operațiunea fictivă constă în disimularea realității prin crearea aparenței existenței unei operațiuni care, în fapt, nu există.

În speță, contractele de conlucrare cu Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” și Staicu Vasilica au fost fictive întrucât, în fapt, nu au existat asemenea activități.

De asemenea, achiziționarea celor două autoturisme nu au avut drept scop și nici nu au fost utilizate pentru realizarea obiectului de activitate al societății de avocați.

Înregistrarea operațiunilor fictive în documentele contabile a influențat în mod direct obligațiile societății față de bugetul de stat, determinând diminuarea impozitului pe profit și a taxei pe valoarea adăugată datorate.

Întrucât comportamentul economic al S.C.A. „Șova și Asociații” și, ulterior, al succesoarei acesteia, SCA Enescu, Panait, Pop și Asociații, a fost impus de către inculpatul Șova Dan-Coman, care administra în fapt cele două entități, acesta are, în opinia parchetului, calitatea de subiect activ al infracțiunii de evaziune fiscală, comisă în perioada octombrie 2007 - septembrie 2011, prin care a fost cauzat un prejudiciu total de 126.979,73 lei.

Inculpatul Ponta Victor-Viorel, prin emiterea celor 17 facturi fiscale, care atestau contravaloarea unor prestații ce, în realitate, nu au fost efectuate și, respectiv, prin punerea lor la dispoziția S.C.A. „Șova și Asociații” pentru înregistrarea în documentele contabile și efectuarea plăților, a ajutat la săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, contribuind la producerea unui prejudiciu de 51.321,80 lei.

Prin urmare, parchetul a susținut că inculpatul Șova San Coman, în calitate de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații” și, ulterior, reprezentant în fapt la SCA Enescu, Panait, Pop și Asociații, în perioada octombrie 2007 - septembrie 2011, în baza aceleiași rezoluții, în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, a evidențiat în documentele contabile ale societăților operațiuni fictive, reprezentate de Convenția de conlucrare profesională cu Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel” și contractul denumit Cooperation Agreement, încheiat cu Staicu Vasilica Vali, precum și cheltuieli care nu au la baza operațiuni reale privind starea de fapt fiscală reprezentate de executarea contractelor de leasing.

Prin încheierea convenției de conlucrare între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocatură Ponta Victor-Viorel au fost disimulate sumele de bani provenite din activitatea infracțională.

Sumele de bani ieșite din patrimoniul societății de avocați și intrate în patrimoniul cabinetului de avocat Ponta Victor-Viorel, în perioada septembrie 2007 - decembrie 2008, au provenit din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, evaziune fiscală, fals în înscrisuri sub semnătură privată și înșelăciune.

A mai susținut parchetul că inculpatul Șova Dan-Coman a participat la săvârșirea a trei infracțiuni de abuz în serviciu, în calitate de complice, circumstanțele faptice obiective relevând că și inculpatul Ponta Victor-Viorel a cunoscut împrejurarea că banii aferenți convenției de conlucrare au provenit, în parte, din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, imputate inculpaților Ciurel Laurențiu, Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman.

În acest sens, s-a făcut trimitere la declarațiile martorilor Dinulescu Ion, director general al Complexului Energetic Craiova în perioada 2007-2008 și Manțog Ionel, care a ocupat funcția de secretar de stat în MEC, în perioada 1.02.2005 - 30.06.2006.

S-a mai arătat că inculpatul Ponta Victor-Viorel a fost ales deputat în circumscripția electorală din județul Gorj, unde își au sediul cele două complexuri energetice.

De asemenea, acțiunile concrete întreprinse și succesiunea acestora în ceea ce privește încheierea și derularea convenției de conlucrare, pe de o parte, și încheierea contractelor de asistență juridică, pe de altă parte, conduc la concluzia că sumele de bani transmise cabinetului Ponta Victor-Viorel au

provenit din contractele de asistență juridică încheiate de S.C.A. „Șova și Asociații” cu complexurile energetice.

Astfel, prin procesul-verbal din 29.10.2007, inculpații Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel au hotărât suplimentarea onorariului stabilit în convenția de conlucrare, cu 1000 de euro lunar, pentru luna octombrie 2007.

În aceeași lună, inculpatul Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman au hotărât încheierea unui nou contract de asistență juridică între CET și S.C.A. „Șova și Asociații”, pentru litigiul cu Electrica. A fost încheiat Actul adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 504/2007, cu un onorariu de succes, care a și fost plătit, în valoare de peste un milion de lei.

La data de 27.03.2008, inculpatul Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel au încheiat Actul adițional nr. 1 la contractul de conlucrare profesională, fiind modificat onorariul, în sensul majorării de la suma de 2000 la 3000 de euro lunar.

Anterior, respectiv la datele de 18 și 19 februarie 2008, cele două complexuri energetice au încheiat fiecare câte o tranzacție în cadrul litigiilor cu ICM și, potrivit contractelor de asistență juridică cu S.C.A. „Șova și Asociații”, aceasta a obținut comisioane de succes, în quantum de peste 2 milioane lei.

Majorarea onorariilor stabilite în convenția de conlucrare, la datele de 29.10.2007 și 27.03.2008, s-a realizat în condițiile în care Ponta Victor-Viorel nu a prestat nicio activitate profesională în baza convenției, suprapunându-se însă momentelor în care S.C.A. „Șova și Asociații” a obținut sume considerabile, reprezentând onorarii de succes în baza contractelor de asistență juridică încheiate cu cele două complexuri energetice.

Prin urmare, inculpatul Ponta Victor-Viorel a primit în mod disimulat, în baza convenției de conlucrare, sume de bani despre care știa că provin din săvârșirea de infracțiuni comise de către inculpatul Șova Dan-Coman.

Totodată, plățile efectuate în baza convenției de conlucrare au provenit și din săvârșirea infracțiunii de înșelăciune. Prin inducerea în eroare a celorlalți asociați ai S.C.A. „Șova și Asociații”, respectiv Enescu Roxana și Cernov Radu, cu privire la caracterul real al convenției, a fost diminuat câștigul acestora, proporțional cu cotele fiecăruia de participare la venituri.

Referitor la dobândirea, deținerea și folosirea banilor aferenți convenției de conlucrare de către inculpatul Ponta Victor-Viorel, cunoscând că provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, înșelăciune, evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată:

Parchetul a arătat că sumele de bani obținute de inculpatul Ponta Victor-Viorel în baza convenției de conlucrare, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, au fost la dispoziția acestuia în conturile deschise de Cabinet de Avocat „Ponta Victor-Viorel la UniCredit Bank.

O parte din aceste sume a fost folosită pentru achiziționarea, în anul 2008, a două apartamente, care, în anul 2013, au revenit în mod gratuit în proprietatea lui Ponta Victor-Viorel, în urma lichidării patrimoniului cabinetului de avocatură „Ponta Victor-Viorel”.

Sumele de bani dobândite în baza contractului de conlucrare au fost folosite și pentru achitarea unor obligații contractuale fiscale, iar o parte au revenit în mod direct inculpatului.

Potrivit Raportului de constatare privind circuitul sumelor de bani dobândite, deținute și folosite de inculpatul Ponta Victor-Viorel în temeiul convenției de conlucrare, cabinetul de avocatură „Ponta Victor-Viorel”, în perioada 2.10.2007 - 22.12.2008, cu o frecvență lunară, a încasat sume de bani de la S.C.A. „Șova și Asociații”, care au fost utilizate în perioada 2.10.2007 - 3.12.2009.

S-a stabilit că soldurile din datele de 17.03.2008, 17.06.2008, 18.11.2008 și 2.06.2009 sunt mai mici decât suma încasărilor anterioare de la S.C.A. „Șova și Asociații”, ceea ce demonstrează că ar fi fost imposibilă efectuarea de plăți din contul cabinetului de avocat „Ponta Victor-Viorel” fără a utiliza, măcar în parte, încasăările de la S.C.A. „Șova și Asociații”.

Referitor la disimularea adevăratei naturi a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi, obținerea și folosirea acestuia, cunoscând că provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune:

A arătat parchetul că, în perioada 11.11.2008 - iunie 2009, inculpatul Ponta Victor-Viorel a beneficiat de transmiterea dreptului de utilizare, cu titlu gratuit, a autoturismului Mitsubishi Lancer Evo 10, de către S.C.A. „Șova și Asociații”.

În toată această perioadă, societatea de avocați a plătit avansul pentru achiziționarea autoturismului în sumă de 37.027.41 lei, ratele de leasing de 6000 lei/lună, precum și alte obligații către proprietar, în total suma de 79.641,11 lei (f. 36-37, vol. 4 d.u.p.). La preluarea leasingului, în iunie 2009, inculpatul Ponta Victor-Viorel nu a achitat nicio sumă către S.C.A. „Șova și Asociații”, pentru acest autoturism. Autoturismul a fost achiziționat din veniturile S.C.A. „Șova și Asociații” și înregistrate în evidențele acestuia.

S-a mai arătat că, întrucât nu a fost folosit în vederea desfășurării activității societății de avocați, în mod nelegal societatea a beneficiat de deducerea TVA și a impozitului pe profit.

Pe de altă parte, prin achiziționarea autoturismului de către societate pentru folosința personală a inculpatului Ponta Victor-Viorel, au fost diminuate cotele de participare la veniturile societății ale avocaților asociați, Cernov Radu și Enescu Roxana.

În concluzie, a susținut parchetul că probele administrate în cauză infirmă apărările inculpaților și confirmă întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunilor de spălare a banilor.

Astfel, inculpatul Șova Dan-Coman, în perioada 2007 - 2008, a dobândit, obținut și folosit, atât în interes personal, cât și pentru S.C.A. „Șova și Asociații”, suma totală de 3.455.755,27 lei, cunoscând că provine din săvârșirea a trei infracțiuni de abuz în serviciu, comise de către Ciurel Laurențiu și Cristea Dumitru, la care inculpatul a participat în calitate de complice; în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, același inculpat, împreună cu inculpatul Ponta Victor-Viorel, a disimulat adevărata natură a provenienței sumei de 181.439,98 lei, rezultată prin săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu,

evaziune fiscală și înșelăciune, prin încheierea unui contract de conlucrare profesională între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinet de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, potrivit căreia, lunar, a fost efectuată plata unor sume de bani, până la concurența sumei totale, către inculpatul Ponta Victor-Viorel, iar în perioada noiembrie 2008 - iunie 2009, împreună cu Ponta Victor-Viorel, a disimulat adevărata natură a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evo 10, prin încheierea unui contract de comodat în baza căruia acestuia din urmă i-a fost încredințată folosința autoturismului, pentru aceeași perioadă, bunul provenind din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, evaziune fiscală și înșelăciune.

Pentru a disimula adevărata natură a dreptului de folosință asupra autoturismului, la data de 12.11.2008 a fost încheiat contractul de comodat între S.C.A. „Șova și Asociații” și Ponta Victor-Viorel.

B. Critica de netemeinicie a modalității de individualizare a pedepselor aplicate inculpatului Cristea Dumitru

A apreciat parchetul că pedepsele aplicate inculpatului Cristea Dumitru, pentru săvârșirea celor două infracțiuni de abuz în serviciu, sunt netemeinice sub aspectul reținerii dispozițiilor art. 74 alin. 2 din Codul penal (1969) și al aplicării unor pedepse sub limita minimului special prevăzut de lege.

S-a arătat că instanța de fond a reținut, în mod judicios, că acțiunile întreprinse de inculpatul Cristea Dumitru, materializate în atribuirea discreționară a celor două convenții de asistență juridică (actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și contractul nr. 80/13.02.2008) aceleași case de avocatură, prin ignorarea cu bună știință a dispozițiilor imperative ale O.U.G. nr. 34/2006, prezintă o gravitate sporită, având în vedere atât circumstanțele concrete în care au fost comise, dar și urmările produse, constând în cauzarea unui prejudiciu important în patrimoniul entității publice pe care o conducea, respectiv 2.384.419,13 lei, corelativ obținerii pentru S.C.A. „Șova și Asociații” a unui folos material necuvenit.

De asemenea, s-a apreciat, în mod corect, că inculpatul a încercat, prin demersurile efectuate, să se derobeze de orice răspundere și să translateze întreaga responsabilitate în sarcina membrilor Consiliului de Administrație, fără însă ca străduințele sale să aibă sorti de izbândă.

Mai mult, pe parcursul aceluiași mandat de director general al Complexului Energetic Turceni, în perioada iulie - septembrie 2007, inculpatul a realizat și altă achiziție de bunuri cu încălcarea dispozițiilor O.U.G. nr. 34/2006, faptă pentru care a fost condamnat la 4 ani închisoare, cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei, prin sentința penală nr. 274/01.10.2013, pronunțată de Tribunalul Gorj – Secția penală, în dosarul nr. 15068/95/2012, definitivă prin decizia penală nr. 237/24.02.2015 a Curții de Apel Craiova.

În acest context, parchetul a opinat că reținerea circumstanței atenuante prevăzute de art. 74 alin. 2 Cod penal și coborârea pedepselor aplicate inculpatului Cristea Dumitru, pentru săvârșirea a două infracțiuni de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, este vădit neîntemeiată și se impune înlăturarea acestor dispoziții, cu consecința aplicării unor pedepse situate în limitele speciale prevăzute de lege.

Față de toate considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 421 pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, s-a solicitat desființarea sentinței penale nr. 290/10.05.2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 3407/1/2015 și, în judecare, înlăturarea aspectelor de netemeinicie invocate.

III. Apelanta parte civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală a solicitat, în temeiul art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. a) Cod procedură penală, admiterea apelului și desființarea sentinței penale atacate, cu consecința admiterii acțiunii civile exercitate în cauză.

În susținerea căii de atac promovate, apelanta parte civilă a invocat, în esență, următoarele:

Considerentele reținute de instanța de fond, atât cu privire la convenția de conlucrare încheiată de SCA „Șova și Asociații” cu Cabinetul de Avocatură „Ponta Victor Viorel”, cât și cu privire la contractele de leasing financiar perfectate cu SC Romstal Leasing IFN SA și SC Fortis Lease România IFN SA, precum și contractul cu numita Staicu Vasilica Vali, sunt subiective și lipsite de substanță, cu raportare efectivă la implicarea directă și nemijlocită a inculpatului Șova Dan Coman în evidența contabilă a societății, nefiind aceasta rațiunea încadrării juridice a faptelor în infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005.

Nu s-a contestat existența și realitatea contractelor, evidențierea operațiunilor generate de desfășurarea acestora în documentele contabile și înregistrarea ca venit corelativ în evidența contabilă a Cabinetului de Avocat „Ponta Victor Viorel”, realitatea plăților efectuate, precum și realizarea operațiunilor de leasing, ci scopul încheierii acestor contracte, faptul că acestea ascund intenția vădită de diminuare a obligațiilor la bugetul consolidat al statului, diminuări care s-au realizat tocmai sub paravanul existenței contractelor ce au făcut obiectul cercetărilor.

În ceea ce privește convenția de conlucrare încheiată de SCA „Șova și Asociații” cu Cabinetul de Avocatură „Ponta Victor Viorel”, s-a arătat că, așa cum reiese din declarațiile date în fața instanței, nu s-au putut indica în concret activitățile prestate de Cabinetul de Avocat „Ponta Victor Viorel”.

S-a apreciat că facturile emise de Cabinet de Avocat „Ponta Victor Viorel”, precum și plățile efectuate de SCA „Șova și Asociații”, au fost făcute pentru disimularea caracterului ilicit, fiind efectuate ca și contraprestație, reprezentând, în realitate, o bonificare în considerarea sprijinului acordat pentru încheierea și derularea de către SCA „Șova și Asociații” a contractelor de asistență juridică cu cele două complexuri energetice, fiind un vehicul de transfer al folosului necuvenit provenit din săvârșirea altei infracțiuni.

Astfel, întrucât cele două părți au disimulat cauza efectuării plăților, s-a considerat că acestea au acceptat reciproc faptul că provin din săvârșirea infracțiunilor de înșelăciune, evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată.

În considerarea probelor administrate la dosarul cauzei și a concluziilor organelor de urmărire penală, apelanta parte civilă a apreciat că, prin înregistrarea operațiunilor generate de convenția de conlucrare încheiată de SCA

„Șova și Asociații” cu Cabinetul de Avocatură „Ponta Victor Viorel”, s-a urmărit influențarea contribuțiilor datorate bugetului de stat, prin introducerea în mecanismul legal de stabilire a obligațiilor fiscale a unor operațiuni al căror caracter fictiv conduce automat la diminuarea contribuțiilor, alegând să realizeze transferul sumelor de bani utilizând o operațiune economică deductibilă fiscal.

S-a susținut că sunt subiective și nesusținute considerentele instanței de fond privitoare la neimplicarea în mod direct a inculpatului în evidențierea în contabilitate a operațiunilor efectuate, aspecte lipsite de relevanță în raport de esența și scopul efectuării acestor operațiuni, sens în care s-a apreciat că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit c) din Legea nr. 241/2005.

În ceea ce privește contractele de leasing financiar încheiate cu SC Romstal Leasing IFN SA, pentru autoturismul marca Mitsubichi Lancer Evolution 10 MY și cu SC Fortis Lease România IFN SA, pentru autoturismul marca Audi Allroad, instanța de fond a arătat doar că, din moment ce cheltuielile evidențiate în documentele legale ale SCA „Șova și Asociații” au avut la bază operațiuni reale, scopul în care au fost folosite ulterior autoturismele ce au făcut obiectul convențiilor, respectiv desfășurarea activității casei de avocatură sau pentru uz personal, fără legătură cu această activitate, nu prezintă relevanță sub aspectul existenței infracțiunii de evaziune fiscală, fiind doar o chestiune de deductibilitate/nedeductibilitate a cheltuielilor, nesancționabilă penal în condițiile în care nu s-a stabilit și fictivitatea operațiunilor de leasing care au stat la baza înregistrării în actele contabile.

Dimpotrivă, apelanta parte civilă a apreciat că, tocmai sub acest aspect prezintă relevanță, întrucât aceste deduceri au fost nelegale, în considerarea faptului că, în realitate, autoturismul marca Mitsubichi Lancer Evolution 10 MY, achiziționat prin contractul de leasing încheiat cu SC Romstal Leasing IFN SA, a fost folosit de o altă persoană exclusiv în scop personal, chiar din ziua achiziționării acestuia, respectiv 11.11.2008, SCA „Șova și Asociații” plătiind avansul, ratele de leasing și toate cheltuielile aferente contractului până la data de 23.06.2009, interval în care a beneficiat de deducerea TVA, a impozitului pe profit și alte deduceri ce au fost nelegale, neavând la bază operațiuni reale privind starea de fapt fiscală a autoturismului.

Dat fiind că autoturismul nu a fost folosit în scopul desfășurării activității economice a SCA „Șova și Asociații”, prin înregistrarea în contabilitate a respectivei operațiuni cu caracter fictiv, a fost creat un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 18.185,52 lei, prin diminuarea nelegală a impozitului pe venit și deducerea nelegală a TVA.

O situație similară se regăsește și în cazul contractului de leasing financiar nr. 1892/24.09.2007 încheiat cu SC Fortis Lease România IFN SA, prin care autoturismul marca Audi Allroad a fost achiziționat în vederea desfășurării activității SCA „Șova și Asociații”. În realitate, autoturismul a fost folosit, de asemenea, de o altă persoană, exclusiv în scop personal, începând cu data de 03.10.2007, până în iunie 2009, când a fost furat. În tot acest timp, SCA „Șova și Asociații” a plătit avansul, ratele de leasing și cheltuielile aferente contractului,

perioadă în care a beneficiat de deducere TVA, impozit pe profit și alte deduceri ce au generat un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 24.876,59 lei.

În ceea ce privește contractul încheiat cu numita Staicu Vasilica Vali la data de 01.01.2010, având ca obiect consultanță juridică în materia dreptului european și finanțării de fonduri comunitare, s-a dovedit, de asemenea, a ascunde un caracter ilicit prin care s-a urmărit procurarea unui folos necuvenit pentru aceasta și diminuarea obligațiilor fiscale a SCA „Șova și Asociații”, între cele două părți nefiind dovedită existența niciunei cooperări, aspect ce a determinat prejudicierea bugetului de stat cu suma de 32.596,82 lei.

Astfel, ca urmare a încheierii de către SCA „Șova și Asociații” a convenției de conlucrare profesională cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, a contractelor de leasing financiar pentru autoturismele marca Mitsubishi Lancer Evolution 10 și marca Audi Allroad, precum și a contractului de cooperare încheiat cu Staicu Vasilica Vali, obligațiile fiscale au fost influențate în sensul diminuării acestora cu suma de 126.980,80 lei.

Prin adresa nr. AJR4751/08.02.2018, ANAF a depus precizări, arătând că, prin adresa nr. 16321111/07.02.2018 emisă de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Ilfov –Serviciul Evidență Plătitori Persoane Fizice (existentă la dosarul cauzei), s-a confirmat plata debitului principal și s-au calculat obligațiile fiscale accesorii, de la data producerii prejudiciului și până la data achitării acestuia, respectiv 12.06.2015.

În consecință, în considerarea aspectelor menționate și a întregului ansamblu material probator administrat în cauză, apelanta parte civilă a apreciat că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor de evaziune fiscală, respectiv complicitate la evaziune fiscală, astfel cum au fost reținute de organele de urmărire penală, sens în care a susținut că este netemeinică lăsarea nesoluționată a acțiunii civile promovate de ANAF, precum și restituirea de către aceasta din urmă, către inculpatul Sova Dan Coman, a sumei de 147.724,22 lei, depusă de acesta, la data de 12.06.2015.

Examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de apel invocate, cât și din oficiu, conform art. 417 Cod procedură penală cu referire la art. 420 Cod procedură penală, prin raportare la probele administrate, atât în faza de urmărire penală, cât și în faza cercetării judecătorești în primă instanță și în apel, Completul de 5 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție reține următoarele:

Cu privire la motivul de apel prin care se tinde la desființarea sentinței apelate și trimiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță:.

Înalta Curte – Completul de 5 judecători reține că, prin Decizia nr. 417/2019 din 3 iulie 2019 a Curții Constituționale, s-a statuat în sensul că neconstituirea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a completurilor de judecată specializate pentru judecarea în primă instanță a infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 78/2000 echivalează cu încălcarea prevederilor legii referitoare la compunerea completului de judecată, încălcare care atrage nulitatea absolută a actelor pronunțate de acesta (par. 164), sens în care toate cauzele înregistrate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție și soluționate de

aceasta în primă instanță anterior Hotărârii Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 14 din 23 ianuarie 2019, în măsura în care nu au devenit definitive, urmează a fi rejudecate, în condițiile art. 421 pct. 2 lit.b) din Codul de procedură penală, de completurile specializate alcătuite potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 78/2000, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 161/2003.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători constată că, *în prezenta cauză, s-a dispus sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la interpretarea normelor de drept comunitar apreciate relevante sub aspectul aplicării deciziei instanței de contencios constituțional, cererea preliminară fiind înregistrată sub nr. C-929/19.*

La data de 7 noiembrie 2022, *în cauzele conexe C859/19, C926/19 și C929/19, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 99 din Regulamentul de procedură, a dat o ordonanță motivată considerând că răspunsul la întrebările adresate de instanța de trimitere poate fi în mod clar dedus din jurisprudența Curții, în special din Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții (C357/19, C379/19, C547/19, C811/19 și C840/19, EU:C:2021:1034), și din Hotărârea din 22 februarie 2022, RS (Efectul deciziilor unei curți constituționale) (C430/21, EU:C:2022:99).*

Prin Ordonanța menționată, **comunicată Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 11 noiembrie 2022**, Curtea de Justiție a dispus:

„1) Articolul 325 alineatul (1) TFUE coroborat cu articolul 2 din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene, semnată la Bruxelles la 26 iulie 1995, precum și Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia hotărârile în materie de corupție și de fraudă în domeniul TVAului care nu au fost pronunțate, în primă instanță, de complete de judecată specializate în această materie sau, în apel, de complete de judecată ai căror membri au fost desemnați toți prin tragere la sorți sunt lovite de nulitate absolută, astfel încât cauzele de corupție și de fraudă în domeniul TVAului în discuție trebuie, dacă este cazul în urma unei căi extraordinare de atac împotriva unor hotărâri definitive, să fie rejudecate în primă instanță și/sau în apel, în măsura în care aplicarea acestei reglementări sau a acestei practici naționale este de natură să creeze un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general. Obligația de a asigura că astfel de încălcări fac obiectul unor sancțiuni penale care au un caracter efectiv și disuasiv nu scutește instanța de trimitere de verificarea respectării necesare a drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Cerințele care decurg din respectivul articol 47 al doilea paragraf prima teză nu împiedică neaplicarea

unei asemenea reglementări sau practici naționale atunci când aceasta este de natură să creeze un atare risc sistemic de impunitate.

2) Articolul 2 și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia deciziile curții constituționale naționale sunt obligatorii pentru instanțele de drept comun, cu condiția ca dreptul național să garanteze independența curții constituționale respective în special față de puterile legislativă și executivă, astfel cum este impusă de aceste dispoziții. În schimb, aceste dispoziții din Tratatul UE și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale potrivit căreia orice nerespectare a deciziilor curții constituționale naționale de către judecătorii naționali de drept comun este de natură să angajeze răspunderea lor disciplinară.

3) Principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia instanțele naționale de drept comun sunt ținute de deciziile curții constituționale naționale și nu pot, din acest motiv și cu riscul săvârșirii unei abateri disciplinare, să lase neaplicată din oficiu jurisprudența rezultată din deciziile menționate atunci când consideră, în lumina unei hotărâri a Curții, că această jurisprudență este contrară articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, articolului 325 alineatul (1) TFUE sau Deciziei 2006/928.”

Cum dezlegarea dată chestiunii prejudiciale ce decurge din jurisprudența Curții, în special din Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții (C357/19, C379/19, C547/19, C811/19 și C840/19) și din Hotărârea din 22 februarie 2022, RS (C430/21), este obligatorie, iar pe de altă parte, Decizia nr. 2006/928/CE de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției (MCV) a fost abrogată prin Decizia (UE) 2023/1786 a Comisiei, din 15 septembrie 2023, în vigoare începând cu data de 8 octombrie 2023, o rejudecare a cauzei în primă instanță ar conduce, în mod inevitabil, la o prelungire a duratei procedurilor în prezenta cauză.

Pe de altă parte, CJUE a statuat că obligația de a se asigura că infracțiunile de corupție fac obiectul unor sancțiuni penale care au caracter efectiv și disuasiv nu scutește instanța națională de verificarea respectării drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate.

Cerința specializării care rezultă din Decizia nr. 417/2019 a Curții Constituționale a fost considerată ca îndeplinită prin simpla adoptare a unui act formal precum Hotărârea din 23 ianuarie 2019 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, împrejurare care nu face decât să confirme că judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție care au făcut parte din completurile de judecată în materie de corupție înainte de adoptarea acestei hotărâri erau specializați în această materie.

Ca urmare, deși Curtea Constituțională a statuat că practica Înaltei Curți de Casație și Justiție referitoare la specializarea completurilor de judecată în materie de corupție nu era conformă cu dispozițiile naționale aplicabile, această practică nu era viciată de o încălcare vădită a unei norme fundamentale a sistemului judiciar din România de natură să pună în discuție caracterul de instanță „constituită în prealabil prin lege” al completurilor de judecată în materie de corupție ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

De altfel, constituirea unor complete specializate la nivelul Înaltei Curți apare ca fiind o chestiune pur formală în considerarea specializării judecătorilor din cadrul Secției penale a instanței supreme, relevante în această privință fiind chiar considerentele Deciziei nr. 417/2019 a Curții Constituționale dintre care cităm exemplificativ paragraful 147: „Faptul că toți judecătorii sunt specializați nu înseamnă decât că alegerea componenței completurilor specializate se va face dintre toți aceștia.”

În fine, în ce privește principiul supremației dreptului comunitar, Curtea a stabilit în jurisprudența sa că instituirea prin Tratatul CEE a unei ordini juridice proprii, acceptată de statele membre pe bază de reciprocitate, are drept corolar imposibilitatea statelor menționate de a face să prevaleze, împotriva acestei ordini juridice, o măsură unilaterală ulterioară sau de a opune dreptului născut din Tratatul CEE norme de drept național, indiferent de natura acestora, existând altfel riscul ca acest drept să își piardă caracterul comunitar și ca fundamentul juridic al Comunității înseși să fie pus în discuție.

Curtea a considerat astfel că, deși a fost încheiat sub forma unui acord internațional, Tratatul CEE constituie cartă constituțională a unei comunități de drept, iar caracteristicile esențiale ale ordinii juridice comunitare astfel constituite sunt în special supremația acesteia în raport cu dreptul statelor membre și efectul direct al unei întregi serii de dispoziții aplicabile statelor membre și resortisanților lor. Curtea a adăugat că, întrucât articolul 4 alineatul (2) TUE prevede că Uniunea respectă egalitatea statelor membre în raport cu tratatele, aceasta nu poate respecta o astfel de egalitate decât dacă statele membre se află, în temeiul principiului supremației dreptului Uniunii, în imposibilitatea de a face să prevaleze, împotriva ordinii juridice a Uniunii, o măsură unilaterală, indiferent de natura acesteia. În acest context, Curtea a arătat că, în exercitarea competenței sale exclusive de a furniza interpretarea definitivă a dreptului Uniunii, acesteia îi revine sarcina de a preciza întinderea principiului supremației dreptului Uniunii în raport cu dispozițiile relevante ale acestui drept, întinderea menționată neputând depinde nici de interpretarea unor dispoziții ale dreptului național, nici de interpretarea unor dispoziții de drept al Uniunii reținute de o instanță națională, care nu corespund interpretării Curții.

Ca atare, în aplicarea hotărârii pronunțate de Curtea Europeană de Justiție, Marea Cameră, la data de 21 decembrie 2021, în cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, **Înalta Curte – Completul de 5 Judecători**, având în vedere și abrogarea Deciziei nr. 2006/928/CE, prin Decizia (UE) 2023/1786 a Comisiei, din 15 septembrie 2023, în vigoare începând cu data de 8 octombrie 2023, constată că viciul reținut prin decizia instanței de contencios constituțional nu este de natură să afecteze dreptul la un proces

echitabil potrivit standardelor europene. Dimpotrivă, prelungirea duratei procedurii, prin trimiterea cauzei spre rejudecare, este de natură a genera un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă, care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general.

Cu privire la criticile Ministerului Public ce vizează netemeinicia soluțiilor de achitare pronunțate de instanța de fond:

Înalta Curte – Completul de 5 judecători constată că, în cauză, prima instanță a stabilit situația de fapt interpretând în mod judicios probele administrate, baza factuală fiind corect reținută în urma unei ample analize a materialului probator.

De altfel, starea de fapt reținută de către prima instanță nu a fost contestată în calea de atac a apelului.

Văzând criticile formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, dar și pe cele ale inculpatului Cristea Dumitru și ale părții civile Agenția Națională de Administrare Fiscală, **instanța de apel**, în virtutea efectului devolutiv al căii de atac promovate, reexaminând probele administrate în cauză, reține argumentația stării de fapt, redată în considerentele hotărârii atacate, argumentație pe care și-o însușește în întregime.

În contextul concret al cauzei, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători** constată că prima instanță a realizat un examen amplu al materialului probator, în raport cu împrejurările faptice, pe care le-a prezentat detaliat, valorificând coroborat toate mijloacele de probă administrate în cursul procesului penal.

De asemenea, probatoriul administrat de către instanța de control judiciar nu este de natură a conduce la o soluție diferită de cea dispusă de către prima instanță, care a infirmat existența obiectivă a infracțiunilor pentru care s-au dispus soluții de achitare. Astfel, probele administrate în apel nu au avut aptitudinea de a modifica situația de fapt reținută de prima instanță.

Din această perspectivă, ***nu pot fi primite criticile Ministerului Public ce vizează netemeinicia soluțiilor de achitare pronunțate de instanța de fond***, observându-se, de altfel, că nu au fost formulate veritabile critici în acest sens, ci au fost reiterate aspecte reținute prin rechizitoriul întocmit în cauză.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători reține, așadar, în acord cu instanța de fond, temeinicia **soluțiilor de achitare** dispuse în cauză cu privire la:

- ***infracțiunile pretins a fi fost comise în legătură cu Complexul Energetic Rovinari***, respectiv: **infracțiunea de abuz în serviciu, în formă continuată (trei acte materiale)**, reținută în sarcina inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, referitoare la încheierea, în calitate de director general al Complexului Energetic Rovinari, a **trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații**, faptele neîntrunind elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, sub aspectul cerinței esențiale atașate elementului material al laturii obiective, astfel cum a fost reconfigurată prin deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură

penală; **infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina aceluiași inculpat, cu prilejul încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008**, neputându-se reține că acesta a încălcat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., vreuna dintre dispozițiile din legislația primară invocate de acuzare, fapta pentru care a fost trimis în judecată neîntruind, din punct de vedere al laturii obiective, elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în formă calificată, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 din Codul penal, fiind incidente dispozițiile art. 16 lit. b) teza I din Codul de procedură penală; **infracțiunea de abuz în serviciu, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 din Codul penal, reținută în sarcina inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan**, constând în faptul că, la data de 19.02.2008, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a încheiat cu S.C. pentru închiderea Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar B.N.P. Consult S.P.R.L., fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, **tranzacția cu privire la obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj - Secția Comercială**, prin care societatea pârâtă s-a obligat să plătească reclamantei suma de 82.139.822 lei în termen de cinci ani, conduită prin care au fost vătămate interesele legale ale Ministerului Economiei și Comerțului, Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și Complexului Energetic Rovinari, prin diminuarea sumelor alocate fondului de investiții proporțional celor plătite în baza tranzacției și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar, în cuantum de 0,98% din aceste sume, fiind incidente prevederile art. 16 lit. b) teza I din Codul de procedură penală;

- *infracțiunile pretins a fi fost comise în legătură cu Complexul Energetic Turceni*, respectiv: **infracțiunea de abuz în serviciu, în formă continuată (două acte materiale), reținută în sarcina inculpatului Cristea Dumitru**, referitoare la încheierea, în calitate de director general al Complexului Energetic Turceni, a **contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații” și a Actului adițional nr. 2 la acest contract**, faptele neîntruind elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective, astfel cum a fost reconfigurată prin deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală; **participația inculpatului Șova Dan-Coman, în calitate de complice, la încheierea Actului Adițional nr. 1 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008**, aceasta fiind infirmată de probele administrate în cauză, neputându-se reține că activitățile întreprinse se circumscriu elementelor constitutive ale complicității la infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului Cristea Dumitru; **infracțiunile de abuz în serviciu pretins a fi fost comise prin încheierea tranzacțiilor între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., respectiv S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.**, fiind incidente, sub aspectul ambelor tranzacții,

prevederile art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală cu privire la cele două infracțiuni de abuz în serviciu reținute în sarcina inculpatului Cristea Dumitru, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969), cu aplicarea art. 5 din Codul penal și, respectiv, art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 246 din Codul penal (1969), cu aplicarea art. 5 din Codul penal, dar și cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 și 309 din Codul penal;

- infracțiunile de falsificare, de către inculpatul Șova Dan-Coman, a 11 procese-verbale ale Adunării Generale a S.C.A. „Șova și Asociații”, impunându-se menținerea soluției de achitare, în temeiul dispozițiilor art. 16 lit. b) teza I Cod procedură penală, întrucât faptele constând în conceperea și semnarea, de către inculpatul Șova Dan-Coman, în perioada 2010-2011, a celor **11 procese-verbale ale Adunării Generale a S.C.A. „Șova și Asociații”**, prin inserarea în cuprinsul lor a unor mențiuni care atestau o stare de fapt inexistentă, urmată de folosirea lor, în 27.04.2010, în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București, Secția a III-a civilă – procesul-verbal din 15.01.2007 și, în datele de 01.10.2014 și 20.02.2015, în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, nu întrunesc, sub aspectul laturii obiective, elementele de tipicitate ale infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prev. de art. 322 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal;

- infracțiunile de fals în înscrisuri sub semnătură privată cu privire la 16 rapoarte de activitate, pretins a fi fost săvârșite de inculpatul Șova Dan-Coman în coautorat cu inculpatul Ponta Victor-Viorel și infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată pretins a fi fost săvârșită de către inculpatul Ponta Victor-Viorel, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, probele administrate în cauză neavând aptitudinea de a fundamenta o soluție de condamnare cu privire la faptele reținute în sarcina celor doi inculpați, circumscrise infracțiunilor de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, prevăzute de art. 290 alin. (1) din Codul penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal (1969) – 16 acte materiale;

- infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, pretins a fi fost comisă de inculpatul Șova Dan-Coman, cu complicitatea inculpatului Ponta Victor-Viorel;

- infracțiunile de spălare de bani reținute prin actul de sesizare în sarcina inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, faptele imputate neîntrunind elementele de conținut ale infracțiunii de spălare a banilor prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală.

Din perspectiva criticilor Ministerului Public ce vizează greșita achitare a inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan pentru infracțiunea de abuz în serviciu, în formă continuată (trei acte materiale), referitoare la încheierea, în calitate de director general al Complexului Energetic Rovinari, a trei acte adiționale

la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații, cât și pentru infracțiunea de abuz în serviciu vizând încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, instanța de control judiciar constată, prioritar, că aspectele ce caracterizează situația de fapt au fost corect reținute de către prima instanță.

Astfel, *cu rererire la cea dintâi infracțiune de abuz în serviciu menționată*, în acord cu instanța de fond, se reține că, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., inculpatul *Ciurel Laurențiu-Dan* a semnat, în baza a două referate (nr. DG/439/28.08.2007 și nr. DG/769/18.12.2007) și a memoriului justificativ (nr. 957/18.12.2008) elaborate de Biroul management proiect desulfurare, *actele adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”*, prin care s-a suplimentat valoarea celui din urmă (cu 200.000 lei prin primul act adițional, cu 711.240 prin secundul și cu 310.000 prin cel de-al treilea) și s-a prelungit durata lui de execuție până la 31.12.2009, în condițiile în care celelalte clauze au rămas valabile.

În cauză, inculpatului *Ciurel Laurențiu-Dan* nu i se poate imputa însă nerespectarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu prilejul încheierii și executării actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, a dispozițiilor din legislația primară (O.U.G. nr. 34/2006 și O.G. nr. 119/1999), în mod corect stabilindu-se de către instanța de fond că *faptele acestuia nu întrunesc elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective, astfel cum a fost reconfigurată prin deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017.*

De asemenea, *cu referire la cea de a doua infracțiune de abuz în serviciu imputată inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan*, se reține că, pe fondul litigiului ce forma obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială, în care S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. fusese acționată în judecată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, pentru plata sumei de 104.736.487,03 lei, reprezentând transformarea în dezdăunări a obligației de a face neexecută, prevăzută de Legea nr. 243/2005, *directorul general al societății*, în baza memoriului de necesitate înregistrat sub nr. 93/31.01.2008, *a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”*, reprezentată de partenerul coordonator *Șova Dan-Coman*, contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, al cărui obiect l-a constituit realizarea, pe calea reprezentării în cadrul procesului declanșat de creditoare, a unei înțelegeri cu aceasta, prin care datoria companiei să fie achitată într-un termen rezonabil, de minim 3 ani. Totodată, menținându-se tariful orar de 153 lei/oră, la care se adaugă TVA, inserat în cuprinsul contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, s-a prevăzut, în plus, că în ipoteza obținerii rezultatului, respectiv eşalonarea datoriei pe cel puțin 3 ani, clientul va achita un *onorariu de succes de 1% din cuantumul creanței*, iar în cazul renunțării de către

creditoare la penalități, se va plăti un onorariu suplimentar de 3% din valoarea diferenței. În temeiul contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, au fost emise de casa de avocatură facturile fiscale nr. 299/07.03.2008, nr. 303/07.03.2008 și nr. 384/07.05.2008, în valoare totală de 1.071.336,80 lei, cu TVA (900.283,03 lei fără TVA), ce au fost achitate de Complexul Energetic Rovinari cu ordinele de plată nr. 1302/01.04.2008 și nr. 2168/30.05.2008.

În legătură cu acuzațiile aduse inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, ce vizează încheierea, în calitate de director general al Complexului Energetic Rovinari, a celor trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători reține că *modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu, de către inculpat, se impune a fi examinat doar prin prisma încălcării dispozițiilor din legislația primară reținute în rechizitoriu, fără raportare și la dispozițiile legale invocate în Notele de ședință nr. 3766/111-13/2017, depuse la procuror la instanța de fond pentru termenul de judecată din data de 30.01.2018, care excedează acuzațiilor aduse prin actul de sesizare, act ce a fost supus verificării, cu autoritate de lucru judecat, în etapa camerei preliminare, iar evaluarea nerespectării celorlalte reglementări din actele infralegale invocate în rechizitoriu – art. 2 alin. (1) și (2) din H.G. 925/2006 și art. 1 din Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2002 – trebuie realizată doar în măsura în care acestea preiau, transpun, detaliază sau explicitează normele de drept primar menționate.*

În acest sens, trebuie avut în vedere că, prin *Deciziile Curții Constituționale nr. 405/2016 și nr. 392/2017*, conținutul constitutiv al infracțiunii de abuz în serviciu a fost reconfigurat sub aspectul elementului material al laturii obiective, statuându-se că, prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul dispozițiilor legale menționate, se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”.

Astfel, instanța de contencios constituțional a restrâns, în mod substanțial, câmpul de aplicare a normelor care incriminează abuzul în serviciu, stabilind, în considerentele Deciziei nr. 405/2016, că neîndeplinirea ori îndeplinirea defectuoasă a unui act trebuie analizată numai prin raportare la atribuții de serviciu reglementate expres prin legislația primară, respectiv legi, ordonanțe sau ordonanțe de urgență ale Guvernului, fiind excluse din sfera actelor abuzive, în înțelesul legii penale, acele comportamente ale funcționarului public care sunt interzise prin acte infralegale sau acte interne ale angajatorului. În acest sens, Curtea Constituțională a reținut că raportarea organelor judiciare la o sferă normativă largă care cuprinde, pe lângă legi și ordonanțe ale Guvernului, și acte de nivel inferior acestora, cum ar fi hotărâri ale Guvernului, ordine, coduri etice și deontologice, regulamente de organizare internă, fișa postului, are influență asupra laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu, prin extinderea acesteia la acțiuni sau inacțiuni ce definesc elementul material al laturii obiective a infracțiunii, dar care nu sunt prevăzute în acte normative de reglementare primară, ajungându-se, astfel, ca latura obiectivă a infracțiunii să fie configurată atât de legiuitor, Parlament sau Guvern, cât și de alte organe, inclusiv persoane

juridice de drept privat, în cazul fișei postului, ceea ce nu este de acceptat în sistemul juridic de drept penal.

Orice acuzație având ca obiect o faptă despre care se pretinde că a nesocotit îndatoririle de serviciu va putea angaja răspunderea penală a subiectului activ numai dacă nerespectarea respectivelor atribuții a avut loc prin încălcarea legii, în accepțiunea stabilită de Curtea Constituțională în cuprinsul deciziilor nr. 405/2016 și nr. 392/2017.

Instanța de control judiciar reține că, în analiza chestiunilor de drept referitoare la stabilirea existenței tipicității infracțiunii de abuz în serviciu și a vinovăției inculpatului, se impune identificarea atribuțiilor de serviciu reglementate expres în legislația primară și a actelor de serviciu îndeplinite prin încălcarea legii, prin raportare la obiectul acțiunii penale exercitate în cauză.

În speța dedusă judecării, se observă, în raport cu cele statuate de instanța de contencios constituțional prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, că, întrucât *atribuțiile specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. erau prevăzute doar în acte de reglementare secundară* (art. 20 pct. B alin. 2 din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., ce constituie Anexa 1 la H.G. nr. 103/2004 privind unele măsuri pentru restructurarea activității de producere a energiei electrice și termice pe bază de lignit; art. 2.6 pct. B din Regulamentul de organizare și funcționare al societății; contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, aprobat prin Hotărârea nr. 5/21.12.2007 a Adunării Generale a Acționarilor; Hotărârea nr. 12/30.11.2007 a Consiliului de Administrație prin care s-a aprobat nota nr. 22806/26.11.2007 privind delegările de competență ale directorului general), **nu este realizată tipicitatea obiectivă a infracțiunii de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului, comportamentul interzis care conduce la îndeplinirea în mod defectuos a unui act de serviciu fiind necesar a fi impus prin legislația primară.**

Ca atare, în mod corect a reținut instanța de fond că presupusa îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, poate fi examinată doar prin prisma încălcării dispozițiilor din *legislația primară*, însă *în limita* prevederilor art. 2, art. 19, art. 23, art. 25, art. 28, art. 35 - 38, art. 56 din O.U.G. nr. 34/2006 și art. 3, art. 4, art. 5 din O.G. nr. 119/1999 – *cu referire la încheierea celor trei acte adiționale la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007* – respectiv a celor ale art. 2, art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 și art. 3, art. 4, art. 5 din O.G. nr. 119/1999 – *în legătură cu încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008* – ce au fost reținute prin actul de sesizare a instanței, precum și a nerespectării celorlalte reglementări din actele infralegale invocate – art. 2 alin. (1) și (2) din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2006 – în măsura în care acestea preiau/transpun, detaliază sau explicitează normele de drept primar menționate.

Pe de altă parte, contrar susținerilor Ministerului Public, formulate în calea ordinară de atac, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători** reține că **inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu i se poate imputa nerespectarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu prilejul încheierii și**

executării actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, a dispozițiilor din legislația primară reglementate de O.U.G. nr. 34/2006 și O.G. 119/1999, având în vedere că aceste acte adiționale, având ca obiect prestarea unor servicii juridice incluse în Anexa 2B (pct. 21), nu depășeau valoarea de 420.000 euro, prevăzută de art. 57 alin. (2) lit. b) din O.U.G. 34/2006, astfel încât, prin raportare la dispozițiile art. 16 alin. (1) din același act normativ, erau exceptate de la aplicarea acesteia, situație în care nu exista obligația organizării, de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a vreuneia dintre procedurile de atribuire sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul ordonanței de urgență, inclusiv a celor prevăzute de art. 2 și art. 19.

În același cadru, se reține că, potrivit art. 1 din O.U.G. nr. 34/2006, care definește domeniul de aplicare a ordonanței de urgență, aceasta reglementează procedurile de atribuire a contractului de achiziție publică, a contractului de concesiune de lucrări publice și a contractului de concesiune de servicii, precum și modalitățile de soluționare a contestațiilor formulate împotriva actelor emise în legătură cu respectivele proceduri, scopul actului normativ fiind, potrivit art. 2 alin. (1), acela de a promova concurența între operatorii economici, de a garanta tratamentul egal și nediscriminatoriu între aceștia, de a asigura transparența și integritatea procesului de achiziție publică, dar și utilizarea eficientă a fondurilor publice, prin aplicarea procedurilor de atribuire de către autoritățile contractante. În vederea atingerii acestui scop, atribuirea contractului de achiziție publică trebuie să se realizeze cu respectarea principiilor nediscriminării, tratamentului egal, recunoașterii reciproce, transparenței, proporționalității, eficienței utilizării fondurilor publice și asumării răspunderii (alin. 2 al art. 2).

Pentru a stabili, în concret, sfera de aplicare pozitivă a O.U.G. nr. 34/2006, dar și situațiile juridice – contractele și procedurile – care nu intră în domeniul de aplicabilitate al legislației achizițiilor publice, cu consecințe în ceea ce privește atât calitatea de autoritate contractantă a întreprinderilor publice la care se referă art. 8 lit. d), cât și obligativitatea organizării uneia dintre procedurile de atribuire stabilite de ordonanță, trebuie avute în vedere reglementările din Secțiunea a 5-a a Capitolului I al acesteia, care, după ce enunță, în art. 9 - 11, cazurile în care dispozițiile actului normativ sunt incidente, prevede, în art. 11 - 16, acele ipoteze în care contractele de achiziție nu sunt supuse O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptate de la aplicarea acesteia. O situație derogatorie, permisă de lege de la aplicabilitatea normelor juridice privind achizițiile publice, este reglementată de art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, potrivit căruia, în cazul în care autoritatea contractantă atribuie un contract de achiziție publică ce are ca obiect prestarea de servicii din categoria celor incluse în Anexa 2B, atunci obligația de a aplica ordonanța de urgență se impune numai pentru contracte a căror valoare este mai mare decât cea prevăzută la art. 57 alin. 2 (respectiv 420.000 de euro) și se limitează numai la prevederile art. 35 - 38 și art. 56.

Așadar, încheierea contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B (printre care se regăsesc și serviciile juridice), a căror valoare este egală sau mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 420.000 de euro, nu intră în sfera de incidență a O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptată de la aplicabilitatea acesteia, situație în care nu există obligația organizării vreuneia dintre procedurile de atribuire prevăzute de ordonanță sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul actului normativ menționat. Autorității contractante prevăzute de art. 8 lit. d) din O.U.G. nr. 34/2006 îi revine obligația legală de a aplica ordonanța de urgență în privința atribuirii contractelor de achiziție publică a serviciilor din categoria celor incluse în Anexa 2B numai atunci când valoarea estimată a acestora depășește pragul de 420.000 de euro, stabilit de art. 57 alin. 2 lit. b), și se limitează exclusiv la întocmirea specificațiilor tehnice (art. 35 - 38) și transmiterea spre publicare a anunțului de atribuire (art. 56).

Prin urmare, dispozițiile art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006 nu sunt incidente în situația derogatorie reglementată de art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, respectiv în cazul contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B a căror valoare nu depășește suma de 420.000 de euro, întrucât textul de lege indicat – art. 16 alin. (1) – exceptează integral de la aplicare, în această ipoteză, prevederile ordonanței de urgență, deci inclusiv cele ale art. 19, a căror nerespectare de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan a fost invocată de parchet.

Pentru contractele de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B, a căror valoare nu depășește pragul de 420.000 de euro, ordonanța de urgență nu instituie obligația autorităților contractante de a organiza o procedură de atribuire, fiind exceptate expres de la aplicarea actului normativ, astfel încât art. 19 nu este incident în această situație, vizând doar ipoteza serviciilor enumerate în Anexa 2A pentru care prescripțiile normative prevăd organizarea unei proceduri de atribuire.

În cazul contractelor de achiziție a serviciilor prevăzute în Anexa 2B a căror valoare nu depășește suma de 420.000 de euro, nu sunt incidente nici dispozițiile art. 2 din O.U.G. nr. 34/2006, deoarece situația arătată, reglementată de art. 16 alin. (1) din ordonanță, este exceptată de la aplicabilitatea acesteia, inclusiv în ceea ce privește scopul și principiile actului normativ, a căror încălcare de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu, a fost invocată de parchet. Se reține în acest sens că, abia prin O.U.G. nr. 76/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 453/02.07.2010), în urma modificării art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, a fost introdusă obligația respectării de către autoritatea contractantă a prevederilor art. 2 alin. (2), însă numai în ipoteza contractelor de achiziție a serviciilor listate în Anexa 2B pentru care trebuia organizată procedura de atribuire simplificată, limitată la aplicarea art. 35 - 38 și art. 56. Așadar, nici înainte și nici după intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 76/2010, aprobată prin Legea nr. 278/2010, încheierea contractelor de achiziție a serviciilor incluse în Anexa 2B, a căror valoare era inferioară sumei de 420.000 de euro, nu era supusă obligației de respectare a dispozițiilor art. 2 din O.U.G. nr. 34/2006, a căror aplicare s-a impus, cu începere din 02.07.2010, alături de prevederile art. 35 - 38

și art. 56, doar achizițiilor de servicii (din Anexa 2B) ce depășeau pragul valoric menționat. În plus, O.U.G. nr. 76/2010 a exclus, în mod expres, de la aplicarea Capitolului IX privind soluționarea contestațiilor, contractele de achiziție a serviciilor din Anexa 2B, cu o valoare egală sau mai mică de 420.000 de euro, aspect de natură a confirma faptul că acestea excedau sferei de incidență a O.U.G. nr. 34/2006, fiind exceptate de la aplicarea dispozițiilor actului normativ.

În consecință, în acord cu instanța de fond, se reține că *dispozițiile din actele infralegale a căror încălcare a fost imputată de către parchet inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, în legătură cu încheierea celor trei acte adiționale la contractul nr. 10319/21.03.2007, precum și a contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, fie contravin actului normativ de reglementare primară în aplicarea cărora au fost adoptate, fie adaugă la acesta sau nu sunt incidente în cauză, eventuala lor nesocotire neputând contura îndeplinirea cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective a infracțiunilor pentru care a fost trimis în judecată, în accepțiunea stabilită de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017.*

Totodată, **instanța de control judiciar** constată că, în speță, chiar dacă **inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan** i-a fost imputată îndeplinirea defectuoasă a îndatoririlor de serviciu exclusiv cu prilejul încheierii celor trei acte adiționale la contractul nr. 10319/21.03.2007, calificate de parchet ca „veritabile contracte de asistență juridică ... și de achiziție publică”, motiv pentru care trebuiau să respecte dispozițiile art. 2 și art. 19 din O.U.G. nr. 34/2006, acuzarea a considerat că încălcarea legislației achizițiilor publice cu ocazia atribuirii acestora se impune a fi apreciată nu doar prin raportare la cuantumul sumelor decontate în temeiul lor, ci și la valoarea contractului inițial, care, de altfel, nu a format obiectul trimerii în judecată, sens în care ar fi fost obligatorie respectarea de către autoritatea contractantă a dispozițiilor art. 23, art. 25, art. 28, art. 35 - 38 și art. 56 din ordonanța de urgență.

În acord cu cele statuate de către prima instanță, se reține că, raportat la sumele cu care s-a mărit valoarea contractului inițial prin actele juridice ulterioare, dar și la cele ce au fost efectiv decontate de societatea comercială în temeiul lor casei de avocatură (184.260,67 lei fără TVA, respectiv 219.270,18 lei cu TVA în baza primului act adițional; 1.183.149,36 lei fără TVA, respectiv 1.407.947,61 lei cu TVA conform celui de-al doilea; 32.343,27 lei fără TVA, respectiv 38.488,49 lei cu TVA în temeiul ultimului), a rezultat că, privite atât separat/singular, cât și împreună, cele trei acte adiționale încheiate de directorul general cu S.C.A. „Șova și Asociații”, având ca obiect prestarea unor servicii juridice incluse în Anexa 2B (pct. 21), nu depășeau valoarea de 420.000 euro prevăzută de art. 57 alin. (2) lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, astfel încât, potrivit art. 16 alin. (1) din ordonanța de urgență, erau exceptate de la aplicarea acesteia, situație în care nu exista obligația organizării de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a vreuneia dintre procedurile de atribuire sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul actului normativ menționat, inclusiv a celor ale art. 2 și art. 19.

În mod corect s-a constatat în cauză că, deși valoarea estimată a serviciilor juridice, pentru anul 2007, a fost de 280.000 lei, astfel încât S.C. Complexul

Energetic Rovinari S.A. nu avea obligația, potrivit art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, să aplice ordonanța de urgență, în vederea atribuirii contractului de asistență juridică pentru încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare aferente grupurilor energetice nr. 3 și 6, s-a decis organizarea unei forme concurențiale de achiziție și, întrucât societatea nu avea elaborate norme interne în acest sens (așa cum prevedea Ghidul privind atribuirea contractelor de achiziție publică, aprobat prin Ordinul nr. 155/2006 al A.N.R.M.A.P.), s-a optat pentru selecția de oferte și negocierea prețului și clauzelor contractuale, procedură care, implicit, a presupus și întocmirea specificațiilor tehnice, respectiv a caietului de sarcini, conform dispozițiilor art. 35 - 38 din O.U.G. nr. 34/2006. În cuprinsul acestuia, semnatarii săi, Vioreanu Ioan (șef al Biroului management proiect desulfurare) și inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan (la acel moment director al Direcției Dezvoltare - Investiții), în concordanță cu documentația preliminară întocmită de cel din urmă (referat de necesitate, memoriu justificativ), au specificat, ca obiect al viitorului contract de prestări servicii (preluat, ulterior, și în fișa de date a achiziției), asigurarea de „consultanță juridică pentru încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalației de desulfurare aferentă grupurilor energetice nr. 3 și 6 Rovinari” și s-a arătat că, „în vederea realizării serviciului”, consultanța juridică va fi acordată și în alte domenii de specialitate, expres indicate.

În speță, chiar dacă contractul nr. 10319/21.03.2007 a vizat și alte servicii juridice decât cele la care s-a referit documentația de atribuire și ofertele caselor de avocatură participante, din care a fost selectată cea câștigătoare, parchetul nu a identificat în cazul perfectării acestuia comiterea unor fapte de natură penală, ca urmare a posibilei nerespectări de către directorul general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. de la acea dată (martorul Dondera Ion) a unor obligații instituite de legislația achizițiilor publice, astfel încât legalitatea procedurii de atribuire a contractului inițial, acceptată de acuzare, se întinde și asupra încheierii actelor adiționale ulterioare, care fac parte integrantă din acesta.

Instanța de control judiciar constată temeinicia aspectelor reținute de prima instanță, contrar susținerilor parchetului, în sensul că cele trei acte adiționale, nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008, prin care s-a suplimentat valoarea contractului nr. 10319/21.03.2007 și s-a prelungit durata lui de execuție, nu au natura juridică a unor convenții de sine-stătătoare, atâta timp cât părțile nu și-au asumat alte obligații reciproce și nu au adus modificări celor anterior convenite, toate clauzele esențiale ale contractului de asistență juridică inițial, astfel cum erau prevăzute și de art. 127 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat (în forma în vigoare la datele respective) fiind valabile în continuare. Procedura competitivă ce a fost organizată la nivelul societății comerciale, deși la acel moment valoarea achiziției de servicii juridice a fost estimată la doar 280.000 lei, asigură legalitatea atribuirii actelor adiționale ulterioare aceleiași case de avocatură declarată câștigătoare, în condițiile în care elementele definitorii ale acordului de voință al părților, cu referire, în principal, la obiect și onorariu (tarif orar), nu au suferit modificări și independent de eventuala depășire a pragului valoric instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, atâta timp cât procedura concurențială inițială a respectat

regulile prevăzute de art. 16 alin. (1) din ordonanță (art. 35-38) pentru atribuirea contractelor de prestări servicii juridice cu o valoare ce depășește 420.000 de euro. Mai mult, posibilitatea prelungirii duratei de execuție a convenției inițiale, prin act adițional, a fost menționată în chiar cuprinsul caietului de sarcini, dar și al contractului de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 încheiat între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, documente care, potrivit acuzării, îndeplinesc nu doar cerințele de conformitate cu legislația achizițiilor publice, ci și obligațiile instituite de normele statutare și regulamentare, dar și de actele cu caracter intern ale societății.

Prin urmare, în mod corect s-a reținut că inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu i se poate imputa nerespectarea prevederilor art. 35 - 38 din O.U.G. nr. 34/2006. Totodată, nu poate fi reținută, în aprecierea defectuoșității îndeplinirii atribuțiilor sale de serviciu, cu prilejul încheierii celor trei acte adiționale, nici încălcarea dispozițiilor art. 23, art. 25 și art. 28 din ordonanță, precum și a celor ale art. 56 care, în accepțiunea parchetului, ar fi devenit incidente în momentul în care valoarea contractului inițial și a actelor subsecvente ar fi depășit pragul de 420.000 de euro.

Așa cum s-a arătat în Raportul de control nr. 9287/29.08.2013 întocmit de A.N.R.M.A.P. (filele 343-352, vol. 5 d.u.p.), din moment ce S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. a optat pentru parcurgerea unei proceduri concurențiale de atribuire a serviciilor juridice care a inclus și elaborarea caietului de sarcini, în conformitate cu prevederile art. 35-38 din ordonanța de urgență, aceasta, indiferent de atingerea/neatingerea pragului instituit de art. 57 alin. (2) lit. b), avea obligația, prin reprezentantul său legal, de a respecta în integralitate etapele reglementate de O.U.G. nr. 34/2006 pentru achiziționarea unor asemenea servicii juridice a căror valoare depășește suma de 420.000 de euro.

Așadar, în sarcina inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu a putut fi reținută, circumscris noțiunii de îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, încălcarea, cu ocazia încheierii actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007, a dispozițiilor din legislația achizițiilor publice invocate de parchet, aspect ce presupune, implicit, și respectarea de către acesta, în calitate de director general al societății comerciale, a cerințelor de legalitate și regularitate – astfel cum sunt definite de art. 2 lit. o) și v) din O.G. nr. 119/1999 – pentru asigurarea bunei gestiuni financiare în vederea protejării patrimoniului public administrat de S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A.

Totodată, în mod corect s-a reținut că inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu îi poate fi imputată, sub aspectul obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, nerespectarea cerințelor de economicitate, eficacitate și eficiență în administrarea patrimoniului public, prevăzute de art. 2 lit. h), i) și j) din ordonanță, prin decontarea, în temeiul actelor adiționale, a unor servicii juridice fără legătură cu încheierea contractelor de finanțare și execuție a instalațiilor de desulfurare aferente grupurilor energetice nr. 3 și 6 Rovinari, din moment ce prestarea unor asemenea servicii a format obiect al contractului inițial nr. 10319/21.03.2007, contract din care cele trei acte juridice ulterioare fac parte

integrantă și a cărei atribuire a fost apreciată de parchet ca fiind conformă cu prescripțiile normative în materia achizițiilor publice.

Instanța de control judiciar reține, de asemenea, că la datele la care s-au perfectat, în cauză, contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, precum și actele adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la acesta, nu exista nicio dispoziție în legislația primară sau în actele de reglementare secundară care să îngreuească dreptul entităților publice în cadrul cărora funcționau compartimente/departamente juridice de a contracta servicii externe de avocatură, o asemenea interdicție fiind introdusă abia prin O.G. nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare.

În mod just instanța de fond a apreciat că angajarea de către conducerea Complexului Energetic Rovinari a unor servicii juridice externe, prin încheierea unui contract de asistență juridică cu o casă de avocatură, a cărei durată de execuție a fost, ulterior, prelungită prin acte adiționale, în condițiile în care, în perioada 2007 - 2008, la nivelul societății, era organizat un Birou juridic care funcționa cu 11 posturi de jurisconsulți (astfel cum reiese din organigrama atașată la fila 59, vol. 9 d.u.p.), nu atrage, în mod automat, încălcarea cerințelor de economicitate, eficacitate și eficiență în administrarea patrimoniului public și, pe cale de consecință, nerespectarea obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, ce a fost imputată inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, parchetul nefăcând dovada că activitățile juridice ce au format obiectului contractului ar fi fost realizate în aceleași condiții de performanță și de consilierii juridici ai companiei.

Pe de altă parte, din perspectiva criticilor ce vizează infracțiunea de **abuz în serviciu presupus a fi fost comisă cu prilejul încheierii contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008**, instanța de control judiciar constată că instanța de fond a reținut în mod corect că *inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan nu a încălcat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., niciuna din dispozițiile din legislația primară invocate de acuzare, fapta pentru care a fost trimis în judecată neîntruind, din punct de vedere al laturii obiective, elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în formă calificată*, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 Cod penal, fiind incidente dispozițiile **art. 16 alin. (1) lit. b) teza I** din Codul de procedură penală.

În acest sens, este de remarcat că, **în cazul atribuirii contractelor ce au ca obiect prestarea serviciilor juridice prevăzute în Anexa 2B (pct. 21) a O.U.G. nr. 34/2006, a căror valoare nu depășește suma de 420.000 euro, cum este și contractul de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, nu sunt incidente prescripțiile normative din materia achizițiilor publice**, deoarece, în această situație derogatorie, reglementată expres de **art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006**, textul de lege exceptează integral de la aplicarea dispozițiilor ordonanței de urgență, deci inclusiv cele ale art. 2 privind scopul și principiile actului normativ și ale art. 19, referitoare la achizițiile directe de servicii.

De asemenea, corect s-a reținut de către instanța de fond că, deși activitatea ce a constituit obiectul contractului nr. 165/14.02.2008 se încadra în sfera mai largă a serviciilor juridice convenite între părți prin contractul inițial nr. 10319/21.03.2007, prin noul contract de asistență juridică S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și-a asumat obligații suplimentare, în sensul achitării către casa de avocatură a unui *onorariu de succes*, fiind aduse astfel modificări de substanță uneia dintre clauzele convenite inițial prin contract, în ce privește onorariul.

În ceea ce privește **onorariul de succes**, se reține că, potrivit art. 129 alin. (6) din Statutul profesiei de avocat, acesta constă într-o sumă fixă sau variabilă, stabilită pentru atingerea, de către avocat, a unui anumit rezultat.

În felul acesta, *onorariul de succes are caracterul unui contract aleatoriu*, deoarece se are în vedere posibilitatea unui câștig sau a unei pierderi, în funcție de rezultatul activității avocatului, fiind datorat doar dacă se atinge rezultatul vizat. Aceasta înseamnă că onorariul de succes se datorează de parte sub condiție suspensivă. În cazul în care condiția este îndeplinită și partea refuză achitarea onorariului de succes, avocatul poate demara procedura de executare silită, câtă vreme onorariul de succes nu poate fi inclus în cuantumul cheltuielilor judiciare. *Onorariul de succes face parte din contractul de asistență juridică*, căruia legea îi conferă caracterul de titlu executoriu.

În speță, atribuirea contractului nr. 165/14.02.2008 nu se mai putea realiza în baza procedurii competitive organizată anterior și câștigată de S.C.A. „Șova și Asociații” strict în considerarea prețului orar oferit, ci cu respectarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, în funcție de valoarea serviciilor de asistență juridică ce urmau a fi achiziționate.

În temeiul contractului nr. 165/14.02.2008, a fost decontată casei de avocatură, de către S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., *suma totală de 1.071.336,80 lei*, sumă ce era previzibilă raportat la cuantumul creanței reclamate de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., dar și al onorariului de succes și la condițiile în care putea fi acordat, astfel încât, având o valoare situată sub pragul instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, **contractul de asistență juridică nu intra în sfera de incidență a ordonanței de urgență, fiind exceptat de art. 16 alin. (1) de la aplicabilitatea acesteia**, situație în care societatea comercială nu avea obligația organizării vreuneia dintre procedurile de atribuire prevăzute de actul normativ sau a respectării oricărei alte dispoziții din cuprinsul său.

Având în vedere că *atribuirea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 către S.C.A. „Șova și Asociații” s-a realizat cu respectarea prevederilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006* care, raportat la valoarea serviciilor juridice achiziționate, situată sub limita stabilită de art. 57 alin. (2) lit. b), exonerau S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., prin reprezentantul său legal, de obligația aplicării ordonanței de urgență, instanța de fond a reținut în mod corect că, implicit, au fost îndeplinite de către directorul general Ciurel Laurențiu-Dan și cerințele de legalitate și regularitate, prevăzute de art. 2 lit. o) și v) din O.G. nr. 119/1999, pentru asigurarea bunei gestiuni financiare în administrarea patrimoniului public aparținând societății pe care o conducea.

Totodată, *îndatorirea directorului general de a semna doar acte juridice pentru care a fost aprobat bugetul era stipulată doar în Regulamentul de organizare și funcționare al societății, modul de îndeplinire a acesteia neputând face obiect de analiză din perspectiva întrunirii laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu, așa cum a fost redefinită prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017 ale Curții Constituționale.*

Instanța de control judiciar reține, de asemenea, că inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu îi poate fi imputată, sub aspectul obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, nerespectarea cerințelor de economicitate, eficacitate și eficiență în administrarea patrimoniului public, astfel cum sunt definite de art. 2 lit. h), i) și j) din ordonanță, parchetul nefăcând dovada că problema litigioasă cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. putea fi rezolvată prin obținerea aceluiași rezultat sau chiar în condiții mai avantajoase pentru S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. dacă societatea comercială ar fi fost reprezentată în dosarul nr. 12454/95/2007 aflat pe rolul Tribunalului Gorj – Secția comercială, de juriștii acesteia, aspect ce se impunea a fi demonstrat de către parchet pentru a stabili corespondența dintre costul resurselor financiare ce au fost alocate în baza contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008 și realizarea beneficiilor estimate.

În ceea ce privește *criticile Ministerului Public* ce vizează **participația inculpatului Șova Dan-Coman, în calitate de complice la săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu comisă de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan relativ la încheierea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008**, se constată că sunt neîntemeiate, în mod corect reținându-se de către instanța de fond incidența prevederilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, **nefiind îndeplinite cele două condiții obiective instituite de codificarea penală generală pentru existența formei reținute de acuzare.**

În cauză, având în vedere că fapta pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan nu îndeplinește cerințele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, nu prezintă caracter penal nici actele de complicitate imputate inculpatului Șova Dan-Coman, nefiind îndeplinită condiția de bază pentru reținerea acestei forme de participație. Totodată, în cauză nu este întrunită nici cea de-a doua cerință prevăzută de lege pentru existența complicității, respectiv săvârșirea de către participant a unor activități de înlesnire sau ajutor la comiterea faptei de către autor.

Materialul probator administrat în cauză nu a demonstrat realizarea unei înțelegeri între cei doi acuzați sau efectuarea de către inculpatul Șova Dan-Coman a unor demersuri insistente, în scopul contractării, de către inculpatul Ciurel Laurențiu-Dan, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., a unor servicii juridice suplimentare de la S.C.A. „Șova și Asociații”.

Din perspectiva criticilor ce vizează greșita achitare a inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan pentru infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 din Codul penal, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, în acord cu instanța de fond,

reține, ca și stare de fapt, că la data de 19.02.2008, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., acesta a încheiat cu **S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.**, prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, **tranzacția cu privire la obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială**, prin care societatea pârâtă s-a obligat să plătească reclamantei suma de 82.139.822 lei, în termen de cinci ani, conduită prin care au fost vătămăte interesele legale ale Ministerului Economiei și Comerțului, Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și Complexului Energetic Rovinari, prin diminuarea sumelor alocate fondului de investiții proporțional celor plătite în baza tranzacției și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar Rovigo SPRL, în cuantum de 0,98% din aceste sume.

Criticile formulate de Ministerul Public sub acest aspect, în calea ordinară de atac, nu pot fi primite, *soluția de achitare dispusă în temeiul prevederilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală fiind temeinică și legală.*

Astfel, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători** constată că în mod corect s-a observat în cauză, de către prima instanță, că *inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan nu i-a fost imputată prin rechizitoriu încălcarea vreunei dispoziții din legislația primară, ci doar din acte de reglementare secundară, respectiv din Statutul S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. prevăzut de Anexa 1 la H.G. nr. 103/2004 (art. 20 pct. B alin. 2 lit. g), Regulamentul de organizare și funcționare al societății, contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007 și Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 481/24.08.2005, prin adresa nr. 3766/III-13/2017 din 30 ianuarie 2018, depusă la dosar în cursul cercetării judecătorești în fond, ulterior administrării probei cu înscrisuri și finalizării audierii martorilor, dar și a inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, procurorul de ședință invocând și nerespectarea de către acesta a prevederilor art. 143¹ din Legea societăților nr. 31/1990, în exercitarea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu ce îi reveneau în funcția de director general al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., cu prilejul încheierii tranzacției cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în dosarul nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială.* Precizarea reprezentantului Ministerului Public de la finalul cercetării judecătorești, după epuizarea materialului probator administrat în legătură cu această învinuire, nu a format însă obiectul verificărilor jurisdicționale, fiind echivalentă cu modificarea/completarea acuzațiilor aduse inculpatului prin rechizitoriu, ceea ce contravine dispozițiilor art. 371 din Codul de procedură penală, care limitează judecata exclusiv la faptele arătate în actul de sesizare.

Având în vedere și aspectele statuate de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, în mod corect instanța de fond a constatat că *încălcarea dispozițiilor din actele de reglementare secundară (Statutul Complexului Energetic Rovinari prevăzut de H.G. nr. 103/2004, Regulamentul de organizare și funcționare al societății, contractul de mandat nr. 25081/21.12.2007, Ordinul M.E.C. nr. 481/24.08.2005), ce a fost imputată prin rechizitoriu inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, în exercitarea atribuțiilor*

specifice funcției, cu ocazia încheierii tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. referitoare la pretenția ce forma obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială, *nu poate caracteriza, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective, infracțiunea de abuz în serviciu* reținută în sarcina acestuia, în condițiile în care comportamentul interzis care conduce la îndeplinirea în mod defectuos a unui act de serviciu trebuie impus, de o manieră clară și precisă, prin legislația primară (legi, ordonanțe, ordonanțe de urgență ale Guvernului).

De asemenea, **instanța de control judiciar** își însușește argumentele primei instanțe în sensul că, în litigiul ce a format obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială, instanța a avut obligația de a verifica toate cerințele de validitate a tranzacției, inclusiv dacă era necesară existența unui mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație al S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. pentru ca directorul general Ciurel Laurențiu-Dan să încheie înțelegerea cu partea adversă, dacă tranzacția a vizat drepturi/prestații asupra cărora reclamanta și pârâta puteau să dispună, potrivit legii, și dacă, prin contractul încheiat, nu au urmărit fraudarea terților (M.E.C., A.V.A.S.), constatând îndeplinirea acestora, din moment ce nu a înlăturat actul de dispoziție al părților, ci, prin sentința nr. 40/25.02.2008, definitivă, a admis acțiunea civilă formulată de reclamanta S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar BNP Consult SPRL, împotriva pârâtei Complexul Energetic Rovinari și a luat act de învoiala lor cu privire la pretenția dedusă, inițial, judecății, astfel că *toate aspectele imputate inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan, în îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu cu prilejul încheierii contractului judiciar cu reclamanta, au format obiectul cenzurii realizate, în cadrul examenului de legalitate a tranzacției, de completul investit cu soluționarea dosarului nr. 12454/95/2007* și, chiar dacă hotărârea de expedient pronunțată în cauză nu are autoritate de lucru judecat, întrucât nu este rezultatul unor dezbateri contradictorii, nu stabilește o situație de fapt în baza probelor administrate și nu aplică dispozițiile legale incidente împrejurărilor factuale rezultate din speță, instanța consfințind actul convenit de părți fără a intra în cercetarea drepturilor deduse judecății, această hotărâre, ca înscris autentic, este prezumată că exprimă realitatea cu privire la verificările efectuate de judecător în legătură cu îndeplinirea condițiilor de fond și de formă ale tranzacției, cu atât mai mult cu cât nu a fost contestată pe calea recursului și nici desființată ca urmare a promovării unei acțiuni în nulitate ori în reziliere sau a unei acțiuni revocatorii sau în declararea simulației cu privire la învoiala părților. Dimpotrivă, prin sentința civilă nr. 175/06.10.2014 a Tribunalului Gorj – Secția a II-a civilă, rămasă definitivă prin decizia nr. 161/04.03.2015 a Curții de Apel Craiova – Secția a II-a civilă, a fost respinsă cererea formulată de S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., prin lichidator judiciar Rovigo SPRL, în contradictoriu cu Complexul Energetic Oltenia, prin care s-a solicitat constatarea nulității absolute a articolului 3 din tranzacția încheiată în 19.02.2008 cu S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și, pe cale de consecință,

obligarea pârâtei la plata sumei de 22.596.665 lei reprezentând actualizarea debitului conform coeficientului de inflație.

Se observă, aşadar, că, nici din această perspectivă, *activitatea imputată inculpatului Ciurel Laurențiu-Dan* cu ocazia perfectării tranzacției dintre S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. în legătură cu pretenția ce a format obiectul dosarului nr. 12454/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială, *nu poate caracteriza o conduită abuzivă în exercitarea de către acesta a atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general, aptă să circumstanțieze elementul material al laturii obiective și să se integreze, astfel, în conținutul constitutiv al infracțiunii de abuz în serviciu*, după cum în mod just a constatat și instanța de fond.

Totodată, se reține *neîndeplinirea cerințelor de tipicitate ale infracțiunii și sub aspectul urmării imediate*, având în vedere că, deși s-a susținut că aceasta ar consta în vătămarea intereselor legale ale Ministerului Economiei și Comerțului și ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, parchetul nu a indicat, în concret, cum anume s-a materializat și nici care sunt acele interese ocrotite de lege ce ar fi fost lezate prin acțiunile reținute în sarcina inculpatului.

Cât privește *criticile Ministerului Public ce vizează greșita achitare a inculpatului Cristea Dumitru*, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, pentru **infracțiunea de abuz în serviciu, în formă continuată (două acte materiale), referitoare la încheierea, în calitate de director general al Complexului Energetic Turceni, a contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații” și a Actului adițional nr. 2 la acest contract, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători** constată că sunt neîntemeiate, *faptele neîntrunind elementele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu, sub aspectul cerinței esențiale atașată elementului material al laturii obiective, astfel cum a fost reconfigurată prin deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017.*

Parchetul a susținut că analiza întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în formă continuată, reținută în sarcina inculpatului Cristea Dumitru, cu privire la încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 cu S.C.A. „Șova și Asociații” și a Actului adițional nr. 2 la acest contract, trebuie realizată prin raportarea conduitei inculpatului la toate dispozițiile legale invocate în acuzare.

Ca și în cazul infracțiunilor comise în legătură cu Complexul Energetic Rovinari, s-a arătat de către parchet că modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu, de către inculpatul Cristea Dumitru, a fost examinat doar prin prisma încălcării dispozițiilor din legislația primară reținute în actul de sesizare a instanței, fără raportare și la dispozițiile legale invocate în Notele de ședință nr. 3766/111-13/2017, depuse de procuror la instanța de fond pentru termenul de judecată din data de 30.01.2018, subliniindu-se că, prin respectivele note, nu au fost completate dispozițiile legale a căror nerespectare a fost imputată inculpatului, nu au fost reconfigurate împrejurările faptice imputate și acestea nici nu exced acuzațiilor formulate.

Instanța de control judiciar reține, prioritar, aceeași stare de fapt avută în vedere de către instanța de fond, în sensul că inculpatul **Cristea Dumitru**, în calitate de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a îndeplinit în mod defectuos următoarele acte: a încheiat cu S.C.A. „Șova și Asociații”, prin încălcarea dispozițiilor art. 2, art. 19 și art. 25 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 2 alin. (1) și (2) din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2006, art. 3, art. 4 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, precum și a celor din contractul de mandat nr. 34646/29.11.2007, din Statutul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. prevăzut de H.G. nr. 103/2004 și din Regulamentul de organizare și funcționare al societății, contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și Actul adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta, iar în perioada septembrie 2007 - decembrie 2008, a semnat și avizat din partea Complexului facturile și notele de onorarii în executarea contractului și a actului adițional, fapte prin care au fost vătămăte interesele legale ale companiei și s-a produs o pagubă în patrimoniul acesteia în cuantum de 1.622.987,90 lei, corespunzător sumelor plătite nelegal și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către casa de avocatură.

Cu privire la încheierea *contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a Actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta*, dispozițiile a căror nerespectare a fost imputată inculpatului Cristea Dumitru, în realizarea activității presupus infracțională reținută în sarcina sa prin rechizitoriu, au fost completate în cursul cercetării judecătorești în fond, de către procurorul de ședință, prin *adresa nr. 3766/III-13/2017 din data de 30 ianuarie 2018*, cu cele ale art. 303 din O.U.G. nr. 34/2006.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători reține, în acord cu instanța de fond, că mențiunile făcute, în completare, de procuror, prin adresa sus indicată, depusă ulterior finalizării audierii martorilor și a majorității inculpaților, dar și după administrarea probei cu înscrisuri, în legătură cu dispozițiile din legislația primară, despre care s-a susținut că au fost încălcate, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, de inculpatul Cristea Dumitru, cu prilejul perfectării contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a Actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta, nu pot fi supuse controlului jurisdicțional, în condițiile în care exced acuzațiilor aduse prin actul de sesizare, a cărui regularitate a fost verificată cu autoritate de lucru judecat în procedura de cameră preliminară.

Relativ la încălcarea dispozițiilor statutare, regulamentare și a hotărârilor cu caracter intern menționate în rechizitoriu, în mod corect a constatat prima instanță, în raport cu cele statuate de instanța de contencios constituțional prin deciziile nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017, că, întrucât atribuțiile specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. erau prevăzute doar în acte de reglementare secundară (art. 20 pct. B alin. 2 din Statutul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., ce constituie Anexa nr. 2 la H.G. nr. 103/2004 privind unele măsuri pentru restructurarea activității de producere a energiei electrice și termice pe bază de lignit; art. 2.6 din Regulamentul de organizare și funcționare al societății; contractul de mandat nr. 34646/29.11.2007, aprobat prin Hotărârea nr. 12/29.11.2007 a Adunării Generale

a Acționarilor; Hotărârea nr. 9/28.08.2007 a Consiliului de Administrație prin care s-a aprobat nota nr. 23882/28.08.2007 privind delegările de competență ale directorului general), *nu poate caracteriza sub aspectul laturii obiective infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului Cristea Dumitru, în condițiile în care comportamentul interzis care conduce la îndeplinirea în mod defectuos a unui act de serviciu trebuie impus prin legislația primară (aceleași considerații fiind valabile, de altfel, și în cazul inculpatului Graure Laurențiu-Octavian, ale cărui îndatoriri de serviciu, în calitate de director al Direcției buget, financiar, contabilitate din cadrul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., erau prevăzute doar în fișa postului și Regulamentul de organizare și funcționare al societății).*

Ca atare, **instanța de control judiciar** constată justetea raționamentului primei instanțe, în sensul că presupusa îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, de către inculpatul Cristea Dumitru, poate fi examinată doar prin prisma încălcării dispozițiilor din legislația primară reținute prin rechizitoriu, și anume a celor ale art. 2, art. 19, art. 25 din O.U.G. nr. 34/2006 și art. 3, art. 4, art. 5 din O.G. nr. 119/1999 – cu referire la încheierea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 și a Actului adițional nr. 2/29.12.2007 la acesta), dar și a prevederilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006 care, deși nu au fost menționate cu prilejul argumentării de către procuror a caracterului nelegal al actelor juridice încheiate între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, au fost expuse și analizate, alături de alte reglementări considerate relevante sub aspectul acuzației penale, în preambulul rechizitoriului, a cărui regularitate a fost stabilită în mod definitiv de judecătorul de cameră preliminară.

De asemenea, nu poate fi primită susținerea parchetului în sensul că, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, inculpatul Cristea Dumitru nu a respectat dispozițiile din legislația primară, cu prilejul încheierii și executării contractului de asistență juridică nr. 504/03.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007, ansamblul materialului probator administrat în cauză nefiind de natură a reliefa o astfel de împrejurare.

Referitor la *criticile ce vizează participarea inculpatului Șova Dan-Coman, în calitate de complice, la încheierea între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații” a Actului adițional nr. 1/1.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008*, se observă că Ministerul Public a susținut, în calea de atac a apelului, că probele administrate în cauză ar demonstra participarea acestuia la săvârșirea celor două infracțiuni de abuz în serviciu, de către inculpatul Cristea Dumitru, activitățile întreprinse circumscrindându-se elementelor constitutive ale complicității la infracțiunea de abuz în serviciu.

În cuprinsul actului de sesizare a instanței s-a reținut că, pentru încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, inculpatul Cristea Dumitru a beneficiat de complicitatea morală și materială a coinculpatului Șova Dan-Coman care, în perioadele octombrie - noiembrie 2007 și ianuarie - 13 februarie 2008, în contextul litigiilor dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.

Electrica S.A., respectiv S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., a insistat pe lângă directorul general al Complexului ca respectivele convenții să fie perfectate, a conceput termenii și condițiile acestora și le-a semnat din partea casei de avocatură.

Susținerile parchetului sunt însă neîntemeiate, în mod corect instanța de fond reținând că nu este îndeplinită condiția obiectivă instituită de codificarea penală generală pentru forma de participare, fiind incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală pentru cele două infracțiuni de complicitate la abuz în serviciu, prevăzute de art. 48 din Codul penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 din Codul penal.

Cât privește criticile formulate de parchet ce vizează greșita reținere a dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală în legătură cu infracțiunile de abuz în serviciu presupus a fi fost comise prin încheierea tranzacțiilor între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Electrica S.A., respectiv S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., se constată că și acestea sunt neîntemeiate.

În acest sens, instanța de control judiciar reține, în acord cu instanța de fond, că, prin rechizitoriu, inculpatului **Cristea Dumitru** i s-a imputat faptul că a încheiat, în data de 27.11.2007, cu **S.C. Electrica S.A.**, fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, **tranzacția** cu privire la obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, cu încălcarea dispozițiilor art. 20 pct. B alin. 2 lit. g) din Statutul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. prevăzut de H.G. nr. 103/2004 și a Regulamentului de organizare și funcționare al societății, tranzacție prin care compania a fost prejudiciată cu 12.931.936,62 lei, corelativ obținerii unui folos necuvenit de către S.C. Electrica S.A., în cuantum egal cu suma la care s-a renunțat și, de asemenea, că a încheiat, în data de 18.02.2008, cu **Societatea Comercială pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.**, prin lichidator BNP Consult SPRL, fără a avea mandat special din partea Adunării Generale a Acționarilor sau a Consiliului de Administrație, **tranzacția** cu privire la obiectul dosarului nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj, cu încălcarea dispozițiilor art. 20 pct. B alin. 2 lit. g) din Statutul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. prevăzut de H.G. nr. 103/2004, a Regulamentului de organizare și funcționare al societății, a contractului de mandat nr. 34646/29.11.2007 și a Ordinului Ministerului Economiei și Comerțului nr. 721/20.10.2006, emis în aplicarea Legii nr. 243/2005, conduită prin care au fost vătămăte interesele legale ale M.E.C., A.V.A.S. și ale Complexului Energetic prin diminuarea fondului de investiții, proporțional cu sumele plătite și corelativ obținerii de foloase necuvenite de către lichidatorul judiciar Rovigo SPRL în cuantum de 0.98% din acestea.

Totodată, inculpatului **Graure Laurențiu-Octavian** i s-a imputat faptul că, în calitate de director economic al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin încălcarea atribuțiilor de serviciu prevăzute în fișa postului și conferite de Statutul Complexului și Regulamentul de organizare și funcționare al acestuia, a încheiat, în data de 27.11.2007, cu **S.C. Electrica S.A.**, **tranzacția** cu privire la obiectul dosarului nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București, prin care

societatea comercială a fost prejudiciată cu 12.931.936,62 lei, corelativ obținerii unui folos necuvenit de către S.C. Electrica S.A., în cuantum egal cu suma la care s-a renunțat.

Sub aspectul tranzacțiilor menționate, **instanța de control judiciar** constată ca fiind *legală și temeinică soluția de achitare* dispusă de instanța de fond, în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, cu privire la cele *două infracțiuni de abuz în serviciu reținute în sarcina inculpatului Cristea Dumitru*, prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal raportat la art. 248¹ Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 din Codul penal și, respectiv, art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 246 Cod penal (1969), cu aplicarea art. 5 Cod penal, dar și cu privire la *infracțiunea de abuz în serviciu reținută în sarcina inculpatului Graure Laurențiu-Octavian*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 și 309 Cod penal, soluția fiind justificată prin aceea că împrejurările factice circumscrise infracțiunilor de abuz în serviciu prin actul de sesizare nu au fost raportate la încălcarea vreunei dispoziții din legislația primară, ci doar la acte de reglementare secundară, iar *invocarea încălcării dispozițiilor art. 143¹ din Legea nr. 31/1990 și a celor prevăzute de art. 3, 4 și 5 din O.G. nr. 119/1999, în Notele de ședință depuse la termenul de judecată din data de 30.01.2018, nu poate face obiectul verificărilor jurisdicționale, echivalând cu o modificare/completare a acuzațiilor aduse prin rechizitoriu inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian*.

De asemenea, în mod corect s-a reținut că, în litigiile ce au format obiectul dosarelor nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București – Secția a VI-a comercială și nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială, cele două instanțe au avut obligația de a verifica toate cerințele de validitate ale tranzacțiilor, astfel încât îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu prilejul încheierii contractelor judiciare cu părțile adverse au format obiectul cenzurii realizate în cadrul examenului de legalitate a tranzacțiilor, de către completurile investite cu soluționarea celor două dosare.

Instanța de control judiciar, în acord cu cele statuate de către instanța de fond, reține că *activitatea imputată inculpaților Cristea Dumitru și Graure Laurențiu-Octavian, cu ocazia încheierii de către S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. a tranzacțiilor cu S.C. Electrica S.A. (ambii acuzați) și S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A. (inculpatul Cristea), în legătură cu pretențiile ce formau obiectul dosarelor nr. 33145/3/2007 al Tribunalului București – Secția a VI-a comercială și nr. 12449/95/2007 al Tribunalului Gorj – Secția comercială, nu poate caracteriza o conduită abuzivă în exercitarea de către aceștia a atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general și, respectiv, de director al Direcției buget, financiar, contabilitate, aptă să circumstanțieze elementul material al laturii obiective și să se integreze, astfel, în conținutul constitutiv al infracțiunilor de abuz în serviciu pentru care au fost trimiși în judecată*.

Deopotrivă, în ceea ce privește acuzația referitoare la perfectarea înțelegerii judiciare cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A., în mod corect s-a constatat că *cerințele de tipicitate ale infracțiunii de abuz în*

serviciu nu sunt îndeplinite nici sub aspectul urmăririi imediate, întrucât, deși s-a susținut că aceasta ar consta în vătămarea intereselor legale ale Ministerului Economiei și Comerțului și ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, parchetul nu a indicat, în concret, cum s-a materializat și nici care sunt interesele ocrotite de lege ce ar fi fost lezate prin acțiunile reținute în sarcina inculpatului Cristea Dumitru.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători nu poate primi nici criticile Ministerului Public cu referire la *tranzacția încheiată de S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. cu S.C. pentru Închiderea - Conservarea Minelor S.A.*, analiza coroborată a tuturor probelor administrate în cauză nefiind de natură a demonstra că încheierea tranzacției de către inculpatul Cristea Dumitru s-ar fi realizat prin îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu ale acestuia.

Referitor la ***criticile parchetului ce vizează greșita achitare a inculpatului Șova Dan-Coman***, în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, pentru **infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, în legătură cu falsificarea unui număr de 11 procese-verbale ale Adunării Generale a S.C.A. „Șova și Asociații”** (constând în conceperea și semnarea, de către inculpat, în perioada 2010-2011, a celor 11 procese-verbale ale Adunării Generale a S.C.A. „Șova și Asociații”, prin inserarea în cuprinsul lor a unor mențiuni care atestau o stare de fapt inexistentă, urmată de folosirea lor, în 27.04.2010, în dosarul nr. 39435/3/2009 al Tribunalului București – Secția a III-a civilă – procesul-verbal din 15.01.2007 – și, în datele de 01.10.2014 și 20.02.2015, în dosarul nr. 122/P/2012 al Direcției Naționale Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție), **instanța de control judiciar** constată că sunt neîntemeiate, în mod corect reținându-se de către instanța de fond că *faptele nu întrunesc, sub aspectul laturii obiective, elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 322 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal.*

În acest cadru, se reține, de asemenea, în acord cu cele statuate de către prima instanță, în legătură cu acțiunile circumscrise de parchet elementului material al infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, constând, în esență, în alcătuirea frauduloasă a celor 11 procese-verbale ale Adunării Generale a Asociațiilor S.C.A. „Șova și Asociații”, prin inserarea în cuprinsul lor a unor date ce atestă o stare de fapt inexistentă, că parchetul nu a prezentat, în concret, modul și împrejurările în care ar fi fost comise fiecare dintre ele, ci de o manieră globală, mijloacele de probă administrate în cauză furnizând informații ce nu prezintă aptitudinea de a demonstra, dincolo de orice dubiu, săvârșirea unora dintre acestea, precum și plasarea activității imputate inculpatului în intervalul temporal indicat (aprilie 2010 - 2011).

Pe de altă parte, în mod corect s-a constatat că cele 11 procese-verbale care, în opinia parchetului, constituie obiect material al falsului în înscrisuri sub semnătură privată, nu aveau aptitudinea de a fi folosite în vederea producerii unei consecințe juridice, *cerință esențială instituită de norma de incriminare pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 322 alin. (1)*

din Codul penal. Prin raportare la împrejurările atestate în conținutul lor și stadiul procesual al cauzei, la datele de 01.10.2014 și 20.02.2015, când au fost depuse la D.N.A., acestea nu prezentau valoare probatorie pentru dovedirea unor situații sau circumstanțe contrare stării de fapt existente, nefiind de natură să producă o reprezentare greșită a realității faptice, generatoare de consecințe juridice.

Nici *criticile parchetului în legătură cu infracțiunile de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, cu privire la cele 16 rapoarte de activitate, presupus a fi fost săvârșite de inculpatul Șova Dan-Coman, în coautorat cu inculpatul Ponta Victor-Viorel, nu sunt întemeiate*, în mod just instanța de fond constatând că probele administrate în cauză (astfel cum au fost detaliate în cuprinsul hotărârii apelate) nu prezintă aptitudinea de a fundamenta o soluție de condamnare pentru faptele reținute în sarcina celor doi inculpați, circumscrise infracțiunilor prevăzute de art. 290 alin. (1) din Codul penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal (1969) – *16 acte materiale*, astfel că soluția de achitare, pronunțată în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, este temeinică și legală.

În speța dedusă judecății, parchetul i-a imputat *inculpatului Șova Dan-Coman* faptul că, în luna august 2011, ar fi întocmit 16 înscrisuri (semnate și șampilate de S.C.A. „Șova și Asociații”), denumite fiecare „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”, în cuprinsul cărora a fost prezentată o stare de fapt inexistentă, în sensul că inculpatul Ponta Victor-Viorel a prestat un număr de 36 de activități juridice în baza *convenției de conlucrare profesională* dintre S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, înscrisuri pe care i le-ar fi încredințat celui din urmă pentru a le folosi în fața organelor fiscale în cadrul controlului efectuat de A.N.A.F., Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, în vederea producerii de consecințe juridice.

La rândul său, *inculpatul Ponta Victor-Viorel* a fost acuzat că, în același interval de timp, și-ar fi însușit, prin aplicarea semnăturii personalizate și a ștampilei cabinetului său avocațial, cele 16 înscrisuri ce atestau o situație factuală necorespunzătoare adevărului, pe care, în data de 23.08.2011, le-ar fi utilizat în cadrul controlului fiscal menționat, în vederea producerii de consecințe juridice.

Deși, în dovedirea caracterului nereal al împrejurărilor de fapt atestate de conținutul rapoartelor de activitate, s-a făcut trimitere la depozițiile martorilor Pop Eugen-Valer, Iacob Mihai-Bogdan, Enache Mădălin, Popa Alina-Nicoleta și Constantin Marius-Eduard, avocați în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”, care, în acord cu cele declarate de martora Ciurcu Simona, au arătat că nu au colaborat niciodată cu Ponta Victor-Viorel în relația profesională cu S.C. MFA S.A. Mizil sau cu alți clienți ai casei de avocatură, dar și la diverse acte procedurale din dosarele în care cea din urmă societate era parte, s-a remarcat de către instanța de fond, în mod corect, că parchetul nu a probat întocmirea, semnarea celor 16 înscrisuri și încredințarea lor, ulterioară, spre folosire, de către inculpatul Șova Dan-Coman, și nu a demonstrat că aceste acțiuni, precum și cele imputate coinculpatului Ponta Victor-Viorel, constând în aplicarea semnăturii

personalizate și a ștampilei cabinetului său avocațial pe respectivele documente, s-ar fi realizat în perioada lunii august 2011, aspecte ce nu au fost confirmate nici de mijloacele de probă administrate în cursul cercetării judecătorești. Astfel, susținând că, în luna august 2011, între cei doi acuzați ar fi intervenit o înțelegere în sensul întocmirii de către Șova Dan-Coman a unor rapoarte care să consemneze fictiv prestarea unor activități juridice de către Ponta Victor-Viorel în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, fapt ce s-ar fi realizat în aceeași perioadă de timp, parchetul a avut în vedere exclusiv una dintre depozițiile date, în faza anchetei penale, de martora Ciurcu Simona și conținutul corespondenței purtate de inculpatul Ponta Victor-Viorel cu Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București, pe parcursul inspecției fiscale desfășurate între 24.05.2011 și 07.09.2011 la cabinetul său avocațial, probe în baza cărora a concluzionat că cele 16 înscrisuri au fost prezentate organului de control abia în data de 23.08.2011 întrucât nu au existat anterior acestei luni calendaristice, fiind concepute și redactate în august 2011 doar ca urmare a solicitărilor insistente ale inspectorilor de a fi depuse la dosarul fiscal, justificat de faptul că, în lipsa lor, nu poate fi încheiat controlul.

Instanța de fond a apreciat însă că mijloacele de probă indicate nu pot fi valorificate în sensul reținut de acuzare, depoziția martorei Ciurcu Simona din 26.08.2015, dată în legătură cu acest aspect, fiind imprecisă și lipsită de credibilitate, necoroborându-se nu doar cu propriile sale declarații anterioare (din 27.02.2015) și ulterioare (din 14.10.2016), dar nici cu restul materialului probator administrat, iar succesiunea și cuprinsul adreselor transmise reciproc între inculpatul Ponta Victor-Viorel și Administrația Finanțelor Publice Sector 1 București au fost interpretate eronat, fără luarea în considerare a altor împrejurări de fapt ce rezultau din actele atașate la dosar.

Ca atare, în mod corect s-a observat că singura depoziție testimonială care sugerează, dar nu atestă, cu certitudine, existența unei implicări a inculpatului Șova Dan-Coman în întocmirea celor 16 documente intitulate „Raport privind activitățile desfășurate în perioada”, este cea a martorei Ciurcu Simona din 26.08.2015, în care aceasta, revenind fără o justificare valabilă asupra afirmațiilor inițiale (din 27.02.2015), a arătat că, „unde la jumătatea anului 2011”, *ceea ce ar însemna lunile iunie-iulie 2011, și nu august 2011, așa cum a reținut procurorul*, cu ocazia unei întâlniri cu inculpatul în biroul său din sediul societății de avocatură situat în str. Pușkin, „a intrat în posesia” respectivelor înscrisuri, în cuprinsul cărora erau consemnate anumite servicii juridice ce ar fi fost prestate de Ponta Victor-Viorel în temeiul convenției de conlucrare, iar, la final, apărea denumirea celor două părți semnatare ale acestora și numele reprezentanților săi legali, „fără ca în dreptul lor să existe semnături sau ștampile”. Totodată, conform propriilor susțineri, *martora, la solicitarea lui Șova Dan-Coman, ar fi semnat, în locul lui, câte două exemplare ale fiecărui raport de activitate, în dreptul numelui său, și ar fi aplicat ștampila S.C.A. „Șova și Asociații”*, care rămăsese în posesia ei și pe care a ținut-o până în anul 2014, când i-a predat-o inculpatului. Tot la indicația acestuia, Ciurcu Simona ar fi păstrat documentele „pentru a fi semnate și de cealaltă parte”, lucru care s-a întâmplat după două zile, când a fost contactată telefonic de Ponta Victor-Viorel

care, sub pretextul că „nu ... mai găsește” înscrisurile și are nevoie de ele pentru a le preda inspectorilor fiscali, i-a cerut o copie a acestora. Realizând că este „o discuție de complezență, având în vedere întâlnirea anterioară din șos. Kiseleff și faptul că înscrisurile nu fuseseră întocmite în 2007-2008, ci cu câteva zile înainte”, martora a arătat că „s-a deplasat în sediul din șos. Kiseleff, unde i-a dat cele două exemplare ale rapoartelor lui Stoica Vlad care, după 5 minute, i-a restituit doar unul dintre ele semnat și ștampilat în dreptul Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, exemplar pe care, ulterior, i l-a predat lui Șova Dan „împreună cu toate documentele și ștampilele” (deci în 2014).

În cuprinsul aceleiași declarații, martora Ciurcu Simona a mai relatat că, anterior acestor evenimente, „la sfârșitul anului 2010 sau începutul anului 2011”, dar sigur într-o zi de vineri, la cererea inculpatului Șova, s-a deplasat la sediul PSD din Șos. Kiseleff, unde, în prezența sa, a martorului Stoica Vlad și a celor doi inculpați, s-a discutat despre necesitatea identificării unei soluții pentru ca, „în situația în care se va pune problema prezentării dovezilor privind activitățile prestate în conlucrare, să fie pregătiți cu niște înscrisuri”, fără ca martora să precizeze dacă s-a luat vreo decizie în acest sens și care a fost aceasta.

Așadar, s-a observat de către instanța de fond, în mod corect, că în pofida susținerilor acuzării, din depoziția dată de martora Ciurcu Simona în 26.08.2015, nu reiese că, în luna august 2011, între cei doi inculpați ar fi intervenit o înțelegere în sensul întocmirii în fals a celor 16 rapoarte de activitate, din moment ce întâlnirea în care s-ar fi antamat o asemenea posibilitate, dar fără a se lua vreo hotărâre în acest sens, a avut loc la sfârșitul lui 2010 sau începutul anului 2011, după cum nu rezultă că Șova Dan-Coman ar fi fost cel care a conceput înscrisurile, în cursul aceleiași luni calendaristice, atâta timp cât întrevederea de la sediul societății de avocatură s-ar fi realizat „la jumătatea anului 2011” (deci în lunile iunie-iulie), prilej cu care acesta doar i-a predat martorei documentele și i-ar fi solicitat să le semneze în locul său, faptă care nu formează, însă, obiectul acuzației penale. Declarația este în totală contradicție și cu cea anterioară, din 27.02.2015, când, fără a-și aminti date și detalii pe care le-a expus cu prilejul audierii sale din 26.08.2015 și fără a putea plasa în timp împrejurările relatate, martora Ciurcu Simona a arătat că, „la un moment dat”, a primit de la Iacob Mihai-Bogdan, coordonator de client pentru S.C. MFA S.A. Mizil, „un calup de hârtii” reprezentând situațiile lunare cu activitățile presupus prestate în conlucrare profesională de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, pe care, la indicațiile martorului, i le-a predat lui Șova Dan-Coman, acesta semnându-le în dreptul numelui său, pentru S.C.A. „Șova și Asociații”. Ulterior, potrivit susținerilor martorei, documentele i-ar fi fost înmânate lui Stoica Vlad, „un apropiat al lui Victor Ponta pentru a fi semnate” de cel din urmă, după care au fost păstrate în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații”. Or, având în vedere că Iacob Mihai-Bogdan și-a desfășurat activitatea în cadrul acestei societăți până în luna iunie 2009, după care și-a înființat propriul cabinet avocațial, iar casa de avocatură și-a păstrat denumirea S.C.A. „Șova și Asociații” doar până în data de 07.12.2009, când, potrivit

deciziei nr. 227/17.12.2009 a Baroului Olt, s-a transformat în S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” (fila 248, vol. 12 d.u.p.), rezulta, din depoziția martorei, *că cele 16 rapoarte de activitate ar fi fost concepute de o persoană din cadrul firmei (posibil la solicitarea inculpatului Șova) și, ulterior, semnate de Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel până la jumătatea anului 2009 și nicidecum în 2011*, așa cum a menționat aceasta în declarația din 26.08.2015.

Afirmațiile martorei Ciurcu Simona nu au fost confirmate de martorul Iacob Mihai-Bogdan, care a declarat, în ambele faze procesuale, că nu își aduce aminte dacă, în perioada 2007 - iunie 2009, i s-a solicitat de către Șova Dan-Coman sau de altă persoană din cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” întocmirea unui rezumat/centralizator al activităților juridice desfășurate pentru S.C. MFA S.A. Mizil și nici dacă a redactat un asemenea material (depoziția din 05.03.2015), arătând însă că, în opinia sa, o astfel de cerere nu își găsea justificare din moment ce toate serviciile prestate pentru acest client au fost consemnate în fișele de timp zilnice predate martorei Ciurcu, care le-a păstrat în format electronic (declarația din 01.11.2016).

Totodată, aceeași martoră a revenit parțial, în cursul cercetării judecătorești în fond, asupra celor două depoziții date în faza anchetei penale, menționând că cele 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...”, nesemnate, i-ar fi fost predate, *după declanșarea controlului fiscal la S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” (fără a indica exact data/intervalul de timp)*, de o persoană a cărei identitate nu și-o mai amintește, bănuind că au fost întocmite de Iacob Mihai-Bogdan pe considerentul că acesta fusese „unul din avocații care au desfășurat activități de asistență juridică ... în dosarele vizând MFA Mizil S.A.”. Contrar celor afirmate anterior, Ciurcu Simona a arătat că nu mai ține minte nici cine anume a iscălit documentele din partea casei de avocatură, însă, fiindu-i prezentate, în copie, de instanță, *a recunoscut unele dintre semnături ca fiind cele pe care le aplica personal în locul lui Șova Dan-Coman, iar altele ca aparținându-i celui din urmă.*

Deopotrivă, martora a declarat că i-a prezentat rapoartele inculpatului, care i-a spus să le păstreze, iar *după un timp (fără a indica intervalul)*, a fost contactată telefonic de Ponta Victor-Viorel, care i-a cerut un exemplar al acestora, invocând faptul că „nu le mai are și trebuie să le pună la dispoziția organelor fiscale”. Ca atare, dându-și seama că, de fapt, i-a fost transmis un semnal, întrucât inculpatul Ponta nu deținuse niciodată acele înscrisuri, martora a arătat că s-a deplasat la sediul PSD din Șos. Kiseleff, unde i le-a înmănat lui Stoica Vlad, fiindu-i restituite de acesta după câteva momente cu ștampila Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” și o semnătură. În legătură cu aceleași aspecte, Ciurcu Simona a menționat că nu își mai amintește dacă, în momentul în care Șova Dan-Coman i-a spus să păstreze rapoartele de activitate, a atenționat-o și cu privire la faptul că va fi contactată ulterior pentru a asigura semnarea lor de către inculpatul Ponta și nici dacă, ulterior contactării sale de către cel din urmă, s-a consultat cu primul asupra solicitării ce-i fusese adresată.

Cu privire la întâlnirea ce a avut loc în iarna anului 2010 la sediul PSD din Șos. Kiseleff, martora și-a menținut aceleași declarații făcute în 26.08.2015 cu referire la persoanele participante și discuțiile purtate, precizând, însă, în mod expres, că „nu s-a hotărât nimic cu acel prilej” în legătură cu întocmirea unor documente care să ateste prestarea de către Ponta Victor-Viorel a unor activități juridice în temeiul convenției de conlucrare profesională.

Deși martora Ciurcu Simona a plasat, în cuprinsul ambelor declarații (din 26.08.2015 și 14.10.2016), întrevvederea din Șos. Kiseleff și discuțiile cu cei doi acuzați și cu Stoica Vlad-Ștefan (la acel moment consilier al inculpatului Ponta Victor-Viorel), cu privire la întocmirea unor înscrisuri care să ateste serviciile juridice prestate în temeiul convenției de conlucrare profesională, la sfârșitul anului 2010 - începutul lui 2011, cel din urmă, în mod constant, a situat această întâlnire în perioada controlului fiscal desfășurat de A.N.A.F. la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, făcând totodată referire la o altă temă ce a fost abordată cu acel prilej, și anume necesitatea punerii la dispoziția organelor de inspecție a proceselor-verbale care atestă colaborarea dintre cele două forme de exercitare a profesiei de avocat.

Martorul Stoica Vlad-Ștefan, audiat pe parcursul procedurii judiciare, a arătat că discuțiile de la sediul PSD în legătură cu această chestiune ar fi avut loc fie în 2010 - 2011 (declarația din 31.08.2015), fie în primăvara lui 2010 (10.02.2017), însă, de fiecare dată, *a indicat ca punct de reper inspecția fiscală derulată de A.N.A.F. la cabinetul avocațial al inculpatului Ponta Victor-Viorel*, care corespunde intervalului de timp cuprins între 24.05.2011 și 07.09.2011, iar nu perioadei indicate de martora Ciurcu Simona. În plus, contrar susținerilor acesteia, Stoica Vlad-Ștefan a făcut vorbire despre un alt subiect de dialog între participanții la întâlnire, referitor la obligativitatea predării către organul de control a documentelor ce consemnează activitatea desfășurată în conlucrare, context în care inculpatul Șova Dan-Coman ar fi afirmat că acestea „există” și că o să i le trimită lui Ponta Victor-Viorel să le semneze. Conform susținerilor martorului, după o zi sau două, Ciurcu Simona s-a prezentat cu înscrisurile (ce „conțineau niște table”), iar inculpatul Ponta, după ce „s-a uitat pe ele”, i-a solicitat acestuia să aplice ștampila cabinetului individual de avocat și cea cu semnătura sa personalizată.

Declarațiile martorului Stoica Vlad-Ștefan s-au coroborat parțial și cu depoziția inculpatului Șova Dan-Coman din 30.01.2018, în care a confirmat existența unei întâlniri cu cei doi martori și cu Ponta Victor la sediul PSD din Șos. Kiseleff, *în primăvara anului 2011*, prilej cu care acuzații și-ar fi exprimat disponibilitatea în legătură cu punerea la dispoziția organelor de control a rapoartelor de activitate întocmite în baza convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, dar și cu declarația inculpatului Ponta Victor-Viorel din 03.09.2015, în cuprinsul căreia acesta a certificat întrevvederea *din cursul anului 2011*, ce s-ar fi realizat în scopul verificării înscrisurilor necesare pentru contracararea acuzațiilor publice aduse de șeful A.N.A.F. privind caracterul nelegal al colaborării sale cu S.C.A. „Șova și Asociații”, constatând, cu această ocazie, că documentele justificative existau, fiind însușite de acuzat, prin aplicarea ștampilei cu semnătura sa personalizată, *înainte de anul 2011*.

Ambii inculpați, susținând realitatea prestării serviciilor juridice consemnate în cele 16 rapoarte de activitate, au arătat, în esență, că, potrivit înțelegerii intervenite imediat după perfectarea convenției de conlucrare, acestea au fost întocmite lunar, *în perioada 2007-2008*, de către Ciurcu Simona, la indicațiile lui Șova Dan-Coman și au fost prezentate cu aceeași frecvență (cu o singură excepție vizând intervalul noiembrie 2007 - ianuarie 2008) inculpatului Ponta Victor – direct sau prin intermediul lui Stoica Vlad – care, după verificare, îi dădea acceptul celui din urmă pentru a aplica ștampila cabinetului individual de avocat și cea cu semnătura sa personalizată (declarațiile din 30.01.2018 și 05.02.2018). De asemenea, inculpatul Șova a declarat că, în decembrie 2008, când i-a încetat calitatea de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, i-a predat martorului Cernov Radu-Ștefan, în prezența lui Gheorghită Vasile și Ciurcu Simona, un biblioraft cuprinzând toate înscrisurile aferente relației profesionale dintre casa de avocatură și Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, și anume convenția de conlucrare, actul adițional și facturile fiscale, în copie, precum și rapoartele de activitate, în original, subliniind că, la acel moment, acestea din urmă nu purtau decât semnătura inculpatului Ponta și ștampila cabinetului său avocațial.

Sușinerile inculpaților în sensul întocmirii lunare (de către Ciurcu Simona, la indicațiile lui Șova Dan-Coman) și însușirii, prin aplicarea ștampilei cu semnătura personalizată (de către Ponta Victor-Viorel), în intervalul 2007-2008, a celor 16 înscrisuri intitulate „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...”, nu pot fi valorificate, nefiind confirmate de ansamblul probator al cauzei, atât Stoica Vlad-Ștefan, cât și Ciurcu Simona, martori implicați direct în activitatea de natură administrativă legată de convenția de conlucrare (întocmirea/plata facturilor, predarea/preluarea documentelor între părțile semnate), arătând, în mod concordant și constant pe întreg parcursul procedurii judiciare, că decontarea sumelor aferente acestora de către S.C.A. „Șova și Asociații” s-a făcut exclusiv în baza facturilor fiscale emise, conform contractului, de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, fără să existe alte documente care să ateste activitățile juridice prestate în temeiul convenției. Deopotrivă, deși au indicat perioade diferite de timp, cei doi martori au plasat acțiunile de întocmire și semnare a rapoartelor de activitate ulterior anului 2008 și au menționat, în mod similar, că însușirea tuturor acestora de către Ponta Victor, prin aplicarea ștampilei cu semnătura personalizată, nu s-ar fi realizat treptat, ci cu același prilej (fapt confirmat și de inculpat în declarația din 03.09.2015), împrejurare care, interpretată în corelație și cu modalitatea în care avocații S.C.A. „Șova și Asociații” audiați în cauză (Cernov Radu-Ștefan, Pop Eugen-Valer, Iacob Mihai-Bogdan), dar și Ciurcu Simona (persoana care centraliza în notele de onorarii fișele de activitate și de timp ale avocaților), au arătat că trebuia evidențiată prestarea serviciilor juridice realizate în conlucrare profesională, respectiv în fișele de activitate ale acestora, lucru ce, în cauză, nu s-a realizat, fapt atestat de depozițiile martorilor Pop Eugen-Valer, Iacob Mihai-Bogdan, Enache Mădălin, Popa Alina-Nicoleta și Constantin Marius-Eduard, care au asigurat asistența juridică în relația cu clientul S.C. MFA S.A. Mizil, demonstrează că cele 16 înscrisuri nu au fost alcătuite în intervalul septembrie

2007 - decembrie 2008, ci ulterior. Corect nu a fost reținută în susținerea afirmațiilor inculpaților nici depoziția dată, sub acest aspect, în cursul cercetării judecătorești, de martorul Cernov Radu-Ștefan, din moment ce acesta, fără a explica revenirea asupra declarațiilor anterioare, a arătat în fața instanței de fond că, la sfârșitul anului 2008, ar fi preluat de la Șova Dan-Coman un biblioraft cuprinzând rapoartele de activitate, cu toate că, în faza anchetei penale, nu a făcut nicio mențiune în această privință și, mai mult, nu a putut oferi detalii în legătură cu derularea convenției de conlucrare din 30.08.2007, arătând textual „... nu știu dacă acesta (n.n. inculpatul Ponta Victor-Viorel) a prestat vreo activitate juridică în temeiul convenției de conlucrare” (declarația din 31.08.2015). Subiective și neconvingătoare sunt și mențiunile făcute, în același sens, de martorul Gheorghită Vasile în depoziția din 05.01.2017, în cuprinsul căreia acesta, deși angajat în cadrul S.C.A. „Șova și Asociații” în calitate de contabil, oferă explicații în legătură cu modul de întocmire și păstrare a notelor de onorarii pe care nu le confirmă niciunul dintre avocații firmei și nici măcar persoana responsabilă de acest lucru (Ciurcu Simona) și, în plus, contrar susținerilor inculpatului Șova Dan-Coman, menționează că documentele (notele de onorarii) predate la sfârșitul anului 2008 martorului Cernov Radu în legătură cu convenția de conlucrare profesională încheiată cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” purtau semnăturile ambilor inculpați.

Așadar, deși mijloacele de probă administrate în ambele etape procesuale nu au confirmat apărările inculpaților referitoare la întocmirea și semnarea, în intervalul septembrie 2007 - decembrie 2008, a celor 16 înscrisuri denumite „Raport privind activitățile desfășurate în perioada ...”, în același timp, nici nu au demonstrat comiterea acestor acțiuni de către inculpați în luna august 2011, astfel cum a reținut acuzarea.

Instanța de control judiciar constată, pe de altă parte, că nu pot fi primite nici *criticile Ministerului Public formulate în legătură cu infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, presupus a fi fost săvârșită de către inculpatul Ponta Victor-Viorel*, referitoare la întocmirea, în data de 18.07.2011, a *Notei explicative, în cadrul controlului efectuat la Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, de către A.N.A.F. – Administrația Finanțelor Public Sector 1 București*, în mod corect apreciindu-se că aceasta nu a avut aptitudinea producerii vreunei consecințe juridice. Ca atare, *nefiind întrunită una dintre cerințele esențiale instituite de norma de încriminare pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată prevăzută de art. 290 alin. (1) din Codul penal (1969)*, este justă pronunțarea soluției de achitare, prin reținerea incidenței dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală.

În ceea ce privește *criticile parchetului* ce vizează *infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, pretins a fi fost comisă de inculpatul Șova Dan-Coman, cu complicitatea inculpatului Ponta Victor-Viorel*, instanța de control judiciar constată că sunt, de asemenea, *neîntemeiate*, în mod corect reținându-se de către instanța de fond că *nu sunt întrinite cerințele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal (1969)*.

Astfel, în speță, *inculpatului Șova Dan-Coman* i s-a imputat, în esență, că în calitate de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, în perioada octombrie 2007 - iunie 2009, în scopul de a sustrage societatea de avocați de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, a evidențiat în actele contabile ale acesteia și în alte documente legale (jurnalul de cumpărări, registrul jurnal de încasări și plăți și, respectiv, jurnalul de vânzări) operațiuni fictive reprezentate de executarea *convenției de conlucrare profesională* încheiată în anul 2007 cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, precum și cheltuieli care nu au avut la bază operațiuni reale privind starea de fapt fiscală, reprezentate de executarea contractelor de leasing financiar nr. CLF 14986 din 02.09.2008, perfectat cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A., privind autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, și nr. 1892 din 24.09.2007, încheiat cu S.C. Fortis Lease România IFN S.A., referitor la autoturismul Audi Allroad, în sensul că cele două autovehicule nu au fost folosite în scopul desfășurării activității casei de avocatură, acțiuni ce au produs un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații” în cuantum de 94.383,91 lei, prin diminuarea nelegală a impozitului pe venit și deducerea nelegală a sumei reprezentând TVA. Totodată, i s-a imputat că, în calitate de persoană care a dictat comportamentul economic al S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și de reprezentant de fapt al acesteia, în intervalul ianuarie 2010 - septembrie 2011, a evidențiat în actele contabile ale societății și în alte documente legale (registrul jurnal de încasări și plăți) operațiuni fictive reprezentate de executarea contractului denumit „Cooperation Agreement” încheiat în anul 2010 cu numita Staicu Vasilica-Vali, despre care cunoștea că are caracter fictiv, activitate ce a produs un prejudiciu, prin sustragerea casei de avocatură de la plata obligațiilor fiscale, în cuantum de 32.596,82 lei.

În cauză nu s-a dovedit însă că *inculpatul Șova Dan-Coman* ar fi evidențiat personal, în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, cheltuielile efectuate în legătură cu cele patru contracte încheiate, așa cum s-a reținut în descrierea acuzației sau că ar fi exercitat, în fapt, conducerea și organizarea activității contabile a societăților de avocatură, *nefiind îndeplinite cerințele instituite de prescripțiile normative pentru ca acesta să fie considerat subiect activ al infracțiunii de evaziune fiscală* pentru care a fost trimis în judecată.

Totodată, *nu este întrunită, sub aspectul laturii obiective a infracțiunii, condiția fictivității operațiunilor înregistrate în evidența contabilă a firmelor de avocatură și nu s-a produs nici urmarea imediată, constând în cauzarea unui prejudiciu în dauna bugetului general consolidat.*

Pe de altă parte, *în ceea ce îl privește pe inculpatul Ponta Victor-Viorel* (cărui i s-a imputat de către parchet că, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, a pus la dispoziția inculpatului Șova Dan-Coman, în vederea înregistrării în actele contabile și a decontării, un număr de 17 facturi fiscale emise de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, ce atestau în mod nereal prestarea unor activități juridice în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, ajutând astfel la evidențierea în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” a unor operațiuni fictive reprezentate de executarea

respectivei convenții, faptă care a produs și un prejudiciu în cuantum de 51.321,80 lei, prin sustragerea societății de avocați de la plata obligațiilor fiscale), în mod corect s-a reținut de către instanța de fond că *nu sunt întrunite, în mod cumulativ, condițiile prevăzute de lege pentru existența complicității la infracțiunea de evaziune fiscală, în formă continuată, impunându-se achitarea acestuia.*

În legătură cu *criticile formulate de Ministerul Public* în calea de atac a apelului ce vizează *greșita achitare a inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel pentru infracțiunile de spălare a banilor*, se constată că și acestea sunt *neîntemeiate.*

Se reține în acest sens că existența infracțiunii prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002 este condiționată de împrejurarea ca activitățile de ascundere sau disimulare, ori, după caz, cele de dobândire, deținere sau folosire, să fie precedate de săvârșirea unei alte infracțiuni din care să provină bunurile supuse spălării, aceste acțiuni fiind întotdeauna distincte de cele care formează latura obiectivă a infracțiunii predicat și situate în timp la un moment ulterior comiterii celei din urmă.

Infracțiunea de spălare a banilor are caracter derivat, deoarece depinde de preexistența alteia (considerată infracțiune principală, primară, predicat), din care rezultă bunul ce urmează a fi introdus în procesul de albire, săvârșirea acesteia constituind, astfel, situația premisă a infracțiunii reglementate de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, respectiv *cerința prealabilă necesară, în lipsa căreia acțiunile circumscrise elementului material nu pot constitui infracțiunea de spălare a banilor.*

Totodată, se reține că tragerea la răspundere penală a participanților la comiterea actelor de reciclare a bunurilor nu este condiționată de pronunțarea anterioară sau concomitentă a unei hotărâri de condamnare pentru infracțiunea generatoare de fonduri ilicite, având în vedere caracterul autonom al infracțiunii de spălare a banilor. Cea din urmă infracțiune poate subzista în lipsa sancționării penale a autorului infracțiunii primare (cu excepția situației în care se stabilește că fapta imputată acestuia nu există sau nu are caracter penal), așadar, inclusiv în ipoteza unei soluții de clasare determinată de împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea principală, însă doar dacă se constată că fapta premisă realizează elementele unei infracțiuni, fiind exclusă proveniența legală a bunurilor.

În speță, circumscris infracțiunii de spălare a banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002, parchetul a reținut, în esență, că: în perioada decembrie 2007 - iunie 2008, inculpatul Șova Dan-Coman a dobândit, deținut și folosit în interes personal, dar și al S.C.A. „Șova și Asociații”, suma de 3.455.755,27 lei, cunoscând că provine din săvârșirea a trei infracțiuni de abuz în serviciu comise, cu complicitatea sa, de inculpații Ciurel Laurențiu-Dan (o faptă – încheierea contractului nr. 165/2008 între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) și Cristea Dumitru (două fapte – încheierea Actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/2007 și a contractului nr. 80/2008 între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”); în intervalul octombrie 2007 - decembrie 2008, inculpații

Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel (autori) au disimulat adevărata natură a provenienței banilor (181.439,98 lei) obținuți de cel din urmă, justificați aparent în baza convenției de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, dar reprezentând, în realitate, bonificarea inculpatului Ponta în considerarea facilitării de către acesta a încheierii și derulării contractelor de asistență juridică ale societății de avocatură cu cele două complexuri energetice, cunoscând că banii provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune; în perioada octombrie 2007 - decembrie 2009, inculpatul *Ponta Victor-Viorel (autor), cu ajutorul lui Șova Dan-Coman (complice)*, a dobândit, deținut și folosit banii (181.439,98 lei) rezultați din convenția de conlucrare profesională încheiată între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, ambii acuzați cunoscând că provin din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, înșelăciune, evaziune fiscală și fals în înscrisuri sub semnătură privată; în intervalul noiembrie 2008 - iunie 2009, inculpații *Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel (autori)* au disimulat adevărata natură a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, justificat aparent de existența unui contract de comodat și de calitatea de avocat colaborator a inculpatului Ponta Victor-Viorel cu S.C.A. „Șova și Asociații”, dar reprezentând, în realitate, bonificarea celui din urmă în considerarea facilitării de către acesta a încheierii și derulării contractelor de asistență juridică a S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, cunoscând că bunul (dreptul de deținere și folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune; în perioada noiembrie 2008 - iunie 2009, inculpatul *Ponta Victor-Viorel (autor), cu sprijinul (ajutorul) lui Șova Dan-Coman (complice)*, a deținut și folosit autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, ambii cunoscând că bunul (dreptul de deținere și de folosință) provine din săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu și înșelăciune.

Reținând comiterea, de către inculpatul *Șova Dan-Coman*, în calitate de autor, a infracțiunii de spălare a banilor, în modalitățile alternative prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 (Subtitlul VI.1 al rechizitoriului), parchetul a susținut că cea mai mare parte a sumelor plătite de S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în conturile S.C.A. „Șova și Asociații” deschise la Banca Română pentru Dezvoltare S.A. și Banca Millennium S.A., reprezentând contravaloarea contractului de asistență juridică nr. 165/2008 și, respectiv, a Actului adițional nr. 1/01.11.2007 la convenția nr. 504/2007 și a contractului nr. 80/2008, au fost ulterior virate, cu titlu de onorariu avocațial, în contul acuzatului de la Banca Millennium S.A. (indicând, în acest sens, suma de 708.500 lei, ce ar proveni din executarea Actului adițional nr. 1/2007) sau folosite de acesta în interes personal, și anume pentru construcția și îmbunătățirea unor imobile proprietatea sa (execuție și montaj scară Mapason, plată canapele, 1.000 litri motorină pentru încălzire imobil, radiatoare, avans mobilier, 4 șezlonguri, materiale construcție Bricostore, produse piscine, rogojini ș.a.).

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, prin raportare la situația de fapt avută în vedere de către instanța de fond, urmare a

unei analize judicioase a probatoriului administrat în cauză și care, de altfel, nu a fost contestată în calea de atac, constată *legalitatea și temeinicia soluției de achitare a inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, dispusă în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, faptele reținute în sarcina acestora, astfel cum au fost descrise în rechizitoriu, neîntrunind elementele de tipicitate ale infracțiunii de spălare a banilor prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002.*

În acord cu argumentația din cuprinsul hotărârii apelate, realizată în urma verificării, de către prima instanță, a corespondenței dintre împrejurările faptice reținute de procuror și tiparul normei de incriminare în care au fost încadrate, **instanța de control judiciar** reține că suma ce constituie contravaloarea contractului de asistență juridică nr. 165/14.02.2008, încheiat între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, are proveniență legală (faptele imputate inculpaților Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman în legătură cu încheierea acestui contract neîntrunind elementele de tipicitate prevăzute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii de abuz în serviciu) și nu poate forma obiect material al infracțiunii de spălare a banilor de care a fost învinuit inculpatul Șova Dan-Coman, *lipsind situația premisă a săvârșirii prealabile a unei alte infracțiuni generatoare de fonduri ilicite.*

Referitor la achitarea, de către S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., prin virament bancar, a contravalorii Actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul de asistență juridică nr. 504/23.07.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații” și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, se observă că în mod corect s-a apreciat de către instanța de fond că în cauză nu s-a demonstrat că suma de 708.500 lei, transferată cu titlu de onorariu, în contul personal al inculpatului Șova Dan-Coman, a provenit din aceasta, ceea ce constituie o *condiție prealabilă necesară și în lipsa căreia nu poate exista infracțiunea de spălare a banilor.*

Pe de altă parte, pentru argumentele expuse în hotărârea apelată, pe care **instanța de control judiciar** și le însușește, este întemeiată și concluzia primei instanțe în sensul că *neîndeplinirea situației premisă instituită de norma de incriminare pentru existența infracțiunii de spălare a banilor este valabilă și în ceea ce privește activitatea de disimulare a adevăratei naturi a provenienței sumei de 181.439,98 lei ce a format obiectul convenției de conlucrare profesională între S.C.A. „Șova și Asociații” și Cabinetul Individual de Avocatură „Ponta Victor-Viorel”, activitate ce a fost imputată inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel și circumscrisă variantei normative a elementului material prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002, dar și acțiunile de dobândire, deținere și folosire a respectivei sume de bani, reținute în sarcina inculpatului Ponta Victor-Viorel și subsumate modalităților alternative reglementate de art. 29 alin. (1) lit. c) din același act normativ, precum și în ceea ce privește activitatea de disimulare a adevăratei naturi a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10MR, ce a făcut obiectul contractului de leasing financiar CLF 14986/02.09.2008, încheiat între S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C. Romstal Leasing I.F.N. S.A. În acest ultim sens, se constată că acțiunile inculpaților Șova*

Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel reținute în legătură cu încheierea și derularea contractului de leasing financiar nr. CLF 14986/02.09.2008 și a convenției de comodat din 11.11.2008 nu pot fi circumscrise activității de disimulare a adevăratei naturi a dreptului de folosință asupra autoturismului Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, cu atât mai mult cu cât nu s-a putut stabili nici originea nelegală a bunului, situație în care faptele imputate celor doi inculpați nu se încadrează în tiparul normei de incriminare cuprinsă în art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002.

Din perspectiva infracțiunii de înșelăciune, prevăzută de art. 244 din Codul penal, imputată inculpaților Șova Dan-Coman (autor) și Ponta Victor-Viorel (complice) și a celei de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 290 din Codul penal (1969), cu aplicarea art. 41 alin. 2 din același cod, atribuită celui din urmă, considerate de parchet ca fiind infracțiuni predicat ale celei de spălare de bani, în mod corect instanța de fond a remarcat că, pentru acestea, s-a dispus prin rechizitoriu o soluție de netrimitere în judecată, întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, apreciindu-se că s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale.

De asemenea, **instanța de control judiciar** își însușește argumentele primei instanțe în sensul că, fiind o infracțiune de rezultat, indiferent de intervalul temporal în care s-a desfășurat activitatea de inducere în eroare ce formează elementul material al laturii obiective și independent de realizarea/nerealizarea scopului în vederea căruia a fost săvârșită (obținerea pentru sine sau pentru altul a unui folos material injust), infracțiunea de înșelăciune se consumă la data producerii efective a pagubei în patrimoniul subiectului pasiv, în cauză, acest moment fiind plasat de procuror în luna decembrie 2008, când a reținut că s-a realizat consumarea infracțiunii. În aceste condiții, neavând o existență anterioară infracțiunii de spălare a banilor, a cărei comitere a fost circumscrisă perioadei octombrie 2007 - decembrie 2008, infracțiunea de înșelăciune nu poate constitui situația premisă a celei din urmă, deoarece, atât la data la care se consideră că s-a declanșat operațiunea de albire a fondurilor ilicite (octombrie 2007), dar și ulterior, pe parcursul desfășurării ei (până în decembrie 2008), aceasta nu se consumase, astfel încât nu putea asigura obiectul material al infracțiunii prevăzute de art. 29 din Legea nr. 656/2002, imputată celor doi inculpați.

Argumentația este valabilă și în ceea ce privește infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, în formă continuată, sub aspectul căreia s-a dispus prin rechizitoriu clasarea cauzei față de inculpatul Ponta Victor-Viorel, având în vedere că, pentru a se realiza condițiile de tipicitate ale infracțiunii de spălare a banilor, este necesar ca banii negri să existe în materialitatea lor și să provină din activități infracționale preexistente, întrucât asupra acestora se produce disimularea, ascunderea, dobândirea, deținerea sau folosirea, acțiuni ce formează elementul material alternativ al variantelor normative reglementate de art. 29 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 656/2002. Or, constituind o infracțiune de pericol, falsul în înscrisuri sub semnătură privată nu produce un rezultat patrimonial susceptibil de a fi supus uneia dintre operațiunile incriminate de

textul de lege menționat, astfel încât, nefiind generatoare de fonduri ilicite, nu poate constitui infracțiunea predicat pentru cea de spălare a banilor.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători reține, însă, că hotărârea instanței de fond este criticabilă sub aspectul nelegalității soluției de achitare dispusă față de inculpații **Șova Dan-Coman**, pentru infracțiunea de *evaziune fiscală* prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu) și **Ponta Victor-Viorel**, pentru *complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală* prevăzută de art. 26 din Codul penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu), **în baza ambelor temeieri prevăzute de art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală**, din această perspectivă impunându-se admiterea apelului declarat de Ministerul Public, desființarea sentinței apelate și înlăturarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, urmând a se menține achitarea celor doi inculpați (pentru infracțiunile anterior menționate) în temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală.

În acest sens, instanța de control judiciar are în vedere că dispozițiile **art. 16 din Codul de procedură penală** reglementează cazurile care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale, fiind reunite în cadrul **alineatului (1) lit. b)**, într-o singură cauză care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale („**fapta nu este prevăzută de legea penală ori nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege**”), cazurile prevăzute în art. 10 alin. (1) lit. b) și d) din Codul de procedură penală (1968), care determină inaptitudinea funcțională a acțiunii penale prin lipsa temeiului de drept al acesteia. Astfel, sintagma „**fapta nu este prevăzută de legea penală**” va cuprinde, *pe lângă faptele care pot constitui contravenții sau abateri disciplinare, și pe cele care ar fi putut constitui infracțiuni, însă le lipsește unul dintre elementele constitutive, cu excepția elementelor ce țin de latura subiectivă a infracțiunii*, care sunt acoperite de sintagma „nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege”. Va fi incident acest caz nu doar în situația dezincriminării *in abstracto* a unei fapte prevăzute de legea penală, ci și în cazul dezincriminării *in concreto* a acesteia, respectiv atunci când fapta continuă să fie incriminată ca infracțiune, însă a fost restrânsă sfera de incidență a infracțiunii, astfel încât fapta concretă săvârșită de o persoană nu se mai încadrează în textul de lege (nu mai este întrunită trăsătura tipicității).

Vinovăția este unul dintre elementele prin prisma cărora se analizează concordanța dintre modelul descris de legiuitor în norma de incriminare și fapta concret săvârșită.

În sistemul Codului penal din 1968, prevederea în lege a faptei și elementele constitutive ale infracțiunii erau separat tratate, dându-se relevanță diferită incriminării abstracte, pe de o parte, și conținutului constitutiv concret al infracțiunii, pe de altă parte. Astfel, pentru ca o faptă concretă să atragă răspunderea penală, se stabilea dacă, în mod abstract, conduita era prevăzută de o normă de incriminare, verificându-se apoi, în concret, dacă toate elementele

reale și subiective ale conduitei corespundeau condițiilor din incriminare. Mai mult, separat de toate acestea, se examina așa-numitul „pericol social concret”, în lipsa căruia fapta rămânea nesancționată penal, chiar dacă, atât formal, cât și în concret, ea realiza toate celelalte condiții ale incriminării. Sub aspect procedural, distincția avea, de asemenea, relevanță, întrucât lipsa prevederii în legea penală, respectiv neîntreținerea elementelor constitutive ale infracțiunii și lipsa pericolului social concret constituiau cauze separate de împiedicare a exercitării acțiunii penale [prevăzute de art. 10 alin. (1) lit. b), lit. b¹) și lit. d) Cod procedură penală din 1968], cu consecințe diferite sub aspectul soluțiilor procesuale accesorii celei de achitare.

În sistemul actualului Cod penal, inițial, definiția infracțiunii s-a construit în jurul echivalenței dintre „prevederea în legea penală” și îndeplinirea în concret a tuturor elementelor de conținut ale incriminării. Altfel spus, *fapta care, în concret, realizează în întregime elementele constitutive ale infracțiunii ar trebui considerată ca fiind „prevăzută de legea penală”*. Prevederea faptei în legea penală semnifică, în principiu, identitatea dintre conduita propriu-zisă și toate condițiile din normă (trăsătura „tipicității” infracțiunii). Corelativ, *lipsa în concret a oricărui element de conținut al incriminării, obiectiv sau subiectiv, ar face ca fapta să nu fie prevăzută de legea penală*.

Această construcție legală, corespunzând tuturor criteriilor doctrinei moderne de drept penal, nu a fost receptată corespunzător de legiuitor, care a resimțit ca negativă lipsa unei explicite referiri la „vinovăție” din definiția infracțiunii, astfel că a adăugat-o textului din art. 15 alin. (1) Cod penal: „Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o”.

În mod firesc, Codul de procedură penală a preluat aceeași concepție în art. 16 alin. (1) lit. b), unde referirea la trăsătura de tipicitate (prevederea în legea penală) a fost întregită cu referirea la „vinovăție”.

Astfel, se va reține că fapta nu este prevăzută de lege în toate situațiile în care lipsește unul dintre elementele de conținut ale infracțiunii, altul decât vinovăția.

Prin urmare, cu această excepție, toate situațiile care erau anterior subsumate dispozițiilor art. 10 alin. (1) lit. b), lit. b¹) și lit. d) Cod procedură penală din 1968 se încadrează *de lege lata* în cazul de împiedicare a exercitării acțiunii penale de la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, iar lipsa vinovăției, la cel prevăzut de teza a II-a a aceleiași norme.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători reține, deopotrivă, că teza I a art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală operează, în principiu, *in rem* și presupune lipsa tipicității obiective: atunci când fapta nu a fost incriminată ori a fost prevăzută de norma de incriminare și a intervenit ulterior dezincriminarea sau când fapta comisă este de natură civilă sau o contravenție sau când nu sunt îndeplinite elementele constitutive ale infracțiunii de factură obiectivă ori când subiectul activ nu întrunește cerințele speciale prevăzute de lege, în acest din urmă caz efectele fiind *in personam*.

Teza a II-a a art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală operează *in personam* și vizează cazurile în care lipsește tipicitatea subiectivă a faptei.

Se reține, de asemenea, că în ipoteza în care se constată că sunt incidente mai multe cazuri dintre cele enumerate la art. 16 din Codul de procedură penală, *soluția se va dispune în baza unui singur temei*, având prioritate cazurile determinate de lipsa temeiurilor de fapt sau de drept, față de cele determinate de lipsa de obiect al acțiunii penale.

Când se constată existența mai multor cazuri determinate de lipsa temeiurilor de fapt sau de drept, *soluția de achitare se va dispune în baza unui singur temei juridic*, ordinea de prioritate fiind cea enumerată de art. 16 alin. (1) lit. a)-d) din Codul de procedură penală.

Cum, în prezenta cauză, instanța de fond a dispus achitarea inculpaților **Șova Dan-Coman**, pentru infracțiunea de *evaziune fiscală* prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu) și **Ponta Victor-Viorel**, pentru *complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală* prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu), în baza ambelor teze prevăzute de art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători** constată că, în ceea ce îi privește pe acești inculpați, prin raportare la argumentele de ordin teoretic expuse în precedent, se impune a se reține ca temei al achitării doar dispozițiile **art. 16 alin. (1) lit. b) teza I** din Codul de procedură penală, conform ordinii de prioritate a cazurilor enumerate de legiuitor în cadrul articolului menționat.

Cât privește *criticile formulate de apelanta parte civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală* în calea ordinară de atac, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători** constată că acestea *sunt neîntemeiate*.

Astfel, apelanta parte civilă a susținut, în esență, că, urmare a încheierii de către SCA „Șova și Asociații” a convenției de conlucrare profesională cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, a contractelor de leasing financiar pentru autoturismele marca Mitsubishi Lancer Evolution 10 și marca Audi Allroad, precum și a contractului de cooperare încheiat cu Staicu Vasilica Vali, obligațiile fiscale au fost influențate, în sensul diminuării acestora cu suma de 126.980,80 lei, apreciind că materialul probator administrat în cauză relevă întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunilor de evaziune fiscală, respectiv complicitate la evaziune fiscală, fiind netemeinică lăsarea nesoluționată a acțiunii civile promovate, precum și restituirea, către inculpatul Șova Dan-Coman, a sumei de 147.724,22 lei, depusă de cel din urmă, la data de 12.06.2015.

Contrar susținerilor apelantei parte civilă, **instanța de control judiciar** reține că, în cauză, în mod corect s-a stabilit de către instanța de fond că faptele imputate inculpatului Șova Dan-Coman (constând în aceea că, în calitate de avocat coordonator al S.C.A. „Șova și Asociații”, în perioada octombrie 2007 - iunie 2009, în scopul de a sustrage societatea de avocați de la îndeplinirea

obligățiilor fiscale, a evidențiat în actele contabile ale acesteia și în alte documente legale –jurnalul de cumpărari, registrul jurnal de încasări și plăți și, respectiv, jurnalul de vânzări – operațiuni fictive reprezentate de executarea convenției de conlucrare profesională încheiată în anul 2007 cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, precum și cheltuieli care nu au avut la bază operațiuni reale privind starea de fapt fiscală, reprezentate de executarea contractelor de leasing financiar nr. CLF 14986 din 02.09.2008, perfectat cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A., privind autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, și nr. 1892 din 24.09.2007, încheiat cu S.C. Fortis Lease România IFN S.A., referitor la autoturismul Audi Allroad, în sensul că cele două autovehicule nu au fost folosite în scopul desfășurării activității casei de avocatură, acțiuni ce au produs un prejudiciu prin sustragerea de la plata obligațiilor fiscale ale S.C.A. „Șova și Asociații” în cuantum de 94.383,91 lei, prin diminuarea nelegală a impozitului pe venit și deducerea nelegală a sumei reprezentând TVA; totodată, în calitate de persoană care a dictat comportamentul economic al S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații” și de reprezentant de fapt al acesteia, în intervalul ianuarie 2010 - septembrie 2011, a evidențiat în actele contabile ale societății și în alte documente legale – registrul jurnal de încasări și plăți – operațiuni fictive reprezentate de executarea contractului denumit „Cooperation Agreement” încheiat în anul 2010 cu numita Staicu Vasilica-Vali, despre care cunoștea că are caracter fictiv, activitate ce a produs un prejudiciu prin sustragerea casei de avocatură de la plata obligațiilor fiscale în cuantum de 32.596,82 lei) nu întrunesc cerințele de tipicitate ale infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), iar în ceea ce privește faptele imputate inculpatului *Ponta Victor-Viorel* (constând în aceea că, în perioada octombrie 2007 - decembrie 2008, a pus la dispoziția inculpatului Șova Dan-Coman, în vederea înregistrării în actele contabile și a decontării, un număr de 17 facturi fiscale emise de Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, ce atestau în mod nereal prestarea unor activități juridice în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, ajutând astfel la evidențierea în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” a unor operațiuni fictive reprezentate de executarea respectivei convenții, faptă care a produs și un prejudiciu în cuantum de 51.321,80 lei, prin sustragerea societății de avocați de la plata obligațiilor fiscale), nu sunt întrunite, în mod cumulativ, condițiile prevăzute de lege pentru existența formei de participatie reținută de acuzare în sarcina acestuia.

Astfel, infracțiunea de *evaziune fiscală* prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 constă în evidențierea, în actele contabile sau în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori în evidențierea altor operațiuni fictive, în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Subiectul activ al infracțiunii în discuție este reprezentat de o persoană fizică sau juridică cu atribuții financiar-contabile, ale cărei obligații privind respectarea reglementărilor în această materie sau, după caz, organizarea și conducerea contabilității, sunt instituite în sarcina sa prin lege sau contract.

În cazul existenței unui document justificativ atestând o operație fictivă, în planul realității, autorul unei asemenea fapte desfășoară două activități distincte: prima, disimularea realității prin crearea aparenței existenței unei operațiuni care, în fapt, nu există, prin întocmirea unor facturi fiscale și documente de plată ce atestă un act de comerț care nu s-a petrecut, și a doua, cea care și constituie elementul material al laturii obiective, evidențierea în documentele contabile sau alte documente legale a operațiunii respective, respectiv înregistrarea facturilor, a documentelor de plată, reflectarea lor în declarațiile fiscale.

Materialul probator administrat în cauză nu a reliefat că inculpatul Șova Dan-Coman ar fi evidențiat, personal, în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații” și S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, cheltuielile efectuate în legătură cu cele patru contracte încheiate cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A., S.C. Fortis Lease România IFN S.A. și, respectiv, cu numita Staicu Vasilica-Vali, sau că ar fi exercitat, în fapt, conducerea și organizarea activității contabile a societăților de avocatură (în lipsa unor dispoziții legale sau contractuale în acest sens), nefiind îndeplinite cerințele legale pentru a putea fi considerat subiect activ al infracțiunii de evaziune fiscală, pentru care s-a dispus trimiterea sa în judecată.

Cât privește elementul material al infracțiunii de evaziune fiscală, acesta constă în evidențierea, în documentele legale, astfel cum sunt circumstanțiate în art. 2 lit. c) din Legea nr. 241/2005, a unor cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale ori a altor operațiuni fictive, acțiune ce semnifică înscrierea, consemnarea în registrele/jurnalele/situațiile contabile și în declarațiile fiscale a unor cheltuieli care nu s-au făcut în realitate sau care nu privesc societatea în evidența căreia au fost înregistrate, în scopul eludării obligației de plată a taxelor și impozitelor datorate către bugetul consolidat al statului.

În speță, nu a fost întrunită, sub aspectul laturii obiective a infracțiunii, condiția referitoare la fictivitatea operațiunilor înregistrate în evidența contabilă a firmelor de avocatură ca urmare a încheierii, de către S.C.A. „Șova și Asociații”, a convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007 și a actului adițional nr. 1/27.03.2008 la aceasta cu Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”, iar de către S.C.A. „Enescu, Panait, Pop și Asociații”, a contractului din 01.01.2010, denumit „Cooperation Agreement”, cu numita Staicu Vasilica-Vali, semnificative sub acest aspect fiind și concluziile raportului de expertiză judiciară contabilă și fiscală întocmit în cauză, în sensul că toate cheltuielile (plățile) evidențiate în documentele legale ale celor două societăți avocațiale au fost efectuate în realitate, corespund cu cele efectiv realizate și au fost înscrise în documente justificative (facturi, chitanțe și/sau extrase de cont), neputând fi asimilate unor operațiuni imaginare, inexistente în fapt sau fără legătură cu contribuabilul, în sensul art. 2 lit. f) din Legea nr. 241/2005, cu atât mai mult cu cât înregistrarea lor nu a avut ca obiectiv ocultarea materiei impozabile în vederea diminuării sarcinii fiscale. Totodată, în evidența contabilă a Cabinetului Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel” au fost înregistrate ca venit corelativ cheltuielile înscrise în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații”, reprezentate de plățile efectuate în temeiul facturilor fiscale emise în

executarea convenției de conlucrare profesională, despre care s-a susținut că au condus la diminuarea bazei de calcul a obligațiilor fiscale ale societății (T.V.A. și impozit pe venit), sarcina fiscală fiind suportată de către Cabinetul Individual de Avocat „Ponta Victor-Viorel”.

Nu în ultimul rând, **instanța de control judiciar** constată că în mod just s-a stabilit de către instanța de fond nerealizarea, în cauză, a urmării imediate ce constă în cauzarea unui prejudiciu în dauna bugetului general consolidat, obligațiile fiscale generate de veniturile realizate în temeiul convenției de conlucrare profesională din 30.08.2007, modificată prin actul adițional nr. 1/27.03.2008 (53.362,86 lei), și al contractului de cooperare din 01.01.2010 (48.229 lei), fiind net superioare celor circumscrise de acuzare rezultatului păgubitor (51.321,80 lei și, respectiv, 35.596,82 lei).

Pe de altă parte, și evidențierea, în documentele legale ale S.C.A. „Șova și Asociații”, a cheltuielilor aferente contractelor de leasing financiar nr. CLF 14986 din 02.09.2008, încheiat cu S.C. Romstal Leasing IFN S.A. (privind autoturismul Mitsubishi Lancer Evolution 10 MR, cu serie de șasiu JMBSMCZ4A9U001081) și nr. 1892 din 24.09.2007, perfectat cu S.C. Fortis Lease România IFN S.A. (referitor la autoturismul Audi Allroad cu serie de șasiu WAUZZZ4B65N027918), a vizat operațiuni reale, și nu imaginare, inexistente în fapt, simulate sau neadevărate, toate plățile înregistrate în actele contabile ale societății de avocatură fiind efectuate – în executarea obligațiilor asumate prin cele două convenții și în schimbul transmiterii dreptului de folosință a autoturismelor ce au fost puse efectiv la dispoziția utilizatorului – și înscrise ca atare în documente justificative (facturi și extrase de cont), având deplin corespondent în realitatea faptică și juridică, fiind exclus caracterul lor fictiv, cerut de norma de incriminare pentru existența laturii obiective a infracțiunii de evaziune fiscală pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Șova Dan-Coman.

Astfel, în raport de împrejurarea că fapta pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Șova Dan-Coman nu îndeplinește cerințele de tipicitate ale infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal (1969), nu poate fi reținut nici caracterul penal al actelor de complicitate imputate inculpatului Ponta Victor-Viorel, nefiind îndeplinită condiția esențială prevăzută de lege pentru existența acestei forme de participatie.

Așa fiind, față de soluția de achitare a inculpaților Șova Dan-Coman și Ponta Victor-Viorel, sub aspectul infracțiunii continuate de evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969), reținută de acuzare în sarcina acestora în forma autoratului și, respectiv, a complicității și având în vedere temeiul achitării, respectiv cel prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, iar pe de altă parte, conținutul dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, în mod corect s-a dispus în cauză lăsarea nesoluționată a acțiunii civile formulate de partea civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală și dispunerea restituirii, către inculpatul Șova Dan-Coman, a sumei de 147.724,22 lei, achitată de acesta, la data de 12.06.2015, în contul

RO62TREZ421508609, cu titlu de contravaloare a prejudiciului reclamat de partea civilă, apelul promovat de aceasta din urmă fiind nefondat.

În ceea ce privește apelul inculpatului Cristea Dumitru:

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, în majoritate, reține că, potrivit dispozițiilor art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii aduse inculpatului, pronunțând, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal, iar potrivit alineatului 6 al aceluiași articol, încetarea procesului penal se pronunță în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e) - j) din Codul de procedură penală.

În alineatul 7 se prevede că: „dacă inculpatul a cerut continuarea procesului penal potrivit art. 18 și se constată, ca urmare a continuării procesului, că sunt incidente cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)-d), instanța de judecată pronunță achitarea”.

Continuarea procesului penal, la cererea suspectului sau inculpatului, poate fi solicitată în caz de amnistie, de prescripție, de retragere a plângerii prealabile, de existență a unei cauze de nepedepsire sau de neimputabilitate ori în cazul renunțării la urmărirea penală (art. 18 din Codul de procedură penală).

Deși, în cauză, termenul general de prescripție a răspunderii penale s-a împlinit, *având în vedere poziția procesuală a inculpatului Cristea Dumitru, care a solicitat continuarea procesului penal, instanța de apel va proceda la analiza legalității și temeiniciei acuzației aduse acestuia, pentru a verifica incidența unuia dintre cazurile prevăzute de 16 alin. (1) lit. a)-d) din Codul de procedură penală.*

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători constată, *în majoritate*, că prin hotărârea atacată prima instanță a procedat la o analiză judicioasă a probatoriului administrat în cauză și a reținut o situație de fapt conformă cu realitatea, presupusa îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, de către **inculpatul Cristea Dumitru**, fiind examinată doar prin prisma încălcării dispozițiilor din legislația primară ce au fost reținute prin rechizitoriu (mențiunile făcute, în completare, de procuror, depuse în cursul cercetării neputând fi supuse controlului jurisdicțional întrucât exced acuzațiilor aduse prin actul de sesizare), și anume a celor ale art. 2, art. 19, art. 25 din O.U.G. nr. 34/2006, art. 3, art. 4, art. 5 din O.G. nr. 119/1999, art. 2 alin. 1 și 2 din H.G. nr. 925/2006, art. 1 din Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr. 612/2006 (exclusiv în măsura în care acestea preiau, detaliază sau explicitează norme de drept primar), dar și a prevederilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006.

În ceea ce privește aceste din urmă dispoziții, criticile apărării privind extinderea acuzației sunt nefondate, întrucât, deși nu au fost indicate de către procuror cu prilejul motivării caracterului nelegal al actelor juridice încheiate între S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, au fost expuse și analizate în preambulul rechizitoriului, în contextul prezentării normelor legale care obligau la desfășurarea unei proceduri de atribuire a contractelor conform O.U.G. nr. 34/2006 și nu la atribuirea directă.

Totodată, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, în majoritate**, își însușește în totalitate argumentele primei instanțe, potrivit căreia analiza acuzației aduse inculpatului Cristea Dumitru poate fi realizată doar din perspectiva dispozițiilor art. 5 din O.G. nr. 119/1999 și a prevederilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006.

În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor art. 5 din O.G. nr. 119/1999, se rețin următoarele:

Din conținutul actului de sesizare, rezultă că, în opinia parchetului, nerespectarea dispozițiilor din O.G. nr. 119/1999 s-a realizat prin aceea că, prin achiziția serviciilor de asistență juridică, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. ar fi angajat cheltuieli total nejustificate. În acest sens, s-a susținut că la nivelul societății era organizat un Birou Juridic aflat în subordinea directorului general, în cadrul căruia, în anul 2007, au funcționat 10 posturi de consilier juridic și 12 posturi în anul 2008, cheltuielile totale de natură salarială fiind de 1.520.000 lei, pe când pentru perioada septembrie 2007 – decembrie 2008, C.E.T. a cheltuit cu asistența juridică acordată de S.C.A. „Șova și Asociații” suma de 3.367.568 lei fără TVA, adică de peste trei ori mai mult pentru un volum al activității juridice de peste 10 ori mai mic, având în vedere numărul de cauze, în condițiile în care complexitatea poate fi apreciată ca fiind echivalentă. În plus, s-a arătat că, în toată această perioadă, la nivelul conducerii CET sau al oricărui compartiment nu a apărut vreodată necesitatea contractării vreunui serviciu de asistență juridică în legătură cu activitatea CET. În acest fel, s-au nesocotit de către inculpatul Cristea Dumitru dispozițiile O.G. nr.119/1999, operațiunea de alocare a fondurilor publice încălcând în mod vădit caracteristicile de oportunitate, economicitate și eficiență.

Deși, în rechizitoriu, analiza în fapt a încălcării art. 5 din O.G. nr. 119/1999 s-a realizat numai în privința contractului nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2 (filele 62-63 rechizitoriu), pentru actul adițional nr. 1 și contractul nr. 80/13.02.2008 fiind doar indicate dispozițiile O.G. nr. 119/1999, în mod evident acuzația formulată de procuror vizează și aceste din urmă acte, împrejurare rezultată și din examenul realizat cu referire la întreaga sumă de 3.367.568 lei (fără TVA), care cuprinde ansamblul cheltuielilor pentru asistența juridică efectuate de CET în baza ambelor contracte și acte adiționale.

Date fiind limitele acuzației (angajarea de cheltuieli nejustificate, în contextul existenței biroului juridic) astfel cum aceasta este descrisă în actul de sesizare, se constată de către **instanța de control judiciar, în majoritate**, că încălcarea dispozițiilor art. 5 din O.G. nr. 119/1999 nu poate fi raportată la alte împrejurări de fapt, cum sunt cele vizând nerespectarea procedurii de atribuire prevăzută de art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006.

În aceste circumstanțe, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, în majoritate**, apreciază că toate argumentele primei instanțe prin care s-a constatat lipsa totală de suport probator a susținerilor parchetului referitoare la caracterul total nejustificat al cheltuielilor cu achiziția serviciilor de asistență juridică sunt incidente și în privința Actului adițional nr. 1 și a contractului nr. 80/13.02.2008. Astfel, în cauză, acuzarea nu a adus nicio dovadă că activitățile juridice ar fi putut fi realizate în aceleași condiții de performanță și

de către consilierii juridici ai companiei, neexistând nicio analiză cu privire la obiectul, complexitatea și dificultatea cauzelor pentru a stabili corespondența dintre costul resurselor financiare și atingerea rezultatelor estimate. Pe altă parte, încheierea unui contract de asistență juridică reprezintă o decizie managerială, neexistând la acel moment nicio dispoziție legală care să îngreuească dreptul entităților publice în cadrul cărora existau compartimente juridice de a apela la servicii externe de avocatură.

În continuare, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, în majoritate**, constată corectă concluzia primei instanțe în sensul că prin noile convenții de asistență juridică, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și-a asumat obligații suplimentare, constând în achitarea, pe lângă tariful de 140 lei/oră, a unui onorariu de succes reprezentând un anumit procent din valoarea creanțelor ce au format obiectul litigiilor, în funcție de rezultatul obținut. Astfel, au fost aduse modificări uneia dintre clauzele esențiale convenite prin contractul nr. 504/23.07.2007, ce privește onorariul, element definitoriu al acordului de voință al părților potrivit art. 127 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat, și, ca atare, atribuirea actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008 nu se mai putea realiza în baza procedurii competitive organizată anterior și câștigată de S.C.A. „Șova și Asociații” strict în considerarea prețului orar oferit, ci cu respectarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, în funcție de valoarea serviciilor de asistență juridică ce urmau a fi achiziționate.

Organizarea unei proceduri concurențiale pentru atribuirea unui contract de prestări servicii listate în Anexa 2B a ordonanței de urgență, care, indiferent de valoarea estimată a acestuia, respectă cerințele prevăzute de art. 35-38 și art. 56 din același act normativ, asigură și legalitatea încheierii, ulterioare, a unor acte adiționale sau a altor contracte de asistență juridică cu casa de avocatură declarată câștigătoare în situația în care, prin acestea, nu se modifică aspectele de conținut reprezentative ale convenției inițiale (cu referire, în special, la obiect și onorariu), în caz contrar, pentru achiziționarea serviciilor juridice în noile condiții, existând obligația parcurgerii procedurii simplificate instituită de art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, însă numai în ipoteza în care valoarea acestora depășește suma de 420.000 de euro.

În cauză, se constată de către **instanța de control judiciar, în majoritate**, că doar aparent, raportat exclusiv la suma decontată în temeiul fiecăreia dintre convenții, respectiv 1.142.400 lei în baza actului adițional nr. 1/01.11.2007 și 1.242.019,13 lei în executarea contractului nr. 80/13.02.2008, acestea erau exceptate de la aplicabilitatea O.U.G. nr. 34/2006, pentru că, în realitate, s-a încheiat un contract de asistență juridică cu un obiect fracționat, a cărui valoare totală depășea pragul de 420.000 euro instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, astfel încât respectarea procedurii simplificate de atribuire, reglementată de art. 16 alin. (1) din ordonanța de urgență, era obligatorie.

Prin clauzele actului adițional nr. 1/01.11.2007 și ale contractului nr. 80/13.02.2008, se prevedea și obținerea unui anumit rezultat, constând în negocierea și realizarea unor înțelegeri cu partea adversă, în funcție de gradul de atingere a rezultatului preconizat urmând a fi achitat și onorariul de succes. Ca atare, dacă anterior perfectării actului adițional nr. 1/01.11.2007, față de

informațiile deținute nu era posibilă estimarea de către inculpatul Cristea Dumitru a unui cost al serviciilor juridice care să devanșeze pragul instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006, depășirea, ulterioară, a valorii de 420.000 de euro pentru prestarea unor activități juridice de aceeași natură, în condițiile acordării unui onorariu de succes casei de avocatură, era previzibilă la acel moment și îl obliga, astfel, pe acesta, la respectarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 35-38 și art. 56 din același act normativ prealabil atribuirii noului contract.

Instanța de fond a realizat o amplă analiză a materialului probator administrat în cauză sub acest aspect, pe care **Înalta Curte – Completul de 5 judecători** și-o însușește, apreciind că nu se mai impune reluarea acesteia, mai ales în condițiile în care, **în majoritate**, se apreciază că, **la data săvârșirii faptelor, încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006 era sancționată exclusiv contravențional.**

Astfel, ceea ce s-ar reține în sarcina inculpatului Cristea Dumitru este nerespectarea procedurii simplificate prevăzute de art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006 cu ocazia încheierii actului adițional nr. 1/01.11.2007 și a contractului nr. 80/13.02.2008 și atribuirea directă a acestora către S.C.A. „Șova și Asociații”, deși valoarea contractului depășea pragul de 420.000 euro instituit de art. 57 alin. (2) lit. b) din O.U.G. nr. 34/2006.

Înalta Curte – Completul de 5 judecători, în majoritate, reține că, în forma în vigoare la data comiterii faptelor, O.U.G. nr. 34/2006, încadra în mod explicit în categoria contravențiilor aplicarea altor proceduri de atribuire decât a celor care sunt prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, precum și orice altă încălcare a prevederilor ordonanței sau a actelor normative emise în aplicarea acesteia.

Astfel, potrivit art. 293 *„constituie contravenție și se sancționează următoarele fapte: (...)*

d) aplicarea altor proceduri de atribuire decât a celor care sunt prevăzute de prezenta ordonanță de urgență; (...)

v) orice altă încălcare a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență sau a actelor normative emise în aplicarea acesteia, având ca efect încălcarea dispozițiilor de la art. 2.

Aplicarea procedurii de atribuire directă a contractelor, în condițiile în care aceasta nu era incidentă (fiind depășit pragul de 420.000 euro), ci trebuia folosită procedura simplificată de atribuire reglementată de art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, constituie contravenția reglementată de art. 293 lit. d) (fapta putând fi încadrată și la art. 293 lit. v).

Înalta Curte – Completul de 5 judecători, în majoritate, reține, totodată, dispozițiile art. 1 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, potrivit cărora, legea contravențională apără valorile sociale, care nu sunt ocrotite prin legea penală.

Există, însă, multiple acte normative care sancționează contravențional anumite comportamente ilicite ce se pot suprapune conținutului constitutiv al unei infracțiuni. Un exemplu îl constituie Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii

publice, care, în art. 2, reglementează o serie de contravenții, fapte ce se pot circumscrie și infracțiunilor de distrugere sau celor prevăzute în Titlul VIII al Codului penal, Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială. Tocmai având în vedere aceste împrejurări și pentru a permite angajarea răspunderii penale, legiuitorul a prevăzut în mod expres, în art. 2, că faptele constituie contravenții **„dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni”** (aceasta fiind forma textului încă de la intrarea în vigoare a legii). Aceeași modalitate de reglementare se regăsește și în Regulamentul de aplicare al Codului vamal al României din 07.06.2006, art. 655 statuând că **„faptele prevăzute la art. 651-653 constituie contravenții dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiune”**, sau în Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, în care, în cazul contravențiilor care se pot suprapune peste conținutul constitutiv al unei infracțiuni (furt, distrugere, etc.), cum sunt cele reglementate în art. 8 și 12, 14, 15, 19, există mențiunea expresă că faptele constituie contravenții silvice **„dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să constituie infracțiuni”**, sau în art. 98 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, faptele constituind contravenții doar **„dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să constituie potrivit legii penale infracțiuni”**.

Înalta Curte – Completul de 5 judecători, în majoritate, subliniază dreptul exclusiv al legiuitorului primar sau delegat (conform art. 115 din Constituție) de a califica, prin prisma gradului de pericol social, anumite fapte, drept contravenții. Astfel cum rezultă și din jurisprudența Curții Constituționale, în exercitarea competenței de legiferare, legiuitorul are în vedere principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte ca infracțiune trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ca *„ultima ratio”*. Realitățile sociale, care, în timp, contrazic aprecierea inițială, determină luarea unor măsuri ce țin de politica penală a statului, legiuitorul intervenind prin modificarea actului normativ, astfel încât acesta să fie de natură să atingă scopul urmărit.

Din analiza evoluției legislative, o asemenea situație se identifică și în cauză.

Astfel, dacă inițial, legiuitorul, în baza marjei de apreciere, a considerat că încălcarea dispozițiilor din O.U.G. nr. 34/2006 nu prezintă un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală, stabilind incidența unei singure forme de ilicit, cel contravențional, fără a limita această răspundere prin raportare la consecințele produse, în condițiile în care, simpla nerespectare a prevederilor din ordonanță vatăma interesele legale fie ale autorității contractante, fie ale celorlalți concurenți și era de natură a produce prejudicii, ulterior a intervenit pentru a permite și angajarea răspunderii penale, în raport de reglementările cu caracter general deja existente în legislație.

Astfel, prin O.U.G. nr. 35/2013, dispozițiile art. 293 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006 au fost modificate, în sensul introducerii prevederii subsidiare a caracterului contravențional al faptelor cuprinse în conținutul său, prin

adăugarea sintagmei „**dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni**”.

Conform noii reglementări (intrată în vigoare potrivit art. II din ordonanță în termen de 30 de zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I – Monitorul Oficial Nr. 251 din 30 aprilie 2013), „**următoarele fapte constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni (...)**”:

d) aplicarea altor proceduri de atribuire decât a celor care sunt prevăzute de prezenta ordonanță de urgență; (...)

v) orice altă încălcare a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență sau a actelor normative emise în aplicarea acesteia, având ca efect încălcarea dispozițiilor art. 2, cu excepția alin. (2) lit. f).

Este adevărat că abuzul în serviciu era incriminat, inclusiv în forma calificată prevăzută art. 13¹ din O.U.G. nr. 78/2000, însă stabilirea caracterului exclusiv contravențional al faptelor de încălcare a dispozițiilor O.U.G. nr. 34/2006, indiferent de consecințele produse, exclude posibilitatea încadrării aceluiași acțiuni în infracțiunea de abuz în serviciu, în condițiile în care nu identifică niciun alt element particular, suplimentar față de contravenția/contravențiile reglementate în art. 293 din O.U.G. nr. 34/2006. Chiar și sub aspectul urmăririi imediate a infracțiunii de abuz în serviciu contravențiile prevăzute de art. 293 lit. d) și v) acopereau integral incriminarea cu caracter general din Codul penal, astfel cum a arătat și prima instanță, încheierea contractelor cu eludarea prevederilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006 a condus implicit la prejudiciu și la obținerea folosului corelativ obținut de S.C.A. „Șova și Asociații”, fiind fără relevanță împrejurarea că societatea de avocați a prestat, în concret, activități juridice în executarea celor două contracte (în cauză prejudiciul nu a fost stabilit în raport cu diferența dintre suma achitată către S.C.A. „Șova și Asociații” ca urmare a încheierii contractului cu încălcarea O.U.G. nr. 34/2006 și suma pe care S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. ar fi achitat-o în urma desfășurării unei proceduri concurențiale).

Așadar, deși abuzul în serviciu constituie o incriminare care, în principiu, include orice încălcare a legii în exercitarea atribuțiilor de serviciu, acesta nu poate fi reținut în privința acelor încălcări punctuale pentru care legiuitorul a stabilit exclusiv o răspundere contravențională, **principiul specialia generalibus derogant fiind pe deplin aplicabil (în același sens decizia penală nr. 14/3 februarie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 1643/1/2020 și decizia penală nr. 579/RC/21 decembrie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 2276/1/2021).**

Dispozițiile art. 1 din O.G. nr. 2/2001 sunt suficient de clare pentru excluderea răspunderii penale în cazul în care fapta este calificată de legiuitor doar contravenție, iar exemplele anterioare sunt elocvente pentru a concluziona că, atunci când legiuitorul a dorit ca prin stabilirea caracterului contravențional al unei fapte să nu excludă posibilitatea calificării aceleiași fapte ca infracțiune, a prevăzut-o în mod expres, prin folosirea sintagmei „**dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să constituie infracțiuni**” sau a unora similare.

În raport de aceste considerente și de principiul legalității incriminării, **Înalta Curte – Completul de 5 judecători, în majoritate**, reține că doar ulterior intrării în vigoare a O.U.G. nr. 35/2013 încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006 putea atrage răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu. Pentru perioada anterioară stabilirea de către legiuitor a caracterului exclusiv contravențional al faptei conduce la concluzia excluderii naturii penale a acesteia și imposibilitatea angajării răspunderii penale a persoanei care s-ar face vinovată de comiterea ei.

În raport cu aceste considerente, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, în majoritate, constată că se impune *achitarea inculpatului Cristea Dumitru*, pentru infracțiunile de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) și, respectiv, *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 Cod penal (1969) raportat la art. 248¹ Cod penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”), **în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, împrejurare ce face inutilă examinarea celorlalte critici formulate de către apărare, în condițiile în care, prin acestea, nu se tinde la obținerea unui temei de achitare mai favorabil.**

Cât privește motivele invocate de apelantul intimat inculpat Cristea Dumitru în cererea completatoare de apel, se reține că acestea nu au fost susținute de apărare și nici nu au făcut obiectul dezbaterilor în contradictoriu, astfel că nu vor constitui obiect al analizei instanței de control judiciar.

Totodată, în raport cu soluția de achitare a inculpatului Cristea Dumitru ce se impune a fi pronunțată în cauză pentru cele două infracțiuni de abuz în serviciu, la care s-a făcut referire în cele ce preced, criticile formulate de Ministerul Public în calea de atac a apelului, cu privire la modalitatea de individualizare a pedepselor ce i-au fost aplicate de către instanța de fond, nu vor mai constitui obiect al analizei instanței de control judiciar.

Sub aspectul laturii civile a cauzei, instanța de control judiciar reține că, în procesul penal, **acțiunea civilă** este guvernată de regulile dreptului civil, dar este alăturată acțiunii penale, având ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a inculpatului și/sau a părții responsabile civilmente ori a succesorilor acesteia, în vederea reparării prejudiciilor materiale și/sau morale cauzate persoanei vătămate ca urmare a faptei pentru care inculpatul a fost trimis în judecată.

Repararea prejudiciului material și moral se realizează conform dispozițiilor legii civile, sens în care se au în vedere dispozițiile art. 1357 - 1371 din Codul civil, potrivit cărora, pentru a exista o răspundere civilă delictuală, este necesară întrunirea cumulată a următoarelor condiții: prejudiciul, fapta

ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile.

În prezenta cauză, prin adresa nr. 37584 din 02.11.2015, **Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.** (în calitate de succesoare în drepturi a Complexurilor Energetice Rovinari și Turceni, conform art. 4 raportat la art. 2 din H.G. nr. 1024/2011 privind unele măsuri de reorganizare a producătorilor de energie electrică de sub autoritatea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, prin înființarea Societății Comerciale Complexul Energetic Oltenia S.A.) **s-a constituit parte civilă** cu suma de 32.608.333,82 lei, indicată în actul de sesizare a instanței, menționând, însă, că în evidențele contabile ale companiei nu este înregistrat prejudiciul constat de Direcția Națională Anticorupție (filele 10-13, vol. 2 d.i.).

Ulterior, prin adresa nr. 4810 din 10.02.2016 (filele 47-104, vol. 3 d.i.), revenind asupra mențiunilor inițiale și făcând trimitere la concluziile proceselor-verbale nr. 5858/22.07.2011 și nr. 5678/14.07.2011 încheiate de A.N.A.F., D.G.F.P. Gorj, ca urmare a controalelor financiare efectuate la S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și, respectiv, la S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. și-a precizat **cuantumul pretențiilor** formulate în cauză la suma de 20.019.104,83 lei, din care 2.737.054,21 lei reprezintă contravaloarea actelor adiționale nr. 1/03.09.2007, nr. 2/19.12.2007 și nr. 3/22.12.2008 la contractul de asistență juridică nr. 10319/21.03.2007 (suma de 1.665.717,41 lei) și a convenției nr. 165/14.02.2008 (suma 1.071.336,80 lei), încheiate între S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”, iar 17.282.050,62 lei contravaloarea contractului de asistență juridică nr. 504/23.07.2007, a actelor adiționale nr. 1/01.11.2007 și nr. 2/29.12.2007 la acesta (suma de 2.765.388 lei) și a convenției nr. 80/13.02.2008 (suma de 1.242.019 lei), perfectate de aceeași casă de avocatură cu S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., precum și a prejudiciului cauzat prin încheierea de către societate a tranzacției din data de 27.11.2007 cu S.C. Electrica S.A. (suma de 13.274.643,62 lei).

Conformându-se dispozițiilor instanței de la termenul de judecată din 18 martie 2016, Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. a depus la dosar, în data de 5 aprilie 2016, anterior începerii cercetării judecătorești, adresa nr. 10800 din 04.04.2016, în cuprinsul căreia a detaliat cuantumul sumei cu care s-a constituit parte civilă pentru fiecare contract de asistență juridică și act adițional încheiate de S.C.A. „Șova și Asociații” cu cele două complexuri energetice, indicând, totodată, și persoanele care se fac responsabile de producerea prejudiciului (filele 214-216, vol. 3 d.i.). În acest sens, partea civilă a menționat că suma de 1.665.717,41 lei, reclamată de la inculpații Ciurel Laurențiu-Dan și Șova Dan-Coman, se compune din 219.281,30 lei (valoarea actului adițional nr. 1/03.09.2007 la contractul nr. 10319/21.03.2007), 1.407.947,62 lei (valoarea actului adițional nr. 2/19.12.2007 la același contract) și 38.488,49 lei (valoarea actului adițional nr. 3/22.12.2008), iar **suma de 2.765.388 lei, solicitată de la inculpații Cristea Dumitru și Șova Dan-Coman**, este formată din 1.142.400 lei (valoarea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr.

504/23.07.2007) și 1.622.988 lei (valoarea contractului nr. 504/23.07.2007 și a actului adițional nr. 2/29.12.2007).

Având în vedere, însă, că față de inculpatul **Cristea Dumitru** este incidentă o soluție de **achitare**, fundamentată pe dispozițiile **art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală** – inclusiv pentru infracțiunile de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) și, respectiv, *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”) – în cauză devin incidente dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, care statuează că, **în caz de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal, în baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi, lit. e), f) - cu excepția prescripției, i) și j), în caz de încetare a procesului penal ca urmare a retragerii plângerii prealabile, precum și în cazul prevăzut de art. 486 alin. (2), instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă.**

Ca atare, în conformitate cu dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, în caz de achitare a inculpatului, în baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din același cod, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă, ca o consecință a caracterului accesoriu al acțiunii civile în procesul penal, partea civilă păstrând liberul acces la instanța civilă. Așadar, în ceea ce privește soluționarea sa, soarta acțiunii civile depinde de aceea a acțiunii penale, iar în situația în care procesul penal a luat sfârșit, singura cale rămasă persoanei vătămate, care s-a constituit parte civilă în procesul penal, este acțiunea exercitată în fața instanței civile.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, urmează a se lăsa nesoluționată acțiunea civilă cu privire la pretențiile formulate de partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A..

Pe cale de consecință, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, în unanimitate**, în temeiul art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, va admite apelurile declarate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și de inculpatul Cristea Dumitru împotriva sentinței penale nr. 290 din 10 mai 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 3407/1/2015.

Va desființa, în parte, sentința penală atacată și, în rejudecare:

Va descontopi pedeapsa rezultantă de 4 ani închisoare, aplicată inculpatului **Cristea Dumitru**, în pedepsele componente, după cum urmează:

- 4 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul

II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”);

- 4 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”);

- 4 ani închisoare, aplicată inculpatului prin sentința penală nr. 274/01.10.2013 a Tribunalului Gorj – Secția penală, astfel cum a rămas definitivă prin decizia penală nr. 237/24.02.2015 a Curții de Apel Craiova – Secția penală și pentru cauze cu minori.

În majoritate, în temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, *va achita pe inculpatul Cristea Dumitru*

pentru infracțiunea de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

În temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, *va achita pe același inculpat* pentru infracțiunea de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

În temeiul art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, *va lăsa nesoluționată acțiunea civilă cu privire la pretențiile formulate de partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A..*

În baza art. 397 alin. (5) din Codul de procedură penală, *va menține măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Cristea Dumitru, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție.*

În unanimitate, *va înlătura dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală și va menține achitarea inculpatului Șova Dan-Coman, în temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală pentru infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu).*

Va înlătura dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală și va menține achitarea inculpatului **Ponta Victor-Viorel**, în temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală pentru *complicitate la infracțiunea de evaziune fiscală* prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu).

Va menține celelalte dispoziții ale hotărârii atacate, care nu contravin prezentei decizii.

În temeiul art. 421 alin. (1) pct. 1 lit. b) din Codul de procedură penală, va respinge, ca nefondat, apelul declarat de partea civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală împotriva aceleiași sentințe.

În temeiul art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare ocazionate de soluționarea apelurilor declarate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și de inculpatul Cristea Dumitru vor rămâne în sarcina statului.

În temeiul art. 275 alin. (2) din Codul de procedură penală, va obliga apelanta partea civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală la plata sumei de 200 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

În temeiul art. 275 alin. (6) din Codul de procedură penală, onorariile cuvenite apărătorilor desemnați din oficiu pentru apelantul intimat inculpat Cristea Dumitru și pentru intimații inculpați Șova Dan-Coman, Graure Laurențiu-Octavian, Ponta Victor-Viorel și Ciurel Laurențiu-Dan, până la prezentarea apărătorilor aleși, în cuantum de câte 340 lei, vor rămâne în sarcina statului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E:**

I. În unanimitate:

Admite apelurile declarate de **Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție** și de inculpatul **Cristea Dumitru** împotriva sentinței penale nr. 290 din 10 mai 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 3407/1/2015.

Desființează, în parte, sentința penală atacată și, în rejudecare:

Descontopește pedeapsa rezultantă de 4 ani închisoare, aplicată inculpatului **Cristea Dumitru**, în pedepsele componente, după cum urmează:

- 4 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”);

- 4 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul

II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”);

- 4 ani închisoare, aplicată inculpatului prin sentința penală nr. 274/01.10.2013 a Tribunalului Gorj – Secția penală, astfel cum a rămas definitivă prin decizia penală nr. 237/24.02.2015 a Curții de Apel Craiova – Secția penală și pentru cauze cu minori.

II. În majoritate:

În temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, *achită* pe **inculpatul Cristea Dumitru**

pentru infracțiunea de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.2 din rechizitoriu – încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

În temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, *achită* pe **același inculpat** pentru infracțiunea de *abuz în serviciu contra intereselor publice*, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la art. 248¹ din Codul penal (1969) (Titlul II, Subtitlul II.3 din rechizitoriu – încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 dintre S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C.A. „Șova și Asociații”).

În temeiul art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, lasă nesoluționată acțiunea civilă cu privire la pretențiile formulate de partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A..

În baza art. 397 alin. (5) din Codul de procedură penală, menține măsura asigurătorie a sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului Cristea Dumitru, instituită prin ordonanța nr. 122/P/2012 din 15.09.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție.

III. În unanimitate:

Înlătură dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală și menține achitarea inculpatului **Șova Dan-Coman**, în temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală pentru infracțiunea de *evaziune fiscală* prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu).

Înlătură dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală și menține achitarea inculpatului **Ponta Victor-Viorel**, în temeiul art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală pentru *complicitate la*

infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 26 Cod penal (1969) raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) Cod penal (1969) (Titlul V din rechizitoriu).

Menține celelalte dispoziții ale hotărârii atacate, care nu contravin prezentei decizii.

Respinge, ca nefondat, apelul declarat de partea civilă **Agencia Națională de Administrare Fiscală** împotriva aceleiași sentințe.

Cheltuielile judiciare ocazionate de soluționarea apelurilor declarate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și de inculpatul Cristea Dumitru rămân în sarcina statului.

Obligă apelanta parte civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală la plata sumei de 200 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Onorariile cuvenite apărătorilor desemnați din oficiu pentru apelantul intimat inculpat Cristea Dumitru și pentru intimații inculpați Șova Dan-Coman, Graure Laurențiu-Octavian, Ponta Victor-Viorel și Ciurel Laurențiu-Dan, până la prezentarea apărătorilor aleși, în cuantum de câte 340 lei, rămân în sarcina statului.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 28 decembrie 2023.

PREȘEDINTE
Judecător **Rodica Cosma**
Vicepreședinte al Înaltei Curți
de Casație și Justiție

JUDECĂTORI:
Andrei Claudiu Rus
Constantin Epure
Oana Burnel
Lucia Tatiana Rog

MAGISTRAT-ASISTENT
Mihaela Mustața

Red./Tehnored. MM

Cu opinia separată a președintelui completului de judecată, doamna judecător Rodica Cosma și a doamnei judecător Oana Burnel, în sensul încetării procesului penal față de inculpatul Cristea Dumitru, în baza art. 396 alin. (1) rap. la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, pentru infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 248 din Codul penal (1969) raportat la

art. 248¹ din Codul penal (1969) – 2 fapte, ca urmare a *împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale*, conform art. 154 lit. c) din Codul penal, precum și al *obligării aceluiași inculpat la plata către partea civilă Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. a sumei de 2.384.418 lei, reprezentând despăgubiri civile materiale.*

OPINIE SEPARATĂ

I. În dezacord cu opinia majoritară, considerăm că faptele inculpatului Cristea Dumitru de a încheia, în calitate de director general al SC Complexul Energetic Turceni SA, actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, având ca obiect prestarea de servicii judiciare de către SCA Șova și Asociații, prin atribuire directă, deși valoarea serviciilor depășea 420.000 euro în echivalent lei, ***întrunesc fiecare în parte, elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice cu consecințe deosebit de grave*** prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 248 Cod penal din 1969 și art. 248¹ Cod penal din 1969, soluția de condamnare pronunțată în primă instanță fiind legală și temeinică pentru motivele pe care le vom expune în cele ce urmează.

Subliniem în prealabil că prezenta opinie separată se limitează la chestiuni de drept, asupra chestiunilor de fapt - existența faptelor și vinovăția inculpatului, neexistând contrarietate de opinie.

Reținând, așadar, în concordanță cu opinia majoritară, că probele atestă dincolo de orice îndoială rezonabilă că *inculpatul Cristea Dumitru, în exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice funcției de director general al S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., a încheiat actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații” cu încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006, fapt ce atrage, implicit, și nerespectarea de către acesta a obligației prevăzute de art. 5 din O.G. nr. 119/1999, prin neîntrunirea cerințelor de legalitate și regularitate pentru asigurarea bunei gestiuni financiare în administrarea patrimoniului public aparținând societății pe care o conducea, astfel cum acestea sunt definite de art. 2 lit. o) și v) din aceeași ordonanță.*

Reiterând argumentele expuse de prima instanță și însușite de instanța de apel, în situația atribuirii contractelor de achiziție a serviciilor juridice listate în Anexa 2B (pct. 21), a căror valoare depășește pragul de 420.000 de euro, cum este și cazul actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și al convenției de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 încheiate cu S.C.A. „Șova și Asociații”, ale căror clauze esențiale privind obiectul (reprezentarea clientului în procese, negocierea și realizarea unor înțelegeri cu partea adversă) și onorariul (un tarif orar fix de 140 lei/oră și un onorariu de succes) sunt comune și în temeiul cărora a fost decontată de către S.C. Complexul Energetic Turceni

S.A. suma totală de 2.384.419,13 lei (respectiv 669.521,63 euro, calculată la un curs oficial de schimb valabil la data plății facturilor), autorității contractante prevăzute de art. 8 lit. d) din O.U.G. nr. 34/2006 îi revine, potrivit art. 16 alin. (1), obligația de a aplica procedura prevăzută de ordonanța de urgență.

Prin încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și a contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, cu ignorarea dispozițiilor legale incidente din materia achizițiilor publice, *inculpatul Cristea Dumitru a cauzat o pagubă în patrimoniul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. în sumă de 2.384.419,13 lei (compusă din 1.142.400 lei și 1.242.019,13 lei) reprezentând cuantumul total al facturilor decontate casei de avocatură în temeiul acestor convenții atribuite în mod nelegal și, totodată, a procurat S.C.A. „Șova și Asociații” un avantaj patrimonial necuvenit de aceeași valoare.*

În plan subiectiv, *inculpatul a acționat cu vinovăție sub forma intenției directe*, în sensul că a prevăzut că, prin acțiunile sale, de a atribui actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 către S.C.A. „Șova și Asociații” cu nerespectarea legislației achizițiilor publice, cauzează o pagubă în patrimoniul S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. corelativ obținerii unui folos necuvenit pentru casa de avocatură, urmărind producerea acestui rezultat prin comiterea faptelor.

Ca atare, reținem că faptele inculpatului Cristea Dumitru, astfel cum au fost reținute de instanța de fond, dar și de instanța de apel, întrunesc toate elementele de tipicitate ale infracțiunilor de abuz în serviciu, în forma prevăzută de legea specială.

Sub un prim aspect reținem că prevederea faptei în legea penală semnifică identitatea dintre conduita concretă reținută în urma analizării probatoriului și condițiile de tipicitate ale incriminării, art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală fiind incident în acele situații în care nu se realizează o corespondență deplină între fapta săvârșită și configurarea legală a incriminării sub aspectul laturii obiective, fie din cauza împrejurării că fapta nu întrunește elementele de tipicitate prevăzute de norma de incriminare, fie a dezincriminării, ipoteze în care fapta poate ieși complet din sfera ilicitului juridic sau poate atrage sancțiuni de altă natură, cel mai adesea contravențională. Or, în cauză, nu regăsim niciuna dintre aceste ipoteze.

Notăm că, de la data faptelor și până în prezent, infracțiunea de abuz în serviciu a fost reconfigurată sub aspectul conținutului său constitutiv, prin decizii succesive ale instanței de contencios constituțional și modificări legislative intervenite pentru a pune în acord norma de incriminare cu acestea.

Din perspectiva acestei succesiuni în timp, relevante în cauza de față sunt deciziile Curții Constituționale nr. 405/15.06.2016 și nr. 392/06.06.2017 care au determinat reconfigurarea conținutului constitutiv al infracțiunii de abuz în serviciu - atât în varianta tip, prevăzută de art. 246 și art. 248 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal, cât și în forma specială, reglementată de art. 13² din Legea nr. 78/2000, care face trimitere și se raportează la normele de incriminare din Codul penal - prin limitarea elementului material al laturii obiective, statuându-se că prin sintagma

„îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul dispozițiilor legale menționate se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”.

Ca atare, instanța de contencios constituțional a restrâns în mod substanțial câmpul de aplicare a normelor ce incriminează abuzul în serviciu, stabilind, în considerentele Deciziei nr. 405/15.06.2016 – pe care le-a aplicat, ulterior, și cu prilejul verificării constituționalității prevederilor art. 248 din Codul penal anterior (Decizia nr. 392/06.06.2017, paragr. 31-38), că neîndeplinirea ori îndeplinirea defectuoasă a unui act trebuie analizată numai prin raportare la atribuții de serviciu reglementate expres prin legislația primară, respectiv legi, ordonanțe și ordonanțe de urgență ale Guvernului. Au fost, astfel, excluse din sfera actelor abuzive, în înțelesul legii penale, acele comportamente ale funcționarului public care sunt interzise prin acte infralegale sau acte interne ale angajatorului, în privința acestora operând dezincriminarea cu consecința transpunerii răspunderii pentru aceste fapte, în măsura în care își păstrează caracterul ilicit, în sfera răspunderii contravenționale sau disciplinare.

Or, așa cum am arătat, faptele pentru care s-a dispus condamnarea inculpatului Cristea Dumitru corespund tiparului normei de incriminare astfel cum a fost reconfigurată de instanța de contencios constituțional, dispozițiile legale încălcate în exercitarea atribuțiilor de serviciu de către acesta, respectiv art. 16 alin. 1 din O.U.G. nr. 34/2006 și art. 5 din O.G. nr. 119/1999, fiind norme cuprinse în legislația primară.

Cât privește caracterul subsidiar al infracțiunii de abuz în serviciu, acesta operează exclusiv în raport de alte infracțiuni de serviciu care incriminează punctual și special o anumită conduită a funcționarului public, principial, „conflictul” dintre infracțiunea de abuz în serviciu și alte infracțiuni de serviciu fiind soluționat în favoarea normei speciale, care va avea prioritate.

În ce privește raportul cu norma contravențională, reținem că potrivit art. 1 din O.G. nr. 2/2001: „**Legea contravențională apără valorile sociale, care nu sunt ocrotite prin legea penală. Constituie contravenție fapta săvârșită cu vinovăție, stabilită și sancționată prin lege, ordonanță, prin hotărâre a Guvernului sau, după caz, prin hotărâre a consiliului local al comunei, orașului, municipiului sau al sectorului municipiului București, a consiliului județean ori a Consiliului General al Municipiului București**”.

Prevederile art. 1 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, conform cărora „**legea contravențională apără valorile sociale care nu sunt ocrotite prin legea penală**” trebuie înțelese în sensul că legea contravențională nu poate stabili și sancționa fapte care sunt prevăzute și pedepsite de legea penală, întrucât **cele două legi nu pot reglementa, în același timp, fapte cu același conținut** – adică nu pot viza aceleași aspecte ale valorilor sociale. Așadar, norma generală în materia răspunderii contravenționale instituie **regula subsidiarității**, conform căreia, răspunderea contravențională poate fi antrenată numai dacă faptele considerate contravenții nu sunt reglementate ca infracțiuni, norma fiind aplicabilă și în cazul contravențiilor prevăzute în O.U.G. 34/2006. De altfel, art. 296 din O.U.G. 34/2006 prevede expres că „**Contravențiilor prevăzute la art. 293 le sunt aplicabile dispozițiile**

Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare”.

În același sens, respectiv al completării normelor speciale cu normele generale aplicabile într-o materie, sunt și dispozițiile art. 14 - *Reglementări speciale și derogatorii*, din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, care prevede în alin. (3) următoarele: **„Reglementarea este derogatorie dacă soluțiile legislative referitoare la o situație anume determinată cuprind norme diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie, aceasta din urma păstrându-și caracterul său general obligatoriu pentru toate celelalte cazuri.”**

Cu alte cuvinte, prin intermediul art. 1 din O.G. nr. 2/2001, legiuitorul a dorit să sublinieze corelațiile existente între cele două categorii de legi – legile penale și legile contravenționale – în sensul că **una și aceeași faptă nu poate fi considerată atât infracțiune, cât și contravenție.**

Dacă, totuși, **o anumită faptă ar întruni atât elementele unei norme contravenționale, cât și pe cele ale unei norme penale, fapta va fi considerată numai infracțiune**, iar făptuitorul va fi sancționat exclusiv penalmente. De aceea, este lipsită de relevanță împrejurarea că, la data faptelor art. 293 din OUG nr.34/2006 nu menționa expres regula subsidiarității, întrucât chiar și în lipsa sintagmei **„dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate potrivit legii penale, infracțiuni”**, aceasta opera în virtutea regulii generale care completa textul, cu atât mai mult cu cât această completare era prevăzută expres de art. 296 din același act normativ.

În doctrină se arată, de asemenea, că **dreptul contravențional are caracter subsidiar față de dreptul penal**, deoarece „incriminările” de natură contravențională intervin numai în măsura în care aceeași faptă nu este incriminată de legea penală – în acest sens menționăm O. Podaru, R. Chiriță - *Regimul juridic al contravențiilor*; Ed. Hamangiu, București, 2011, p. 1; Fl. Streteanu - *Drept penal. Partea generală, vol. I*, Ed. Rosetti, București, 2003, p. 43, D. Apostol Tofan - *Drept administrativ. Actul administrativ. Contenciosul administrativ. Domeniul public. Răspunderea administrativă, Vol 2, ediția 5*, Editura C. H. Beck, 2020, Mihai Adrian Hotca - *Regimul juridic al contravențiilor. Comentarii și explicații, ed. a 5-a*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, pag. 8 și urm..

În acest context, concluzionăm în sensul că, potrivit **regulii subsidiarității în forma reglementată de legislația în vigoare**, răspunderea contravențională poate fi antrenată numai dacă faptele considerate contravenții nu sunt reglementate ca infracțiuni, iar nu viceversa, reciproca neavând suport legislativ, lipsind o condiție negativă impusă de lege în sensul că fapta nu este prevăzută de legea penală dacă acțiunea ce definește verbum regens constituie contravenție și nici doctrinar.

O faptă ilicită ar putea fi simultan atât contravenție, cât și infracțiune, atât timp cât aceeași valoare socială ar fi, simultan, atât **obiect al protecției penale, cât și al celei contravenționale, dar sub aspecte diferite**, gravitatea lezării valorilor sociale în discuție fiind cel mai frecvent, dar nu și unicul element delimitativ.

În continuarea acestui raționament, se observă că dispozițiile art. 293 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 34/2006 prevăd că „*aplicarea altor proceduri de atribuire decât a celor care sunt prevăzute de prezenta ordonanță de urgență*” constituie contravenție, lipsind orice referire calitativă sau cantitativă la urmările faptei, spre deosebire de norma penală de incriminare, neexistând o suprapunere între faptele sancționate de cele două forme de răspundere decât sub aspectul elementului material. Ca atare, ori de câte ori urmarea imediată nu corespunde celei prevăzute de norma penală, fapta va constitui contravenție în virtutea regulii subsidiarității, cu respectarea principiului legalității dreptului penal și a principiului *ultima ratio*. De altfel, se observă că tentativa la infracțiunea de abuz în serviciu nu este pedepsită penalmente.

Revenind la materialitatea faptelor ilicite ce constituie obiectul acuzației aduse inculpatului Cristea Dumitru, se constată că acestuia nu i se reproșează doar aplicarea altei proceduri de atribuire decât a celor care sunt prevăzute de OUG 34/2006, faptă ce constituie contravenția prevăzută de art. 293 alin. (1) lit. d) din actul normativ menționat, ci faptul că urmare a încălcării dispozițiilor art. 16 alin. (1) din O.U.G. nr. 34/2006 s-a produs o pagubă semnificativă în patrimoniul autorității contractante ce îmbracă forma consecințelor deosebit de grave în legea penală și concomitent un folos necuvenit societății cocontractante, faptă prevăzută de legea penală și care constituie infracțiune.

Referitor la încălcarea dispozițiilor O.G. nr. 119/1999, se constată că art. 1 din actul normativ respectiv, prevede că aceasta „*reglementează controlul intern și controlul financiar preventiv la entitățile publice și cu privire la utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public*”. În înțelesul actului normativ, categoria entităților publice cuprinde autoritățile publice, instituțiile publice, companiile/societățile naționale, regiile autonome, societățile comerciale la care statul sau o unitate administrativ - teritorială este acționar majoritar, cu personalitate juridică, care utilizează/ administrează fonduri publice și/sau patrimoniu public (*art. 2 lit. m*). Ultima condiție este una alternativă, iar nu cumulativă, respectiv utilizarea sau administrarea trebuie să aibă ca obiect ***fonduri publice și/sau patrimoniu public***.

Întrucât Complexul Energetic Turceni S.A. este persoană juridică română organizată ca societate pe acțiuni, al cărei capital social este deținut în întregime de statul român înființată prin H.G. 103/2004, rezultă că aceasta, în accepțiunea O.G. nr. 119/1999, reprezintă o entitate publică care administrează un patrimoniu public în sensul art. 2 lit. s) din actul normativ care definește sintagma ca „*totalitatea drepturilor și obligațiilor statului, unităților administrativ-teritoriale sau ale entităților publice ale acestora, dobândite sau asumate cu orice titlu. Drepturile și obligațiile statului și ale unităților administrativ-teritoriale se referă atât la bunurile din domeniul public, cât și la cele din domeniul privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale.*”

Ca atare, inculpatului Cristea Dumitru, în calitate de director general, îi revenea obligația prevăzută de art. 5 din O.U.G. nr. 119/1999, potrivit căreia „*Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligația să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității,*

regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.”

Se reține că dispozițiile din actul normativ menționat definesc criteriile de evaluare a îndeplinirii acestei îndatoriri, economicitatea, eficiența și eficacitatea în derularea contractelor, iar ceea ce i se impută inculpatului este încălcarea art. 5 alin. 1 din O.G. nr. 119/1999 prin neîntreținerea cerințelor de legalitate și regularitate pentru asigurarea bunei gestiuni financiare în administrarea patrimoniului public aparținând societății pe care o conducea, astfel cum acestea sunt definite de art. 2 lit. o) – „*legalitate - caracteristica unei operațiuni de a respecta toate prevederile legale care îi sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării acesteia*” și v) – „*regularitate - caracteristica unei operațiuni de a respecta sub toate aspectele ansamblul principiilor și regulilor procedurale și metodologice care sunt aplicabile categoriei de operațiuni din care face parte*”, din aceeași ordonanță.

Ignorând dispozițiile legale menționate, inculpatul Cristea Dumitru a încheiat actul adițional nr. 1/01.11.2007 la contractul nr. 504/23.07.2007 și contractul de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 cu S.C.A. „Șova și Asociații”, fără a respecta procedura de achiziție publică prevăzută de lege. Astfel, deși dispozițiile din actul normativ menționat ce consacră principiile economicității, eficienței și eficacității în derularea contractelor sunt, în abstract, generale, acestea instituie o obligație în sarcina conducătorului unei instituții ce intră în sfera de reglementare, respectarea acestora fiind o chestiune de legalitate ce se concretizează în fapta analizată, fiind exclus ca un contract încheiat în această modalitate să corespundă exigențelor amintite.

II. În ce privește soluția în apel, opinăm în sensul că se impunea admiterea apelului declarat de inculpatul Cristea Dumitru și încetarea procesului penal pentru ambele infracțiuni de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave având în vedere că în raport de acestea a intervenit prescripția răspunderii penale, cauză care împiedică exercitarea acțiunii penale, în conformitate cu **art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală**.

Prioritar, având în vedere implicațiile majore pe care data săvârșirii faptei o are atât din perspectiva momentului de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, cât și din perspectiva evaluării legii penale mai favorabile aplicabile, dată fiind succesiunea în timp a mai multor legi penale, reținem că aceasta trebuie raportată în mod necesar la momentul consumării infracțiunii, respectiv data la care s-a produs urmarea imediată, în contextul în care, infracțiunea de abuz în serviciu este o infracțiune de rezultat.

Relevantă în soluționarea problematicii consumării infracțiunii de abuz în serviciu în forma prevăzută de legea specială, este Decizia nr. 458/2017 a Curții Constituționale, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 78/2000, raportate la art. 13² din același act normativ, cu referire la infracțiunea de abuz în serviciu. Astfel, în considerentele acestei decizii, deopotrivă obligatorii, Curtea a statuat în sensul că formă consumată a infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr.78/2000 presupune în mod necesar atât consumarea infracțiunii de abuz în serviciu în varianta-tip,

respectiv producerea unei pagube sau vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, precum și obținerea de către funcționarul public, pentru sine ori pentru altul, a unui folos necuvenit (paragrafele 42-45).

Ca atare, vom reține ca ***dată a săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu*** pentru fapta în legătură cu încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007, data la care Complexul Energetic Turceni a achitat factura fiscală nr. 223/14.12.2007 emisă de SCA Șova și Asociații, respectiv ***18.12.2007***, iar pentru fapta în legătură cu încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, data la care Complexul Energetic Turceni a efectuat prima plată în executarea contractului, respectiv ***26.03.2008***, data ordinului de plată emis pentru achitarea facturii fiscale nr. 305/07.03.2008 emisă de SCA Șova și Asociații, date la care s-a produs urmarea imediată, respectiv paguba în patrimoniul Complexul Energetic Turceni, cât și folosul necuvenit pentru SCA Șova și Asociații.

În ce privește fapta în legătură cu încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008, trebuie precizat că, la stabilirea datei consumării, s-a avut în vedere și Decizia nr. 5/2019, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii a statuat în sensul că: ***„Prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit.”***

Obiectul recursului în interesul legii l-au vizat exclusiv infracțiunile simple ce constau într-o unică acțiune sau inacțiune, care prezintă particularitatea producerii unei pagube ori realizării unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, respectiv infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 din Codul penal, folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, prevăzută de art. 301 din Codul penal, statuându-se că momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale este cel în care s-a produs prima pagubă sau s-a obținut primul folos patrimonial, întrucât doar atunci sunt întrunite toate condițiile cerute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în configurația sa tipică, acesta fiind momentul în care fapta săvârșită a produs rezultatul cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma tip.

Pertinență pentru prezenta situație este explicația conținută în considerentele deciziei, potrivit căreia atunci când infracțiunea comisă este o infracțiune de rezultat sau de pericol, dacă, în cazul concret, urmarea tipică (corespunzătoare stadiului de infracțiune consumată) se produce la o oarecare distanță în timp față de momentul desfășurării (și încetării comiterii) elementului material, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este momentul consumării (data producerii primei urmări relevante penal/primul moment de la care fapta se poate încadra juridic drept infracțiune consumată).

În ce privește ***durata termenului de prescripție***, în varianta legislativă aplicabilă la data săvârșirii faptelor, infracțiunea de abuz în serviciu cu

consecințe deosebit de grave, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 248 și art. 248¹ din Codul penal din 1969, era pedepsită cu închisoare de la 7 ani și 6 luni la 22 de ani și 6 luni, termenul general de prescripție fiind, potrivit art. 122 alin. (1) lit. a) din Codul penal din 1969, de 15 ani.

Totodată, dispozițiile art. 123 alin. (1) din aceeași codificare anterioară statuau în sensul întreruperii cursului termenului prescripției prin îndeplinirea oricărui act care trebuie comunicat învinutului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal și, în fine, reglementau, în cuprinsul art. 124 (în varianta anterioară Legii nr. 63/2012, publicată în M.O. nr. 258 din 19 aprilie 2022), prescripția specială a răspunderii penale care înlătura răspunderea penală, oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul general de prescripție era depășit cu încă jumătate (modificarea adusă art. 124 prin actul normativ anterior menționat conferind textului un conținut asemănător celui în vigoare și în prezent și, prin aceasta, un caracter mai aspru).

Prin urmare, în baza legii penale în vigoare la data săvârșirii faptelor și ca efect al actelor întreruptive de prescripție efectuate în temeiul acestei legi, termenul de prescripție specială a răspunderii penale era de 22 ani și 6 luni, termen care, raportat la data săvârșirii faptelor, nu s-a împlinit până în prezent.

În varianta legislativă aplicabilă începând cu data de 1 februarie 2014 și până în prezent, infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. (1) și art. 309 din Codul penal, se pedepsește cu închisoare de la 4 ani la 14 ani, iar termenul general de prescripție este, potrivit art. 154 alin. (1) lit. b) din Codul penal, de 10 ani. Determinarea sa a avut în vedere limitele de pedeapsă, respectiv maximul special rezultat din caracterizarea în drept a infracțiunilor.

Dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal (în varianta anterioară datei de 25 iunie 2018), statuau în sensul întreruperii cursului termenului prescripției prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, astfel că aplicarea globală a acestei variante normative [inclusiv a dispozițiilor art. 155 alin. (4) din Codul penal] ar avea ca efect stabilirea unui termen de prescripție specială de 20 de ani, termen neîmplinit până în prezent.

În schimb, ca o consecință a reconfigurării conținutului dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal prin jurisprudența obligatorie relevantă a Curții Constituționale, concretizată în Deciziile nr. 297/2018 (publicată în M.O. Partea I nr. 518 din 25 iunie 2018) și nr. 358/2022 (publicată în M.O. Partea I nr. 565 din 9 iunie 2022) s-a statuat că dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal, **în varianta normativă în vigoare în perioada 25 iunie 2018 – 30 mai 2022**, au avut conținutul „Cursul termenului prescripției penale se întrerupe prin îndeplinirea...”, fără a cuprinde vreun caz de întrerupere a cursului termenului de prescripție. Ca efect al acestor decizii, rezultă că, în intervalul temporal anterior precizat, nu au existat, în legislația penală substanțială, cazuri de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale, cu consecința incidenței exclusiv a termenelor generale de prescripție, prevăzute de art. 154 din Codul penal.

Subsecvent acestor decizii, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a pronunțat Decizia

nr. 67 din 25 octombrie 2022, prin care a stabilit, cu caracter obligatoriu, că *normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial)* supuse, din perspectiva aplicării lor în timp, principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile.

Evaluată în contextul celorlalte dispoziții pertinente în materia prescripției, această particularitate imprimă Codului penal în vigoare în intervalul de timp limitat, anterior menționat **-25 iunie 2018 – 30 mai 2022, caracterul unei legi penale de natură să asigure, în ansamblul său, o situație mai favorabilă pentru inculpat** și, astfel, să devină aplicabilă în speță, în conformitate cu principiul de aplicare a legii penale în timp, prevăzut de art. 5 alin. (2) din Codul penal.

Referitor la solicitarea procurorului de a lăsa neaplicate Deciziile Curții Constituționale nr. 297/2018 și nr. 358/2022, precum și Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în considerarea hotărârii pronunțate de Curtea Europeană de Justiție, Marea Cameră, la data de 21 decembrie 2021, în cauzele conexate C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, constatăm că, infracțiunile de abuz în serviciu astfel cum au fost reținute în sarcina inculpatului Cristea Dumitru nu intră în domeniul de reglementare a dreptului uniunii, având în vedere că Decizia 2006/928/CE de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției (MCV) a fost abrogată prin Decizia (UE) 2023/1786 a Comisiei, din 15 septembrie 2023, în vigoare începând cu data de 8 octombrie 2023. Ca atare, obligația de combatere a corupției care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, așa cum rezultă din articolul 325 alineatul (1) TFUE, nu mai poate fi completată de angajamentele specifice pe care România și le-a asumat la încheierea negocierilor de aderare la 14 decembrie 2004, angajament concretizat prin adoptarea Deciziei 2006/928, prin care au fost stabilite obiective de referință în vederea remedierii deficiențelor constatate de Comisie înainte de aderarea României la Uniune, în special în domeniul luptei împotriva corupției (paragrafele 163 și 188 din hotărârea CJUE mai sus amintită).

În acest context, infracțiunile de corupție ce intră în domeniul dreptului uniunii sunt cele subsumate sintagmei „*orice activitate ilegală*”, din cuprinsul articolului 325 alineatul (1) TFUE, sintagma care desemnează în mod obișnuit comportamente contrare legii și acoperă, printre altele, orice act de corupție al funcționarilor sau orice abuz în serviciu din partea acestora **care poate aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii**, în sensul unor acte de corupție legate de cazuri de fraudă și, invers, săvârșirea unei fraude facilitată prin acte de corupție (paragrafele 184-187 din aceeași hotărâre), ceea ce nu este cazul prezentei acuzații.

Potrivit art. 186 alin. (1) teza finală din Codul penal, luna și anul se socotesc împlinite cu o zi înainte de ziua corespunzătoare datei de la care au început să curgă, astfel că, termenul de prescripție a răspunderii penale, de 10

ani a început să curgă la data **18.12.2007**, pentru infracțiunea de abuz în serviciu săvârșită în legătură cu încheierea actului adițional nr. 1/01.11.2007, respectiv la data de **26.03.2008**, pentru infracțiunea de abuz în serviciu săvârșită în legătură cu încheierea contractului de asistență juridică nr. 80/13.02.2008 și **s-a împlinit la data de 17.12.2017, respectiv la data de 25.03.2018.**

Pentru considerentele anterior expuse, concluzionăm în sensul că în privința inculpatului Cristea Dumitru nu este incidentă ipoteza prevăzută de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, sub aspectul infracțiunilor de abuz în serviciu pentru săvârșirea cărora acesta a fost condamnat de prima instanță, impunându-se soluția de încetare a procesului penal, conform prevederilor art. 396 alin. (8) din Codul de procedură penală subsecvent schimbării calificării faptelor în considerarea legii penale mai favorabile, iar în ce privește latura civilă, dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală și analiza particularităților cauzei în latura penală conduc la concluzia că, și în condițiile incidenței prescripției răspunderii penale, soluția de angajare a răspunderii civile delictuale, dispusă prin sentința penală, este legală și justificată probator, astfel încât s-ar fi impus menținerea sa.

PREȘEDINTE
Judecător **Rodica Cosma**
Vicepreședinte al Înaltei Curți
de Casație și Justiție

JUDECĂTOR
Oana Burnel